

Frank Herbert

Dune

CARTEA ÎNTÎI

Dune

Începutul este momentul în care trebuie acordată cea mai mare atenție corectitudinii echilibrului. Fiecare soră Bene Gesserit știe lucrul acesta. Iată de ce, atunci când începeți studiul vieții lui Muad'Dib, aveți mai întâi grijă să îl plasați în timp: s-a născut în cel de-al 57-lea an al Împăratului Padișah Shaddam IV. Apoi, luați bine aminte la locul lui Muad'Dib în spațiu: planeta Arrakis. Nu vă lăsați amăgiți de faptul că a văzut lumina zilei pe Caladan și că și-a petrecut primii cincisprezece ani din viață acolo. Patria sa veșnică este Arrakisul, planeta cunoscută și sub numele Dune.

Fragment din "Manualul lui Muad'Dib" de prințesa Irulan

ÎN SĂPTĂMÎNA dinaintea plecării pe Arrakis, cînd agitația ultimelor pregătiri ajunsese aproape de nesuportat, o femeie bătrînă o vizită pe mama lui Paul.

Era o noapte caldă la Castelul Caladan și străvechiul edificiu, cămin al familiei Atreides timp de douăzeci și șase de generații, era învăluit în răcoarea umedă care preceda întotdeauna schimbarea vremii.

Bătrîna fu introdusă prin ușa dosnică de la capătul galeriei boltite ce ducea la dormitorul lui Paul și putu să arunce o privire în camera băiatului.

Paul era întins în pat, dar nu dormea. La lumina slabă a unei lămpi cu suspensie, lăsată să plutească deasupra podelei, băiatul desluși în cadrul ușii silueta înaltă a necunoscutei, în spatele căreia stătea mama sa. Bătrîna părea spectrul unei vrăjitoare — părul ca o pînză de păianjen încilcită, chipul umbrit, ochii asemeni unor diamante scînteietoare.

— Nu-i prea mic pentru vîrsta lui, Jessica? întrebă bătrîna. Vocea era răgușită și zbirniitoare, ca un baliset* dezacordat.

** Instrument cu coarde*

Mama lui Paul răspunse cu glas catifelat de contralto:

— E lucru știut că Atreizii încep să crească tîrziu, Cuvioșia-Ta.

— Am auzit și eu, spuse bătrîna. Dar are deja cincisprezece ani.

— Da, Cuvioșia-Ta.

— Nu doarme, observă bătrîna și rise scurt. Ștrengarul ăsta viclean trage cu urechea. Dar cei de viță domnească trebuie să fie vicleni. Și dacă-i într-adevăr Kwisatz Haderach... atunci...

În obscuritatea patului, Paul ținea ochii întredeschiși, două fante înguste. Ochii bătrînei — mari și rotunzi ca ochii unei păsări de noapte — îl fixau cu intensitate, parcă tot mai mari, mai strălucitori.

— Somn ușor, ștrengar viclean, zise bătrîna. Mîine să mi te scoli în puteri ca să înfrunți gom jabbarul.

Apoi se întoarse și ieși, împingînd-o pe mama lui Paul, închizînd ușa cu o bufnitură surdă.

Paul se întrebă: *Ce-i gom jabbarul?*

Nici unul dintre evenimentele frămîntate ale ultimelor zile nu i se păruse atît de straniu ca ivirea zgripturoaicei de adineaori.

Cuvioșia-Ta.

Și felul în care îi spusese mamei pe nume, "Jessica", de parcă s-ar fi adresat unei servitoare, nu unei Doamne Bene Gesserit, concubina unui duce și mama moștenitorului ducal.

Să fie gom jabbarul vreunul dintre lucrurile pe care trebuie să le aflu despre Arrakis înainte de-a ajunge acolo! se întrebă.

Murmură pentru sine cuvintele straniei: *"Gom jabbar... Kwisatz Haderach..."*

Trebuie să învețe puzderie de lucruri. Arrakis era o lume cu totul diferită de Caladan și mintea lui Paul era o viltoare de cunoștințe noi. *Arrakis... Dune... Planeta-deșert...*

Explicațiile i le dăduse Thufir Hawat, Maestrul Asasin al tatălui său: dușmanii lor de moarte, Harkonnenii, stăpîniseră vreme de optzeci de ani Arrakisul, cu statut de semifief, în virtutea unui contract încheiat cu Compania CHOAM pentru exploatarea melanjului, mirodenia geriatrică. Acum, Harkonnenii aveau să plece, urmînd ca planeta să treacă în stăpînirea Casei Atreides, cu statut de fief

deplin. La prima vedere, o victorie pentru Ducele Leto. Dar, precisase Hawat, aparenta izbindă ascundea o primejdie de moarte, pentru că ducele Leto se bucura de popularitate în rîndul Caselor Mari ale Landsraadului.

"Un om popular stîrnește invidia celor puternici", spusese Hawat.

Arrakis... Dune... Planeta-deșert...

Paul adormi. Visă că se afla într-o cavernă arrakiană, înconjurat de oameni tăcuți care se mișcau în lumina palidă a unor licurigloburi.

Domnea o atmosferă solemnă, ca într-o catedrală. De undeva îi ajungea la urechi un zgomot abia ghicit — clipocitul unor picături de apă. Deși prins în mrejele visului, Paul știe că-și va aminti totul cînd se va trezi. Își amintește întotdeauna visele premonitorii.

Visul se spulberă.

Paul se trezi în căldura patului... Gîndurile îl năpădiră iarăși...

Poate că lumea Castelului Caladan, unde nu avusese parte de tovarăși de joacă de vîrsta lui, nu merita gînduri triste la despărțire. Doctorul Yueh, învățătorul lui, îi dăduse de înțeles că pe Arrakis sistemul de clasă al faufrelucilor nu era respectat cu prea multă strictețe. Planeta adăpostea oameni care trăiau liberi la marginea deșertului, fără caid sau bashar... oameni asemenea mirajelor pustiului: fremenii, care nu figurau în nici un recensămînt al Domeniilor Imperiale.

Arrakis... Dune... Planeta-deșert...

Paul își simți tensiunile lăuntrice, se hotărî să pună în aplicare una din lecțiile pentru minte-și-trup pe care le învățase de la mama sa. Trei respirații rapide declanșară procesul: trecu în starea de percepție flotantă... Își adaptă conștiința. Apoi... dilatație aortică... evitarea mecanismului neadaptat al conștiinței... conștiința preferențială... Îmbogățirea singelui și irigarea rapidă a regiunilor suprasolicitate... *Nu se poate obține hrană-siguranță-libertate numai pe baza instinctului...* Conștiința animală nu depășește momentul, după cum nu recunoaște posibilitatea dispariției victimelor... animalul distruge, fără să producă... plăcerile animale rămîn la nivel senzorial, percepția le scapă... omul are nevoie de o grilă prin intermediul căreia să observe universul... adaptarea preferențială a conștiinței creează o asemenea grilă... perfecțiunea corpului rezultă din concordanța fluxului nervos și sanguin, cu înțelegerea profundă a necesităților celulare... lucruri/celule/ființe... toate sint trecătoare, toate luptă pentru a dobîndi fluxul permanenței...

Lecția se depănă mai departe, și mai departe, în conștiința flotantă...

Cînd lumina galbenă a dimineții atinse pervazul ferestrei, Paul o simți prin pleoapele lăsate.

Deschise ochii, recunoscî decorațiunile familiare al grinzilor de pe tavanul dormitorului, auzi din nou ecourile vieții febrile din castel.

Ușa odăii se deschise și mama sa privi înăuntru. Pe ovalul impasibil al feței, ochii verzi îl fixau, gravi. Părul ei, de culoarea bronzului vechi, era strîns cu o panglică neagră, trecută peste coroană.

— Văd că ești treaz, spusese ea. Ai dormit bine?

— Da.

În timp ce îi alegea hainele de pe rafturile dulapului, Paul îi privi silueta înaltă, văzu în poziția umerilor semnele încordării. Un ochi obișnuit n-ar fi remarcat nimic, dar pe el îl învățase totul chiar ea, antrenîndu-l după Metoda Bene Gesserit, educîndu-i spiritul de observație. Mama se întoarse. Îi întinse o tunică semiprotoctolară, cu șoimul roșu — blazonul Casei Atreides — brodat deasupra buzunarului de la piept.

— Îmbracă-te repede! Cucernica Maică așteaptă.

— Mi s-a arătat, odată, în vis. Cine e?

— Fosta mea educatoare de la Școala Bene Gesserit. Acum e Dreptvorbitoarea Împăratului. Paul... (Mama șovăi, apoi urmă:) Să-i povestești despre visele tale.

— Bine. Datorită ei am obținut Arrakisul?

— Nu am obținut Arrakisul.

Jessica scutură praful imaginar de pe o pereche de pantaloni pe care îi atîrnă apoi, împreună cu tunica, pe cuierul de lîngă pat.

— Grăbește-te. Să n-o lăsăm pe Cucernica Maică să aștepte!

Paul se ridică în capul oaselor și își strînsese genunchii cu brațele.

— Ce-i gom jabbaru? întrebă.

Din nou, deprinderile pe care i le formase tot ea îi dezvoltară o ezitare aproape imperceptibilă, o trădare infimă a nervilor, în care Paul recunoscî spaima.

Jessica se apropie de fereastră, dădu în lături draperiile, privi o clipă dincolo de lunca riului, spre muntele Syubi.

— Ai să afli curînd ce-i... gom jabbaru, rosti ea.

Paul desluși frică în glasul ei și constatarea îl intrigă.

Jessica spusese fără să-și întoarcă fața:

— Cucernica Maică așteaptă în salonul meu. Grăbește-te, te rog.

Așezată într-un jilț tapițat, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam își ridică privirea când mama și fiul intrară. De-o parte și de alta, ferestrele salonului dominau panorama meandrelor sudice ale riului și covorul verde al domeniilor familiei Atreides, dar Cucernica Maică ignoră priveliștea. În dimineața aceasta își simțea vârsta și nu prea reușea să-și înăbușe iritarea. Dădu vina pe lipsa de confort a voiajului ca și pe contactul cu odioasa Ghildă Spațială și mașinațiile ei misterioase. Era însă vorba de o misiune care necesita intervenția unei Bene-Gesserit-cu-darul-Vederii. Nici măcar Dreptvorbitoarea Împăratului Padișah nu se putea sustrage de la anumite îndatoriri.

Afurisita asta de Jessica! gândi Cucernica Maică. *Măcar de ne-ar fi născut o fată, după cum i s-a poruncit!*

Jessica se opri la trei pași de jilț și făcu o plecăciune discretă, abia atingându-și fusta cu mâna stîngă. Paul se inclină scurt, așa cum îl învățase maestrul său de dans să salute "cînd rangul persoanei este indoielnic".

Cucerniceii Maici nu-i scăpă amănuntul.

— Un băiat prudent, Jessica.

Jessica își lăsă mâna pe umărul lui Paul și strînse cu putere. Preț de-o bătaie de inimă, în palmă îi pulsă frica. Apoi își regăsi calmul și spuse:

— Așa a fost învățat, Cuvioșia-Ta.

De ce-i e frică? se întrebă Paul.

Bătrîna îl studie cu o singură privire sfredelitoare. Ovalul feței lui semăna cu al Jessicăii, însă băiatul avea oase puternice. Moștenise de la taică-său, Ducele, părul negru ca pana corbului, dar sprîncenele erau ale bunicului dinspre mamă, cel al cărui nume trebuia să rămînă secret... La fel și nasul subțire, disprețuitor... În schimb, ochii verzi aveau căutătura cutezătoare a bătrînelui Duce, răposatul bunic din partea tatălui.

Un bărbat care a știut într-adevăr să fie cutezător... pînă la moarte, gândi Cucernica Maică.

— Învățătura e una, spuse cu voce tare, ingredientul de bază, alta. Vom vedea.

Ochii ei bătrîni o fulgerară pe Jessica.

— Lasă-ne singuri. Îți recomand să practici meditația de liniștire.

Jessica își luă mâna de pe umărul lui Paul.

— Cuvioșia-Ta, așa...

— Jessica, știi că trebuie s-o fac.

Nedumerit, Paul își privi mama.

Jessica își îndreptă spatele.

— Da... desigur.

Paul își întoarse privirea spre Cucernica Maică. Deferența și smerenia pe care mama le arăta bătrînei pledau pentru prudență. Dar, din cauza fricii pe care o radia făptura mamei sale, îl cuprinse un sentiment de revoltă amestecată cu neliniște.

— Paul... (Jessica se opri, respiră adînc.) Paul, încercarea la care vei fi supus... contează foarte mult pentru mine.

— Încercarea? întrebă Paul, privind-o.

— Nu uita că ești fiul unui Duce, mai spuse Jessica, apoi se răsuci și, în foșnetul uscat al fustei lungi, ieși cu pași repezi din încăpere. Ușa se închise în urma ei.

Paul se întoarse către bătrîna, stăpînindu-și furia.

— De cînd a ajuns Doamna Jessica să fie expediată ca o servitoare?

Un zîmbet adînci pentru o clipă zbirciturile din colțurile gurii bătrînei.

— Doamna Jessica, băiete, *mi-a fost* servitoare vreme de paisprezece ani de școală. (Dădu din cap.) Și încă o servitoare foarte bună. *Apropie-te!*

Porunca îl șfichiui ca un bici. Paul se pomeni dîndu-i ascultare înainte de a fi apucat să gîndească. *A folosit Glasul*, îi fulgeră prin minte. Se opri la semnul pe care i-l făcu și rămase nemișcat, aproape de genunchii bătrînei.

— Privește, spuse ea.

Scoase din faldurile rasei sale lungi un cub de metal verde, cu latura de vreo cincisprezece centimetri. Îl roti și Paul văzu că una din laturi era deschisă — neagră și înfricoșător de stranie. În cavitatea neagră a cutiei nu pătrundea lumina.

— Viră-ți mâna dreaptă în cutie, porunci bătrîna.

Pe Paul îl săgetă frica. Dădu să se retragă, dar femeia zise:

— Așa-ți ascuți mama?

Băiatul își ridică privirea către ochii de bufniță ai bătrînei. Încet, simțind constrîngerea, dar incapabil s-o înlătore, Paul își viri mâna în cutie. La început, cînd gaura neagră îi înghiți mâna, simți doar

o senzație de răceală, apoi degetele dădură de metal și mâna îi fu străbătută de furnicături, ca și cum i-ar fi amorțit brusc.

O expresie de animal de pradă se întipări pe chipul bătrinei. Ridică mâna dreaptă și o apropie de gîtul lui Paul. Băiatul prinse cu coada ochiului o scînteiere metalică și vru să-și miște capul.

– Stai! se răsti bătrîna.

Glasul, din nou! O privi nemișcat.

– Gom jabbarul e la gîtul tău, vorbi ea. Gom jabbarul, dușmanul suprem. Un ac cu virful otrăvit. Nu! Să nu faci nici o mișcare, otrava nu iartă.

Paul își simți gîtlejul uscat, încercă să înghită. Nu izbutea să-și ia ochii de pe chipul zbîrcit al bătrînei, de la ochii scăpărători, de la gingiile decolorate și dinții argintii, de metal, ce scinteau la fiecare cuvînt pe care-l rostea.

– Un fiu de Duce *trebuie* să se priceapă la otrăvuri, zise ea. Așa cer vremurile în care trăim, nu? Le știi pe toate, firește... Musky, otrava pentru băuturi. Aumas, otrava pentru mîncăruri. Otrăvurile rapide, otrăvurile lente și toată gama de otrăvuri intermediare. Astăzi ai să faci cunoștință cu una nouă: gom jabbar. Otrava care nu ucide decît animalele.

Mîndria birui frica lui Paul.

– Insinuezi că fiul unui duce ar fi un animal? șuieră el.

– Insinuez, să zicem, că ai putea fi om, replică bătrîna. Gata! Nu cumva să mai miști. Sint bătrînă, dar mâna mea va apuca să-ți înfigă acul în gît înainte de a putea să-mi scapi.

– Cine ești? șopti Paul. Cum de-ai reușit s-o faci pe mama să mă lase singur cu tine? Ești din neamul lui Harkonnen?

– Harkonnen? Cerule, nu! Acum taci!

Un deget uscat îi atinse gîtul. Paul își înăbuși imboldul involuntar de a sări în lături.

– Bine, zise bătrîna. Ai trecut de prima încercare. Să-ți spun ce urmează: dacă scoți mâna din cutie, mori. Asta-i singura regulă. Lasă-ți mâna în cutie și vei trăi. Trage-o afară și vei muri.

Paul respiră adînc, ca să-și potolească tremurul.

– Un singur strigăt al meu ar fi de-ajuns ca servitorii noștri să năvălească aici și să mori *tu*.

– Servitorii nu vor trece de maică-ta, care stă de strajă la ușă. Fii sigur de asta. Maică-ta a supraviețuit aceleiași încercări. Acum e rîndul tău. Ar trebui să te simți mîndru... Se-ntîmplă foarte rar să-i încercăm astfel pe copiii de sex masculin.

Curiozitatea reduse frica lui Paul la un nivel suportabil. În vocea bătrînei auzise, fără îndoială, adevărul. Dacă mama sa stătea într-adevăr de pază la ușă... dacă era într-adevăr vorba de o încercare... Dar, oricare-ar fi fost, n-avea scăpare. Era prizonierul mîinii care-i atingea gîtul, prizonierul gom jabbarului. Își aminti cuvintele Litanei împotriva Fricii, incantația din ritualul Bene Gesserit pe care o învățase de la mama sa.

"Să nu mă tem. Frica ucide mintea. Frica este moartea măruntă, purtătoarea desfîințării totale. Voi înfrunța frica. O voi lăsa să treacă peste mine, prin mine. Și, după ce va fi trecut, îmi voi întoarce ochiul interior și voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Voi rămîne doar eu."

Își regăsi calmul și spuse:

– Dă-i drumul, bătrîno!

– Bătrîno! croncăni ea. Nu s-ar spune că-ți lipsește curajul. Ei bine, vom vedea, domnișorul! (Se aplecă la urechea lui și șopti): Vei simți durere în mâna din cutie. Suferință. Dar ia aminte! De-ți tragi mâna îți voi străpunge gîtul cu gom jabbarul — iar moartea va veni la fel de iute ca securea călăului. Retrage-ți mâna și gom jabbarul îți ia viața. Ai înțeles?

– Ce-i în cutie?

– Suferință.

Furnicăturile din mină se accentuară. Paul își strînse buzele. *Ce fel de încercare-i asta?* se întrebă. Furnicăturile se transformară în mîncărime.

Bătrîna spuse:

– Ai auzit de animalele care-și retează cu colții laba ca să scape din capcană? Un vicieșug demn de un animal. Omul însă trebuie să rămînă în capcană, să îndure suferința și să se prefacă mort, ca să-l nimicească apoi pe cel ce-i amenință întreaga specie.

Mîncărimea deveni usturime, apoi arsură ușoară.

– Pentru ce faci asta? întrebă Paul.

– Ca să aflu dacă ești om. Taci!

Paul își înclășă pumnul mîinii stîngi, în timp ce senzația de arsură din cealaltă mînă creștea. Creștea încet: căldură peste căldură... peste căldură. Își simți unghiile mîini libere înfigîndu-se în palmă. Încercă să îndoiaie degetele de la mîna care luase foc, dar degetele nu voiră să-l asculte.

– Arde! bolborosi.

– Taci!

Durerea începu să-i palpite în susul brațului. Fruntea i se acoperi de sudoare. Fiecare fibră a

trupului îi striga să-și tragă mîna din puțul cu flăcări... dar... gom jabbarul! Fără să-și miște capul, trase cu coada ochiului spre acul otrăvit care pîndea în dreptul gîtului. Își dădu seama că respiră sacadat, încercă să-și domolească ritmul respirației, dar nu izbuti.

Suferință!

Lumea din jurul lui rămase pustie. Nu mai era nimic, decît mîna care agoniza și, la cîțiva centimetri de el, chipul brăzdat de riduri care îl sfredelea cu privirea.

Avea buzele atît de uscate, încît nu îndrăznea să le întredeschidă.

Arde! Arde!

I se păru că simte pielea mîinii plesnind, carbonizîndu-se, că sub ea carnea se desprinde și cade, dezvelind oasele calcinate.

Arsura încetă.

Ca la comanda unui buton, durerea conțeni.

Paul își simți brațul drept tremurînd spasmodic și trupul scaldat în sudoare.

— Ajunge, murmură bătrîna. Kull wahad! Nici un copil de sex feminin n-a rezistat vreodată atîta timp. Cred că voiam să nu izbutești. (Se lăsă pe spate și luă gom jabbarul de la gîtul lui Paul.) Scoate-ți mîna, tinere om, și privește-o!

Paul își înăbuși un fior dureros, privi golul negru pe care mîna sa părea că nu vrea să-l părăsească. Amintirea proaspătă a suferinței îi împiedica orice mișcare. Rațiunea îi spunea că avea să scoată din cutie un ciot înnegrit.

— Scoate-o! se răsti bătrîna.

Își smulse mîna din cutie și-o privi înmărmurit. Nici un semn. Carnea nu purta nici o urmă a torturii. Ridică mîna, o răsuci, îndoi degetele.

— Durere prin inducție nervoasă, explică bătrîna. Nu ne putem îngădui să schilodim ființe cu potențial uman. Ah, ce n-ar da unii să afle secretul cutiei!

Ascunse obiectul sub rasă.

— Dar durerea... rosti Paul.

— Durerea! pufni ea. Un om trebuie să-și stăpînească fiecare nerv.

Paul simți durere în mîna stîngă. Își descleștă degetele, privi cele patru urme însingerate lăsate de unghiile care îi mușcaseră palma. Lăsă mîna în jos și se uită la bătrîna.

— I-ai făcut asta și mamei?

— Ai cernut vreodată nisip printr-o sită? întrebă ea.

Fulgerarea tangențială a întrebării ricoșă în mintea lui la un nivel superior al conștiinței. *Nisip printr-o sită*. Încuviință, dînd din cap.

— Noi, cele din Bene Gesserit, cernem oamenii ca să descoperim ființele umane.

Paul ridică mîna dreaptă, reînviind amintirea suferinței.

— Și asta-i tot?... Suferință! Atîta tot?

— Ți-am observat reacția la suferință, băiete. Suferința nu-i decît axa încercării. Maică-ta te-a învățat cum observăm noi. Am văzut semnele învățăturilor ei. Asta e încercarea noastră: criză și observație.

Paul desluși în glasul ei confirmarea celor rostite și spuse:

— Adevărat!

Bătrîna îl privi lung. *Percepe adevărul! El să fie? Să fie într-adevăr el?* Apoi gîndi: "*Speranța întunecă observația!*" și își înăbuși emoția.

— Văd că știi cînd oamenii cred ceea ce spun.

— Știu.

În vocea lui răzbătură armonicile capacităților verificate de experiență și ea le auzi. Rosti cu glas surd:

— Poate că ești Kwisatz Haderach. Stai jos, frate mic. Așează-te aici, la picioarele mele.

— Prefer poziția în care mă aflu.

— Și maică-ta a șezut cîndva lîngă mine.

— Eu nu sînt mama.

— Ne cam detești, nu-i așa? (Își întoarse capul spre ușa și strigă:) Jessica!

Ușa se deschise brusc și mama lui Paul apăru în prag, privind în încăpere cu ochi de cremene. Își văzu fiul și privirea i se îmblîzi. Reuși să schițeze un zîmbet.

— Jessica, ai încetat vreodată să mă urăști? i se adresă bătrîna.

— Te iubesc și te urăsc deopotrivă, răspunse Jessica. Ura, pentru suferința pe care n-am s-o uit niciodată. Dragostea este...

— Este, pur și simplu, o întrerupse bătrîna, dar glasul îi suna blînd. Poți rămîne acum, dar să nu vorbești. Închide ușa și ai grijă să nu ne stingherească nimeni.

Jessica intră în cameră, închise ușa și rămase cu spatele rezemat de ea. *Fiul meu trăiește și e... ființă umană. Știam că-i așa... dar... trăiește. Acum pot trăi și eu mai departe*. Simți în spate suprafața compactă, reală, a ușii. Întreaga încăpere, cu tot ce se afla în ea, i se păru deodată palpabilă, pătrunzîndu-i

simțurile.

Fiul meu trăiește.

Paul își privi mama. *A spus adevărul.* Ar fi vrut să iasă, să rămână singur și să se poată gândi la tot ce se întâmplase, dar își dădu seama că nu va putea pleca decât când i se va permite. Bătrîna reușise să-l subjuge... *Amîndouă au spus adevărul.* Mama sa fusesse supusă aceleiași încercări. Toate acestea aveau un scop, un țel. Un țel cumplit... căci suferința și frica fuseseră și ele cumplite. Știa ce erau țelurile cumplite. Erau țeluri în calea cărora nu putea sta nimic. Erau țeluri care-și aveau propria existență, propria necesitate. Simți că devenise prizonierul unui țel cumplit. Dar nu știa care era țelul acesta cumplit.

– Băiete, spuse bătrîna, poate că într-o zi va trebui să stai și tu de partea cealaltă a unei uși. Și aceea va fi tot o încercare.

Paul își privi mîna care trecuse prin suferință, apoi se uită la Cucernica Maică. Deslușise în vocea ei ceva necunoscut, o sonoritate pe care încă n-o sesizase la nici un alt glas. Cuvintele ei se conturaseră parcă într-un nimb de lumină. Distincte, materiale. Avu senzația că răspunsurile pe care bătrîna i le-ar putea da acum la orice întrebări, ar fi în stare să-l înalțe din lumea lui de carne către ceva mult mai mareț.

– De ce testați ființele umane? o întrebă.

– Ca să-i eliberăm pe oameni.

– Să-i eliberați?

– Odinioară, oamenii au pus mașinile să gîndească pentru ei, sperînd că astfel se vor elibera.

Singurul rezultat a fost că alți oameni cu mașini i-au înrobit.

– "Să nu-ți faci mașină după asemănarea minții omului", cită Paul.

– Da, aceasta a fost deviza Jihadului Butlerian, reproducută și în Biblia Catolică Portocalie. Dar Biblia ar fi trebuit să spună: "Să nu-ți faci mașină care să imite mintea *umană*". L-ai studiat pe mentatul aflat în slujba voastră?

– Am studiat *cu* Thufir Hawat.

– Marea Răscoală ne-a luat cîrjele și a silit mintea *umană* să se dezvolte. Au luat ființă școli menite să educe și să antreneze talentele *umane*.

– Școlile Bene Gesserit?*

**Școală de educație și antrenament fizic și mintal rezervată inițial elevilor de sex feminin.*

Ea încuviință din cap.

– Au supraviețuit doar două dintre școlile străvechi: Bene Gesseritul și Ghilda Spațială. Ghilda, pare-se, pune accentul mai ales pe matematicile pure. Funcția Bene Gesseritului este cu totul alta.

– Politica, rosti Paul.

– Kull wahad! exclamă bătrîna.

O fulgeră din ochi pe Jessica.

– Nu i-am spus nimic, Cuvioșia-Ta.

Cucernica Maică se întoarse iarăși spre Paul.

– Ai ghicit fără să ai la îndemînă prea multe indicii. Așa este. Politica. Prima școală Bene Gesserit a fost întemeiată de persoane care au întrevăzut necesitatea continuității problemelor umane. Persoanele acelea și-au dat seama că o asemenea continuitate nu poate exista decât dacă se separă specia umană de specia animală... prin selecție artificială.

Pentru Paul, cuvintele Cucernice Maici își pierdură brusc claritatea. Se simți rănit în ceea ce mama lui numea *instinctul său de dreptate*. Nu pentru că bătrîna ar fi mințit. Nu încăpea în doială, credea ce spune. Nu, era ceva mai adînc, ceva legat de țelul cumplit.

– Dar mama mi-a spus că multe surori Bene Gesserit nu-și cunosc ascendența, zise el.

– Arhivele noastre păstrează evidența tuturor liniilor genetice. Maică-ta știe că se trage sau dintr-un neam Bene Gesserit, sau dintr-un neam acceptat de Bene Gesserit.

– Atunci cum de nu știe cine-s părinții ei?

– Unii au voie să știe... Cei mai mulți, nu. S-ar putea, de pildă, să se fi urmărit împerecherea ei cu o rudă apropiată, pentru a se consolida dominantă a unei anumite însușiri genetice. Avem multe motive.

Paul simți iarăși ofensa adusă dreptății.

– Vă asumați dreptul la o mulțime de decizii, rosti el.

Cucernica Maică îl țintui cu privirea, întrebîndu-se: *Am deslușit cumva critică în glasul lui?*

– Purtăm o povară grea, zise.

Paul simți că șocul încercării se estompează cu repeziciune. Își aținti privirea în ochii bătrînei și spuse:

– Zici că s-ar putea să fiu... Kwisatz Haderach. Ce-i asta? Un gom jabbar uman?

– Paul! interveni Jessica. Nu vorbi pe tonul ăsta cu...

– Dă-mi voie, Jessica, o întrerupse bătrîna. Băiete, ai auzit vreodată de drogul Dreptvorbitoarelor?

– E un narcotic care amplifică puterea de a detecta neadevărul, răspunse Paul. Mi-a spus mama.

– Ai asistat vreodată la Transa Adevărului?

Paul clătină din cap.

– Nu.

– Drogul e periculos, dar conferă într-adevăr putere. Sub efectul drogului, Dreptvorbitoarea poate să viziteze multe locuri din memoria ei – din memoria trupului ei. Noi, Dreptvorbitoarele, cunoaștem multe dintre căile trecutului... dar numai căi feminine. (În glasul bătrînei se strecură o undă de mîhnire.) Există însă un loc în care nici o Dreptvorbitoare nu poate să ajungă. Locul acela ne respinge, ne îngrozește. Dar se spune că va veni ziua în care un bărbat își va descoperi, în binecuvîntarea drogului... ochiul interior. El va vedea ceea ce n-a văzut încă nici una dintre noi: ambele trecuturi – cel masculin și cel feminin.

– Pe bărbatul acesta îl numiți Kwisatz Haderach?

– Da. Kwisatz Haderach: cel care poate fi în mai multe locuri deodată. Mulți bărbați au încercat drogul... foarte mulți. Dar nici unul n-a reușit.

– Au încercat și au dat greș? Cu toții?

– O, nu, murmură bătrîna, clătinînd din cap. Au încercat și au murit.

*Încercarea de a-l înțelege pe Muad'Dib fără a-i înțelege dușmanii de moarte,
Harkonnenii, este asemenea încercării de a afla Adevărul fără a cunoaște Minciuna. Este
ca încercarea de a vedea Lumina fără a ști ce-i întunericul. Este cu neputință.
Fragment din **Manualul lui Muad'Dib** de prințesa Irulan*

ERA O LUME, un glob sculptat, cufundat pe jumătate în umbră, rotindu-se sub loviturile domoale ale unei mîini obeze, cu degetele încărcate de inele scînteietoare. Globul se învîrtea pe un suport variabil, lîngă unul din pereții lipsiți de ferestre ai încăperii. Ceilalți pereți erau un mozaic multicolor de suluri, bobine, benzi și filme. Lumina venea de la cîteva globuri aurii care pluteau în cîmpuri mobile de suspensie gravitațională.

În centrul camerei trona o masă de lucru elipsoidală, acoperită cu o placă trandafirie din lemn de elacca pietrificat. În jurul mesei erau orînduite mai multe scaune veriforme cu suspensie, dintre care două ocupate. Într-unul ședea un tînăr negricios de vreo șaisprezece ani, cu față rotundă și ochi apatici. În celălalt, un bărbat subțiratic, mic de statură, cu trăsături efeminate.

Amîndoi aveau privirile ațintite către glob și omul care îl rotea din umbră.

Un rîs infundat răsună dintr-acolo. Apoi o voce de bas:

– Iat-o, Piter: cea mai mare capcană de oameni din cîte a cunoscut istoria. Iar Ducele e gata să se vîre de bunăvoie în fălcile ei. Ce zici? Nu-i asta o realizare magnifică a Baronului Vladimir Harkonnen?

– Fără-ndoială, Baroane, încuviință bărbatul. Avea o voce de tenor, cu inflexiuni dulci, muzicale.

Mîna masivă se lăsă asupra globului, puse capăt rotației. Acum, cei din cameră putură să contemple suprafața nemișcată, putură să-și dea seama că aveau în față unul din obiectele hărăzite doar colecționarilor bogați sau guvernatorilor planetari ai Imperiului. Globul purta pecetea artizanilor imperiali. Meridianele și paralelele erau marcate cu sîrmă de platină, subțire ca firul de păr. Calotele polare erau încrustații vapoase de diamante cu strălucire lăptoasă.

Mîna buhăită se mișcă, trasînd detaliile suprafeței.

– Vă invit să priviți cu atenție, hurui vocea de bas. Uită-te bine, Piter, și tu la fel, iubitul meu Feyd-Rautha. Între șaizeci de grade latitudine nordică și șaptezeci de grade latitudine sudică, doar aceste ondulații superbe. Culoarea lor nu vă duce cu gîndul la caramellele cele mai dulci? Nicăieri nici un pic de albastru. Nicăieri lacuri sau riuri sau mări. Și aceste drăgălașe calote polare... Atît de micuțe! Cine n-ar recunoaște dintr-o privire lumea asta? Arrakis! O lume fără seamăn. Și locul ideal pentru o victorie fără seamăn.

Un zîmbet flutură pe buzele lui Piter.

– Și cînd te gîndești, Baroane, că Împăratul Padișah consideră că i-a dat Ducele planeta, cu mirodenia ta cu tot. Uimitor!

– Asta-i o afirmație absurdă, hurui Baronul, pe care-ai făcut-o numai ca să-l zăpăcești pe tînărul Feyd-Rautha. Dar pe nepotul meu nu-i nevoie să-l induci în eroare.

Tînărul cu ochi apatici se foi în scaun, netezi o cută a colantului negru în care era îmbrăcat. Își îndreptă brusc poziția, cînd în ușa din spatele său se auzi o bătaie discretă.

Piter se smulse din scaunul lui, traversă odaia și crăpă ușa doar cît să ia cilindrul unui mesaj, apoi o închise, desfășură sulul și-l parcurse lacom cu privirea. Lăsă să-i scape un chicot, încă unul.

– Ei? îl interpelă Baronul.

– Neghiobul ne-a trimis răspuns, Baroane!

– Parcă a scapat vreodată un Atreides prilejul de a se grozăvi! exclamă Baronul. Ce zice?

– E cam necuviincios, Baroane. Ți se adresează cu "Harkonnen". Nici "Sire și dragă Vere", nici titlu, nimic.

– Harkonnen e un nume frumos, mîrii Baronul, iar glasul îi trădă nerăbdarea. Și ce spune drăguțul de Leto?

– Spune așa: "Refuz propunerea de întrevedere pe care mi-ai transmis-o. Îți cunosc prea bine perfidia, după cum ți-o cunoaște toată lumea".

– Atît?

– Mai zice: "Arta kanlynului are încă admiratori pe cuprinsul Imperiului". Și semnează: "Ducele Leto de Arrakis". (Piter izbucni în rîs.) De Arrakis! Ei, nu! Asta-i prea de tot!

– Încetează, se răsti Baronul și risul celui lalt amuți brusc, ca un contact întrerupt. Kanly, va să zică! Cu alte cuvinte, vendetă! Și folosește termenul ăsta arhaic, cu o tradiție atît de bogată, ca să-mi dea de înțeles că nu-i de glumă.

– Ai făcut gestul păcii, spuse Piter. Formele au fost respectate.

– Vorbești mult prea mult pentru un mentat*, Piter, observă Baronul. Și gîndi: *Va trebui să mă descotorosesc de el cît de curînd. Aproape că nu mai e bun de nimic.* Își privi lung mentatul-asasin, zăbovind asupra amănuntului pe care oricine îl remarca numaidecît: ochii – fante înguste, complet albastre. Ochi fără pic de alb.

**Oameni educați și antrenați pentru dobîndirea și dezvoltarea unei logici desăvîrșite.*

Un rinjet scurt schimonosi chipul lui Piter. O clipă, fața lui păru o mască. Cu două găuri în locul ochilor.

– Dar... Baroane! N-a existat nicicînd revanșă mai frumoasă. O capodoperă în materie de trădare: să-l *obligi* pe Leto să lase Caladanul pentru Dune – ba încă fără nici o șansă de scăpare, dată fiind porunca Împăratului. Ce festă!

– Ai un adevărat flux verbal, Piter, rosti cu voce glacială baronul.

– Pentru că-s fericit, Baroane. În timp ce pe tine... te cam roade invidia.

– Piter!

– Ah, Baroane! Nu e regretabil că n-ai reușit să ticluiești de unul singur stratagema asta încîntătoare?

– Într-o bună zi, am să pun să te strîngă de gît, Piter.

– Sînt sigur, Baroane. În fine! Dar nici o faptă bună nu-i zadarnică, așa-i?

– Ai luat cumva semuta** sau verită, Piter?

*** Derivat narcotic secundar obținut din arderea lemnului elocca.*

– Pe Baronul nostru îl miră adevărul spus fără teamă, observă Piter. Fața i se transformă în caricatura unei măști încruntate. Aha! Numai că vezi tu, Baroane, eu sînt mentat, așa că am să știu cînd îți vei trimite călăul. Atîta timp cît îți mai sînt de folos, vei aștepta. N-ar fi economic să acționezi prematur, și pînă una-alta mai pot face cîte ceva. Știu că Dune te-a învățat un lucru înțelept: să nu irosești. N-am dreptate, Baroane?

Baronul continuă să-l fixeze în tăcere.

Feyd-Rautha se agită în scaun. *Dobitocii ăștia și ciondăneala lor!* gîndi. *Unchiu-meu nu-i în stare să discute cu mentatul fără să se ia la harță. Ce și-or fi închipuind? Că n-am altă treabă decît să-i ascult cum se ciorovăiesc?*

– Feyd, spuse baronul. Cînd te-am poftit aici ți-am spus s-ascuți și să înveți. Înveți?

– Da, unchiule, răspunse Feyd-Rautha cu voce slugarnică.

– Uneori nu știu ce să cred despre Piter, zise Baronul. Eu provoc suferință numai din necesitate, pe cînd el... aș putea să jur c-o face din pură plăcere. În ceea ce mă privește, mi-e milă de sărmanul Duce Leto. Curînd o să-l lovească și doctorul Yueh și... s-a zis cu Atreizii! Sînt sigur că Leto își va da seama cine l-a manevrat pe medicul trădător... iar asta va fi lovitura de grație.

– Atunci de ce nu i-ai cerut doctorului să-i vîre un kindjal* între coaste? întrebă Piter. Zici că ți-e milă, dar...

** Sabie scurtă, iama ușor încovoiată are două tăișuri.*

– Ducele trebuie să fie *conștient* în momentul în care-i voi pecetlui soarta, îl întrerupse Baronul. Trebuie să afle și celelalte Case Mari. Asta o să le mai taie elanul. Iar eu o să am loc ca să mă pot mișca mai în voie. Necesitatea-i evidentă, dar aceasta nu înseamnă că-mi face plăcere.

– Ca să te poți mișca mai în voie, îl persiflă Piter. Împăratul e și-așa cu ochii pe tine, Baroane. Te miști și-așa cu prea multă cutezanță. Într-o zi ai să te trezești chiar aici, pe Giedi Prim, c-o legiune imperială de sardaukari și-atunci s-a zis și cu Baronul Vladimir Harkonnen!

– Tare ți-ar plăcea s-apuci ziua aceea, nu-i așa, Piter? Ce te-ai mai bucura să vezi corpul sardaukarilor prădîndu-mi orașele și jefuindu-mi palatul! Nu-ți lasă gura apă?

– Mă mai întreb, Baroane? rosti aproape în șoaptă Piter.

– Ar fi trebuit să fii bashar de trupe, zise Baronul. Prea te încîntă singele și suferința. Poate că m-am pripit cu făgăduiala prăzilor de pe Arrakis.

Piter făcu cinci pași curios de mărunți, se opri exact în spatele lui Feyd-Rautha. Atmosfera din încăpere deveni brusc încordată și tinărul își încruntă neliniștit sprincenele, răsucindu-și capul spre Piter.

- Să nu te joci cu Piter, Baroane, mîrii mentatul. Mi-ai promis-o pe doamna Jessica. Mi-ai promis-o!
- Pentru ce, Piter? întrebă Baronul. Pentru suferință?

Piter îl privi fix, prelungind tăcerea.

Feyd-Rautha își trase într-o parte scaunul.

- Unchiule, mai ai nevoie de mine? Ai spus că...

– Iubitul meu Feyd-Rautha se impacientează, observă Baronul. Se mișcă în umbră, în preajma globului. Răbdare, Feyd. Apoi se adresă iarăși mentatului:

- Dar micul Duce, dragă Piter? Ce-ai de spus despre copil? Despre Paul?

- Capcana ți-l va pune pe tavă, Baroane, mormăi Piter.

– Nu asta te-am întrebat. Dacă nu mă înșeală memoria, ai prevăzut că vrăjitoarea Bene Gesserit îi va face Ducele o fiică. Te-ai înșelat, nu-i așa, mentatul?

– Nu mă înșel prea des, Baroane, se apăra Piter și pentru prima dată vocea lui păru temătoare. Recunoaște-mi măcar meritul ăsta: nu mă înșel prea des. Știi și tu că femeile din Bene Gesserit nasc îndeobște fete. Chiar și consoarta Împăratului a adus pe lume doar fiice.

– Unchiule, interveni din nou Feyd-Rautha, ai spus să vin ca să aflu ceva important pentru mine și...

– Grozav nepot am, se vaită Baronul. Aspiră la stăpînirea baroniei mele, dar nu-i în stare să se stăpînească nici măcar pe sine. (Se agită în spatele globului, umbră printre, umbre.) Află, Feyd-Rautha Harkonnen, că te-am chemat aici cu speranța de a-ți oferi un dram de înțelepciune. L-ai urmărit pe bunul nostru mentat? Ai fi avut cite ceva de învățat din această discuție.

- Dar, unchiule...

- Piter e un mentat deosebit de eficient, nu ești de-aceeași părere, Feyd?

- Ba da, dar...

– Ah! Întocmai: *dar!* Dar consumă prea multă mirodenie; o savurează ca pe o dulceată. Ia uite ce ochi are! Parc-ar fi un salahor arrakian. Daaa... E eficient Piter, *dar* în același timp este emotiv și predispus la ieșiri pătimașe. Eficient, *dar* supus greșelii.

Mentatul vorbi cu voce joasă, ursuză:

- M-ai chemat ca să-mi subminezi eficiența prin critici, Baroane?

– Să-ți subminez eficiența? Fii serios, Piter, doar mă cunoști. Nu doresc decît ca nepotul meu să constate limitele unui mentat.

- Ai hotărît deja să mă înlocuiești?

– Să te înlocuiesc? Cu cine să te înlocuiesc? Unde-aș putea găsi un alt mentat cu viclenia și veninul tău?

- Acolo unde m-ai găsit și pe mine, Baroane.

– Poate că n-ar strica s-o fac, spuse Baronul cu un aer meditativ. Pari cam instabil în ultima vreme. Și consumi o grămadă de mirodenie.

- Consideri că plăcerile mele sînt prea costisitoare, Baroane? ai ceva de obiectat în privința asta?

– Dragă Piter, plăcerile astea te țin legat de mine. Cum aș putea să obiectez? Nu vreau decît ca nepotul meu să te observe și să tragă unele concluzii.

– Așadar, e vorba de o demonstrație, mîrii Piter. Ce trebuie să fac? Să dansez? Să-mi etalez diferitele funcții spre edificarea eminentului Feyd-Rau...

- Exact. E vorba de o demonstrație. Și-acum, ține-ți gura.

Baronul se întoarse spre Feyd-Rautha. Îi observă buzele groase, răsfrînte – caracteristica genetică a Harkonnenilor –, arborînd un zîmbet ușor amuzat.

– Acesta-i un mentat, Feyd, reluă Baronul. A fost instruit și condiționat pentru a îndeplini anumite funcții. A nu se omite însă faptul că mentatul este ambalat într-un corp uman. O carență cît se poate de gravă! Uneori chiar cred că strămoșii noștri aveau dreptate cu mașinile lor gînditoare...

- Niște jucării, pe lingă mine, bombăni Piter. Chiar și tu, Baroane, ai putea să întreci *mașinile* alea.

– Poate, făcu Baronul. În sfîrșit... (Inspiră adînc, rigii. Apoi:) Piter, expune-i acum nepotului meu liniile generale ale campaniei noastre împotriva Casei Atreides. Îndeplinește-ți, deci, te rog, rolul de mentat.

– Baroane, te-am avertizat că nu e bine să împărtășești asemenea informații unei persoane de vîrsta lui. Observațiile mele...

– Dă-mi voie să hotărâsc eu. Ți-am dat un ordin, mentatul! Îndeplinește una dintre diversele tale funcții.

- Prea bine.

Piter își îndreptă spatele și înțepeni într-o stranie atitudine de demnitate – ca și cum și-ar fi pus altă mască, dar care de această dată îi acoperea tot corpul.

– Peste câteva zile standard, începu el, întreaga casă a Ducelui Leto se va imbarca la bordul unui transspațial al Ghildei cu destinația Arrakis; mai exact, orașul Arrakeen, cu siguranță considerat preferabil reședinței noastre de la Carthag. Mentatul Ducelui, Thufir Hawat, va fi ajuns pe bună dreptate la concluzia că Arrakeenul e mai ușor de apărat.

– Ciulește bine urechile, Feyd, interveni Baronul. Fii atent la toate planurile care sînt în interiorul planurilor.

Feyd-Rautha dădu din cap, gîndind: *Așa mai merge. Bătrînul monstru își dă, în sfîrșit, în vileag, secretele. Ceea ce-nseamnă că vrea într-adevăr, să-i fie moștenitor.*

– Există mai multe posibilități tangențiale, reluă Piter. Am indicat faptul că întreaga Casă Atreides se va muta pe Arrakis. Cu toate acestea, nu trebuie scăpată din vedere nici posibilitatea ca Ducele să se fi înțeles cu Ghilda să-l transporte într-un loc sigur, în afara Sistemului. Există precedente. În împrejurări asemănătoare, unele Case s-au exilat, cu armamentul atomic al familiei și cu scuturile, dincolo de limitele Imperiului.

– Ducele e prea mîndru ca să facă așa ceva, comentă Baronul.

– E o posibilitate, insistă Piter. Oricum, pentru noi rezultatul final ar fi același.

– Nu-i adevărat! muși Baronul. Vreau să moară și să-i piară tot neamul!

– Asta-i și eventualitatea cea mai probabilă. Există unele activități după care se poate recunoaște dacă o Casă intenționează să ia calea exilului. Ducele nu pare să acționeze în acest sens.

– Așa! oftă Baronul. Continuă, Piter.

– La Arrakeen, Ducele și familia lui vor ocupa Reședința, fosta locuință a Contelui Fenring și a doamnei sale.

– Ambasadorul pe lingă contrabandiști, rîse Baronul.

– Poftim? făcu Feyd-Rautha.

– Unchiul tău a glumit, îi explică Piter. L-a numit pe Conte Fenring "ambasadorul pe lingă contrabandiști", făcînd aluzie la interesul Împăratului pentru operațiile de contrabandă de pe Arrakis.

Feyd-Rautha își privi nedumerit unchiul.

– De ce?

– Nu fi obtuz, Feyd! se răsti Baronul. Cum ar putea fi altfel, atîta vreme cît Ghilda Spațială rămîne efectiv în afara controlului imperial? Cum crezi c-ar mai putea să mișune spionii și asasinii?

Gura lui Feyd-Rautha schiță un "Aha!" nerostit.

– La Reședință, continuă Piter, am pus la cale cîteva diversiuni. Va avea loc și un atentat la viața moștenitorului Atreides... E posibil ca atentatul să reușească.

– Piter, mîrii Baronul, ai spus...

– Am spus că se pot produce accidente, zise Piter. Tentativa de asasinat trebuie să pară autentică.

– Ah, și băiatul are un trup atît de tînăr, atît de fraged! rosti Baronul. Firește, virtual e și mai periculos decît tatăl... mai ales după tot ce a învățat de la vrăjitoarea de maică-sa. Blestemată femeie! Eh, în sfîrșit! Continuă, te rog, Piter.

– Hawat va intui că un agent de-al nostru s-a infiltrat printre ei. Suspectul cel mai evident e doctorul Yueh, care-i într-adevăr unealta noastră. Dar Hawat știe că doctorul e absolvent al Școlii Suk și supus Condiționării Imperiale – cu alte cuvinte, un om destul de sigur spre a-l sluji chiar pe Împărat. Condiționarea Imperială se bucură de o încredere oarbă. Unii susțin chiar că nu poate fi anihilată decît cu prețul vieții subiectului. Și totuși, așa cum a remarcat cineva odată, cu o pîrghie potrivită poți urni din loc și o planetă. Iar noi am găsit pîrghia potrivită pentru a-l urni pe doctor.

– Cum? întrebă Feyd-Rautha, brusc interesat. Subiectul i se părea fascinant. *Toată lumea știa că persoanele supuse Condiționării Imperiale nu puteau fi corupte prin nici un mijloc.*

– Altădată, interveni Baronul. Spune mai departe Piter.

– În locul lui Yueh, continuă mentatul, vom scoate în calea lui Hawat un suspect mult mai interesant. Planul nostru este extrem de îndrăzneț. Dar tocmai de aceea sîntem siguri că Hawat o va bănuși pe ea.

– Ea? rosti mirat Feyd-Rautha.

– Doamna Jessica în persoană, spuse Baronul.

– Nu e sublim? zise Piter. Problema o să-l preocupe în asemenea măsură pe Hawat încît îi va afecta grav funcțiile de mentat. S-ar putea chiar să încerce s-o ucidă. (Se încruntă, adaugă:) Dar nu cred că va izbuti.

– Și nici tu nu dorești asta, așa-i? îl provocă Baronul.

– Nu-mi distrage atenția, replică Piter. În timp ce Hawat va fi ocupat cu doamna Jessica, îl vom încurca și mai mult, provocînd tulburări în cîteva garnizoane și alte diversiuni similare, care vor putea fi însă repede rezolvate. Ducele trebuie lăsat să creadă că a dobîndit un oarecare grad de securitate. Apoi, la momentul potrivit, îi vom da de știre lui Yueh și, atacînd cu forțele noastre principale, vom... vom...

– Dă-i drumul, spune-i tot, îl îndemnă Baronul.

– Vom invada planeta, sprijiniți de două legiuni de sardaukari îmbrăcați în uniforme Harkonnen.

– Sardaukari! tresări Feyd-Rautha. Văzu cu ochii minții imaginea fioroaselor trupe imperiale — ucigașii fără milă, soldații fanatici ai Împăratului Padișah.

– Sper că-ți dai seama câtă încredere îți acord, Feyd, spuse Baronul. Dacă o singură șoaptă despre afacerea asta ar ajunge la urechile vreunei alte Case Mari, întregul Landsraad s-ar putea coaliza împotriva Casei Imperiale și s-ar dezlănțui haosul,

– Punctul esențial e următorul, zise Piter. De vreme ce Casa Harkonnen este folosită pentru a săvârși treburile murdare ale Imperiului, ea va beneficia în mod cert de avantaj. Un avantaj periculos, desigur, dar care, manevrat cu precauție, îi va aduce profituri mai mari decât ale oricăror alte Case din Imperiu.

– Habar n-ai despre ce profituri e vorba, Feyd, spuse Baronul. Nici măcar nu ți-ar putea trece prin cap. Pentru început... vom obține un directorat irevocabil în compania CHOAM.

Feyd-Rautha dădu din cap. Profiturile erau totul. Iar CHOAM era cheia profiturilor. Fiecare Casă nobilă scotea din sipeturile Companiei tot ce putea scoate pe durata unui directorat. Directoratele CHOAM reprezentau adevărata măsură a puterii politice din Imperiu, trecând dintr-o mână în alta, odată cu modificarea numărului de voturi obținute în Landsraad, la concurență cu Împăratul și cu susținătorii acestuia.

– S-ar putea, spuse Piter, ca Ducele Leto să încerce să fugă la neisprăviții de fremeni de la marginea deșertului. Ori să încerce să-și trimită doar familia spre acest adăpost imaginar. Dar această ușiță de salvare e blocată de unul din agenții Majestății Sale — ecologul planetei. Poate-l mai ții minte: Kynes.

– Feyd și-l amintește, interveni Baronul. Spune mai departe.

– Nu prea știi să te-abții, Baroane, remarcă Piter.

– Spune mai departe, ți-am poruncit! tună Baronul.

Piter dădu din umeri.

– Dacă totul va reuși conform planului, spuse, în mai puțin de un an standard Arrakisul va deveni subfielul Casei Harkonnen. Unchiul tău va solicita o dispensă. Planeta va fi condusă de agentul său personal.

– Care va stoarce și mai multe profituri, rosti Feyd-Rautha.

– Exact, întări Baronul și gândi: *Așa-i și drept. Noi sîntem cei care-am colonizat Arrakisul... cu excepția celor citorva venetici de fremeni care se ascund la periferia deșertului... și-a prăpădiților de contra-bandiști, care sînt prizonierii planetei, întocmai ca și muncitorii indigeni.*

– Iar Casele Mari vor ști că Baronul i-a distrus pe Atreizi, spuse Piter. Vor ști cu siguranță.

– Vor ști, șuieră Baronul.

– Ce-i mai frumos, adăugă Piter, este că va ști și Ducele. Adică știe de-acum, într-un fel. Nu se poate să nu fi mirosit capcana.

– Știe, știe, mormăi Baronul și în glasul lui răzbătu o notă de mîhnire. Dar n-are încotro... Cu atît mai rău pentru el!

Baronul părăsi ungherul de lingă globul Arrakisului. Ieșind din umbră, silueta sa căpătă proporții — imensă, obeză. Cu umflături discrete sub faldurile robei întunecate, în locurile unde trupul mătăhălos era parțial susținut de dispozitive de suspensie portabile, prinse în hamuri. Cîntărea aproape două sute de kilograme standard, dar picioarele nu-i purtau mai mult de cincizeci.

– Mi-e foame! mugi, mîngîindu-și cu degetele pline de inele buzele groase și privindu-l pe Feyd-Rautha cu ochi inecați în grăsimi. Dă poruncă să ni se aducă ceva de mîncare, dragul meu. Să gustăm ceva înainte de culcare.

Astfel grăit-a Sfînta Alia-a-Cuțitului: "Cucernica Maică trebuie să îmbine puterea de seducție a unei curtezane cu măreția sublimă a unei zeițe virgine și să păstreze aceste atribute sub tensiune atît timp cît vor dăinui forțele tinereții sale. Căci, atunci cînd frumusețea și tinerețea se vor fi dus, va descoperi că locul intermediar, ocupat odinioară de tensiune, s-a preschimbat într-un izvor de șiretenie și de iscusință".

Fragment din Muad'Dib, comentarii de familie de prințesa Irulan

– Ei, JESSICA, ce-ai de spus în ceea ce te privește? întrebă Cucernica Maică.

Asfința soarele la Castelul Caladan, în ziua încercării lui Paul. Cele două femei erau singure în salonul Jessicăi. Paul aștepta alături, între pereții izolați acustic ai Camerei de Meditație.

Jessica stătea în fața ferestrelor dinspre sud. Vedeă și nu vedeă culorile pe care amurgul le așternuse peste luncă, peste rîu. Auzi și nu auzi întrebarea Cucernicei Maici. Se gîndea la o altă încercare, petrecută cu mulți ani în urmă. Se gîndea la fetița plăpîndă, cu părul de culoarea bronzului, cu trupul chinuit de furtunile pubertății — fetița care intrase în biroul Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam,

Proctor Superior al școlii Bene Gesserit de pe Wallach IX. Jessica își privi mîna dreaptă, îndoi degetele, amintindu-și durerea, spaima, furia.

– Bietul Paul, șopti ea.

– Te-am întrebat ceva, Jessica.

Tonul era răstit, poruncitor.

– Cum? Oh... Jessica se smulse din trecut, se întoarse către Cucernica Maică, așezată cu spatele la perete, între cele două ferestre de la apus. Ce-ai vrea să spun?

– Ce-aș vrea să spui? Ce-aș vrea să spui? cîrîi bătrîna și în vocea ei răzbătu o notă crudă de batjocură.

– Ei da, am născut un fiu! izbucni Jessica. Dar știa că mînia îi fusese provocată cu bună știință.

– Ți s-a poruncit să-i faci lui Atreides doar fiice.

– Dar însemna atît de mult pentru el!

– Iar tu, în trufia ta, ți-ai închipuit că-l vei zămisli pe Kwisatz Haderach!

Jessica își înalță fruntea.

– Am simțit că ar fi cu puțință.

– Nu te-ai gîndit decît la dorința Ducelui de a avea un fiu! se răsti bătrîna. Dar dorințele lui n-au nimic de-a face cu asta. Căsătoria unei fiice Atreides cu un moștenitor Harkonnen ar fi astupat breșa. Ai complicat lucrurile în mod iremediabil. Acum s-ar putea să pierdem ambele filiații.

– Nu sînteți infailibile, replică Jessica. Înfruntă privirea ațintită asupra ei.

– Faptul e consumat, mormăi în cele din urmă bătrîna.

– Am jurat că n-o să regret niciodată hotărîrea, spuse Jessica.

– Cîtă noblețe! o zeflemisi Cucernica Maică. N-o să regreti! Vom vedea cînd se va pune recompensă pe capul tău și o să trebuiască să fugi, hăituită de toți cei dispuși să vîndă viața ta și viața fiului tău.

Jessica pâlî.

– Nu există nici o alternativă?

– Alternativă? O Bene Gesserit pune asemenea întrebare?

– Nu vreau să știu decît ce vezi în viitor, grație puterilor tale.

– În viitor văd ce-am văzut în trecut. Cunoști foarte bine problemele noastre, Jessica. Rasa știe că e vremelnică și se teme de stagnarea eredității sale. Are în sînge pornirea de a-și amesteca haotic liniile genetice. Imperiul, Compania CHOAM și Casele Mari nu sînt decît rămășițele unor epave tîrîte de furia torentului.

– CHOAM-ul, murmură Jessica. Îmi închipui că s-a și hotărît cum vor reimpărți prăzile de pe Arrakis.

– Ce altceva este CHOAM-ul decît girueta vremurilor în care trăim? Împăratul și partizanii lui controlează în clipa de față 59,65 la sută din voturile Consiliului de administrație al Companiei. Nu încape îndoială că adulmecă profituri și, cum le adulmecă și alții, puterea lor asupra voturilor va crește. Așa se face istoria, fata mea.

– Exact asta-mi trebuie mie acum. O prelegere de istorie!

– Nu fi sarcastică, fetiço! Știi la fel de bine ca și mine ce forțe ne înconjoară. Civilizația noastră are trei puncte de sprijin: Curtea Imperială în opoziție cu Federația Caselor Mari ale Landsraadului și, între ele, Ghilda și monopolul ei blestemat în transporturile interstelare. În politică, trepiedul este cea mai instabilă structură. Iar sistemul comercial de tip feudal, care întoarce spatele oricărei științe și complică absolut totul, nu face altceva decît să înrăutățească situația. Jessica rosti cu amărăciune:

– Epave tîrîte de furia torentului... ca Ducele Leto și fiul său și...

– Oh, fă bine și taci, fato! Știai prea bine, cînd ai intrat în jocul ăsta, că va trebui să dansezi pe sîrmă.

– "Sînt Bene Gesserit. Exist doar pentru a servi".

– Adevărat. Și tot ce mai putem spera acum este să împiedicăm izbucnirea unei conflagrații generale, ca să salvăm ce se mai poate salva din liniile de sînge esențiale.

Jessica închise ochii și simți apăsarea lacrimilor sub pleoape. Își înăbuși zburciumul lăuntric și tremurul mușchilor, se luptă cu respirația agitată, cu pulsul care înnebunise, cu transpirația din palme.

– O să-mi plătesc greșeala, spuse.

– Și fiul tău va plăti împreună cu tine!

– O să-l ocrotesc cît voi putea mai bine.

– O să-l ocrotești! o apostrofă bătrîna. Parcă n-ai ști ce riști cu asta! Ocrotește-ți prea mult fiul, Jessica, și nu va avea niciodată destulă putere să-și implinească destinul – oricare-ar fi el!

Jessica se întoarse. Dincolo de fereastră se lăsa întunericul.

– E chiar așa de groaznică planeta aceea, Arrakis? întrebă.

– Este, dar nu cu totul. Missionaria Protectiva a fost acolo și a mai îmblînzit puțin lucrurile.

(Cucernica Maică se ridică și netezi o cută a veșmîntului negru.) Cheamă băiatul. Curînd trebuie să plec.

– Trebuie?

Vocea bătrinei se înmuie:

— Jessica, fata mea, aş vrea să pot trece în locul tău şi să te scap de chin. Dar fiecare din noi trebuie să-şi urmeze propria cale.

— Ştiu.

— Mi-eşti la fel de dragă ca oricare din fiicele mele, însă nu mi-e îngăduit să-mi nesocotesc datoria.

— Înţeleg... E necesar.

— Ce-ai făcut tu, Jessica, şi pentru ce-ai făcut-o... ştim amîndouă. Dar bunătatea mă obligă să-ţi spun că există puţine şanse ca băiatul tău să devină Totalitatea Bene Gesserit. Să nu-ţi faci prea multe speranţe.

Jessica îşi smuci capul, scuturînd lacrimile din colţurile ochilor. Era un gest de minie.

— Mă faci să mă simt iarăşi fetiţa de odinioară... răspunzînd la prima ei lecţie. (Îngină anevoie:) "Oamenii nu trebuie să se supună niciodată animalelor". (Îşi înăbuşi un hohot de plîns şi adăugă cu voce abia auzită:) Am fost atît de singură...

— Ar trebui să fie şi asta o încercare, spuse bătrîna. Oamenii sînt aproape întotdeauna singuri. Acum, cheamă-ţi băiatul. A trăit o zi lungă şi înspăimîntătoare. Dar a avut timp să reflecteze şi să-şi amintească, şi trebuie să-i mai pun cîteva întrebări în legătură cu visele lui.

Jessica dădu din cap, se duse la uşa Camerei de Meditaţie şi o deschise.

— Paul, vino, te rog.

Băiatul ieşi cu îndărătnică încetineală. Îşi privi mama ca pe o străină. Apoi se uită cu ochi bănuitori la Cucernica Maică şi înclină uşor capul, ca şi cînd ar fi salutat un egal. În spate, o auzi pe Jessica închizînd uşa.

— Tinere, zise bătrîna, să revenim la problema aceea a viselor.

— Ce vrei să ştii?

— Visezi în fiecare noapte?

— Nu-ntotdeauna vise demne de reţinut. Îmi amintesc toate visele, dar numai unele merită să fie memorate.

— Cum de ştii să le deosebeşti?

— Ştiu.

Bătrîna îi aruncă o privire Jessicăi, apoi se întoarse din nou spre Paul.

— Ce-ai visat noaptea trecută? Ceva demn de reţinut?

— Da. (Paul închise ochii.) Am visat o cavernă... şi apă... Eram cu o fată — foarte slabă, cu ochi mari. Ochi cu totul albaştri, fără alb. Îi vorbeam despre tine. Îi povesteam despre vizita Cucerniceii Maici la Castelul Caladan.

Paul deschise ochii.

— Şi ceea ce-i povesteai acelei fete ciudate, în legătură cu mine, s-a întîmplat cumva astăzi?

Paul se gîndi o clipă.

— Da. Îi spuneam fetei că ai venit şi m-ai însemnat cu pecetea straniului.

— Pecetea straniului, şopti bătrîna. Din nou, o săgetă cu privirea pe Jessica, înainte de a i se adresa lui Paul: Acum, răspunde-mi cu toată sinceritatea, Paul. Visezi deseori lucruri care, pe urmă, se petrec şi în realitate întocmai cum le-ai visat?

— Da. Iar pe fata aceea am mai visat-o şi înainte.

— Ah! O cunoşti?

— O s-o cunosc.

— Vorbeşte-mi despre ea.

Paul închise iar ochii.

— Stăm într-un fel de firidă, înconjuraţi de stînci. Se lasă noaptea, dar încă-i zăduf şi printre stînci văd petice de nisip. Aşteptăm... ceva... Trebuie să mă întîlnesc cu nişte oameni. Fata se teme, dar încearcă să-şi ascundă teama, iar eu sînt tulburat. Şi ea spune: "Povesteşte-mi despre apele de pe lumea ta de baştină, Usul". (Paul deschise ochii.) Nu-i ciudat? Eu m-am născut pe Caladan. N-am auzit niciodată de vreo planetă numită Usul.

— Se mai întîmplă şi altceva în vis? întrebă Jessica.

— Da, răspunse Paul. Tăcu un moment, apoi: Poate că *mie* îmi spunea Usul. Abia acum m-am gîndit la asta. (Închise ochii.) Mă roagă să-i povestesc despre apele de aici. Eu o prind de mină şi-i spun că o să-i recit un poem. I-l recit, dar trebuie să-i explic cuvinte pe care nu le-nţelege — plajă, brizanţi, alge, pescăruşi...

— Ce poem? întrebă Cucernica Maică.

Paul deschise ochii.

— Una din elegiile lui Gurney Halleck.

În spatele lui, Jessica începu să recite:

"Mi-aduc aminte de fumul sărat

al unui foc de pe plajă
și de-a pinilor umbră;
deasă, curată... Solidă.
Pescăruși pe culmea falezei,
pete albe pe verde...
Și printre pini, o pală de vânt
vine să legene umbra;
aripi întind pescărușii,
se-nalță
și cerul răsună de țipătul lor.
Apoi aud vântul
înfiorînd plaja
și-aud brizantii...
Și văd focul nostru
algele prefăcîndu-le-n scrum".

– Da, încuviință Paul. Acesta-i poemul.

Bătrîna îl privi lung, apoi spuse:

– Tinere, ca Proctor Bene Gesserit îl caut pe Kwisatz Haderach, bărbatul care-ar putea cu adevărat să fie ca noi. Maică-ta vede în tine posibilitatea aceasta, dar ea vede cu ochii mamei. Posibilitatea o văd și eu, însă nimic mai mult.

Tăcu și Paul înțelese că-i aștepta replica. Nu spuse nimic.

– Cum dorești, rosti ea după o clipă. Există în tine abisuri; de asta nu mă-ndoiesc.

– Pot pleca? întrebă el.

– Nu te interesează ce ți-ar putea spune Cucernica Maică despre Kwisatz Haderach? i se adresă Jessica.

– A spus că toți cei care-au încercat au murit.

– Dar te-aș putea ajuta dîndu-ți cîteva indicii ca să înțelegi de ce n-au izbutit, spuse Cucernica Maică.

Indicii! gîndi Paul. *De fapt, nu știe nimic.*

– Mă rog, dă-mi indiciile.

– Și du-te naibii, nu? (Bătrîna zîmbi strîmb, transformîndu-și chipul într-un păienjeniș de riduri.)
Prea bine: "Stăpîn e cel ce se pleacă".

Paul rămase uimit; îi vorbea despre lucruri atît de elementare ca tensiunea din semnificație? Își închipuia că mama nu-l învățase nimic?

– Care-i indiciul? întrebă.

– Nu ne aflăm aici ca să ne jucăm cu vorbele sau să comentăm sensul lor, răspunse Cucernica Maică. Salcia se pleacă în bătaia vîntului, prosperă și dă naștere altor sălcii, pînă ce numărul lor va înălța un zid în calea vîntului. Acesta e țelul salciei.

Paul o privi lung. Spusese *țel* și cuvîntul pătrunsese adînc în el, distilînd iarăși gîndul celui țel cumplit. Îl cuprinse deodată furia pe bătrîna din fața lui. Zgripturoaica asta încrezută, care debita platitudinii!

– Zici că s-ar putea să fiu acel Kwisatz Haderach, spuse el. Vorbești despre mine, dar încă n-ai spus nimic despre ce-am putea face ca să-l ajutăm pe tata. Te-am auzit vorbindu-i mamei. Vorbești de parcă tata ar fi mort. Tatăl meu n-a murit!

– Dacă s-ar fi putut face ceva pentru el, am fi făcut-o, murmură bătrîna. Pe tine poate că vom reuși să te salvăm. Nu-i sigur, dar e posibil. Pentru tatăl tău... nu se mai poate face nimic. Cînd vei fi învățat să admiți faptul acesta îți vei fi însușit o *adevărată* lecție Bene Gesserit.

Paul remarcă șocul pe care cuvintele îl produsese asupra mamei sale. O fulgeră din ochi pe bătrîna. Cum de putea vorbi astfel despre tatăl său? Cum de putea fi atît de sigură? Sufletul îi clocotea de revoltă.

Cucernica Maică se întoarse spre Jessica.

– L-ai învățat Metoda. Am văzut semnele. Și eu aș fi făcut la fel dac-aș fi fost în locul tău. Mai ducă-se naibii Regulamentul!

Jessica dădu din cap.

– Dar acum te avertizez, reluă bătrîna. Treci peste ordinea obișnuită a etapelor de antrenare. Pentru propria lui siguranță, învață-l Glasul. A prins deja cîte ceva, dar știm amîndouă cît de mult îi mai trebuie... și cît de repede. (Se apropie de Paul, îl țintui cu privirea.) La revedere, tinere om. Sper să reușești. Iar de nu... noi tot vom izbuti pînă la urmă.

Se întoarse pentru ultima dată către Jessica și amîndouă schimbară o privire cu înțeles. Apoi Cucernica Maică părăsi încăperea, în foșnetul aspru al robei, fără a mai privi înapoi. Îi și alungase din gînd pe cei rămași înăuntru.

Dar Jessica apucase să vadă lacrimile de pe obraji zbirciți. Iar lacrimile acelea erau mai neliniștitoare decît toate cuvintele, decît toate semnele pe care le schimbaseră în acea zi.

Ați citit că Muad'Dib nu avea, pe Caladan, tovarăși de joacă de vîrsta lui. Pericolele erau mult prea mari. Dar Muad'Dib avea minunați învățatori și prieteni. Așa era Gurney Halleck, soldatul-trubadur, ale cărui balade le veți cînta pe măsură ce veți citi din această carte. Așa era Thufir Hawat, bătrînul mentat și Maestru Asasin, care băga spaima pînă și în inima Împăratului Padișah. Așa erau Duncan Idaho, Maestrul Spadasin din Casa Ginaz, doctorul Wellington Yueh, un nume pătat de trădare, dar strălucitor prin știință, doamna Jessica, ce-și educa fiul după Metoda Bene Gesserit și, desigur, Ducele Leto, ale cărui virtuți paterne au fost mult timp ignorate.

Fragment din Istoria copilului Muad'Dib de prințesa Irulan

THUFIR HAWAT se strecură în sala de exercițiu și închise fără zgomot ușa. Cîteva clipe rămase nemișcat. Se simțea bătrîn, obosit, bătut de furtuni. Îl durea iarăși piciorul stîng, rănît pe vremuri, în serviciul bătrînului Duce.

Trei generații Atreides, gîndi.

La capătul celălalt al spațioasei încăperi scaldate în lumina puternică a soarelui de amiază, ce pătrundea prin luminatorul din tavan, îl văzu pe băiat, așezat cu spatele la ușă, absorbit de hîrțile și de hărțile împrăștiate pe masa de lucru.

De cite ori să-i mai repet să nu stea niciodată cu spatele la o ușă?

Hawat tuși încetișor. Paul rămase aplecat deasupra mesei.

Un nor trecu prin fața soarelui. Hawat tuși încă o dată.

Paul își îndreptă spatele și spuse, fără să se întoarcă:

— Știu. Stau cu spatele la ușă.

Înăbușindu-și zîmbetul, Hawat traversă încet camera.

Paul nu-și ridică privirea decît în clipa în care bătrînul se opri la colțul mesei. Pe chipul oacheș și brăzdat de riduri al mentatului, ochii scînteiau ageri.

— Ți-am auzit pașii pe coridor, zise Paul. Te-am auzit și cînd ai deschis ușa.

— Zgomotele pe care le produc eu pot fi imitate.

— Aș recunoaște deosebirea.

E-n stare, gîndi Hawat. Cu siguranță că vrăjitoarea de maică-sa îi dă învățaturi dintre cele mai tainice. Mă-ntreb ce părere are despre treaba asta prețioasă ei școală? Poate că tocmai de aceea o vor fi trimis pe bătrîna inspectoare; ca s-o aducă la ordine pe scumpa noastră doamnă Jessica.

Hawat își trase un scaun de partea cealaltă a mesei, se așeză cu fața la Paul și la ușă. Făcu lucrul acesta cu vădite intenții demonstrative, apoi se lăsă pe spate și-și plimbă privirea prin încăpere. Sala i se păru deodată bizară, străină. Cea mai mare parte a mobilierului fusese deja expediată pe Arrakis. Mai rămăseseră puține lucruri: o masă de antrenament, o oglindă pentru exerciții de scrimă, cu prismele de cristal imobile și, alături, manechinul — peticit și umflat, asemeni unui străvechi pedestraș tăbăcit și mutilat în războaie.

Ca mine, gîndi Hawat.

— Thufir, la ce te gîndești? întrebă Paul.

Hawat îl privi.

— Mă gîndeam că în curînd vom părăsi locul acesta și, probabil, nu-l vom mai revedea niciodată.

— De-asta ești trist?

— Trist? Nu, ar fi absurd! Trist este să te despați de prieteni. Un domiciliu e doar un domiciliu. (Aruncă o privire spre hărțile de pe masă.) Iar Arrakisul nu-i decît un alt domiciliu.

— Te-a trimis tata să vezi în ce ape mă scald?

Hawat se încruntă — perspicacitatea băiatului nu contenea să-l uimească. Dădu din cap.

— Știu că ai fi preferat să vină el însuși, dar cred că-ți dai seama cît e de ocupat. Va veni ceva mai tirziu.

— Citeam despre furtunile de pe Arrakis.

— Furtunile... Aha!

— Par destul de urite.

— Urîte? Puțin spus. Furtunile acelea se dezvoltă pe cîte șase-șapte mii de kilometri de șes și se stîrnesc din te miri ce — forța Coriolis, alte furtuni, orice le poate oferi un gram de energie. Ating viteze de șapte sute de kilometri pe oră și cară cu ele tot ce găsesc în cale: nisip, praf, totul. Rod carnea de pe oase și preface oasele-n pulbere.

— De ce nu există control meteorologic?

— Arrakisul ridică probleme deosebite. Prețurile sînt extrem de mari, este nevoie de întreținere și multe altele. Ghilda pretinde o sumă exorbitantă pentru controlul prin satelit iar Casa tatălui tău nu-i dintre cele mai avute, băiete. Știi asta.

— Fremeni * ai văzut vreodată?

* *Locuitori ai deșerturilor de pe Arrakis.*

Îi zboară gîndurile de colo-colo, astăzi, gîndi Hawat.

— Probabil c-am văzut, răspuse. Nu se deosebesc prea mult de locuitorii din grabene și doline. Poartă cu toții mantii lungi, largi. Iar cînd se află în loc închis, put la fel, și unii, și alții. Din cauza îmbrăcămînții de corp — a așa-ziselor "distraie" —, care recuperează și regenerează apa din organism.

Paul își simți dintr-o dată cerul gurii uscat și-și aminti un vis în care suferea de sete. Înghiți. Gîndul că lipsa apei îi silea pe oameni să-și recicleze umiditatea din corp îl făcu să se înfioare.

— Apa e prețioasă acolo, șopti el.

Hawat dădu din cap, gîndind: *Cred că am reușit să-l fac să înțeleagă primejdii și ostilitatea planetei. Ar fi o nebunie să ne ducem acolo fără să avem tot timpul în minte vrăjmășia lumii aceleia.*

Paul își ridică privirea către tavan. Observă că afară începuse să plouă. Văzu picăturile mari care izbeau metasticla cenușie a luminatorului.

— Apă, rosti.

— Ai să înveți să prețuiești apa, spuse Hawat. Chiar dacă tu, fiul Duceului, n-o să-i simți niciodată lipsa, vei vedea peste tot în jurul tău obsesia setei.

Paul își umezi buzele cu vîrfurile limbii. Gîndurile i se întoarseră cu o săptămînă în urmă, la ziua în care fusese pus la încercare de Cucernica Maică. Și ea îi vorbise despre ravagiile lipsei de apă.

"O să cunoști Cîmpiile Funebre", spusese ea. "O să cunoști pustiurile pirjolite, deșertul în care nu rezistă decît mirodenia și viermii nisipurilor. Ochii tăi or să-și întunece culoarea ca să poată suporta văpaia soarelui. O gaură ferită de vînt și ascunsă vederii va fi un adăpost. Va trebui să mergi purtat de propriile tale picioare — fără topter, fără mașină, fără animal care să te care în spate."

Paul fusese impresionat mai degrabă de tonul ei — psalmodiat și vibrant — decît de vorbele pe care le rostea.

"Lumea Arrakisului — spusese ea — khala, e împărăția pustiului. Lunile îți vor fi prietene, soarele dușman."

Paul o simțise pe mama sa părăsindu-și locul de la ușă, venind lîngă el. Jessica o privise pe Cucernica Maică și întrebuse: "Nu vezi nici o speranță, Cuvioșia-Ta?"

"Pentru taică-său, nu." Apoi bătrîna îi făcuse semn Jessicăi să tacă și își coborîse privirea spre Paul. "Să nu uiți niciodată ce-am să-ți spun acum, băiete: o lume se sprijină pe patru lucruri..." Ridicase patru degete noduroase. "Învățătura celor înțelepți, dreptatea celor mari, rugăciunile celor credincioși și dîrzenia celor bravi. Dar toate astea nu înseamnă nimic..." Își strînsese degetele pumn și încheiase: "... fără un conducător care cunoaște arta guvernării. Aceasta să fie știința ta!"

Trecuse o săptămînă de la vizita Cucernice Maici. Dar cuvintele pe care le pronunțase își vedeau abia în clipa asta întregul înțeles. Acum, stînd în sala de exercițiu, alături de Thufir Hawat, Paul simți mușcătura adîncă a fricii. Își ridică privirea. Mentatul îl scruta încruntat.

— Ce visai adineaori?

— Ai cunoscut-o pe Cucernica Maică?

— Vrăjitoarea de Dreptvorbitoare de la Curtea Imperială? (Un interes brusc animă ochii lui Hawat.) Am cunoscut-o.

— Ea...

Paul se poticni. Își dădu seama că nu-i putea destăinui lui Hawat încercarea la care fusese supus. Inhibițiile aveau rădăcini adînci.

— Ei? Ce-a făcut?

Paul inspiră adînc, de două ori.

— A spus un lucru. (Închise ochii, redeșteptă cuvintele și, cînd vorbi, glasul lui împrumută fără voie ceva din tonul bătrînei:) "Tu, Paul Atreides, coborîtor din regi, fiu de Duce, trebuie să înveți să conduci. E un lucru pe care nu l-a făcut nici unul dintre strămoșii tăi". (Paul deschise ochii.) Vorbele ei m-au infuriat. I-am spus că tatăl meu guvernează o planetă. Mi-a răspuns: "E pe cale s-o piardă". Atunci i-am spus că tata va primi o planetă și mai bogată. A răspuns: "O va pierde și pe aceea." Am vrut să fug la el, să-l avertizez, dar ea a zis că fusese deja avertizat — de tine, de mama, de mulți alții.

— E drept, murmură Hawat.

— Atunci, de ce plecăm?

— Pentru că așa a poruncit Împăratul. Și pentru că, în pofida celor spuse de-o vrăjitoare și-o spioană, există încă speranțe. Ce altceva a mai perorat fintîna aceea străveche de înțelepciune?

Paul își privi pumnul mîinii drepte, încheștat sub tăblia mesei. Încet, sili mușchii să se destindă. *Bătrîna... parcă mi-a făcut farmece. Să fie cu puțință?*

— M-a întrebat dacă știu ce-nseamnă a conduce. I-am răspuns că înseamnă a comanda. Atunci a zis că va trebui să mă dezbar de multe învățături greșite.

Aici a nimerit-o destul de bine, observă în sinea lui mentatul. Îi făcu semn lui Paul să continue.

— A mai spus că un conducător trebuie să învețe să convingă, nu să constrângă. Că trebuie să dureze cea mai caldă vatră, ca să atragă oamenii cei mai buni.

— Cum și-o fi-nchipuind că a atras tatăl tău oameni ca Duncan și Gurney?

Paul ridică din umeri.

— Pe urmă a zis că un bun conducător trebuie să învețe limba lumii sale, pentru că fiecare lume are limba ei. Am întrebat-o dacă pe Arrakis nu se vorbește galach, dar ea a spus că nu la asta s-a referit, ci la limba pietrelor și-a viețuitoarelor, limba pe care n-o aud numai urechile. Eu am spus că asta-i ceea ce doctorul Yueh numește Misterul Vieții. Hawat rise scurt.

— Și ea cum a reacționat?

— Cred că și-a ieșit din sărite. A spus că misterul vieții nu e o problemă ce se cere rezolvată, ci o realitate care trebuie trăită. Atunci i-am citat Prima Lege a mentatului: "Nici un proces nu poate fi înțeles dacă e întrerupt. Înțelegerea trebuie să însoțească desfășurarea procesului, trebuie să se contopească și să se desfășoare odată cu el". Mi s-a părut că răspunsul a satisfăcut-o.

Parcă i-a mai venit inima la loc, gândi Hawat. *Dar e clar că zgrițuroaica l-a speriat. De ce-o fi făcut asta?*

— Thufir, Arrakisul e chiar așa rău pe cât spunea ea?

— Nimic n-ar putea fi chiar așa rău, răspunse Hawat și se sili să zîmbească. Uite... de pildă, fremenii, locuitorii proscrisi ai deșertului. După o primă și rapidă analiză, îți pot spune că sînt cu mult mai mulți decît își închipuie Imperiul. Locuiesc oameni acolo, băiete! O mulțime de oameni... (Ridică un deget lung și subțire la înălțimea ochilor)... și oamenii aceia îi urăsc de moarte pe Harkonneni. Dar nu cumva să suflî vreun cuvînt în legătură cu asta. Acum îți vorbește consilierul tatălui tău.

— Tata mi-a povestit odată despre Salusa Secundus. Nu crezi, Thufir, că se aseamănă mult cu Arrakisul? Poate nu sub cele mai rele aspecte, dar se aseamănă.

— Nu cunoaștem nimic despre Salusa Secundus, în clipa de față. Știm doar, într-o oarecare măsură, cum era cu mult timp în urmă... Dar din cîte știm, da, ai dreptate.

— Fremenii vor fi de partea noastră?

— E o posibilitate. (Hawat se ridică.) Astăzi plec pe Arrakis. Pină ne vom revedea, să ai grijă de tine. Măcar ca să-i faci pe plac unui moșneag care se mîndrește cu tine. Bine? Vino-ncoace și așează-te cu fața ia ușă, ca un băiat de treabă. Nu pentru că te-ar paște vreo primejdie în castelul acesta, dar trebuie să te obișnuiești așa.

Paul se sculă și dădu ocol mesei.

— Pleci azi, deci?

— Azi. Iar voi, mîine. Data viitoare ne vom întîlni pe pămîntul noii tale patrii. (Hawat strînse bicepsul drept al lui Paul și adăugă:) Brațul cuțitului. Să-l ții mereu pregătit, auzi? Și scutul la intensitatea maximă.

Descleștă degetele, bătut ușor cu palma umărul lui Paul, se întoarse și se îndreptă cu pași grăbiți către ușă.

— Thufir!

Hawat se opri în prag și privi înapoi.

— Să nu stai cu spatele la vreo ușă.

Un suris luminează fața ridată.

— N-am s-o fac, băiete. Fii sigur că n-am s-o fac.

Apoi ieși, închizînd ușor ușa în urma lui.

Paul se așeză pe scaunul lăsat liber de Hawat, aranjă hîrțiile de pe masă. *Încă o zi*, gândi. Își plimbă ochii prin încăperea. *Plecăm*. Gîndul plecării i se păru deodată mai real ca oricînd. Își aminti un alt lucru pe care îl spusese bătrîna: că o lume este suma multor elemente — oamenii, solul, viețuitoarele, lunile, marea, sorii —, suma necunoscută care se numește *natură*; un termen vag, complet lipsit de semnificația *prezentului*. *Dar ce înseamnă prezentul?* se întrebă.

Ușa se deschise brusc și un bărbat butucănos și urît intră clătînîndu-se sub greutatea vrafului de arme pe care-l căra în brațe.

— Ei, Gurney Halleck! exclamă Paul. Ești noul Maestru Armurier?

Cu o lovitură de călcii, Halleck trînti ușa.

— Știu că ți-ar fi convenit să vin pentru vreun joc, răspunse el. Își făcu ochii roată, observînd că oamenii lui Hawat verificaseră deja locul și că sala prezenta siguranță pentru moștenitorul Ducelui. Semnele subtile ale codului lor se zăreau peste tot.

Sub privirea lui Paul, omul se puse din nou în mișcare, îndreptîndu-se cu încărcătura de arme spre masa de antrenament. De umăr îi atîrna nelipsitul baliset, cu multipletrul strecurat printre cele două coarde, la partea de sus a gîtului.

Halleck trînti armele pe masă și începu să le alinieze: rapiere, pumnale, kindjale, paralizatoare, centuri-scuturi. Apoi se întoarse, zîmbi și cicatricea lăsată de Șfichiui de viță neagră îi încreți obrazul.

– Va să zică nici bună ziua nu-mi dai, împelițatule, spuse el. Iar lui moș Hawat, ce ghimpe i-ai înfipt în suflet? Pe coridor, a trecut pe lingă mine de parcă alerga la înmormîntarea dușmanului său de moarte.

Paul surise. Dintre toți oamenii tatălui său, Gurney Halleck îi era cel mai drag. Îi cunoștea temperamentul și stările sufletești schimbătoare — "toanele" lui. Pentru el, Gurney era mai degrabă un prieten decît un mercenar oarecare.

Halleck lăsă să-i alunece balisetul de pe umăr și începu să-l acordeze.

– Nu dorești, nu vorbești, mormăi.

Paul se ridică și veni lingă el.

– Ia spune, Gurney, ne pregătim de muzică în timp ce alții se pregătesc de luptă?

– Aha! făcu Halleck. Azi îi luam la rost pe cei vîrstnici. Încercă un acord, clătină din cap.

– Unde-i Duncan Idaho? Nu cu el trebuia să am ora de scrimă?

– Duncan conduce al doilea val, pe Arrakis. Va trebui să te mulțumești cu amăritul de Gurney, care tocmai s-a-ntors de pe cîmpul de luptă și tinjește după muzică. (Luă alt acord, îl ascultă și zîmbi.) Cît despre tine, consiliul a ajuns la concluzia că ești un luptător prea nevolnic și că-i mai bine să înveți lăutăria, ca să nu-ți irosești chiar de tot viața.

– Da? Atunci, cîntă-mi ceva. Măcar să fiu sigur ce *nu* trebuie să fac.

– Aha! rise Gurney și începu să cînte *Galasiencele*, în timp ce multiplectrul părea să zboare peste strunele instrumentului.

"Of-of, galasiencele toate
Se dau pentru nestemate,
Iar pe-Arrakis, pentru apă, orice fetișcană!
Dar de vrei să ai norocul
Să dai de-o damă ca focul
Caută pîn-ai să găsești o caladaniană!"

– Nu-i rău pentru unul care abia ține plectrul, comentă Paul. Dar dacă te-ar auzi mama cîntînd asemenea măscări în castel, ar pune să se decoreze cu urechile tale zidurile de-afară.

Gurney se trase de urechea stîngă.

– N-ar fi un ornament prea frumos. Arată rău al naibii, după tot ce-au îndurat ascultînd pe la uși bazaconiile cu care un tînăr cunoscut de-al meu își chinuie balisetul.

– Se vede treaba că nu ți s-a mai presărat de mult nisip în așternut, replică Paul. Luă repede una din centurile de pe masă și se încinse cu ea. Atunci, să ne batem!

Halleck făcu ochii mari și exclamă cu prefăcută mirare:

– Așa?! Care va să zică tu ai fost pușlamaua! Ei bine, apără-te, domnișorul! Apără-te! (Înșfăcă o rapiere, o răsuci în aer și răcni:) Vreau răzbunare!

Paul apucă rapiera rămasă, o arcui o dată în mîini și se postă în *aguile*, cu un picior înainte, imitînd aerul solemn al doctorului Yueh.

– Ce nătărău și-a găsit tata să-mi trimită ca să mă-nvețe meșteșugul armelor, declamă el. Gurney Halleck, un ageamiu care nu ține minte nici prima lecție a luptei cu scuturi!

Apăsă butonul de activare de pe centură și simți imediat, pe frunte și în lungul spinării, furnicăturile cîmpului defensiv. Zgomotele exterioare, filtrate de scut, se estompară.

– În lupta cu scuturi, reluă el pe un ton didactic, trebuie să fii rapid în apărare și lent în atac. Singurul scop al atacului este de a dezorienta adversarul, de a-l determina să comită o greșeală fatală. Scutul respinge loviturile iuți, dar lasă să treacă un kindjal strecurat cu încetineală!

Înălță rapiera, fandă scurt și o aduse fulgerător înapoi, pentru a-i imprima numaidecît mișcarea lentă, menită să străpungă cîmpul de forță al unui scut.

Halleck urmări acțiunea și nu-și schimbă poziția decît în ultima clipă, lăsînd lama cu vîrf bont să-i treacă pe lingă piept.

– Viteza a fost excelentă, comentă el sec. Dar o contră joasă, cu un șîș, te-ar fi prins complet descoperit.

Înciudat, Paul făcu un pas înapoi.

– Pentru nesocotința asta, ar trebui să-ți învinețesc fundul, îl admonestă Halleck. Scoase din teacă unul din kindjalele de pe masă și i-l ținu înaintea ochilor. În mîna unui dușman, cuțitul ăsta ți-ar putea vărsa sîngele! Ești un elev bun, mai bun decît oricare altul, dar ți-am mai atras atenția că n-ai voie, nici măcar în joacă, să lași un om cu moartea în mînă să-ți pătrundă garda.

– Adevăru-i că azi nu prea am poftă, spuse Paul.

– N-ai poftă?! strigă indignat Halleck. Ce-are a face *pofta* aici? Te bați cînd trebuie, nu cînd *ai poftă!* Pofta e pentru călărit sau pentru făcut amor! Ori pentru cîntat la baliset! Nu pentru luptă!

— Regret, Gurney...

— Nu regreti destul!

Halleck își activă la rîndul său scutul și-și chirci trupul, cumpănind kindjalul în mîna stîngă întinsă, ridicînd cu dreapta rapiera.

— Și-acum, fără glumă: apără-te!

Făcu un salt brusc într-o parte, apoi înainte, atacînd năvalnic.

Paul bătu în retragere, pară lovitură. Cele două scuturi se atinseră, respingîndu-se cu o descărcare electrică, și Paul simți pe piele furnicătura contactului. *Ce l-a apucat?* gîndi el. *Asta nu mai e joacă!* Scutură mîna stîngă și prinse în palmă mînerul pumnalului care alunecă din teaca fixată la încheietură.

— Aha! făcu Halleck. Simți că mai ai nevoie de o armă! *Trădare?* se întrebă Paul. *Nu! Gurney nu poate fi trădător.*

Își continuă duelul prin toată sala, schimbînd lovitură după lovitură — atac și paradă, fentă și contrafentă. Aerul din interiorul scuturilor deveni greu. Era solicitat din plin, iar aerisirea lentă din zonele marginale nu reușea să-l împropăteze destul. Cu fiecare nou contact al scuturilor, mirosul de ozon se făcea tot mai puternic.

Paul se retrăgea pas cu pas, dar începu să-și dirijeze retragerea spre masa de antrenament. *Dacă izbutesc să-l atrag lîngă masă, gîndi, am să-i arăt un mic truc. Hai, Gurney, încă un pas!*

Halleck făcu pasul.

Paul pară o nouă lovitură în jos, se răsuci, văzu rapiera lui Halleck potcîndu-se în muchia mesei. În clipa următoare, sări în lături, simulă un atac la cap cu rapiera, în timp ce, cu pumnalul din cealaltă mîna, străpunse scutul lui Halleck, în dreptul gîtului. Opri lama la un centimetru de vena jugulară.

— Asta voiai? șuieră el.

— Aruncă o privire în jos, băiete, rosti gîfînd Gurney.

Paul îi dădu ascultare și văzu kindjalul strecurat pe sub marginea mesei, cu vîrful aproape lipit de pîntecul lui.

— Ne-am fi răpus unul pe altul, spuse Halleck. Dar recunosc că ai luptat ceva mai bine cînd ai văzut că se-ngroașă gluma. Ai prins *poftă*, ca să zic așa.

Rînji lupește, și cicatricea îi boți obrazul. Paul zise:

— M-ai atacat de parcă... Chiar ai fi fost în stare să faci vărsare de sînge?

Halleck își retrase kindjalul și se îndreptă.

— Dacă ai fi luptat o singură clipă sub posibilitățile tale, da. Îți lăsam o creștătură de nu mă uitai toată viața. Nu vreau să-mi văd elevul preferat, măcelărit de prima lepădătură Harkonnen care-i va ieși în cale.

Paul își dezactivă scutul și se sprijini de masă ca să-și tragă sufletul.

— Nu zic că n-am meritat lecția, Gurney. Dar dacă mă răneai, l-ai fi miniat pe tata. De ce să plătești tu pentru greșelile mele?

— În privința asta, greșeala ar fi fost și a mea. Iar o cicatrice sau două, de pe urma exercițiilor, nu-s nici o tragedie. Pînă acum ai avut noroc. Cît despre tatăl tău... Ducele m-ar pedepsi doar dacă n-aș scoate din tine un luptător de mîna-ntîi. Greșeam cu adevărat dacă nu-ți demonstrez cît de falsă-i ideea asta cu *pofta*, care ți-a cășunat așa, deodată.

Paul își îndreptă poziția și viri pumnalul în teaca de la încheietură.

— Ceea ce facem noi aici nu-i tocmai joacă, adăugă Halleck.

Paul dădu din cap. Seriozitatea neobișnuită a lui Gurney, atitudinea lui cumpătată, îl impresionaseră. Privi cicatricea stacojie de pe obrazul soldatului și-și aminti că fusese lăsată de biciul lui Rabban Bestia, într-una din ocnele de sclavi ale Harkonnenilor, pe Giedi Prim. I se făcu deodată rușine că se îndoie de Halleck, chiar și pentru o clipă. Își dădu seama că cicatricea aceea era o urmă a suferinței — a unei suferințe la fel de cumplite, poate, ca suferința pe care i-o provocase lui Cucernica Maică. Izgoni gîndul; era ca o suflare de gheață în universul lor.

— Cred c-aș fi preferat puțină joacă, astăzi, spuse el. De la o vreme, văd peste tot numai figuri grave.

Halleck se întoarse cu spatele, ca să-și ascundă tumultul sentimentelor. Își simți ochii arzînd. Și o durere în adîncul ființei. O durere ca o cicatrice lăuntrică — tot ce mai rămăsese dintr-o rană veche, vindecată de timp.

Cît de devreme trebuie să învețe copilul acesta să fie bărbat, gîndi. Cît de devreme trebuie să citească inscripția din mîntea lui și să înțeleagă necesitatea brutală a precauției care-i dictează: "Ferește-te de semenii tăi!"

Spuse, fără să se întoarcă:

— Ți-am simțit pofta de joacă, băiete, și, crede-mă, nu m-aș fi dat în lături. Dar nu mai avem timp de joacă. Mîine plecăm pe Arrakis. Arrakisul e real. Harkonnenii sînt reali.

Paul își atinse fruntea cu lama rapierei.

Întorcîndu-se, Halleck văzu salutul și incuviința cu o înclinare a capului. Apoi arătă spre manechinul de exercițiu.

— O să ne ocupăm de sincronizare. Vreau să te văd cum îți piept zdrențărosului ăluia. Am să-l comand de-aici, ca să-ți supraveghez fiecare mișcare. Și te previn că azi o să-ncerc câteva contre noi. E un avertisment pe care nu-l vei auzi niciodată de la un dușman adevărat.

Paul se ridică pe vîrfuri pentru a-și relaxa mușchii. Înțelegea deodată că viața lui era supusă acum unor schimbări rapide și se simțea cuprins de sobrietate. Veni lângă manechin, împunse cu vîrfurile rapierului comutatorul de pe pieptul păpușii, simți cîmpul defensiv respingîndu-i lama.

— *En garde!* strigă Halleck, și manechinul atacă.

Paul își activă scutul, pară asaltul și contraatacă.

Halleck îl urmărea, în timp ce mînuia comenzile. Minteia lui părea împărțită în două: o parte era atentă la exercițiu, cealaltă rătăcea aiurea.

Sînt un pom fructifer sănătos, își spunea. Sînt plin de sentimente sănătoase, de însușiri sănătoase... fructe numai bune de cules.

Fără să știe de ce, îi veni în gînd imaginea surorii sale mai mici. Își amintea perfect chipul ei de spiriduș. Dar sora lui murise... Într-o casă de plăceri pentru soldații Harkonnenilor. Îi plăceau pansellele... sau margaretele? Nu-și mai amintea. Îl mîhnea faptul că nu-și amintea.

Paul contră un atac lent al manechinului și aplică un *entretisser* cu stînga.

Al naibii! se miră Halleck, atent dintr-o dată la manevrele dibace ale băiatului. *A studiat și s-a antrenat de unul singur. Asta nu-i stilul lui Duncan și nici eu nu l-am învățat așa ceva.*

Dar gîndul nu făcu decît să-i sporească tristețea. *Uite că mi-a pierit și mie "pofta"*, își zise. Se pomeni întrebîndu-se dacă lui Paul i se întimpla vreodată, în toiul nopții, să tresară speriat la zgomotele din pernă.

"Dacă dorințele ar fi pești", murmură, "ne-am azvîrli cu toții năvoadele".

Era o vorbă a mamei sale, care-i venea în minte ori de cîte ori simțea vîlul negru al zilei de miine. Apoi cugetă la rezonanța stranie a acestor cuvinte, acum, înaintea plecării pe o planetă care nu cunoscuse niciodată marea sau peștii.

YUEH (yu e), Wellington (wel ing-tun), stdrd 10 082-10191; doctor în medicină al Școlii Suk (abs. stdrd 10112); căs.: Wanna Marcus, B.G. (stdrd 10 092-10 186?); cunoscut mai ales ca trădătorul Ducei Leto Atrides. (Cf. Bibliografia, Anexa VII: Condiționarea Imperială și art. "Trădarea".)

Fragment din **Dicționarul lui Muad'Dib** de Prințesa Irulan

DEȘI ÎL AUZISE pe doctorul Yueh intrînd în sala de exercițiu și-i remarcase mersul cu pași voit măsurați, Paul rămase întins pe masă, cu fața în jos, în poziția în care-l lăsase maseuza. Senzația de destindere, după antrenamentul cu Gurney Halleck, era delicioasă.

— Văd că te simți bine, rosti Yueh cu vocea lui calmă și ascuțită. Paul își înălță capul. Silueta țepănană a doctorului era la cîțiva pași de masă. O măsură dintr-o privire — costumul negru, mototolit, capul masiv, pătrățos, buzele roșii și mustața pe oală, diamantul Condiționării Imperiale tatuat pe frunte. Părul lung și negru se răsfirea pe umărul drept, prins în inelul de argint al Școlii Suk.

— Vei fi, desigur, încîntat să afli că azi n-o să mai avem timp pentru lecții, spuse Yueh. Tatăl tău sosește îndată.

Paul se ridică.

— Am avut însă grijă ca pe durata voiajului spre Arrakis să ai la dispoziție un proiector și cîteva lecții înregistrate.

— Oh!

Paul începu să se îmbrace. Se simțea cuprins de emoție la gîndul întîlnirii cu tatăl său. Petrecuseră atît de puțîn timp împreună de cînd sosise ordinul Împăratului de a prelua fieful Arrakis...

Yueh se îndreptă spre masa de lucru, gîndind: *Cît de mult s-a dezvoltat băiatul în ultimele luni. Ce iroseală! Ce tristă iroseală!* Apoi își aminti: *Nu trebuie să șovăi. Ceea ce fac este ca să fii sigur că fiarele de Harkonneni n-o vor mai chinui pe Wanna mea.*

Paul veni lângă el, încheindu-și tunica.

— Ce voi avea de studiat în timpul călătoriei?

— Ăăă... formele de viață terranoide de pe Arrakis. Se pare că unele dintre ele s-au adaptat foarte bine la condițiile planetei. Cum, încă nu e prea clar. Cînd vom ajunge acolo, va trebui să iau legătura cu ecologul planetei — un oarecare doctor Kynes — și să particip la cercetările pe care le efectuează.

Și, imediat, gîndi: *Ce tot spun ? Sînt fățarnic pînă și cu mine însumi.*

— Va fi și ceva în legătură cu fremenii? întrebă Paul.

– Cu fremenii?

Yueh începu să bată cu degetele în masă, apoi, observînd privirea lui Paul, își retrase mina.

– Poate vrei să-mi spui ceva despre toată populația Arrakisului, zise Paul.

– Da, cum să nu. Există două mari grupuri distincte. Unul e cel al fremenilor. Celălalt este format din locuitorii din grabene, doline și albi. Dar am auzit că sînt frecvente căsătoriile mixte. Femeile din albi și doline preferă soți fremeni. Bărbații caută neveste fremene. Au o zicală: "Lustrul vine de la oraș, iar înțelepciunea din deșert".

– N-ai niște fotografii?

– Să văd ce pot să-ți gădesc. În orice caz, ochii sînt caracteristica lor cea mai interesantă. Au ochii albaștri... complet albaștri, fără nici un pic de alb.

– O mutație?

– Nu. Fenomenul e provocat de saturația cu melanj a compoziției sanguine.

– Fremenii trebuie să fie oameni dirji de vreme ce se încumetă să trăiască la marginea deșertului.

– Asta-i părerea generală. Își proslăvesc cuțitele în poeme. Femeile lor sînt la fel de aprige ca bărbații. Pină și copiii fremenilor sînt violenți și periculoși. Cred că nu ți se va îngădui să ai de-a face cu ei.

Paul rămase cu privirea ațintită la Yueh. Forța evocatoare a puținelor cuvinte în care doctorul schițase imaginea fremenilor îl captivase. *Să-ți cîștigi ca aliat un asemenea popor!*

– Dar viermii? întrebă după o clipă.

– Poftim?

– Aș vrea să aflu mai multe despre viermii de nisip.

– A, sigur. Am o bobină cu un exemplar mic, unul de numai o sută zece metri lungime și vreo douăzeci și doi diametru. A fost filmat în nord. Dar martori demni de încredere afirmă că au văzut viermi lungi de peste patru sute de metri și e de presupus că există specimene și mai mari.

Privirea lui Paul poposi pe una din hărțile desfășurate pe masă – o reprezentare în proiecție conică a regiunilor septentrionale ale Arrakisului.

– Centura deșertului și zona polului sud sînt indicate ca nelocuibile. Din cauza viermilor?

– Și a furtunilor.

– Dar orice ținut poate fi transformat astfel încît să devină locuibil.

– Da, atunci cînd este economiceste posibil. Pericolele Arrakisului sînt numeroase și costisitoare. (Yueh își mîngie colțurile mustății.) Trebuie să vină tatăl tău. Înainte de a pleca însă... am un cadou pentru tine. Am dat peste el în timp ce-mi împachetam lucrurile.

Depuse pe masă un obiect negru, paralelipipedic. Nu era mai lung decît prima falangă a degetului mare de la mina lui Paul. Băiatul se mulțumi să privească. Yueh remarcă faptul și gîndi: *Cît e de prudent!*

– Este o Biblie Catolică Portocalie foarte veche, reluă el, o biblie de voiaj pentru cei ce călătoresc în spațiu. Nu-i bobină, ci o carte adevărată, tipărită pe hîrtie-filament. Are lupă și sarcină electrostatică proprie. (Luă obiectul în mînă și continuă, demonstrînd:) Sarcina comprimă arcurile dintre coperte, ținînd cartea închisă. Apeși pe margine – așa – iar paginile pe care le-ai ales se resping între ele și cartea se deschide.

– Ce mică e!

– Și totuși are o mie opt sute de pagini. Apeși pe margine – aici, așa – și sarcina întoarce pagina citită. Să nu atingi niciodată cu degetele suprafața paginii. Foița de filament este extrem de fragilă. (Închise cartea și i-o întinse lui Paul.) Încearcă și tu!

În timp ce-l privea cum manevra paginile, gîndi: *Îmi salvez conștiința. Îți ofer ajutorul religiei înainte de a-l trăda. Așa o să-mi pot spune că a ajuns el acolo unde eu nu pot ajunge.*

– Cartea asta va fi datînd dinaintea apariției bobinelor, spuse Paul.

– E foarte veche. Dar acesta trebuie să rămînă secretul nostru, bine? Părinții tăi ar putea să-l considere un cadou prea valoros pentru vîrsta ta.

Și gîndi: *Cu siguranță că Jessica s-ar întreba ce motive am avut.*

Paul închise cartea și rămase cu ea în mînă.

– Dar... dacă-i atît de valoroasă...

– Consideră că-i un capriciu de om bătrîn, zise Yueh. Biblia aceasta mi-a fost dăruită și mie cînd eram foarte tînăr. (Trebuie să-i ademenesc și mintea, și interesul material, gîndi, apoi spuse:) Deschide-o la Kalima patru sute șazeci și șapte, acolo unde scrie:

"Din apă ia ființă orice formă de viață". Pagina-i însemnată cu o creștătură ușoară pe muchia copertei.

Paul pipăi coperta și simți două creștături. Apăsă pe cea mai puțin pronunțată. Cartea i se deschise în palmă și lupa alunecă deasupra paginii.

– Citește cu voce tare, îl îndemnă Yueh.

Paul își umezi buzele și citi:

– "Gîndiți-vă că surzii nu pot să audă. Dar, oare nu sîntem și noi surzi? Ce simțuri ne lipsesc de nu

putem vedea și auzi o altă lume în jurul nostru? Și ce-i această lume care ne înconjoară și pe care n-o putem..."

— Încetează! rosti tăios Yueh.

Paul se opri, îl privi lung.

Yueh strînse pleoapele și luptă să-și recapete calmul. *Prin ce perversitate s-a deschis cartea tocmai la pasajul preferat al Wannei?*

Deschise ochii și întâlni privirea lui Paul.

— Scuză-mă. Era... era pasajul preferat al... defunctei mele soții. Nu pe acesta voiam să-l citești. Îmi trezește amintiri... dureroase.

— Sînt două semne, spuse Paul.

Asta era! gîndi Yueh. *Wanna și-a însemnat pasajul. Degetele lui sînt mai sensibile decît ale mele și au găsit semnul ei. A fost o întîmplare, atîta tot.*

— O să vezi că-i o carte interesantă, zise. Conține mult adevăr istoric, cît și o bună filosofie practică.

Paul privi cartea minusculă din podul palmei sale. Era atît de mică! Și totuși, ascundea un mister. Se întîmplase ceva, atunci cînd citise. Ceva trezise iarăși gîndul țelului cumplit.

— Tatăl tău poate veni dintr-o clipă în alta, spuse Yueh. Pune bine cartea. O să citești din ea cînd vei avea răgaz.

Paul atinse muchia copertei, așa cum îi arătase Yueh, și cartea se închise. O strecură în interiorul tunicii. Vreme de-o clipă, atunci cînd Yueh strigase la el, se temuse că i-o va lua înapoi.

— Îți mulțumesc pentru cadou, doctore Yueh, rosti el, solemn. Va rămîne secretul nostru. Dacă-ți pot oferi la rîndul meu vreun dar sau vreo favoare, te rog, nu te sfii să-mi spui.

— Eu... nu doresc nimic, răspunse Yueh.

Și gîndi: *De ce mai stau aici să mă chinui? Și să-l chinui și pe sărmanul copil... chiar dacă nu-și dă încă seama. Oh! Blestemați fie cîinii de Harkonneni! De ce m-au ales tocmai pe mine pentru mîrșăvia pe care-au pus-o la cale?*

Cum abordăm studiul Duceului Leto Atreides, tatăl lui Muad'Dib ? Un om de o bunătate fără seamăn și, în același timp, de o surprinzătoare răceală. Așa era Ducele Leto. Totuși, multe fapte ne deschid calea spre a-l înțelege: dragostea trainică pentru doamna sa Bene Gesserit, visurile pe care și le-a făurit în legătură cu fiul său, devotamentul cu care l-au slujit oamenii săi. Iată-l, dar: o victimă în capcana Destinului, o figură solitară, a cărei lumină e estompată de strălucirea fiului. Dar oare nu se spune, pe bună dreptate, că fiul nu-i decît extensiunea tatălui?

Fragment din Muad'Dib, comentarii de familie de prințesa Irulan

PAUL ÎL OBSERVĂ cu atenție pe tatăl său care-și făcea intrarea în sala de exercițiu. Îi zări pe soldații din gardă ocupînd poziții pe coridor; apoi unul dintre ei închise ușa. Ca întotdeauna, Paul avu senzația prezenței tatălui său — o prezență totală.

Ducele era înalt, cu pielea măslinie. Trăsăturile aspre ale feței lui slabe nu erau îmblinzite decît de privirea adîncă a ochilor cenușii. Purta o uniformă de lucru, neagră, cu însemnul heraldic al șoimului roșu. O centură-scut argintie, vădînd patina unei folosințe îndelungate, îi încingea talia îngustă.

— Lucrezi intens, fiule? întrebă el.

Se apropie de masă, își aruncă ochii peste hîrțile care-o acopereau, apoi privirea lui dădu ocol încăperii înainte de a se reîntoarce la Paul. Se simțea istovit, împovărat de efortul dureros pe care-l făcea pentru a-și ascunde oboseala. *Va trebui să profit de orice prilej și să mă odihnesc în timpul călătoriei, gîndi. Pe Arrakis nici vorbă nu va fi de odihnă.*

— Nu chiar intens, răspunse Paul. Totu-i atît de...

Ridică din umeri.

— Da. Dar miine plecăm. O să ne instalăm într-o casă nouă și-o să lăsăm în urma noastră toate necazurile.

Paul dădu din cap și-n minte îi năvăliră deodată cuvintele Cucernicei Maici: *"Pentru tatăl tău... nu se mai poate face nimic".*

— Tată, Arrakisul e chiar atît de periculos cum spun toți? Ducele se strădui să pară cît mai degajat, se așeză pe un colț al mesei, zîmbi. Un întreg discurs i se înfiripă în minte — un discurs dintre acelea pe care le-ar fi putut folosi pentru a risipi negura din sufletele oamenilor săi, înainte de luptă. Dar cuvintele îi înghețară pe buze, stăvilite de un singur gînd: *Acesta e fiul meu.*

— Există pericole, recunoscu el.

— Hawat mi-a spus că avem un plan în legătură cu fremenii, zise Paul. Și se întrebă: *De ce nu-i spun ce-a zis bătrîna? Cum de mi-a pus lacăt la gură?*

Ducele observă frămîntarea fiului său.

— Ca de obicei, Hawat vede avantajul principal, spuse el. Dar mai sînt și altele. De pildă... Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles — Compania CHOAM. Dîndu-mi Arrakisul, Majestatea Sa e obligată să-mi acorde și un directorat în CHOAM... un avantaj subtil.

— CHOAM-ul deține controlul mirodeniei.

— Iar Arrakisul și mirodenia sa ne deschid larg porțile CHOAM-ului. Dar CHOAM-ul nu înseamnă numai melanj.

— Cucernica Maică nu te-a pus în gardă? izbucni Paul deodată. Își încleștă pumnii, simțindu-și palmele ude de transpirație. Ce *efort* făcuse ca să poată rosti întrebarea!

— Mi-a spus Hawat că te-a băgat în sperieți cu tot felul de avertismente în legătură cu Arrakisul. Nu lăsa temerile unei femei să-ți întunece judecata. Nici o femeie nu vrea ca acei care-i sînt dragi să-și pună viața-n primejdie. În spatele acelor avertismente se afla persoana mamei tale. Consideră-le drept semnul dragostei ce ne-o poartă.

— Dar ea știe de fremeni?

— Da. Și mai știe și alte lucruri.

— Ce lucruri?

Adevărul ar putea fi mai rău decît își închipuie, gîndi Ducele. Dar și primejdiile sînt prețioase, dacă ești învățat să le înfrunți. Iar în privința asta, fiul meu n-a fost cruțat niciodată — știe ce-nseamnă pericolul. Mai are însă nevoie de plămădeală; e tînăr.

— Puține sînt bunurile care scapă CHOAM-ului, spuse el. Chereștea, cai, asini, vite, îngrășăminte naturale, rechini, piei de balenă — tot felul de mărfuri, de la cele mai prozaice pînă la cele mai exotice... Pînă și prăpăditul nostru de orez pundi de pe Caladan. CHOAM-ul comercializează orice acceptă să transporte Ghilda, începînd cu obiectele de artă de pe Ecaz și terminînd cu mașinile de pe Ix și Richesse. Dar toate acestea nu înseamnă nimic pe lingă melanj. Cu un singur pumn de melanj poți cumpăra un domeniu pe Tupile. Melanjul nu poate fi obținut pe cale artificială; trebuie extras din solul Arrakisului. Melanjul e unic, și are incontestabile proprietăți geriatrice.

— Iar de acum înainte va fi sub controlul nostru?

— Într-o oarecare măsură. Important însă e altceva. Gîndește-te la mulțimea Caselor care depind de profiturile CHOAM-ului, și mai gîndește-te că majoritatea acestor profituri depinde de un singur produs: mirodenia. Imaginează-ți ce s-ar întîmpla dacă, dintr-un motiv oarecare, ar scădea producția de mirodenie.

— Posesorii de stocuri ar da lovitură, spuse Paul. Ceilalți ar rămîne cu buzele umflate.

Ducele își îngădui un răgaz de satisfacție amară, în timp ce-și privea fiul și se gîndea cît de pătrunzătoare, cît de perfect *educată* fusese remarca lui. Dădu din cap.

— Harkonnenii stochează mirodenii de peste douăzeci de ani, zise el.

— Și intenționează să provoace o scădere a producției, de care să fii făcut răspunzător *tu*.

— Vor ca numele Atreides să devină nepopular. Gîndește-te la Casele Landsraadului, care vād în mine un fel de lider — reprezentantul lor neoficial. Închipuie-ți cum ar reacționa, dacă m-aș face vinovat de o diminuare considerabilă a cîștigurilor pe care le realizează. La urma urmelor, profitul personal contează mai presus de orice. Ducă-se dracului Marea Convenție! Nimeni nu poate lăsa pe altul să-l aducă la sapă de lemn! (Un zîmbet sumbru apărui pe buzele ducelui.) Mi-ar întoarce cu toții spatele. Indiferent ce mi s-ar întîmpla.

— Chiar dac-am fi atacați cu arme atomice?

— Nu s-ar ajunge pînă acolo. Nu printr-o sfidare *deschisă* a Convenției. Dar aproape orice altceva... inclusiv pulverizarea de substanțe toxice și contaminarea solului.

— Atunci, de ce intrăm în capcană?

— Paul, rosti Ducele încruntîndu-se, faptul că știm de existența capcanei reprezintă primul pas spre a o evita. Totul e ca un duel, fiule, dar la o scară mult mai vastă — o fentă care ascunde o altă fentă, dintr-o altă fentă... aparent, la nesfîrșit. Obiectivul nostru este să descurcăm ițele intrigii. Știm că Harkonnenii stochează melanj. Următoarea întrebare pe care ne-o punem este; cine mai stochează? Astfel întocmim lista dușmanilor noștri.

— Anume?

— Unele Case despre care știam că ne sînt ostile și altele pe care ni le credeam prietene. Dar deocamdată nu ele trebuie să ne preocupe, ci altcineva, mult mai important: iubitul nostru Împărat Padișah.

Brusc, Paul simți că i se usucă gîtlejul.

— N-ai putea să convoci Landsraadul și să dezvălui...

— Ca dușmanul să-și dea seama că știm în ce mînă ține cuțitul? A, nu, Paul. Acum *vedem* cuțitul. Cine știe unde va fi în momentul următor? Avertizînd Landsraadul n-am face decît să stîrnim o imensă

confuzie. Împăratul ar nega totul. Cine l-ar contrazice? Ne-am alege doar cu un mic răgaz, riscînd totodată să provocăm haosul. Și dincotro ar veni următorul atac?

– Toate Casele ar putea începe să stocheze mirodenie.

– Inamicul ne-a luat-o înainte: are un avans greu de recuperat.

– Împăratul, murmură Paul. Cu alte cuvinte, sardaukarii.

– Deghizați, fără-ndoială, în uniforme Harkonnen. Dar rămînînd aceiași soldați fanatici.

– Cum ne-ar putea ajuta fremenii contra sardaukarilor?

– Hawat ți-a vorbit despre Salusa Secundus?

– Planeta-închisoare a Împăratului? Nu.

– Dar dacă-i mai mult decît o planeta-închisoare, Paul? Există o întrebare pe care nu și-o pune nimeni despre Corpul Imperial al sardaukarilor: de unde provin acești soldați?

– De pe planeta-închisoare?

– Provin de undeva.

– Dar recrutările pe care Împăratul le impune...

– Asta sîntem îndemnați să credem: că nu-s decît acei recruți, minunat instruiți încă de tineri. Din cînd în cînd mai scapă cîte o vorbă despre cadrele de instrucție imperiale, dar echilibrul civilizației noastre rămîne același: forțele militare ale Caselor Mari din Landsraad pe de o parte, iar pe de cealaltă sardaukarii și trupele lor de sprijin. Și trupele lor de sprijin, Paul. Sardaukarii rămîn sardaukari.

– Dar toate referințele despre Salusa Secundus susțin că-i o lume de iad!

– Fără doar și poate. Dar dac-ai vrea să formezi oameni duri, puternici, cruzi, ce condiții de mediu le-ai alege?

– Cum ți-ai putea asigura loialitatea unor asemenea oameni?

– Există metode verificate: cultivarea sentimentului de superioritate, a misticii legămîntului secret, a spiritului suferinței comune. Sînt mijloace sigure. Au fost folosite pe multe lumi și-n multe epoci.

Paul dădu din cap, fără să-și ia ochii de pe chipul tatălui său. Simțea iminența unei revelații.

– Acum gîndește-te la Arrakis, reluă Ducele. În afara orașelor și-a satelor de garnizoană, este o lume tot atît de înspăimîntătoare ca și Salusa Secundus.

Paul făcu ochii mari.

– Fremenii!

– Sînt baza virtuală a unei armate la fel de puternice și de periculoase ca sardaukarii. Va fi nevoie de răbdare pentru a-i instrui în secret și de bani pentru a-i echipa cum se cuvine. Dar fremenii există... iar mirodenia înseamnă bani. Acum ai să înțelegi de ce ne ducem pe Arrakis, deși știm că este o capcană.

– Harkonnenii nu cunosc nimic despre fremeni?

– Harkonnenii i-au disprețuit dintotdeauna. Se amuzau, vîîndu-i ca pe sălbăticiuni. Nici măcar nu și-au dat vreodată osteneala să afle cîți sînt. Cunoaștem politica lor față de populațiile planetare: cheltuie-li minime pentru a le menține în viață și a le exploata. (Ducele se răsuci brusca și fireturile șoimului brodat pe uniformă scînteiară.) Înțelegi?

– Sîntem pe cale să negociem cu fremenii...

– Am trimis o delegație condusă de Duncan Idaho. Este un om mîndru și neîndurător, dar iubește adevărul. Cred că fremenii îl vor aprecia. Dacă avem noroc, ne vor judeca după el: Duncan cel drept.

– Duncan cel drept, repetă Paul. Și Gurney cel dîrz.

– Bine zis, incuviință tatăl său.

Iar Paul gîndi: *Gurney e dintre cei despre care vorbea Cucernica Maică – este dintre aceia pe care se sprijină o lume: "... dîrzenia celor bravi".*

– Gurney mi-a spus că azi te-ai descurcat bine la scrimă, zise Ducele.

– Mie nu mi-a spus tot așa, replică Paul.

Tatăl său rîse cu poftă.

– Îmi închipuiam că trebuie să fie zgîrcit cu laudele. Zicea că înțelegi de minune – sînt cuvintele lui – diferența dintre tăișul unei lame și vîrful ei.

– Gurney susține că nu-i artistic să omori cu vîrful. Că trebuie s-o faci cu tăișul.

– Gurney e un romantic, mormăi Ducele. Întorsătura pe care o luase dintr-o dată conversația cu fiul său îl tulburase. Tăcu o clipă, apoi spuse: Aș vrea să nu fii niciodată nevoit să omori... dar dacă va fi necesar, s-o faci cum poți – cu vîrful sau cu tăișul.

Își înălță ochii spre luminatorul pe care răpăia ploaia.

Paul îi urmări privirea și se gîndi la atmosfera umedă a Caladanului, la ploaie – un fenomen inexistent pe Arrakis, după cum relatau sursele pe care le studiasse. Apoi, gîndul la cerul de deasupra îl duse mai departe, la spațiul dintre cele două lumi.

– Sînt chiar așa de mari navele Ghildei? întrebă.

Ducele își coborî privirea spre el.

– Va fi prima ta călătorie în afara planetei... Da, sînt nave mari. Avem de parcurs un drum lung și vom călători la bordul unui transspațial, o navă cu adevărat gigantică. Într-un singur ungher din

pîntecele ei, vor încăpea toate fregatele și bunurile noastre. Vom fi doar o fărîmă din încărcătură.

— Și nu vom avea voie să ieșim din fregatele noastre?

— E o parte din prețul pe care-l plătim Ghildei pentru garantarea securității. Dacă lingă noi s-ar afla nave Harkonnen, n-am avea de ce să ne temem. Harkonnenii n-ar cuteza, nici ei, să-și pericliteze privilegiile de transport.

— O să stau cu ochii pe ecrane și-am să încerc să zăresc un ghildar.

— N-ai să reușești. Nici propriii lor agenți nu-i văd vreodată pe ghildari. Ghilda își păzește cu aceeași strășnicie anonimatul ca și monopolul. Să nu faci vreun lucru care să ne primejduiască privilegiile de transport, Paul.

— Crezi că se ascund pentru că au suferit mutații și înfățișarea lor nu mai e... umană?

— Cine știe? (Ducele dădu din umeri.) Oricum, n-o să lămurim noi misterul. Și apoi, avem probleme mai importante. Tu, de exemplu.

— Eu?

— Mama a vrut să-ți spun eu, fiule. Vezi tu... s-ar putea să ai aptitudini de mentat.

Paul își privi lung tatăl. O clipă, rămase mut, apoi:

— Mentat? Eu? Dar...

— Hawat crede la fel, fiule. E-adevărat.

— Dar, după cîte știu eu, formarea unui mentat trebuie să înceapă din copilărie și fără a i se dezvălui nimic celui în cauză, pentru a nu-i inhiba primele...

Tăcu brusc. Evenimentele din trecut se concentrară fulgerător în mintea lui, într-o singură ecuație.

— Înțeleg, murmură.

— Vine o zi, rosti Ducele, cînd posibilul mentat trebuie să afle ce i s-a ascuns pînă atunci. Ziua în care nu mai poate fi *îndrumat* și trebuie să hotărască singur dacă va continua sau va abandona procesul de formare. Unii pot merge mai departe, alții sînt incapabili. Numai posibilul mentat poate ști asta despre el însuși.

Paul își frecă bărbia. Toate învățăturile speciale pe care le primise de la Hawat și de la mama — mnemotehnica, dirijarea percepției și concentrarea atenției, controlul mușchilor și ascuțirea sensibilității, studiul vorbirii și al nuanțelor vocii — toate acestea se contopeau, căpătînd acum un înțeles nou.

— Într-o zi vei fi Duce, fiule, spuse tatăl său. Un Duce mentat ar fi într-adevăr o forță. Poți hotărî acum... sau mai ai nevoie de timp?

Paul răspunse fără șovăială:

— Voi continua.

— O forță, într-adevăr, murmură Ducele.

Paul îi privi zîmbetul orgolios și zîmbetul acela îi răscoli sufletul; pe fața osoasă a tatălui său, părea rînjetul unei hirci. Închise ochii și simți redeșteptîndu-se în el obsesia țelului cumplit. *Poate că țelul cumplit e să devin mentat, gîndi.*

Dar chiar în timp ce forma acest gînd, *noua sa conștiință* îl respingea.

Procesul Bene Gesserit de implantare a unor legende prin Missionaria Proiectiva a fost deplin fructificat în cazul doamnei Jessica și al Arrakisului. Însămîntarea universului cunoscut cu o temă profetică destinată protejării personalului B.G. constituie un sistem a cărui ingeniozitate a fost de mult apreciată, dar niciodată nu a existat o potrivire atît de perfectă între persoane și pregătire, ca pe Arrakis. Legendele profetice se dezvoltaseră aici pînă la adoptarea "etichetelor" specifice (inclusiv titlul de Cucernică Maică, ritualul canto și respondu, precum și cea mai mare parte din panoplia propheticus Shari-a). Cît despre doamna Jessica, astăzi este unanim recunoscut faptul că puterile ei latente au fost grav subestimate.

Fragment din Criza arrakiană: Analiză de prințesa Irulan (Document secret B.G. - Dosarul nr. AR-81088587)

PRETUTINDENI în jurul doamnei Jessica, stivuite în colțuri, răspîndite în mijlocul marelui hol al palatului din Arrakeen, zăceau bunurile împachetate ale familiei: lăzi, cufere, cutii, baloturi — unele parțial deschise. Iar de afară se auzea zgomotul unui nou transport de pachete, pe care hamalii de pe naveta Ghildei îl descărcau la intrare.

Jessica se afla în centrul holului. Se răsuci încet, plimbîndu-și privirea peste nișele și arcadele cufundate în umbră, peste ferestrele adînci și înguste. Aspectul anacronic al locului amintea de Sala Surorilor de la școala Bene Gesserit. Dar sala școlii i se păruse întotdeauna caldă, primitoare. Aici, totul

era piatră rece.

Oare din ce străfunduri ale istoriei scosese arhitectul aceste ziduri cu contraforturi și draperiile acestea întunecate, se întrebă Jessica. Tavanul se arcuia două etaje mai sus, susținut de grinzi masive de lemn, al căror transport prin spațiu, pînă aici, pe Arrakis, costase cu siguranță o avere. Nici una dintre planetele acestui sistem nu avea copaci din care s-ar fi putut ciopli asemenea grinzi. Doar dacă nu cumva erau din imitație de lemn... Dar nu i se păreau imitație.

În zilele Vechiului Imperiu, palatul servise drept reședință guvernamentală. Pe vremea aceea se acorda mai puțină importanță cheltuielilor. Edificiul data dinaintea Harkonnenilor și a noii lor capitale, Carthag – un oraș ieftin și urît, aflat la vreo două sute de kilometri spre nord-est, dincolo de Ținutul Sfărîmăturilor. Leto dăduse dovadă de înțelepciune alegînd drept sediu administrativ localitatea aceasta. Numele, Arrakeen, era un nume sonor, încărcat de tradiție. Pe de altă parte, orașul era mic, deci mai ușor de "sterilizat" și de apărat.

Din nou, dinspre intrare răzbătura bufnituri de lăzi descărcate. Jessica oftă.

În dreapta, rezemat de un cufăr, se afla tabloul înfățișîndu-l pe tatăl Ducelui. Sforile ambalajului atîrnau pe ramă ca niște ornamente zdrențuite. Mîna stîngă a Jessicai mai strîngea încă o bucată de sfoară. Lîngă portret era capul împăiat al unui taur negru, montat pe o placă de lemn lustruit. Capul părea o insulă întunecată, într-o mare de hîrtie mototolită. Placa stătea pe podea și botul lucios al taurului era îndreptat spre tavan, ca și cînd animalul s-ar fi pregătit să scoată un muget provocator, în această încăpere plină de ecouri.

Jessica se întrebă ce-o mînase să despacheteze mai întii aceste două obiecte – capul împăiat și tabloul. Își dădea seama că gestul fusese întrucîtva simbolic. Niciodată din ziua în care negociatorii Ducelui o cumpăraseră de la școală, nu se simțise atît de speriată și de nesigură.

Capul și tabloul.

Obiectele îi sporeau sentimentul de neliniște. Se zgribuli, privi din nou ferestrele înguste, înalte. Abia trecuse de amiază, dar la latitudinea aceasta cerul părea sumbru și rece – atît de întunecat și de posomorît, în comparație cu azurul Caladanului! Dorul de casă îi răscoli sufletul ca un junghi ascuțit.

Cît de departe ești, Caladan...

– Ei, iată-ne și aici!

Era vocea Ducelui Leto.

Jessica se întoarse și-l văzu ieșind din pasajul boltit care ducea în sala de mese. Uniforma de campanie, neagră, cu șoimul roșu heraldic pe buzunarul de la piept, era șifonată și plină de praf.

– Credeam că te-ai rătăcit în casa asta hidoasă, spuse el.

– E o casă rece, zise Jessica.

Îi privi silueta înaltă, fața smeadă care o ducea cu gîndul la livezi de măslini și un soare auriu răsfrîngîndu-și razele în ape albastre. Ochii lui cenușii aveau ceva din fumul unui foc de lemne. Dar chipul era de prădător: prelung, cu muchii ascuțite și fațete.

I se făcu deodată frică de el. Devenise atît de sălbatic, atît de dur, de cînd hotărîse să se supună poruncii Împăratului...

– Întregul oraș e rece, spuse ea.

– Nu-i decît un tîrg de garnizoană, murdar și înecat în praf, încuviință el. Dar o să-l schimbăm noi. (Își plimbă ochii de jur împrejur.) Holul ăsta și sălile învecinate sînt destinate primirilor oficiale. Adineauri am aruncat o privire prin cîteva apartamente din aripa sudică. Sînt mult mai plăcute.

Se apropie de Jessica și-i atinse brațul, admirînd în tăcere frumusețea ei impunătoare, plină de demnitate.

Și iarăși se gîndi la obîrșia ei necunoscută. Vreo Casă proscrisă? Vreo dinastie surghiunită? Părea mai maiestuoasă chiar decît membrii familiei imperiale.

Intensitatea privirii lui o făcu pe Jessica să se întoarcă pe jumătate și să-i dezvăluie profilul. Iar Ducele constată că nu exista nimic deosebit, nimic precis care să definească frumusețea ei. Sub părul bogat, de culoarea bronzului lustruit, o față ovală. Ochii, depărtați, verzi și la fel de senini cum era cerul Caladanului dimineața. Nasul mic, gura mare și generoasă. Trupul frumos, dar cu discreție; era înaltă, cu linii suple.

Își aminti că surorile din școală o caracterizaseră drept uscățivă, după spusele trimișilor săi. Descrierea era rudimentară. Jessica readusese neamului Atreides adevărata frumusețe princiară. Era fericit că Paul o moștenise.

– Unde-i Paul? întrebă.

– Pe undeva prin casă. Studiază cu Yueh.

– Probabil în aripa de sud. Mi s-a părut că aud glasul lui Yueh, dar n-am avut timp să verific. (Ducele o privi, șovăind.) De fapt, n-am venit decît ca să atîrn cheia Castelului Caladan în sala de mese.

Jessica își ținu răsufierea, înfrîngîndu-și imboldul de a se lipi de el. Venise să atîrne cheia...

Semnificația gestului avea caracter de irevocabilitate. Dar nu era nici momentul, nici locul potrivit pentru a căuta consolare.

— Când am sosit, am observat drapelul nostru pe clădire, zise ea.

Ducele își aruncă privirea către portretul tatălui său.

— Te pregăteai să-l agăți. Unde?

— Undeva, aici.

— Nu.

Cuvîntul era net, categoric. Jessica ar fi putut recurge la viclenie pentru a-l convinge pe Duce, însă o discuție deschisă era inutilă. Totuși, trebuia să încerce, chiar dacă o făcea doar pentru a-și aminti ei înseși că nu vrea să-l înșele.

— Domnia-Ta, dacă ai vrea să...

— Răspunsul meu rămîne nu. Sint și-așa scandalos de indulgent cu tine în multe privințe, dar asta nu. Vin din sala de mese, care este...

— Domnia-Ta! Te rog...

— Am de ales între digestia ta și prestigiul meu ancestral, draga mea. Locul acestor obiecte este în sala de mese.

Jessica oftă.

— Bine, Domnia-Ta.

— Poți să-ți reiei obiceiul de a lua masa în apartamentele tale ori de cîte ori este posibil. Nu-ți voi pretinde prezența la locul convenit, decît în ocazii oficiale.

— Mulțumesc, Domnia-Ta.

— Și nu mai fi așa glacială și ceremonioasă. Bucură-te că nu sîntem căsătoriți, draga mea, altfel ar fi fost de *datoria* ta să-mi stai alături la fiecare masă.

Jessica dădu din cap, cu trăsăturile feței imobile.

— Hawat a instalat deja adulmecătorul de otrăvuri deasupra mesei din sufragerie, reluă Ducele. În camera ta ai să găsești unul portabil.

— Ai prevăzut această... neînțelegere.

— Draga mea, mă gîndesc și la confortul tău. Am angajat servitoare. Sint localnice, dar Hawat le-a verificat — toate sint fremene. Va trebui să te descurci cu ele, pînă ce oamenii noștri vor fi terminat cu celelalte treburi pe care le au.

— Există vreun localnic cu adevărat demn de încredere?

— Toți cei care-i urăsc pe Harkonneni sînt demni de încredere. Pe menajeră s-ar putea chiar să vrei s-o păstrezi: *shadouta* Mapes.

— *Shadouta*? Fremeni au titluri?

— Mi s-a spus că înseamnă "fîntînăreasă", un calificativ cu implicații deosebite aici. Poate că n-o să ți se pară chiar tipul servitoarei, deși Hawat are o părere excelentă despre ea, ținînd cont de raportul lui Duncan. Amîndoi sînt convinși că vrea să slujească — mai precis, că vrea să te slujească pe tine.

— Pe mine?

— Fremeni au aflat că ești o *Bene Gesserit*. Circulă o mulțime de legende despre *Bene Gesserit* pe-aici.

Missionaria Protectiva, gîndi Jessica. *Nici o lume nu-i scapă.*

— Asta înseamnă că Duncan a reușit? Fremeni ne vor fi aliați?

— Încă nu-i sigur. Duncan e de părere că o bucată de vreme vor doar să ne observe. În orice caz, au acceptat un armistițiu, făgăduind că nu vor mai ataca satele noastre periferice. Iar asta-i un succes mai important decît pare la prima vedere. Hawat mi-a spus că fremeni au fost un spin dureros în coasta Harkonnenilor și că proporțiile ravagiilor provocate de incursiunile lor erau un secret păzit cu strășnicie. Împăratul n-ar fi stat cu mîinile-n sîn dac-ar fi prins de veste despre slăbiciunea trupelor Harkonnen.

— O menajeră fremenă, rosti îngîndurată Jessica, revenind la subiectul *shadoutei* Mapes. Cu ochii complet albaștri, fără-ndoială.

— Nu te lăsa înșelată de înfățișarea acestor oameni. Sint un popor puternic, cu o vitalitate uimitoare. Cred că-s exact ce ne trebuie.

— E un joc periculos.

— Să nu redeschidem discuția asta.

Jessica se sili să zîmbească.

— Sintem definitiv angajați, e limpede, spuse ea. Puse în aplicare metoda rapidă de revenire la calm — cele două respirații adînci, gîndul ritual —, apoi întrebă: Ai vreo dorință specială în legătură cu împărțirea camerelor?

— Într-o zi va trebui să mă înveți și pe mine cum faci asta, zise Ducele. Cum reușești să-ți alungi grijile și să te întorci la chestiuni practice. Trebuie să fie un truc *Bene Gesserit*.

— E un truc de femeie.

Ducele zîmbi.

— Împărțirea încăperilor, deci. Asigură-te să dispun de un birou spațios lîngă dormitorul meu. O să am mai mult de furcă, aici, cu hîrțogăria, decît pe Caladan. Și, bineînțeles, o cameră de gardă. Cred că

asta-i tot. Pentru securitatea clădirii să nu-ți faci nici o grijă. Oamenii lui Hawat au controlat fiecare ungher.

– Sînt convinsă.

Ducele își consultă ceasul.

– Vezi să se potrivească toate ceasurile după ora locală a Arrakeenului. Am însărcinat un tehnician cu treaba asta. Trebuie să-și facă apariția. (Ridică mîna și îndreaptă o șuviță de păr de pe fruntea Jessicăi.) Acum trebuie să mă întorc pe terenul de debarcare. Curînd va sosi a doua navetă, cu restul oamenilor.

– N-ar putea să-i întîmpine Hawat, Domnia-Ta? Pari obosit.

– Bunul Thufir e și mai ocupat decît mine. Știi că planeta-i plină de uneltirile Harkonnenilor. În plus, trebuie să încerc să rețin cițiva dintre vinătorii de mirodenie care au experiență. Schimbarea fiefului le dă dreptul liberei alegeri... și planetologul, pe care Împăratul și Landsraadul i-au desemnat Arbitru al Schimbării, nu poate fi cumpărat. A aprobat actul opțiunii. Peste șapte sute de specialiști se pregătesc să se îmbarce pe naveta pentru mirodenie, iar sus îi așteaptă o navă de marfă a Ghildei.

– Domnia-Ta...

Jessica ezită.

– Ce este?

Nu, gîndi ea. Nu va putea fi convins să renunțe la încercarea de a face din această planetă o lume sigură pentru noi. Și nu-mi pot folosi "trucurile" împotriva lui.

– La ce oră dorești să ieși cîna? întrebă ea.

Nu asta am vrut să-mi spună, gîndi el. Ah, Jessica, de-am putea fi altundeva, oriunde, departe de lumea asta cumplită... Numai noi doi, fără griji.

– O să mînc pe teren, la popota ofițerilor, îi răspunse. Nu te aștepta să mă întorc prea devreme. Și... a, da, am să trimit o mașină de patrulare după Paul. Vreau să asiste la consiliul nostru strategic.

Își drese glasul ca și cînd ar fi vrut să mai spună ceva, apoi, brusc, se întoarse și ieși. Dinspre ușa de la intrare, Jessica auzi zgomotul altor lăzi descărcate. Apoi vocea Ducelui, poruncitoare și trufașă, cu tonul pe care le vorbea întotdeauna servitorilor cînd se grăbea: "Doamna Jessica e în holul mare. Du-te la ea chiar acum".

Ușa exterioară se trînti.

Jessica se întoarse și dădu cu ochii de portretul Bătrînului Duce. Fusese pictat de renumitul Albe, la vremea cînd tatăl lui Leto intra în a doua jumătate a vieții. Artistul îl înfățișase în costum de matador, cu o capă purpurie aruncată pe brațul stîng. Avea chipul aproape la fel de tînăr ca al lui Leto, de aceeași ochi cenușii, cu același aer de pasăre de pradă. Jessica încleștă pumnii de-a lungul trupului și fulgeră cu privirea tabloul. "Fii blestemat! Blestemat! Blestemat!" șopti ea.

– Ce poruncești, Vlăstar Nobil?

Era o voce feminină, subțire și vibrantă.

Jessica se răsuci, văzu o femeie măruntă, cu părul sur, îmbrăcată într-o rochie maronie de servitoare. Arăta la fel de zbîrcită și de sfrijită ca toți cei din mulțimea care, în cursul dimineții, îi salutase pe drumul de la terenul de debarcare către oraș. Toți băștinașii pe care-i văzuse pînă acum, gîndi Jessica, arătau ca niște prune uscate și păreau subnutriți. Dar Leto spusese că erau puternici și plini de vitalitate. Și ochii lor... Da, desigur, ochii: de un albastru adînc și întunecat, fără urmă de alb – ca și ochii femeii acesteia... tainici, misterioși. Jessica se sili să nu-i mai privească.

Femeia se înclină scurt, cu gîtul țepăn.

– Mi se spune shadouta Mapes, Vlăstar Nobil, rosti ea. Ce poruncești?

– Poți să mi te adresezi cu "Doamnă", răspunse Jessica. Nu sînt vlăstar nobil. Sînt concubina legitimă a Ducelui Leto.

Din nou plecăciunea aceea ciudată, și o privire întrebătoare, furișată pe sub sprîncene.

– Are deci și o soție?

– Nu are și n-a avut. Sînt singura... consoartă a Ducelui, mama moștenitorului său desemnat.

Și pronunțînd aceste vorbe, Jessica rîse în sinea ei de orgoliul care se ascundea îndărătul lor. *Cum spunea Sfîntul Augustin? "Mîntea poruncește trupului și trupul ascultă.. Mîntea își poruncește sieși și întîmpină rezistență". Da... Întîmpin tot mai multă rezistență în ultimul timp. Ar trebui să mă retrag liniștită în mine însămi.*

Un strigăt straniu răzbătu din stradă. Strigătul se repetă: "Suu-suu-suk!" Apoi: "Ikhut-eigh! Ikhut-eigh!" Și iarăși: "Suu-suu-suk!"

– Ce-i asta? întrebă Jessica. Am mai auzit de cîteva ori strigătul acesta azi-dimineață, cînd am intrat în oraș.

– E doar un vînzător de apă, Doamnă. Dar pe Domnia-Ta n-are de ce s-o intereseze. Palatul adăpostește o cisternă de cincizeci de mii de litri, care-i întotdeauna plină. (Femeia se uită în jos, la rochia ei ponosită.) După cum vezi, Doamnă, nu port distrai* (Rîse scurt.) Și încă n-am murit!

** îmbrăcăminte de corp confecționată dintr-un material sandviș menit să regenereze umiditatea corporală.*

Jessica șovăi. Ar fi vrut să o întrebe o mulțime de lucruri pe fremenă, să obțină cât mai multe informații utile. Dar rinduirea haosului din palat era o treabă mai urgentă. Totuși, gândul că pe lumea aceasta apa reprezenta o marcă distinctivă a bogăției nu contenea să o tulbure.

– Ducele mi-a spus titlul tău, Shadouta, zise ea. Cunosc cuvântul. E unul străvechi.

– Știi limbile vechi, dar? întrebă Mapes și așteptă răspunsul cu o încordare ciudată.

– Limbile sînt cea dintîi învățătură Bene Gesserit, răspunse Jessica. Cunosc bhotani jib și chakobsa, cunosc toate graiurile de luptă.

Mapes dădu din cap.

Întocmai cum spune legenda.

Și Jessica se întrebă: *De ce mă pretez la bilciul asta?* Dar căile Bene Gesserit erau întortocheate și coercitive.

– Cunosc Descîntecele Negre și tainele Marii Maici, zise ea. (Citi semnele tot mai ușor de recunoscut din mișcările și mimica femeii, tresăririle infime care o trădau.) Misesec preția, continuă ea în dialectul chakobsa. Andral t're pera! Trada cik buscakri misesec perakri...

Mapes făcu un pas înapoi. Părea gata s-o rupă la fugă.

– Știi multe lucruri, urmă Jessica. Știu că ai adus pe lume copii, că mulți dintre cei ce ți-s dragi au pierit, că frica te-a făcut să te ascunzi, că ai comis acte de violență și că vei mai comite. Știu multe lucruri.

Mapes spuse cu voce joasă:

– N-am vrut să te jignesc, Doamnă.

– Vorbești de legendă și cauți răspunsuri. Păzește-te de răspunsurile pe care le-ai putea afla. Știu că ai venit pregătită de violență și că sub veșmînt ai o armă

– Doamnă, eu...

– Există o șansă infimă să-mi verși singele, dar astfel ai aduce mai multă nenorocire decît îți închipui în temerile tale cele mai smintite. Să știi că există lucruri mai cumplite decît moartea... Chiar și pentru un întreg popor.

– Doamnă! exclamă Mapes și păru pe punctul de a cădea în genunchi. Arma ți-a fost *trimisă* în dar, dacă se dovedește că ești Ea.

– Și ca să măucidă, dacă se dovedește că nu sînt, replică Jessica.

Așteptă, cu aerul de calm aparent care făcea din inițiativa Bene Gesserit luptători atît de periculoși.

Acum vom vedea de ce parte înclină balanța.

Încet, Mapes își strecură mîna în corsajul rochiei și dădu la iveală o teacă de culoare închisă. Din teacă ieșea un mîner negru, cu adîncituri pentru degete. Ținînd într-o mînă teaca și apucînd mînerul cu cealaltă, femeia trase afară o lamă de un alb lăptos și o înălță. Lama strălucea ca și cum ar fi luminat dinăuntru. Avea două tășuri, ca un kindjal, și vreo douăzeci de centimetri lungime.

– Știi ce-i acesta, Doamnă?

Pentru Jessica, nu putea fi decît un singur lucru: fabulosul cristai* arrakian, cuțitul pe care nimeni nu putuse să-l scoată vreodată în afara planetei și despre care se știa numai din auzite.

* *Cuțit sacru al fremenilor.*

– E un cristai, răspunse ea.

– Nu rosti cuvîntul cu ușurință. Știi ce înseamnă?

E o întrebare cu tîlc, gîndi Jessica. Și adevăratul motiv pentru cere fremena voia să ajungă la mine.

Trebuie să-mi pună această întrebare. Iar răspunsul meu poate declanșa violență sau... sau ce? Vrea un răspuns de la mine: semnificația unui cuțit. Ei i se spune shadouta în dialectul chakobsa. În chakobsa, cuțit se traduce "făuritorul morții". Ah, începe să dea semne de nerăbdare. Trebuie să-i răspund. Întîrzierea este la fel de primejdioasă ca un răspuns greșit.

Spuse:

– Un făuritor...

– Aiiii! strigă Mapes și exclamația ei părea să exprime, în același timp, durere și ușurare. Tremura atît de violent, încît lama cuțitului din mîna ei arunca reflexe fulgerătoare în toată sala.

Jessica așteptă încordată. Voise să spună *un făuritor al morții* și să pronunțe denumirea în vechea limbă, dar acum intraseră în alertă toate simțurile ei perfect antrenate să interpreteze cele mai infime tresăriri ale mușchilor.

Cuvîntul-cheie era... făuritor.

Făuritor? Făuritor.

Totuși, Mapes continua să țină cuțitul ca și cînd ar fi fost gata să-l folosească.

Jessica spuse:

– Credeai că eu, care cunosc tainele Marii Maici, nu știu de făuritor?

Mapes lăsă jos brațul în care ținea arma.

– Doamnă, pentru cine a trăit atîta amar de vreme cu profeția, clipa revelației e ca o lovitură.

Profeția... Jessica se gîndi la Shari-a și la toată panoplia propheticus. O soră Bene Gesserit din

Missionaria Protectiva, trimisă cu veacuri în urmă aici, pe Arrakis; moartă demult, desigur, dar cu misiunea îndeplinită: legendele protectoare însămințate în cultura acestui popor, în așteptarea zilei când aveau să fie de folos unei Bene Gesserit.

Și ziua aceea venise.

Mapes viri cuțitul în teacă și zise:

— Lama e nestabilizată, Doamnă. Să păstrezi cuțitul asupra Domniei-Tale. Dacă stă mai mult de o săptămîna departe de carne, dintele de shai-hulud începe să se dezintegreze. Ia-l. De-acum îți aparține, cît timp vei trăi.

Jessica întinse mîna dreaptă și, asumîndu-și un ultim risc, rosti:

— Mapes, ai băgat în teacă lama fără s-o fi udat cu sînge.

Cu un icnet, Mapes dădu drumul tecii în mîna Jessicai și-și deschise larg corsajul rochiei.

— Ia-mi apa vieții!

Jessica trase lama. Cum scînteia! Apropie virful de pieptul fremenei. O frică mai cumplită decît panica din clipa morții pîru să pună stăpînire pe Mapes. *Otravă pe virful lamei?* se întrebă Jessica. Feri virful, ridicîndu-l, apăsă scurt cu tăișul deasupra sinului stîng al femeii. O picătură mare de sînge izvorî din rană și se opri imediat. *Coagulare ultrarapidă*, gîndi Jessica. *O mutație pentru păstrarea umidității?*

Virii lama în teacă.

— Încheie-ți rochia, Mapes.

Tremurînd, femena se supuse. Ochii ei, lipsiți de alb, o fixară pe Jessica.

— Ești a noastră, murmură. Ești *Ea*.

Din nou, dinspre intrare se auzi larmă de lăzi descărcate. Iute, Mapes smulse arma din mîna Jessicai și i-o îndesă în corsajul rochiei.

— Cel care vede cuțitul acesta trebuie purificat sau ucis! Ţuieră ea. Știi asta, Doamnă!

O știu acum, gîndi Jessica.

Dar nu intră nimeni în hol. Descărcătorii plecară.

Mapes se liniști.

— Cei nepurificați care-au văzut lama unui cristai nu mai pot părăsi vii Arrakisul, zise ea. Să nu uiți niciodată asta, Doamnă. Ți s-a încredințat un cristai. (Tăcu o clipă, respiră adînc, apoi spuse:) Și acum lucrurile trebuie să-și urmeze cursul. Nimic nu poate fi grăbit. (Privi roată la mormanele de cutii și de cufere.) Iar cîtă vreme sîntem aici, avem destule de făcut.

Jessica se codi. *"Lucrurile trebuie să-și urmeze cursul"*. Era o frază tip din stocul de formule sacre vehiculate de Missionaria Protectiva... *"Venirea Cucernicei Maici care vă va elibera"*.

Dar eu nu sînt Cucernică Maică, gîndi Jessica. Și imediat: *Mare Maică! Pe ASTA au plantat-o aici! Atunci, trebuie să fie o lume oribilă, într-adevăr!*

Mapes i se adresă cu dezinvoltură:

— Cu ce să încep, Doamnă?

Instinctul o avertiză pe Jessica să adopte aceeași atitudine.

— Cu tabloul acela, portretul Bătrînului Duce... Trebuia atîrnat pe unul din pereții sălii de mese. Iar pe peretele opus, capul de taur.

Mapes se apropie de trofeu.

— Ce mare trebuie să fi fost animalul cu un asemenea cap, spuse și, aplecîndu-se, adăugă: Mai întii trebuie să-l curăț, nu?

— Nu.

— Dar s-a adunat murdărie pe coarne.

— Nu-i murdărie, Mapes. E sîngele tatălui Ducelui nostru. Coarnele au fost stropite cu un fixativ transparent, la cîteva ore după ce fiara l-a ucis pe Bătrînul Duce.

Mapes își îndreptă spatele.

— Cum?"

— Nu-i decît sînge. Sînge vechi, uscat. Cheamă pe cineva să te ajute. Afurisitele astea de obiecte sînt grele.

— Crezi că m-am speriat de sînge? Am trăit în deșert, și-am văzut destul sînge.

— Cred... c-ai văzut, murmură Jessica.

— Și, nu o dată, sîngele meu, insistă Mapes. Mai mult decît a curs din zgîrietură pe care mi-ai făcut-o adineaori.

— Ai fi preferat să tai mai adînc?

— O, nu! Apa trupului e prea puțină ca s-o irosești degeaba! Ai făcut bine ce-ai făcut.

Și Jessica, atentă la vorbele și gesturile fremenei, percepu implicațiile mai profunde ale expresiei "apa trupului". Din nou, încercă un sentiment apăsător la gîndul valorii apei pe Arrakis.

— Pe ce perete să agăț tabloul și pe ce perete capul, Doamnă? *Mereu practică*, Mapes asta, cugetă Jessica.

— Agață-le unde vrei, Mapes. Nu prea contează.

— Am înțeles, Doamnă. (Se aplecă iar și începu să adune rămășițele de ambalaj și sfoară.) Ai omorât un bătrîn Duce, va să zică? mormăi preocupată.

— Să chem pe cineva să te-ajute? întrebă Jessica.

— Răzbesc eu și singură, Doamnă.

Da, o să răzbească, gîndi Jessica. E ceea ce o caracterizează pe fremena aceasta: voința de a răzbi.

Sub corsaj, simți contactul rece al tecii cristaiului și se gîndi la lanțul lung al planurilor Bene Gesserit, care-și durase o verigă și aici, pe Arrakis. Datorită acestei verigi depășise o criză care ar fi putut s-o coste viața. "Nimic nu poate fi grăbit", spusese Mapes. Dar tocmai graba și ritmul năvalnic predominau de cînd sosiseră aici, umplîndu-i sufletul de temeri. Și nici pavezele ridicate de Missionaria Protectiva, nici minuțiozitatea cu care Hawat inspectase acest morman de pietre suprapuse nu puteau să-i alunge neliniștea.

— După ce termini cu astea, apucă-te să golești cuferele, îi spuse fremenei. Unul dintre oamenii de-afară are cheile și știe unde-i fiecare lucru. Să-ți dea cheile și lista. Dacă mai ai nevoie de ceva, mă găsești în aripa de sud.

— Bine, Doamnă.

Jessica se îndepărtă. Gîndi: *Hawat n-are decît să creadă că locul acesta prezintă siguranță. Eu însă presimt o amenințare.*

O cuprinse, deodată, dorința arzătoare de a-și vedea fiul. Se îndreptă către porticul arcuit al coridorului ducînd spre sala de mese și apartamentele familiale. Mergea repede. Din ce în ce mai repede. Aproape că alerga.

În urmă, Mapes încetă o clipă lucrul și privi silueta care se depărta. "E Ea, într-adevăr", murmură. "Sărmana".

"Yueh! Yueh! Yueh!" sună refrenul. "Un milion de morți nu-i ajungeau lui Yueh!"
Fragment din Istoria copilului Muad'Dib de prințesa Irulan

USA ERA ÎNTREDESCHISĂ. Jessica pătrunse într-o încăpere cu pereți galbeni. În stînga, văzu o canapea joasă de piele și două corpuri de bibliotecă, goale, între care atîrna un burduf de apă, umflat și plin de praf. În dreapta, de o parte și de cealaltă a unei uși, alte corpuri de bibliotecă, goale și acestea, un birou de pe Caladan și trei scaune. La capătul opus al camerei, cu fața la fereastră și cu spatele la Jessica, stătea doctorul Yueh. Părea cu totul absorbit de priveliștea lumii exterioare.

Jessica făcu încă un pas neuzit.

Observă că haina medicului era șifonată și că la înălțimea cotului stîng avea urme albe de cretă. Văzută din spate, silueta lui țepăună și descărnată, în veșminte negre, părea o marionetă gata să salte pe sfori mînuite de un păpușar ascuns. Doar capul părea viu — un cap masiv, cu părul lung, de culoarea abanosului, prins pe umăr în inelul de argint al Școlii Suk —, mișcîndu-se ușor în timp ce urmărea ceva dincolo de fereastră.

Jessica își mai roti o dată privirea prin odaie, dar nu descoperi nici un semn al prezenței fiului ei. Știa însă că ușa din dreapta dădea într-un mic dormitor care-i plăcuse mult lui Paul.

— Bună ziua, doctore Yueh, spuse ea. Unde e Paul?

Yueh dădu din cap, de parcă ar fi răspuns cuiva aflat de partea cealaltă a geamului. Vorbi cu un aer absent, fără să se întoarcă:

— Băiatul tău e obosit, Jessica. L-am trimis să se odihnească în camera de alături.

Apoi, brusc, tresări și se întoarse. Colțurile lungi ale mustății care-i acopereau buzele roșii tremurau.

— Doamnă, iartă-mă! Mi-erău gîndurile aiurea... N-am vrut să fiu atît de... familiar.

Jessica surîse și îl liniști cu un gest al mîini. O clipă, se temuse că Yueh va îngenunchea.

— Te rog, Wellington.

— Dar să-ți pronunț numele cu atîta... Eu...

— Ne cunoaștem de șase ani. De mult ar fi trebuit să renunțăm la formalisme... în particular.

Yueh schiță un zîmbet stîns, gîndind: *Cred că am reușit. Acum dacă va observa ceva neobișnuit în purtarea mea, va crede că-i din cauza stîngerelii. Știînd răspunsul dinainte, nu va căuta motive mai profunde.*

— Eram cu capul în nori, spuse el. Ori de cîte ori mi se întîmplă să... să te compătinesc, mă tem că-n gînd așa-ți spun... Jessica.

— Mă compătinești? Pentru ce?

Yueh ridică din umeri. Își dăduse de multă vreme seama că, spre deosebire de Wanna sa, Jessica nu era inzestrată cu tot darul dreptvorbirii. Cu toate astea, ori de cîte ori era posibil, își dădea silința să-i

spună adevărul. Pentru mai multă siguranță.

— Ai văzut lumea aceasta... Jessica. (Se poticnise înainte de a-i pronunța numele, dar continuă repede:) Atît de stearpă, după Caladan. Și oamenii! Femeile pe lângă care am trecut azi-dimineață, căinîndu-se sub voaluri. Felul în care ne priveau!

Jessica își încrucișă brațele. Simți cristaiul ascuns la piept — cuțitul cu lama făcută din dintele unui vierme de nisip, dacă era adevărat ce se spunea.

— Normal, rosti ea. Pentru ei sintem niște străini — alți oameni, alte obiceiuri. Pînă acum i-au cunoscut numai pe Harkonneni. (Privi peste umărul lui, spre fereastră.) La ce te uitai?

Yueh își întoarse din nou fața spre geam.

— La oameni.

Jessica se apropie, îi urmări privirea îndreptată spre fațada casei, în stînga. Acolo, din solul neted, parcă bătătorit, se înălțau douăzeci de palmieri. Un gard de fier forjat îi despărțea de oamenii care treceau pe stradă, înfășurați în mantii largi. Jessica percepu un tremur în aerul din jurul casei — un scut defensiv —, în timp ce observa trecătorii, întrebîndu-se de ce Yueh găsea spectacolul atît de captivant.

Brusc, înțelese și-și duse instinctiv o mîină la obraz. Felul în care oamenii priveau palmierii! Pe chipuri se citea invidie, ură și... rar, o urmă de speranță. Fiecare trecător scruta pomii cu o privire fixă.

— Știi ce gîndesc? întrebă Yueh.

— Poți să citești gîndurile?

— Gîndurile lor, da. Se uită la palmieri și gîndesc: "O sută de-ai noștri". Asta gîndesc.

Jessica se încruntă, îl privi nedumerită.

— De ce?

— Pomii aceștia sînt curmalii. Un curmal are nevoie de patruzeci de litri de apă pe zi. Un om, doar de opt litri. Un curmal face deci cît cinci oameni. Sînt douăzeci de pomi. O sută de oameni.

— Dar unii privesc cu speranță.

— Tot ce speră e să cadă cîteva fructe. Numai că nu-i încă timpul lor.

— Privim locul acesta cu un ochi prea critic, spuse Jessica. Există, deopotrivă, și speranță și pericol, aici. Mirodenia ne-ar putea face bogați. Cu un tezaur solid, am putea să schimbăm fața planetei după placul nostru.

Dar în sinea ei, rîse ironic: *Pe cine încerc să conving?* Rîsul erupse peste toate constrîngerile, izbucni sec, fără veselie.

— Numai securitatea n-am putea s-o cumpărăm, zise ea.

Yueh își ascunse fața. *Măcar de i-aș urî pe oamenii aceștia, în loc să-i iubesc!* Prin felul de a fi, în multe privințe, Jessica semăna cu Wanna. Dar chiar acest gînd conținea implicații care nu făceau decît să-i întărească hotărîrea. Cruzimea Harkonnenilor urma căi întortocheate. Poate că Wanna trăia. Trebuia să se convingă.

— Nu-ți fă griji pentru noi, Wellington, spuse Jessica. Sînt problemele noastre, nu și ale tale.

Crede că pentru ea mă tem! își înghiți lacrimile. *Și e adevărat. Dar trebuie să-l înfrunt pe diavolul de Baron după ce voi fi săvîrșit crima pe care a ticluit-o, ca să apuc unica șansă de a-l lovi cînd va fi cel mai vulnerabil — în clipa izbînzii sale.* Oftă.

— Crezi că l-ar deranja pe Paul dacă aș intra la el s-arunc o privire? întrebă Jessica.

— Deloc. I-am dat un sedativ.

— Suportă bine schimbarea?

— Doar că-i ceva mai obosit decît de obicei. Și agitat, dar la cincisprezece ani cine n-ar fi, în împrejurări ca astea?

Se duse la ușa din dreapta și o deschise. Jessica îl urmă, privi în penumbra din dormitor.

Paul stătea întins pe un pat îngust. Un braț era ascuns sub pătură, pe celălalt și-l îndoise deasupra capului. Obloanele ferestrei din apropiere țeseau pe chipul lui o urzeală de umbră și lumină.

Jessica examină figura lui Paul, fața ovală atît de asemănătoare cu a ei. Părul însă, negru ca antracitul și zbirlit, era al Ducelui. Gene lungi ascundeau ochii de nuanța calcarului cenușiu. Și Jessica surîse, simțind că temerile o părăsesc. Se pomeni fascinată de ceea ce dezvăluiau caracteristicile genetice ale fizionomiei lui Paul: ochii și fața ei, dar, suprapuse, liniile mai pronunțate ale tatălui, prefigurînd bărbatul care avea să ia locul copilului.

Și-n clipa aceea, Jessica se gîndi că trăsăturile băiatului erau un distilat desăvîrșit, provenit din configurații aleatorii — șiruri nesfîrșite de evenimente și hazarduri care se contopeau în acest nex. Îi veni să ingenucheze lângă pat și să-și îmbrățișeze fiul, dar o inhibă prezența lui Yueh. Se retrase, închizînd încet ușa.

Yueh revenise în fața ferestrei. Nu putuse să suporte felul în care Jessica își privea fiul. *De ce nu mi-a dăruit Wanna copiii?* se întrebă. *Ca medic știu că n-o împiedica nici un motiv fizic. Să fi existat un motiv Bene Gesserit? Să i se fi impus altă menire? Care? Mă iubea, sînt sigur.*

Pentru prima dată îi dădu în gînd că poate făcea parte dintr-un plan mai vast și mai complex decît putea concepe mîntea lui.

Jessica veni lângă el.

– Ce minunat abandon e somnul unui copil, murmură ea.

Yueh răspunse mecanic:

– De-ar putea și adulții să se odihnească la fel...

– Da.

– Unde oare-am pierdut asta?

Jessica îi aruncă o privire scurtă. Percepuse tonul ciudat, dar gândurile-i erau încă la Paul, la rigorile viitoare ale educației sale, la deosebirile care apăruseră în viața lui – o viață cu totul diferită de cea pentru care îl pregătiseră.

– Într-adevăr, pierdem ceva, rosti ea.

Privi spre dreapta, colina presărată cu tufe pipernicite, verzi-cenușii, îndoite de vânt. Aveau frunzele albe de praf și ramuri chircite, ca niște gheare. Cerul prea sumbru părea o pată de cerneală deasupra colinei, iar lumina lăptoasă a soarelui arrakian dădea peisajului un reflex argintiu – ca al lamei cristaliului ascuns în corsaj.

– Ce-ntunecat e cerul, zise ea.

– În parte din cauza lipsei de umiditate.

– Apa! Apa! Oriunde te întorci, aici, n-auzi decât de lipsa apei!

– Prețiosul mister al Arrakisului.

– Dar de ce-i atât de puțină? Roca din zonă e vulcanică. Aș putea să enumăr cel puțin zece surse de energie. Există gheață la poli. Se zice că nu se pot fora puțuri în deșert, că furtunile și marea de nisip distrug echipamentele înainte de-a putea fi instalate, dacă nu cumva apare între timp un vierme. Oricum, tot nu s-au găsit vreodată urme de apă în zona nisipurilor. Dar misterul, Wellington, adevăratul mister, sînt puțurile care au fost săpate aici, în nord, în doline și depresiuni. Ai citit despre ele?

– O infiltrație ușoară la început, apoi nimic.

– Dar tocmai acesta-i misterul, Wellington. Se dă de apă. Apa dispare. Și nu mai reapare niciodată. Iar dacă se sapă alt puț alături, rezultatul e același: o infiltrație care se volatilizează. N-a fost nimeni curios să afle de ce?

– E, într-adevăr, o curiozitate, admise Yueh. Bănuiești activitatea unui agent organic, nu? Ar fi apărut în probele de sol.

– Ce să apară? Materie vegetală străină? Sau vreun animal necunoscut? Cine-ar putea să le recunoască? (Privirea Jessicăi se îndreptă din nou către colină.) Apa-i oprită. O absoarbe ceva. Asta bănuiesc.

– Poate că se cunoaște cauza.

– Harkonnenii au pus lacăt multor surse de informație despre Arrakis. Poate-au avut motive s-o suprimă și pe aceasta.

– Ce motive? Și-apoi, mai e și umiditatea atmosferică. Destul de scăzută, desigur, dar există. Ea-i principala sursă de apă aici, captată în capcanele de vânt și-n precipitațiile. De unde provine?

– De la calotele polare?

– Aerul rece conține prea puțină umiditate, Wellington. Nu, există aici, în spatele vălului așternut de Harkonneni, lucruri care ar trebui cercetate îndeaproape și nu toate sînt direct legate de problema mirodenei.

– Sintem, într-adevăr, în spatele vălului așternut de Harkonneni, spuse Yueh. Dar poate că vom... (Tăcu brusc, observînd privirea intensă cu care-l fixa Jessica.) Ce este?

– Felul în care pronunți "Harkonnen", zise ea. Nici vocea Ducelui nu-i încărcată de atîta venin cînd rostește numele detestat. Nu știam că ai motive personale să-i urăști, Wellington.

Mare Maică! gîndi el. *I-am trezit bănuielele! Acum va trebui să folosesc toate manevrele pe care le-am învățat de la Wanna. Nu există decît o singură soluție: să spun adevărul, atît cît voi putea...*

– Nu știai că soția mea, Wanna...

Se poticni, cu glasul sugrumat. Își săltă umerii, încercă iar:

– Ei...

Nu reuși să articuleze mai mult. Simți cum îl cuprinde panica, strînse din răsputeri pleoapele, luptînd cu chinul din piept. Apoi o mîină îi atinse ușor brațul:

– Iartă-mă, spuse Jessica. N-am vrut să redeschid o rană veche. Și gîndi: *Bestiile! Soția lui era Bene Gesserit – urmele învățăturilor ei sînt ușor de recunoscut. Și-i împede că au ucis-o Harkonnenii. Bietul Yueh nu-i decît încă o victimă legată de Atreizi prin același Cherem al urii.*

– Îmi pare rău, zise doctorul. Mi-e peste putință să vorbesc despre asta.

Deschise ochii, abandonîndu-se suferinței lăuntrice. Asta, cel puțin era adevărat.

Jessica îi cercetă chipul: pomeții ascuțiți, punctele întunecate ale ochilor migdalați, tenul gălbui, mustața moale care-i atîrna de-o parte și de alta a buzelor parcă prea roșii, peste bărbia fină. Ridurile care-i brăzdau obraji și fruntea, observă ea, nu erau numai semnul vîrstei, ci și al suferinței. O cuprinse un sentiment de profundă afecțiune pentru omul acesta.

– Wellington, îi spuse, îmi pare rău că te-am adus cu noi în locurile acestea pline de primejdii.
– Am venit de bună voie, răspunse el.
Și asta era adevărat!
– Dar toată planeta e o capcană a Harkonnenilor. Trebuie să-ți fi dat seama de lucrul ăsta.
– O capcană nu-i destul pentru a-i veni de hac Ducei Leto.
Și asta era adevărat!
– Poate c-ar trebui să am mai multă încredere în el, zise Jessica. E un tactician strălucit.
– Am fost dezrădăcinați. Acesta-i motivul neliniștilor noastre.
– Și ce ușor se poate distruge o plantă dezrădăcinată! Mai ales când o replantezi într-un sol ostil.
– Sintem așa de siguri că solul este ostil?
– Când s-a aflat câți oameni va adăuga Ducele la cifra populației au izbucnit manifestații violente. Și nu au încetat decât când oamenii au văzut că instalăm capcane de vânt și condensatoare suplimentare.
– Aici există doar atîta apă cîtă-i necesară pentru întreținerea vieții umane. Oamenii știu că dacă și mai mulți vor bea din cantitatea limitată de apă, prețurile vor crește și cei mai săraci dintre ei vor pieri. Dar Ducele a rezolvat problema. Și nu înseamnă că tulburările de care spui sint manifestarea unei ostilități permanente.
– Dar gărzi? insistă ea. Peste tot, gărzi. Și scuturi. Oriunde te uiți, dai de reverberația lor. Nu așa am trăit pe Caladan.
– Lasă-i Arrakisului măcar o șansă, Jessica.
Dar ea continuă să privească aprig peisajul de dincolo de fereastră.
– Locul acesta miroase a moarte, Wellington, spuse ea. Hawat a trimis aici o avangardă din cîteva batalioane de agenți. Santinelele de afară sint oamenii lui. Cei care ne descarcă bagajele sint oamenii lui. Sume mari au fost scoase din tezaur, fără să se dea nici o explicație. Cuantumul lor înseamnă un singur lucru: mituirea de persoane sus-puse. (Își scutură capul și murmură:) Unde apare Thufir Hawat, urmează moartea și trădarea.
– Îl ponegrești.
– Îl ponegresc? Dimpotrivă, îl elogiez. Moartea și trădarea sint acum singurele noastre speranțe. Pur și simplu, nu-mi fac iluzii cu privire la metodele lui Thufir.
– Ar trebui să-ți găsești o ocupație. Să nu-ți mai lași timp pentru asemenea gînduri morbi...
– O ocupație!? Dar ce crezi că-mi ia tot timpul, Wellington? Sint secretara Ducei. Și-s destul de ocupată ca să aflu în fiecare zi alte motive de temere... lucruri pe care nici el nu bănuiește că le cunosc. (Jessica strînse din buze și continuă aproape șoptit:) Uneori, mă întreb cît au contact studiile mele economice Bene Gesserit atunci cînd m-a ales.
– Ce vrei să spui? întrebă Yueh. Îl surprinsese tonul ei cinic, această amărăciune pe care Jessica nu i-o dezvăluise niciodată pînă atunci.
– Nu crezi, Wellington, că o secretară înrobîtă prin dragoste e mult mai sigură?
– Nu-i drept ce spui acum, Jessica.
Rostise reproșul spontan. Sentimentele Ducei pentru concubina sa nu puteau fi puse la îndoială. Era suficient să-l vezi cînd o urmărea cu privirea...
Jessica suspină.
– Ai dreptate. Nu-i drept.
Își cuprinse din nou trupul cu brațele, apăsînd în carne teaca cristaiului, amintindu-și că și cuțitul acesta era o problemă încă neelucidată.
– Curînd, spuse ea, va curge mult sînge. Harkonnenii nu vor avea odihnă pînă nu-și vor fi găsit moartea sau nu-l vor fi distrus pe Duce. Baronul nu poate să uite că Leto e înrudit cu familia imperială – oricît de îndepărtată ar fi înrudirea –, în vreme ce titlurile Harkonnenilor au ieșit din portofoliul CHOAM-ului. Dar adevărata otravă, veninul care-i impregnează fiecare gînd, e faptul că un Atreides a cerut expulzarea pentru lașitate a unui Harkonnen, după bătălia Corrinului.
– Vechea vrajbă, murmură Yueh. Și, pentru o clipă, simți mușcătura acidă a urii. Vechea vrajbă îl prinsese în pînza ei de păianjen și-o omorise pe Wanna sau, mai rău, o ferecase în camerele de tortură ale Harkonnenilor, pînă ce soțul ei avea să le îndeplinească porunca. Vechea vrajbă îl prinsese în cursă... Și toți oamenii aceștia din jurul lui făceau parte din cursă. Iar ironia soartei voise ca această vrăjmășie de moarte să erupă tocmai aici, pe Arrakis, unica sursă din univers a melanjului, substanța care prelungea viața, drogul binefăcător pentru sănătate.
– La ce te gîndești? îl întrebă Jessica.
– Mă gîndesc că decagramul de mirodenie a ajuns în clipa de față la șase sute douăzeci de mii de solari pe piața oficială. O avere cu care se pot cumpăra multe...
– Setea de cîștig te atinge chiar și pe tine, Wellington?
– Nu setea de cîștig.
– Dar ce, atunci?
Yueh dădu din umeri.

– Zădărnicia, răspuse. Apoi îi aruncă Jessicai o privire piezișă. Îți mai amintești ce gust avea mirodenia, prima oară?

– Un gust asemănător cu al scorțișoarei.

– Dar gustul nu-i niciodată același. Melanjul e ca viața... De fiecare dată îți arată altă față. Unii susțin că produce o reacție indusă. Organismul, descoperind că substanța îi face bine, interpretează favorabil aroma – plăcută, vag euforică. Și, tot asemenea vieții, imposibil de sintetizat cu adevărat.

– Cred c-ar fi fost mai înțelept pentru noi s-alegem calea exilului, să ne refugiem dincolo de sfera de influență a Imperiului.

Yueh își dădu seama că Jessica nu-l ascultase și cugetă la vorbele ei, întrebându-se: *Într-adevăr... de ce nu-l va fi determinat pe Leto s-o facă? Virtual, ar putea să-l oblige la orice.* Profită de moment ca să schimbe subiectul, mai ales că era vorba de adevăr.

– M-ai considera îndrăzneț... Jessica, dacă ți-aș pune o întrebare personală?

Cu un sentiment de neliniște inexplicabil, Jessica se lipi de pervazul ferestrei.

– Nu, firește. Ești... prietenul meu.

– De ce nu l-ai determinat pe Duce să vă căsătoriți?

Jessica se răsuci deodată și-l fulgeră cu privirea.

– De ce nu l-am determinat? Dar...

– Nu trebuia să te întreb, se scuză Yueh.

– Nu, zise ea. Apoi ridică din umeri. Există un bun motiv politic. Atât timp cât Ducele rămâne celibatar, unele Case Mari mai pot spera într-o alianță. Și-apoi... (oftă) a manevra oamenii, a-i sili să se supună voinței tale înseamnă a adopta o atitudine cinică față de umanitate. E ceva care degradează totul. Dacă-l determinam să... să facă asta, nu era fapta lui.

– Așa ar fi spus și Wanna mea, murmură Yueh.

Și acesta era alt adevăr! Își duse mâna la gură, înghiți convulsiv. Nu fusese niciodată mai aproape de a vorbi, de a-și mărturisi rolul ascuns. Vorbi însă Jessica și momentul se spulberă.

– În afară de asta, Wellington, în Leto există de fapt doi bărbați. Pe unul din ei îl iubesc nespus. E plin de farmec, spiritual, delicat... tandru – tot ce și-ar putea dori o femeie. Dar celălalt bărbat e... dur, rece, autoritar, egoist – la fel de aspru și de tăios ca vântul iernii. E cel pe care l-a modelat tatăl. (Jessica își schimonosi chipul.) De-ar fi murit bătrînul când s-a născut Leto!

În tăcerea așternută, adierea unui ventilator făcu să foșnească draperiile.

Brusc, Jessica inspiră adînc. Apoi zise:

– Leto are dreptate. Încăperile de aici sînt mai plăcute decît cele din restul palatului. (Se întoarse și-și plimbă privirile de jur împrejur.) Și-acum te rog să mă scuzi, Wellington; vreau să văd și celelalte odăi, ca să știu cum să le împart.

Yueh dădu din cap.

– Desigur.

Și gîndi: *Măcar de-ar exista vreo cale să mă sustrag de la ce am făcut...*

Jessica își lăsă brațele de-a lungul trupului; traversă camera, către culoar. În prag, șovăi o clipă, înainte de a ieși. *Tot timpul cit am vorbit a avut ceva de ascuns, gîndi ea. Ținea ceva în el. Ca să-mi menajeze sentimentele, fără doar și poate. Ezită iarăși, fu pe punctul de a se întoarce, de a-l descoase pe Yueh și de-al face să-și dea la iveală secretul. Nu. S-ar simți rușinat și îngrozit la gîndul că poate fi ghicit cu atîta ușurință. Ar trebui să am mai multă încredere în prieteni.*

S-a remarcat deseori rapiditatea cu care Muad'Dib a învățat necesitățile Arrakisului. Surorile Bene Gesserit cunosc desigur temeiul acestei rapidități. Pentru ceilalți, putem spune ca Muad'Dib a învățat repede fiindcă prima sa învățatură a fost cum să învețe. Și prima lecție a acestei învățături era încrederea fundamentală că putea să învețe. Este surprinzător cît de mulți oameni nu cred că pot să învețe și mai ales cît de mulți cred că este greu să învețe. Muad'Dib știa că fiecare experiență comportă o lecție.

Fragment din Umanitatea lui Muad'Dib de prințesa Irulan

ÎNTINS ÎN PAT, Paul se prefăcea că doarme. Nu-i fusese greu să ascundă în palmă somniferul doctorului Yueh, simulînd că-l inghite. Își înăbuși risul. Pînă și mama îl crezuse adormit. Fusese cît pe ce să sară din pat și să-i ceară voie să exploreze clădirea, dar își dăduse seama că nu-l va lăsa. Domnea încă prea multă nesiguranță. Nu! Era mai bine-așa...

Dacă ies fără să-i cer voie, nu voi fi nesocotit un ordin. Și am să rămîn în casă, unde nu-i nici un pericol.

Trase cu urechea. Mama vorbea cu Yueh în camera cealaltă. Cuvintele lor nu erau deslușite — ceva în legătură cu mirodenia... cu Harkonnenii. În răstimpuri, tăceau.

Își strămută atenția la tăblia sculptată de la capul patului — o placă falsă, fixată în perete și mascând telecomenzile camerei. Ornamentul înfățișa un pește sărind dintr-o apă cu valuri înalte. Știa că o apăsare pe ochiul peștelui comanda aprinderea lămpilor cu suspensie. Deplasarea unui val punea în funcțiune sistemul de ventilație. Un altul regla temperatura.

Fără zgomot, Paul se ridică în capul oaselor. În stînga, lângă perete, se afla o bibliotecă înaltă. Corpul ei putea fi rotit, descoperind, în zidul din spate, o nișă cu sertare pe una din laturi. Clanța ușii dinspre coridor întruchipa o manșă de ornitopter*.

* *Aeronavă reactivă cu aripi mobile.*

S-ar fi zis că încăperea fusese anume concepută pentru a-l ademini.

Încăperea și întreaga planetă.

Se gîndi la bobina pe care i-o arătase Yueh: "Arrakis, Stațiunea Experimentală pentru Botanica Deșertului a Maiestății Sale Imperiale". Era o bobină veche, dinaintea descoperirii mirodeniei. Nume după nume se perindară în mintea lui Paul, fiecare cu imaginea imprimată de impulsul mnemonic al proiecteurului: *saguaro, tufa-măgărușului, curmal, verbină de nisip, primulă de seară, cactus-butoi, livan, scumpie, tufă de creozot... vulpe pitică, șoimul deșertului, șoarece marsupial...*

Nume și imagini. Nume și imagini din trecutul terestru al omului — multe dintre ele inexistente astăzi în altă parte a universului decît aici, pe Arrakis.

Atîtea lucruri noi de învățat despre... mirodenie.

Și viermii nisipurilor.

În camera de alături se închise o ușă. Paul auzi pașii mamei sale pierzîndu-se spre capătul coridorului. Știa că acum doctorul Yueh își va găsi ceva de citit și nu va părăsi încăperea.

Sosise momentul să pornească în explorare.

Tiptil, se dădu jos din pat și se îndreptă spre biblioteca pivotantă. Un zgomot în spatele lui îl opri. Se întoarse. Placa de la capătul patului cobora deasupra locului în care stătuse întins cu cîteva clipe mai înainte. Paul incremeni și imobilitatea îi salvă viața.

Din spatele tăbliei apărură un vînător-căutător, nu mai lung de cinci centimetri. Paul îl recunoscu imediat. Era o armă comună de asasinare, pe care orice copil de obîrșie aristocratică învăța s-o cunoască de la cea mai fragedă vîrstă. Un ac metalic ghidat de la mică distanță, care se înfigea în carne vie și-și croia drum prin sistemul nervos pînă la cel mai apropiat organ vital.

Căutătorul urcă, tăie lateral aerul din odaie și reveni deasupra patului.

În mintea lui Paul fulgerară instantaneu toate cunoștințele legate de limitele armei. Cîmpul de suspensie comprimat distorsiona vizibilitatea ochiului de transmisie. Întrucît penumbra din dormitor îngreuna și mai mult vizarea țintei; operatorul nu putea să conteze decît pe mișcare. Trebuia să atace tot ce mișca. Centura scutului individual rămăsese pe pat. Scuturile erau vulnerabile la atacul cu laser, dar armele-laser erau scumpe, greu de întreținut și prezentau întotdeauna pericolul unei explozii intempestive, în cazul în care fasciculul intersecta un scut activat la intensitatea maximă. Atrizii se bizuiau numai pe scuturile individuale și pe abilitate.

Țintuit locului, într-o fixitate aproape catatonică, Paul înțelese că pentru a înfrunța această amenințare nu-i rămăsese decît abilitatea.

Vînătorul-căutător se înalță încă o jumătate de metru. Undui în țesătura de lumină și umbră așternută de obloane, sondînd încăperea.

Trebuie să încerc să-l prind, gîndi Paul. Dedesubt e lunecos din cauza cîmpului de suspensie. Va trebui să strîng cu putere.

Acul coborî o jumătate de metru, se abătura la stînga, se roti pe deasupra patului. Bizuia abia auzit.

Cine îl manevrează! se întrebă Paul. Cineva din apropiere. Aș putea să-l strig pe Yueh, dar l-ar lovi de cum ar deschide ușa.

În spatele lui, ușa dinspre coridor scîrții. Apoi se auzi o bătaie ușoară și ușa se deschise.

Vînătorul țîșni pe lângă capul lui Paul, în direcția mișcării.

Mîna dreaptă a băiatului săgetă lateral și prinse din zbor mașinăria ucigașă. Acul vibra și bizuia în pumnul strîns, dar mușchii se încheștară cu disperare. Răsucindu-se violent, Paul izbi vîrfurile armei de metalul ușii. Auzi scrișnetul ochiului spart și simți cum căutătorul îi moare în palmă. Dar nu-i dădu drumul. Voia să fie sigur.

Își ridică ochii și întîlni privirea fixă, albastră, a shadowutei Mapes.

— Tatăl tău a trimis după tine, spuse ea. Escorta așteaptă în hol.

Paul dădu din cap, fără să-și ia ochii de la ciudata femeie în rochie cafenie, de servitoare. Femeia se uita acum la obiectul din pumnul lui încheștat.

— Am auzit de asemenea arme, zise ea. M-ar fi ucis, așa-i?

Paul trebui să înghită ca să poată vorbi.

— Eu... eram ținta.

– Dar venea către mine.
– Pentru că te mișcai.
Cine-i creatura aceasta? se întrebă.
– Atunci... mi-ai salvat viața, spuse femeia.
– Am salvat viețile amândurora.
– Dar, lăsându-l să mă lovească, puteai profita ca să fugi.
– Cine ești?
– Shadouta Mapes, menajera.
– Cum de-ai știut unde sînt?
– Mi-a spus mama ta. Am întilnit-o la capătul coridorului, lângă scara ce duce la camera straniilor.
(Femeia arătă cu mîna spre dreapta.) Trimișii tatălui tău te așteaptă.
Oamenii lui Hawat, gîndi Paul. *Trebuie să-l găsim pe cel care-a manevrat arma.*
– Du-te la ei, zise. Spune-le că am prins în casă un vînător-căutător și că trebuie să-i găsească operatorul. Să inconjoare imediat clădirea și să blocheze toate ieșirile. Mai departe, vor ști ce au de făcut. Atentatorul e în mod cert un străin printre noi.
Și se întrebă: *Să fi fost chiar creatura aceasta?* Dar își dădu seama imediat că era imposibil. Căutătorul se afla sub control cînd intrase ea.
– Înainte de a-ți îndeplini vruta, pui de om, spuse Mapes, trebuie să degajez drumul dintre noi. Ai pus pe umerii mei o povară de apă pe care nu știu dac-am s-o pot duce. Dar noi, fremenii, ne plătim datoriile – fie ele negre, sau albe. Avem știință că printre voi se află un trădător. Cine-i, nu știm, dar sîntem siguri că el există. Poate că a sa a fost mîna care-a călăuzit acest străpunge-carne...
Paul recepționează totul în liniște: *un trădător*. Înainte de-a apuca să vorbească, ciudata femeie îi întoarse spatele și porni în grabă spre holul de la intrare.
Vru s-o oprească, dar ceva din atitudinea ei îi dădea de-nțeles că femeii nu i-ar fi făcut plăcere. Îi spusese ce știa și acum plecase să-i îndeplinească "*vruta*". Peste cîteva clipe, oamenii lui Hawat aveau să mișune prin toată casa.
În minte îi răsunară alte frînturi din limbajul neobișnuit al femeii: *camera straniilor*. Privi spre stînga lui, în direcția pe care i-o indicase. *Noi, fremenii*. Așadar era fremenă. Își întrerupse o clipă gîndurile, pentru a-și fixa în memorie trăsăturile chipului ei: fața zbîrcită ca o prună uscată, pielea brună, ochii albastru-în-albastru, fără alb. Etichetă informația: shadouta Mapes.
Apoi, strîngînd în pumn vînătorul distrus, se întoarse în dormitor. Cu stînga, luă de pe pat centura-scut și-i făcu vînt în jurul mijlocului, strîngîndu-i catarama în vreme ce picioarele îl purtau deja în goană spre capătul din stînga al coridorului.
Shadouta Mapes spusese că mama era într-acolo... O scară... *camera straniilor*...

Ce a susținut-o pe doamna Jessica în momentele de grea încercare? Reflectați asupra următoarei parabole Bene Gesserit și poate veți înțelege: "Orice drum parcurs pînă la capăt duce exact nicăieri. Escaladează muntele doar atît cît să te convingi că e munte. Din vîrfurile muntelui nu poți să vezi muntele".

Fragment din Muad'Dib, comentarii de familie de prințesa Irulan

LA EXTREMITATEA aripii de sud, Jessica descoperi o scară metalică, în spirală, care urca spre o ușă ovală. Privi în jur, apoi, din nou, ușa de sus.

De ce ovală? se întrebă. *Ciudată formă pentru interiorul unei case.*

Prin ferestrele care mărgineau scara, vedea soarele mare și alb al Arrakisului coborînd spre asfințit. Umbre prelungi străbăteau holul. Jessica privi iarăși scara. Pe treptele de metal, razele oblice reliefau bucățele de pămînt uscat.

Jessica puse o mînă pe balustradă și începu să urce. Sub palma ei, metalul balustradei era rece. Ajunse în fața ușii, se opri și observă că nu există clanță, ci doar o adîncitură ușoară în locul în care ea ar fi trebuit să se afle.

Nu poate fi un zăvor cu amprentă, își spuse. *Un asemenea zăvor cu amprentă trebuie să fie adaptat la forma mîinii și liniilor palmei unei anumite persoane.* Părea, totuși, un zăvor cu amprentă. Dar existau metode pentru a deschide orice zăvor – fie el și cu amprentă –, după cum învățase în școală.

Se uită peste umăr ca să se asigure că n-o vede nimeni, apoi își lipi palma pe adîncitura din ușă. O apăsare ușoară pentru a deforma liniile, o mișcare din încheietură, încă una, o rotire infimă a palmei pe suprafața metalului... Zăvorul țcăni. Brusc, Jessica își retrase mîna, se răsuci, o văzu pe Mapes oprindu-se la baza scării.

— În holul mare sînt niște oameni care zic că i-a trimis ducele după domnul cel tinăr, spuse Mapes. Au sigiliul ducal și garda i-a identificat.

Privi iute ușa ovală, apoi iarăși la Jessica.

E prudentă, gîndi Jessica. Semn bun.

— Îl găsești într-a cincea cameră de la capătul acesta al coridorului, în dormitorul mic, spuse ea.

Dacă nu reușești să-l trezești, cheamă-l pe doctorul Yueh din încăperea învecinată. S-ar putea ca Paul să aibă nevoie de o injecție tonică.

Din nou, Mapes privi pieziș către ușa ovală și Jessica i se păru că deslușește pe chipul ei aversiune. Dar pînă s-o întrebe de ușă și ce se afla în spatele ei, Mapes pornise cu pași repezi spre coridor.

Hawat a controlat toată casa, gîndi Jessica. Nu poate exista aici cine știe ce grozăvie.

Împinse ușa. Descoperi o încăpere strîmtă și, în față, altă ușă ovală. În centru celei de-a doua uși se afla un volan.

O ecluză! constată ea uimită. Privi în jos și văzu pe podea o tijă de sprijin. Tija purta însemnul personal al lui Hawat. *Ușa a fost proptită în poziție deschisă. Probabil că cineva a doborît din greșeală propteaua, fără să știe că prima ușă are un zăvor cu amprentă.*

Pășii peste pragul înalt.

Ce rost are o ecluză în interiorul casei? se întrebă. Și se gîndi deodată la creaturi exotice, izolate în încăperi cu climat special.

Climat special!

Părea ceva plauzibil pentru Arrakis, unde pînă și cele mai rezistente plante străine trebuiau irigate.

Ușa din spatele ei dădu să se închidă singură. O prinse și-o propti cu tija lăsată de Hawat. Reveni la cealaltă ușă și abia atunci observă inscripția discretă, gravată în metal, deasupra volanului. Textul era în galach. Citi:

"O omule! Iată o splendidă parte din Creația lui Dumnezeu. Privește-o dar, și învață să iubești perfecțiunea Prietenului Tău Suprem".

Jessica apăsă cu toată greutatea trupului pe volan. Roata se învîrți spre stînga și ușa se deschise. O adiere ușoară îi mîngîie obrajii, involburîndu-i părul. Simți că inspiră alt aer, mai bogat. Deschise larg ușa și se pomeni înaintea unui zid de verdeață, scăldat în lumină aurie.

Un soare galben? Nu. Sticlă filtrantă!

Trecu pragul și ușa se închise în urma ei.

"O seră!" șopti ea.

Era înconjurată de plante și arbuști, în vase mari, de pămînt ars. Recunoscui o mimoză, un gutui înflorit, o sondagi, o pleniscentă înveșmîntată în flori verzui, un akarso cu dungi verzi și albe... trandafiri...

Pînă și trandafiri!

Se aplecă să inspire parfumul unei uriașe flori roz, apoi se îndepărtă și-și plimbă ochii de jur-împrejur.

Un zgomot ritmic îi invadea simțurile.

Dădu în lături de perdea de frunze și privi către mijlocul serei. Văzu o mică fîntină, cu marginile joase, canelate. Învirtejindu-se, un arc de apă se răsfirea și cădea răpăind în bazinul de metal.

Jessica se supuse regimului rapid de limpezire a percepției și începu să cerceteze metodic locul. Încăperea părea pătrată, cu latura de vreo zece metri. După poziția față de extremitatea holului și după ușoarele deosebiri de construcție, deduse că fusese adăugată pe acoperișul acestei aripi cu mult după terminarea clădirii originale.

Pe latura sudică, se opri în fața vastei suprafețe de sticlă filtrantă, se întoarse și privi în jur. Tot spațiul era ocupat cu plante exotice de climă umedă. Din masa de verdeață răzbătu un foșnet. Jessica se încordă, apoi zări un simplu servok cu mecanism de ceasornic și brațe pentru stropit. Unul din brațe se înălță și pulveriză un voal diafan de stropi, burîndu-i obrajii. Brațul se retrase și Jessica privi ținta aspersorului: o ferigă arborescentă.

Era pretutindeni apă în încăperea aceasta. *Apă.* Pe o planetă unde apa era cea mai prețioasă sevă a vieții. O risipă atît de flagrantă, încît Jessica simți că-i îngheață ceva în adîncul sufletului.

Privi soarele, prin geamul de sticlă galbenă. Atîrna la orizont, deasupra crestelor ascuțite ale imensului lanț muntos căruia i se spunea Scutul de Piatră.

Sticlă filtrantă, gîndi ea. Pentru a face acest soare alb mai blînd și mai familiar. Cine să fi construit sera? Leto? I-ar sta-n fire să mă surprindă cu un astfel de cadou, dar timpul a fost prea scurt. Și a avut de rezolvat probleme mai serioase.

Își aminti de raportul care menționa că multe case din Arrakeen au ecluze la uși și la ferestre, pentru păstrarea și regenerarea umidității interioare. Leto susținuse că pentru a-și demonstra de la bun început puterea și bogăția vor ignora în mod deliberat asemenea precauții și nu vor proteja ferestrele și ușile reședinței decît împotriva prafului omniprezent.

Dar această seră era o demonstrație mai elocventă decît absența oricăror ecluze. Jessica se gîndi că

acest loc de plăcere conținea destulă apă ca să asigure traiul pe Arrakis a o mie de persoane... dacă nu mai multe.

Păși de-a lungul peretelui de sticlă, continuând să scruteze interiorul. Noua perspectivă îi dezvăluie o suprafață metalică lângă fântină – tăblia unei măsuțe pe care se aflau un blocnotes și un stilograf, parțial mascate de-o frunză ca un evantai. Se apropie de masă, observă semnele lăsate de Hawat, apoi se aplecă asupra mesajului înscris pe blocnotes:

"DOAMNEI JESSICA.

Fie ca locul acesta să-ți ofere tot atîta plăcere cîtă mi-a dăruit mie. Te rog, îngăduie acestei încăperi să-ți amintească o lecție pe care-o știm de la aceleași învățătoare: apropierea unui lucru dorit înclină la prea multă îngăduință. Făgașul acesta este periculos.

Cu cele mai bune gânduri,
MARGOT, DOAMNĂ FENRING"

Jessica dădu din cap. Știa de la Leto că fostul reprezentant al Împăratului pe Arrakis fusese Contele Fenring. Dar mesajul camuflat al însemnării, formulate în așa fel încît să-i dea de înțeles că aceea care-o scrisese era tot Bene Gesserit, îi cerea acum toată atenția. În trecut, avu totuși un gînd amar: *Contele s-a căsătorit cu doamna sa*. Însă chiar în aceeași clipă, începu să caute mesajul ascuns. Trebuia să existe unul. Rîndurile așternute la vedere conțineau enunțul cifrat pe care orice Bene Gesserit, neconstrînsă de vreo Injoncțiune a Școlii, era obligată să-l transmită, la nevoie, altei Bene Gesserit: "Făgașul acesta este periculos".

Jessica pipăi cu virfurile degetelor fețele paginii, căutînd micile puncte codificate. Nu găsi nimic. Degetele alunecară pe muchiile blocului. Nimic. Cuprinsă brusc de neliniște, așeză blocul așa cum îl găsise. Să fi fost ceva legat de poziția lui? Dar Hawat scotocise sera și nu încăpea îndoială că mutase blocnotesul din loc. Privi frunza ce atîrna deasupra mesei. Frunza! Își plimbă un deget pe suprafața interioară, pe margini, peste peduncul. Aici era! Degetele descoperiră șirurile de semne minuscule și le parcurseră dintr-o mișcare:

"O primejdie imediată îi amenință pe fiul tău și pe duce. Unul din dormitoare a fost amenajat ca să-ți ademenească băiatul. H. l-au înțesat cu capcane mortale detectabile, lăsînd una care-ar putea să scape nedescoperită". Jessica își stăpîni pornirea de-a o rupe la fugă spre dormitorul lui Paul; trebuia să afle întregul conținut al mesajului. Degetele citiră înfrigate, mai departe: "Nu cunosc precis natura pericolului, dar e ceva în legătură cu un pat. Ducele este amenințat de trădarea unuia dintre tovarășii sau locotenenții săi de încredere. H. plănuiesc să te ofere unui favorit aflat în slujba lor. Iartă-mă că nu-ți pot spune mai mult. Sursele mele sînt sărace, deoarece Contele nu-i în solda H. În grabă, M.F."

Jessica lăsă frunza și dădu să se repeadă spre ieșire. În momentul acela însă, ușa ecluzei se deschise violent și Paul sări peste prag, strîngînd ceva în pumnul mîinii drepte. Împinse ușa cu umărul, o zări pe mama sa, trecu iute printre frunze pînă la ea, observă fîntina și vîrî pumnul încheștat sub jetul de apă.

– Paul! (Jessica îl prinse de umăr, privindu-i fix pumnul.) Ce-ai în mînă?

– Un vîntător-căutător. L-am prins în camera mea și i-am zdrobit capul, dar vreau să fiu sigur. Apa o să-l scurtcircuiteze.

Vorbise cu dezinvoltură, dar Jessica sesizase tensiunea care-l stăpînea.

– Scufundă-l! porunci ea.

Paul se supuse.

– Dă-i drumul. Lasă-l în apă!

El scoase mîna, și-o scutură de apă, privi acul de metal care zăcea nemișcat pe fundul bazinului.

Jessica rupse o ramură și împinse cu ea ghimpele ucigaș. Era mort. Dădu drumul ramurii în apă și-și privi fiul. Ochii lui examinău încăperea și Jessica recunoscu în intensitatea privirii Metoda Bene Gesserit.

– Locul ăsta poate ascunde orice, spuse el.

– Am motive să consider că-i sigur.

– Și camera mea ar fi trebuit să fie. Hawat a zis...

– A fost un vîntător-căutător, îi aminti ea. Manevrat de cineva aflat în casă. Telecomanda are rază de acțiune limitată. S-ar putea ca obiectul să fi fost introdus după terminarea investigațiilor lui Hawat.

Dar în același timp se gîndi la mesajul înscris pe frunză: "... trădarea unuia dintre tovarășii sau locotenenții săi de încredere". Dar nu Hawat. O, în nici un caz Hawat.

– Oamenii lui Hawat percheziționează chiar acum clădirea, spuse Paul. Vîntătorul era cît pe ce s-o omoare pe bătrînă care-a venit să mă trezească.

– Shadouta Mapes, murmură Jessica, amintindu-și discuția de pe scară. Tatăl tău vrea să asiste la...

– E o treabă care poate să mai aștepte. De ce crezi că locul ăsta prezintă siguranță?

Jessica îi arătă blocnotesul și-i explică. Paul păru ceva mai ușurat. Pe ea însă zbugiumul sufletesc

n-o părăsi. *Un vânător-căutător!* gîndi. *Maică milostivă!* Trebui să apeleze la toate resursele trupului ei antrenat ca să-și înăbușe o criză de tremur isteric.

Paul răspunse calm:

– E mîna Harkonnenilor, firește. Va trebui să-i distrugem.

În ușa ecluzei se auzi un ropot ușor – Semnalul de recunoaștere al agenților lui Hawat.

– Intră, strigă Paul.

Ușa se deschise și un bărbat înalt, în uniformă Atreides și cu insigna lui Hawat pe caschetă, trecu pragul.

– Ah, aici erai, Domnule! spuse el. Menajera m-a îndrumat încoace. (Privirea lui parcuse încăperea.)

Am descoperit un tumul în beci. Înăuntru era un individ cu o cutie de comandă pentru căutători.

– Vreau să fiu de față la interogatoriu, zise Jessica.

– Îmi pare rău, Doamnă. N-am reușit să-l prindem viu.

– Și n-aveți nici un indiciu ca să-l identificați?

– Deocamdată n-am găsit nimic, Doamnă.

– Era un arrakian? întrebă Paul.

Jessica dădu din cap: întrebarea era judicioasă.

– Are înfățișarea băștinașilor, răspunse omul. După cum arăta, e de presupus c-a fost ascuns în tumul cu mai bine de-o lună înainte de sosirea noastră. Ieri, cînd am inspectat beciul, pietrele și mortarul erau intacte. Sint gata să-mi pun în joc reputația pentru asta!

– Nu pune nimerii la îndoială conștiinciozitatea dumatăle, spuse Jessica.

– O pun eu, Doamnă. Ar fi trebuit să cercetăm subsolul cu ultrasunete.

– Presupun că o faceți acum, zise Paul.

– Da, Domnule.

– Dați-i de știre tatălui meu că vom întîrzia.

– Imediat, Domnule. (Omul se întoarse spre Jessica.) Ordinele lui Hawat sînt ca în asemenea situații domnul cel tînăr să fie pus la adăpost. (Ochii săi cercetară din nou interiorul serei.) Locul acesta-i sigur?

– Am motive să cred că da, răspunse Jessica. A fost inspectat și de Hawat, și de mine.

– Atunci am să stau de pază afară, Doamnă, pînă ce mai controlăm o dată clădirea.

Se înclină, îl salută pe Paul cu mîna la caschetă și ieși.

Paul rupse cel dintîi tăcerea:

– Poate că n-ar strica să controlăm și noi clădirea, mai tîrziu. Ochii tăi ar putea să descopere lucruri pe care alții nu le văd.

– Aripa asta era singurul loc pe care nu-l cercetasem. Am lăsat-o la urmă pentru că...

– Pentru că Hawat s-a ocupat personal de ea.

Jessica îi aruncă o privire scurtă, iscoditoare.

– N-ai încredere în Hawat?

– Ba da... Dar a îmbătrînit... Lucrează prea mult. Ar trebui să-i mai ușurăm povara.

– N-am reuși decît să-l insultăm și să-i diminuăm eficiența. După pe-o să afle ce s-a întîmplat, nici o insectă n-o să mai poată pătrunde în aripa aceasta. Îi va fi rușine să...

– Trebuie să luăm propriile noastre măsuri.

– Hawat a servit cu cînstre trei generații Atreides. Merită tot respectul și toată încrederea noastră...

Întreit.

– Cînd faci ceva care nu-i place, tata spune "*Bene Gesserit!*" de parcă ar înjura.

– Și ce nu-i place tatălui tău?

– Să-l contrazici.

– Tu nu ești tatăl tău, Paul.

O s-o îngrijoreze, gîndi el, dar trebuie să-i spun ce mi-a destăinuit acea Mapes despre existența unui trădător printre noi.

– Ce-mi ascunzi? întrebă Jessica. Nu așa te știam, Paul.

El ridică din umeri, apoi îi relată discuția cu Mapes.

Și Jessica se gîndi iar la mesajul de pe frunză. Se decise deodată. Îi arătă lui Paul frunza și-i reproducuse mesajul.

– Trebuie să-l avertizăm numaidecît pe tata, spuse el. O să-i transmit chiar acum o radiogramă cifrată.

– Nu. Ai s-aștepți pînă ce vei putea să vorbești cu el între patru ochi. Cu cît vor ști mai puțini despre asta, cu atît mai bine.

– Vrei să spui că nu trebuie s-avem încredere în nimeni?

– Mai există o posibilitate. S-ar putea ca mesajul să fi fost anume ticluit pentru a ne alarma. Chiar dacă cei care ni l-au transmis cred că-i adevărat, este posibil ca singurul său scop să fie acela de a ne parveni.

Chipul lui Paul rămase ferm și întunecat.

- Ca să strecoare în rîndurile noastre neîncrederea și suspiciunea, zise el. Ca să ne slăbească.
- Trebuie să-i vorbești tatălui tău în secret și să-i atragi atenția asupra acestui aspect.
- Înțeleg.

Jessica se întoarse către panoul din sticlă filtrantă, privi spre sud-vest, unde apunea soarele Arrakisului – glob de aur deasupra stîncilor

Paul se apropie.

– Nici eu nu cred că poate fi Hawat, spuse el. Să fie Yueh?

– Yueh nu-i este nici tovarăș, nici locotenent, răspunse ea. Și pot să te asigur că-i urăște pe Harkonneni la fel de pătimaș ca noi.

Paul rămase cu privirea la Stîncile din depărtare, gîndind: *Și nu poate fi nici Gurney... sau Duncan. O fi vreunul din sublocotenenți? Imposibil. Se trag cu toții din familii care ne-au fost loiale generații de-a rîndul... și din motive întemeiate.*

Jessica își masă fruntea. Simți cît de obosită era. *Atîtea primejdii, aici!* Contemplă peisajul, galben dincolo de geam. La oarecare distanță de domeniile reședinței se întindea un depozit împrejmuț cu ziduri înalte. Foișoare de pază, cocoțate pe picioare lungi, păreau păianjeni pîndind în jurul șirurilor de silozuri pentru mirodenie. Jessica numără cel puțin douăzeci de depozite asemănătoare, silozuri după silozuri, pe toată suprafața bazinului, pînă departe, spre poalele Scutului de Piatră.

Încet, soarele coborî sub orizont. Pe cer apărură stelele. Observă una strălucitoare, chiar deasupra orizontului, licărind ritmic. Era ca o vibrație luminoasă: clip-clip-clip-clip-clip...

Alături, în întuneric, Paul se foi nerăbdător.

Dar Jessica nu-și desprinsese privirea de la acea stea izolată și strălucitoare. Apoi își dădu seama că steaua era prea jos, că licărul venea de fapt de pe una din Stîncile Scutului.

Un semn!

Încercă să descifreze mesajul, dar era emis într-un cod pe care nu-l cunoștea.

Alte lumini se iviră pe cuprinsul Cîmpiei de la poalele stîncilor: scînteii mici, galbene, presărate în întunericul albastru. Și una din ele, în stînga, crescuseră în intensitate și începu să clipească – iute de tot: clip-clip-licăr-clip!

Apoi se stinse.

Pe creastă, steaua falsă dispăru brusc.

Semnale... Pe Jessica o copleșiră din nou presimțirile.

De ce folosesc semnale luminoase în interiorul bazinului? De ce nu comunică prin radio?

Răspunsul era evident: radiocomunicațiile erau acum supravegheate de agenții Ducelui Leto. Semnalele nu puteau fi decît mesaje schimbate de dușmanii lui, agenții Harkonnen.

În ușa serei răsună o bătaie ușoară, urmată de vocea omului lui Hawat:

– Totu-i în ordine, Domnule... Doamnă. E timpul să-l conducem pe domnul cel tînăr la tatăl său.

Se spune că Ducele Leto ar fi nesocotit pericolele Arrakisului și că ar fi căzut în capcană din nesăbuiință. Dar nu-i de presupus, mai degrabă, că el a trăit vreme atît de îndelungată în prezența primejdiei de moarte, încît n-a putut să deslușească o schimbare în intensitatea acestei primejdii? Sau că s-a sacrificat cu bună știință, pentru ca fiul lui să aibă parte de un trai mai bun? În mod cert, Ducele nu era genul de om ușor de îndus în eroare.

Fragment din Muad'Dib, comentarii de familie de prințesa Irulan

DUCELE LETO ATREIDES stătea sprijinit de parapetul turnului de control al terenului de debarcare de lîngă Arrakeen. La sud, monedă de argint suspendată deasupra orizontului, strălucea prima lună. Sub ea, Stîncile ascuțite ale Scutului de Piatră sclipeau ca niște sloiuri de gheață în opalescență prafului. Departe, în stînga, pîlpiiiau în piclă luminile Arrakeenului – scînteieri galbene... albe... albastre...

Ducele se gîndea la înștiințările purtînd semnătura sa, care fuseseră difuzate în toate zonele populate ale planetei: "Sublimul nostru Împărat Padișah m-a însărcinat să preiau această planetă și să pun capăt tuturor disensiunilor".

Formalismul ritual al frazei îi dădea un sentiment de solitudine. *Cine să se lase îmbrobodit de această declarație pompoasă? În nici un caz fremenii. Și nici Casele Mici, care controlau comerțul interior al Arrakisului... și care erau, aproape toate, aservite Harkonnenilor.*

Au încercat să ia viața fiului meu!

Furia era greu de înăbușit.

Observă luminile unui vehicul ce se apropia dinspre Arrakeen și speră să fie mașina de patrulare care trebuia să-l aducă pe Paul.

Întârzierea i se părea exasperantă, deși știa că se datora măsurilor de precauție ale locotenentului lui Hawat.

Au încercat să ia viața fiului meu!

Își scutură capul, străduindu-se să alunge gândurile minioase. Privi din nou terenul la marginea căruia cinci dintre fregatele sale se înălțau ca tot atâtea santinele monolitice.

Mai bine o întârziere din exces de precauție, decît...

Locotenentul era un om de nădejde. Un ofițer de o loialitate exemplară, propus pentru avansare.

"Sublimul nostru Împărat Padișah..."

De-ar fi putut locuitorii acestui oraș de garnizoană decadent să vadă nota confidențială a Împăratului către "Nobilul Duce", cu aluziile ei pline de dispreț la adresa bărbaților și a femeilor care purtau voal: "...dar ce altceva e de așteptat din partea unor barbari al căror vis cel mai drag este să trăiască în afara securității ordonate a faufrelucilor?"

În aceste clipe, Ducele simțea că propriul său vis cel mai drag era de a desființa toate deosebirile de clasă și de a sfîrși o dată pentru totdeauna cu ordinea impusă de amenințarea cu moartea. Își înalță ochii spre stelele care străluceau fără licăr în atmosfera încărcată de praf. *În jurul uneia dintre luminițele acelea se rotește Caladanul... dar eu nu-mi voi revedea niciodată patria.* Simți deodată dorul de Caladan, ca o durere în coșul pieptului. O durere care părea că nu ia naștere în adîncul trupului său, ci ajunge la el de pe Caladan. Nu, nu reușea să vadă în pustiul Arrakisului o nouă patrie. Și se îndoia că va reuși vreodată.

Trebuie să-mi ascund sentimentele, gîndi. De dragul băiatului. Dacă-i e dat să aibă o patrie, aceasta va fi patria lui. Chiar dacă pentru mine Arrakisul e un iad în care-am ajuns înainte de-a fi murit, el trebuie să găsească aici ceva care să-l însuflețească. Trebuie să existe ceva.

Îl năpădi pe neașteptate un val de autocompătimitate. Dar îl alungă imediat, cu dispreț și, în mod straniu, își aminti două versuri dintr-un poem pe care Gurney Halleck îl recita adesea:

Simt în plămîni aerul Timpului

Stîrnit de căderea nisipului...

Aici, cel puțin, cugetă el, Gurney avea să găsească nisip din belșug. Deșertul central, care se întindea dincolo de Stîncile argintate de lună, era numai piatră seacă, dune și praf spulberat de vînt. Un teritoriu necartografiat, arid și sălbatic, la marginea căruia, și poate pe ici pe colo și-n interior, trăiau grupuri rătăcite de fremeni. Dacă exista vreun viitor pentru neamul Atreides, acest viitor nu se putea întemeia decît cu sprijinul fremenilor.

Dacă Harkonnenii nu izbutiseră să-i infesteze și pe fremeni cu urzelile lor veninoase.

Au încercat să ia viața fiului meu!

Un vuiet metalic învăluia turnul și ducele simți cum parapetul îi vibrează sub mîini. Ecranele de protecție coborîră și priveliștea dispăru.

Naveta. E timpul să mă-ntorc la lucru.

Începu să coboare scara către marea sală de adunare, străduindu-se să-și impună calmul și să-și pregătească expresia feței pentru întîlnirea care urma.

Au încercat să ia viața fiului meu!

Cînd ajunse pe ultimele trepte, observă că oamenii începuseră deja să se adune sub domul galben al sălii. Intrau, cu ranițele spațiale pe umeri, vociferînd și chiuind ca niște elevi întorși din vacanță.

— Hei! Simți ce-i sub tălpi? Gravitație, amice!

— Cîți G sînt pe-aici, oameni buni? Mă simt greu al naibii...

— În manual scrie nouă zecimi!

Cuvintele izbucneau de pretutindeni, sporind vacarmul din sală.

— V-ați uitat bine la gaura asta cînd am coborît? Unde-s prăzile bogate despre care s-a trîncănit atîta?

— Le-au umflat Harkonnenii!

— Mie unul nu-mi trebuie decît un duș fierbinte și-un pat moale.

— N-ai auzit, blegule? Aici nu există dușuri. O să-ți frece fundul cu nisip!

— Hei! Lăsați gural Ducele!

Leto pătrunse în sala peste care se așternuse brusc liniștea.

Gurney Halleck îi ieși în întîmpinare, ținînd cu o mîină ranița aruncată pe umăr și strîngînd în cealaltă gîtul balisetului. Avea mîini cu degete lungi și falange groase, care însă știau să dea glas celor mai delicate sunete ale coardelor.

Ducele îl privi cu admirație pe omul acesta urît și mătăhălos, ai cărui ochi scînteiau ca niște cristale de inteligență sălbatică. Iată un om care trăia în afara faufrelucilor, deși se supunea fiecăruia dintre preceptele lor. Cum îi spusese Paul? *"Gurney cel dîrz"*.

Șuvițe rare, de un blond spălăcit, abia reușeau să acopere craniul lui Halleck. Gura lui mare se lățise într-un rinjet de satisfacție și cicatricea lăsată de biciul de viță neagră tremura ca și cînd ar fi fost

animată de propria ei viață. Toată ființa lui emana aerul omului pe care se poate conta, a omului dintr-o bucată. Se înclină înaintea Ducelui.

— Gurney! rosti Leto.

— Domnia-Ta... (Halleck arată cu balisetul către oamenii din sală.) Aceștia-s ultimii. Aș fi preferat să vin cu primul val, dar...

— Mai sînt cîțiva Harkonneni și pentru tine, Gurney, spuse Ducele. Vino, avem de vorbit.

— La ordin, Domnia-Ta.

Se retraseră într-o firidă, lingă un distribuitor automat de apă, în timp ce în marea sală oamenii începură să se foiască nerăbdători. Halleck își trînti ranița într-un colț, dar păstră balisetul în mînă.

— Cîți oameni îi poți ceda lui Hawat? întrebă Ducele.

— Thufir are necazuri, Sire?

— N-a pierdut decît doi agenți, dar Cercetașii lui ne-au transmis informații excelente despre dispozitivul Harkonnenilor. Dacă ne mișcăm repede, putem cîștiga o marjă de siguranță, atît cît să respirăm mai în voie. Hawat vrea toți oamenii de care te poți dispensa — oameni care să nu dea înapoi dacă li se va cere să facă uz de cuțit.

— Pot să-i dau trei sute dintre cei mai buni, spuse Halleck. Unde să-i trimit?

— La poarta principală. Hawat a lăsat un agent care-i așteaptă.

— Să mă ocup chiar acum de asta, Sire?

— Îndată. Mai avem o problemă. Comandantul terenului va invoca un pretext ca să rețină naveta pînă în zori. Transspațialul care ne-a adus pe noi a plecat mai departe, dar naveta urmează să fie recuperată de o navă de marfă venită să încarce mirodenie.

— Mirodenia noastră, Domnia-Ta?

— A noastră. Dar naveta va lua la bord și o parte din vînătorii de condiment ai vechiului regim. Au optat să plece în urma schimbării fiefului și Arbitrul Schimbării și-a dat acordul. E vorba de vreo opt sute de lucrători calificați, Gurney. Înaintea plecării navei, trebuie să-i convingi pe cîțiva să rămînă cu noi.

— Cît de convingător să fiu, Sire?

— Vreau s-o facă de bunăvoie, Gurney. Avem nevoie de experiența și de priceperea lor. Faptul că vor să plece dovedește că nu fac parte din mașinațiile Harkonnenilor. Hawat consideră că printre ei s-ar fi putut strecura și cîțiva dușmani, dar pentru el orice umbră ascunde un asasin.

— Thufir a descoperit pînă acum unele umbre deosebit de active, Domnia-Ta.

— Iar pe altele nu le-a descoperit. Dar eu cred că infiltrarea unor agenți printre muncitorii care vor să plece depășește imaginația Harkonnenilor.

— Posibil, Sire. Unde sînt oamenii?

— În sala de așteptare de la subsol. Ți-aș sugera să cobori la ei, să le înmoi inimile cu un cîntecel sau două și-abia apoi să te pui pe treabă. Poți să promiți posturi de conducere celor care au competența necesară. Și salarii cu douăzeci la sută mai mari decît cele pe care le-au avut sub Harkonneni.

— Numai atît, Sire? Cunosc sistemul de salarizare al Harkonnenilor, dar pentru niște oameni cu lichidarea în buzunar și cu dorul de ducă în suflet, Sire... hm, douăzeci de procente nu reprezintă o ofertă prea îmbietoare.

— Atunci fă cum crezi, de la caz la caz, spuse nerăbdător Leto. Nu uita însă că tezaurul nu-i un sac fără fund. În măsura posibilului, limitează-te la cifra pe care ți-am indicat-o. Ne trebuie mai ales conducători de șenile, meteo-observatori, dunari... oameni cu experiență în largul nisipurilor.

— Am înțeles, Sire. "Ei vor veni cu toții la chemarea violenței: și înfruntînd vîntul de est, vor înrobi nisipul".

— Emoționant citat, comentă ducele. Să predai unui locotenent comanda trupelor tale. Spune-i să le facă oamenilor un scurt instructaj despre disciplina apei, apoi să-i cazeze în barăcile de lingă teren. O să-i îndrume personalul de serviciu. Și nu uita de oamenii pentru Hawat.

— Trei sute dintre cei mai buni, Sire. (Halleck își ridică ranița.) Unde mă prezint la raport după ce termin treaba?

— Am pus să se amenajeze o sală de consiliu la etaj. Vom ține acolo ședința de stat major. Vreau să stabilim o nouă linie de dispersare planetară, cu blindatele în primul eșalon.

Halleck, care dăduse să plece, se opri. Ochii săi căutară privirea lui Leto.

— Ne putem aștepta la asemenea dificultăți, Sire? Am înțeles că există aici un Arbitru al Schimbării.

— Luptă deschisă, luptă clandestină, rosti sec ducele. O să mai curgă mult sînge pînă să isprăvim totul.

— "Și apa luată din rîu se va face pe uscat sînge", cită Halleck.

Ducele oftă.

— Grăbește-te, Gurney.

— Gata, Domnia-Ta. (Un rinjet îi încreți cicatricea.) "Iată, ca un asin sălbatic din deșert, mă-nham din nou la muncă".

Se îndreptă repede spre centrul sălii, zăbovi o clipă ca să dea ordinele necesare, apoi porni mai

departe, făcându-și loc printre oameni.

Leto îl urmări cu privirea, clătînd din cap. Halleck nu contenea să-l uimească. O minte plină de cîntece, de citate și de fraze împodobite... și o inimă de asasin, de cum venea vorba de Harkonneni.

Părăsi firida și se îndreptă fără grabă spre ascensor, traversînd sala în diagonală, răspunzînd la saluturi cu ușoare mișcări ale mîinii. Recunoscînd un om din corpul de propagandă, se opri ca să-i dicteze un mesaj destinat rețelei de radiodifuziune; oamenii care-și aduseseră nevestele trebuiau informați că acestea erau în siguranță și anunțați unde le puteau găsi; ceilalți aveau să fie încunoștiințați că, după toate aparențele, populația locală număra mai multe femei decît bărbați. Ducele atinse ușor brațul omului de la propagandă, semnăndu-i astfel că mesajul avea prioritate absolută și că trebuia difuzat imediat.

Apoi își văzu de drum, întorcînd saluturi, zîmbind, schimbînd cîte-o glumă în treacăt.

Un comandant trebuie să pară totdeauna încrezător, gîndi el. Încrederea oamenilor apasă pe umerii săi ca o povară, în timp ce el înfruntă primejdia, nelăsînd să se vadă nimic.

Răsuflă ușurat cînd pătrunse în ascensor și privirea sa nu mai întîlni decît suprafața neutră a ușilor.
Au încercat să ia viața fiului meu!

Deasupra ieșirii terenului de debarcare al Arrakeenului, gravată grosolan, parcă de-un instrument rudimentar, se afla o inscripție pe care Muad'Dib avea s-o repete deseori. O descoperise în prima noapte petrecută pe Arrakis, cînd oamenii tatălui său îl conduseseră spre postul de comandă ducal ca să asiste la cel dinții consiliu de stat major. Inscripția era o invocație adresată celor ce părăseau Arrakisul, dar pentru adolescentul abia scăpat din ghearele morții impactul ei va fi fost cu atît mai sumbru. Ea spunea: "O, voi, cei care știți ce îndurăm aici, nu ne uitați în rugile voastre".

Fragment din Manualul lui Muad'Dib de prințesa Irulan

— TOATĂ TEORIA conflictelor armate se reduce la riscul calculat, spuse Ducele. Dar cînd ajungi să-ți riști propria familie, elementul *calcul* e copleșit de... altceva.

Își dădu seama că nu reușea să-și stăpînească minia cum ar fi trebuit și, întorcîndu-se, începu să se plimbe de colo-colo prin fața mesei.

Ducele și Paul erau singuri în sala de consiliu — o încăpere plină de ecouri, al cărei unic mobilier consta într-o masă lungă, înconjurată de scaune demodate, cu trei picioare, o planșetă pentru hărți și un proiector. Paul ocupa unul din scaunele de lingă planșetă. Îi relatase tatălui său incidentul cu vînătorul-căutător. Îi vorbise și de faptul că era amenințat de un trădător.

Ducele se opri în fața fiului său și lovi cu pumnul în masă.

— *Hawat m-a asigurat de securitatea casei!*

Paul spuse cu glas șovăielnic:

— Și eu am fost furios... la început. Și eu l-am învinuit pe Hawat. Dar atentatul a fost dirijat din afara casei. O acțiune simplă, dibace și directă. Care-ar fi reușit, dacă n-aș fi cunoscut ce-am învățat de la tine și de la mulți alții, inclusiv Hawat.

— Îl aperi?

— Da.

— Îmbătrînește. Țsta-i adevărul. Ar trebui să...

— E înțelept și are experiență. De cîte dintre greșelile lui îți poți aminti?

— Eu ar trebui să-i iau apărarea, nu tu.

Paul zîmbi.

Leto se așeză în capul mesei și-și lăsă mîna pe mîinile fiului său.

— Te-ai... maturizat în ultimul timp, fiule, spuse el, și asta nu poate decît să mă bucure. (Își retrase mîna și zîmbi, la rîndul său.) Hawat se va pedepsi singur. Va fi mai mînios pe el însuși, decît am putea fi noi, amîndoi.

Paul își îndreptă privirea spre ferestrele din spatele planșetei cartografice, spre întunericul nopții. Afară, balustrada terasei reflecta lumina din cameră. Desluși o mișcare, apoi recunoscu silueta unei santinele în uniformă Atreides. Ochii îi alunecară de la fereastră la peretele alb din spatele tatălui său, la suprafața lucioasă a mesei, la pumnii lui încleștați.

Ușa din celălalt capăt al sălii se deschise cu violență. Thufir Hawat pătrunse în sală. Părea mai bătrîn și mai zbîrcit ca oricînd. Traversă încăperea și se opri în poziție de drepti în fața Duceului.

— Domnia-Ta, se adresă el unui punct aflat deasupra capului lui Leto, adineaori am aflat de greșeala pe care-am comis-o. Întrucît consider că este necesar să-mi prezint demi...

— Ia loc și încetează cu prostiile, îi tăie vorba Ducele, arătînd cu mîna scaunul din fața lui Paul. Dacă ai comis o greșeală, este că i-ai *supraestimat* pe Harkonneni. Mințile lor simple au ticluit o stratagemă simplă. Noi nu ne-am așteptat la stratageme simple. Iar fiul meu și-a dat toată osteneala să mă convingă că, dacă a scăpat cu viață, asta se datorește în bună măsură învățăturilor tale. Și în această privință, n-ai comis nici o greșeală. (Lovi ușor spătarul scaunului gol.) Ți-am spus să iei loc!

Hawat se lăsă moale în scaun.

— Dar...

— Nu vreau să mai aud nimic. Consider incidentul încheiat. Avem treburi mai importante. Unde sînt ceilalți?

— I-am rugat să aștepte afară pînă ce...

— Cheamă-i.

Hawat privi în ochii lui Leto.

— Sire, eu...

— Știu cine mi-e cu adevărat prieten, Thufir. Cheamă oamenii înăuntru.

— Am înțeles, Domnia-Ta, răspuse în șoaptă Hawat. Apoi se răsuci în scaun și strigă spre ușa întredeschisă: Gurney, puteți intra.

Halleck își făcu apariția în fruntea unui grup numeros. Ofițerii de stat major aveau chipurile încruntate, grave. Erau însoțiți de tineri aghiotanți și specialiști, care păreau cu toții plini de ardoare. Începură să se așeze în jurul mesei, făcînd să răsune sala de zgomotul scaunelor și răsbindînd în aer o aromă discretă de rachag*.

* *Stimulent de tip cofeinic.*

— Pentru cine dorește, avem cafea, spuse Ducele.

Îi cuprinse pe toți cu privirea, gîndind: *O echipă bună. Un om ar putea face figură mult mai rea într-un război ca acesta.* Așteptă, în timp ce se servea cafeaua adusă din încăperea alăturată. Nu-i scăpă oboseala întipărită pe unele chipuri.

Brusc, își compuse masca de calm și eficiență, se ridică în picioare și le ceru atenție, ciocnînd cu degetul în masă.

— Domnilor, începu el, se pare că civilizația noastră s-a obișnuit într-atît cu războaiele de cotropire, încît țiu ne putem supune nici măcar unui singur ordin al Imperiului fără ca vechile năravuri să nu-și scoată capul.

Se auziră risete discrete și Paul își dădu seama că tatăl său spusese exact lucrul potrivit, folosînd exact tonul potrivit, pentru a încălzi atmosfera. Pînă și urma de oboseală din glasul său fusese corect drămuțat.

— Pentru început, cred că n-ar strica să aflăm dacă Thufir mai are ceva de adăugat la raportul său cu privire la fremeni. Thufir?

Hawat își înălță ochii.

— Mai am de analizat unele probleme economice legate de raportul meu general, Sire, dar în momentul de față pot să afirm că fremenii par din ce în ce mai mult a fi aliații de care avem nevoie. Chiar dacă mai așteaptă încă, înainte de a ne acorda încredere deplină, atitudinea lor pare sinceră. Ne-au trimis daruri: distraie confecționate în atelierile lor... hărți ale unor regiuni de deșert din jurul punctelor fortificate lăsate de Harkonneni... Informațiile pe care ni le-au furnizat s-au dovedit demne de încredere și ne-au fost de un folos considerabil în tranzacțiile cu Arbitrul Schimbării. Au mai trimis și alte lucruri: bijuterii pentru doamna Jessica, alcool de mirodenie, dulciuri, produse medicinale. Oamenii mei le examinează chiar în aceste clipe, dar nu pare a fi vorba de vreun vicleșug.

— Dumitale îți plac acești oameni, Thufir? întrebă unul dintre ofițeri.

Hawat se întoarse spre el.

— Duncan Idaho spune că sînt demni de admirație.

Paul se uită la tatăl său, apoi la Hawat, înainte de a se încumeta să întrebe:

— Ai vreo informație nouă despre numărul fremenilor?

Hawat îl privi grav.

— După producția de alimente și după diverse alte criterii, Idaho a estimat populația complexului subteran pe care l-a vizitat la aproximativ zece mii de oameni. Conducătorul lor spunea că este căpetenia unui sietch de două mii de familii. Avem motive întemeiate să credem că există foarte multe asemenea comunități, numite sietchuri. Toate par a fi credincioase unui oarecare Liet.

— Asta-i ceva nou, spuse Leto.

— S-ar putea să greșesc eu, Sire. Anumite aspecte dau de presupus că acest Liet ar putea să fie o zeitate locală.

Un alt ofițer își drese glasul și întrebă:

— E sigur că fac afaceri cu contrabandiștii?

— O caravană cu marfă de contrabandă a părăsit sietchul în prezența lui Idaho. Caravana transporta o cantitate mare de mirodenie. Contrabandiștii foloseau animale de povară și au menționat faptul că îi

aștepta o călătorie de optsprezece zile.

– După toate aparențele, contrabandiștii și-au intensificat activitatea de când domnește dezordinea, spuse Ducele. Trebuie să chibzuim bine problema asta. Sigur, nu-i cazul să ne facem prea multe griji pentru fregatele neautorizate care acționează în afara planetei. Așa-i peste tot. Dar nici să le lăsăm să scape cu totul de sub controlul nostru, nu-i bine.

– Ai vreun plan, Sire? întrebă Hawat.

Ducele se uită la Halleck.

– Gurney, vreau să conduci o delegație care să ia legătura cu afaceriștii ăștia romantici. Vei fi un fel de ambasador, dacă vrei. Să le spui că sînt dispus să închid ochii la operațiile lor, atît timp cît vor accepta să-mi plătească o dijmă ducală. Hawat consideră că mitele și mercenarii de care-au făcut uz pînă acum ca să-și poată desfășura activitatea i-au costat de patru ori mai mult.

– Și dacă povestea asta ajunge la urechile Împăratului? întrebă Halleck. Suveranul ține cu dinții de profiturile sale din CHOAM, Domnia-Ta.

Leto zîmbi.

– Vom vira fățiș întreaga dijmă în contul lui Shaddam IV și-o vom scădea în mod legal din impozitul pentru întreținerea trupelor de sprijin. Să vedem ce-or să mai zică Harkonnenii! Și-o să ruinăm astfel și cîțiva dintre localnicii care s-au îmbuibat pe vremea lor. Adio, șperțuri!

Halleck rînji încîntat.

– Ah, Domnia-Ta, strașnică lovitură! Ce n-aș da să văd mutra baronului cînd va afla vestea!

Ducele se întoarse către Hawat.

– Thufir, ai obținut registrele de contabilitate pe care spuneai că le-ai putea cumpăra?

– Da, Domnia-Ta. Examinarea lor amănunțită e în curs. Deși le-am răsfoit doar, pot să formulez o primă estimare.

– S-auzim.

– În trei sute treizeci de zile standard, Harkonnenii realizau aici un beneficiu de zece miliarde de solari.

Un murmur surd făcu ocolul mesei. Pînă și aghiotanții mai tineri, care începuseră să dea semne de plictiseală, se îndreptară în scaune și schimbară priviri uimite.

Halleck rosti cu voce joasă:

– "Căci ei vor înghiți bogățiile mării și comorile ascunse în nisip".

– E limpede, domnilor, spuse Leto. Mai poate fi cineva atît de naiv încît să creadă că Harkonnenii și-au făcut frumușel bagajele și-au lăsat totul baltă, numai pentru că așa a poruncit Împăratul?

Oamenii dădură glas unui cor de murmure aprobatoare.

– Va trebui să biruim cu tăișul săbiei, conchise Ducele. Se întoarse către Hawat. Dar poate că-i momentul să aflăm cum stăm cu utilajele. Cîte șenilete, combine, fabrici de mirodeneie și echipamente auxiliare ne-au lăsat?

– Întregul parc, după cum menționează inventarul imperial, contrasemnat de Arbitrul Schimbării, Domnia-Ta, răspunse Hawat și făcu semn unuia dintre aghiotanți să-i dea un dosar, pe care apoi îl deschise în fața lui. Numai că s-a omis să se menționeze că mai puțin de jumătate din șenilete sînt în stare de funcționare, că doar circa o treime din. ele dispun de aeroportante care să le transporte la nisipurile cu mirodeneie, că... În sfîrșit, tot ce ne-au lăsat Harkonnenii se află într-o stare deplorabilă. O să putem spune că am avut noroc dacă vom izbuti să punem pe picioare jumătate din utilaje, și un noroc chior dacă un sfert dintre ele vor mai fi în stare de funcționare peste șase luni.

– Nici nu ne-am așteptat la altceva, zise Leto. Care sînt cifrele exacte pentru utilajele de bază?

Hawat își consultă dosarul.

– Nouă sute treizeci de fabrici-combine, care vor putea să iasă la lucru peste cîteva zile. Șase mii două sute cincizeci de ornitoptere pentru supraveghere, recunoaștere și observații meteorologice... Aeroportante, ceva mai puțin de-o mie.

– N-ar fi mai rentabil să reluăm negocierile cu Ghilda pentru autorizarea unei fregate orbitale ca satelit meteorologic? întrebă Halleck.

Ducele se uită la Hawat.

– Nimic nou în privința asta, Thufir?

– Deocamdată va trebui să căutăm alte căi, răspunse mentatul. De fapt, agentul Ghildei nici nu a negociat. N-a făcut altceva decît să-mi dea limpede de înțeles, ca de la mentat la mentat, că prețul depășește posibilitățile noastre și că va continua să le depășească oricare-ar fi ele. Trebuie să aflăm de ce, înainte de a redeschide discuția cu el. Unul dintre aghiotanții lui Halleck se agită în scaun și izbucni:

– Asta nu e dreptate!

– Dreptate? Ducele îl fulgeră cu privirea. Cine pretinde dreptate? O să ne facem singuri dreptate. Aici, pe Arrakis. Victorie sau moarte. Regreți că ne împărtășești soarta, domnule?

Omul îl privi lung, apoi răspunse:

– Nu, Sire... Domnia-Ta nu poți să refuzi cea mai bogată sursă de venituri din universul nostru... iar

eu nu pot decît să te urmez. Îmi cer scuze pentru accesul de furie, dar... (Ofițerul dădu din umeri.) Pe toți ne copleșește citeodată amărăciunea.

– Amărăciunea o înțeleg, spuse Ducele. Dar să nu ne plîngem de nedreptate, cît timp avem brațe și libertatea de a le folosi. Mai sînt și alții copleșiți de amărăciune? Dacă da, să vorbească. Ne-am adunat aici ca între prieteni. Oricine poate să spună ce are pe suflet.

– Eu cred că ceea ce ne roade pe toți, Sire, zise Halleck, este faptul că n-au apărut voluntari din partea celorlalte Case Mari. Te numesc "Leto cel Drept" și-ți făgăduiesc amiciție eternă... dar numai atîta timp cît asta nu costă pe nimeni nimic.

– Casele Mari nu știu încă cine va cîștiga în urma schimbării, spuse Ducele. Cele mai multe s-au îmbogățit asumîndu-și riscuri minime. Dar nu le putem blama pentru asta. Nu putem decît să le disprețuim. (Se întoarse către Hawat.) Dar vorbeam despre utilaje. Vrei să proiectezi cîteva exemple, ca să familiarizăm oamenii cu mașinile?

Hawat încuviință din cap și făcu semn unui aghiotant aflat lingă proiector.

O imagine solido-tridimensională apăru pe suprafața mesei, la mică distanță de locul în care stătea Ducele. Unii dintre oamenii de la capătul celălalt se ridicară în picioare, ca să vadă mai bine.

Paul se aplecă și privi cu atenție mașina. Raportată la înălțimea minusculelor siluete umane din jurul ei, părea să aibă vreo sută douăzeci de metri lungime și vreo patruzeci de metri lățime. Semăna cu o insectă lungă, avînd drept membre seturi independente de șenile late.

– Ceea ce vedeți este o mașină de recoltat, combinată cu o rafinărie de mirodenie, explică Hawat. Am ales una în stare bună, anume pentru proiectie, E un fel de draglină adusă aici de prima echipă de ecologi imperiali. Mașina mai funcționează și azi... deși nu-mi dau seama cum... sau de ce.

– Dacă-i cumva cea supranumită *Baba Maria*, e o adevărată piesă de muzeu, interveni un aghiotant. Cred că Harkonnenii o foloseau ca loc de pedeapsă și că-și amenințau cu ea muncitorii recalcitranți: fii cuminte sau ajungi la *Baba Maria*!

Oamenii rîseră.

Nu însă și Paul. Toată atenția sa era concentrată asupra proiectiei și a întrebării care i se născuse în minte. Arată cu degetul imaginea de pe masă și spuse:

– Thufir, există viermi de nisip destul de mari ca să înghită o mașină ca asta?

În sală se făcu brusc tăcere. Ducele blestemă în gînd, apoi își zise: *Nu... Trebuie să înfrunte realitățile acestei lumi.*

– În mijlocul deșertului trăiesc viermi care-ar putea să înghită această combină dintr-o dată, răspunse Hawat. Dar și aici, în apropierea Scutului de Piatră, unde se exploatează cea mai mare parte a mirodeniei, există viermi destul de mari ca să rupă în bucăți o mașină ca asta și s-o devoreze în tihnă.

– De ce nu se folosesc scuturi? întrebă Paul.

– Raportul lui Idaho precizează că în deșert scuturile sînt periculoase, spuse Hawat. Un simplu scut individual poate să atragă toți viermii aflați la sute de metri de jur-împrejur. Se pare că scuturile le provoacă un fel de frenezie ucigașă. Așa susțin fremenii și n-avem nici un motiv să ne îndoim de spusese lor. Idaho n-a văzut nici o urmă de echipament pentru scuturi în sietch-ul* pe care l-a vizitat.

* *"Loc de adunare în caz de primejdie" în fremenă.*

– Chiar nici una? întrebă Paul.

– Ar fi destul de greu să se ascundă așa ceva de către o populație care numără cîteva mii de oameni. Idaho a avut acces liber în tot sietchul. N-a observat nici un scut și n-a descoperit nici un indiciu că fremenii ar folosi scuturi.

– E o enigmă, spuse Ducele.

– În schimb, urmă Hawat, e limpede că Harkonnenii le foloseau din plin. Aveau ateliere de reparații în fiecare sat de garnizoană, iar contabilitatea lor înregistrează cheltuieli masive pentru achiziționarea de scuturi și piese de schimb.

– Nu cumva fremenii dispun de vreun mijloc de neutralizare a scuturilor? întrebă Paul.

– Puțin probabil, răspunse Hawat. Teoretic ar fi posibil, bineînțeles... cu o contrasarcină statică de dimensiuni kilometrice. Dar e o experiență pe care n-a putut s-o încerce nimeni pînă în prezent.

– Oricum, am fi aflat de mult, interveni Halleck. Contrabandiștii au legături strînse cu fremenii.

Dac-ar fi existat asemenea dispozitive, le-ar fi achiziționat și nu s-ar fi sfiit să le comercializeze în afara planetei.

– E totuși o problemă prea importantă ca s-o lăsăm în suspensie, zise Leto. Thufir, te rog să-i acorzi prioritate. Vreau un răspuns precis.

– E deja în atenția noastră, Domnia-Ta. (Hawat își drese glasul.) Idaho a mai precizat ceva: a spus că nimeni nu s-ar putea înșela asupra atitudinii fremenilor față de scuturi... Zicea că le privesc cu amuzament.

Ducele se încruntă.

– Discutam despre utilajele de exploatare, spuse el.

Hawat îi făcu semn aghiotantului de la proiector.

Pe masă, imaginea solidă a combinei fu înlocuită de proiecția unui aparat de zbor pe lângă care siluetele oamenilor din jur păreau și mai mici decât înainte.

— Aceasta-i o aeroportantă, explică Hawat. În linii mari, e un topter uriaș, a cărui singură funcție este să transporte o combină în zona nisipurilor bogate în mirodenie și s-o recupereze când își face apariția un vierme de nisip. Pentru că întotdeauna apare unul. Recoltarea mirodeniei este, în ultimă instanță, un proces de instalare rapidă și retragere rapidă, cu o captură cât mai bogată.

— Perfect adecvat eticii Harkonnenilor, comentă Ducele.

Risetele care îi subliniară remarca părură însă crispate și prea zgomotoase.

Un ornitopter înlocui aeroportantă în focarul proiecției.

— Aceste toptere sînt destul de convenționale, reluă Hawat explicațiile. Li s-au aplicat însă modificări importante pentru a le mări raza de acțiune și o grijă deosebită a fost acordată protejării părților esențiale contra nisipului și a prafului. În general, numai unul din treizeci este echipat cu scut defensiv, urmărindu-se probabil, ca prin înlăturarea greutății generatorului să se mărească și mai mult raza de acțiune.

— Nu-mi place deloc acest dezinteres pentru scuturi, murmură Ducele. Și gîndi: *Acesta să fie secretul Harkonnenilor? Să-nsemne asta că nu vom mai avea nici măcar posibilitatea să fugim la bordul fregatelor noastre dotate cu scuturi, dacă totul se va întoarce împotriva noastră?* Își scutură violent capul ca să alunge aceste gînduri și spuse: Să trecem la devizul economic. La cît se va ridica beneficiul nostru?

Hawat scoase un carnețel și-l răsfoi.

— După evaluarea utilajelor intacte și a costului diferitelor reparații, am întocmit un prim deviz al cheltuielilor de exploatare. Bineînțeles, devizul se bazează pe o cifră sub valoarea reală, care să ne îngăduie un coeficient de siguranță. (Hawat închise ochii și continuă în semitransă mentalică:) Sub Harkonneni, cheltuielile de întreținere, investițiile și salariile n-au depășit niciodată paisprezece la sută. Cu puțin noroc, vom reuși să le menținem, pentru început, la treizeci la sută. Luînd în considerare factorii reinvestiție și dezvoltare, la care se adaugă cota CHOAM și cheltuielile militare, beneficiile noastre se vor limita la numai șase sau șapte la sută, pînă în momentul în care vom fi înlocuit utilajele deteriorate. După aceea, vom avea posibilitatea să le ridicăm pînă la doisprezece-cincisprezece la sută, adică la nivelul normal. (Deschise ochii.) Exceptînd cazul în care Domnia-Ta vrea să adopte metodele Harkonnenilor.

— Scopul strădaniilor noastre este edificarea unei baze planetare solide și permanente, spuse Ducele. Pentru aceasta, majoritatea populației trebuie să fie mulțumită. În special, fremenii...

— În primul rînd, fremenii, întări Hawat.

— Pe Caladan, supremația noastră se datora puterii maritime și celei aeriene. Aici, va trebui să dobîndim ceea ce voi numi *puterea deșertului*. Încă nu-mi pot da seama dacă asta include sau nu și puterea aeriană. De aceea vă atrag atenția asupra lipsei scuturilor de pe toptere. (Clătină din cap.) în bună măsură, Harkonnenii își recrutau personalul de bază din afara planetei. Noi nu ne putem permite acest lucru... Fiecare lot de nou-veniți și-ar avea cota-parte de provocatori.

— În cazul acesta, va trebui să ne mulțumim cu beneficii mult mai reduse și cu recolte minore, spuse Hawat. Producția noastră din primele două sezoane va fi doar o treime din producția medie a Harkonnenilor.

— Adică exact situația pe care am prevăzut-o, conchise Ducele. Va trebui să rezolvăm repede chestiunea fremenilor. Aș vrea să dispun de cinci batalioane complete de trupe fremene înaintea primei revizii contabile a CHOAM-ului.

— Nu-i prea mult timp, Sire, observă Hawat.

— Sîntem în criză de timp, după cum bine știi. La primul prilej, vor năvăli aici cu sardaukari purtînd uniforma Harkonnenilor. Cîți crezi că vor debarca, Thufir?

— Cel mult cinci batalioane, Sire, dat fiind prețul Ghildei pentru transporturi militare.

— În cazul acesta, cinci batalioane de fremeni, plus propriile noastre forțe, ar fi de-ajuns. Așteptați să ducem cîțiva prizonieri sardaukari în fața Consiliului Landsraadului și-o să vedeți cum lucrurile vor lua cu totul altă întorsătură — indiferent de situația beneficiilor.

— Vom face tot ce ne stă în putință, Sire.

Paul se uită la tatăl său, apoi, din nou, la Hawat. Dintr-o dată, își dădu seama de vîrsta înaintată a mentatului. Bătrînul acesta slujise trei generații Atreides. *Vîrsta*. I se citea în strălucirea umedă a ochilor căprui, în obrajii brăzdați de riduri și tîbăciți de clime exotice, în curbura umerilor, în linia subțire a buzelor acoperite cu petele rubinii ale abuzului de sapho.

Atît de multe depînd de un om bătrîn, gîndi Paul.

— De fapt, spuse Ducele, sîntem angajați într-un război de asasini, dar care nu și-a atins încă toată amploarea. Thufir, cum se prezintă dispozitivul Harkonnenilor?

— Am eliminat două sute cincizeci și nouă dintre oamenii lor de încredere, Domnia-Ta. N-au rămas mai mult de trei celule Harkonnen — vreo sută de inși, cu totul.

— Lacheii pe care i-ați înlăturat dețineau proprietăți?

– Cei mai mulți aveau o situație înfloritoare, Domnia-Ta; în clasa antreprenorilor.
– Să obții semnăturile lor, apoi să le contrafaci tuturor, deasupra semnăturilor, certificate de loialitate. Să predai câte o copie după fiecare certificat Arbitrului Schimbării. Îi vom acuza în mod legal că au rămas pe Arrakis sub falsă loialitate. Le vom confisca toate bunurile, le vom alunga familiile, îi vom lăsa pe drumuri. Bineînțeles, fără a omite să depunem în contul Coroanei cele zece procente cuvenite. Totul, conform legii.

Thufir Hawat zîmbi, dezvelindu-și dinții cu pete rubinii.

– O manevră demnă de măreția Domniei-Tale. Mi-e rușine că nu mi-a trecut mie prin cap.

Halleck privi încruntat împrejur, surprins expresia la fel de întunecată de pe fața lui Paul. Ceilalți însă zîmbeau și dădeau din cap, vădit mulțumiți.

E o greșeală, gîndi Paul. Adversarii vor lupta cu și mai multă înverșunare, convinși fiind că n-au nimic de cîștigat dacă se predau. Știa că de mult nu se mai respectau nici un fel de reguli în kanly*, dar aceasta era o acțiune care îi putea duce la pierzanie, chiar dacă le oferea o victorie.

* *"Loc de adunare în caz de primejdie" în fremenă.*

– "Și-am fost străin în țară străină", murmură Halleck.

Paul îl privi lung, recunoscînd citatul din Biblia CP. și întrebîndu-se: *Oare și Gurney ar vrea să se pună capăt acestor stratageme întortocheate?*

Privirea Ducelui poposi o clipă asupra ferestrelor și a întunericului de afară, apoi se întoarse spre Halleck.

– Gurney, cîți dunari ai convins să rămînă cu noi?

– Două sute optzeci și șase, Sire. Cred că ar trebui să-i acceptăm și să ne considerăm norocoși. Toți au calificări utile.

– Numai așți? (Ducele își mușcă buzele.) Bine, atunci dă de știre că...

Întrerupse zgomotul ușii. Duncan Idaho trecu printre santinele, traversă iute sala și se aplecă pentru a-i vorbi la ureche Ducelui. Leto ridică mîna.

– Vorbește tare, Duncan. Sîntem reuniți în consiliu strategic.

Paul îl privi atent pe Idaho, admirîndu-i din nou mișcările de felină, rapiditatea reflexelor care făceau din el un maestru de scrimă atît de greu de întrecut. În aceeași clipă, fața rotundă și oacheșă a spadasinului se întoarse spre el; ochii negri, adînciți în orbite, nu părură să-l recunoască, dar Paul recunoscu masca de seninătate care-i camufla agitația lăuntrică.

* *Vrăjmășie declarată oficial sau vendetă.*

Idaho își plimbă privirea în lungul mesei, apoi spuse:

– Am capturat un grup de mercenari Harkonneni deghizați în fremeni. Fremeni trimiseseră deja un curier ca să ne pună în gardă, în cursul atacului, ne-am dat seama că omul lor fusese interceptat de Harkonneni, care-l răniseră grav. A murit în timp ce-l transportam încoace pentru a fi îngrijit de medicii noștri. Pe drum, am observat că omul suferea îngrozitor și-am oprit ca să văd dacă-l pot ajuta în vreun fel. L-am surprins în momentul în care încerca să arunce ceva. (Idaho își întoarse ochii spre Leto.) Un cuțit, Domnia-Ta, un cuțit cum n-ai văzut altul.

– Un cristai? întrebă cineva.

– Fără doar și poate, răspunse Idaho. Alb-lăptos și strălucind ca și cînd ar avea propria-i lumină.

Își strecură mîna în interiorul tunicii și scoase o teacă din care ieșea un mîner negru, cu adîncituri pronunțate.

– Lasă lama în teacă!

Glasul răsunase din direcția ușii deschise, de la capătul celălalt al sălii. Un glas vibrant, pătrunzător, care îi făcu pe toți cei dinăuntru să-și înalțe capetele și să privească spre ușă.

În prag, în spatele săbiilor încrucișate ale gărzilor, se profila o siluetă înaltă. Trupul omului era în întregime ascuns de o mantie lungă, de culoare brună. Doar ochii i se zăreau între glugă și voalul negru de sub ea – ochi albaștri, fără alb.

– Să-l lase să intre, șopti Idaho.

– Lăsați omul să treacă, ordonă Ducele.

Santinelele ezitară, apoi își retraseră săbiile.

Omul străbătu repede încăperea și se opri în fața Ducelui.

– Stilgar, căpetenia sietchului pe care l-am vizitat și conducătorul celor care ne-au dat de veste despre banda Harkonnenilor, îl prezentă Idaho.

– Fii binevenit, domnule, zise Ducele. De ce să nu scoatem lama din teacă?

Stilgar se uită la Idaho.

– Tu cunoști rînduielele noastre de onoare și puritate, rosti el. Ție-ți îngădui să vezi lama omului căruia i-ai arătat prietenie. (Privirea lui se întoarse spre ceilalți.) Dar pe oamenii aceștia nu-i cunosc. Le-ai îngădui să pingărească o armă onorabilă?

– Sînt Ducele Leto, spuse tatăl lui Paul. Mie îmi permiți să văd lama?

– Îți permit să-ți ciștiți dreptul de-a o scoate din teacă, răspunse Stilgar și, la auzul murmurului de

protest al celor din sală, ridică o mână fină, străbătută de vene întunecate și adăugă: Vă reamintesc că ama a aparținut unui om care vă era prieten.

În tăcerea care urmă, Paul studie omul și percepu clar aura de putere pe care o emana. Era un conducător. Un *conducător fremen*.

Unul dintre ofițerii aflați de partea cealaltă a mesei mirii:

— Cine-i el, ca să ne spună ce drepturi avem pe Arrakis?

— Se zice că Ducele Leto Atreides guvernează cu consimțământul celor guvernați, rosti fremenul. De aceea, am să vă spun cum stă treaba cu noi: cei care văd un cristai își asumă o anumită responsabilitate. (Aruncă o privire întunecată către Idaho.) Ne aparțin. Nu mai pot părăsi Arrakisul fără consimțământul nostru.

Halleck și alți cițiva dădură să se ridice, cu minia întipărită pe chipuri. Halleck spuse amenințător:

— Ducele Leto este cel care hotărăște...

— O clipă, vă rog, interveni Leto și blindețea vocii sale îi reținu. *Nu trebuie să pierd controlul*, gândi el. Se întoarse spre fremen: Domnule, onorez și respect demnitatea oricărui om care respectă demnitatea mea. Îți sînt, într-adevăr, îndatorat. Iar eu îți plătesc *întotdeauna* datoriile. Dacă datina voastră cere ca arma să rămînă în teacă, atunci acesta e un ordin... pe care-l dau eu. Și dacă mai există vreo cale ca să-l cinstim cum se cuvine pe omul care a murit în serviciul nostru, te rog să-mi spui.

Fremenul îl privi lung. Apoi, încet, își ridică voalul, descoperind un nas subțire și o gură cu buze pline, într-o barbă de un negru lucitor. În mod deliberat, se aplecă deasupra mesei și scuipe pe suprafața lucioasă.

În clipa în care toți cei prezenți fură pe punctul să sară în picioare, vocea lui Idaho tună:

— Stați!

Și, în tăcerea încordată care se așternu, urmă:

— Îți mulțumim, Stilgar, pentru darul umidității din trupul tău. Îl acceptăm în spiritul în care ne-a fost oferit.

Și Idaho scuipe la rîndul său pe masa din fața ducelui. Apoi, întorcîndu-se repede către Leto, spuse cu voce joasă:

— Nu uita cît de prețioasă-i apa aici, Sire. A fost un gest de respect.

Leto se lăsă încet în scaun și surprinse privirea lui Paul, zîmbetul șters de pe chipul fiului său, înainte de a simți ușoara destindere a atmosferei din sală, pe măsură ce oamenii înțelegeau scena la care asistaseră.

Fremenul privi spre Idaho.

— Ai fost apreciat în sietchul meu, Duncan Idaho. Te leagă vreun jurămînt de credință față de Ducele tău?

— Îmi cere să intru în slujba lui, Sire, spuse Idaho.

— Acceptă un legămînt dublu? întrebă Leto.

— Dorești să plec cu el, Sire?

— Doresc să hotărăști singur ce-ai de făcut, răspunse Leto, dar nu putu să-și ascundă încordarea din glas.

Idaho îl iscodi cu privirea pe fremen.

— Accepti condiția, Stilgar? În anumite cazuri, va trebui să revin pentru a-l sluji și pe Ducele meu.

— Lupti bine și ai făcut tot ce ți-a stat în putință pentru prietenul nostru, spuse Stilgar. Se întoarse spre Leto. Să fie, atunci, astfel: omul Idaho va păstra cristaiul pe care-l are, ca pe un semn al credinței față de noi. Va trebui să se purifice, de bună seamă, după cum cere datina, dar se poate. Va fi fremen și soldat Atreides. Există un precedent: Liet slujește doi stăpîni.

— Duncan? făcu Ducele.

— E clar, Sire.

— Atunci, ne-am înțeles, conchise Leto.

— Apa ta ne aparține, Duncan Idaho, zise Stilgar. Trupul prietenului nostru va rămîne Ducelui tău. Apa sa e apa Atreizilor. Acesta va fi legămîntul nostru.

Leto oftă și privi spre Hawat, căutîndu-i ochii. Bătrînul mentat dădu din cap, cu un aer mulțumit.

— O să aștept afară pînă ce Duncan Idaho își ia rămas bun de la prietenii săi, spuse Stilgar. Turok era numele prietenului nostru care-a murit. Să vi-l amintiți cînd va fi să-i eliberați spiritul. Sînteți prietenii lui Turok.

Stilgar porni spre ușă.

— Nu vrei să mai rămîi puțin? întrebă Leto.

Fremenul se întoarse. Își trase vâlul peste față cu o mișcare simplă, potrivit ceva dedesubt. Paul întrezări ceea ce i se păru a fi un tub subțire.

— E vreun motiv să rămîn?

— Ne-ai face o onoare, răspunse Ducele.

— Onoarea îmi cere să fiu prezent în altă parte, zise fremenul.

Îl privi din nou pe Idaho, apoi se întoarse și ieși repede printre gârziile de la ușă.

– Dacă și ceilalți fremeni sînt ca el, o să ne înțelegem bine, declară Leto.

– E un ins reprezentativ, Sire, rosti cu voce seacă Idaho.

– Cred că ai înțeles cum stau lucrurile, Duncan.

– Sînt ambasadorul Domniei-Tale la fremeni, Sire.

– Vor depinde multe de tine, Duncan. Avem nevoie de cel puțin cinci batalioane de fremeni înainte de intervenția sardaukarilor.

– N-o să fie ușor, Sire. Fremenii au o fire destul de independentă. (Idaho șovăi.) Mai e ceva, Sire.

Unul dintre mercenarii captivi a încercat să fure cristaiul de la prietenul nostru fremen care-a murit. Mercenarul spune că Harkonnenii oferă o recompensă de un milion de solari celui care le va aduce un cristai.

Leto îl privi surprins.

– Ce motive-ar putea avea să dorească atît de mult o armă ca asta?

– Cuțitul e cioplit din dintele unui vierme de nisip; este semnul de recunoaștere al fremenilor, Sire.

Cu el, un om cu ochii albaștri ar putea pătrunde în orice sietch de pe Arrakis. Pe mine nu m-ar lăsa în locurile unde nu-s cunoscut. Pentru că nu arăt ca un fremen. Dar...

– Piter de Vries! exclamă Ducele.

– Un om de-o viclenie diabolică, Domnia-Ta, rosti Hawat.

Idaho strecură cristaiul în interiorul tunicii.

– Ai grijă cum păstrezi cuțitul, îl povățui Ducele.

– Am înțeles, Sire. (Lovi incetșor micul aparat de emisie-recepție prins la centură.) O să vă dau vești cît de curînd. Thufir cunoaște codul meu de apel. Să folosiți graiul de luptă.

Salută scurț, se întoarse și părăsi camera. Pașii lui se pierdură spre capătul coridorului. Leto și Hawat schimbă o privire cu înțeles. Zimbeau.

– Mai avem multe de făcut, Sire, observă Halleck.

– Iar eu vă rețin, zise Leto.

– Am întocmit raportul asupra bazelor avansate, spuse Hawat. Îl lăsăm pentru altădată, Sire?

– Durează mult?

– Îl pot rezuma, Sire. Printre fremeni umblă vorba că pe Arrakis au fost construite peste două sute de asemenea baze, în perioada Stațiunii Experimentale Botanice. Se presupune că toate au fost lăsate în părăsire, dar există rapoarte care menționează că mai înainte ar fi fost sigilate.

– Să fie echipamente în interior?

– Așa susțin rapoartele lui Duncan.

– Unde sînt amplasate? întrebă Halleck.

– Răspunsul fremenilor la această întrebare, zise Hawat, este întotdeauna același: "Liet știe".

– Dumnezeu știe, murmură Leto.

– Poate că nu, Sire, spuse Hawat. Adineaori, acel Stilgar a pronunțat și el numele. Să se fi referit la o persoană reală?

– Care "slujește doi stăpini", interveni Halleck. Parcă-i un citat dintr-un text religios.

– Iar tu ar trebui să-l cunoști, zise Ducele.

Halleck zîmbi.

– Dar Arbitrul Schimbării? întrebă Leto. Ecologul imperial, Kynes... El nu știe unde sînt bazele astea?

– Sire, rosti Hawat, Kynes este omul Împăratului.

– Numai că Împăratul e cam departe, replică Leto. Vreau bazele. Probabil că sînt pline de materiale pe care le-am putea folosi ca să ne reparăm utilajele.

– Sire! Din punct de vedere legal bazele sînt încă fieful Maiestății Sale.

– Intemperțiile Arrakisului sînt în stare să nimicească orice. Putem da oricînd vina pe ele. Luați-l la întrebări pe Kynes și aflați cel puțin dacă bazele există.

– Ar fi periculos să le rechiziționăm, insistă Hawat. Duncan a fost cît se poate de clar asupra următorului lucru: bazele, sau ceea ce reprezintă ele, au pentru fremeni o semnificație profundă. Nu-i exclus ca fremenii să-și schimbe atitudinea față de noi dacă le vom ocupa.

Paul scrută fețele celor prezenți și observă încordarea cu care oamenii urmăreau fiecare cuvînt. Păreau adînc tulburați de atitudinea tatălui său.

– Ascultă-l, tată, interveni el cu voce joasă. E-adevărat ce spune.

– Sire, reluă Hawat, s-ar putea ca aceste baze să ne ofere materialul necesar pentru repararea utilajelor, dar s-ar putea la fel de bine ca ele să ne fie inaccesibile din motive strategice. Ar fi imprudent să acționăm pînă nu obținem mai multe informații. Kynes are de partea Imperiului împuternicire de arbitraj. Să nu uităm asta. Iar fremenii îi recunosc autoritatea.

– Procedați cu duhul blîndeții, atunci. Vreau să știu doar dacă bazele există.

– Cum dorești, Sire.

Hawat se așeză și-și lăsă ochii în jos.

— Bun, zise Ducele. Știm ce ne așteaptă: muncă. Dar sintem învățați cu munca. Avem și oarecare experiență. Știm care vor fi recompensele, iar alternativele sînt destul de clare. Fiecare dintre voi își cunoaște sarcinile. (Se uită la Halleck.) Gurney, să rezolvi mai întii problema contrabandiștilor.

— "Voi porni către rebelii ce sălășluiesc în pustie", declamă Halleck.

— Într-o zi, o să-l surprind pe omul ăsta fără nici un citat la-ndemină și-o să pară gol pușcă, observă Ducele.

Se auziră cîteva rîsete, dar Paul le sesiză efortul.

Tatăl lui se întoarse către Hawat.

— Să instalezi încă un post de comandă pentru contrainformații și transmisiuni la etajul acesta, Thufir. După ce termini, avem de vorbit.

Hawat se ridică și privi împrejur, ca și cînd ar fi căutat ajutor. Apoi se întoarse și-și îndreptă pașii spre ușă. În zgomotul scaunelor date în lături, ceilalți îl urmară în grabă, schimbînd priviri încurcate.

Un final confuz, gîndi Paul, urmărind cu privirea oamenii care ieșeau. Pînă atunci, consiliile de stat major se încheiaseră totdeauna într-o atmosferă de decizie. Dar această ședință părea că se dezagregase, măcinată de propriile-i insuficiențe și, în cele din urmă, spulberată de o controversă.

Pentru prima dată, Paul își îngădui să se gîndească la posibilitatea reală a unei înfrîngerii — nu de teamă sau din cauza avertismentelor de felul celor formulate de Cucernica Maică, ci ca pe o concluzie a propriei sale evaluări a situației.

Tata e deznădăjduit, își spuse el. *Lucrurile nu merg deloc bine pentru noi.*

Și Hawat... Paul își aminti reacțiile bătrînului mentat în timpul consfătuirii — momentele de ezitare, semnele de nervozitate. Hawat nu era în apele lui. Îl frămînta ceva.

— Cred că-i mai bine să-ți petreci restul nopții aici, fiule, spuse Ducele. De altfel, curînd o să se crape de ziuă. O anunț eu pe pe maică-ta. (Se ridică de la masă, încet, țeapăn.) Pune cîteva scaune unul lîngă altul și culcă-te.

— Nu-s prea obosit, tată.

— Cum vrei.

Ducele își înclăștă miinile la spate și începu să se plimbe prin fața mesei.

Ca un animal în cușcă, gîndi Paul.

— Ai să discuți cu Hawat posibilitatea unei trădări? întrebă el.

Ducele se opri dinaintea lui și, înălțîndu-și ochii spre ferestrele întunecate, spuse:

— Am discutat de multe ori posibilitatea asta.

— Fremena părea foarte sigură de spusele ei. Iar mesajul pe care mama...

— Am luat măsuri de precauție. (Privirea Ducelui făcu înconjurul sălii și Paul observă sticlirea de sălbăticiune încolțită a ochilor.) Rămii aici. Mă duc să discut cu Thufir problema posturilor de comandă.

Ieși repede, adresînd un gest de salut santinelor de la ușă.

Paul privi locul în care stătuse tatăl său și avu senzația clară că spațiul acela fusese deja gol, înainte ca Ducele să fi părăsit încăperea. Și iarăși îi răsunară în minte cuvintele Cucernicei Maici; *"Pentru tatăl tău... nu se mai poate face nimic"*.

În acea primă zi în care Muad'Dib a parcurs străzile Arrakeenului împreună cu familia sa, unii oameni de pe marginea drumului și-au amintit legendele și profeția și au strigat: "Mahdi!" Dar strigătul lor era mai degrabă întrebare decît afirmație, căci încă nu puteau decît spera ca el să fie cel pe care proorocirile îl numeau Lisan al-Gaib, Glasul din Altă Lume. Gîndurile arrakeenilor se îndreptau însăși către mama sa, deoarece oamenii auziseră că era o Bene Gesserit și nu se îndoiau că ea se înfățișa ca un alt Lisan al-Gaib.

Fragment din Manualul lui Muad'Dib de prințesa Irulan

DUCELE ÎL GĂSI pe Thufir Hawat singur, în camera de pe colț, spre care îl îndrumase unul dintre soldații de pază. Din încăperea învecinată se auzeau zgomotele oamenilor care instalau echipamentul de radiocomunicații. Mentatul se ridică din spatele unei mese înșesate cu hîrtii, în timp ce Ducele examina odaia. Pereții erau verzi și unicul mobilier, în afara mesei, consta în trei scaune cu suspensie, de pe spătarele cărora H-ul Harkonnenilor fusese îndepărtat în grabă, lăsînd o pată decolorată.

— Scaunele sînt captură, spuse Hawat, dar nu prezintă nici un pericol. Unde este Paul, Sire?

— L-am lăsat în sala de consiliu. Sper să se poată odihni puțin, în lipsa mea.

Hawat dădu din cap. Apoi se duse la ușa deschisă spre încăperea alăturată și o închise, curmînd larma aparatelor electronice.

– Thufir, spuse Leto, mă preocupă problema stocurilor de mirodenie ale Harkonnenilor și ale Împăratului.

– Domnia-Ta?

Ducele își țuguie buzele.

– Niște silozuri nu sînt ceva indestructibil

Hawat vru să spună ceva, dar Leto îl opri cu un gest al mîinii.

– Nu-i vorba de rezervele imperiale, continuă el. În sinea lui, suveranul s-ar bucura dacă Harkonnenii ar avea de suferit. Dar cum s-ar putea plînge Baronul de distrugerea unor stocuri a căror existență n-o poate recunoaște deschis?

Hawat clătină din cap.

– Dispunem de foarte puțini oameni, Sire.

– Ia de la Idaho. Și poate că nici cîtorva fremeni nu le-ar displace o escapadă în afara planetei. Un raid pe Giedi Prim ar fi o diversiune cu destule avantaje tactice, Thufir.

– Cum dorești, Domnia-Ta.

Hawat se depărtă cițiva pași, iar Ducele, observîndu-i nervozitatea, gîndi: *Poate crede că n-am încredere în el. Știe că am informații confidențiale despre existența unor trădători. Mai bine să-l liniștesc chiar acum.*

– Thufir, spuse el, întrucît ești unul dintre puținii oameni în care pot avea toată încrederea, aș vrea să mai discutăm o problemă. Știm amîndoi cît de vigilenți trebuie să fim ca să prevenim infiltrarea unor trădători printre forțele noastre... dar mi s-au adus la cunoștință două fapte noi.

Hawat se întoarse și-l privi fix. Iar Leto îi relată cele spuse de Paul.

Dar, în loc să declanșeze intensa concentrare mentatică, informațiile pîrură să sporească agitația lui Hawat.

Leto îl iscodi cu privirea, apoi, dintr-o dată, spuse:

– Îmi ascunzi ceva, bătrîne prieten. Ar fi trebuit să-mi dau seama după nervozitatea pe care ai manifestat-o în timpul ședinței. Ce-i atît de grav încît să nu poată fi dat la iveală într-un consiliu de stat major?

Buzele pătate de sapho ale mentatului se contractară într-o linie subțire din care radiau riduri minuscule. Își păstrară aceeași rigiditate și cînd Hawat spuse:

– Domnia-Ta, e o problemă pe care nu știu cum s-o abordez.

– Avem destule cicatrice comune, Thufir. Știi bine că poți să abordezi orice subiect cu mine.

Hawat îl privi pe Duce în tăcere, gîndind: *Așa-l prefer. Acesta-i omul de onoare care merită tot devotamentul și toată puterea mea de muncă. De ce trebuie să-l rănesc?*

– Ei? făcu Leto.

Hawat ridică din umeri.

– E vorba de un fragment de mesaj. L-am capturat de la un curier Harkonnen. Mesajul era destinat unui agent cu numele Pardee. Avem motive întemeiate să credem că Pardee era șeful rețelei de spionaj a Harkonnenilor la Arrakeen. Mesajul acesta... ar putea avea consecințe grave... sau deloc.

– Și care-i conținutul atît de delicat al acestui mesaj?

– Fragment de mesaj, Domnia-Ta. Era o imprimare pe film minimic, prevăzut cu obișnuita capsulă de distrugere. Am reușit să oprim acțiunea acidului cu puțin timp înainte de-a apuca să distrugă textul în întregime și am salvat un fragment. Fragmentul este, totuși, extrem de semnificativ.

– Ascult.

Hawat își frecă buzele.

– Textul sună așa: "... eto nu va bănui nimic și cînd lovitura îi va fi aplicată de mîna îndrăgită, doar recunoașterea ei va fi suficientă ca să-l distrugă". Mesajul purta sigiliul personal al Baronului. Autentificarea am făcut-o eu însumi.

– E limpede pe cine bănuiești, rosti Ducele, cu glas dintr-o dată glacial.

– Mai curînd mi-aș tăia brațele decît să te rănesc, Domnia-Ta, spuse Hawat. Dar dacă...

– Doamna Jessica, rosti Leto, clocotînd de furie. N-ai putut storce confirmarea de la acel Pardee?

– Din nefericire, Pardee nu se mai afla printre cei vii, cînd ne-a căzut în mîna curierul. Cît despre acesta din urmă, sînt sigur că nu cunoștea conținutul mesajului.

– Înțeleg.

Leto își scutură capul. *Ce stratagemă deplorabilă! Nu-i nimic adevărat, îmi cunosc femeia.*

– Domnia-Ta, dacă...

– Nu! este o eroare care...

– Nu putem să ignorăm faptul, Domnia-Ta.

– Trăiesc cu ea de șaisprezece ani! Au existat nenumărate ocazii ca să... Tu însuți ai verificat școala! Ai verificat-o și pe ea! Hawat murmură abătut:

– Din păcate nu sînt infailibil.

– Îți spun eu că e cu neputință! Harkonnenii vor să distrugă neamul Atreides — inclusiv pe Paul. Au

și încercat s-o facă. Crezi cumva că o femeie ar putea participa la un complot împotriva propriului copil?

— Poate că nu completează împotriva copilului ei... Poate că atentatul de ieri n-a fost decît o înscenare iscusită...

— Nu putea fi o înscenare.

— Sire, se zice că nu și-ar cunoaște părinții. Dar dacă-i cunoaște? Dacă-i orfană, să zicem, din cauza unui Atreides?

— Ar fi acționat demult! Puțin murky, într-un pahar... sau un stilet, noaptea. Cui i-ar fi fost mai ușor să măucidă?

— Harkonnenii vor să te *distrugă*, Domnia-Ta. Nu urmăresc numai să te ucidă. În kanly există o sumedenie de nuanțe. Aceasta ar putea fi o capodoperă printre vendete.

Umerii Ducelui se girboviră. Leto închise ochii și, dintr-o dată, păru bătrîn și obosit. *Nu se poate, gîndi. Femeia asta și-a deschis inima înaintea mea.*

— Există o cale mai sigură, pentru a mă distruge, decît aceea de a mă face să suspectez femeia iubită?

— E o interpretare la care m-am gîndit și eu. Totuși...

Ducele deschise ochii și-l privi lung pe Hawat. *N-are decît s-o bănuiască. Suspiciunea e meseria lui, nu a mea. Dacă mă voi preface că-i dau crezare, poate că alt personaj va comite o imprudență.*

— Ce propui? întrebă cu glas șoptit.

— Deocamdată, supraveghere permanentă, Domnia-Ta. O vom urmări pas cu pas. Voi avea grijă să se procedeze cu toată discreția. Idaho ar fi omul ideal pentru o treabă ca asta. Poate că, peste o săptămînă sau două, vom putea să-l rechemăm. Avem un tînăr pe care îl formăm de mai mult timp în trupele lui Idaho și care ar putea să preia misiunea lui. Tînărul are vocație pentru diplomație.

— Să nu periclitați capul de pod pe care l-am obținut la fremeni.

— Se-nțelege, Sire.

— Și Paul?

— Poate c-ar fi bine să-l prevenim pe doctorul Yueh.

Leto își întoarse spatele.

— Fă cum crezi.

— Voi fi cît se poate de discret, Domnia-Ta.

Cel puțin pe asta pot să contez, gîndi Leto. Apoi spuse:

— Ies puțin să iau aer. Dacă ai nevoie de mine, mă găsești pe-aici. Gărzile or să...

— Domnia-Ta, înainte de a pleca aș vrea să citești o microbobină. E o primă analiză aproximativă a religiei fremenilor — raportul pe care mi l-ai cerut.

Ducele se opri, fără să se întoarcă.

— E ceva care nu suferă aminare?

— Nu, Domnia-Ta. Dar ai întrebat ce se striga pe străzile Arrakeenului. Strigătul era "Mahdi!" și era adresat domnului celui tînăr. Cînd oamenii au...

— Lui Paul?

— Da, Domnia-Ta. Una dintre legendele arrakiene, o profeție, spune că va veni la ei un conducător, vlăstarul unei Bene Gesserit, care le va arăta calea către adevărata libertate. Unul dintre obișnuitele mituri despre mesia.

— Și ei cred că Paul este acest... acest...

— Speră doar, Domnia-Ta.

Hawat îi întinse capsula care conținea microbobină. Ducele o luă și-i dădu drumul în buzunar.

— Am să mă uit peste ea mai tîrziu.

— Bine, Domnia-Ta.

— Deocamdată vreau să... să mă gîndesc.

— Da, Domnia-Ta.

Ducele inspiră adînc, parcă suspinînd, și ieși din cameră. O luă la dreapta, către capătul coridorului. Mergea cu mîinile la spate, ignorînd tot ce se afla în jur. Culoare, scări, terase, holuri... Oamenii care îl salutau și se dădeau la o parte din fața lui...

Într-un tîrziu, reveni în sala de consiliu, pe care o găsi cufundată în întuneric. Paul dormea pe o masă, acoperit cu pelerina unei santinele și cu o raniță sub cap. Încet, Ducele traversă încăperea și ieși pe terasa care domina terenul de debarcare. În lumina difuză a lămpilor de pe pistă, o santinelă aflată la colțul terasei îl recunoscu și luă poziție de drepti.

— Pe loc repaus, murmură Leto.

Își încleștă mîinile de metalul rece al balustradei.

Peste cuprinsul bazinului, domnea liniștea prevestitoare a zorilor. Ducele își înalță privirea. Sus, stelele erau o maramă presărată cu paiete, așternută peste cerul negru-albastru. Deasupra orizontului sudic, a doua lună strălucea într-o piclă diafană de praf. I se păru că astrul îl privește cu suspiciune, cinic.

Sub ochii lui, luna cobori în spatele Scutului, poleind Stîncile cu chiciură argintie. În întunericul dintr-o dată mai dens, Leto simți un fior de frig și se zgribuli.

Brusc, îl podidi furia.

Harkonnenii m-au hărțuit, și m-au hăituit, și m-au încolțit pentru ultima dată. Sînt niște scîrnăvii cu minți de temnicerii Dar acum mă aflu aici, și aici voi rămîne! Un val de tristețe luă locul miniei. Va trebui să domnesc cu ochii și cu ghearele — ca șoimul printre păsările mai slabe. Fără să-și dea seama, atinse cu degetele blazonul de pe tunică.

La est se ivi o geană de lumină cenușie, apoi o opalescență sedefie care făcu stelele să pălească. Zorii însuflețiră linia zimțată a orizontului, încet, ca un dangăt prelung de clopot.

Frumusețea copleșitoare a priveliștii îl tulbură.

Sînt lucruri, gîndi, care nu au asemănare.

Niciodată nu-și imaginase că pe Arrakis ar putea exista ceva atît de frumos ca acest orizont roșu, învăpăiat, ca purpuriul și oculul stîncilor din zare. Dincolo de pistele terenului, unde roua săracă a nopții dăduse un suflu de viață semințelor grăbite ale Arrakisului, văzu insule mari, de flori roșii și, printre ele, Pete mov... ca niște urme uriașe de pași.

— E o dimineață frumoasă, Sire, spuse santinela.

— Da.

Dădu din cap, gîndind: *Poate că întreaga planetă va fi odată așa.*

Poate că va deveni o patrie înfloritoare pentru fiul meu. Apoi observă siluetele oamenilor care traversau cîmpurile de flori, măturîndu-le cu unelte ciudate, ca niște coase. Culegătorii de rouă. Apa! Apa, atît de prețioasă aici, încît nici roua nu trebuia irosită.

Sau poate că va rămîne, mereu, o lume cumplită?

"Nu există, probabil, revelație mai zguduitoare decît clipa în care descoperi că tatăl tău este un om... făcut din carne".

Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan

— CEEA CE TREBUIE să fac este odios, Paul, spuse Ducele, dar n-am încotro.

Stătea lîngă adulmecătorul de otrăvuri portabil, care fusese adus în sala de consiliu cînd li se servise micul dejun. Sensorii aparatului atîrnau moale deasupra mesei, sugerîndu-i lui Paul imaginea unei stranii insecte moarte.

Privirea Ducelui era ațintită dincolo de ferestre, asupra terenului de debarcare, învăluit în picla subțire de praf a dimineții.

În fața lui Paul se afla proiectorul cu microbobina despre practicile religioase ale fremenilor. Filmul fusese realizat de unul dintre experții lui Hawat și Paul era încă tulburat de referirile la el însuși.

"Mahdî!"

"Lisan al-Gaib!"

De cum închidea ochii, în minte îi răsuna strigătele mulțimii. *Așadar, asta speră, gîndi. Își amintea și spusele Cucernicei Maici: Kwisatz Haderach. Amintirile redeșteptau în ființa lui senzația de țel cumplit, populînd această lume necunoscută cu impresii familiare, pe care nu le putea înțelege.*

— Odios, repetă Ducele.

— La ce te referi, tată?

Leto se întoarse și își privi fiul.

— Harkonnenii își închipuie că pot să mă tragă pe sfoară, făcîndu-mă să-mi pierd încrederea în persoana mamei tale. Nu-și dau seama că mai degrabă mi-aș pierde încrederea în mine însumi.

— Nu înțeleg, tată.

Din nou, Leto se întoarse către fereastră. Soarele alb se apropia de cvadrantul său matinal. În lumina lăptoasă, nori mari de praf se deplasau încet spre canioanele ascunse care brăzdau Scutul de Piatră.

Vorbînd rar, cu voce scăzută, ca să-și înăbușe minia, Ducele îi povesti lui Paul despre misteriosul fragment de mesaj descoperit de Hawat.

— Tot așa m-ai putea suspecta și pe mine, replică Paul.

— Trebuie să-i lăsăm să creadă că au reușit. Trebuie să-și închipuie că sînt chiar atît de prost. Totul trebuie să pară veridic. Nici măcar mama n-are voie să știe.

— Bine, dar... de ce, tată?

— Răspunsul mamei tale nu trebuie să fie un rol. Oh, știi, e capabilă să joace minunat teatru... dar depînd prea multe de asta. Sper să demasc un trădător. De aceea, este necesar să se creadă că am fost

total indus în eroare. Trebuie să-i facem acest rău mamei ca s-o ferim de un rău și mai mare.

– Pentru ce-mi spui toate astea, tată? Dacă mă voi trăda?

– Pe tine n-or să te urmărească în această afacere, spuse Ducele. Vei păstra secretul. *Trebuie.* (Se apropie iar de fereastră și continuă, fără să se întoarcă:) Iar dacă mi se va întâmpla ceva, o să-i poți spune tu adevărul: că nu m-am îndoit niciodată de ea. Nici măcar o singură clipă. Va trebui să fie încredințată de lucrul acesta.

Paul recunoscuse în cuvintele tatălui său gândul morții și spuse repede:

– Nu ți se va întâmpla nimic, tată. Ce...

– Taci, fiule.

Paul îi privi lung spatele, desluși oboseala în poziția gâtului, în linia umerilor, în încetineala mișcărilor.

– Ești doar obosit, tată.

– Sînt obosit, într-adevăr, rosti Ducele. Obosit moral. Pesemne că m-a ajuns și pe mine degenerescenta depresivă a tuturor Caselor Mari. Și ce puternici am fost odată...!

– Casa noastră nu a degenerat! izbucni Paul, cu neașteptată minie.

– Oare?

Ducele își întoarse fața spre fiul său. Avea cearcăne întunecate sub ochii de cremene. Gura lui schiță o grimasă cinică.

– Ar fi trebuit să mă căsătoresc cu maică-ta, s-o fac Duceasă, spuse el. Dar... celibatul meu mai lasă unor Case speranța într-o alianță cu mine prin fiicele lor de măritat. (Dădu din umeri.) Așa că...

– Mama mi-a explicat situația.

– Nimic nu poate să-i ofere unui conducător mai multă loialitate decît impresia de bărbăție, zise Ducele. Iată de ce încerc să întrețin un aer de bărbăție.

– Conduci bine, protestă Paul. Guvernezi bine. Oamenii te urmează de bună voie și te iubesc.

– Am unul dintre cele mai eficiente servicii de propagandă, replică Ducele și-și îndreptă iarăși privirea către bazin. Posibilitățile noastre sînt mai numeroase aici, pe Arrakis, decît ar putea să bănuiască Imperiul. Cu toate acestea, uneori mi se pare că ar fi fost mai bine dac-am fi renunțat, dacă am fi ales calea exilului. Uneori, aș vrea să ne putem cufunda în anonimatul majorității, să fim mai puțin expuși la...

– Tată!

– Da, sînt obosit... Știi că folosim reziduul de mirodenie ca materie primă și că dispunem deja de propria noastră fabrică de peliculă?

– Poftim?

– Nu ne putem permite să ducem lipsă de peliculă pentru filme. Altminteri cum am mai putea să inundăm satele și orașele cu informațiile noastre? Poporul trebuie să știe ce bine e guvernat. Și cum să știe dacă nu-i spunem noi?

– Ar trebui să te odihnești puțin, spuse Paul.

Din nou, Ducele își întoarse ochii spre el.

– Arrakisul mai prezintă un avantaj, despre care mi se pare că nu ți-am vorbit. Mirodenia e pretutindeni, aici. O respiri, o măninci în orice. Am descoperit că asta creează un fel de imunitate naturală la unele dintre otrăvurile uzuale din Manualul Asasinilor. Iar imperativul economisirii fiecărei picături de apă impune o supraveghere strictă a întregii producții alimentare — culturile de fermenți, cele hidroponice, chemavitul, absolut tot. Nu putem să ucidem prin otrăvire pături largi ale populației... și nici noi nu putem fi atacați pe această cale. Arrakisul ne redă onestitatea și moralitatea.

Paul dădu să spună ceva, dar Ducele nu-i lăsă vreme.

– Trebuie să pot împărtăși cuiva lucrurile acestea, fiul meu. (Oftă, și privirea sa reveni la peisajul arid din care, acum, florile dispăruseră... strivite de culegătorii de rouă, ofilite de văpaia tot mai puternică a soarelui.) Pe Caladan am stăpînit cu puterea noastră maritimă și aeriană. Aici, trebuie să luptăm ca să dobîndim puterea asupra deșertului. Aceasta va fi moștenirea ta, Paul. Ce vei face dacă mi se va întâmpla ceva? Nu vei lua calea exilului, ci pe aceea a gherilei — fuga și hărțuiala.

Paul vru să răspundă, dar nu găsi cuvintele de care avea nevoie.

Niciodată nu-l văzuse pe tatăl său atît de deprimat.

– Arrakisul nu poate fi păstrat, reluă Ducele, decît cu prețul unor hotărîri care să nu țină seama de sentimentul demnității personale. (Arătă cu mîna dincolo de fereastră, spre steagul verde și negru al Atreizilor, care atîrna inert pe catargul de la capătul terenului de debarcare.) S-ar putea ca acest stindard onorabil să devină simbolul multor nelegiuiri.

Paul își simți gîtlejul uscat. Cuvintele tatălui său exprimau un sentiment al zădărniceii, un fatalism care-i răscolea sufletul și-l făcea să simtă un gol în coșul pieptului.

Ducele scoase dintr-un buzunar o tabletă contra oboselii și-o înghiți.

– Forța și frica, rosti el. Uneltele guvernării. Voi cere să se acorde mai multă atenție instruirii tale pentru condițiile gherilei. Ai văzut microbobina... Ei te numesc "Mahdi"... "Lisan al-Gaib"... În ultimă

instanță, te vei folosi și de asta.

Paul observă că spatele și umerii tatălui său se îndreptaseră sub efectul rapid al tabletei, dar nu izbuti să-și alunge din minte cuvintele de teamă și îndoială pe care le auzise.

— De ce-o fi întârziind ecologul? mormăi Ducele. I-am spus lui Thufir să-l cheme cât mai devreme.

Tatăl meu, Împăratul Padișah, m-a luat într-o zi de mină, iar eu am simțit imediat, gratie învățăturilor mamei mele, că era tulburat. M-a condus în Sala Portretelor, la ego-simulacrul Ducelui Leto Atreides. Privindu-l, am observat surprinzătoarea asemănare dintre tatăl meu și bărbatul din portret — același chip prelung rasat, cu trăsături aspre și ochi reci. "Prințesă-fucă", mi-a spus tatăl meu, "aș fi vrut să fi fost mai în vîrstă, la vremea cînd acest bărbat s-a apucat să-și caute o nevastă". Tatăl meu avea pe atunci șaptezeci și unu de ani și nu arăta mai bătrîn decît bărbatul din portret; eu nu aveam mai mult de paisprezece ani, dar am înțeles în ziua aceea că tatăl meu își dorise în taină un fiu asemenea Ducelui și că ura necesitățile politice din cauza cărora erau dușmani.

Fragment din În casa tatălui meu de prințesa Irulan

PRIMA SA ÎNTÎLNIRE cu aceia pe care, așa cum i se ordonase, trebuia să-i trădeze, avu asupra doctorului Kynes efectul unui șoc. Pe bună dreptate, Kynes se considera un om de știință pentru care miturile nu erau decît indicii interesante despre rădăcinile unei culturi. Băiatul, însă, părea întruchiparea exactă a imaginii din străvechea profetie. Avea "ochii iscoditori" și "aerul de rezervă candidă".

Firește, profetia nu indica prea lămurit dacă Divina Mamă avea să-l aducă pe Mesia odată cu ea sau dacă avea să-l zămislească după venire. Oricum, exista o potrivire stranie între proorocie și noii veniți.

Acea primă întîlnire avu loc pe la mijlocul dimineții, în fața clădirii administrative a terenului de debarcare de lângă Arrakeen. În apropiere, un ornitopter fără nici un fel de însemne aștepta zumzâind în surdină, ca o insectă moleșită. Lîngă el, făcea de gardă o santinelă Atreides, cu sabia trasă din teacă și cu silueta învăluită în aura ușor tremurătoare a unui scut defensiv.

Kynes privi zeflemitor reverberația scutului, gîndind: *În privința asta, Arrakisul le rezervă o surpriză!*

Ridică o mînă și escorta de fremeni care îl însoțea se opri.

Continuă să înainteze singur către intrarea imobilului — un gang întunecat în zidul de piatră protejat cu un strat de plastic. *O clădire monolitică, dar vulnerabilă*, gîndi el. *Net inferioară oricărei grote.*

Observă mișcare în gangul întunecat. Se opri, folosind răgazul ca să-și îndrepte mantia și izolațiile de pe umărul stîng al distraiului.

Ușile de la intrarea clădirii se deschiseră larg. Un grup de soldați Atreides înarmați pînă-n dinți — aveau paralizatoare, săbii și scuturi — ieșiră grăbiți și se postară în fața intrării. În urma lor, își făcu apariția un bărbat înalt, cu fața că de pasăre de pradă, cu pielea oacheșă și părul negru. Purta o pelerină jubba cu blazonul Atreizilor, dar felul în care o făcea arăta că nu era obișnuit cu veșmîntul. Pelerina i se lipea de pantalonul distraiului, fără să salte liber, ușor, în ritmul pașilor.

Alături de el pășea un tînăr cu părul la fel de negru, dar cu fața mai rotundă. Kynes îi cunoștea vîrsta și i se păru cam mic de statură pentru un tînăr de cincisprezece ani. Trupul de adolescent, însă, degaja un ciudat aer de fermitate, de siguranță, ca și cum tînărul ar fi avut puterea de a discerne în jurul său și de a înțelege lucruri nevăzute pentru alții. Era îmbrăcat la fel ca tatăl său, dar, spre deosebire de acesta, își purta pelerina cu o degajare ce dădea impresia că avusese asemenea îmbrăcăminte dintotdeauna.

"Mahdi va cunoaște lucruri pe care alții nu pot să le vadă", spunea legenda.

Kynes clătină din cap, muștrîndu-se: *Sînt oameni ca toți oamenii.*

Lîngă cei doi, înveșmîntat în aceeași ținută de deșert, venea un om pe care Kynes îl cunoscuse deja: Gurney Halleck. Planetologul trase adînc aer în piept, încercînd să-și potolească resentimentele pe care i le trezea omul care îl instruisese *cum să se poarte* în prezența Ducelui și a moștenitorului ducal.

"Te poți adresa Ducelui cu 'Domnia-Ta' sau cu 'Sire'. Este corect și 'Vlăstar Nobil', dar asta se spune în ocazii cu un caracter mai deosebit. Fiului i te poți adresa cu 'Domnișorul', sau cu 'Domnia-Ta'. Ducele e un om îngăduitor, dar nu-i plac familiarismele".

Și Kynes, privind grupul care se apropia, își spuse: *Vor afla ei curînd cine-i adevăratul stăpîn al Arrakisului. Poruncă să fiu interogat mai toată noaptea de mentatul lor, da? Poruncă să fac pe ghidul fiindcă vor să inspecteze cum se exploatează mirodenia, da?*

Implicațiile întrebărilor lui Hawat nu-i scăpaseră lui Kynes. Voiau să pună mîna pe bazele imperiale. Și nu încăpea nici o îndoială că aflaseră despre baze de la Idaho.

Am să-i ordon lui Stilgar să-i trimită Ducelui capul lui Idaho, își spuse Kynes.

Grupul Ducelui se afla acum la numai câțiva pași de el. Auzi scrișnetul nisipului sub ghetetele lor de deșert.

Kynes se înclină.

— Domnia-Ta, Duce.

Cît timp se apropiaseră de omul care aștepta solitar în apropierea ornitopterului, Leto avusese timp să-l cerceteze pe îndelete: înalt, slab, înveșmîntat ca pentru deșert, într-o mantie lungă, distrai și ghetete cu carîmbul scurt. Gluga mantiei era dată pe spate, cu vîlul atîrnînd într-o parte, lăsînd la vedere părul lung, blond-roșcat și o barbă rară. Sprîncene groase umbreau ochii insondabili, albastru-în-albastru. În jurul orbitelor și sub ele, pielea obrazului era mai întunecată.

— Așadar dumneata ești ecologul, spuse Ducele.

— Pe Arrakis preferăm vechea denumire, Domnia-Ta, răspunse Kynes. Sînt planetolog.

— Cum dorești, zise Ducele.

Îi aruncă o privire lui Paul.

— Fiule, el este Judecătorul Schimbării, arbitrul oricăror dispute, omul a cărui misiune este să se respecte legile, pînă ce vom prelua complet puterea asupra acestui fief.

Se întoarse spre Kynes:

— Ți-l prezint pe fiul meu.

— Domnia-Ta, rosti Kynes.

— Ești fremen? întrebă Paul.

Kynes surise.

— Am acces liber și în sietchuri, și în sate, Domnișorule. Dar sînt supusul Maiestății Sale. Sînt planetologul imperial.

Paul dădu din cap, impresionat de aerul de putere al omului din fața lui. Ceva mai înainte, Halleck i-l arătase pe Kynes de la una din ferestrele situate la etajul clădirii: "Cel escortat de fremeni... Cel care se apropie acum de ornitopter."

Paul îl examinase în grabă cu binoclul, observîndu-i linia dreaptă a gurii, buzele subțiri, fruntea înaltă. Gurney îi șoptise la ureche: Un individ al naibii de ciudat. Și să-l auzi cum vorbește — cuvinte sacadate, fraze scurte, clare, parcă retezate cu briciul."

În spatele lor, Ducele comentase: "Tipul savantului."

Acum, cînd era la numai câțiva pași de el, Paul simțea forța lui Kynes, impactul personalității sale. Ca și cum planetologul ar fi fost o ființă cu sînge regal, născută să comande.

— Mi se pare că dumitale trebuie să-ți mulțumim pentru distraie și pentru pelerinele astea, spuse Ducele.

— Sper că vă vin bine, Domnia-Ta. Sînt făcute de fremeni și cei care le-au croit și-au dat silința să le confecționeze după măsurile date de omul Domniei-Tale, Halleck, aici de față.

— Am fost oarecum mirat cînd mi s-a adus la cunoștință că nu ne poți conduce în deșert decît îmbrăcați cu hainele astea. Putem lua cu noi o cantitate mare de apă. Nu avem intenția să zăbovim prea mult și vom avea o escortă aeriană — cea de deasupra noastră. E destul de puțin probabil să fim nevoiți să coborîm pe nisip.

Kynes îl privi lung, cîntărindu-i din ochi trupul ghiftuit de apă. Spuse glacial:

— Pe Arrakis nu există cuvîntul "probabil". Există doar cuvîntul "posibil".

Halleck se zburli:

— Ducelui i te adresezi cu "Domnia-Ta" sau "Sire"!

Leto îl domoli cu un semn al mîinii — unul din discretele semnale de mină codificate — apoi spuse:

— Obiceiurile noastre sînt încă noi pe aici, Gurney. Trebuie să fim îngăduitori.

— Am înțeles, Sire.

— Îți sîntem îndatorați, doctore Kynes, zise Leto. Nu vom uita de straietele acestea și nici de grija pe care ai arătat-o pentru siguranța noastră.

Sub imboldul momentului, Paul își aminti un pasaj din Biblia C.P., rosti:

— "Darul e binecuvîntarea celui ce dă".

Cuvintele răsunară neașteptat de tare în aerul nemișcat. Fremeni din escorta lui Kynes, care așteptau ghemuiți pe vine în umbra clădirii, săriră în picioare, agitîndu-se și murmurînd între ei. Unul exclamă:

— Lisan al-Gaib!

Kynes se răsuci pe călcîie, reteză scurt aerul cu mîna, în direcția cetei de fremeni. Continuînd să murmure, oamenii se retraseră spre colțul clădirii.

— Interesant, comentă Ducele.

Kynes se uită cu asprime la Paul, apoi la Duce.

— Majoritatea locuitorilor din deșert au mintea plină de superstiții, spuse el. Nu le dați atenție. Nu fac nici un rău.

Dar și ei se gîndi la cuvintele legendei: "Vă vor întîmpina cu Vorbe Sfinte și vor lua darurile voastre

drept binecuvîntare".

Imaginea pe care Leto și-o făcuse despre Kynes — bazată în bună parte pe scurtul raport verbal al lui Hawat ("Kynes este rezervat și suspicios") — se cristaliză brusc: omul acesta *era fremen*. Venise însoțit de o escortă de fremeni. Aparent, s-ar fi putut spune că fremenii vroiau doar să verifice dacă erau într-adevăr liberi să circule în zonele urbane, așa cum li se promisese de puțin timp. Dar escorta aceasta părea mai degrabă o gardă de onoare. Iar Kynes se purta ca un om mîndru, obișnuit cu libertatea, un om ale cărui vorbă și comportare, relativ umile, se datorau numai suspiciunii față de niște străini. Întrebarea lui Paul fusese oportună și întemeiată.

Kynes se transformase în băștinaș.

— Nu plecăm, Sire? întrebă Halleck.

Ducele dădu din cap.

— Ba da. Topterul nostru o să-l pilotez eu. Kynes va sta cu mine, în față, ca să-mi arate drumul. Tu și cu Paul vă așezați pe scaunele din spate.

— O clipă, vă rog, interveni Kynes. Cu permisiunea Domniei-Tale Sire, trebuie să verific mai întii securitatea distraielor pe care le purtați.

Ducele vru să spună ceva, dar Kynes i-o luă înainte:

— Mă gîndesc și la propria-mi piele... Domnia-Ta. Știu prea bine cui i s-ar scoate ochii, dacă vi s-ar întîmpla vreun accident, cît timp sînteți cu mine.

Leto se încrunță, gîndind: *Delicată treabă! Dacă refuz, s-ar putea să se simtă jignit. Și n-am de unde să știu cîtă nevoie o să am vreodată de omul ăsta. Dar... să-l las să treacă de scut și să-mi atingă trupul, cînd știu atît de puține lucruri despre el?*

Gîndurile îi goneau nebunește, mîinate din urmă de necesitatea deciziei.

— Sîntem în mîinile dumitale, se hotări brusc.

Făcu un pas înainte, își desfăcu pelerina. Îl văzu pe Halleck arcuindu-se pe vîrfurile picioarelor, rămînînd nemișcat, dar gata să intervină.

— Și te-aș ruga, adăugă, să ai bunătatea de a ne explica și nouă ce e de fapt costumul ăsta, cu care dumneata ești, desigur, foarte obișnuit.

— Bine, încuviință Kynes.

Pipăi pe sub pelerina Duceului izolațiile de pe umeri, vorbind, pe măsură ce verifica straiul.

— Materialul propriu-zis este un microsandiș: un filtru cu eficacitate sporită, dublat de un sistem de schimb de căldură.

Ajustă izolațiile.

— Stratul care vine în contact cu pielea este poros. Lasă să treacă transpirația care a răcorit corpul... prin procesul normal, sau aproape normal, de evaporare. Următoarele două straturi...

Strînse izolațiile pectorale.

— ... comportă filamente pentru schimbul caloric și decantoare de sare. Sarea este regenerată.

La semnul ecologului, ducele își ridică brațele, zise:

— Foarte interesant.

— Respiră adînc, spuse Kynes.

Ducele se supuse. Kynes cercetă izolațiile de la subsuori, ajustă una dintre ele.

— Mișcările corpului, continuă el, mai ales respirația, și un oarecare efect osmotic furnizează forța necesară pompării.

Reveni la izolațiile pectorale, le slăbi puțin.

— Apa reciclată se adună în niște buzunare colectoare, de unde se poate sorbi prin tubul acesta, al cărui capăt se află în colierul de la gît.

Ducele își trase bărbia, înclinînd capul ca să vadă capătul tubului.

— Eficient și comod, observă el. Frumoasă concepție!

Kynes ingenunche, controlă izolațiile de la picioare.

— Urina și materiile fecale sînt sterilizate și prelucrate în căptușeala de pe coapse.

Se ridică în picioare, pipăi colierul de la gît, extrase un fel de limbă semicirculară.

— În plin deșert, filtrul acesta se trage peste jumătatea de jos a obrazului, iar tubul de sub el se introduce în nări, cu ajutorul acestor două cepuri cu clemă care asigură etanșeitățile. Se inspiră prin filtrul de la gură și se expiră prin tubul nazal. Cu un distrai fremen în stare perfectă, nu poți pierde mai mult de un degetar de umezeală pe zi — chiar dacă te prinde noaptea în Ergul Mare.

— Un degetar pe zi, murmură Ducele.

Kynes apăsă cu degetul pe calota frontală a glugii costumului; spuse:

— Aici s-ar putea să te roadă nițel. Dacă te supără prea tare, te rog să-mi spui. Am să mai string puțin marginea glugii.

— Mulțumesc, rosti Ducele, văzîndu-l pe Kynes că se dă un pas înapoi. Își mișcă umerii în interiorul costumului, remarcînd imediat că se simțea mai bine. Straiul era mai strîns pe trup, mai puțin iritant.

Kynes se întoarse spre Paul.

— Ei, acum să te vedem și pe tine, băiete.

E un om de treabă, își spuse ducele, *dar va trebui să învețe cum să ni se adreseze.*

Paul așteptă impasibil, în timp ce Kynes îi examina costumul. Avusese o senzație bizară când îmbrăcase straiul acesta lucios și alunecos. Fusese perfect conștient că nu mai purtase niciodată pînă atunci un distrai. Cu toate acestea, fiecare gest de ajustare a găicilor aderente de la izolații, sub îndrumarea stîngace a lui Gurney, i se părușe natural, instinctiv. Cînd își strînsese izolațiile pectorale, ca să obțină cit mai multă forță de pompare din mișcarea respiratorie, știuse ce anume făcea și în ce scop. Cînd își potrivise colierul de la gît și marginea glugii, știuse că o face ca să evite frecarea.

Kynes se ridică, se dădu înapoi, cu un aer perplex.

— Ai mai purtat vreodată distrai? întrebă.

— E prima oară.

— Atunci, ți l-a aranjat cineva?

— Nu.

— Ghețele ți-s strînsse mai tare deasupra gleznelor decît dedesubt... Cine ți-a spus să le strîngi în felul ăsta?

— Nimeni. Așa... așa mi s-a părut că trebuie strînsse.

— Chiar așa și trebuie.

Și Kynes își frecă obrazul, cu gîndul la legendă: *"El va cunoaște tipicurile voastre ca și cînd s-ar fi născut cu ele."*

— Să nu mai pierdem timpul, spuse Ducele.

Arătă către topterul care aștepta, porni înainte, răsponzînd cu o înclinare a capului la salutul santinelei. Urcă în cabină, își prinse centura de siguranță, începu să verifice instrumentele și comenzile. Aparatul pîrii cînd ceilalți urcară, la rîndul lor.

Kynes își strînsse centura, concentrîndu-și atenția la amenajările din interiorul aeronavei — luxul discret al capitonajelor gri-verzui, confortul scaunului, luciul instrumentelor. Trase cu plăcere în piept aerul curat, răcoros, care inundă cabina cînd ușile fură închise și ventilatoarele prinseră viață, bîzînd discret.

Confort! gîndi. Moleșeală!

— Totu-i în regulă, Sire, anunță Halleck.

Leto puse contactul aripilor, le simți ridicîndu-se și coborînd — o dată, de două ori. Se înălțară zece metri, apoi Ducele blocă aripile și acționă reactoarele posterioare care propulsară aparatul într-o mișcare ascendentă, șuierătoare, pe o pantă abruptă.

— Spre sud-est, dincolo de Scut, zise Kynes. Acolo i-am spus maestrului nisipar să-și concentreze utilajele.

— Bine.

Ducele stabilizează plafonul de zbor. Celelalte aparate își ocupară pozițiile de escortare deasupra lor și întreaga formație viră spre sud-est.

— Concepția și realizarea distraielor vădesc o perfecțiune tehnică deosebită, spuse, după cîteva clipe, Ducele.

— Poate că într-o zi vă voi duce să vizitați un atelier dintr-un sietch, zise Kynes.

— M-ar interesa, într-adevăr. Dar mi se pare că se fabrică distraie și în unele orașe de garnizoană.

— Imitații nereușite. Orice dunar care ține la viață poartă distrai fremen.

— Și chiar nu se pierde mai mult de-un degetar de apă pe zi?

— Dacă distraiul este bine ajustat, dacă gluga e strînsă cum trebuie și dacă toate izolațiile sînt în perfectă stare, cantitatea cea mai mare de apă se pierde prin palmele mîinilor. Cînd nu trebuie să-ți folosești mîinile la vreo treabă mai delicată, poți purta mînuși de distrai. Cei mai mulți dintre fremenii din deșert, însă, preferă să-și ungă mîinile cu seva extrasă din frunzele tufei de creozot, care are darul de a opri transpirația.

Ducele aruncă o privire în jos, spre stînga, la peisajul haotic al Scutului de Piatră — stînci rāvășite de crevase înguste și adînci, petece galbene-brune, întretăiate de dungile negre ale faliilor născute din prăbușiri. Imensul lanț muntos părea să fi fost azvîrlit din spațiu și lăsat pentru totdeauna acolo unde se sfărîmase, izbindu-se de suprafața planetei.

Survolară un bazin nu prea adînc, plin cu nisip cenușiu, ca un rîu izvorît din gura unui canion ce se deschidea către sud. Degete de nisip se prelingeau parcă în interiorul bazinului, conturînd o deltă uscată și imobilă, înconjurată de roca întunecată.

Kynes se rezemă de spătarul scaunului. Se gîndi la trupurile saturate de apă pe care le simțise sub straiile Atreizilor. Purtau centuri de scut peste pelerine, paralizatoare agățate la șold, iar la gît, prinse de lăntșoare, radioemițătoare de mărimea unei monede. Și Ducele, și fiul său erau înarmați cu cuțite virite în teci prinse de încheietura mîinii, iar tecile i se păruseră destul de uzate. Își spuse, nu fără o oarecare doză de admirație, că oamenii aceștia erau un amestec ciudat de blîndețe și forță brutală. Aveau o siguranță și-un calm pe care nu le observase niciodată la Harkonneni.

– Sper că vei menționa în raportul pe care-l vei adresa Împăratului, în legătură cu schimbarea fiefului, că noi am respectat legile, nu-i așa? întrebă Leto. Se uită pieziș către Kynes, apoi din nou înainte.

– Harkonnenii au plecat. Atreizii le-au luat locul.

– Deci totu-i în regulă? insistă Leto.

Zvîcnetul unui mușchi de pe maxilar trădă încordarea de-o clipă a planetologului.

– Ca planetolog și Judecător al Schimbării, sînt supusul direct al Imperiului... Domnia-Ta.

Ducele rînji sumbru.

– Realitatea, însă, știm amîndoi care e.

– Îți reamintesc că activitatea mea se bucură de sprijinul Maiestății-Sale.

– Zău? Și în ce constă această activitate?

În liniștea scurtă care urmă, Paul gîndi: *Tata întinde prea mult coarda. Îi aruncă o privire lui Halleck, dar menestrelul-războinic părea absorbit de priveliștea dezolantă de sub ei*

Kynes răspunse glacial:

– Te referi, desigur, la activitatea mea de planetolog.

– Desigur.

– În mare, mă ocup de biologia și de botanica solurilor uscate... ca și de unele cercetări geologice – carotaje, analize. Posibilitățile unei planete sînt practic inepuizabile.

– Întreprinzi și cercetări referitoare la mirodenie?

Kynes se întoarse spre Duce, iar Paul sesiză contracția mușchilor din obrazul planetologului.

– Curioasă întrebare, Domnia-Ta.

– Nu uita, Kynes, că acum planeta este fieful meu. Și metodele mele sînt altele decît ale Harkonnenilor. Nu am nimic împotriva studiilor dumitale cu privire la mirodenie, atîta timp cît mă ții la curent cu ceea ce afli.

Se uită fix la planetolog; adăugă:

– Harkonnenii nu prea încurajau cercetările legate de mirodenie, nu-i așa?

Kynes îi întoarse privirea, dar nu răspunse.

– Poți vorbi fără grijă, îl îndemnă Ducele. N-ai de ce să te temi.

– Mda, murmură Kynes. Curtea Imperială e într-adevăr cam departe. Și gîndi: *Ce-și închipuie cotropitorul ăsta, umflat de apă? Mă crede chiar atît de nătîng încît să mă fac sluga lui?*

Ducele emise un rîs scurt, își întoarse privirea la direcția de zbor.

– Remarc o oarecare acreală în tonul dumitale, domnule. Am invadat Arrakisul cu haita noastră de ucigași cu chipuri blajine, eh? Și mai avem pretenția să recunoașteți că sîntem altminteri decît Harkonnenii, nu-i așa?

– Am citit materialul de propagandă pe care l-ați răspîndit prin sietchuri și prin sate, spuse Kynes. "Să dăruim dragostea noastră ilustrului Duce!" Serviciul dumitale de pro...

– Măsoară-ți cuvintele! lătră brusc Halleck, smulgîndu-se de lingă geam și aplecîndu-se amenințător înainte.

Paul puse o mînă pe brațul lui Halleck.

– Gurney! rosti Ducele, aruncîndu-i o privire peste umăr. Omul acesta a trăit mult timp sub Harkonneni.

Halleck își reluă vechea poziție. Mormăi:

– Mda...

– Omul Domniei-Tale, Hawat, este destul de abil, – spuse, după o clipă, Kynes. Dar mi-am dat imediat seama ce urmărea.

– Foarte bine, replică Ducele. Ești de acord să ne deschizi bazele?

– Bazele sînt proprietatea Maiestății Sale, răspunse tăios Kynes.

– Și zac nefolosite.

– Ar putea fi folosite.

– Maiestatea Sa e de aceeași părere?

Kynes îl străfulgeră cu privirea.

– Arrakisul ar putea să devină un Eden dacă pe guvernatorii săi i-ar mai interesa și altceva decît scurmatul după mirodenie!

Nu mi-a răspuns la întrebare, gîndi Ducele, apoi întrebă:

– Cum ar putea deveni un Eden, dacă nu dispune de bani?

– La ce bun banii, dacă nu poți cumpăra cu ei ajutorul de care ai nevoie? replică planetologul.

Aha! își spuse Ducele. Zise repede:

– Vom discuta problema asta altă dată. Am impresia c-am ajuns la marginea Scutului. Continuăm drept înainte?

– Drept înainte, murmură Kynes.

Paul privi pe fereastră. Sub ei, tancurile sfărîmate începuseră să coboare în cute abrupte spre un platou neted, de piatră, mărginit de un prag ca o muchie de cuțit. Dincolo de prag, asemenea unor unghii

frumos tăiate, se prelungeau pînă la orizont șiruri continue de dune. Printre ele, departe, se zăreau din loc în loc pete întunecate care nu păreau să fie nisip. Aflorismente stîncose? În reverberația aerului fierbinte, Paul nu le putea distinge prea bine.

— Nu cresc deloc plante, acolo, jos? întrebă el.

— Puține, răspunse Kynes. Zona biologică de la această latitudine se caracterizează mai ales prin ceea ce noi numim "mici hoți de apă" — viețuitoare adaptate să-și prade unele altora umezeala, pîndindu-se între ele pentru picăturile de rouă. Anumite regiuni ale deșertului forfotesc de viață. Dar toate aceste forme vii au învățat cum să supraviețuiască în condițiile vitrege ale mediului. Dacă tu, om, te pomenești vreodată acolo, jos, și nu vrei să mori, trebuie să faci exact ce fac ele.

— Adică să-i furi altuia apa? întrebă Paul.

Ideea i se păruse revoltătoare și glasul îi trădă tulburarea.

— Se mai întîmplă și-așa, rosti Kynes, deși nu la asta m-am referit. Vezi tu, băiete, clima mea pretinde o atitudine deosebită față de apă. Aici nu există secundă în care să nu te gîndești la apă. N-ai voie să irosești nimic din ceea ce conține cît de cît umezeală.

"Clima mea..." gîndi Ducele.

— Virează două grade spre sud, Domnia-Ta. La vest e furtună. Ducele dădu din cap. Văzuse și el tălăzuirea de praf cafeniu. Viră larg, înclinînd topterul pe-o parte, observînd cu coada ochiului reflexul portocaliu-lăptos al prafului, pe aripile aparatelor din escortă, care îi imitau manevra.

— E bine să trecem cît mai departe de ea, zise Kynes.

— Îmi închipui că-i destul de periculos să zbori în nisipul ăla, spuse Paul. E adevărat că poate străpunge metalele cele mai dure?

— La altitudinea asta nu-i nisip, ci praf, explică Kynes. Singurele pericole sînt lipsa vizibilității, turbulența și obturarea prizelor de aer.

— Și chiar o să vedem astăzi o exploatare de mirodenie în lucru?

— Foarte posibil.

Paul tăcu, se rezemă de spătarul scaunului. Își folosise întrebările și hiperpercepția pentru a efectua ceea ce mama sa numea "înregistrarea" persoanei. Și-l fixase bine pe Kynes acum — timbrul vocii, fiecare detaliu al feței, fiecare detaliu al gesturilor. G cută nefirească pe mîneca stîngă a mantiei planetologului trăda prezența unui cuțit într-o teacă prinsă pe braț. În dreptul taliei, mantia părea mai umflată. Auzise că oamenii deșertului poartă un soi de cingătoare cu buzunare, în care țin felurite obiecte de strictă necesitate. Poate că asta era explicația umflăturilor de sub mantie. În nici un caz nu putea fi vorba de o centură de scut. Mantia era închisă la gît cu o fibulă de cupru pe care era gravată imaginea unui iepure. O altă fibulă, mai mică, purtînd același desen, atîrna de colțul glugii răsfrînte pe umeri. Alături, Halleck se răsuci, cotrobăi în compartimentul din spate, își scoase la iveală balisetul. Kynes aruncă o privire înapoi cînd Halleck începu să-și acordeze instrumentul, apoi se concentră din nou asupra direcției de zbor.

— Ce-ai vrea să-ascuți, Domnișorule? întrebă Halleck.

— Ce vrei tu, Gurney.

Halleck își plecă urechea deasupra cutiei de rezonanță, luă un acord și începu să cînte încet:

"Părinții noștri au mîncat mană în deșert,
În ținutul fierbinte unde se-ncrîncenă vîntu-n virtejuri.
Izbăvește-ne, Doamne, de țara cea hîdă!
Izbăvește-ne... o, izbăvește-ne
De setea și uscăciunea deșertului."

Kynes îi aruncă Ducelei o privire; spuse:

— Nu călătorești cu o escortă prea numeroasă, Domnia-Ta. Toți oamenii care te însoțesc au mai multe talente?

— Ca Gurney? rîse Ducele. Gurney e unic. Îi apreciez în mod deosebit ochii. Puține lucruri le scapă. Planetologul se încruntă.

Halleck, fără să piardă nici o măsură din melodie, improvază mai departe:

"Căci eu sînt ca buha deșertului, o!
Așa-i! Sînt ca buha deșertului!"

Ducele se aplecă brusc, desprins un microfon de pe tablou! de bord, îl conectă cu o apăsare a degetului și spuse:

— Atenție Escorta Gama! Aici Liderul. Obiect zburător pe direcția orei nouă, în sectorul B. L-ați identificat?

— Nu-i decît o pasăre, zise Kynes. Și adăugă: Ai ochi ageri.

Difuzorul de pe tabloul de bord pîrii, apoi o voce răspute:

– Escorta Gama. Am examinat obiectul prin telescop. E o pasăre mare!

Paul privi în direcția indicată, desluși un punct întunecat care se mișca intermitent. Își dădu seama că de atent pilota tatăl său... Cu toate simțurile la pîndă.

– Nu știam că există păsări atît de mari în largul deșertului, spuse Ducele.

– Trebuie să fie un vultur, răspute Kynes. Sînt destule viețuitoare care s-au adaptat la mediul acesta.

Ornitopterul survola acum o cîmpie pustie de piatră. De la înălțimea celor două mii de metri la care zburau, Paul zări dedesubt umbra diformă a navei lor și, puțin mai înapoi, umbrele aparatelor din escortă. Solul de sub ei părea plat, dar felul în care se contorsionau umbrele dezmințea această impresie.

– A reușit cineva, vreodată, să parcurgă teafăr deșertul? întrebă Ducele.

Halleck se opri din cîntat. Se aplecă, așteptînd răspunsul lui Kynes.

– Largul deșertului, nu, spuse Kynes. Au fost însă cîteva cazuri în care unii oameni au izbutit să se salveze din zona secundară. Au supraviețuit traversînd regiunile stîncoase, în care viermii se aventurează rareori.

Atenția lui Paul fu atrasă deodată de timbrul vocii lui Kynes. Își simți întregul mecanism al percepției trecînd în alertă, așa cum îl deprinsese prin antrenament.

– Ah! exclamă Ducele. Viermi! Trebuie să apuc să văd și eu unul.

– Poale c-o să vezi unul chiar astăzi, zise Kynes. Unde-i mirodenie, sînt și viermi.

– Totdeauna? întrebă Halleck.

– Totdeauna.

– Există vreo legătură între vierme și mirodenie? se interesă Ducele.

Kynes întoarse capul spre el și Paul observă felul în care își țuguie buzele înainte de a răspunde.

– Viermii apără *nisipurile* cu mirodenie. Fiecare vierme își are... teritoriul său. Cît despre mirodenie... Cine știe? Specimenele de viermi pe care le-am cercetat ne fac să presupunem existența unor complexe schimburi chimice reciproce. Am descoperit urme de acid clorhidric în sistemul vascular, iar în... în alte părți, acizi mai complecși. O să-ți trimit monografia mea, referitoare la subiectul ăsta.

– Și scuturile sînt într-adevăr neputincioase? întrebă Ducele.

– Scuturile! pufni Kynes. Activează un scut într-o zonă cu viermi și soarta ți-e pecetluită! Cum îl simt, viermii nu mai țin scama de frontierele teritoriale; vin să-l atace de la cele mai mari depărtări, de peste tot. Nimeni n-a supraviețuit vreodată unui asemenea atac.

– Atunci cum le-ați venit de hac viermilor pe care i-ați disecat?

– Șocuri electrice de înaltă tensiune aplicate separat fiecărui segment inelar. E singura modalitate pe care o cunoaștem pentru a-i ucide și a le recupera cadavrele intacte. Exploziile nu fac decît să-i amețească sau să-i rănească, iar fiecare segment își are propria lui viață. În afara armamentului atomic, nu cunosc nici un alt mijloc capabil să nimicească un vierme mare în întregime. Sînt incredibil de rezistenți.

– De ce nu s-a întreprins nimic pentru a-i extermina? întrebă Paul.

– Costă prea mult, răspute Kynes. Suprafața-i prea mare.

Paul se retrase în colțul lui. Simțul adevărului, percepția nuanțelor din voce îi spuneau că planetologul mințea sau rostea numai jumătăți de adevăruri. Gîndi: *Dacă există vreo legătură între mirodenie și viermi, exterminarea viermilor ar însemna distrugerea condimentului.*

– În curînd, nimeni nu va mai trebui să se teamă de întinderile de nisip, spuse Ducele. Un singur apel, prin intermediul unor emițătoare de genul celor de la gîtul nostru, va fi suficient pentru a solicita ajutorul echipelor de salvare. Nu peste mult timp, toți nisiparii noștri vor fi dotați cu asemenea aparate. Pînă atunci vom pune la punct și un serviciu special de salvare.

– Lăudabilă inițiativă, comentă Kynes.

– După tonul cu care-o spui, nu s-ar zice că ești de acord.

– De ce să nu fiu de acord?! Dimpotrivă! Numai că emițătoarele n-o să vă fie de cine știe ce folos.

Sarcina electrostatică a furtunilor de nisip ecranează aproape în întregime semnalele radio, iar instalațiile de emisie-recepție pot fi oricînd scurtcircuitate. De altfel, s-a încercat deja folosirea lor. Arrakisul nu duce lipsă de echipament tehnic. Și în afară de asta, cînd te urmărește un vierme, n-ai prea mult timp la dispoziție. De obicei, nu-ți rămîn decît vreo cincisprezece-douăzeci de minute din clipa în care te-a descoperit.

– Atunci, ce mă sfătuiești? întrebă Ducele.

– Îmi ceri sfatul... mie?

– Da. Ca planetolog.

– Ai urma un sfat de-al meu?

– Dacă l-aș considera înțelept.

– Foarte bine, Domnia-Ta. Să nu călătorești singur.

Pentru o clipă, Ducele își abătu atenția de la comenzi.

— Asta-i tot?
— Asta-i tot. Să nu călătorești singur.
— Dar dacă ești izolat de-o furtună și silit să cobori? interveni Halleck. Nu se poate face nimic altceva?
— *Altceva* înseamnă o mulțime de lucruri, zise Kynes.
— *Dumneata* ce-ai face? întrebă Paul.
— Kynes se întoarse și-l sfredeli cu privirea, apoi se adresă Duceului:
— M-aș îngriji în primul rînd de starea distraiului. Dacă m-aș afla în afara unei zone cu viermi sau printre stînci, aș rămîne în navă. Dacă m-aș afla în nisip deschis, m-aș îndepărta de navă cît aș putea de iute. O distanță de vreo mie de metri ar fi de-ajuns. Apoi, m-aș ascunde sub mantie. Nava nu i-ar scăpa în nici un caz unui vierme, eu însă aș putea trece neobservat.
— Și pe urmă? vru să știe Halleck.
Kynes dădu din umeri.
— Aș aștepta să plece viermele.
— Atît? întrebă Paul.
— După ce viermele s-a îndepărtat, poți încerca să te deplasezi la rîndul tău, spuse Kynes. Trebuie să pășești ușor, să eviți tobele de nisip și bazinele de praf cu marea și să te îndrepti către cea mai apropiată zonă stîncoasă. Sînt multe asemenea zone. Numai așa ai șanse să reușești.
— Tobe de nisip? se miră Halleck.
— O stare naturală de tasare a nisipului, explică Kynes. Cum ai călcat pe suprafața sa începe să bubuie. Sunetul atrage imediat viermii.
— Ce sînt bazinele de praf cu marea? se interesă Ducele.
— De-a lungul secolelor, o serie de depresiuni din deșert s-au umplut cu praf. Unele sînt atît de întinse, încît au curenți, flux și reflux. Dacă nu știi să le recunoști, ești pierdut. Te înghit instantaneu, ia primul pas greșit.
Halleck se lăsă pe spate, începu să mîngîie din nou strunele balisetului. Apoi, deodată, cîntă:

"O, nu-i mînia pe-ai deșertului zei
Dacă te temi de moarte și vrei
Primejdiile să..."

Se întrerupse, se aplecă înainte:

— Nor de praf în față, Sire.
— Îl văd, Gurney.
— Destinația noastră, spuse Kynes.

Paul se înalță în scaun ca să privească prin parbriz. Văzu un nor galben care se rostogolea aproape de suprafața deșertului, la vreo treizeci de kilometri în fața lor.

— E o fabrică de mirodenie, zise Kynes. A fost coborîtă pe suprafață, ceea ce-nseamnă că acum lucrează. Norul este format de nisipul evacuat după separarea centrifugală a mirodeniei. Nu există alt nor de nisip care să i se asemene.

— Sînt niște toptere deasupra, observă Ducele.
— Da, încuviință Kynes. Doi... trei... patru cercetași. Pindesc semnul de vierme.
— Semnul de vierme?

— Un val de nisip mișcător, care se deplasează către șenilă și care poate fi văzut de departe. Uneori însă, viermii se deplasează la adîncimi prea mari ca să ridice un val și în cazul acesta semnul este detectat de sondele seismice instalate pe suprafața nisipului.

Kynes scrută văzduhul.

— Ar trebui să fie și-o aripă purtătoare prin preajmă, spuse, dar n-o văd nicăieri.
— Viermii sînt nelipsiți — parcă așa ziceai, nu? întrebă Halleck.
— Nelipsiți.

Paul se aplecă în față, atinse umărul lui Kynes.

— Cît de întinsă-i zona pe care o stăpînește un vierme?

Kynes se încruntă. Puștiul nu contenea să pună întrebări de adult.

— Depinde de mărimea viermelui, răspunse.

— Care-s limitele? îl întrebă Ducele.

— Cei mari pot controla pînă la trei sau patru sute de kilometri pătrați. Cei mici...

Tăcu brusc, căci Ducele acționase fără veste reactoarele de frînare. Aparatul se poticni scurt și motoarele amuțiră. Aripile prinseră viață, începură să bată aerul. Ducele înscrise topterul într-un viraj larg, menținîndu-i plafonul, arătă cu mîna stîngă spre est, dincolo de șenilă.

— Nu cumva-i semn de vierme acolo?

Kynes se aplecă prin fața lui, cercetînd zarea.

Paul și Halleck se înghesuiră unul într-altul, privind în aceeași direcție și Paul observă că escorta lor, surprinsă de manevra neașteptată și continuându-și câteva clipe zborul, vira acum strâns înapoi. Combina era tot în fața lor, la numai vreo trei kilometri distanță.

În direcția în care arătase Ducele, crestele semicirculare ale dunelor se prelungeau, umbră după umbră, pînă la orizont — iar de-a curmezișul lor, străbătîndu-le ca o linie dreaptă ce se pierdea în depărtare, își croia drum un deal prelung — o coamă mișcătoare de nisip. Lui Paul i se păru că ceea ce vedea semăna cu siajul lăsat de un pește mare, înotînd sus și atingînd cu spinarea suprafața unei ape liniștite.

— E un vierme, spuse Kynes. Unul mare.

Se retrase iute pe scaunul său, înșfăcă microfonul de pe tabloul de bord, schimbă frecvența de emisie. Privind cu ochi scinteietori caroiajul hărții prinse pe role deasupra capetelor lor, vorbi în microfon:

— Atenție șenila din sectorul Delta Ajax nouă! Semn de vierme. Șenila din Delta Ajax! Semn de vierme. Rog confirmați recepția.

Așteptă.

Difuzorul de pe tabloul de bord emise o serie de paraziți, apoi o voce:

— Cine cheamă Delta Ajax nouă? Recepție.

— Nu se prea omoară cu firea, constată Halleck.

Kynes răspunse în microfon:

— Zbor neînmatriculat — la nord-vest de voi, distanța aproximativ trei kilometri. Semnul de vierme e în deplasare pe direcția voastră. Contact în aproximativ douăzeci și cinci de minute.

În difuzor se auzi altă voce:

— Aici Centrul de comandă al Cercetașilor. Confirm observația. Rămîneți pe recepție pentru estimarea contactului. Urmă o pauză, apoi: Contact peste douăzeci și șase de minute. Probabilitatea estimării anterioare a fost excelentă. Cine-i la bordul aparatului neînmatriculat? Recepție.

Halleck își desprinse iute centura de siguranță, se repezi în față, între Kynes și Duce.

— Kynes, asta-i frecvența de lucru obișnuită?

— Da, de ce?

— Cine-i pe recepție?

— Numai echipajele care lucrează în zonă. Pentru evitarea interferențelor.

Difuzorul pîrii din nou, apoi vocea care vorbise prima spuse:

— Aici Delta Ajax nouă. În contul cui trecem prima pentru avertisment? Recepție.

Halleck îi aruncă Ducelui o privire întrebătoare.

Kynes spuse:

— Se acordă o primă în mirodeneie celui care semnaleză cel dintîi viermele. Vor să știe...

— Spune-le cine-a văzut primul semnul de vierme, zise Halleck.

Kynes ezită câteva secunde, apoi ridică microfonul:

— Treceți prima pentru avertisment pe numele Ducelui Leto Atreides. Repet: Ducele Leto Atreides.

Recepție.

Parțial distorsionată de un lanț de descărcări electrostatice, vocea din difuzor replică impasibilă:

— Am înțeles și vă mulțumim,

— Așa! Acum spune-le să împartă prima între ei, porunci Halleck. Spune-le că asta-i dorința Ducelui.

Kynes trase adînc aer în piept, apoi transmise:

— Ducele dorește ca prima să fie împărțită membrilor echipajului. Ați înțeles? Recepție.

— Am înțeles și vă mulțumim, sună răspunsul.

Ducele spuse:

— Am uitat să menționez faptul că Gurney este foarte talentat și în materie de publicitate.

Kynes își întoarse mirat privirea spre Halleck.

— Oamenii vor înțelege astfel că Ducelui nu-i este indiferentă soarta lor, îl lămuri Halleck. Vestea o să se răspîndească. Am emis în banda de frecvență a zonei de lucru și nu cred să ne fi putut intercepta vreunii din agenții Harkonnenilor.

Își ridică privirea spre escorta aeriană, apoi adăugă:

— Oricum, sîntem bine apărați. Merita riscul.

Ducele viră în direcția norului de nisip care se ridica deasupra combinei.

— Ce se va întîmpla acum? întrebă el,

— Pe undeva, prin apropiere, se află un aerotransportor, răspunse Kynes. O să-și facă apariția și-o să ridice șenila.

— Și dacă n-o să-și facă apariția? interveni Halleck. Dacă-i accidentat?

— Atunci veți pierde un utilaj, rosti impasibil Kynes. Oprește deasupra șenilei, Domnia-Ta; o să vezi lucruri interesante.

Ducele se încruntă, concentrîndu-se asupra comenzilor. Ornitopterul pătrunse în zona cu turbulență de deasupra șenilei.

Paul privi în jos. Monstrul din metal și plastic, de sub ei, continua să scuipe nisip. Semăna cu un gîndac gigantic, vîrgat cu dungi cafenii și albastre, întinzîndu-și lateral labe terminate cu șenile late. În botul mașinii, o trompă imensă, cu capătul în formă de pîlnie, rîma într-un nisip închis la culoare.

– După culoare, se pare c-au dat de-un strat bogat, observă Kynes. Vor continua să lucreze pînă în ultimul minut.

Ducele accelerează bătaia aripilor, apoi le blocă brusc. Topterul coborî vertiginos. După cîteva clipe, Ducele acționează manșa, imprimînd aparatului o mișcare circulară. Nava începu să planeze în cercuri mari deasupra șenilei. Leto își ridică ochii, observă mulțumit că escorta își păstrase altitudinea inițială, dînd la rîndul ei ocol zonei, în cerc.

Paul privi o bucată de vreme norul galben, pe care-l scuipau gurile de evacuare ale combinei, apoi își mută privirea către deșert, la urma tot mai apropiată a viermelui.

– N-ar trebui să-i auzim chemînd aerotransportorul? întrebă Halleck.

– Comunicațiile cu aripa se tac de obicei pe altă bandă de frecvență, răspunse Kynes.

– N-ar trebui să existe cîte două transportoare pentru fiecare șenilă? întrebă Ducele. După cîte știi sînt douăzeci și șase de oameni în mașina aia; ca să nu mai vorbim de valoarea utilajului.

Kynes spuse:

– N-aveți destul echip...

O voce mînioasă erupse din difuzor, nelăsîndu-l să-și termine vorba:

– Vede careva aripa? Nouă nu ne răspunde.

Difuzorul improșcă un torent de piriuri și țiuuri înghițite imediat de un semnal de suprareglare. Urmă o pauză, apoi se auzi din nou prima voce:

– Raportați în ordine numerică! Recepție.

– Aici Centrul de comandă al Cercetașilor. Cînd am văzut-o ultima oară, aripa plana în cerc, la altitudine mare, pe direcția nord-vest. Acum nu se mai vede. Terminat.

– Cercetaș unu: nimic. Terminat.

– Cercetaș doi: nimic. Terminat.

– Cercetaș trei: nimic. Terminat.

Tăcere.

Ducele se uită în jos. Umbra aparatului său trecea chiar atunci peste combină.

– N-au decît patru cercetași?

– Patru, răspunse Kynes.

– Noi dispunem de cinci aparate. Ale noastre-s mai mari și-o să poată lua fiecare cîte trei oameni în plus. Cercetașii lor pot și ei să mai ia cîte doi.

Paul socoti repede în minte și spuse:

– Mai rămîn trei.

– De ce nu s-au repartizat cîte două transportoare fiecărei șenile? izbucni mînios Ducele.

– N-aveți destule echipamente auxiliare, spuse Kynes.

– Un motiv în plus ca să păzim ce avem.

– Unde-o fi dispărut transportorul ăla? murmură Halleck.

– Poate c-a fost silit să coboare undeva, dincolo de linia orizontului, spuse Kynes.

Ducele înhăță microfonul. Degetul mare îi șovăi deasupra întrerupătorului.

– Cum de nu i-au observat dispariția?

– Atenția Cercetașilor e îndreptată spre sol, explică Kynes. Misiunea lor e detectarea semnelui de vierme.

Ducele apăsă pe întrerupător, vorbi în microfon:

– Aici Ducele vostru. Coborîm să îmbarcăm echipajul de pe șenila din Delta Ajax nouă. Ordon tuturor Cercetașilor să facă același lucru. Cercetașii vor ateriza pe latura estică, iar noi pe cea vestică. Terminat.

Se aplecă în față, trecu pe banda de frecvență a escortei, repetă același ordin, îi înapoie microfonul lui Kynes.

Planetologul reveni pe frecvența locală și imediat o voce izbucni în difuzor:

– ... aproape o încărcătură completă de mirodenie! Avem aproape o încărcătură completă! Doar n-o s-o lăsăm unui afurisit de vierme! Terminat.

– S-o dea dracului de mirodenie! tună Ducele. Smulse microfonul din mîna lui Kynes, strigă:

– Putem să găsim oricînd o altă zonă cu mirodenie! Avem loc pentru douăzeci și trei de oameni.

Trageți la sorți sau decideți cum vă taie capul cine rămîne. Evacuăm zona. E un ordin!

Trînti microfonul în mîna lui Kynes, mormăi: "Scuză-mă", cînd acesta își scutură un deget lovit.

– Cît timp a mai rămas? întrebă Paul

– Nouă minute, răspunse Kynes.

– Nava noastră-i mai puternică decît celelalte, spuse brusc ducele. Dacă decolăm cu reactoarele și cu aripile la trei sferturi, mai putem lua încă un om.

– Nisipul e moale, îl preveni Kynes.

– Dacă decolăm pe reactoare cu patru oameni în plus la bord, riscăm să rupem aripile, Sire, adăugă Halleck.

– Cu aparatul ăsta, nu, replică Ducele.

Acționă grăbit comenzile și toptorul începu să coboare către șenilă. Aripile se înălțară brusc, frînara coborîrea, nava alunecă ușor pe nisip, oprindu-se la douăzeci de metri de combină.

Mașina se liniștise, nu mai scuipa nisip. Scotea doar un uruit mecanic, care se auzi și mai distinct când Ducele deschise ușa toptorului.

Nările le fură asaltate instantaneu de mirosul de scortîșoară – greu și înțepător.

Filfiind zgomotos, aparatele Cercetașilor aterizară de partea cealaltă a șenilei. Dincoace, topterele din escorta Ducelui coborîră la rîndul lor, înșirîndu-se unul în spatele celuilalt, pe nisip.

Paul se uită la combină, observă cît de pitice erau aeronavele pe lîngă ea – niște țînțari în jurul unei rădaște.

– Gurney, tu și cu Paul demontați scaunele din spate, spuse Ducele.

Replie manual aripile și le reglă unghiul zăvorîndu-le la trei sferturi, apoi controlă comenzile reactoarelor.

– De ce dracu' nu ies odată din mașina aia?

– Speră încă să se ivească aripa, spuse Kynes. Mai au cîteva minute. Scrută orizontul spre est.

Se întoarseră cu toții în aceeași direcție. Nu se vedea nici urmă de vierme, dar atmosfera devenise deodată apăsătoare, încărcată. Amenințătoare.

Ducele luă microfonul, selectă banda de frecvență a escortei, spuse:

– Doi dintre voi să-și demonteze generatoarele scuturilor. Primii doi în ordine numerică. Veți lua fiecare cîte un om în plus. N-o să abandonăm pe nimeni dihaniei.

Trecu înapoi pe frecvența zonei de lucru, se răsti:

– Gata, Delta Ajax nouă! Toată lumea afară! Imediat! E un ordin al Ducelui vostru! În pas alergător, dacă nu vreți să vă găuresc șenila cu laserele.

Lîngă botul combinei se deschise o trapă; apoi alta în spate și încă una deasupra. Oamenii începură să sară afară, lăsîndu-se să alunece pe corpul mașinii și rostogolindu-se în nisip. Ultimul ieși un bărbat deșirat, îmbrăcat într-un combinezon peticit. Sări pe una din șenile, apoi pe nisip.

Ducele agătă microfonul la locul lui, ieși pe aripă și strigă:

– Cîte doi oameni la fiecare Cercetaș!

Om în combinezon peticit începu să aleagă grupuri de cîte doi muncitori, împingîndu-i apoi către aeronavele care așteptau de partea cealaltă.

– Patru inși aici, strigă Ducele. Alți patru, la aparatul de color!

Arătă cu mîna unul dintre topterele escortei, aflat în spatele lui și din care soldații scoteau chiar în clipa aceea generatorul scutului defensiv.

– Încă patru la aparatul din spate!

Își întinse brațul spre cealaltă navă de pe care se demontase generatorul.

– Ceilalți, cîte trei la fiecare topter! Dați-i drumul odată, cîrțițe de nisip ce sînteți!

Lunganul sîrși cu repartizarea oamenilor, începu să alerge anevoie, prin nisip, către toptorul Ducelui. Îl urmau ultimii trei muncitori.

– Aud viermele, dar nu-l văd, zise brusc Kynes.

Apoi îl auziră cu foții – un hîrșîit abraziv, îndepărtat, dar crescînd cu fiecă clipă.

– Ce porcărie! mîrii Ducele.

În jurul lor, topterele începură să se înalțe, filfiind din aripi și ridicînd nori de praf. Iar Ducele își aminti subit de o scenă din junglele planetei sale natale – năvala inopinată într-un luminîș, filfiitul de aripi și zborul speriat al unor păsări hoitare, surprinse lîngă stîrvul unui bivol sălbatic.

Nisiparii ajunseră lîngă topter, începură să se cațere unul după altul, intrînd în cabină prin spatele Ducelui. Halleck îi ajută, trăgîndu-i înăuntru.

– Dați-i zor, băieți, dați-i zor! suieră el. Pas alergător!

Paul se înghesui într-un colț. Simți mirosul fricii din transpirația dunarilor, observă că doi dintre ei aveau colierele distraielor prost ajustate. Își înmagazina informația în memorie, pentru a și-o aminti mai tîrziu. Tatăl său va trebui să impună o disciplină mai severă în privința distraielor și a ajustării lor.

Nesupravegheați, oamenii aveau tendința să neglijeze amănunte de importanță vitală.

Ultimul muncitor pătrunse gîfiind în cabină, bolborosi:

– Viermele! Ne-ajunge! Dați-i drumul!

Ducele se așeză încruntîndu-se în scaunul său. Spuse:

– Mai avem încă trei minute pînă la ora estimată pentru contact. Nu-i așa, Kynes?

Închise ușa, o asigură.

– Cam atît, Domnia-Ta, răspunse planetologul și gîndi: *Un tip cu sînge rece, Ducele ăsta...*

– În spate totu-i în ordine, Sire, vesti Halleck.

Ducele dădu din cap, urmări cu privirea decolarea ultimului topter din escortă. Apoi puse contactul, mai privi o dată aripile și instrumentele, porni motoarele cu reacție.

Aparatul țîșni violent, apăsîndu-i brutal pe Duce și pe Kynes în scaune, comprimîndu-i pe cei din spate. Kynes urmări felul în care Ducele manevra comenzile – calm, sigur. Topterul urca pieptiș. Leto consultă indicațiile instrumentelor, privi în stînga și în dreapta, la aripi.

– Se cam opintește, Sire, observă Halleck.

– Sintem în limitele de toleranță, replică Ducele. Doar nu-ți inchipui că mi-aș permite riscuri cu asemenea pasageri, Gurney? Ce zici?

Halleck rînji:

– Așa este, Sire.

Ducele viră larg ușor, survolînd combina.

Paul, înghesuit lîngă geam, privi mașina inertă de sub ei. Semnul de vierme dispăru brusc la vreo patru sute de metri de șenilă. Și imediat după aceea, nisipul din jurul combinei păru că începe să tălăzuiască.

– Viermele-i acum sub șenilă, spuse Kynes. Veți vedea un lucru pe care puțini au apucat să-l vadă.

Nisipul din jurul combinei se acoperi brusc cu nori mari de praf. Uriașa mașină începu să se încline spre dreapta. Și, în nisipul din partea aceea, se porni dintr-o dată un vârtej gigantic. Se învîrtea din ce în ce mai repede. Pe o rază de cîteva sute de metri de jur-împrejur, aerul se umplu de nisip și de praf.

Apoi îl văzură.

În nisip se căscă o gaură rotundă, imensă. Lumina soarelui fulgeră în spițele albe, scînteietoare, care o mărgineau. Paul își dădu seama că diametrul găurii avea cel puțin de două ori lungimea șenilei. Privi, incremenit, cum fabrica de mirodenie se răstoarnă greoi în hăul acela, într-o avalanșă de praf și nisip. Și hăul dispăru.

– Pe toți zeii, ce namilă! murmură unul dintre oamenii de lîngă Paul.

– Ne-a înghițit toată truda! mîrii altul.

– Va plăti cineva pentru asta, spuse Ducele. V-o promit eu.

Paul percepu furia care clocotea dincolo de tonul glacial al vocii tatălui său și își dădu seama că-i împărtășea minia. Pierderea aceasta era un act criminal!

În tăcerea care se lăsase, îl auziră pe Kynes murmurînd:

– Binecuvîntat fie Făuritorul și apa Lui. Binecuvîntată fie venirea și binecuvîntată fie plecarea Lui. Fie ca trecerea Lui să purifice lumea. Fie ca El să facă să dăinuiască lumea, pentru poporul Lui.

– Ce tot bolborosești acolo? întrebă Ducele.

Kynes nu-i răspunse.

Paul se uită pieziș către oamenii îngrămădiți lîngă el. Priveau înfricoșați spatele lui Kynes. Unul din ei șopti:

– Liet!

Kynes se întoarse, se încruntă. Omul se făcu mic.

Un altul începu brusc să tușească – o tuse convulsivă, uscată. Îngăimă cu glas gîtuit:

– Blestemata asta de gaură de iad!

Dunarul cel deșirat, care ieșise ultimul din șenilă, îi spuse:

– Calmează-te, Coss. O să tușești și mai rău.

Apoi se foi între ceilalți, se aplecă înspre scaunul Duceului.

– Înălțimea-Ta trebuie să fii Ducele Leto, rosti el îți mulțumim că ne-ai salvat viețile. Am fi crăpat cu toții acolo dacă n-ai fi venit.

– Taci, omule, mormăi Halleck. Lasă-l pe Duce să piloteze.

Paul îl privi cu coada ochiului. Gurney observase și el zvicnetele mărunte din colțul fălcii tatălui său. Cînd Ducele se lăsa pradă miniei, trebuia să pășești în vârful picioarelor...

Leto începu manevra de redresare din virajul larg de pînă atunci. Se răzgîndi brusc, zărind o nouă mișcare pe suprafața nisipului. Viermele se retrăsese în adîncuri, iar acum, nu departe de locul în care se aflase șenila, apăruseră două siluete care se deplasau către nord, îndepărtîndu-se iute de depresiune. Păreau că alunecă pe deasupra nisipului, nelăsînd în spatele lor decît o urmă abia ghicită de praf.

– Cine-s oamenii ăia? tună Ducele.

– Doi prăpădiți care ne-au rugat să-i luăm cu noi, Înălțimea-Ta, se grăbi să răspundă dunarul cel înalt.

– De ce nu ne-ați pomenit nimic de ei?

– Și-au asumat singuri riscul, Înălțimea-Ta.

– Domnia-Ta, interveni Kynes, oamenii aceștia știu că nu se poate face mai nimic pentru cei surprinși în mijlocul deșertului, în împărăția viermilor.

– Cînd vom ajunge la bază vom trimite un topter după ei! se răsti Ducele.

– Cum dorești, Domnia-Ta, spuse Kynes. Dar nu prea cred că topterul va mai avea pe cine să salveze cînd va ajunge aici.

– O să-l trimitem totuși, insistă Ducele.

– Erau chiar lângă locul în care a ieșit viermele, spuse Paul. Cum de-au scăpat cu viață?

– Distanțele sînt înșelătoare, zise Kynes. Din cauza pereților înclinați ai depresiunii care se formează cînd nisipul astupă gaura.

– Consumăm carburant degeaba, Sire, observă Halleck.

– Ai dreptate, Gurney.

Ducele viră brusc, orientă nava în direcția Scutului de Piatră. Topterele din escortă își abandonară zborul de așteptare, coborîră alături de ei, ocupînd poziții de-o parte și de alta a aparatului ducal.

Paul se gîndi la cuvintele dunarului și la explicațiile lui Kynes. Sesizase din nou jumătăți de adevăruri și minciuni. Iar oamenii pe care-i zărise, alunecînd parcă pe suprafața deșertului, se deplasau cu mișcări atît de sigure!... Nu încăpea indoială că știau cum să meargă ca să nu atragă din nou viermele din adîncurile în care se retrăsese...

Fremenii! își spuse Paul. *Erau fremeni. Care alți oameni s-ar putea deplasa pe nisip cu atîta siguranță? Care alți oameni ar fi abandonatî fără remușcări... cu certitudinea că pentru EI nu e nici o primejdie? EI știu cum să trăiască aici! EI știu cum să păcălească viermele!*

– Ce căutau niște fremeni într-o combină? întrebă brusc Paul.

Kynes se răsuci în scaun.

Dunarul cel înalt se întoarse spre Paul, îl privi cu ochi holbați – ochi albaștri, fără alb.

– Cine-i puștiul? întrebă el.

Halleck făcu o mișcare scurtă, își strecură bustul între dunar și Paul, spuse:

– "Puștiul" e Paul Atreides, moștenitorul Ducelui.

– De ce zice că erau fremeni în rișnița noastră? întrebă omul.

– Pentru că arătau ca niște fremeni, răspunse Paul.

Kynes pufni disprețuitor:

– Nu după aparențe se recunoaște un fremen!

Se uită la dunar, se răsti:

– Tu! Cine erau oamenii ăia?

– Prietenii unuia dintre lucrători, răspunse dunarul. Niște cunoscuți dintr-un sat. Voiau să vadă și ei nisipurile cu mirodenie.

Kynes își întoarse capul, mormăind:

– Fremenii!

Dar în minte îi răsunară din nou cuvintele legendei: *"Iar lui Lisan al-Gaib nu i se va putea ascunde nimic."*

– Probabil că-s deja morți, Domnișorul, spuse dunarul. Să nu-i vorbim de rău.

Dar Paul auzise prefăcătoria din glasuri, simțise amenințarea care îl determinase în mod instinctiv pe Halleck să se așeze pavază între el și dunari.

Spuse cu voce surdă:

– Înfricoșător loc de moarte.

Fără să-și întoarcă fața, Kynes zise:

– Cînd Dumnezeu îi sorocește uneia dintre creaturile Lui să moară într-un loc anume, face în așa fel încît creatura să se ducă în acel loc mînată de propria ei voință.

Leto îi aruncă o privire sfredelitoare.

Iar Kynes, întorcîndu-i privirea, își dădu seama că de fapt era profund tulburat de ceea ce constatase în dimineața aceea: *Ducelui i-a păsat mai mult de soarta oamenilor decît de mirodenie. Și-a riscat și viața lui, și viața fiului său ca să salveze echipajul șenilei. A renunțat la o combină cît ai clipi din ochi. Iar primejdia care amenința permanent viața dunarilor i-a stîrnit mînia. Un asemenea conducător ar putea să-și atragă un devotament fanatic din partea supușilor. Un asemenea conducător n-ar fi ușor de înfrînt.*

În pofida propriei sale voințe și a tuturor prejudecăților, Kynes se pomeni gîndind: *Îmi place Ducele ăsta.*

Mărirea e o experiență trecătoare, lipsită de consistență. Mărirea depinde în parte de imaginația creatoare de mituri a omului. Cel ce cunoaște mărirea trebuie să înțeleagă mitul din care face parte. Trebuie să știe să reflecte lumina care se proiectează asupra sa. Și trebuie să fie sarcastic. Numai așa se poate împiedica să se creadă ceea ce îl cred alții. Numai sarcasmul îi poate îngădui să se miște liber înlăuntrul fînței sale. Fără această însușire, chiar și o mărire ocazională îl poate distruge pe om.

Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan

ÎN SALA DE MÎNCARE a Reședinței din Arrakeen fuseseră aprinse lămpi cu suspensie, menite să alunge întunericul înserării. Lumina lor galbenă scotea în relief capul negru ai taurului cu coarnezle însingerate și dădea un luciul sumbru portretului în ulei al Bătrînului Duce.

Sub cele două talismane, fața de masă strălucea albă în reflexele sclipitoare ale veselei și tacâmurilor de argint ale Atreizilor, aranjate cu grijă pe masa lungă — mici arhipelaguri de obiecte scinteietoare, lângă cupele de cristal. Fiecare arhipelag era dispus în fața cite unui scaun masiv de lemn. Tradiționalul candelabru central, însă, nu fusese aprins și lanțul său răsucit se pierdea în penumbra tavanului, acolo unde era disimulat mecanismul spionului de otrăvuri.

Ducele se oprise în pragul ușii, pentru a verifica pregătirile. Se gîndea la spionul de otrăvuri și la semnificația obiectului în societatea lor.

Toți sîntem croiți după același șablon, își spuse. Am putea fi categorisiți după limbajul pe care-l folosim — după definițiile precise și subtile pe care le-am rezervat mijloacelor mișelești de asasinare. Oare în seara asta va încerca cineva să folosească chaumurky — otrava pentru băuturi? Sau chaumas — otrava pentru mîncăruri?

Scutură din cap.

În dreptul fiecărei farfurii se afla cite o carafă cu apă. Era destulă apă la masa aceasta, socoti Ducele, cit să ajungă unei familii sărace din Arrakeen vreme de mai bine de-un an.

De-o parte și de alta a ușii, erau așezate lavoare mari, ornamentate cu ceramică galbenă și verde. Fiecare lavoar avea etajera sa cu ștergere. Menajera îi explicase că exista datina ca, pe măsură ce intră în sala de mîncare, oaspeții să își cufunde în mod ceremonios mîinile într-un lavoar, să împrăstie citeva căușe de apă pe pardoseală, să-și usuce mîinile cu un ștergar și apoi să arunce ștergarul în băltoaca ce se forma lângă ușă. După ospăț, apa stoarsă din ștergere era împărțită cerșetorilor care se adunau la intrarea palatului.

O josnicie tipică pentru un fief Harkonnen, gîndi Ducele. Toate înjosirile morale imaginabile. Respiră adînc, simțîndu-și mînia ca pe un nod în stomac.

"De azi înainte datina asta nu va mai exista!" murmură printre buze.

Zări o slujnică — una din bătrînele smochinite pe care le recomandase menajera — șovăind în pragul ușii de la bucătărie, la celălalt capăt al sălii. O chemă cu un gest al mîinii. Femeia ieși din umbră, se apropie în grabă, dînd ocol mesei. Ducele îi privi fața zbircită, ochii albastru-în-albastru.

— Domnia-Ta?

Îi vorbise cu capul plecat, ferindu-și privirea.

Leto arătă cu mîna:

— Să iei de-aici lavoarele și ștergarele.

— Dar... Vlăstar Nobil...

Femeia își înălță capul, rămase cu gura întredeschisă.

— Cunosc datina! se răsti Ducele. Ia lavoarele și du-le în fața ușii de la intrare. Cît timp vom servi masa aici, înăuntru, să i se dea fiecărui cerșetor cite o cană plină cu apă. Ai înțeles?

Citi, pe chipul scofilcit al femeii, sentimente contradictorii: deznădejde, furie...

Intui dintr-o dată că slujnica plănuse, desigur, să vindă picăturile de apă stoarse din ștergarele călcate în picioare, ca să stoarcă, la rîndul ei, cițiva gologani de la nenorociții care veneau la ușă. Poate că și asta era o datină...

Chipul i se întunecă. Mîrii:

— Am să pun o santinelă să vegheze la îndeplinirea poruncii.

Se întoarse, porni pe condorul care ducea în holul principal. Prin minte începură să i se perinde subit puzderie de amintiri. Ca bolboroselile unor babe știrbe. Își aminti întinderi de apă sub cerul liber...

Valuri. Cîmpii înverzite. Veri fremătătoare care trecuseră pe lângă el ca niște frunze uscate, măturate de vijelie.

Nu-i mai rămăsese nimic din toate astea.

Îmbătrînesc, gîndi. Am simțit atingerea rece a vremelniciei vieții. Fiorul morții! Și de ce? Din cauza rapacității unei bătrîne!

În holul mare, o zări pe Jessica în mijlocul unui grup pestriț, adunat în fața șemineului. Lemnele pîrtiau, arzînd cu flăcări vii și aruncînd jocuri pîlpitoare de lumină portocalie pe giuvaeruri, pe dantelării, pe țesăturile scumpe. Printre cei strînși în jurul Jessicai, recunoscu un fabricant de distraie din Carthag, un importator de aparataj electronic, un furnizor de apă a cărui reședință de vară se afla în apropierea uzinei sale de la polul nord, un reprezentant al Băncii Ghildei (uscățiv, distant — deosebit de ceilalți), un negustor de piese de schimb pentru utilaje de exploatare a mirodeniei, o femeie slabă, cu chipul sever, a cărei agenție de ghizi pentru turiștii veniți de pe alte lumi era de fapt un paravan pentru tot felul de operații de contrabandă, spionaj și șantaj.

Majoritatea femeilor din hol păreau să aparțină aceleiași categorii tipice — decorative, mondene, cu un bizar aer de senzualitate amestecată cu o virtute incoruptibilă.

Chiar dacă n-ar fi fost gazdă, Jessica ar fi dominat grupul, observă Leto. Nu purta nici o bijuterie și se îmbrăcase în culori calde — o rochie lungă, avînd parcă nuanța flăcărilor din cămin și o panglică de culoarea lutului peste părul ca bronzul.

Își dădu seama că alesese în mod deliberat aceste veșminte, vrînd parcă să-i reproșeze în mod subtil răceala cu care o tratase în ultima vreme, Jessica știa că acestea erau nuanțele în care-i plăcea s-o vadă — că și-o imagina ca pe un freamăt de culori calde.

În grup, și parcă totuși mai retras față de ceilalți, se afla și Duncan Idaho, în uniformă sclipitoare, cu chipul impasibil, cu părul negru și creț pieptănat îngrijit. Fusese rechemat de la fremeni și își luase în primire noua misiune pe care i-o încredințase Hawat: "*Sub pretextul protecției, n-o vei slăbi nici o clipă din ochi pe doamna Jessica.*"

Ducele își plimbă privirea prin sală.

Paul era și el aici, înconjurat de mai mulți tineri aparținînd castei richece din Arrakeen, care se gudurau pe lingă el. Printre aceștia, asistînd rezervați la conversație, Leto zări trei ofițeri din Garda Casei. Atenția Duceului zăbovi o clipă asupra tinerelor fete. Moștenitorul Duceului reprezenta, desigur, o partidă frumoasă. Dar Paul trata pe toată lumea la fel — cu aceeași politețe aristocratică.

O să știe să-și poarte titlul, gîndi Ducele. Apoi se înfioră, dîndu-și seama că și gîndul acesta era legat de moarte.

Paul îl zări pe tatăl său, în pragul ușii, dar îi ocoli privirea. Se uită la invitații din jur, la degetele încărcate de pietre prețioase care strîngeau paharele cu băuturi (și la privirile aruncate pe furiș minispionilor de otrăvuri montați în inele). I se făcu deodată silă de fețele acestea care nu încetau să trîncănească. Nu erau decît niște măști nereușite, acoperind gînduri abjecte — glasuri ce flecăreau ca să ascundă liniștea asurzitoare din piepturi.

Sînt într-o dispoziție proastă, gîndi el și se întrebă cum ar reacționa Gurney, dacă i-ar spune lucrul acesta.

Știa motivul stării sale. Nu voise să ia parte la recepție, dar tatăl său fusese de neînduplecat. "Ai un rang, o poziție pe care trebuie să ți-o afirmi. Ai ajuns la vîrsta la care poți s-o faci. Ești aproape bărbat."

Îl văzu pe tatăl său părăsind cadrul ușii, examinînd repede încăperea, în timp ce se îndrepta către grupul din jurul mamei sale.

Cînd Leto se apropie de grup, furnizorul de apă tocmai întreba:

— E adevărat că Ducele va introduce controlul meteorologic?

Leto răspunse din spatele industriașului:

— Încă nu ne ducem chiar atît de departe cu gîndul, stimate Domn.

Omul se întoarse — o față afabilă, cu tenul de culoare închisă.

— Ah, Ducele! exclamă el. Îți simțeam lipsa, Domnia-Ta.

Leto îi aruncă Jessicai o privire.

— Am avut puțină treabă.

Apoi i se adresă din nou celui alt, explicîndu-i ce poruncise în legătură cu lavoarele. Adăugă:

— În ceea ce mă privește, am pus capăt acestei datini.

— E un ordin ducal general valabil, Domnia-Ta? întrebă omul.

— Alții vor face după cum le dictează... ăă... conștiința, răspunse Leto.

Se întoarse, căci îl observase pe Kynes apropiindu-se de grup.

Una dintre femeile spuse:

— Eu cred că este un gest plin de generozitate. Să oferi apă cerșe...

Cineva sisii și femeia tăcu.

Ducele se uită la Kynes. Observă că planetologul purta o uniformă demodată, de culoare cafenie, cu epoleții de funcționar imperial și cu mica insignă de aur a rangului său scînteind discret la guler.

— Ducele nu-i de acord cu datinile noastre? se auzi glasul minios al furnizorului de apă.

— Datina asta s-a schimbat, replică Leto.

Răspunse la salutul lui Kynes cu o înclinare a capului, observă privirea încruntată a Jessicai, gîndi: *Nu-i stă bine cînd se încruntă. Dar asta va alimenta zvonurile despre neînțelegerile dintre noi.*

— Cu permisiunea Duceului, reluă industriașul, aș vrea să mai întreb cîteva lucruri referitoare la datini.

Leto auzi tonul brusc onctuos din glasul omului, remarcă tăcerea încordată a celor din grup, capetele întoarse spre ei ale celorlalți oaspeți din hol.

— Nu-i vremea să mergem la masă? interveni Jessica.

— Oaspetele nostru mai are de pus cîteva întrebări, rosti Ducele. Îl privi fix pe furnizorul de apă, observîndu-i fața rotundă, ochii

bulbucați, buzele groase. Își aminti povețele Sui Hawat: "*... și furnizorul acela de apă trebuie supravegheat îndeaproape. Reține-i numele: Ungar Bewt. Harkonnenii s-au folosit de el, dar n-au reușit niciodată să-l transforme într-o unealtă ascultătoare.*"

— Datinile legate de apă sînt captivante, spuse Bewt zîmbitor. Sînt curios ce intenții ai cu privire la

sera palatului. Ai de gînd s-o etalezi în continuare sub nasul localnicilor... Domnia-Ta?

Leto își stăpîni furia, se uită lung la omul de lîngă el. Cîntări cu repeziciune situația. Provocarea proferată chiar în castelul ducal era o dovadă de cutezanță, mai ales că acum dispuneau de semnătura lui Bewt pe un contract de loialitate. Era totodată și o demonstrație de forță. Pe Arrakis, apa însemna într-adevăr putere. Dacă, de pildă, s-ar fi minat instalațiile de producere a apei... gata să sară în aer la un singur semnal... Bewt părea capabil s-o facă. Distrugerea instalațiilor de apă putea să însemne pieirea Arrakisului. Poate că acesta fusese ciomagul cu care Bewt îi ținuse la respect pe Harkonneni.

— Domnule, spuse Jessica, Ducele și cu mine avem alte planuri în legătură cu sera.

Îi surise lui Leto, apoi continuă:

— Intenționăm s-o păstrăm, firește, dar o vom păstra pentru viitorul acestei lumi. Visul nostru este ca, într-o zi, clima Arrakisului să poată fi astfel schimbată, încît plante precum cele din seră să crească oriunde pe suprafața planetei.

Bravo! gîndi Ducele. Să-l lăsăm pe drăguțul nostru furnizor să mai mediteze la treaba asta!

— Interesul dumitale pentru apă și pentru controlul meteorologic este firesc, spuse el tare. Te-aș sfătui însă să-ți diversifici investițiile. Într-o bună zi, apa nu va mai fi o marfă de preț pe Arrakis.

Și, în gînd: *Hawat trebuie să-și dubleze eforturile de infiltrare în organizația acestui Bewt. Și trebuie să începem imediat construcția unor instalații de apă auxiliare. Nimeni n-o să mă țină la respect cu bîta!*

Bewt dădu din cap, continuînd să suridă:

— Un vis demn de laudă, Domnia-Ta.

Se dădu un pas înapoi.

În clipa aceea, Leto observă expresia de pe chipul lui Kynes. Planetologul se uita fix la Jessica. Părea transfigurat — ca un îndrăgostit... sau ca și cînd ar fi căzut într-o transă religioasă.

Într-adevăr, de data aceasta gîndurile lui Kynes fuseseră copleșite de cuvintele profeției: *"Și ei vor împărtăși cu voi cel mai scump vis al vostru."* I se adresă brusc Jessicăi:

— Aduci calea cea scurtă?

— A, doctorul Kynes! exclamă furnizorul de apă. În seara asta ai renunțat la tovarășia hoardelor de fremeni ca să ne onorezi cu prezența? Drăguț din partea dumitale.

Kynes îi aruncă o privire impasibilă.

— O vorbă din deșert spune că acela care adună prea multă apă ajunge să comită greșeli fatale, rosti el.

— Multe vorbe ciudate se spun prin deșert, replică Bewt, dar glasul îi trăda nesiguranța.

Jessica trecu lîngă Leto, își strecură mina sub brațul său, folosind rîgazul ca să se calmeze. Kynes spusese: *"... calea cea scurtă."* în limba veche expresia era... "Kwisatz Haderach." Ceilalți nu păreau să fi remarcat ciudata întrebare a planetologului. Îl văzu pe Kynes aplecîndu-se către o doamnă din grup, ascultînd cine știe ce remarcă cochetă.

Kwisatz Haderach, gîndi Jessica. *Să fi sădit Missionaria Proiectiva și aici legenda aceasta!* Gîndul îi resuscită speranța tainică pe care o nutrea în legătură cu Paul *Ar putea fi Kwisatz Haderach. Ar putea fi.*

Reprezentantul Băncii Ghildei se lansase într-o discuție cu furnizorul de apă și vocea lui Bewt se ridică la un moment dat deasupra zumzetului general al conversațiilor reluate de ceilalți oaspeți:

— Mulți au vrut să schimbe fața Arrakisului.

Ducele observă impactul pe care îl produsese aceste cuvinte asupra lui Kynes. Ecologul tresări vizibil, se retrase brusc de lîngă doamna amatoare de flirturi.

În liniștea care se așternuse deodată, un soldat în uniformă de majordom tuși ușor în spatele lui Leto, apoi anunță:

— Masa poate fi servită, Domnia-Ta.

Ducele îi aruncă Jessicăi o privire întrebătoare.

— Aici se obișnuiește ca gazdele să-și urmeze oaspeții pînă la masă, rosti ea surizătoare. Schimbăm și datina asta, Domnia-Ta?

Leto răspunse glacial:

— Pare un obicei frumos. Deocamdată o să-l păstrăm.

Trebuie să mențin impresia că o suspectez de trădare, își reaminti el. Se uită pieziș la musafirii care începuseră să treacă pe lîngă ei. *Care din voi crede minciuna asta?*

Jessica, simțîndu-i răceala, începu iarăși să se frămînte, așa cum se frămîntase de mai multe ori în cursul săptămîinii care trecuse. *Se poartă de parcă s-ar lupta cu el însuși*, gîndi ea. *Să-l fi iritat faptul că m-am grăbit cu organizarea acestei recepții? Dar știe și el cît de necesară este stabilirea cît mai grabnică a unor contacte între oamenii noștri și localnici. Pentru ei sîntem ca niște părinți și nimic nu poate evidenția mai bine faptul, decît asemenea recepții, menite să înlesnească stabilirea unor relații de apropiere.*

Privind șirul invitaților care se perindau prin fața lor, Leto își aminti cum reacționase Hawat cînd îl informase despre recepție: *"Sire! Îți interzic!"*

Un zîmbet sumbru se întipări pe chipul Ducelui. Hawat fusese cît pe ce să facă o scenă în cele din urmă, înțelegînd că Ducele nu putea fi convins să renunțe, Hawat clătinase posomorît din cap: "Nu-mi

place deloc ce se-ntîmplă, Domnia-Ta. Totul merge prea iute aici pe Arrakis. Nu-i stilul Harkonnenilor. Nu-i deloc stilul lor."

Paul trecu pe lângă părinții lui, însoțind o fată mai înaltă cu o jumătate de cap decît el. Îi aruncă o privire ursuză tatălui, apoi încuviință cu un aer absent o remarcă a tinerei care-l ținea de braț.

— Tatăl fetei e fabricant de distraie, îi șopti Jessica Duclei. Gurile rele spun că numai un nebun ar fi-n stare să se aventureze-n deșert cu un costum făcut în atelierul lui.

— Cine-i individul cu cicatrice, din fața lui Paul? întrebă Leto. Nu-mi amintesc de el.

— A fost trecut mai tîrziu pe listă, șopti Jessica. L-a invitat Gurney. E traficant.

— L-a invitat Gurney?

— La cererea mea. Hawat a fost de acord, deși nu mi s-a părut că era prea entuziasmat. Îl cheamă Tuek, Esmar Tuek. E un om influent printre cei din tagma lui. Îl cunoaște toată lumea. E invitat mai peste tot.

— Ce caută aici?

— Aceeași întrebare și-o vor pune toți invitații, răspunse Jessica. Simpla prezență a lui Tuek va semăna îndoieli și va trezi suspiciuni. Pe de altă parte, va atrage atenția și asupra faptului că ești pregătit să duci pînă la capăt campania împotriva corupției — chiar cu sprijinul traficantilor. După cîte mi-am dat seama, *asta* i-a fost pe plac lui Hawat.

— Nu sînt sigur că mi-e și *mie* pe plac.

Își înclină capul spre o pereche care trecea pe lângă ei; observă că nu mai rămăseseră prea mulți oaspeți în hol.

— De ce n-ai invitat și cîțiva fremeni?

— L-am invitat pe Kynes, răspunse ea.

— Da, l-ai invitat pe Kynes, murmură el. Mi-ai mai pregătit și alte surprize?

Porni împreună cu ea, încheind șirul invitațiilor.

— Restul este conform uzanțelor, spuse Jessica.

Și gîndi: *Dragul meu, nu-ți dai seama că traficantul asta dispune de nave rapide, că poate fi cumpărat? Trebuie să ne păstrăm o porțiță de scăpare de pe Arrakis, dacă ajungem vreodată să fim incolțiți!*

De cum intrară în sala de mîncare, Jessica își desprinsese brațul, se așeză pe scaunul la care o condusese Leto. Apoi el se îndreptă spre locul său din capul mesei. Un valet îi ținu scaunul. Oaspeții începură să se așeze. Cîteva clipe, în sală răsună doar foșnetul veșmintelor și zgomotul scaunelor tîrșuite pe pardoseală. Ducele rămase în picioare. Își ridică mîna și soldații în uniforme de valeți care se agitau în jurul mesei se traseră înapoi, încremenind în poziție de drepti.

În încăpere se lăsă o tăcere stingheră.

Din locul unde se afla, Jessica se uită către capul mesei, zări tremurul ușor al gurii lui Leto, observă clocotul furiei în singele care-i întunecase obrajii. *Ce l-o fi înfuriat?* se întrebă. *În nici un caz faptul că l-am invitat pe traficant.*

— Unii se întrebă, rosti brusc Leto, de ce-am pus capăt datinei lavoarelor. E un act prin care vreau să vă dau tuturor de-nțeleș că se vor schimba multe.

O liniște penibilă puse stăpînire pe grupul convivilor.

Îl cred beat, gîndi Jessica.

Leto luă de pe masă carafa cu apă, o înălță în lumina lămpilor cu suspensie.

— În calitate de Cavaler al Imperiului, spuse el, vreau să rostesc un toast.

Invitații își ridicară carafele, rămaseră cu privirile ațintite asupra lui. În clipa aceea de liniște, o lampă se deplasă ușor, împinsă de o adiere venită dinspre ușa bucătăriei. Pe chipul de șoim al Duclei jucară umbre.

— Sînt aici și voi rămîne aici! tună el.

Carafele dădură să se urnească spre guri, se opriră la jumătatea drumului. Ducele rămăsese cu brațul ridicat.

— Toastul meu este una din devizele atît de dragi inimilor noastre: "Afacerile înseamnă progres! Norocul suride pretutindeni!"

Sorbi din apă.

Ceilalți îi imitară, privindu-se nedumeriți.

— Gurney! strigă Leto.

Dintr-o nișă aflată în spatele Duclei, glasul lui Halleck răspunse:

— Aici sînt, Domnia-Ta.

— O melodie, Gurney.

Din umbra nișei răzbătură acorduri discrete de baliset, în tonalitate minoră. La semnul Duclei, valeții începură să așeze pe masă platourile cu mîncăruri — iepure de deșert la grătar, cu sos cepeda, aplomaj sirian, chukka la pahar, cafea cu melanj (răspîndind mirosul pătrunzător de scorțișoară al mirodeniei), pot-à-oie cu vin spumos de Caladan.

Ducele, însă, rămăsese tot în picioare.

În timp ce invitații așteptau, privind când platourile așezate înaintea lor, când silueta Ducelui, Leto spuse:

— În vremurile de demult, era de datoria gazdei să-și distreze oaspeții cu talentele sale.

Falangele degetelor lui, înclătate pe carafă, se albiră brusc.

— Eu nu știu să cînt, dar am să vă recit cuvintele cîntecului lui Gurney. Considerați-le ca pe un al doilea toast — un toast în amintirea tuturor celor care și-au dat viața ca noi să fim astăzi aici.

Mesenii se foiră stînjeniți.

Jessica își cobori pleoapele, privi pe sub gene la invitații din imediata ei apropiere — rubicondul furnizor de apă, soția lui, lividul și sobrul reprezentant al Băncii Ghildei (părea o sperietoare de ciori, cu ochii ațintiți la Leto), masivul Tuek, cu obrazul brăzdat de cicatrice și cu privirea ochilor săi albastru-în-albastru îndreptată în jos.

— "Aduceți-v-aminte, prieteni — de ostile care au pierit demult, aduceți-v-aminte", declamă ducele.

"Oșteni ce cu povara avuției și-a durerii au fost bătuți de soartă. Și spiritele lor, acum, al nostru jug de-argint îl poartă. Aduceți-v-aminte, prieteni — de ostile care au pierit demult, aduceți-v-aminte. Un firicel de timp fără iluzii false fost-a fiecă oștean. Și fiecă oștean s-a dus, lăsînd a-navușirii nadă.

Aduceți-v-aminte, prieteni — de ostile care-au pierit demult, aduceți-v-aminte. Cînd timpul ce ni-e sorocit se va sfîrși rinjînd viclean... Ne vom fi dus și noi, lăsînd a-navușirii nadă."

Ducele rosti ultimul vers cu voce abia auzită. Apoi sorbi îndelung din apă, trîntind carafa pe masă. Picături mari împrôșcară pinza albă.

Invitații băură stingheriți, în tăcere.

Ducele înalță încă o dată carafa. Cu un gest scurt, vîrsă pe jos apa care o mai umplea încă pînă la jumătate. Așteptă, știind că ceilalți trebuiau să-i imite.

Jessica fu prima care îi urmă exemplul.

O clipă, oaspeții rămăseră încremeniți, apoi începură să-și verse carafele. Jessica se uită la Paul, care ședea alături de tatăl său, îl văzu urmărind reacțiile celor din jurul său. Apoi fu ea însăși fascinată de ceea ce dezvăluia comportarea mesenilor — mai ales a femeilor. Apa la care trebuiau să renunțe era apă curată, apă bună de băut, nu umezeala ștersă dintr-un ștergar folosit. Reacția organică de împotrivire la un asemenea act de risipă se dădea de gol în tremurul mîinilor, în șovăiala mișcărilor, în risetele crispate... în efortul violent pe care li-l cerea supunerea din necesitate. Una dintre femei scăpă din mînă carafa, își întoarse privirea în partea cealaltă, în timp ce bărbatul de lîngă ea se aplecă s-o ridice.

Kynes însă fu cel care îi reținu în mod deosebit atenția. Planetologul ezită un moment, apoi își goli carafa într-un recipient ascuns sub tunică. Îi zîmbi Jessicăi, în clipa cînd îi surprinse privirea ațintită asupra lui, apoi își înalță carafa goală, într-un toast mut. Faptul că gestul său fusese observat nu părea să-i fi tulburat cituși de puțin.

Acordurile balisetului, care continuaseră să răsune în încăpere, își schimbară brusc tonalitatea minoră, devenind vioaie și cristaline, că-și cum Gurney ar fi vrut să însenineze atmosfera.

— Să mîncăm, rosti Ducele și se lăsă încet pe scaun. *E furios și nesigur, gîndi Jessica. Pierderea combinei l-a afectat mai serios decît era de așteptat. Trebuie să fie vorba însă și de altceva, de ceva mult mai grav decît pierderea mașinii. Pare disperat. Își luă furculița, sperînd ca gestul să-i alunge sentimentul apăsător ce pusese deodată stăpînire pe ea. De ce nu? E disperat.*

Cina, începută într-o ambianță posomorită, se învioră încetul cu încetul, pe măsură ce conversațiile prinseră să se lege. Fabricantul de distraie o feliță pe Jessica pentru talentele bucătarului și savoarea vinului.

— Amîndouă sînt roadele Caladanului, îi spuse Jessica.

— Delicioasă! exclamă el, gustînd chukka. Absolut delicioasă! Și nici o fărîmă de melanj! Pînă la urmă ți se face lehamite de-atîta condiment în toate cele!

Reprezentantul Băncii Ghildei se uită la Kynes, care era așezat în fața lui.

— Aud, doctore Kynes, că o nouă șenilă a căzut pradă unui vierme.

— Iute se mai răspîndesc veștile, mormăi Ducele.

— Așadar, e-adevărat? făcu bancherul, întorcîndu-se către Leto.

— Cred și eu că-i adevărat! rosti mînios Ducele. Pentru că a dispărut un afurisit de aerotransportor! Iar dispariția unui asemenea colos nu poate fi lucru curat!

— Cînd a apărut viermele nu exista nici un mijloc de recuperare a șenilei, îi explică Kynes bancherului.

— Nu-i deloc lucru curat! repetă Ducele.

— N-a observat nimeni cînd a dispărut aripa? întrebă bancherul.

— Cercetașii supraveghează de obicei numai dunele, spuse Kynes. Pe ei îi interesează, în primul rînd, descoperirea semnului de vierme. Echipajul unui aerotransportor se compune din patru oameni: doi piloți și doi însoțitori. Dacă unul sau chiar doi din membrii echipajului au fost cumpărați de dușmanii Ducelui...

– Ah, înțeleg! exclamă bancherul. Și dumneata, ca Judecător al Schimbării, ce măsuri ai de gând să iei?

– Decizia mea trebuie chibzuită în liniște, răspunse planetologul. În nici un caz nu este un subiect pe care să-l discut la masă. Și gândi: *Scheletul ăsta gâlbejit! Știe că am ordin să ignor acest gen de infracțiuni.*

Bancherul surise, își reluă cina. Jessica își aminti deodată unul din cursurile pe care le urmărea la școala Bene Gesserit. Obiectul cursului era spionajul și contraspionajul. Lector era o Cucernică Maică dolofană, ale cărei chip vesel și glas vioi contrastau în mod straniu cu subiectul prelegerilor.

"Un lucru demn de reținut în legătură cu orice școală de spionaj și/sau contraspionaj este similitudinea configurației reacțiilor de bază ale absolvenților lor. Orice disciplină închisă își lasă amprenta – configurația specifică – asupra celor care o studiază. Această configurație specifică poate fi analizată și anticipată.

Într-adevăr, configurațiile, sau modelele motivaționale, sînt similare la toți agenții serviciilor de spionaj. Cu alte cuvinte, anumite tipuri de motivații sînt similare, chiar dacă școlile sînt diferite și scopurile antagoniste. Într-o primă, etapă, veți învăța să izolați acest element pentru a-l putea supune analizei – mai întii, studiind metodele de investigație care evidențiază orientarea interioară a investigatorilor, apoi, observînd îndeaproape orientarea complexului limbaj-gîndire al celor pe care îi analizați. Veți constata, de pildă, că este foarte simplu să determinați limba originară a subiecților analizei voastre, observîndu-le, firește, inflexiunile vocii și modul de exprimare."

Și, în clipa aceea, stînd la masă împreună cu fiul ei, cu Ducele și oaspeții lor și ascultîndu-i pe reprezentantul Băncii Ghildei, Jessica simți un fior de gheață: omul acesta era un agent al Harkonnenilor. Avea accentul celor de pe Giedi Prim – camuflat cu dibăcie, dar tot atît de limpede, pentru simțurile ei antrenate, ca și cînd omul și-ar fi aflat ostentativ originea.

Nu cumva s-a întors pînă și Ghilda împotriva Casei Atreides? se întrebă ea. Gîndul i se păru înspăimîntător. Își ascunse tulburarea cerînd unui valet să-i aducă un nou tacîm. Continuă să-l asculte pe spion, pîndind alte semne care să-i trădeze intențiile. *Acum va schimba subiectul. Va aborda o temă aparent nevinovată, dar cu substrat amenințător,* își spuse. *Asta-i metoda lui – modelul școlii sale.*

Bancherul înghiți o îmbucătură, sorbi din vin, zîmbi la o remarcă a femeii care stătea în dreapta lui. O vreme, păru să asculte spusele unui bărbat aflat ceva mai departe de el și care îi explica Duceului că plantele arrakiene native sînt lipsite de țepi. Apoi, brusc, i se adresă Jessicăi:

– Mie, aici pe Arrakis, îmi place să privesc zborul păsărilor. Bineînțeles, toate păsările noastre sînt hoitate și multe din ele trăiesc fără să consume apă, întrucît s-au învățat să se adape cu sînge.

Fiica fabricantului de distraie, care ședea între Paul și tatăl ei, de partea cealaltă a mesei, își strîmbă chipul ca de păpușă și spuse:

– Ei, Susu! Ce-ți veni să vorbești despre lucruri atît de dezgustătoare?

Bancherul zîmbi.

– Mi se spune Susu pentru că sînt consilierul financiar al Sindicatului colportorilor de apă. Și cum Jessica nu-i răspunse, continuînd doar să-l privească, adăugă: Iar vînzătorii de apă se anunță strigînd suu-suu-suk!

Imită atît de bine strigătul, încît mai mulți meseni izbucniră în ris. Jessica sesizase lăudăroșenia din tonul bancherului, dar nu-i scăpase faptul că fata intervenise în mod deliberat în discuție. Jucau amîndoi teatru. Fata rostise replica ce trebuia să declanșeze remarcă spionului. Îi aruncă o privire piezișă lui Lingar Bewt. Magnatul apei mîncă încruntat, fără să-și ridice ochii din farfurie. Și Jessica se gîndi că bancherul spusese, de fapt: "Și eu stăpînesc o parte din sursa esențială a puterii pe Arrakis – apa."

Paul detectase prefăcătoria din glasul tovarășei sale de masă, observase că mama sa urmărea conversația cu intensitatea Bene Gesserit. Se hotărî deodată să intervină, să răspundă provocării. Se adresă bancherului:

– Cu alte cuvinte, domnule, păsările de-aici sînt canibale?

– Ciudată întrebare, Domnișorule, răspunse bancherul. N-am spus decît că păsările beau sînge. Asta nu înseamnă că e neapărat vorba de sîngele semenelor lor, nu-i așa?

– Întrebarea nu a fost ciudată, replică Paul, și Jessica remarcă în vocea lui inflexiunile corozive ale ripostei, rodul antrenamentelor dirijate de ea. Un om instruit știe că, pentru orice organism tînăr, concurența cu cel mai ridicat potențial o constituie organismele aparținînd aceleiași specii.

Pescui ostentativ o bucată de friptură din farfuria vecinei sale, o virî în gură, o înghiți, urmă:

– Mănîncă din aceeași farfurie. Au aceleași necesități vitale.

Bancherul avu o tresărire mînioasă, privi încruntat spre Duce.

– Să nu faci cumva greșeala de a crede că fiul meu nu-i decît un copil, spuse Ducele și zîmbi.

Jessica se uită repede la cei din jur. Chipul lui Bewt se înseninase, iar Kynes și traficantul rinjeau.

– Este, într-adevăr, o legitate ecologică, spuse Kynes, pe care tînărul Domnișor pare c-o înțelege foarte bine. Lupta dintre formele de viață este lupta pentru energia disponibilă dintr-un sistem. Singele este o sursă eficientă de energie.

Bancherul își lăsă jos furculița și mirii furios:

– Se spune că și lepădăturile de fremeni beau singele morților lor...

Kynes clătină din cap, replică pe un ton didactic:

– Nu singele, domnule, apa din trupul unui om aparține în ultimă instanță poporului său – tribului său. Pentru cei ce trăiesc la marginea Marelui Șes aceasta-i o necesitate vitală. Acolo e prețioasă fiecare picătură de apă, și aproape șaptezeci la sută din corpul omului este apă. Unui mort, oricum, apa aceasta nu-i mai e de folos.

Bancherul își lăsă mâinile pe masă, de-o parte și de alta a farfuriei. Jessica crezu că se va ridica și va pleca, tunînd și fulgerînd. În clipa următoare, Kynes se întoarse spre ea:

– Să-mi fie cu iertare, Doamnă, dacă am vorbit lucruri neplăcute la masă, dar vi s-au înfățișat adevăruri denaturate și-am considerat necesar să le clarific,

– De cînd tot stai printre fremeni, ți-ai pierdut orice dram de simțire! scrișni bancherul.

Kynes se uită căim la el, fixîndu-l fața lividă, buzele tremurînd de furie.

– Cuvintele dumitale reprezintă o provocare, domnule?

Bancherul incremeni. Înghiți în sec, apoi rosti sacadat:

– Bineînțeles că nu! Nu mi-aș permite să insult astfel gazdele noastre!

Jessica auzi frica din vocea omului, i-o văzu pe chip, în respirația, în palpația unei vene pe tîmplă. Bancherului îi era groază de Kynes!

– Gazdele noastre sînt perfect capabile să hotărască singure dacă trebuie sau nu să se considere insultate, spuse Kynes. Sînt o familie vitează, care știe Ce-nseamnă să-ți aperi onoarea. Avem cu toții dovada cutezanței lor, în simplul fapt că se află acum... aici... pe Arrakis!

Jessica observă că Leto savura altercația. Ceea ce nu se putea spune, însă, despre majoritatea convivilor. Cei mai mulți ședeau încordați, cu mâinile ascunse sub masă, gata să sară la o parte. Singurele excepții erau Bewt, care zîmbea, vădit încintat de incurcătura bancherului, și Tuek, traficantul, care părea că așteaptă un semn din partea lui Kynes. Cît despre Paul, acesta îl fixa pe planetolog cu o privire admirativă.

– Aștept, rosti Kynes.

– N-am vrut să te insult, bolborosi bancherul. Dacă te-ai simțit insultat, te rog să primești scuzele mele.

– De bună voie oferit, de bună voie primit, răspunse Kynes. Îi zîmbi Jessicai și își reluă cina ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat.

Jessica observă că traficantul începuse și el să mîncească. Își notă în memorie faptul că omul părăsise tot timpul pregătit să sară în ajutorul lui Kynes. Exista un fel de înțelegere între Kynes și Tuek.

Leto începu să se joace cu furculița, privindu-l cu un aer meditativ pe planetolog. Purtarea acestuia indica o schimbare a atitudinii sale față de Casa Atreides. Kynes se arătase mult mai rece în cursul scurtei incursiuni pe care o făcuseră în deșert.

Jessica le ceru valeților să aducă noi mîncăruri și băuturi. La masă își făcură apariția platouri cu *langues de lapins de garenne* – cu vin roșu și sos de ciuperci ferment.

Încetul cu încetul, conversațiile fură reluate, dar Jessica le sesiza încordarea. Oaspeții păreau agitați, iar bancherul mîncea într-o tăcere mohorită. *Kynes l-ar fi ucis fără să șovăie*, gîndi ea. Își dădea seama că puterea lui Kynes dovedea o atitudine degajată față de actul uciderii. Kynes era capabil să ucidă cu ușurință și Jessica bănuia că însușirea aceasta era comună tuturor fremenilor.

Se întoarse către fabricantul de distraie, aflat în stînga ei; spuse:

– Importanța apei pe Arrakis nu contenește să mă uimească.

– Apa e-ntr-adevăr importantă, încuviință omul. Ce fel de mîncare-i aceasta? E delicioasă!

– Limbi de iepure sălbatic într-un sos special. O rețetă foarte veche.

– Trebuie să-mi procur și eu rețeta asta.

Jessica dădu din cap.

– Voi avea grijă să o primești.

Kynes se uită la ea, spuse:

– Majoritatea celor ce vin pentru prima dată pe Arrakis subestimează importanța pe care o are aici apa. Asta pentru că n-au de unde să știe că pe Arrakis acționează legea minimului.

Jessica înțelese că planetologul încerca s-o sondeze; răspunse:

– Creșterea este limitată de elementul necesar care există în cantitatea cea mai mică. Și, natural, condiția cea mai puțin favorabilă vieții determină coeficientul de creștere.

– Nu mi s-a întîmplat prea des să cunosc membri ai unei Case Mari care să înțeleagă probleme de planetologie, zise Kynes. Așa este. Apa este condiția cea mai puțin favorabilă vieții pe Arrakis. Dar nu trebuie uitat faptul că însăși creșterea poate produce condiții defavorabile, dacă nu este tratată cu extremă prudență.

Jessica simți prezența unui mesaj ascuns în cuvintele lui Kynes. Își dădu seama că nu reușește să-l descifreze.

– Creșterea, murmură ea. Vrei să spui că pe Arrakis s-ar putea crea un ciclu sistematic ai apei,

capabil să întrețină viața omenească în condiții mai favorabile?

– Imposibil! hămăi magnatul apei.

Jessica își întoarse capul! spre Bewt.

– Imposibil?

– Imposibil pe Arrakis, întări el. Nu-ți pleca urechea la spusele unui visător, Doamnă. Îl contrazic toate dovezile științifice, toate demonstrațiile de laborator.

Kynes se uită la Bewt, iar Jessica observă că, din nou, celelalte discuții încetaseră și că toată lumea era atentă la această nouă polemică.

– Demonstrațiile de laborator au tendința să ne facă orbi la un fapt foarte simplu, rosti Kynes. Acest fapt este următorul: în cazul despre care discutăm avem de-a face cu fenomene a căror origine a fost și rămâne mediul exterior – mediul în care o serie de plante și animale continuă să ducă o existență normală.

– Normală! exclamă zeflemitor Bewt. Nimic nu-i normal pe Arrakis!

– Dimpotrivă. Îl contrazice Kynes. Pe Arrakis s-ar putea crea mai multe puncte de armonizare, în zonele geografice care permit autoîntreținerea. Pentru asta ar fi suficient să înțelegem limitele planetei și constrîngerile la care este supusă.

– Așa ceva nu se va realiza niciodată, spuse Bewt.

La capătul celălalt al mesei, Ducele înțelese brusc cînd anume se produsese schimbarea din atitudinea lui Kynes: în clipa în care Jessica spusese că vor păstra plantele din seră pentru viitorul Arrakisului.

– Concret, ce-ar fi de făcut pentru a se crea acest sistem autonom, doctore Kynes? întrebă Leto.

– Dacă am reuși să determinăm un procent de trei la sută din plantele verzi de pe Arrakis să formeze compuși carbonici ca materie nutritivă, am declanșa un sistem ciclic, răspunse Kynes.

– Apa e singura problemă? întrebă Ducele. Simțise inflăcărarea lui Kynes și constată că îi împărtășea emoția.

– Apa eclipsează celelalte probleme. Planeta are mult oxigen, dar îi lipsesc fenomenele concomitente prezenței acestuia – viață vegetală răspîdită pe scară largă și surse importante de bioxid de carbon în stare liberă, cum ar fi, de pildă, vulcanii. Pe Arrakis au loc schimburi chimice neobișnuite... și încă pe suprafețe foarte întinse.

– Lucrezi la proiecte experimentale? întrebă Ducele.

– Ne-ar trebui o grămadă de timp ca să punem la punct efectul Tansley. Nu s-au efectuat deocamdată decît experiențe de mică amploare, dar, datorită lor, știința mea dispune acum de o serie de ipoteze de lucru.

– Nu e destulă apă, interveni Bewt. Asta-i singura problemă. Nu *e destulă apă!*

– Meșterul Bewt este expert în materie de apă, comentă Kynes. Zîmbi, reîncepu să mînințe.

Ducele reteză aerul cu mîna dreaptă.

– Nu! Vreau un răspuns! Există suficientă apă, doctore Kynes?

Kynes rămase cu privirea ațintită la farfuria din fața sa.

Jessica urmări jocul sentimentelor ce i se oglindeau pe chip. *Se ascunde bine*, gîndi. Dar ea îl înregistrase pe planetolog. Citi pe fața lui regretul pentru faptul că se avîntase în această discuție.

– Există suficientă apă? întrebă din nou Ducele.

– S-ar putea... să existe, răspunse Kynes.

Simulează incertitudinea! gîndi Jessica.

Cu simțul său mai ascuțit pentru adevăr, Paul percepu substratul afirmației, își solicită la maximum resursele antrenamentului, pentru a-și ascunde tulburarea. *Există apă suficientă! Dar Kynes nu vrea să se știe acest lucru.*

– Planetologul nostru nutrește multe visuri interesante, comentă răutăcios Bewt. Visează împreună cu fremenii... la împliniri de profeții și la mîntuitori.

În jurul mesei se auziră cîteva risete. Jessica și le notă: traficantul, fiica fabricantului de distraie, Duncan Idaho, femeia cu misterioasa agenție de ghizi turistici.

Ciudat mai sînt împărțite tensiunile în seara asta, își spuse ea. *Se petrec prea multe lucruri pe care nu le pot înțelege. Trebuie să-mi găsesc neapărat surse de informare.*

Ducele își plimbă privirea de la Kynes la Bewt, apoi la Jessica. Simțea o stranie decepție. I se părea că-i scăpase un lucru de importanță vitală.

– *S-ar putea să existe*, murmură el.

Kynes spuse repede:

– Poate c-ar trebui să discutăm despre asta altă dată, Domnia-Ta. Sînt prea multe...

Tăcu brusc. Un soldat în uniformă Atreides dăduse buzna pe ușa de serviciu. Omul trecu pe lângă santinele, se îndreptă grăbit spre Duce, se aplecă la urechea lui, începu să-i vorbească în șoaptă.

Jessica recunoscu însemnele detașamentului lui Hawat, își reprimă îngrijorarea. Se întoarse către soția fabricantului de distraie – o femeie plăpîndă, cu părul negru și trăsături delicate.

– Abia te-ai atins de mîncare, draga mea. Să-ți comand altceva?

Femeia se uită la bărbatul ei, apoi răspunse timorată:

– Nu prea mi-e foame.

În clipa aceea, Ducele se ridică în picioare și rosti cu un ton aspru, poruncitor:

– Rămîneți la locurile dumneavoastră. Va trebui să mă scuzați, dar a intervenit ceva care necesită prezența mea personală.

Făcu un pas lateral.

– Paul, te rog să fii tu gazdă în locul meu.

Paul se sculă de pe scaun. Vru să-l întrebe pe tatăl său ce se întîmplase, apoi se răzgîndi. Trebuia să-și păstreze calmul aristocratic, să facă față situației cu toată demnitatea. Ocoli colțul mesei și se așeză în scaunul tatălui său.

Ducele se întoarse spre nișa în care veghea Halleck. Spuse:

– Gurney, ocupă, te rog, locul lui Paul la masă. Să nu rămînă un număr impar. După ce-o să terminați cina, s-ar putea să te chem împreună cu el la postul de comandă de pe terenul de debarcare. Să fiți pregătiți.

Halleck își făcu apariția. Era îmbrăcat în uniforma de gală, dar urîtenia trupului său mătăhălos părea nelalocul ei printre veșmintele scînteietoare ale celorlalți oaspeți. Își rezemă balisetul de perete, se apropie de scaunul eliberat de Paul, se așeză.

– Vă rog să nu vă alarmați, reluă Ducele, dar doresc să nu părăsească nimeni clădirea fără permisiunea corpului de gardă. Atîta timp cît rămîneți aici, veți fi în perfectă siguranță. Vă asigur că vom rezolva cît se poate de repede această mică neplăcere.

Paul sesiză cuvintele codificate din enunțul tatălui său – *gardă-siguranță-repede*. Era vorba de o problemă de securitate, nu de violență. Observă că și mama sa descifrase același mesaj. Răsuflară amîndoi ușurați.

Ducele le adresă tuturor un salut scurt cu capul, se întoarse și ieși grăbit pe ușa de serviciu, urmat de soldatul său.

– Vă rog să vă continuați cina, rosti Paul. Mi se pare că doctorul Kynes spunea ceva despre apă.

– Nu s-ar putea să reluăm discuția altă dată? întrebă Kynes.

– Cînd dorești, răspunse Paul.

Și Jessica observă, cu un sentiment de mîndrie, atitudinea demnă, maturitatea și siguranța de sine a fiului ei.

Bancherul își înălță carafa cu apă, gesticulă cu ea către Bewt:

– Nici unul dintre noi nu-l poate întrece pe meșterul Bewt la vorbe-nflorite. Așa frumos le brodește, de parc-ar aspira la rangul de Casă Mare! Hai, meștere Bewt, închină un toast din partea noastră a tuturor. Poate că știi vreo cugetare destul de înțeleaptă ca să-i fie pe plac și puștiului ce trebuie tratat ca un bărbat.

Jessica își încleștă pumnii mîinii drepte sub masă. Îl zări pe Halleck schimbînd un semnal de mînă cu Idaho, văzu că santinelele aliniate lîngă pereți ocupă, cu mișcări discrete, poziții de luptă.

Bewt îi aruncă o privire veninoasă bancherului.

Paul se uită repede la Halleck, la gărzile gata să intervină, apoi îl țintui pe bancher cu privirea pînă ce acesta lăsă jos carafa. Spuse, tărăgănat:

– Odată, pe Caladan, am văzut cadavrul unui pescar înecat. Avea...

– Înecat? exclamă fata fabricantului de distraie.

Paul șovăi, apoi continuă:

– Da. Scufundat în apă și mort prin asfixiere. Înecat.

– Interesantă moarte, murmură fata.

Paul îi adresă un surîs înghețat, se întoarse din nou către bancher:

– Interesant era altceva la omul acela, și anume rănile de pe umerii săi. Răni provocate de încălțările ghintuite ale altui pescar. Victima făcuse parte din echipajul unei șalupe – o navă cu care se călătorește pe apă. Șalupa naufragiase... se scufundase sub apă. Un alt pescar, care ajutase la recuperarea cadavrului, spunea că văzuse deseori urme de felul acela. Rănile arătau că, în momentul naufragiului, un alt membru al echipajului încercase să se cațere pe umerii năpăstuitului său tovarăș, ca să ajungă la suprafață – la aer.

– Care-i partea interesantă a întîmplării? întrebă bancherul.

– Remarca tatălui meu, care era de față. A spus că gestul înecatului care se cațără pe umerii altuia ca să se salveze este scuzaabil... cu excepția cazului cînd o face în careul ofițerilor...

Paul așteptă cîteva clipe, pentru a-i da timp bancherului să înțeleagă ce avea să urmeze, apoi termină:

– Și, aș adăuga eu, cu excepția cazului cînd o face la masă.

În sală se așternu brusc tăcerea.

Asta a fost o imprudență, gîndi Jessica. Rangul bancherului i-ar putea permite să-l provoace pe fiul

meu la duel. Văzu că Idaho era pregătit să intervină. Santinelele stăteau nemișcate, așteptându-i semnalul. Gurney Halleck era cu ochii pe oamenii din fața sa.

— Ho-ho-hoooo!

Tuek, traficantul, râdea în hohote, cu capul dat pe spate.

Pe chipurile mesenilor apăsură zimbete nervoase.

Bewt începu să rinjească.

Bancherul își trase scaunul înapoi, îl fulgeră cu privirea pe Paul.

— Cine-i înfruntă pe Atreizi o face pe pielea lui, comentă impasibil Kynes.

— Atreizii obișnuiesc să-și insulte oaspeții? mugi bancherul.

Înainte ca Paul să poată răspunde, Jessica se aplecă peste masă și rosti:

— Domnule!

Iar în gând: *Trebuie să ne lămurim ce urmărește această unealtă a Harkonnenilor. Un nou atentat la viața lui Paul? Îl mai ajută și altcineva?*

— Fiul meu evocă un tablou și dumneata îți vezi în el portretul? întrebă ea. Fascinantă destăinuire.

Își strecură pe furie mâna spre cristaiul a cărui teacă și-o prinsese deasupra gleznei.

Bancherul își întoarse privirea dușmănoasă spre Jessica. Paul își trase ușor scaunul mai înapoi, gata să sară dacă va fi nevoie. Recepționase cuvântul cifrat: *tablou. "Pregătește-te pentru violență"*.

Kynes se uită lung la Jessica, apoi îi făcu un semn discret lui Tuek.

Traficantul se sculă brusc în picioare, își înălță carafa.

— Propun un toast! strigă el. Să bem în sănătatea tinărului Paul Atreides, care arată ca un puști, dar se poartă ca un bărbat.

De ce se amestecă? se întrebă Jessica.

Bancherul își strămutase acum privirea la Kynes și Jessica observă groaza care se întipărise din nou pe chipul agentului.

Oaspeții începură să răspundă la îndemnul toastului.

Oamenii se supun voinței lui Kynes, gândi Jessica. A dat de înțeles că e de partea lui Paul. Care să fie secretul puterii lui? În nici un caz faptul că este Judecător al Schimbării. Funcția asta e temporară. Și sînt sigură că nu-i vorba nici de rangul lui de funcționar imperial.

Își retrase mâna de pe mînerul cristalului, își înălță carafa în direcția lui Kynes. Planetologul îi răspunde cu același gest.

Numai Paul și bancherul (*Susu! Stupidă poreclă!* gândi Jessica) rămăseseră nemișcați. Bancherul continua să se uite ia Kynes. Paul privea fix farfuria dinaintea lui.

Eram stăpîn pe situație, gândi el. De ce s-au amestecat? Privi pe sub sprincene capetele invitaților din fața sa. Pregătește-te de violență? Din partea cui? Din partea bancherului? În nici un caz.

Halleck spuse fără să se adreseze cuiva anume:

— Într-o societate ca a noastră, oamenii n-ar trebui să se pripească, atunci cînd li se pare că sînt insultați. Nu rareori o hotărîre nehibzuită înseamnă curată sinucidere.

O privi pieziș pe fiica fabricantului de distraie, urmă:

— Nu ești de aceeași părere, domnișoară?

— Oh, ba da, ba da, categoric! se grăbi să răspundă fata. Se abuzează tot timpul de violență. Mi se face de-a dreptul silă. De cele mai multe ori, nu-i vorba de nici o ofensă și totuși mor oameni. Este absurd.

— Este absurd, într-adevăr, întări Halleck.

Jessica sesiză jocul aproape perfect al fetei, gândi: *Gîsculița asta nu-i deloc o gîsculiță. Și, în clipa aceea, înțelese în ce consta amenințarea și-și dădu seama că înțelesese și Halleck. Plănuiseră să-l îmbrobodească pe Paul prin intermediul unei femei. Jessica răsuflă ușurată. Fiul ei întrevăzuse probabil cel dintîi manevra — antrenamentul lui nu-l lăsase să omită acest gambit banal.*

— Mi se pare că sînt necesare noi scuze, se adresă Kynes bancherului.

Agentul îi întoarse Jessicaî un suris chinuit, zise:

— Doamnă, mă tem că am băut peste măsură. S-au servit vinuri tari la masa aceasta, iar eu nu-s prea obișnuit cu asemenea băuturi.

Jessica îi auzi veninul din voce. Răspunse cu amabilitate:

— În relațiile cu străinii trebuie să privești cu îngăduință deosebirile de obiceiuri și educație.

— Mulțumesc, Doamnă.

Soția fabricantului de distraie se aplecă înspre Jessica și-i spuse:

— Ducele zicea că, rămînînd aici, sîntem în siguranță. Sper că n-au început noi conflicte armate.

A fost îndrumată să canalizeze conversația pe făgașul asta, gândi Jessica.

— Nu cred că-i vorba de ceva grav, spuse ea. Dar, deocamdată, mai există o serie de probleme care necesită prezența personală a Ducelui. Nici o măsură de precauție nu-i de prisos, atîta timp cît continuă vrăjmășia dintre Casele Atreides și Harkonnen. Ducele a jurat kanly. Și bineînțeles, nu se va lăsa pînă ce nu-i va fi lichidat pe toți agenții Harkonnenilor care se mai află pe Arrakis.

Se uită pieziș la reprezentantul Băncii Ghildei, adăugă:

— Iar legile Convenției îi îngăduie acest lucru. Apoi, privind-l pe Kynes: Nu-i așa, doctore Kynes?

— De bună seamă, răspunse planetologul.

Fabricantul de distraie o înghionti discret pe soția lui.

Femeia se uită repede la el, spuse:

— Parcă mi s-a făcut și mie foame. Aș gusta din friptura aceea de pasăre care s-a servit mai înainte.

Jessica îi făcu semn unui valet, apoi se întoarse către bancher:

— Chiar, domnule, vorbeai ceva mai înainte despre păsări și despre obiceiurile lor. Aflu tot mai multe lucruri interesante în legătură cu Dune. Spune-mi, unde se află locurile cu mirodenii? Vinătorii trebuie să pătrundă adânc înspre centrul deșertului?

— O, nu, Doamnă. Se cunosc foarte puține lucruri despre centrul deșertului. Și aproape nimic despre emisfera sudică.

— Există o poveste care spune că în ținuturile sudice s-ar afla un gigantic Filon-Mamă de mirodenii, interveni Kynes, dar bănuiala mea este că-i doar o plâsmuire și-un pretext de baladă. Din când în când, unii vinători mai cutezători pătrund în zonele limitrofe centurii centrale, dar expedițiile acestea sînt extrem de periculoase — navigația-i nesigură și furtunile-s foarte frecvente. Cu cît se acționează mai departe de bazele de la poalele Scutului, cu atît devin mai posibile accidentele. Deocamdată, s-a dovedit nerentabil să ne aventurăm prea departe, spre sud. Poate că dac-am dispune de-un satelit meteorologic...

Bewt își înalță capul din farfurie, vorbi cu gura plină, adresîndu-se tuturor:

— Se zice că fremenii pot ajunge acolo, că ei se pot deplasa unde vor, că au descoperit sugători și sifintini chiar și în emisfera sudică.

— Sugători și sifintini? se miră Jessica.

Kynes răspunse repede:

— Vorbe, Doamnă, vorbe. Astea există pe alte planete, dar nu pe Arrakis. Sugătorile sînt locuri în care apa se infiltrează pînă la suprafață sau destul de aproape de suprafață ca să poată fi descoperită după anumite semne. Sifintina e tot un fel de sugătoare, din care se poate sorbi apă printr-un tub înfipt în sol... cel puțin așa se zice.

Nu pare sincer, gîndi Jessica.

De ce minte? se întrebă Paul.

— Foarte interesant, comentă Jessica. Și gîndi: "*Se zice...*". *Curioase șabloane verbale mai au pe-aici. Măcar de și-ar da seama cît de revelatoare este exprimarea aceasta pentru credința în superstiții de care nu pot scăpa.*

— Am auzit, interveni Paul, că aveți o zicală: lustrul vine de la oraș, iar înțelepciunea din deșert.

— Arrakisul are multe zicale, spuse enigmatic Kynes.

Jessica se pregătea să formuleze o nouă întrebare, cînd un valet se apropie de ea, se înclină și îi întinse un bilet. Ea îl despătură, recunoscî scrisul Ducelui și semnele de cod. Citi repede mesajul, apoi se adresă tuturor:

— Sper că vă va face plăcere să aflați că Ducele ne trimite vești îmbucurătoare. Problema pentru care a trebuit să ne părăsească a fost rezolvată. S-a găsit aerotransportorul dispărut. Un agent Harkonnen strecurat printre membrii echipajului i-a silit pe ceilalți să aterizeze la o bază a traficantilor, cu speranța că le va putea vinde acestora aparatul. Și omul, și mașina au fost predate trupelor noastre.

Își înclină ușor capul către Tuek.

Traficantul îi răspunse cu aceeași mișcare.

Jessica împătură biletul, și-l strecură în mîncă.

— Mă bucur că nu s-a ajuns la luptă deschisă, declară bancherul. Populația speră din toată inima că Atrezii vor aduce pacea și prosperitatea.

— Mai ales prosperitatea, rosti Bewt.

— Cred că așteptați cu toții deșertul, spuse senină Jessica. I-am comandat bucătarului nostru o specialitate caladaneză: orez pundi cu cremă dolsa.

— Sună foarte îmbietor, zise fabricantul de distraie. Cum aș putea obține și eu rețeta?

— Vei primi orice rețetă dorești, domnule, răspunse Jessica, *înregistrînd* omul pentru a discuta despre el cu Hawat. Fabricantul era tipul arivistului meschin și fricos, care putea fi cumpărat ieftin.

În jurul ei, convivi își reluaseră flecăreala: "Ce material drăguț..." "A comandat o montură la fel de superbă ca și piatra..." "Poate că vom încerca să sporim producția în trimestrul următor..."

Jessica se uită la farfuria din fața ei, reflectînd la pasajul cifrat din mesajul lui Leto: "*Harkonnenii au încercat să debarce un transport de lasere. Le-am capturat Asta nu înseamnă însă că n-au reușit să debarce și alte transporturi. Și în orice caz, e o dovadă că nu se prea sinchiesc de scuturi. Luați măsuri de precauție în consecință.*"

Lasere, gîndi Jessica, descumpănită. Fasciculele incandescente de lumină brizantă puteau străpunge orice material cunoscut, neprotejat de un scut defensiv. Faptul că fenomenul de conexiune inversă, la contactul cu scutul, putea să provoace explozia simultană a celor două surse de energie nu-i

preocupa pe Harkonneni. De ce? O explozie laser-scut era o variabilă periculoasă; putea fi mai puternică decât orice armă atomică, sau putea provoca doar moartea trăgătorului și a țintei sale.

Necunoscutele problemei o nelinișteau.

Îl auzi pe Paul spunând:

— Nu m-am îndoit nici o clipă că vom găsi transportorul. Când tatăl meu își pune în gând să rezolve o problemă, o rezolvă. Harkonnenii încep să descopere și ei acest adevăr.

Se laudă, gândi Jessica. N-ar trebui să se laude. Când urmează să-ți petreci noaptea ascunzându-te sub pământ, de frica laserelor, n-ai dreptul să te lauzi.

*N-avem scăpare — plătim pentru violența strămoșilor noștri.
Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** de prințesa Irulan*

JESSICA AUZI LARMĂ din holul principal, aprinse lampa de lângă pat. Ceasul de aici nu fusese potrivit la ora locală și trebui să scadă mintal douăzeci și unu de minute, ca să-și dea seama că era ora două noaptea.

Deși puternică, larma era confuză.

Să fi declanșat Harkonnenii atacul? se întrebă.

Coborî din pat, se duse la monitor. Pe unul dintre ecrane îi văzu pe Paul, dormind în compartimentul cel mai adînc al beciului, unde i se improvizase în grabă un dormitor. Evident, zgomotul ou ajungea pînă acolo. În camera Ducelui nu era nimeni; patul nu fusese desfăcut. Oare Leto mai era și acum pe terenul de debarcare?

Jessica rămase nemișcată în mijlocul încăperii, trăgînd cu urechea.

Desluși o voce care striga cuvinte dezlinate. Apoi o altă voce, care-l chema pe doctorul Yueh. Jessica găsi o mantie, o îmbracă, își vîri picioarele în papuci, își prinse cristaiul deasupra gleznei.

Din nou, o voce îl strigă pe Yueh.

Jessica își incinse mantia la mijloc, ieși pe coridor. Brusc, o străfulgeră un gând: *Dacă a fost rănit Leto?*

Începu să alerge.

Î se păru că nu va mai ajunge niciodată la capătul coridorului. Ieși de sub arcadă, trecu în goană prin sala de mîncare, se năpusti în pasajul care ducea în holul principal. Se opri năucă în sala vastă, puternic luminată. Toate lămpile cu suspensie de lângă pereți străluceau la intensitatea maximă.

În dreapta ei, chiar în fața ușii de la intrare, zări doi soldați din corpul de gardă, ținîndu-l de subsuori pe Duncan Idaho, al cărui cap se bălăngănea de colo-colo, cu bărbia în piept. Jessica îi privi încremenită.

Unul dintre soldați i se adresă dojenitor iui Idaho:

— Vezi ce-ai făcut? Ai trezit o pe doamna Jessica.

În spatele lor, draperiile grele stăteau umflate, semn că ușa rămăsese deschisă. Nici Ducele, nici Yueh nu se vedeau nicăieri. Ceva mai departe, retrasă, Mapes îl privea cu răceală pe Idaho. Purta o robă cafenie, cu un desen în serpentină pe tiv, iar în picioare avea ghete de deșert cu șireturile desfăcute.

— Bine c-am trezit-o, bolborosi Idaho. Își dădu capul pe spate, zbieră: Pe Grumman mi-am muiat întîiaj' dată șabia-n sînge!

Maica Marc! E beat! gândi Jessica.

Fața oacheșă și rotundă a lui Idaho se schimonosi într-o grimasă arțăgoasă. Părul lui creț, ca blana unui țap negru, era năclăit de praf. Avea tunica ruptă într-o parte și, de sub marginile zdrențuite, îi atîrna un colț al cămășii de borangic pe care o purtase la cină.

Jessica se apropie de el.

Unul dintre soldați o salută, fără a-l slăbi pe Idaho.

— N-am știut ce să facem cu el, Doamnă. Vocifera în fața casei, dar nu voia să intre. Ne-am temut să nu treacă vreun localnic și să-l vadă în halul ăsta. Ne-ar fi ieșit vorbe.

— De unde vine? întrebă Jessica.

— După cină a condus-o acasă pe una din domnișoare, Doamnă. Din ordinul lui Hawat.

— Ce domnișoară?

— Una din fetișcanele de la agenția de ghizi. Nu știi, Doamnă? Se uită cu coada ochiului la Mapes, își coborî glasul: Se apelează totdeauna la Idaho pentru supravegherea doamnelor.

Foarte bine! gândi Jessica. *Dar de ce-i beat?*

Se încruntă, se întoarse către Mapes.

— Mapes, adu-i un stimulent. Cofeină, dacă se poate. Vezi dacă n-a mai rămas niște cafea cu melanj.

Idaho își înalță anevoie capul, se uită chiorș la Jessica, bodogăni:

— Am căsăpît mai mul' de-o sută d'inși pen' Duce... Da' vreau să știu și io ce caut aici? Su' pămînt nu-i de trăit. Deasupra, nici atît. Ce dracu' de lume mai e ș-asta, ha?

Dinspre coridor se auzi un zgomot. Jessica își întoarse capul, îl văzu pe Yueh venind către ei, cu trusa medicală în mîna stîngă. Diamantul tatuat pe fruntea lui se contura mai pregnant ca oricînd.

— Iaca și dom'Doctor! zberă Idaho. Ce-i doctore? Ai venit șă-m'pui atele?

Își roti ochii încețoșați în direcția Jessicai.

— Prost bancu', ă?

Jessica se încruntă, dar nu spuse nimic. Se întrebă: *Ce motiv ar putea avea Idaho să se îmbete? Nu cumva a fost drogat?*

— Afurisita aia de bere de mir'denie, mormăi Idaho, încercînd să stea drept.

Mapes reveni cu o ceașcă aburîndă în mîini. Se opri nehotărîtă în spatele lui Yueh, se uită la Jessica. Ea îi făcu semn să aștepte. Yueh își lăsă jos trusa, o salută pe Jessica, spuse:

— Berea de mirodenie, zici?

— A mai strajnică pileală, băigui Idaho. Încercă să ia poziție de drepți, urlă: Pe Grumman mi-am muiat întîiaj' dată șabia-n sînge! Am tăiat un Harkon... pen' Duce l-am tăiat.

Yueh se întoarse, se uită la ceașca pe care o ținea Mapes.

— Ce-i acolo?

— Cofeină, spuse Jessica.

Yueh luă ceașca, i-o întinse lui Idaho.

— Bea asta, băiete.

— Nu ma' beau nimic.

— Iar eu îți spun, bea-o!

Capul lui Idaho se bălăngăni în direcția lui Yueh. Clătîniuindu-se, spadasinul făcu un pas înainte, tîrîndu-i pe cei doi soldați după el.

— M-am săturat pînă-n gît să to' fac pe placu' 'Niversulu-mperial, doctore! Acu' o să mai facem ș' cum vreau io.

— După ce-o să bei asta, spuse Yueh. Nu-i decît cafea.

— O porcărie ca ș' planeta asta! Cu-afurisitu' ei de soare alb. Care decolorează totu'... și strîmbă toate...

— Bun, acum însă e noapte, îi spuse Yueh răbdător. Fii băiat de treabă și dă pe gît ceașca asta. O să te simți mai bine.

— Nu vreau să mă sim'ai bine!

— Doar n-o să ne petrecem noaptea, tocminu-ne cu el, interveni Jessica. Și gîndi: *Are nevoie de-un șoc.*

— Te poți retrage, Doamnă, zise Yueh. Am eu grijă de el Jessica își scutură capul Făcu un pas înainte, îl lovi cu putere pe Idaho peste față.

Spadasinul se dădu înapoi, trăgînd santinelele după el, o fulgeră cu privirea.

— Cum te porți în casa Duceului tău? șuieră ea. Smulse ceașca din mîna lui Yueh, improșcînd picături de lichid, i-o viri sub nas lui Idaho. Bea-o imediat! E un ordin!

Idaho se îndreptă brusc, o privi fix, urît. Apoi vorbi încet, pronunțînd cuvintele răs-picat și atent:

— Nu primesc ordine de la o blestemată de spioană a Harkonnenilor.

Yueh se cutremură, se întoarse spre Jessica.

Chipul ei se făcuse livid. Dădu încet din cap. Acum pricepuse totul. Vorbele și faptele observate în cursul ultimelor zile, vorbele și faptele al căror înțeles i se păruse trunchiat, căpătaseră deodată semnificație. O copleși o furie aproape insuportabilă. Fu nevoită să-și solicite toate resursele antrenamentului ei Bene Gesserit ca să-și regleze pulsul și să-și egalizeze respirația. Văpaia însă continuă să pilpiie mocnit în sufletul ei.

Se apelează totdeauna la Idaho pentru supravegherea doamnelor!

Îl săgetă pe Yueh cu privirea. Doctorul își lăsă ochii în jos.

— Știi? întrebă ea.

— Am... auzit unele vorbe, Doamnă. Dar n-am vrut să-ți îngreunez povara.

— Hawat! șuieră ea. Să vină imediat la mine Thufir Hawat!

— Doamnă, dar...

— Imediat!

Nu poate fi decît Hawat, gîndi ea. Dacă ar fi provenit din altă sursă, o asemenea bănuia/ă ar fi fost respinsă fără regret. Idaho își scutură capul, bolborosi:

— Nu mai puteam să-nr țin gura.

O clipă, Jessica se uită la ceașca pe care o ținea în mîna, apoi, brusc, îi azvîrli conținutul în obrazul lui Idaho.

— Închideți-l într-una din camerele pentru oaspeți, din aripa de est, porunci ea. Să doarmă acolo

pînă-și... revine,

Cei doi soldați o priveră posomoriți. Unul dintre ei îngăimă:

– Poate c-ar fi mai bine să-i ducem în altă parte, Doamnă. L-am putea...

– Trebuie să stea aici! se răsti Jessica. I s-a încredințat o misiune aici! În glas îi răzbătu amărăciunea: Supravegherea doamnelor este specialitatea lui.

Soldatul înghiți în sec.

– Unde e Ducele? întrebă ea.

– La postul de comandă, Doamnă.

– Hawat e cu el?

– Hawat e în oraș, Doamnă.

– Duceți-vă după ei și aduceți-l aici. Îl aștept în camera mea.

– Doamnă...

– Dacă este nevoie, îl voi chema și pe Duce, spuse ea. Dar sper să nu fie nevoie. N-aș vrea să-l tulbur cu povestea asta.

– Prea bine, Doamnă.

Jessica vîrî ceașca goală în mîinile lui Mapes, care o privi întrebător cu ochii ei albastru-în-albastru.

– Du-te și te culcă, Mapes.

– Ești sigură că nu mai ai nevoie de mine, Doamnă?

Jessica îi adresă un surîs mohorit.

– Sînt sigură.

– Poate că ar fi mai bine să lași totul pe mîine, Doamnă, interveni Yueh. Ți-aș putea da un sedativ și...

– Întoarce-te în apartamentul dumatăle și lasă-mă pe mine să fac ceea ce cred de cuviință, rosti ea. Apoi îl bătu încetișor pe braț, pentru a atenua asprimea poruncii: E mai bine așa, crede-mă.

Își înălță brusc fruntea, se răsuci și părăsi holul, îndreptîndu-se către apartamentul ei. Mergea cu spatele drept, cu ochii ațintiți înainte. Ziduri reci... coridoare... o ușă cunoscută... Apăsă brutal clanța, intră și trînti ușa în spatele ei. Rămase nemișcată, privind cu ochi scâpărători ferestrele opacizate de scutul defensiv al camerei. *Hawat! Să se fi vîndut Harkonnenilor? Vom vedea.*

Se apropie de jilțul de modă veche, tapițat cu piele de schlag brodată, îl întoarse cu fața spre ușă. Își aduse aminte subit de cristaiul aflat în teaca prinsă deasupra gleznei. Desprinse teaca și și-o legă pe antebraț, încercînd apoi alunecarea armei. Privi încă o dată prin cameră, fixîndu-și cu precizie în minte, ca măsură de prevedere, poziția fiecărui obiect: divanul din colț, scaunele cu spătar drept de lîngă perete, cele două măsuțe joase, țitera prinsă în suportul ei, lîngă ușa dormitorului.

Lămpile cu suspensie împrăștiu o lumină palidă, trandafirie. Le micșoră și mai mult intensitatea, apoi se așeză în jilț. Bătu încetișor ci degetele în tapițeria brațelor, mulțumită de masivitatea impunătoare a fotoliului, atît de potrivit pentru ceea ce avea să urmeze.

Acum poate să vină, gîndi ea. Vom vedea ce e de văzut! Și se pregăti de așteptare, în stilul Bene Gesserit, acumulînd răbdare, drămuindu-și forțele.

Mai curînd decît își închipuise, în ușă se auzi o bătaie și, la îndemnul ei, Hawat intră în încăpere.

Jessica îl privi fără să-și părăsească jilțul, observînd în mișcările lui prezența vibrantă a energiei induse de drog, sesizînd dincolo de paravanul acesta semnele oboselii. Ochii umezi și bătrîni ai lui Hawat scînteiau. Pielea lui încrețită părea ușor gălbuie în lumina din cameră; pe mîneca brațului drept al mentatului se întindea o pată mare, jilavă.

Jessica simți mirosul de singe.

Îi arătă scaunul de lîngă perete, rosti:

– Ia-ți un scaun și așază-te în fața mea.

Hawat se înclină, făcu precum îi spusese. *Toate astea pentru că dobitocul de Idaho s-a îmbătat!* gîndi el. Iscodi chipul Jessicai, întrebîndu-se cum o va scoate la capăt.

– De mult trebuia să lămurim cîteva lucruri în ceea ce ne privește, spuse Jessica.

– Care-i necazul, Doamnă? întrebă Hawat, așezîndu-se și lăsîndu-și mîinile pe genunchi.

– Nu fă pe neștiutorul cu mine! se răsti ea. Dacă nu ți-a spus Yueh pentru ce te-am chemat, atunci ai aflat-o de la vreunul din spionii pe care i-ai pus pe urmele mele. Cel puțin cînd sîntem numai noi doi, putem vorbi fără ascunzișuri...

– Cum dorești, Doamnă.

– În primul rînd vreau să-mi răspunzi la o întrebare. Ești, în clipa de față, agentul Harkonnenilor?

Hawat se smulse pe jumătate din scaun. Cu fața neagră de minie, mirii:

– Îndrăznești să mă insulti astfel?

– Stai jos, rosti ea. Ai îndrăznit același lucru.

Încet, mentatul se lăsă pe scaun.

Iar Jessica, citind semnele de pe chipul pe care îl cunoștea atît de bine, își îngădui un suspin de ușurare. *Nu e Hawat.*

– Acum știu că ai rămas credincios Duceului meu, spuse ea. Și sînt dispusă să-ți iert afrontul.

– E ceva de iertat?

Jessica se încruntă, gîndi: *Să-mi joc atu-ul? Să-i spun că de cîteva săptămîni o port în mine pe fiica ducelui? Nu... Nici măcar Leto nu știe încă... Asta n-ar face decît să-i complice existența, să-l tulbure, acum cînd trebuie să-l preocupe doar supraviețuirea noastră. Poate mai tîrziu. Mai este timp.*

– O Dreptvorbitoare ar putea să rezolve problema asta, spuse cu voce tare, dar din păcate nu avem o Dreptvorbitoare autorizată de Curtea Supremă.

– Așa este. Nu avem Dreptvorbitoare.

– Să se fi strecurat vreun trădător printre noi? întrebă ea. I-am cercetat cu cea mai mare grijă pe toți oamenii noștri. Cine-ar putea fi? Gurney nu-i. Nici Duncan. Locotenenții lor nu ocupă poziții strategice demne de luat în seamă. Tu nu ești, Thufir. Paul nu poate fi. *Știu* că nu sînt eu. Cine mai rămîne? Yueh? Să-l chem aici, să-l pun la încercare?

– N-ar avea nici un rost, spuse Hawat. Yueh este condiționat de înaltul Colegiu. De asta sînt eu absolut sigur.

– Și în plus, soția lui, Bene Gesserit, a fost ucisă de Harkonneni, adăuga Jessica.

– Asta era, deci, zise Hawat.

– N-ai remarcat niciodată ura din glasul lui, atunci cînd rostește numele Harkonnen?

– Știi că n-aud asemenea lucruri, murmură Hawai.

– De unde pînă unde a căzut bănuiala asupra mea? întrebă ea Hawat se posomori.

– Doamnă, mă pui într-o situație imposibilă. În primul rînd, îi datorez loialitate. Duceului.

– Cunosc această loialitate și de aceea ți-am spus că sînt dispusă să iert multe.

– Iar eu mă vîd silit să-ntreb din nou: e ceva de iertat?

– Remiză?

Bătrînul meritat ridică din umeri.

– Foarte bine, rosti Jessica. Să vorbim atunci despre altceva. Despre Duncan Idaho, luptătorul iscusit ale cărui însușiri de paznic și supraveghetor sînt atît de prețuite. În noaptea asta, a băut peste măsură ceva ce se numește bere de mirodenie. Mi s-a adus la cunoștință că și alți oameni de-ai noștri s-au intoxicat cu băutura aceasta. E adevărat?

– Văd că ești bine informată, Doamnă,

– Sînt. Nu ți se pare că bețiile astea sînt simptomatice, Thufir?

– Vorbești în cimilituri, Doamnă.

– Folosește-ți facultățile de mentat! se răsti ea. Nu știi ce-i cu Duncan? Cu ceilalți? Îți spun eu, în două vorbe: n-au patrie.

Hawat își aținti degetul către podea.

– Arrakisul e patria lor.

– Arrakisul nu înseamnă nimic pentru ei! Patria lor era Caladanul. Dar noi i-am dezrădăcinat. Au rămas fără patrie. Și se tem că Ducele le-a înșelat speranțele.

Hawat înțepeni în scaun.

– Dacă vreunul dintre oamenii noștri ar rosti asemenea vorbe, ar fi...

– Încetează, Thufir! E defetist sau trădător medicul care dă diagnosticul corect al unei boli? Nu vreau decît să vindec boala.

– Ducele mi-a încredințat mie misiunea aceasta.

– Dar nu se poate să nu-ți dai seama că-i normal! să mă intereseze și pe mine mersul unei asemenea boli. Și nu se poate să nu recunoști că mă pricep și eu puțin la asemenea lucruri.

Trebuie oare să-i aplic un șoc mai serios! se întrebă. *Cred că da... Trebuie să-l smulg cumva din rutină.*

– Interesul Domniei-Tale ar putea fi interpretat și altfel, observă Hawat și dădu din umeri.

– Așadar, m-ai osîndit deja?

– Nu, Doamnă. Dar în situația în care ne aflăm, nu-mi pot asuma nici un risc. *Nici unul.*

– O tentativă de asasinare a fiului meu ți-a scăpat neobservată chiar în casa aceasta, spuse ea. Cine și-a asumat riscul ăsta? Chipul mentatului se întunecă.

– I-am prezentat Duceului demisia mea.

– Dar mie mi-ai prezentat-o? Sau lui Paul?

Hawat nu mai reuși să-și ascundă minia. Începu să răsufle repede, cu nările dilatate. Ochii îi scăpărară. Jessica îi văzu tîmplele pulsînd năvalnic.

– Sînt slujitorul Duceului, spuse el, mușcînd parcă fiecare cuvînt.

– Nu există nici un trădător, zise Jessica. Altundeva-i amenințarea. Poate că e ceva în legătură cu laserele. Poate că vor încerca să instaleze lasere cu declanșare întîrziată, îndreptate asupra scutului defensiv al clădirii. Poate că...

– Și cine ar putea dovedi după aceea că n-a fost vorba de o explozie atomică? o întrepruse Hawat. Nu, Doamnă. N-ar risca o asemenea ilegalitate. Radiația rămîne. Dovezile sînt greu de înlăturat. Nu. Vor respecta majoritatea legilor. Sînt sigur că există un trădător.

– Zici că ești slujitorul Duceului! Ai fi în stare să-l distrugi, încercînd să-l salvezi?

Hawat inspiră adînc, apoi rosti:

– Dacă ești nevinovată, Doamnă, vei primi scuzele mele cele mai umile.

– Să privim altfel lucrurile, Thufir, zise, după o clipă, Jessica. Oamenii trăiesc cel mai bine atunci cînd fiecare își are locul său, cînd fiecare știe unde i-e locul în orînduiala naturală a lucrurilor. Distruge locul și distrugi omul. Dintre toți oamenii care îi sînt devotați Duceului, Thufir, tu și cu mine sîntem situați ideal pentru a ne distruge unul altuia locul. Oare nu i-aș putea șopti și eu Duceului, noaptea, că te bănuiesc de trădare? Cînd crezi că ar fi mai receptiv la asemenea șoaapte, Thufir? Ce vrei să-ți spun mai mult de-atît?

– Mă ameninți? mîrîi el.

– Nu te ameninț. Nu vreau decît să-ți atrag atenția că cineva ne atacă, lovind tocmai în orînduiala esențială a traiului nostru. E un atac inteligent, diabolic. Îți propun să respingem acest atac, orînduindu-ne astfel viața încît să nu mai existe nici o fisură capabilă să creeze un punct vulnerabil.

– Mă acuzi de insinuarea unor bănuieli neîntemeiate?

– Exact. Neîntemeiate.

– Și vrei să răspunzi cu propriile-ți bănuieli?

– Tu trăiești din bănuieli, Thufir, nu eu.

– Te îndoiești de facultățile mele?

Jessica oftă.

– Thufir, aș vrea să-ți analizezi sentimentele personale implicate în povestea asta. Omul *natural* este un animal lipsit de logică. Logica judecăților tale este nenaturală, dar i se îngăduie să se manifeste atîta timp cît are un caracter util. Ești intruchiparea logicii, Thufir – ești mentat. Cu toate acestea, soluțiile problemelor pe care le analizezi tu sînt concepte proiectate, într-un sens cît se poate de real, în afara ființei tale. Acolo sînt ele studiate, întoarse pe toate părțile, examinate din toate unghiurile.

– Nu cumva vrei să mă înveți propria mea meserie? întrebă el, fără a încerca să-și camufleze disprețul din glas.

– Înțelegi și-ți poți aplica logica la orice fenomen exterior ființei tale, continuă netulburată Jessica. Dar e în firea omului ca atunci cînd este confruntat cu probleme personale să-i vină foarte greu să-și scoată la iveală gîndurile cele mai intime și să ie lase explorate de logică. Avem tendința să ne împotmolim, să dăm vina pe orice altceva decît pe adevărata problemă, cea care zace în adîncul sufletului nostru și ne roade.

– Încerci în mod deliberat să-mi subminezi încrederea în aptitudinile mele de mentat, șuieră el. Dacă aș afla că vreunul din oamenii noștri încearcă să saboteze astfel orice altă armă din arsenalul nostru, n-aș ezita să-l denunț și să-l distrug.

– Cei mai abili mențați au un respect sănătos pentru factorul de eroare din calculul lor, rosti ea.

– N-am pretins niciodată contrariul.

– Atunci, gîndește-te la simptomele pe care le-am observat amîndoi: oamenii se îmbată, se ceartă... Trăncănesc vrute și nevrute despre Arrakis, ignoră cele mai elementare...

– Se plictisesc, asta-i tot, o întrerupse Hawat. Nu încerca să-mi torpilezi raționamentele, prezentîndu-mi o problemă clară într-o lumină tulbură.

Jessica îl privi lung. Se gîndi ia oamenii Duceului, care se frămîntau în barăci, într-o atmosferă în care tensiunea se ridicase atît de mult, încît aproape că se simțea miros de izolație arsă. *Au început să se asemene din ce în ce mai mult cu oamenii din legendele despre vremurile dinaintea Ghildei*, își spuse ea. *Au ajuns ca oamenii rătăcitorului printre stele, Ampoliros. Sătui de bătălii... veșnic căuțînd, pregătindu-se veșnic și veșnic nepregătiți.*

– De ce n-ai apelat niciodată la ajutorul meu în problemele pe care trebuia să le rezolvi pentru Duce? întrebă ea. Te temi să nu-ți pierzi *postul*?

Hawat o fulgeră cu privirea.

– Cunosc cîte ceva despre antrenamentul vostru de...

Tăcu brusc, se încruntă.

– De ce te-ai oprit? Dă-i drumul, spuse: de *vrăjitoare* Bene Gesserit.

– Cunosc cîte ceva despre antrenamentul *real* din școlile voastre. L-am observat și la Paul, dar să nu crezi că mă las prostit de lozinca vehiculată de Bene Gesserit... că existați – chipurile – numai pentru a servi.

Șocol trebuie să fie dur, gîndi ea. *E aproape pregătit să-l primească.*

– La consilii mă ascuți respectuos, spuse cu voce tare, dar ții rareori seamă de părerile mele. De ce?

– Nu am încredere în motivele Bene Gesserit, replică el. N-ai decît să crezi că poți privi într-un om; n-ai decît să *crezi* că poți determina un om să facă exact ceea ce vrei să...

– Thufir, biet nătărău! hohoti ea sumbru.

Hawat își încleștă fălcile, își lipi spatele de speteaza scaunului.

– Indiferent ce zvonuri ți-au ajuns la urechi despre școlile noastre, reluă ea, să știi că adevărul le

întrece. Dacă aş vrea să-l distrug pe Duce... să te distrug pe tine sau pe oricare altul dintre cei aflați în preajma mea, nimeni n-ar fi în stare să mă împiedice.

Și imediat după aceea gîndi: *De ce mă las pradă trufiei, rostind asemenea vorbe? Nu așa am fost învățată să procedez. Nu așa trebuie să-l zdruncin.*

Hawai își furisă mina sub tunică, pipăi micul proiector de săgeți otrăvite. *Nu poartă scut, gîndi el. S-o fi crezînd chiar așa de grozavă? I-aș putea face de petrecanie chiar în clipa asta... dar, ahhh, ar fi vai și-amar dacă m-am înșelat!*

Jessica îi observase mișcarea. Spuse:

– Să ne rugăm ca noi doi să n-ajungem niciodată la violență.

– Înțeleaptă propunere!

– Boala de care vorbeam însă continuă să se propage. Iată de ce te întreb din nou: nu e mai rațional să presupunem că Harkonnenii au semănat această bănuială ca să ne învrăjbească?

– Pare-se că ajungem iar la remiză, replică sec Hawat.

Ea oftă, își spuse: *E aproape pregătit.*

– Ducele și cu mine sîntem ca niște părinți pentru oamenii noștri, zise. Poziția...

– Nu ești soția Duceului, o întrerupse Hawat.

Jessica își impuse calmul, gîndi: *Bună ripostă.*

– Dar nici nu va avea altă soție, replică. Cel puțin atîta timp cît trăiesc eu. Și, așa cum am spus, sîntem ca niște părinți. Harkonnenii vor să frîngă această rînduială naturală a existenței noastre, vor să ne tulbure, să ne dezbine, să ne întunece mințile... Ce țintă li s-ar părea mai ademenitoare?

Hawat intui unde vroia să ajungă Jessica și sprîncenele i se împreunară deodată într-o cută adîncă.

– Ducele? continuă ea. E o țintă atrăgătoare, într-adevăr, numai că nimeni altul, în afară poate doar de Paul, nu e mai bine păzit. Eu? Da, firește, dar își dau seama că o Bene Gesserit nu-i o țintă ușoară. Și-apoi există o țintă mai bună... Un om ale cărui îndatoriri creează, în mod inevitabil, o monstruoasă pată întunecată. Un om pentru care suspiciunea este la fel de naturală ca și respirația. Un om care își clădește întreaga viață pe insinuări și mister.

Mina ei dreaptă se destinsese ca un arc, către el.

– Tu!

Hawat dădu să sară din scaun.

– Nu ți-am permis încă să pleci, Thufir!

Cuvintele căzură ca un fulger.

Bătrînul mentat se prăbuși în scaun. Mușchii îl trădaseră. Instantaneu.

Jessica îl privi cu un zîmbet amar.

– Acum cunoști ceva despre antrenamentul nostru *real*, spuse ea.

Hawat își simți gîtlejul arzînd, încercă să înghită. Porunca ei fusese suverană, irezistibilă – rostită pe un ton și într-un chip care nu îngăduiau împotrivire. Trupul i se supusese mai înainte ca mintea lui să poată încropi un gînd. Nimic nu i-ar fi putut împiedica reacția aceasta – nici logica, nici minia cea mai turbată... Nimic. Ceea ce făcuse Jessica demonstra o cunoaștere perfectă, intimă, a omului pe care îl putea manevra astfel. Hawat nu și-ar fi imaginat niciodată posibilitatea unui control atît de total.

– Ți-am spus mai înainte că ar trebui să ne înțelegem unul pe celălalt, rosti Jessica. De fapt, vroiam să spun că *tu* ar trebui să mă înțelegi pe mine. Pentru că eu te-am înțeles demult. Și îți mai spun o dată că, pentru mine, singura garanție pe care o oferi este loialitatea ta față de Duce.

Hawat o privi lung, își umezi buzele cu vîrful limbii.

– Dacă mi-aș fi dorit o marionetă, Ducele s-ar fi căsătorit cu mine, urmă ea. Ar fi putut chiar să rămînă cu impresia că a făcut-o din propria sa voință.

Hawat își lăsă capul în piept, continuînd s-o privească pe sub gene. Numai un autocontrol sever reuși să-l facă să se stăpînească să nu cheme garda. Autocontrolul... și supoziția că femeia aceasta l-ar putea împiedica. O supoziție nouă. I se încreți pielea amintindu-și felul în care îl dominase. În clipa aceea, cînd trupul îl trădase, Jessica ar fi putut să scoată o armă și să-l ucidă!

Oare toți oamenii sînt atît de vulnerabili? se întrebă. Oare oricare dintre noi poate fi manipulat, împotriva voinței sale, cu atîta ușurință? Gîndul îl făcu să se cutremure. *Cine i-ar putea sta în cale unei ființe cu asemenea putere?*

– Ai zărit pentru o clipă pumnul din mînușa Bene Gesserit, reluă Jessica. Puțini îl văd și mai rămîn în viață. Iar ceea ce am făcut adineaori este relativ simplu. Nu-mi cunoști întregul arsenal. Să te gîndești la asta!

– De ce nu-i nimicești pe dușmanii Duceului? întrebă el.

– Eu să-i nimicesc? replică ea. Ai vrea să fac din Ducele nostru un neputincios, un infirm depinzînd veșnic de mine?

– Dar... cu asemenea putere...

– Puterea e o sabie cu două tăișuri, Thufir. Tu gîndești așa: "Ce ușor i-ar fi să modeleze o armă umană cu care să străpungă inima dușmanului." Este adevărat, Thufir; chiar și inima ta. Dar ce-aș

realiza în felul ăsta? Dacă și alte Bene Gesserit ar face același lucru, n-ar deveni întregul Bene Gesserit suspect? Noi nu vrem asta, Thufir. Nu vrem să ne distrugem singure.

Dădu încet din cap, adăugă:

– Este adevărat, Thufir: existăm numai pentru a servi.

– Nu-ți pot răspunde, îngăimă el. Știi că nu-ți pot răspunde!

– Nu vei vorbi nimănui despre ceea ce s-a întâmplat aici, zise ea. Te cunosc, Thufir.

– Doamnă...

Din nou, bătrînul își simți gîtlejul arzînd și încercă să înghită. Apoi gîndi: *Da, e puternică. Dar oare asta nu înseamnă că ar putea fi o unealtă cu atît mai înspăimîntătoare în mîinile Harkonnenilor?*

– Ducele poate fi distrus la fel de repede de prieteni, ca și de dușmani, spuse ea. Nădăjduiesc că acum te vei gîndi mai bine la bănuiala ta și-o vei abandona.

– Dacă se va dovedi neîntemeiată, replică Hawat.

– *Dacă*, rosti ea ironic.

– *Dacă*, repetă el.

– Ești perseverent.

– Prudent... Și conștient de factorul de eroare.

– Atunci am să te mai întreb un singur lucru: Ce-nseamnă pentru tine faptul că te pomenești, legat și lipsit de apărare, în fața unei persoane care-și ține cuțitul la beregata ta și că această persoană, în loc să te omoare, te dezleagă și-ți dă cuțitul să-l folosești așa cum crezi de cuviință?

Se ridică din jilț, se întoarse cu spatele la el.

– Poți pleca, Thufir.

Bătrînul mentat se sculă în picioare. Șovăi. Își strecură din nou mîna spre arma ascunsă sub tunică. Și se gîndi deodată la tatăl Ducelui (fusese un bărbat viteaz, în ciuda tuturor defectelor sale), la corrida la care asistase cu mulți ani în urmă, la taurul negru și fioros ce se oprise cu capul în pămînt, nemișcat, descumpănit. Bătrînul Duce își azvîrlise capa purpurie peste braț. Apoi se întorsese cu spatele la coarne, în ploaia de aclamații a mulțimii.

Sînt taurul... iar ea e matadorul, gîndi Hawat. Își retrase mîna de pe patul armei, privi broboanele de sudoare din palmă.

Și înțelese că, indiferent de întorsătura pe care aveau s-o ia lucrurile pînă la urmă, el n-avea să uite niciodată clipa aceasta și nici sentimentul de supremă admirație pentru doamna Jessica.

Încet, se întoarse și părăsi încăperea

Iar Jessica își desprinsese privirea de pe imaginea ogîndită în geamul ferestrei, se răsuci, se uită lung la ușa închisă.

"Și acum să vedem ce-o să se mai întîmple", șopti ea.

Te lupți cu vise?

Te cerți cu umbre?

Te miști ca într-un somn adînc?

Timpul a trecut.

Viața ți s-a luat.

Te-ai amărit cu fleacuri,

Ești victima nesăbuiinței tale.

Cîntec de jale pentru Jamis în Cîmpia Funebră – *Extras din Cîntecul lui Muad'Dib de prințesa Irulan.*

DUCELE SE OPRISE să citească biletul la lumina singurei lămpi cu suspensie din vestibulul de la intrarea palatului. Mai erau cîteva ore pînă în zori și deja simțea oboseala. Mesajul fusese predat santinelilor de un curier fremen, cu cîteva minute înaintea veniri sale de la postul de comandă.

Pe bilet scria: "O coloană de fum ziua, un stîlp de foc noaptea".

Atît.

Ce-ar putea să însemne? se întrebă ducele.

Curierul plecase fără să aștepte răspuns și înainte de a i se fi putut adresa vreo întrebare. Dispăruse ca o umbră în noapte.

Leto vîri biletul într-unul din buzunarele tunicii, cu gîndul să i-l arate lui Hawat mai tîrziu. Își dădu la o parte o șuviță de păr de pe frunte, oftă. Efectul tabletelor tonice începuse să se estompeze. Trecuseră două zile istovitoare din seara recepției și încă și mai mult timp de cînd nu dormise.

Și, ca și cînd problemele militare nu i-ar fi dat destul de furcă, mai intervenise și convorbirea

alarmantă cu Hawat, relatarea întrevederii sale cu Jessica!

S-o trezesc? se întrebă. *A cum nu mai are nici un rost să joc teatru. Sau... greșesc?*

Numai nenorocitul de Duncan Idaho e de vină!

Clătină din cap. *Nu, nu Duncan. Eu sînt de vină. Pentru că nu m-am destăinuit Jessicăi de la bun început. Trebuie să-i spun totul chiar acum, pînă nu se mai întîmplă cine știe ce blestemăție.*

Hotărîrea păru să-l reconforteze. Părăsi cu pași repezi vestibulul, traversă holul principal și pătrunse în coridorul care ducea spre apartamentele familiale.

La intersecția cu micul culoar de serviciu se opri brusc. De undeva, dinspre capătul culoarului, se auzise un sunet straniu. Ducele își duse mîna stîngă la butonul de pe centura scutului, își trase cu mîna dreaptă kindjalul. Prezența palpabilă a armei avu darul să-l liniștească. Sunetul îl înfiorase.

Cu pași ușori, începu să înainteze în culoarul îngust, blestemînd lumina insuficientă. Lămpile cu suspensie erau minuscule, așezate la vreo opt metri una de alta și reglate la intensitate minimă. Pereții întunecați, din piatră, parcă înghițeau lumina.

În semiîntunericul din fața lui, zări o formă neclară, chircită.

Leto șovăi, fu pe punctul de a-și activa scutul, dar se răzgîndi pentru că asta i-ar fi limitat mișcările, auzul... și pentru că transportul de lasere pe care îl capturaseră reușise să-i strecoare în suflet îndoiala.

Se apropie cu precauție de mogildeață întunecată, văzu că era trupul unui om, un bărbat care zăcea cu fața în jos pe pardoseala de piatră. Strîngînd cu putere mînerul armei, Leto îl întoarse cu piciorul, se aplecă să-i privească fața în lumina anemică. Era Tuek, traficantul. Pe piept avea o pată mare, umedă. Punctele negre ale ochilor morți fixau bezna de deasupra. Leto pipăi pata... Caldă.

Cum de-a murit omul ăsta aici? se întrebă. *Cine l-a ucis?*

Sunetul dinainte se auzi din nou, mai deslușit. Un geamăt. Venea din față și dintr-o parte, din pasajul către camera centrală în care instalaseră generatorul scuturilor defensive ale clădirii.

Cu mîna pe contactul centurii, cu kindjalul gata să lovească, Ducele trecu peste cadavru, se furișă pe lîngă peretele culoarului și își aruncă privirea după colț, către camera generatorului.

O altă mogildeață zăcea pe jos, la cițiva pași de el și Leto își dădu imediat seama că aceasta era sursa ciudatului sunet. Mogildeață se mișcă, începu să se tîrască spre el, dureros de încet, icnind, bolborosind.

Ducele își potoli spasmul subit al fricii, țîșni spre mijlocul pasajului. Îngenunche lîngă făptura care se tîra. O recunoscu pe Mapes, menajera fremenă — cu părul atîrnîndu-i peste față, cu îmbrăcămîntea răvășită. Lucind posomorît, o pată mare, de culoare închisă, îi acoperea omoplații. Leto îi atinse umărul și femeia se ridică în coate, își înălță bărbia, își ațînti asupra lui ochii ca două găuri negre.

— Domnia-Ta, bolborosi ea. Ucis... santinela... trimis... după... Tuek... salveze... doamna... să...

Domnia-Ta... aici, nu...

Se prăbuși, capul i se izbi de pardoseală,

Leto îi căută pulsul la tîmple, Nu simți nimic. Privi pata de sînge. Cineva o înjunghiasse pe Mapes pe ia spate. Cine? Mîntea începu să-i alerge nebunește, Femeia voise să-i spună că cineva omorîse o santinelă? Și Tuek... Jessica îl chemase? De ce?

Dădu să se ridice. Un al șaselea simț îl preveni. Mîna îi fulgeră către butonul de la centură... Prea tirziu. Un șoc îi aruncă brațul într-o parte. Simți o ușoară durere în antebraț, văzu capătul unei săgeți mici ieșind prin mînecă, își dădu seama că paralizia avansa repede în susul brațului. Făcu un efort; cumplit ca să-și ridice capul și să privească spre capătul pasajului.

Ușa de la camera generatorului era deschisă și în pragul ei stătea Yueh. Fața îi era scaldată în lumina galbenă a unei lămpi cu suspensie, care plătia deasupra ușii. Din camera aflată în spatele lui, nu se auzea nici un zgomot. Generatorul amuțise.

Yueh! gîndi Leto. *A sabotat generatorul! Ne-a lăsat descoperiți!*

Yueh porni către el, vîrîndu-și în buzunar paralizatorul.

Leto constată că mai putea să vorbească, îngăimă:

— Yueh! Cum?

În clipa următoare, paralizia îi atinse picioarele. Alunecă pe pardoseală. Spatele îi rămase lipit de zidul de piatră.

Cu chipul abătut, Yueh se aplecă. Îi atinse fruntea. Ducele simți atingerea; o atingere îndepărtată... nespus de îndepărtată.

— Drogul din vîrfurile săgeții e selectiv, spuse Yueh. Poți vorbi, dar nu-ți recomand s-o faci.

Aruncă o privire spre celălalt capăt al pasajului, apoi se aplecă din nou deasupra lui Leto. Smulse săgeata, o azvîrli. Sunetul săgeții rostogolindu-se pe dalele de piatră ajunse slab și îndepărtat la urechile Ducelui.

Nu poate fi Yueh, gîndi Leto. *E condiționat.*

— Cum? șopti ei,

— Îmi pare rău, dragă Duce, dar *există* lucruri care depășesc asta. Își atinse diamantul tatuat pe frunte. E straniu și pentru mine să constat că pot străpunge bariera conștiinței mele piretice..., dar vreau

să ucid un om. Da, vreau într-adevăr lucrul ăsta. Și nimic nu-mi va putea sta în cale.

Își coborî privirea spre Duce,

– O, nu-i vorba de tine, dragul meu Duce. Baronul Harkonnen. Vreau să-l omor pe Baron.

– Pe Ba...

– Taci, taci, te rog, bietul meu Duce. Nu ți-a mai rămas prea mult timp. Mai ții minte dintele cu știft pe care ți l-am pus după accidentul de la Narcal? Dintele... Trebuie să ți-l înlocuiesc. Peste câteva clipe te voi anestezia și-l voi înlocui.

Își desfăcu degetele mîinii, privi ceva aflat în căușul palmei.

– O copie fidelă, reluă el. Nervul din centru pare perfect autentic. Detectoarele obișnuite nu-l vor depista. Și nici o inspecție sumară. Dar dacă muști mai tare pe dintele ăsta, învelișul se sparge. E suficient să expiri o singură dată cu putere, ca să împrăștii în jurul tău un gaz otrăvitor... Un gaz care ucide fără milă.

Leto se uită fix ia Yueh, văzu privirea aproape dementă a doctorului, sudoarea de deasupra sprîncenelor și de pe bărbie.

– Oricum erai sortit pieirii, bietul de tine, continuă Yueh. Dar înainte de a muri vei da ochii cu Baronul. El va crede că ești amețit de droguri, incapabil de vreun efort supraomenesc, ca să-l ataci. Și, într-adevăr, vei fi drogat... și legat. Dar un atac poate lua deseori forme stranii. Iar *tu*, nu vei uita de dinte. *Dintele*, Duce Leto Atreides. Ține minte: dintele!

Bătrînul medic se aplecă mai aproape, apoi mai aproape, pînă ce chipul și mustața lui lungă ocupară cîmpul vizual din ce în ce mai îngust al Ducelui.

– Dintele, șuieră Yueh.

– De ce? șopti Leto.

Yueh se lăsă într-un genunchi, lîngă el,

– Am încheiat cu Baronul un tîrg al lui Shaitan. Trebuie să mă încredințez că și-a respectat și el angajamentul. Cînd îl voi vedea, voi ști. *Numai* privindu-l în față voi ști. Dar n-aș putea ajunge pînă la el fără să plătesc prețul cerut. Iar prețul ești tu, bietul meu Duce. Prin tine voi ajunge la el și voi afla. Sărmana mea Wanna m-a învățat multe lucruri. M-a învățat să deslușesc adevărul în clipele de mare tensiune. Nu-mi reușește întotdeauna, dar cînd îl voi privi pe Baron... cînd îl voi privi pe Baron *voi ști*.

Leto încercă să vadă dintele din palma lui Yueh. I se părea că totul era un coșmar. Nu... Nu putea fi adevărat...

Buzele roșii ale medicului se strîmbară într-o grimasă.

– Aș fi făcut chiar eu totul, dar n-am nici o șansă s-ajung atît de aproape de Baron. Nu. Pe mine m-ar ține la distanță. Pe cîtă vreme tu... ah! Tu, arma mea iubită! Baronul nu se va putea abține să nu te privească de-aproape... Ca să te soarbă din ochi, ca să se umfle-n pene...

Leto se pomeni aproape hipnotizat de mușchiul care zvicnea pe maxilarul lui Yueh la fiecare vorbă.

Medicul se apropie mai mult.

– Iar tu, bunul meu, scumpul meu Duce, să nu uiți dintele! I-l arătă, ținîndu-l între degetul mare și arătător.

– Este singurul lucru care ți-a mai rămas.

Gura lui Leto schiță o mișcare lipsită de sunet, apoi:

– Refuz.

– A, nu! Nu trebuie să refuzi. Pentru că în schimbul acestui mic serviciu, am să fac și eu ceva pentru tine. Am să-ți salvez fiul și femeia. Nimeni altcineva n-o poate face. O să-i trimit într-un loc în care nu-i va putea atinge nici un Harkonnen...

– Cum... să-i... salvezi? șopti Leto.

– Lăsînd să se creadă c-au murit, ascunzîndu-i printre oamenii care scot cuțitul numai cînd aud de Harkonneni, care-i urăsc pe Harkonneni într-atît încît ard scaunul pe care a șezut un Harkonnen și sărează solul pe care a călcat un Harkonnen.

Pipăi maxilarul lui Leto.

– Simți ceva?

Ducele își dădu seama că nu mai putea să răspundă. Simți ca prin vis că i se trage ceva din deget, văzu mîna lui Yueh plimbîndu-i prin fața ochilor inelul cu sigiliul ducal.

– Pentru Paul, rosti Yueh. Peste câteva secunde ai să-ți pierzi cunoștința. La revedere, sărmanul meu Duce. Cînd ne vom revedea, n-o să mai avem timp să stăm de vorbă.

O undă rece, ca o boare îndepărtată, învălui maxilarul lui Leto, urcă în obraji. Culoarul cufundat în umbră se îngustă din ce în ce mai mult, pînă ajunsese doar un punct avînd în centru buzele roșii ale lui Yueh.

– Să nu uiți dintele! șuieră Yueh. Dintele!

Ar trebui să existe o știință a nemulțumirii. Oamenii au nevoie de suferințe și de oprinare ca să-și dezvolte mușchi psihici.
Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan

JESSICA SE TREZI în întuneric. Liniștea din jur i se păru rău prevestitoare. Nu putea înțelege de ce mintea și trupul îi erau atât de amorțite. Pielea îi transmisese furnicături de spaimă de-a lungul nervilor. Vru să se ridice și să aprindă o lumină, dar ceva îi stăvili hotărârea. Își simțea gura... ciudat.

Bum-bum-bum-bum!

Era un sunet surd, imposibil de localizat în întuneric. Undeva.

Momentul de așteptare i se păru ticsit de timp, de mișcări mărunte, dese, ca împunsăturile unui ac de cusut.

Apoi începu să-și simtă trupul, legăturile de la încheieturile mâinilor și de la glezne, călușul din gură. Era culcată pe-o parte, cu miinile legate la spate. Încercă legăturile. Erau din fibră krimskell. Cu cât ar fi tras de ele, cu atât s-ar fi strâns mai tare.

Și în clipa aceea își aminti.

Simțise mișcare în întunericul dormitorului. Ceva umed și moale o izbise peste față, umplându-i gura, în timp ce miini necunoscute o imobilizau. Gemuse și inspirase involuntar, o singură dată. Simțise narcoticul și în momentul imediat următor își pierduse cunoștința prăbușindu-se în hăul negru al spaimei.

S-a întâmplat, gândi. Cît de ușor i-a venit de hac redutabilei Bene Gesserit! N-a fost nevoie decît de trădare. Hawat a avut dreptate!

Își dădu silința să nu-și miște legăturile.

Nu-i dormitorul meu, își spuse. M-au dus în altă parte.

Încet, își recompuse calmul interior.

Deveni conștientă de mirosul stătut al propriei ei transpirații, îmbibate cu infuzia chimică a fricii.

Unde e Paul? se întrebă. Fiul meu! Ce-au făcut cu el?

Calmul.

Și-l impuse, folosind practicile străvechi.

Dar spaima îi dădea încă tîrcoale.

Leto? Unde ești, Leto?

Sesiză o diminuare a beznei din jur. Se conturau umbre. Dimensiunile se separară, deveniră noi săgeți de percepție. Alb. O dungă de lumină sub ușă.

Sînt pe podea.

Oameni. Le simți pașii în vibrația podelei.

Își reprimă din nou obsesia spaimei. *Trebuie să rămîn calmă, atentă și pregătită. Poate că n-o să am decît o singură șansă.* Încă o dată, își impuse calmul interior.

Bătăile inimii se potoliră, deveniră regulate, ritmice. Numără invers. *Am fost inconștientă aproape o oră. Își închise ochii, își concentră întreaga atenție la pașii care se apropiau.*

Patru inși.

Percepu deosebiri din umbletul lor.

Trebuie să-i las să creadă că nu mi-am revenit. Își destinse trupul pe podeaua rece, își testă starea de alertă a simțurilor. Auzi cum se deschide o ușă, simți prin pleoapele închise intensitatea luminii.

Pași... mai aproape. Cineva se opri chiar deasupra ei.

— Știu că ești trează, mugi o voce de bas. N-are rost să te prefaci. Jessica deschise ochii.

Deasupra ei se afla Baronul Vladimir Harkonnen. Apoi, recunoscu decorul: compartimentul de beci în care dormise Paul. Îi văzu canapeaua lingă zid... Goală. Doi soldați intrară aducînd lămpi cu suspensie pe care le lăsară în apropierea ușii deschise. Culoarul din spatele ușii era atât de puternic luminat, încît trebui să-și ferească ochii.

Se uită la Baron. Purta o pelerină galbenă, deformată de suspensiile portabile. Obrajii lui bucălați, de heruvim, păreau două balonașe sub ochii negri, de păianjen.

— Efectul drogului a fost calculat la secundă, spuse el. Am știut exact clipa în care o să-ți revii.

Să fie cu puțință? se întrebă ea. *Ar fi trebuit să-mi cunoască exact greutatea, metabolismul, toate...*

Yueh!

— Păcat că nu-ți pot scoate călușul, spuse Baronul. Am fi avut ce discuta.

Nu poate fi decît Yueh, gândi ea. Cum?

Baronul aruncă o privire peste umăr, spre ușă.

— Intră, Piter.

Jessica nu-l mai văzuse niciodată pe omul care intră și se apropie de Baron, dar știa cine era: *Piter de Vries, asasinul mentat!* Îl examină repede — trăsături de pasăre de pradă, ochi albaștri ca cerneala.

Ochi de arrakian. Detaliile infime ale ținutei și gesturilor dezmințeau însă această impresie. Iar carnea lui trăda consistența apei. Era înalt, zvelt și avea un aer vag efeminat.

— Mare păcat că nu putem sta de vorbă, draga mea Doamnă Jessica, spuse Baronul. Dar n-am ce face. Îți cunosc talentele.

Îl privi repede pe mentat.

— Nu-i așa, Piter?

— Cum zici tu, Baroane.

Glas de tenor. Jessica simți un fior rece pe șira spinării. Nu auzise niciodată un glas mai înghețat. Pentru simțurile ei antrenate glasul urlase: *Uciğaș!*

— Vreau să-i fac o surpriză lui Piter, spuse Baronul. El crede că l-am chemat aici ca să-și primească răsplata — pe tine, Doamnă Jessica. Dar vreau să-i demonstrez ceva: că, de fapt, nu te dorește cu adevărat.

— Te joci cu mine, Baroane? întrebă Piter și zîmbi.

Observându-i zîmbetul, Jessica se miră că Baronul nu se retrage de lângă mentat ca din fața unui șarpe veninos. Apoi se corectă. Baronul nu putea să descifreze zîmbetul acela.

Nu cunoscuse niciodată *Antrenamentul*.

Baronul îi surise lui Piter, al cărui chip se transformase într-o mască a așteptării.

— Eu știu ce vrea, de fapt, Piter. Piter vrea putere.

— Mi-ai fâgăduit-o pe ea, rosti Piter. Vocea de tenor își pierduse o parte din rezerva glacială.

Jessica auzi tonalitatea-reper din timbrul vocii, avu o tresărire lăuntrică. *Cum de-a putut Baronul să transforme un mentat într-un asemenea animal?*

— Te las să alegi, Piter, zise Baronul.

— Ce să aleg?

Baronul pocni din degetele lui grase.

— Femeia asta și exilul dincolo de hotarele Imperiului sau Ducatul Atreides al Arrakisului, ca să-l guvernezi în numele meu.

Jessica observă privire scormitoare cu care ochii de păianjen ai Baronului îl scrutau pe Piter.

— Aici ai putea fi Duce, chiar și fără titlu, supralicita Baronul.

Mi l-au ucis pe Leto? se întrebă Jessica. Și undeva, în adîncul sufletului ei, se porni un vaiet mut.

Baronul continuă să-l fixeze pe mentat.

— Reflectează bine, Piter! Pe ea o vrei pentru că a fost femeia unui Duce — un simbol al puterii ei. E frumoasă, utilă, minunat pregătită pentru rolul ei. Dar un întreg ducat, Piter!... Un ducat este mai mult decît un simbol. E realitatea. Un ducat ți-ar oferi multe femei... și nu numai atît;

— Nu cumva glumești cu Piter?

Baronul se întoarse cu grația de dansator pe care i-o confereau suspensiile.

— Să glumesc? Eu? Uită ceva! *Eu însumi* renunț la băiat. Ai auzit și tu ce-a spus trădătorul despre educația lui. Amîndoi sînt la fel — și mama, și fiul. Moarte curată!

Zîmbi.

— Ei, acum trebuie să plec. O să rămîi cu paznicul pe care l-am pregătit special pentru treaba asta. E cu desăvîrșire surd. Are poruncă să te însoțească pînă la prima escală a drumului tău în exil. Va avea grijă ca femeia să nu-ți vină de hac înainte de vreme. Nu-ți va îngădui să-i scoți călușul decît după ce veți fi departe de Arrakis. Dacă te hotărăști cumva să rămîi... are alt ordin.

— Stai, îl opri Piter. Am ales.

— Aha! rise Baronul. O hotărîre atît de promptă nu poate să însemne decît un singur lucru.

— Iau Ducatul.

Iar Jessica gîndi: *Nu-și dă seama că Baronul îl minte? Ahh... Cum să-și dea seama? Piter e un mentat "strîmb".*

Privirea Baronului se întoarse spre Jessica.

— Ce zici, nu-i grozav că-l cunosc atît de bine pe Piter? Am pus pariu cu maestrul meu armurier că Piter va prefera această altei nativă. Ha! Ei... acum plec. Așa e mult mai bine. Mult mai bine, da! Cred că mă înțelegi, Doamnă Jessica... Personal, n-am nimic cu tine. E o necesitate. Și-i mult mai bine-așa. Da. Nici nu se poate spune că *am poruncit* să fii lichidată. Cînd voi fi întreg cu tine, voi da liniștit din umeri.

— Atunci, mă ocup eu de restul? întrebă Piter.

— Paznicul îți stă la dispoziție, răspunse Baronul. Da, hotărăște tu ce-i de făcut.

Se uită lung la Piter.

— Da, da. Eu voi rămîne cu mîinile curate. Da. Hotărăște tu. Eu nu știu nimic. După ce-o să plec eu... fă ce vrei. Da. Așa... aăă, da... Da. Bun.

Se teme de interogatoriul unei Dreptvorbitoare, gîndi Jessica. Ce Dreptvorbitoare? Ahhh, Cucernica Maică Gaius Helen... firește! De vreme ce știe că va fi supus interogatoriului ei, înseamnă că e la mijloc mîna

Împăratului. O, sărmanul meu Leto!

Baronul îi aruncă o ultimă privire Jessicăi, se întoarce și ieși. Ea îl urmări din ochi, gândind: *A avut dreptate Cucernica Maică... E un adversar prea puternic.*

În beci intrară doi mercenari Harkonnen. Un altul, al cărui chip era o mască de cicatrici oribile, se opri în pragul ușii, cu un laser în mână.

Surdul, gândi Jessica, cercetîndu-i chipul desfigurat. Baronul știe că aș putea folosi Glasul..

Cicatrice se uită la Piter:

– Puștiu-i afară. L-am pus pe-o targă. Ce poruncești?

Piter se adresă Jessicăi:

– Mă gândisem să te supun amenințîndu-ți fiul, dar încep să-mi dau seama că n-aș fi reușit. Am lăsat emoțiile să-mi întunece rațiunea. O acțiune nefastă pentru un mentat.

Se uită la cei doi mercenari, întorcîndu-se în așa fel încît și surdul să-i vadă buzele.

– Duceți-i pe amîndoi în deșert, așa cum ne-a sfătuit trădătorul să facem cu puștiul. Planul e bun. Viermii vor distruge orice dovadă. N-o să le mai găsească nimeni cadavrele.

– Nu vrei să le faci singur de petrecanie? întrebă Cicatrice.

Cîtește pe buze, gândi Jessica.

– Voi urma exemplul Baronului, spuse Piter. Duceți-i unde-a spus trădătorul.

Jessica auzi în glasul iui Piter inflexiunile aspre ale autocontrolului mentatic. Gîndi: *Și el se teme de Dreptvorbitoare.*

Piter își săltă umerii, porni către ușă. În prag, pașii îi șovăiră și Jessica crezu că se va întoarce s-o mai privească o dată. Dar mentatul părăsi încăperea.

– Ca să spun drept, nici mie nu mi-ar place să dau ochii cu Dreptvorbitoarea după treaba din noaptea asta, mormăi Cicatrice.

– N-ai teamă, spuse unul dintre mercenari. N-o să dea ea de tine, cotoroanța aia!

Se apropie de capul Jessicăi, se aplecă deasupra ei.

– Decît să stăm la taclale, mai bine s-o luăm din loc și să ne facem treaba. Apuc-o de picioare și...

– De ce să nu-i lichidăm chiar aici? întrebă Cicatrice.

– Rămîne mizerie, răspunse celălalt. Doar dacă te amuză să-i strîngi de gît. Eu însă zic să facem treaba ca lumea, curat. Îi creștăm nițel ca s-atragă viermii și-i lăsăm în nisip. După aia, n-o să mai avem ce curăța.

– Mda... păi, cam ai dreptate, incuviință Cicatrice.

Jessica îi ascultase, pîndind, înregistrînd. Dar călușul continua să-i împiedice Glasul, iar surdul era o problemă.

Cicatrice își viri laserul în toc, o apucă de picioare. O ridicară ca pe un sac, o scoaseră pe ușă și-i făcură vînt pe o targă cu suspensii, în care se mai afla cineva. Cînd o întoarseră ca s-o înghesuie spre mijlocul tîrgii, văzu chipul lui Paul. Era legat, dar nu avea căluș. Fața lui se afla la mai puțin de zece centimetri de a ei. Avea ochii închiși și respira egal.

E drogat? se întrebă ea.

Mercenarii ridicară targa și pentru o fracțiune de secundă ochii lui Paul se întredeschiseră. Două fante negre îndreptate spre ea.

Numai să nu-i treacă prin cap să-și folosească Glasul! se rugă în gînd Jessica. Surdul!

Ochii lui se închiseră.

Paul practicase exercițiul de respirație controlată, ascultînd lucid tot ce se vorbea în beci. Surdul era o problemă, dar Paul își stăpînea disperarea. Regimul Bene Gesserit de limpezire a gîndurilor, pe care îl învățase de la mama sa, îi îngăduise să-și păstreze calmul. Era pregătit să profite de orice prilej favorabil.

Încă o dată scrută repede, printre gene, chipul mamei sale. Părea nevătămată. Dar îi pusese căluș.

Se întrebă cine fusese în stare s-o ia prin surprindere. Capturarea lui nu era un mister — înainte de culcare înghițise o tabletă prescrisă de Yueh, iar cînd se trezise era legat și întins pe targa aceasta. Poate că și ei i se întimplase același lucru. Logic gîndind, trădătorul nu putea fi decît Yueh, dar parcă nu-i venea să creadă. Era de neînțeles. Un doctor Suk trădător!

Targa se înclină ușor. Mercenarii îi scoaseră printr-o ușă sub cerul înstelat al nopții. Una din balizele cu suspensie izbi pragul ușii. Apoi Paul auzi scrișnetul nisipului sub tălpile oamenilor. Deasupra lui, aripa unui topter eclipsă stelele. Targa fu lăsată jos.

Ochii lui Paul se acomodară repede cu lumina slabă. Îl văzu pe surd deschizînd ușa ornitopterului, aruncînd o privire în interiorul învăluit în lumina verde, difuză, a instrumentelor de pe tabloul de bord.

– Cu topteru' ăsta trebuie să-i ducem? întrebă el și se întoarce să privească buzele tovarășului său.

– Trădătorul a zis că ăsta-i singurul echipat pentru deșert, răspunse celălalt.

Cicatrice dădu din cap.

– O chichineată de navă de legătură. Afar' de ei nu-ncap mai mult de doi oameni.

– Doi oameni îi de-ajuns, replică cel de-al treilea mercenar, apropiindu-se ca surdul să-i vadă buzele. Ne ocupăm noi de ei, mai departe, Kinet.

– Baronul mi-a poruncit să nu-i slăbesc din ochi, zise Cicatrice.

– Da' ce te faci praf atita? întrebă mercenarul din spatele târgii.

– Femeia asta-i vrăjitoare Bene Gesserit. Are puteri ascunse.

– Zău? exclamă mercenarul, ducându-și un pumn la ureche. Una d-alea, care va să zică? Acu-nțeleg. Tovarășul lui mirii:

– Las' că-n curînd o să fie hrană pentru viermi. Nu s-a născut ea vrăjitoarea aia Bene Gesserit care să-i vină de hac la vreunu' din viermii ăia mari. Îl inghionti pe cel din spatele târgii. Ce zici, Czigo?

– Așa-i, încuviință omul.

Se aplecă deasupra târgii, o prinse pe Jessica de subsuori.

– Hai, Kinet. Mergi cu mine dacă vrei cu-adevărat să vezi ce-o să se-ntîmple.

– Mersi de invitație, mormăi surdul.

Jessica se simți ridicată. Umbra aripilor alunecă într-o parte... Stelele. Mercenarii o împinseră pe locul din spate, îi controlară frînghiile krimskell, apoi o imobilizară cu una din centurile scaunului. Paul fu înghesuit lingă ea. În timp ce-l strîngeau cu cealaltă centură, Jessica observă că legăturile lui erau funii obișnuite.

Surdul Kinet se așeză în față. Mercenarul care îl ajutase să ducă targa, Czigo, trecu lingă el, pe celălalt scaun.

Kinet închise ușa, manevră comenzile. Topterul decolă, clătinîndu-se în bătaia aripilor și viră către sud, în direcția Scutului de Piatră. După cîteva clipe, Czigo își bătu tovarășul pe umăr:

– Ce-ar fi să te întorci și să stai cu ochii pe ei?

– Ești sigur că știi drumul? întrebă Kinet, cu ochii la buzele lui.

– Am auzit și eu ce-a spus trădătorul.

Kinet își răsuci scaunul. La lumina stelelor, Jessica văzu lucind în mîna lui laserul. Interiorul cabinei păru să se mai lumineze, pe măsură ce ochii ei se acomodau cu semiobscuritatea, dar chipul desfigurat al surdului rămînea estompat. Jessica încercă pe furiș centura scaunului, constată că nu părea strînsă. Apoi simți că materialul era mai rugos în porțiunea care-i trecea peste brațul stîng. Își dădu imediat seama că în locul acela cureaua era secționată aproape în întregime! Ar fi putut s-o rupă cu o singură smucitură.

Să ne fi pregătit cineva topterul ca să ne putem salva? se întrebă. *Cine?* Încet, își retrase picioarele legate de lingă picioarele lui Paul.

– Mare păcat să prăpădești o mîndrețe de femeie ca asta, spuse brusc Cicatrice. Ai avut vreodat' d-a face cu una de neam mare?

Se întoarse să-l privească pe pilot.

– Nu toate alea din Bene Gesserit is de neam mare, răspunse pilotul.

– N-or fi, da' arată toate de parcă-ar fi.

Mă vede destul de bine, gîndi Jessica. Își săltă picioarele pe perna scaunului și se ghemui pe-o parte, privindu-l fix pe Cicatrice.

– Frumoasă foc, pe legea mea, spuse Kinet. Își trecu limba peste buze. Zău că-i păcat. Se uită la Czigo.

– Nu cumva te gîndești la ce cred eu că te gîndești? întrebă pilotul.

– Cine-o să afle? făcu mercenarul. După aia...

Dădu din umeri.

– N-am avut niciodat' d-a face cu cucoane. Cine știe cînd s-o mai ivi vreo ocazie ca asta...

– Încearcă numai să te atingi de maică-mea! șuieră Paul. Îl fulgeră cu privirea pe surd.

– Hei! rîse pilotul. Cățelandru' a-nceput să Șatre. Noroc că nu poate să muște.

Jessica gîndi: *Paul articulează notele prea acut. Poate c-o să reușească totuși.*

Cei doi mercenari tăcură.

Nenorociții! gîndi Jessica, privindu-i și amintindu-și cuvintele Baronului. *O să-i omoare de cum vor raporta că și-au îndeplinit misiunea. Baronul nu vrea martori.*

Topterul viră larg deasupra versantului sudic al Scutului și, pentru o clipă, Jessica zări dedesubt o limbă de nisip luminată de lună.

– Cred c-ajunge, spuse pilotul. Trădătorul zicea să-i lăsăm în nisip, cum trecem de Scut.

Înclină botul aparatului înspre dune, coborî rapid în picaș, apoi redresă aproape de suprafața deșertului.

Jessica îl văzu pe Paul începînd respirația ritmică a exercițiului de calmare. Fiul ei își închise ochii, apoi îi redeschise. Jessica se uită la el neputincioasă. *Încă nu stăpînește Glasul,* gîndi ea. *Dacă dă greș...*

Cu o hurducătură ușoară, topterul atinse nisipul și Jessica, privind către nord, spre Scut, observă cum dispăre în spatele stîncilor un alt topter.

Cineva ne urmărește! gîndi. *Cine?* Apoi: *Cei pe care Baronul i-a pus să-i supravegheze pe aceștia doi. Iar supraveghetorii sînt și ei supravegheați la rîndul lor. De alții.*

Czigo oprî motoarele aripilor. Se făcu liniște.

Jessica își întoarse capul. Prin parbrizul din spatele surdului, văzu geana plâpîndă de lumină a răsăritului celei de-a doua luni, creasta acoperită parcă de chiciură a unei înălțimi stîncoase, cu terase tăiate de vînt și de nisip.

Paul își dresă glasul.

— Ei, Kinet? făcu pilotul.

— Știu și eu ce să zic, Czigo?

Czigo se întoarse, spuse:

— Ah... ia privește!

Își întinse mîna spre rochia Jessicai.

— Scoate-i călușul! porunci Paul.

Jessica simți cuvintele retezînd aerul. Tonul, timbrul fuseseră excelente — imperative, tăioase. Doar nota ar fi trebuit să fie o idee mai joasă, deși chiar și așa se încadra destul de bine în spectrul auditiv al mercenarului.

Czigo își ridică mîna către fișia trecută peste gura Jessicai, trase de nodul de la spate.

— Ia mîna! strigă Kinet.

— Mai tacă-ți fleanca! se răsti Czigo. E legată.

Desfăcu nodul și fișia de pînză căzu. Omul o privi pe Jessica cu ochi strălucitori.

Kinet îl prinse de braț.

— Ascultă Czigo, ce te-a...

Jessica își smuci capul, scupă călușul. Își acordă glasul pe un ton catifelat, insinuant:

— Domnilor! Nu-i nevoie să *vă bateți* pentru mine.

Și în același timp se răsuci unduios către Kinet.

Îi văzu pe amîndoi. Încordîndu-se, știu că în clipa aceea erau convinși că *trebuie* să se bată pentru ea. Nu mai aveau nevoie de alte motive. În mințile lor, *se bateau* deja pentru ea.

Jessica își înalță capul în lumina instrumentelor, ca să fie sigură că surdul poate să-i vadă buzele, spuse:

— Nu trebuie să vă certați.

Cei doi se depărtară și mai mult unul de celălalt, se priviră pieziș.

— Merită vreo femeie să te bați pentru ea? urmă Jessica.

Dar chiar cuvintele ei, prezența ei, constituiau un îndemn irezistibil.

Paul își strîne buzele, silindu-se să nu facă vreun zgomot. Avusese un singur prilej de a-și folosi Glasul și reușise. Acum însă... totul depindea de mama sa, a cărei experiență o întrecea cu mult pe a lui.

— Mda, făcu surdul. N-are rost să ne batem pentru...

Mîna lui fulgeră către gîtul pilotului. Lovitura fu întîmpinată de o scînteiere metalică ce izbi simultan brațul și pieptul lui Kinet.

Surdul horcăi, căzu moale pe spate, oprindu-se cu capul în ușa de pe partea lui.

— Credea c-are de-a face c-un ageamiu, mormăi Czigo.

Își retrase mîna, dînd la iveală pumnul. Lama sclipi în lumina lunii.

— Și-acum cățelandrul, mirii el și se aplecă spre Paul.

— Nu-i nevoie, murmură Jessica.

Czigo șovăi.

— N-ai prefera să cooperez? întrebă Jessica. Lasă-i băiatului o șansă.

Își strîmbă colțul gurii într-un suris trist, după care adăugă:

— Cîtă șansă ar putea avea în nisipul de afară... Oferă-i asta și... (zîmbi)... n-o să-ți pară rău.

Czigo se uită în stînga, în dreapta, apoi din nou la Jessica.

— Am auzit destule grozăvii despre pustiul ăsta, zise. Cuțitul ar putea fi o moarte mai blîndă pentru puști.

— Îți cer prea mult? pledă Jessica.

— Vrei să mă tragi pe sfoară, bolborosi Czigo.

— Nu vreau să-mi văd fiul murind, replică Jessica. Asta înseamnă că vreau să te trag pe sfoară?

Czigo se dădu înapoi, apăsă cu cotul pe clanța ușii. Apoi își înfipse degetele în tunica lui Paul, îl trase peste scaun, spre cadrul ușii deschise și își pregăti cuțitul.

— Ce-ai să faci, potaie, dacă-ți tai funia?

— O să fugă spre Stîncile din față, spuse Jessica.

— Așa o să faci, potaie?

Paul răspunse cu voce surdă.

— Da.

Lama coborî, reteză frînghia care-i lega picioarele. Paul simți mîna înfiptă în ceafa sa, împingîndu-l în jos, către nisip. Se prefăcu că se împiedică de cadrul ușii, se răsuci brusc, ca și cînd ar fi vrut să-și regăsească echilibrul, și lovi năprasnic cu piciorul drept.

Talpa ținti cu o precizie care spunea multe despre anii îndelungați de antrenament — de parcă

singurul scop al antrenamentelor fusese clipa aceasta. Aproape fiecare mușchi din trupul lui contribuia la plasarea loviturii. Virful piciorului izbi abdomenul lui Czigo exact sub stern, talpa țîșni în sus cu o putere înspăimîntătoare, peste ficat și prin diafragmă, strivind ventricolul drept al inimii.

Cu un singur urlet găuit, mercenarul se răsturnă pe spate, de-a curmezișul scaunelor. Paul, cu mîinile imobilizate, se prăbuși în nisip, chircindu-și trupul pentru a amortiza căderea, aterizînd și revenind pe picioare într-o mișcare neîntreruptă. Se cățără apoi în cabină, găsi cuțitul și îl ținu în dinți pînă ce mama sa își tăie legăturile. Apoi Jessica îi eliberă mîinile.

— Trebuia să mă lași pe mine, rosti ea. L-aș fi determinat să-mi taie frînghiile. Ai riscat prostește.

— Poziția era bună și am fructificat-o, replică el.

Jessica auzi controlul ferm din vocea lui, spuse:

— Pe plafonul cabinei e gravat semnul Casei lui Yueh.

Paul privi în sus, văzu simbolul spiralat.

— Să ieșim și să inspectăm aparatul, spuse ea. Sub scaunul pilotului e un balot. L-am simțit de cum ne-au împins înăuntru.

— O bombă?

— Nu cred... E ceva ciudat în toată povestea asta.

Paul sări pe nisip și Jessica îl urmă. Apoi se întoarse și-și vîri mîinile sub scaunul din față. Picioarele lui Czigo atîrnau țepene într-o parte. Jessica trase pachetul afară. Pinza era umedă. O udase sîngele pilotului.

Risipă de umezeală, gîndi ea. Apoi, surprinsă, își dădu seama că gîndise exact așa cum gîndeau arrakienii.

Paul privi în jur, văzu ecartamentul stîncos care răsărea din deșert, ca o plajă ce se înalță din mare — o faleză cu palisade săpate de vînt. Se întoarse în momentul în care mama sa scotea balotul din topter: o văzu ridicîndu-și brusc capul, privind încordată peste crestele dunelor, spre Scutul de Piatră. Se uită în aceeași direcție. Un alt topter venea drept spre ei. Înțelese că nu vor avea timp să ascundă cadavrele mercenarilor și să se salveze.

— Fugi, Paul! țîpă Jessica. Sînt Harkonneni!

Arrakisul te învață atitudinea cuțitului — să retezi ceea ce nu-i întreg și să spui: "Acum este întreg, pentru că sfîrșește aici".

Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan

UN OM ÎN UNIFORMĂ Harkonnen apăru brusc la capătul coridorului. Își aținti privirea asupra lui Yueh. Părea să fi înregistrat dintr-o singură aruncătură de ochi cadavrul lui Mapes, trupul întins pe pardoseală al Ducelui și prezența lui Yueh pe culoar. Omul ținea în mîna dreaptă un laser. Întreaga sa ființă emana un aer de brutalitate, duritate și vigilență. Yueh se înfioră.

Sardaukar, gîndi el. *Bashar*, după înfățișare. *Probabil vreunul dintre oamenii de încredere ai Împăratului, trimis spre a supraveghea totul îndeaproape. Oricare le-ar fi uniforma, îi recunoști dintr-o mie.*

— Ești Yueh, rosti omul.

Se uită lung la inelul Școlii Suk, care strîngea părul medicului, apoi la diamantul tatuat pe frunte, întîlni în sfîrșit privirea lui Yueh.

— Yueh, încuviință doctorul.

— Poți fi liniștit, Yueh, zise omul. După ce ai neutralizat scuturile clădirii am intrat fără nici o dificultate. Aici sîntem stăpîni pe situație. Asta-i Ducele?

— Ducele.

— Mort?

— Inconștient. V-aș sfătui să-l legați.

— Tot tu i-ai aranjat și pe ceilalți? Arată cu capul peste umăr.

— Din nefericire, murmură Yueh.

— Din nefericire! rosti batjocoritor sardaukarul.

Se apropie, se uită la Leto.

— Va să zică asta-i marele Duce Roșu...

Dacă aș mai fi avut vreo îndoială asupra identității acestui om, s-ar fi spulberat acum, gîndi Yueh. *Numai Împăratul îi numește pe Atreizi, Ducii Roșii.*

Sardaukarul se aplecă, smulse blazonul cu șoimul roșu de pe uniforma lui Leto.

— O mică amintire, spuse el. Unde-i inelul cu sigiliul ducal?

— Nu-l are la el, răspunse Yueh.

– Văd și eu că nu-l are! se răsti sardaukarul.

Yueh înțepeni, înghiți în sec. *Dacă mă iau la întrebări, dacă aduc o Dreptvorbitoare, vor afla de inel, de topterul pe care l-am pregătit... Totul se va duce de ripă.*

– Ducele își trimitea uneori inelul cu câte un curier drept dovadă că ordinul transmis venea direct de la el, se grăbi să explice.

– Afurisită încredere mai avea în curieri, mormăi sardaukarul.

– N-aveți de gând să-l legați? căută Yueh să schimbe subiectul.

– Cît timp o să rămînă așa?

– Vreo două ore. N-am putut să-i dozez drogul la fel de precis cum l-am dozat pentru femeie și pentru băiat.

Sardaukarul îl lovi pe Duce cu vârful piciorului.

– De ăsta n-aveam de ce ne teme, nici dac-ar fi fost treaz. Cînd își vor reveni ceilalți doi?

– Peste zece minute.

– Așa iute?

– Mi s-a spus că Baronul va sosi imediat după oamenii săi.

– Va sosi. Du-te și așteaptă afară, Yueh. Îl fulgeră cu privirea. Hai, șterge-o!

Yueh se uită la trupul lui Leto.

– Ce-o să se întîmple cu...

– Va fi predat Baronului, legat fedeleș și gata de pus la proțap.

Sardaukarul privi din nou diamentul tatuat pe fruntea lui Yueh.

– Ești cunoscut; o să poți trece nestingherit. Hai, trădătorule, acum n-am timp de palavre. Îi aud venind pe ceilalți.

"Trădătorule", gîndi Yueh. Își plecă privirea, trecu repede pe lângă sardaukar, știind că celălalt anticipase, inconștient, numele sub care istoria avea să-și amintească de el: *Yueh, trădătorul.*

Pe drumul către ușa de la intrare trecu pe lângă mai multe cadavre și le privi cu coada ochiului, îngrozindu-se la gîndul că s-ar putea să recunoască printre ele trupul lui Paul sau al Jessicai. Dar nu erau decît soldați din Corpul de Gardă al Ducelui sau mercenari în uniformă Harkonnen.

Cînd ieși în fața casei, noaptea era luminată de flăcări. Curmalii de pe marginea drumului fuseseră incendiați ca să lumineze clădirea. Fumul substanțelor incendiare se ridica în vâlătuci negri printre flăcările roșietice. Santinelele Harkonnen care se puseseră în gardă în clipa cînd apăruse în prag, se apropiară bănuitoare, îl examinară.

– E trădătorul, zise unul dintre mercenari.

– Stai pe-aproape, spuse altul. Baronul o să vrea să-ți vorbească. *Trebuie să ajung la topter, gîndi Yueh. Trebuie să ascund sigiliul ca să-l poată găsi Paul. Apoi îl străfulgeră spaima: Dacă Idaho mă suspectează sau dacă-și pierde răbdarea... dacă nu așteaptă și nu se duce exact acolo unde i-am spus... Jessica și Paul nu vor reuși să scape masacrului. Nu voi avea parte nici măcar de această infimă consolare ca să-mi despovărez conștiința.*

Un mercenar îl împinse brutal și spuse:

– Așteaptă mai încolo! Nu sta-n drum.

Brusc, Yueh se simți pierdut în acest loc al dezastrului; își dădu seama că nu va fi cruțat, că nu-i va fi nimănui milă de el. *Idaho nu trebuie să dea greș!*

Un alt mercenar se lovi de el, se răsti:

– Dă-te la o parte, n-auzi!

Pînă și ei! gîndi Yueh. *Au profitat de mine, dar acum mă disprețuiesc.* Se simți tras, împins. Își îndreptă spatele, își regăsi o fărîmă din vechea demnitate.

– Să aștepți pînă te cheamă Baronul! îi porunci un ofițer.

Yueh dădu din cap, se îndepărtă cu pași măsurați prin fața casei, dădu colțul, se cufundă în întunericul netulburat de flăcările palmierilor incendiați. Apoi, brusc, cu fiecare pas trădîndu-i neliniștea, se îndreptă spre curtea interioară din spatele serei, unde aștepta ornitopterul pe care îl aduseseră pentru Paul și mama sa.

În fața ușii de serviciu deschise, zări o santinelă. Mercenarul stătea cu spatele spre curte, urmărind activitatea din interiorul puternic luminat, de unde răzbătea larma oamenilor care percheziționau încăperile.

Cît de siguri erau!

Yueh se furișă în întuneric, dădu ocol topterului, deschise ușa de pe partea opusă clădirii. Găsi pe dibuite fremkitul pe care îl ascunsese sub scaunul din față, ridică clapa unui buzunar, vîri înăuntru sigiliul ducal. Simți foșnetul hirtiei de mirodenie — biletul pe cere-i scrisese — îndesă inelul între foile de hirtie. Își scoase mîna, trase clapa la loc.

Închise fără zgomot ușa topterului, se întoarse cu pași de felină pînă la colțul casei și se îndreptă repede spre fațadă.

Am reușit, își spuse.

Păși din nou în lumina sălbatică a incendiului. Își strînse pelerina în jurul trupului, privi flăcările. În curînd voi ști. În curînd voi da ochii cu Baronul și voi ști. Iar Baronul... Baronul va da de-un mic dinte.

Legenda spune că în clipa morții Ducelui Leto Atrides, un meteor a traversat cerul deasupra castelului său strămoșesc de pe Caladan.

Fragment din Introducere la "Istoria copilului Muad'Dib" de prițesa Irulan.

BARONUL VLADIMIR HARKONNEN stătea în fața unuia dintre hublourile fregatei în care-și instalase postul de comandă. Afară, noaptea Arrakisului era sfișiată de flăcări. Baronul privea lanțul îndepărtat al Scutului de Piatră, unde făcea ravagii arma lui secretă.

Artileria.

Tunurile pisau grotele în care luptătorii Ducelui se retrăseseră ca într-o ultimă tranșee. Mușcăături precise și nemiloase, avalanșe de pietre și praf în lumina fulgerelor portocalii... Oamenii Ducelui erau îngropați de vii, prinși ca niște animale în vizuinile lor, sortiți să moară de foame.

Baronul simțea furia bombardamentului — un bubuit ca de tobă, răzbătînd pînă la el prin învelișul metalic al navei: *bruum... bruum. Apoi: BRRUUM... bruum!*

Cui i-ar fi trecut prin cap să reinvie artileria în era scuturilor defensive? Gîndul i se răsfrînse ca un chicot în minte. *Dar era de așteptat ca oamenii Ducelui să se refugieze în grote. Împăratul va aprecia, desigur, înțelepciunea cu care am procedat ca să cruț forțele noastre unite.*

Ajustă una din micile suspensii care îi protejau trupul obez de atracția neiertătoare a gravitației. Un zîmbet i se întinse pe buze, pliîndu-i obrazii.

Păcat de soldații Ducelui, gîndi. Zîmbetul i se accentuă — un zîmbet mulțumit, satisfăcut. În cazul de față, mila înseamnă cruzime! Dădu aprobator din cap. Eșecul era, prin definiție, demn de dispreț. Universul întreg se afla la îndemîna celui care știa să ia hotărîrile corespunzătoare. Iepurii șovăitori trebuiau scoși la iveală, goniți în vizuini. Altminteri, cum să-i supraveghezi și să-i crești? Își imagină propriii lui mercenari ca pe niște albine hărțuind și gonind o mînă de iepuri. Și gîndi; *Ce dulce e zumzetul vieții, cînd ai destule albine care robotesc pentru tine!*

În spatele lui se deschise o ușă. Baronul examinează imaginea reflectată pe fondul de întuneric al geamului.

Îl văzu intrînd pe Piter de Vries, urmat de Umman Kudu, căpitanul gărzii personale a Baronului. Prin ușa deschisă către culoar, zări — pentru o clipă — chipurile de ovină ale soldaților din gardă, expresiile placide și supuse pe care le arborau întotdeauna în prezența lui.

Baronul se întoarce.

Piter își duse un deget la zuluful de pe frunte, schițînd obișnuitul său salut zeflemitor.

— Vești bune, Domnia-Ta. Sardaukarii l-au adus pe Duce.

— Bine că l-au adus! mugi Baronul.

Scrută masca sumbră de răutate de pe chipul efeminat al mentatului. Și ochii: fantele adumbrite, albastru-în-albastru.

Trebuie neapărat să mă descotorosesc de el, gîndi Baronul. În curînd n-o să-mi mai fie de nici un folos; ba, dimpotrivă, va deveni un pericol real pentru persoana mea. Dar mai întîi trebuie să-și atragă ura Arrakisului. Numai așa arrakienii îl vor întîmpina pe scumpul meu Feyd-Rautha ca pe un mîntuitor.

Ochii Baronului se îndreptară spre căpitanul gărzii, Umman Kudu. Maxilarele ca niște foarfeci, cu mușchii întinși, încordați... Bărbia ca un călcîi de cizmă... Un om de încredere, ale cărui vicii îi erau cunoscute.

— În primul rînd, unde-i trădătorul care mi l-a predat pe Duce? întrebă Baronul. Trebuie să-i dau trădătorului răsplata.

Piter se răsuci pe un călcîi, făcu semn santinelei de la ușă.

Dincolo, pe culoar, se contura o umbră neagră.. Yueh trecu pragul ușii. Se mișca țeapăn, nefiresc. Mustața îi atîrna moale de-o parte, și de cealaltă a buzelor purpurii. Numai ochii lui bătrîni erau vioi, atenți.

Yueh făcu trei pași, se opri la semnul lui Piter, rămase imobil, cu privirea ațintită asupra Baronului.

— Ahhh, doctorul Yueh!

— Domnia-Ta, Harkonnen.

— Aud că ni l-ai predat pe Duce.

— Jumătatea care-mi revenea conform tîrgului încheiat, Domnia-Ta.

Baronul se uită la Piter.

Piter dădu din cap.

Privirea Baronului reveni la Yueh.

— Ah, tîrgul, zici. Iar eu...

Se opri, apoi scuipe cuvintele:

— Eu ce-aveam de făcut în schimb?

— Știi bine ce, Domnia-Ta.

Și abia în clipa aceea, cînd auzi liniștea desăvîrșită a cronometrelor din mintea sa, Yueh își îngădui să gîndească. Sesizase semnele infime din gesturile și cuvintele Baronului. Wanna murise... Nu-i mai puteau face nici un rău. De n-ar fi fost așa, l-ar mai fi ținut încă în șah pe vulnerabilul medic. Dar purtarea Baronului demonstra că nu mai era cazul. Jocul luase sfîrșit.

— Zău? făcu Baronul.

— Mi-ai promis c-o vei cruța pe Wanna mea de chinuri.

Baronul dădu din cap.

— A, da! Acum mi-aduc aminte. Exact. Așa ți-am promis. Așa am reușit să frîngem Condiționarea Imperială. Nu suportai gîndul că vrăjitoarea ta Bene Gesserit s-ar putea zvircoli în amplificatoarele de durere ale lui Piter. Ei bine... Baronul Vladimir Harkonnen își ține promisiunile. Ți-am spus c-o voi cruța de chinuri și că-ți voi îngădui să mergi la ea. Așa să fie!

Îi făcu semn lui Piter.

Ochii albaștri ai mentatului căpătară o lucire sticloasă. Se mișcă fără veste, scurt, fluid. Ca o pisică. Pumnalul din mîna lui căzu ca o gheară, se înfipse în spatelul lui Yueh.

Bătrînul impietri. Continuă să-l privească fix pe Baron.

— Du-te la ea! scuipe Baronul.

Yueh rămase în picioare, clătîindu-se țepăn. Buzele i se mișcară cu grijă, glasul său rosti deslușit, într-o cadență stranie:

— Crezi... că... m-ai... în... vins. Crezi... că... nu... am... știut... ce... am... să... capăt... pentru...

Wanna... mea.

Căzu. Fără să se încovoie. Fără să se prăbușească. Drept. Ca un copac retezat.

— Du-te la ea, repetă Baronul.

Dar cuvintele sunară ca un ecou stins,

Yueh reușise să-i strecoare în suflet neliniștea. Își răsuci brusc capul spre Piter, îi privi cum își ștergea lama cu o cîrpă, observă expresia cleioasă de satisfacție a ochilor săi albaștri.

Va să zică așa ucide cu mîna lui, gîndi Baronul. E bine de știut.

— Ni l-a predat, într-adevăr, pe Duce? întrebă.

— Bineînțeles, Domnia-Ta.

— Atunci, aduceți-l înăuntru.

Piter îi aruncă o privire căpitanului gîrzii, care dispăru să execute ordinul.

Baronul se uită la Yueh. Căzuse ca un stejar, nu ca un om din carne și oase.

— N-am avut niciodată încredere în trădători, mormăi ca pentru sine. Nici chiar în trădătorii pe care i-am creat eu.

Privi prin hubloul acoperit de giulgiul nopții. Știu că bezna mută de afară era acum a lui. Dinspre grottele Scutului nu mai răsunau salvele de artilerie; vizuinile-capcane fuseseră astupate. Și, în momentul acela, mintea Baronului nu putu să conceapă ceva mai frumos decît acest gigantic gol negru. Poate doar... dac-ar fi fost puțin alb în negrul acesta. Alb lucios pe negru. Alb de porțelan.

Dar sentimentul de îndoială îl împunse din nou.

Ce vroise să spună nătărăul ăla bătrîn? Normal, știuse probabil ia ce trebuia să se aștepte pînă la urmă. Dar chestia cealaltă... *"Crezi că m-ai învins"*.

Ce vroise să spună?

În ușa se ivi Ducele Leto Atrides. Brațele îi erau prinse în lanțuri, trăsăturile vulturești ale feței, năclăite de prof. Cineva îi smulsese blazonul din piept, sfișindu-i uniforma. În jurul mijlocului, îi atîrnau găicile rupte cînd i se luase centura scutului. Privirea ochilor săi era sticloasă, anormală.

— Aaaaa, făcu Baronul.

Șovăi, trase aer în piept. Își dădu seama că vorbise prea tare. Clipa aceasta, clipa mult așteptată, își pierduse din savoare.

Blestemat fie afurisitul de doctor în vecii vecilor!

— Mi se pare că bietul Duce e cam drogat spuse Piter. Așa ni l-a prins în laț Yueh. Se întoarse către Duce: Nu-i așa că ești drogat, dragă Duce?

Vocea venea de departe. Leto își simțea lanțurile, durerea din mușchi, buzele crăpate, dogoarea din obraji, gustul uscat al setei care-i zgîria cerul gurii. Dar sunetele erau înfundate, acoperite cu o pătură de lînă. Iar prin pătură nu deslușea decît niște umbre întunecate.

— Ce-i cu femeia și băiatul, Piter? întrebă Baronul. Încă nici o veste?

Limba lui Piter săgetă pe deasupra buzelor.

— Ai aflat ceva! șuieră Baronul. Ce?

Piter se uită repede la căpitanul gărzii, apoi din nou la Baron.

– Oamenii care au plecat cu ei, Domnia-Ta, au... ăă... au fost găsiți.

– Și? Ce-au raportat? A mers totul bine?

– Sînt morți, Domnia-Ta.

– Firește că-s morți! Pe mine mă interesează ce...

– Au fost găsiți morți, Domnia-Ta.

Baronul pâli.

– Dar femeia și băiatul?

– Nici o urmă, Domnia-Ta. Dar a trecut un vierme. A fost văzut în timp ce se cerceta locul. Poate că totul s-a întîmplat așa cum am dorit... Un accident. Este posibil să...

– Nu mă interesează posibilitățile, Piter. Ce-i cu topterul care lipsește? Mentatul meu nu avansează nici o ipoteză?

– Sînt sigur că l-a furat unul dintre oamenii Ducelui, Domnia-Ta. Ne-a omorît pilotul și-a fugit.

– Care din oamenii Ducelui?

– Un profesionist, un as în materie de omoruri, Domnia-Ta. Poate Hawat, sau Halleck ăla. Posibil să fi fost Idaho. Sau vreunul din locotenenții mai importanți.

– Posibilități, mîrii Baronul.

Se uită din nou la prizonier. Ducele se clătina, amețit de drog.

– Sîntem stăpîni pe situație, Domnia-Ta, rosti Piter.

– Nu-i adevărat! Unde-i idiotul ăla de planetolog? Unde e... Kynes?

– Am aflat unde l-am putea găsi și am trimis după el, Domnia-Ta.

– Nu-mi place cum ne-ajută slujitorul Împăratului, mîrii Baronul.

Cuvintele continuau să răzbată ca printr-o pătură de lînă, dar unele din ele se înfipseră ca niște ace incandescente în mintea lui Leto. *Femeia și băiatul... nici o urmă.* Paul și Jessica scăpaseră. Iar despre soarta lui Hawat, Halleck, Idaho, nu se știa nimic. Încă nu era totul pierdut.

– Unde-i inelul cu sigiliul ducal? se răsti Baronul. Văd că nu-l are pe deget.

– Sardaukarii spun că nu-l avea nici cînd l-au găsit ei, Domnia-Ta, răspunse căpitanul gărzii.

– L-ai omorît prea devreme pe doctor, Piter, zise Baronul. A fost o greșeală. Ar fi trebuit să-mi atragi atenția. Ai acționat prea pripit pentru ca acțiunea noastră să reușească perfect. Se încruntă: Posibilități!

Gîndul se învîrtea în cerc în mintea lui Leto: *Paul și Jessica au scăpat!* Și mai era ceva. În memoria lui. O învoială. Aproape că și-o amintea...

Dintele!

Își aminti și alte amănunte: *Un gaz otrăvitor într-un dinte fals.*

Cineva îi spusese să nu uite dintele. Dintele era în gura lui. Îl pipăi cu vârful limbii. Nu trebuia decît să muște cu putere din el.

Încă nu!

Acel cineva îi spusese să aștepte pînă va fi aproape de Baron. Cine îi spusese toate astea? Nu-și amintea.

– Gît va mai dura efectul drogului? întrebă, nervos, Baronul.

– Probabil încă vreo oră, Domnia-Ta.

– Probabil, scrișni Baronul.

Se întoarse la hublou, la noapte.

– Mi-e foame, muși.

Umbra aceea cețoasă și cenușie e Baronul, gîndi Leto. Umbra dansa de colo-colo, legănîndu-se odată cu balansul încăperii. Iar încăperea începu deodată să se dilate și să se contracte. Era cînd luminoasă, cînd întunecată. Apoi pieri, înghițită de beznă.

Timpul deveni pentru Duce o succesiune de niveluri. Plutea printre ele, traversîndu-le unul după altul. *Trebuie să aștept.*

O masă. Leto văzu limpede masa. Și de partea cealaltă a ei, un bărbat masiv, obez, avînd dinainte rămășițele unei cine bogate. Leto constată că ședea pe un scaun, în fața bărbatului obez. Simți lanțurile, curelele care îi imobilizau în scaun trupul străbătut de furnicături. Își dădu seama că trecuse o bucată de timp, dar nu știu cît.

– Mi se pare că-și revine, Baroane.

O voce mieroasă: Piter.

Un muget de bas: Baronul.

Leto începu să deslușească din ce în ce mai clar decorul încăperii. Scaunul de sub el căpătă consistență, legăturile începură să-l stringă.

Acum îl vedea bine pe Baron. Îi privi mișcările mîinilor. Atingeri brutale... Marginea unei farfurii, coada unei linguri, un deget scărpinînd o cută a fălcii.

Leto urmărea fascinat mișcările mîinilor.

– Mă auzi, Duce Leto, spuse Baronul. Știu că mă auzi. Vrem să aflăm de la tine unde ți-s concubina

și odrasla cu care-ai învrednicit-o.

Leto nu făcu nici o mișcare, dar cuvintele îi aduseră un calm binefăcător. *E adevărat deci. Paul și Jessica le-au scăpat.*

— Să știi că nu ne arde de joacă, mugii Baronul. Sper că-ți dai seama.

Se aplecă spre Leto, îi scrută chipul. Îl irita faptul că nu putea să trateze afacerea asta între patru ochi, numai cu Ducele. Înfruntarea, de față cu martori, a doi nobili aflați la ananghie, crea un precedent neplăcut.

Leto simți că prinde iarăși puteri. Și, deodată, în memoria lui se ivi, asemenea unei turle pe întinsul Cîmpiei, amintirea dintelui fals... Capsula disimulată sub formă de nerv din interiorul dintelui... Gazul otrăvitor... Își aminti și cine îi virise în gură arma ucigătoare.

Yueh.

În minte îi mai plutea, ca un abur, amintirea încețoșată de drog a unui trup tîrit pe lingă el, chiar aici, în încăperea aceasta. Cadavrul lui Yueh!

— Auzi zgomotul ăsta, Duce Leto? întrebă Baronul.

Leto trase cu urechea, desluși un orăcăit ca de broască... Geamătul înfundat al unui om schingiuit.

— Am prins un om de-al tău, deghizat în fremen, zise Baronul. L-am dibuit destul de ușor: ochii, mă-nțelegi. Se încăpăținează să susțină că a fost trimis printre fremeni ca să-i spioneze. Dar am trăit și eu o bucatică de vreme pe planeta asta, dragă vere. Nimeni nu se-ndeletnicește cu spionarea zdrențăroșilor din deșert. Ia zi, le-ai cumpărat sprijinul? Ți-ai trimis femeia și fiul la ei?

Leto simți în piept contracția fricii. *Dacă Yueh i-a trimis la fremeni... vor continua să-i vîneze pînă ce vor da de ei.*

— Hai odată, îl zori Baronul. N-avem timp de pierdut și tortura-i o metodă rapidă. Te rog, dragul meu Duce, nu mă sili să recurg la asta. Își ridică ochii spre Piter, care stătea lingă Leto și adăugă: Piter nu și-a adus toate sculele, dar sint sigur că știe să improvizeze.

— Improvizația e uneori mai indicată, Baroane.

Vocea asta mieroasă, insinuantă! gîndi Leto. O auzise chiar în urechea lui.

— Sint sigur că ți-ai făcut un plan în caz de primejdie, spuse Baronul. Unde ți-s femeia și băiatul? Se uită la mîna lui Leto. Îți lipsește inelul. I l-ai dat băiatului?

Baronul își săltă capul, se uită țintă în ochii lui Leto.

— Nu răspunzi? Mă obligi să fac un lucru pe care nu vreau să-l fac. Piter va folosi metode simple, directe. Sint de acord că uneori sint metodele cele mai bune, dar nu-i cazul ca tocmai tu să fii supus la asemenea cazne.

— Puțin seu clocotit pe șira spinării, de pildă, sau pe pleoape, interveni Piter. Eventual și pe alte părți ale trupului. Este extrem de eficient, mai ales atunci cînd subiectul nu știe unde va cădea picătura următoare. E o metodă bună și chiar estetică, datorită modelului decorativ pe care îl alcătuiesc pustulele purulente ce se formează pe epidermă. Ce părere ai, Baroane?

— Superb, rosti Baronul, dar glasul îi sună mohorît.

Degetele astea! Leto privi miinile buhăite, bijuteriile scînteietoare de pe degetele groase... mișcările coercitive, brutale.

Sunetele oribile de agonie ce răzbăteau prin ușa din spatele său mușcară din nervii Ducelui. *Cine le-o fi căzut în gheare?* se întrebă. *Idaho?*

— Crede-mă, dragă vere, spuse Baronul. Nu vreau să ajungem la asta.

— Imaginează-ți curierii nervilor, alergînd înnebuniți după un ajutor pe care n-au unde să-l găsească, zise Piter. Tortura-i o artă, pe cuvîntul meu!

— Iar tu un artist desăvîrșit, mirii Baronul. Și acum, ai decența să taci din gură.

Leto își aminti subit versurile pe care le recitase Gurney Halleck cînd văzuse pentru prima dată fotografia Baronului: *"Stăteam pe țărmlul mării și-am văzut din valuri răsărind o fiară... Deasupra capetelor fiarei am citit numele ei: un nume de ocară".*

— Ne pierdem vremea, Baroane, spuse Piter.

— Poate.

Baronul dădu din cap.

— Știi bine, dragă Leto, că pînă la urmă tot o să ne spui unde sint. Nu rezîști nici tu chiar la orice.

Mai că i-aș da dreptate, gîndi Leto. *Dacă n-ar fi dintele... și faptul că într-adevăr nu știu unde sint.*

Baronul tăie o felie de carne, și-o vîrî în gură, o mestecă încet, o înghiți. *Trebuie să încerc altă tactică,* își spuse.

— Iată un om exemplar, rosti el. Un om care-a refuzat să se vîndă. Uită-te bine la el, Piter.

Și gîndi: *Da! Uită-te bine la el. Aici. Omul care crede că nu poate fi cumpărat. Iată-l în fața mea, prizonierul a unui milion de părțicele din el însuși, vîndute bucatică cu bucatică în fiecare secundă din viața lui! Dacă l-ai ridică și l-ai lovi, ar suna a gol. E secătuît! Terminat! Ce mai contează cum va muri?*

Orăcăitul de broască din dosul ușii încetă brusc.

Baronul își ridică privirea. În pragul ușii din spatele lui Leto apăru Umman Kudu. Căpitanul gărzii

clătină din cap. Nu reușise să obțină informația dorită. Alt eșec! Era timpul să lase de-o parte menajamentele, tocmeala cu dobitocul ăsta de Duce, cu neghiobul ăsta bicisnic care nu era în stare să-și dea seama ce iad se căsca lingă el – aproape, aproape de tot; la numai un fir de păr... de nerv...

Gîndul îl linișți, îl făcu să-și biruie șovăiala în fața actului de a supune torturii un nobil cu sînge regal. Se imagină deodată în chip de chirurg, efectuînd nesfirșite disecții infime cu bisturiul – îndepărtînd măștile neisprăviților, scoțînd la iveală infernul de dedesubt.

Niște iepuri, asta sînt toți!

Și cum se îngrozeau cînd vedeau carnivorul!

Leto se uită spre capătul mesei, întrebîndu-se ce-l făcea să aștepte. Dintele putea rezolva totul într-o clipită. Totuși... Fuseseră multe lucruri bune în viața aceasta... Își aminti de un zmeu colorat, vibrînd în văzduhul albastru-sidefiu al Caladanului, de risul fericit al lui Paul. Și-și aminti zorii Arrakisului – straturile policrome ale Scutului de Piatră, culorile pastelate în atmosfera încărcată de praf...

– Cum dorești, roști sumbru Baronul.

Își trase înapoi scaunul, se ridică sprinten în suspensii. Apoi ezită. Observase o schimbare în atitudinea prizonierului. Ducele inspiră adînc, maxilarele îi rămăseseră o clipă ca paralizate, apoi se strînseseră brusc, încleștîndu-se cu un zvicnet al mușchilor.

I-e frică! gîndi Baronul. L-am speriat!

Cuprins de panică la gîndul că Baronul i-ar putea scăpa, Leto mușcă spasmodic pe dintele fals, îl simți cum se sparge. Își deschise gura, suflă vaporii caustici ce i se formaseră pe limbă. Baronul se făcu mic – o moșildeață într-un tunel care se îngusta vertiginos. Leto auzi un sunet gîtuit, chiar ia urechea lui... Cel cu glas mieros: Piter.

L-a ajuns și pe el!

– Piter? Ce-i?

Vocea de bas venea de departe.

Amintirile prinseră să se învîrtească în mintea lui Leto – vechile bolboroseli de babe știrbe.

Încăperea, masa, Baronul, doi ochi înnebuniți de groază... ochi albastru-in-albastru... totul se comprimă în jurul său, într-o perfectă simetrie a dezastrului.

Zări un om cu bărbia ca un călcii de cizmă, un om-jucărie, care se prăbușea. Omul-jucărie rămase întins, cu nasul turtit, îndoit spre stînga: un metronom stricat, încremenit pe veci la începutul unei bătăi neterminate. Auzi zgomot de veselă răsturnată... departe... ca un vuiet surd. Mintea i se transformă într-un sipet fără fund, înghițînd totul. Tot ce fusese vreodată: fiecare strigăt, fiecare șoaptă, fiecare... liniște.

Un singur gînd îi rămase. Leto îl văzu conturîndu-se ca o lumină informă cu raze negre: *Ziua dă formă cărnii și carnea dă formă zilei.* Îl copleși un sentiment de împlinire, pe care știi că nu și-l va mai putea explica niciodată.

Liniște.

Baronul încremenise, cu umerii lipiți de ușa secretă – ușa salvatoare, situată în spatele mesei. Cînd o trîntise, de partea cealaltă se aflau numai morți. Percepu vag cercul protector al gărzilor care-l înconjuraseră. *Am inspirat?* se întrebă. *Mă va ucide și pe mine ce l-a ucis pe ceilalți?*

Auzul îi reveni... Și judecata. Auzi pe cineva dînd ordine – să se aducă măști de gaze... să se închidă o ușă... să se pună în funcțiune ventilatoare...

Ceilalți s-au prăbușit imediat, gîndi. Eu mai sînt în picioare. Mai respir. Iad fără milă! Era cît pe ce!

Acum știa ce se întîmplase. Avusese scutul activat; deși reglat la intensitate minimă, cîmpul reușise să încetinească schimbul molecular. Și se îndepărtase de masă... Asta-i salvase... Asta și icnetul de spaimă al lui Piter, care îl făcuse pe căpitanul gărzii să se arunce spre Duce... drept în ghearele morții.

Norocul și icnetul alarmant al unui muribund îi salvaseră viața!

Nu simțea nici cel mai mic sentiment de recunoștință față de Piter. Idiotul își găsisse singur moartea. Și nesocotitul de căpitan la fel! Raportase că a verificat personal pe toți cei ce aveau să dea ochi cu Baronul! Cum de reușise Ducele?... Nici un semn de alarmă! Nici măcar spionul de deasupra mesei nu reacționase... decît cînd era prea tîrziu. Cum fusese cu puțință?

În fine, acum nu mai contează, gîndi Baronul, din ce în ce mai calm.. Răspunsul va trebui să-l afle următorul căpitan al gărzii.

Își concentră atenția la agitația de pe culoar – la zgomotele ce veneau de după colț, dinspre cealaltă ușă ce dădea în camera morții. Făcu un pas înainte, cercetă fețele slugilor din jur. Oamenii stăteau nemișcați, muți, așteptîndu-i reacția.

Se va-nfuria Baronul?

Și Baronul înțelese că nu trecuseră decît cîteva secunde de cînd scăpase din încăperea aceea înfricoșătoare.

Cîțiva soldați din gardă își țineau încă armele îndreptate spre ușă. Alții pîndeau cu ochi turbați culoarul gol, întorși către colțul zgomotos din dreapta.

Un om dădu colțul, cu o mască de gaze bălăngănindu-i-se pe piept, cu ochii ațintiți la spionii de

otrăvuri aliniați de-a lungul culoarului, în unghiul pereților cu tavanul. Avea părul blond, fața turtită, ochii verzi. Încrêțituri fine îi iradiu din colțurile gurii cu buze groase. Arăta ca o vietate acvatică, rătăcită printre ființele de uscat.

Baronul se uită lung la el, își aminti numele lui: Nefud. Iakin Nefud. Caporal în gardă. Toxicoman. Nefud era sclavul semutei, combinația muzică-drog care acționa la nivelurile cele mai profunde ale conștiinței. O informație utilă.

Omul se opri în fața Baronului, salută.

— Culoarul e curat, Domnia-Ta. Eram de gardă afară și mi-am dat seama că trebuie să fie vorba de un gaz otrăvitor. Ventilatoarele din cabina Domniei-Tale trăgeau aer de pe coridor.

Se uită repede la spionul aflat chiar deasupra Baronului.

— N-a scăpat nimic afară. Oamenii primenesc acum aerul din cabină. Ce poruncești?

Baronul recunoscuse vocea. Era vocea care dăduse ordinele dinainte. *Are spirit de inițiativă caporalul asta*, gândi el.

— Cei dinăuntru-s morți cu toții? întrebă.

— Da, Domnia-Ta.

Ei, atunci trebuie să mă adaptez situației, gândi Baronul.

— În primul rînd, spuse, dă-mi voie să te felicit, Nefud. Ești noul căpitan ai gărzii mele. Și sper că vei ști să tragi învățămintele necesare din soarta de care a avut parte predecesorul tău.

Baronul urmări transformarea de pe chipul proaspătului avansat. Omul înțelesese că nu va mai duce niciodată lipsă de semuta.

Nefud dădu din cap.

— Domnia-Ta, fii sigur că mă voi devota cu trup și suflet siguranței Domniei-Tale.

— Bine. Și-acum la treabă! Bănuiesc că Ducele avea ceva în gură. Trebuie să afli ce a fost acel ceva, cum a fost folosit, cine l-a ajutat pe duce. Vei lua toate măsurile de precauție...

Se întrerupse, căci auzise larmă în spatele său. Se întoarse spre capătul culoarului. Gărzile de la ușa liftului ce făcea legătura cu nivelurile inferioare ale fregatei încercau să ațină calea unui masiv colonel-bashar, care ieșise chiar atunci din cabina ascensorului.

— Jos labele de pe mine, adunătură de hoitari! tună ofițerul, împingînd în lături santinelele.

Ah! Un sardaukar, gândi Baronul.

Colonelul-bashar se îndreptă cu pași hotărîți către Baron, care-și îngustă ochii, cuprins de neliniște. Ofițerii sardaukari îi provocau întotdeauna îngrijorare. Arătau cu toții de parc-ar fi fost înrudiți cu Ducele... cu răposatul Duce. Și ce maniere adoptau față de Baron!

Colonelul-bashar se proțăpi la o jumătate de pas în fața Baronului, cu mîinile în șolduri. Santinelele se buluciră în spatele lui, foindu-se nehotărîte.

Baronul observă omiterea deliberată a salutului, disprețul din ținuta sardaukarului și neliniștea sa sporî. Împăratul nu trimisese decît o singură legiune — două brigăzi, ca să acorde sprijin legiunilor Harkonnen, dar Baronul nu-și făcea iluzii. Această unică legiune era perfect capabilă să se întoarcă împotriva Harkonnenilor și să-i nimicească.

— Să le poruncești oamenilor dumitale să nu mai îndrăznească să-mi stea-n drum, Baroane, mîrii sardaukarul. Soldații mei îți l-au adus pe Ducele Atreides înainte de a apuca, să discut cu dumneata soarta lui. Vreau să stăm de vorbă.

Trebuie să-mi păstrez prestața în fața oamenilor mei, gândi Baronul.

— Despre ce, mă rog? făcu el.

Fraza sunase rece și controlată. Baronul se simți mîndru de felul în care o pronunțase.

— Împăratul m-a însărcinat să am grijă ca regalul său văr să moară repede, fără suferință, spuse colonelul-bashar.

— Așa mi-a poruncit și mie Împăratul, minți Baronul. Credeai că aș cuteza să nesocotesc ordinul?

— Sînt dator să raportez Împăratului ceea ce vîd cu ochii mei, insistă sardaukarul.

— Ducele a și murit, se răsti Baronul și făcu un gest cu mina, arătîndu-i ofițerului că poate pleca.

Colonelul-bashar nu se clinti din loc. Îl privi fix pe Baron. Expresia feței sale rămase neschimbată. Părea să nu fi observat gestul Baronului.

— Cum a murit? mîrii el.

La toți dracii! gândi Baronul. *Întinde prea mult coarda.*

— S-a sinucis, dacă ești chiar așa de curios, răspunse. S-a otrăvit.

— Vreau să-i vîd cadavrul. Acum,

Baronul își ridică privirea spre tavan, prefăcîndu-se exasperat, în timp ce gîndurile îi goneau nebunește. *Blestem! Sardaukarul asta cu ochi de uliu o să vadă cabina înainte de-a apuca să schimbăm decorul!*

— Acum, mîrii din nou ofițerul. Vreau să-l vîd cu ochii mei.

Baronul își dădu seama că nu-l va putea împiedica. Sardaukarul va vedea totul. Va afla că Ducele omorise doi oameni de-ai Baronului... că Baronul însuși scăpase, probabil, ca prin urechile acului.

Dovezile erau evidente: pe masă, rămășițele cinei... iar de partea cealaltă a mesei, cadavrele Ducelui și ale victimelor sale.

N-avea ce face.

– Nu încercă să mă împiedici, mormăi, amenințător, colonelul-bashar.

– Nu te împiedică nimeni, replică Baronul și-și aținti privirea în ochii de obsidian ai sardaukarului.

N-am nimic de ascuns față de Împăratul meu.

Îi făcu semn lui Nefud.

– Arată-i colonelului-bashar cabina. Condu-l la ușa unde-ai stat de pază, Nefud.

– Pe-aici, Domnule, rosti Nefud.

Cu pași măsurăți, insolenți, sardaukarul îl ocoli pe Baron, trecu înainte plimbându-și umerii pe sub nasurile gărzilor.

Insuportabil! gândi Baronul. *Acum Împăratul o să afle tot ce s-a întâmplat. Și va considera incidentul ca pe un semn de slăbiciune.*

Iar gândul că și Împăratul, și sardaukarul său disprețuiau deopotrivă slăbiciunea era o adevărată tortură. Baronul începu să-și roadă buza de jos, încercînd să se consoleze cu faptul că, cel puțin, Împăratul n-avea să afle și despre raidul Atreizilor pe Giedi Prim — despre distrugerea silozurilor de mirodenie de pe planeta de baștină a Harkonnenilor.

Blestem pe capul ticălosului de Duce!

Baronul urmări cu privirea siluetele celor doi oameni — arogantul sardaukar și îndesatul, capabilul Nefud.

Trebuie să mă adaptez situației, gândi iarăși Baronul. Va trebui să dau din nou afurisita asta de planetă pe mîna lui Rabban. Și de data asta... fără restricții. Va trebui să plătesc cu sînge Harkonnen ca să aduc Arrakisul în situația în care să-l accepte pe Feyd-Rautha. Blestematul de Piter! Și-a găsit să crape înainte de a apuca să termin ceea ce aveam de făcut cu ajutorul lui.

Baronul oftă.

Și trebuie să iau neîntîrziat legătura cu Tleilaxul, să trimit pe cineva după celălalt mentat. Sînt sigur că mi l-au pregătit deja.

În spatele lui, unul dintre soldați tuși.

Baronul se întoarse spre el:

– Mi-e foame.

– Da, Domnia-Ta.

– Și pină ce faceți ordine-n cabină și-o cercetați cu de-amănuntul, vreau să mă distrez.

Mercenarul își plecă privirea.

– Ce divertisment dorești, Domnia-Ta?

– Mă duc în dormitor. Să-mi aduceți tînărul pe care l-am cumpărat pe Gamont... Cel cu ochi frumoși. Să-l drogați bine. N-am chef de trîntă.

– Am înțeles, Domnia-Ta.

Baronul se întoarse, se depărtă cu mersul său săltat de cîmpul suspensiilor. *Da, gândi. Cel cu ochi frumoși... Cel care seamănă atît de mult cu tînărul Paul Atreides.*

O, mări ale Caladanului,

O, popor al Ducelui Leto...

Citadelă căzută,

În veci pierdută...

Fragment din Cîntecul lui Muad'Dib de prințesa Irulan

LUI PAUL I SE PĂREA că întregul său trecut, întreaga sa experiență dinaintea acestei nopți, deveniseră un virtej de nisip într-o clepsidră. Stătea cu bărbia sprijinită pe genunchi, alături de mama sa, într-un mic adăpost din pinză și plastic — un distilcort — pe care îl găsiseră, împreună cu veșmintele fremene pe care le purtau acum, în ranița din topter,

În mintea lui Paul nu mai exista nici un dubiu asupra identității celui care dosise fremkitul și fixase itinerariul topterului la bordul căruia fuseseră transportați.

Yueh.

Medicul trădător îi expediase direct în brațele lui Duncan Idaho.

Paul privi, dincolo de secțiunea transparentă a distilcortului, umbrele lungi ale stîncilor luminate de lună ce mărgineau ascunzișul ales de Idaho.

Mă ascund ca un copil — acum, cînd sînt Duce, gândi el. Gîndul îl irita, dar nu putea să nege

înțelepciunea acestei măsuri de precauție.

În noaptea aceea se petrecuse o schimbare ciudată în conștiința lui... Înțelegea cu deosebită claritate tot ce se întâmpla în jurul său.

Evenimentele... circumstanțele... Se simțea incapabil să pună stavilă afluenței de informații sau preciziei reci cu care fiecare informație se adăuga cunoașterii sale. Un întreg proces de calcul se desfășura frenetic în conștiința lui. Era putere de mentat, dar nu numai atât.

Se gândi la clipa de furie neputincioasă când topterul necunoscut țîșnise din noapte deasupra tor, venind ca un uliu gigantic, cu vîntul urlîndu-i în aripi. Atunci se petrecuse în mintea lui ciudata transformare. Topterul aterizase în plină viteză, traversînd de-a curmezișul panta unei movile de nisip, alunecînd spre ei, umplînd aerul cu mirosul de pucioasă arșă produs de frecarea patinelor pe suprafața nisipului.

Știa că mama sa se întorsese, așteptîndu-se să vadă mercenari Harkonnen și lasere ațintite asupra lor. Dar în ușa deschisă a navei îl zărise pe Duncan Idaho, care se aplecase în afară și le strigase: "Iute! E semn de vierme la sud!"

Paul însă știuse dintr-o singură privire azvîrlită peste umăr cine pilota aparatul. O însumare rapidă a amănuntelor caracteristice coborîrii și aterizării, amănunte atât de infime, încît nici măcar mama sa nu le detectase, îi dezvăluise *cu certitudine* identitatea persoanei care manevra comenzile navei.

Jessica se mișcă în întuneric, spuse:

— Nu există decît o singură explicație. Harkonnenii o țineau ostatică pe soția lui Yueh. Doctorul îi ura de moarte pe Harkonneni! Sint absolut sigură. De altfel, mesajul pe care ni l-a lăsat confirmă lucrul acesta. Dar pentru ce ne-a salvat de la măcel?

Abia acum începe să înțeleagă, dar cu cîtă greutate, gîndi Paul. Și gîndul îl șocă. Pentru el, faptul fusese o simplă constatare marginală, atunci cînd citise biletul găsit împreună cu sigiliul ducal într-unul din buzunarele ranței.

"Nu-i nevoie să mă ierțați," scrisese Yueh. "Nu vreau iertarea voastră. Am și-așa destule pe conștiință. N-am făcut lucrul acesta din pizmă sau cu speranța că voi fi înțeles. Pentru mine este un tahaddi al-burhan. E încercarea mea hotărîtoare. Ca să vă conving de adevărul spuselor mele o să vă las sigiliul ducal. Cînd veți citi biletul, Ducele Leto va fi mort. Consolați-vă însă cu gîndul că nu va fi murit singur, că odată cu el va fi pierit și cel pe care îl urîm mai mult decît pe oricare altul."

Biletul nu era adresat nimănui și nici nu era semnat, dar nu încăpea nici o îndoială că fusese lăsat de Yueh. Îi recunoscuseră scrisul.

Amintindu-și de conținutul mesajului, Paul retrăi disperarea acelei clipe — un sentiment nemilos și straniu, situat parcă în afara noii sale agerimi mintale. Citise că tatăl său murise, știuse că faptul era adevărat, dar vestea nu reprezentase pentru el decît o informație suplimentară, care trebuia introdusă în minte și folosită.

Mi-am iubit tatăl, gîndi Paul, știind că informația corespundea adevărului. *Ar trebui să-l jelesc. Ar trebui să simt ceva.*

Dar nu simțea nimic. Nu putea decît să gîndească: *Acesta este un fapt important.*

Printre multe altele.

Iar mintea sa nu înceta nici o clipă să însumeze noi impresii, să extrapoleze, să calculeze.

Își aminti ce-i spusese Halleck: *dispoziția e pentru călărit sau pentru făcut dragoste. Nu pentru luptă!"*

Poate că așa e, gîndi Paul. *O să-mi jelesc tatăl mai tîrziu... cînd voi avea timp.*

Dar nu simțea prevestirea nici unui răgaz în precizia rece a ființei sale. Dimpotrivă, avea impresia că noua sa percepție nu era decît un început și că se dezvolta impetuos. Sentimentul de țel cumplit pe care îl resimțise pentru prima oară după încercarea la care îl supusese Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam îl copleși iarăși. Mina dreaptă — mîna ce-și amintea supliciul — era străbătută de furnicături, palpita.

Nu cumva asta e ceea ce ele numesc Kwisatz Haderach? se întrebă.

— La un moment dat am crezut că-i vorba de o nouă greșeală a lui Hawat, spuse Jessica. M-am gîndit că poate Yueh nu era doctor Suk.

— Era tot ceea ce credeam noi că este... și mai mult decît atât, zise Paul. Și gîndi: *De ce judecă atât de încet?* Adăugă cu glas tare: Dacă Idaho nu izbutește să ajungă la Kynes, vom...

— Idaho nu-i singura noastră speranță, îl întrerupse ea.

— Nici n-am vrut să spun asta.

Jessica auzi tonul autoritar, oțelul din voce și se uită lung la fiul ei, încercînd să străpungă obscuritatea cenușie a distilcortului. Silueta lui Paul se contura în negru pe fondul stîncilor argintate de lună din spatele porțiunii transparente a adăpostului.

— Nu se poate să nu fi scăpat și alți oameni de-ai tatălui tău, spuse ea. Trebuie să-i regăsim, să aflăm...

— Ne vom bizui doar pe noi înșine. Ceea ce ne interesează în primul rînd este armamentul atomic al familiei noastre. Trebuie să-l recuperăm pînă nu-l găsim Harkonnenii.

— Nu vād ce șanse ar avea să-l găsească acolo unde a fost ascuns.

— E un risc pe care nu-l putem accepta.

Iar ea gîndi: *Șantaj prin amenințarea distrugerii planetei și a mirodeniei cu armamentul atomic al familiei! Asta urmărește. Dar, în cazul acesta, unica salvare ar fi refugiul în anonimatul surghiunului.*

Cuvintele mamei sale stîrniseră un nou val de gînduri în mintea lui Paul: preocuparea seniorului, a Ducelui, pentru soarta oamenilor pe care-i pierduse în noaptea aceea. *Oamenii reprezintă adevărata forță a unei Case Mari, gîndi el. Și își aminti vorbele lui Hawat: "Despărțirea de oameni e tristă. Un loc nu-i decît un loc."*

— Îi ajută sardaukarii, rosti Jessica. Trebuie să așteptăm pînă se retrag sardaukarii.

— Ne cred încolțiți între deșert și sardaukari, spuse Paul. Vor să nu mai rămînă picior de Atreides. Vor exterminarea totală. Nu te bizui pe faptul că vor scăpa oameni de-ai noștri.

— Dar nici ei n-o să riște la infinit ca rolul Împăratului în afacerea asta să iasă la iveală...

— Crezi?

— Nu se poate să nu scape cîțiva de-ai noștri.

— Crezi?

Jessica își întoarse capul, înfricoșată de duritatea sumbră din glasul fiului ei, de precizia cu care Paul calculase șansele. Brusc, își dădu seama că mintea lui o luase înaintea minții ei, că într-o serie de privințe Paul înțelegea în clipa de față mai mult decît înțelegea ea. Era manifestarea unei inteligențe la a cărei formare și educare participase chiar ea, dar acum inteligența aceasta o înspăimînta. Instinctiv, gîndurile i se întoarseră rugătoare, căutînd refugiul pierdut al Ducelui ei și lacrimile îi arseră ochii.

Așa a fost să fie, Leto, gîndi. "Soroc de dragoste și soroc de durere." Își lipi palma de pîntece, conștientă deodată de embrionul dinăuntru. Am fiica Atreides pe care trebuia s-o aduc pe lume. Dar Cucernica Maică s-a înșelat: o fiică nu l-ar fi salvat pe Leto. Copilul ăsta nu-i decît o viață năzuind un viitor în prezența morții. Am conceput din instinct, nu din supunere.

— Mai încercă puțin radioreceptorul, spuse Paul.

Mintea lucrează mai departe, oricît am încerca s-o ținem în loc, gîndi ea.

Se aplecă spre micul aparat pe care li-l lăsase Idaho, apăsă pe comutator. O lumină verde învăluie scala receptorului. Din difuzor se auziră țuuturi slabe. Jessica redusese volumul, începu să sondeze benzile de frecvență. În cort răsună deodată o voce vorbind în grai de luptă Atreides:

— ... Înapoi pentru regruparea pe creastă. Fedor raportează că în Carthag nu mai există supraviețuitori și că Banca Ghildei a fost spartă.

Carthag! gîndi Jessica. Un cuib de Harkonneni.

— Sînt sardaukari, continuă vocea. Poartă uniforme Atreides. Băgați de seamă la...

Un tunet și difuzorul amuți.

— Încearcă pe celelalte benzi, spuse Paul.

— Îți dai seama Ce-nseamnă asta? întrebă ea.

— Mă așteptam. Vor ca Ghilda să creadă că noi le-am atacat banca. Ostilitatea Ghildei ne-ar face prizonierii Arrakisului. Încearcă celelalte benzi.

Jessica îi cîntări vorbele: *"Mă așteptam."* Ce se întîmplase cu el?

Încet, se aplecă din nou deasupra aparatului. Nu mai prinseră decît cîteva voci izolate comunicînd în grai de luptă Atreides. Toate emiteau chemările unor înceștări violente: "...ne retragem...", "...încercați să vă regrupați la...", "... Îngropați într-o grotă pe...".

În schimb, nu încăpea nici o îndoială cu privire la jovialitatea triumfătoare din păsăreasca Harkonnenilor care se revărsa de pe alte benzi. Comenzi aspre, rapoarte de luptă. Nu durau suficient timp pentru ca Jessica să le poată înregistra și descifra codul, dar tonul nu lăsa dubii.

Harkonnenii învinseseră.

Paul trase ranița lîngă el, auzi clipocitul apei în cele două litrugene dinăuntru. Trase adînc aer în piept, își ridică ochii către crestele stîncioase care se profilau pe fundalul instelat al cerului. Pipăi cu mîna stîngă izolația-sfincter de la intrarea cortului.

— În curînd se ivesc zorii, spuse el. Încă o zi îl mai putem aștepta pe Idaho, dar nu încă o noapte. În deșert trebuie să umbli noaptea și să te odihnești ziua, la umbră.

Cunoștințe mai vechi reînviară și în memoria Jessicai: *Fără distrai, un om aflat în deșert, la umbră, are nevoie de cinci litri de apă pe zi pentru a-și păstra greutatea corporală.* Simți pe suprafața pielii atingerea moale și lunecoasă a distraiului. Se gîndi cît de mult depindeau viețile lor de costumul acesta.

— Dacă plecăm de aici, Idaho nu ne va mai găsi niciodată, spuse ea.

— Există mijloace prin care se pot smulge mărturisiri de la oricine, replică Paul. Dacă Idaho nu se întoarce pînă în zori, va trebui să presupunem că a căzut în mîinile Harkonnenilor. Cît timp crezi c-ar putea rezista?

Întrebarea n-avea nevoie de răspuns și Jessica tăcu.

Paul desfăcu izolația raniței, scoase micromanualul prevăzut cu grilă de iluminat și lupă. Dintre pagini țîșniră spre el litere verzi și portocalii: "litrugene, distilcort, recaptoare, nisipompă, binoclu repkit, pistol mareelor, dolinhartă, filt-cepuri, paracompas, cîrlige de strunii, toboșari, fremkit, stîlp de foc..."

Lucruri necesare pentru a putea supraviețui în deșert. Toate.

După câteva clipe, lăsă manualul de-o parte.

– Unde crezi că ne-am putea duce? întrebă Jessica.

– Tata vorbea de *puterea deșertului*, spuse Paul. Fără ea, Harkonnenii nu pot să stăpânească planeta. N-au stăpinit-o niciodată, și nici n-o vor stăpîni. Nici cu zece mii de legiuni de sardaukari.

– Paul, doar nu-ți închipui că...

– Avem dovada. Chiar aici, în cortul ăsta... Cortul însuși, ranița asta cu tot ce se găsește în ea, distraiele... Știm că Ghilda se încapăținează să pretindă un preț inaccesibil pentru plasarea de sateliți meteorologici. Știm că...

– Ce vrei să spui cu sateliții meteorologici? întrebă ea. Doar nu...

Tăcu brusc.

Paul constată că strania hiperagerime a minții sale urmărește automat reacțiile mamei sale, descifrîndu-le, calculînd pe baza amănuntelor înregistrate.

– Abia acum înțelegi, spuse el. Da. Sateliții supraveghează solul. Undeva, în inima deșertului, există lucruri ce nu trebuie observate.

– Vrei să spui că Ghilda e cea care stăpînește planeta?

Ce greu, ce încet gîndea!

– Nu! izbucni el. Fremeni! Fremeni plătesc tribut Ghildei ca să-și poată păstra izolarea. Plătesc cu moneda cea mai accesibilă celui care dispune de puterea deșertului: mirodenia. Iar ăsta-i mai mult decît un răspuns estimativ; e rezultatul unui calcul direct. Și te asigur că este exact.

– Paul, încă nu ești mentat. Nu poți fi sigur că ai...

– Nici nu voi fi vreodată mentat. Sînt altceva... Un monstru.

– Paul! Cum poți să spui asemenea...

– Dă-mi pace! rosti el.

Se întoarse cu spatele, privi noaptea de afară. *De ce nu pot să-l jelesc?* se întrebă. Simți că deși fiecare fibră, fiecare pîrticică din ființa lui implora fărîmă aceea de ușurare, nu va avea parte de ea niciodată.

Jessica nu auzise nicicînd atîta durere în vocea fiului ei. Vru să se apropie de el, să-l îmbrățișeze, să-l mîngîie, să-l ajute... dar nu, n-avea voie să facă nimic. Paul trebuia să-și rezolve singur problemele.

Privirea îi fu atrasă de grila de iluminat a manualului din fremkit, pe care Paul îl lăsase pe jos, între ei. Îl ridică, privi prima pagină, citi: "Manualul Deșertului-Prieten, ținutul plin de viață. Aici se află minunatele ayat și burhan ale Vieții. Crede, și al-Lat nu te va mistui niciodată."

Parc-ar fi cuvintele din Cartea Azhar, gîndi ea, amintindu-și studiile despre marile taine. *Să fi existat pe Arrakis un Mînuitor de Religiî?*

Paul scoase din raniță paracompasul, îl puse la loc, zise cu voce joasă:

– Gîndește-te la tot echipamentul ăsta specializat al fremenilor. Sînt lucruri de o perfecțiune fără seamăn. Recunoaște și tu. Cultura care a creat asemenea obiecte posedă resurse profunde. Mai profunde decît s-a bănuit vreodată.

Cu gesturi șovăitoare, încă îngrijorată de duritatea din glasul lui, Jessica se aplecă din nou asupra cărții, o răsfoi. Se opri la ilustrația unei constelații de pe cerul Arrakisului: "Muad'Dib: Șoarecele." Coada animalului, observă, indica nordul

Paul urmări mișcările abia perceptibile ale mamei sale în licărul slab al grilei manualului. *E momentul să îndeplinesc dorința tatălui meu*, gîndi el. *Trebuie să-i transmit mesajul acum, cît mai are timp pentru suferință. Mai tîrziu, suferința ei ne-ar incomoda pe amîndoi.* Și logica exactă a raționamentului îl șocă.

– Mamă, rosti.

– Da?

Auzise schimbarea din vocea lui. Un fior de gheață o răscoli pînă în adîncul trupului. Nu-i mai fusese dat să audă un control atît de dur... la Paul.

– Tatăl meu a murit, spuse el.

Jessica scormoni în ea însăși, căutînd un indiciu asociativ și încă unul și încă unul — metoda Bene Gesserit de identificare a informației — și găsi răspunsul: sentimentul unei pierderi înfricoșătoare.

Dădu din cap, incapabilă să vorbească.

Paul spuse:

– Cu cîtăva vreme în urmă, tatăl meu m-a însărcinat să-ți transmit un mesaj în cazul în care i s-ar întîmpla ceva. Îi era teamă să nu crezi că s-a îndoit de tine.

Bănuiala aceea vană, gîndi ea.

– Vroia să afli că el nu te-a suspectat niciodată, urmă Paul. Îi explică totul, așa cum se întîmplase, adăugă: Vroia să afli că el a avut întotdeauna o încredere nestrămutată în tine, că te-a iubit și că te-a prețuit dintotdeauna. Spunea că mai degrabă s-ar fi îndoit de el însuși și că nu regreta decît un singur lucru — că nu te-a făcut Ducesă.

Jessica își șterse lacrimile care i se rostogoleau pe obraji, gîndi: *Irosesc prostește apa din trup!* Dar în

același timp își dădea seama că gândul acesta nu era decît o încercare de a-și transforma durerea în minie. *Leto, dragul meu Leto, gîndi. Ce lucruri înfiorătoare putem să le facem celor pe care-i iubim!* Cu un gest violent, stinse grila de iluminat a manualului.

Hohotele de plîns îi zguduiră trupul.

Paul auzi durerea mamei sale și sondă golul din el. *Nu sufăr, gîndi. De ce? De ce?* Incapacitatea de a suferi i se părea un defect oribil.

"Soroc de primit și soroc de pierdut", gîndi Jessica, citindu-și din Biblia C.P. "Soroc de păstrat și soroc de lepădat; soroc de iubire și soroc de ură; soroc de război și soroc de pace."

Mintea lui Paul își continua cursa. Rece, precisă. Și deodată... văzu căile ce se așterneau înaintea lor pe această planetă ostilă. Lipsit de supapa de siguranță a visului, Paul își concentrează percepția preștientă, realizînd totul ca pe un caiul estimativ al celor mai probabile viitoruri, dar cu încă ceva în plus... O undă de mister... Ca și cînd mintea Lui fora într-un strat fără timp, încercînd să aleagă din el vînturile viitorului.

Fără veste, găsind parcă o cheie trebuincioasă, mintea lui Paul trecu la un nivel superior de percepție. Se pomeni agățat de acest nou prag, cramponîndu-se de un sprijin precar și iscodind împrejur. S-ar fi zis că se afla într-o sferă, cu drumuri ce se răspîndeau în toate direcțiile... deși această imagine era departe de adevărata senzație.

Își aminti de un voal pe care îl văzuse odată filfiind în bătaia vîntului. Așa vedea acum viitorul. Ca zbaterea unei suprafețe la fel de unduitoare și de vremelnice ca a aceluia voal.

Văzu oameni.

Simți căldura și frigul unor probabilități incalculabile.

Află nume și locuri, trăi emoții fără număr, înregistrează informații despre nenumărate locuri necunoscute. Timpul putea fi sondat, examinat, explorat... dar nu putea fi modelat.

Era un spectru de posibilități, din cel mai îndepărtat trecut pînă la cel mai îndepărtat viitor... de la cea mai probabilă pînă la cea mai improbabilă. Își văzu propria moarte în infinite variante. Văzu planete noi, civilizații noi.

Și oameni.

Oameni.

Mulțimi imense, incomensurabile. Dar mintea sa le înregistrează și le catalogă.

Ii văzu pe ghildari.

Și gîndi: *Ghilda... Iată una din căile pe care le-am putea urma. Printre ghildari straniețea mea ar fi acceptată ca un fapt cunoscut și prețuit. Mirodenia, atît de necesară de acum înainte, mi-ar fi asigurată pentru totdeauna.*

Dar ideea de a-și trăi restul vieții în acea bijbiială-printre-posibi-le-viitoruri care dirija nave spațiale cu viteze năprasnice îl înspăimînta. Era totuși o cale. Și întrezărind *posibilul viitor* alături de ghildari, înțelese brusc natura deosebită a stranieții sale.

Am altfel de vedere. Eu văd altfel, altceva: văd căile accesibile.

Constatarea avu darul să-l liniștească și în același timp să-l îngrijoreze... căci multe dintre aceste căi coborau în adîncuri insondabile sau alunecau în afara vederii sale.

La fel de fulgerător precum apăruse, senzația îl părăsi și Paul își dădu seama că fenomenul nu durase decît preț de-o bătaie a inimii.

Și totuși... fusese de-ajuns pentru a-i răscoli conștiința, iluminîndu-i-o într-un chip înspăimîntător. Privi buimac în jurul său.

În tainița sa dintre stînci, distilcortul era încă înveșmîntat în noapte. Alături de el, mama sa mai era încă pradă durerii.

Iar el continua să nu simtă nici o durere... Absența durerii, a suferinței, era un gol situat undeva separat de mintea lui, care funcționa mai departe în ritmul ei egal — prelucrînd informații, estimînd, calculînd, formulînd răspunsuri, întocmai ca o minte de mentat.

Înțelese că se afla acum în posesia unei cantități enorme de informații, o cantitate cum puține minți acumulasera vreodată pînă atunci.

Dar înțelegerea acestui fapt nu-i ușura cu nimic povara golului din el. Simți că ceva trebuie să se sfarme. În mintea lui se declanșase mecanismul de ceas al unei bombe. Mecanismul își vedea de treabă indiferent de voința lui. Înregistra cele mai infime schimbări petrecute în preajmă — o ușoară modificare a umidității, o fracțiune de variație a temperaturii, mersul unei insecte pe acoperișul cortului, apropierea solemnă a zorilor în petecul instelat de cer pe care-l vedea prin peretele transparent al adăpostului lor.

Golul era insuportabil. Cunoașterea fenomenului care declanșase mecanismul de ceas nu-i ajută la nimic. Putea acum privi înapoi, în trecutul lui, putea înțelege cum începuse totul: educația sa, antrenamentele, ascuțirea aptitudinilor, constrîngerile rafinate ale unor discipline complexe, chiar și inocularea preceptelor Bibliei CP. Într-un moment critic... iar în cele din urmă, mirodenia. Dar putea privi și înainte — în direcția cea mai terifiantă — și putea înțelege unde aveau să ducă toate acestea.

Sînt un monstru! gîndi. *Sînt neom!*

– Nu, izbucni cu glas tare. Apoi: Nu! Nu! NU!

Se pomeni izbînd cu pumnii în podeaua de plastic a cortului. (Frațiunea implacabilă din făptura sa înregistrează faptul ca pe o interesantă informație de tip afectiv și o introduce în calcul.)

– Paul!

Mama sa era lingă el... Îl prinsese de mîini. Fața ei era o umbră cenușie scrutînd fața lui, în întuneric.

– Tu! șopti Paul.

– Sînt aici, Paul. Liniștește-te.

– Ce mi-ai făcut? șuieră el.

Într-o străfulgerare de înțelegere, Jessica intui o parte din dedesubturile întrebării, răspunse:

– Te-am adus pe lume.

Din instinct, dar și grație unor cunoștințe mult mai subtile, rostise exact ceea ce trebuia pentru a-l liniști.

Paul îi simți strînsoarea degetelor, privi fix conturul difuz al chipului ei. (Unele reperi genetice din structura trăsăturilor feței fură înregistrate în modul acela nou de către fluxul neîntrerupt al minții sale; indiciile fură adăugate altor informații și imediat după aceea fu avansat un răspuns.)

– Dă-mi drumul.

Jessica auzi rezonanța metalică din glasul său, se supuse.

– Nu vrei să-mi spui ce-i cu tine, Paul?

– Ai știut ce făceai, educîndu-mă așa cum m-ai educat? întrebă el.

Copilăria a dispărut din vocea lui, gîndi ea. A dispăru și adolescența.

– Am sperat ce speră orice părinte, răspunse. Să devii... superior, deosebit.

– Deosebit?

Ea auzi tonul îndurerat, îngăimă:

– Paul, eu...

– M-ai vrut un fiu! spuse el. Ai vrut un Kwisatz Haderach! Ai vrut un mascul Bene Gesserit!

Jessica se cutremură la auzul deprimării din glasul lui.

– Paul...

– L-ai întrebat vreodată pe tata dacă e de acord?

Ea îi răspunse cu voce joasă, căci amintirea durerii era încă proaspătă:

– Orice ai fi, Paul, ereditatea este deopotrivă a tatălui tău și a mea.

– Dar nu și educația, replică el. Nu și lucrurile care au... trezit... ceea ce dormea.

– Ceea ce dormea?

– Aici, El își duse o mîină la cap, apoi la piept, izbucni: în mine! Merge înainte întruna, întruna, întruna, întruna, în...

– Paul!

Glasul lui se aflase la hotarul isteriei. Auzise limpede.

– Ascultă ce-am să-ți spun, rosti el încet. Vroiai să-i povestesc Cucernicei Maici despre visele mele, nu-i așa? Am să-ți povestesc ție. Acum citeva clipe am visat treaz. Știi care-i cauza?

– Trebuie să te calmezi, spuse ea. Dacă crezi că e...

– Mirodenia, urmă netulburat Paul. E peste tot – în aer, în sol, în alimente. Condimentul *geriatric*. Melanjul e ca drogul Dreptvorbitoarei. E o otravă!

Jessica încremeni.

Vocea lui deveni șoptă. Repetă:

– O otravă – rafinată, perfidă... implacabilă. Nici măcar nu te ucide, decît dacă încetezi s-o mai iei.

Nu putem părăsi Arrakisul decît dacă luăm o parte din Arrakis cu noi.

Prezența înfricoșătoare a vocii lui nu admitea replică.

– Tu și mirodenia sînteți cauza, continuă Paul. Mirodenia transformă orice făptură care ajunge s-o consume intens, dar mulțumită ție eu pot proiecta transformarea în planul conștientului. Nu reușesc s-o las în inconștient... unde perturbațiile ei ar fi ignorate. Eu o *văd*.

– Paul, ești...

– O *văd!* repetă el.

Jessica auzi demență în vocea lui, nu știu ce să facă.

Dar el vorbi din nou și în timbrul glasului său reveni oțelul celui mai desăvîrșit control:

– Am căzut în capcană.

Am căzut în capcană, îl îngînă ea în gînd.

Și acceptă adevărul vorbelor lui. Nici o mașinație Bene Gesserit, nici un "truc" și nici o născocire nu-l puteau smulge definitiv din strînsoarea Arrakisului: mirodenia crea obișnuință. Își dădu seama că trupul său știuse lucrul acesta cu mult timp înainte de a-l fi înțeles mintea.

Așadar, sîntem siliți să rămînem tot restul vieții aici, gîndi ea, pe această planetă-infern. Locul ne-a fost predestinat și e pregătit să ne găzduiască... dacă reușim să scăpăm de Harkonneni. Iar în privința rolului

meu, totul e limpede: mă aflu aici ca păstrătoare a unei însemnate linii de sînge pentru Planul Bene Gesserit.

— Trebuie să-ți povestesc despre visul de adineaori, spuse Paul. (Și acum Jessica auzi minie în vocea lui.) Ca să te conving să crezi ce-ți voi spune, am să te informez mai întii că știu că vei naște aici, pe Arrakis, o fiică. Sora mea.

Jessica se sprijini cu amîndouă mîinile de podeaua cortului, își lipi spatele de peretele curb, încercă să-și reprime junghiul de spaimă. Sarcina ei nu era încă vizibilă! Nici ea n-ar fi știut, dacă n-ar fi beneficiat de propriul ei antrenament Bene Gesserit, care îi îngăduise să descifreze infimele semnale dintii ale trupului, să afle de existența embrionului care n-avea decît cîteva săptămîni.

— Numai pentru a servi, șopti ea, agățîndu-se de deviza Bene Gesserit. Existăm numai pentru a servi.

— Ne vom găsi adăpost printre fremeni, spuse Paul. Refugiul pe care ni l-a pregătit Missionaria Protectiva.

Ni s-a pregătit refugiul în deșert, gîndi automat Jessica. Apoi: *De unde știe Paul de Missionaria Protectiva?* și constată că îi era tot mai greu să-și înăbușe spaima pe care i-o provoca straniețea fiului ei.

Paul privi lung umbra întunecată a mamei sale și noua sa putere de percepție îi îngădui să-i vadă frica, să-i sesizeze fiecare reacție — ca și cînd Jessica s-ar fi aflat în focarul unui proiector. Simți un început de compasiune pentru ea.

— Despre cele ce se pot întîmpla aici nu-ți pot vorbi, deocamdată, spuse el. Nu-mi pot vorbi încă nici mie însumi, cu toate că le-am văzut. După cîte-mi dau seama, n-am nici un control asupra acestui... *simț al viitorului*. Există și-atîta tot. În ceea ce privește viitorul imediat — un an bunăoară — pot să văd cîte ceva din el... Un *drum*... la fel de larg ca Bulevardul Central de pe Caladan. Unele lucruri însă nu le văd... sînt locuri cufundate în umbră... sau prelungindu-se, parcă, în spatele unui deal... (și se gîndi iarăși la suprafața zbruciumată de vînt a unui voal)... și-apoi, sînt o mulțime de ramificații.

Tăcu brusc, copleșit deodată de amintirea acelei viziuni. Nici un vis premonitoriu, nici o experiență a vieții sale nu-l pregătise pentru acest simț, pentru această formă de percepție, pentru această cunoaștere care se propaga în toate părțile ca un balon ce se umflă... cu timpul retrăgîndu-i-se din față...

Jessica găsi butonul tubului de iluminat al cortului, îl apăsă.

O lumină verde, difuză, alungă umbrele, domolindu-i spaima. Privi fața lui Paul, ochii săi — privirea fixă, întoarsă spre interior. Și își aminti unde mai văzuse asemenea privire: în imagini de arhivă, în imaginile unor dezastre din trecut — pe chipuri de copii înfomețați sau vătămați și suferinzi. Ochii ca niște puțuri negre, gura — o linie dreaptă, obrajii supti.

Expresia unei conștiințe cumplite, gîndi ea. *Expresia unei făpturi silite să-și recunoască propria-i vremelnicie*.

Într-adevăr, nu mai era copil...

Și, în clipa aceea, implicațiile spuselor lui îi copleșiră mintea, dînd orice altceva la o parte. Paul putea privi înainte!... Asta însemna că putea să deslușească o ieșire salvatoare.

— E o cale să scăpăm de Harkonneni, rosti ea.

— Harkonneni! exclamă el batjocoritor. Nu-ți mai bate capul cu aceste caricaturi de oameni, cu aceste amărîte ființe mărunte.

Se uită lung la mama sa, cercetîndu-i la lumină trăsăturile feței. Trăsăturile acelea trădau totul. Ea murmură:

— N-ar trebui să numești oamenii ființe mărunte, fără să...

— Nu fi atît de sigură că știi unde-i hotarul, o întrerupse el. Ne ducem cu noi trecutul. Și, scumpa mea mamă, trebuie să mai afli un lucru pe care nu-l știi... Și *noi* sîntem Harkonneni.

Mintea ei făcu ceva înspăimîntător: se opaciză. Ca și cum ar fi vrut să blocheze orice percepție. Dar vocea lui Paul continuă cu același ton implacabil, tîrînd-o, obligînd-o să asculte:

— Data viitoare cînd te vei mai afla în fața unei oglinzi, examinează-ți chipul... Privește-l bine pe-al meu, acum. Urmele există, se văd — dacă nu cauți să te orbești singură. Uită-te la mîinile mele, la forma oaselor mele. Iar dacă asta nu te convinge, atunci crede ce-ți spun eu. Am parcurs viitorul, am privit un dosar dintr-un anumit loc... Am toate informațiile. *Sîntem* Harkonneni.

— O... ramură renegată a familiei, murmură ea. Asta e, nu-i așa? Vreun văr Harkonnen care...

— Ești fiica Baronului, rosti el și privi impasibil gestul cu care ea își duse ambele mîini la gură. Apoi urmă: în tinerețea lui, Baronul a avut multe aventuri. O dată, o singură dată însă, și-a îngăduit să se lase sedus. Dar a fost sedus pentru scopurile genetice ale Bene Gesseritului. De cîte una dintre *voi*.

"*Voi*". Ca o palmă. Mintea Jessicai se puse din nou în mișcare. Și nu găsi nici un argument care să nege afirmația lui Paul. Prea multe blăncuri inexplicabile și verigi lipsă din trecutul ei ieșeau acum la iveală și se înlănțuiau. Fiica pe care o voia Bene Gesseritul... nu era sortită pentru a pune capăt vechii vrăjmășii Atreides-Harkonnen, ci pentru a fixa un factor genetic în liniile lor. *Ce factor?* Bijbii năucă în căutarea răspunsului.

Ca și cum i-ar fi citit gândurile, Paul spuse:

— Credeau că vor ajunge... la mine. Dar eu nu sint ce se așteptau să fiu. Și m-am ivit înainte de vreme. Iar ele habar n-au de asta.

Jessica își apăsă amîndouă mîinile pe buze.

Maică Mare! E Kwisatz Haderach!

Se simți despuiată în fața lui. Descoperită. Își dădea seama că Paul o vedea cu ochi cărora nu li se putea ascunde aproape nimic. Și înțelese că *acesta* era motivul de bază al spaimii ei.

— Crezi că sint Kwisatz Haderach, spuse el. Scoate-ți asta din cap. Sint altceva. Ceva la care nu s-a așteptat nimeni.

Trebuie să dau imediat de știre uneia din școli, gîndi ea. Poate că Indexul de Selecție va putea oferi vreo explicație.

— Nu vor afla de existența mea decît cînd va fi prea tîrziu, murmură Paul.

Jessica încercă să-i abată gândurile. Își lăsă mîinile în poală și întrebă:

— Cum o să ne descurcăm printre fremeni?

— Fremeni au o zicală pe care o atribuie lui Shai-hulud, Moș Veșnicie, răspunse Paul. Ei spun: "Fii gata să prețuiești orice-ți iese în cale."

Și gîndi: *Da, mama mea... vom trăi printre fremeni. Ți se vor înălăbăstri ochii, iar pe nările nasului tău încîntător vor apărea bătăture provocate de filt-cepurile tubului de la distrai... Și-o vei naște pe sora mea: Sfînta Alia-a-Cuțitului.*

— Dacă nu ești Kwisatz Haderach, începu Jessica, ce...

— Nu se știe ce sint, spuse el. Să nu crezi pînă nu vezi.

Și gîndi: *Sînt o sămînță.*

Înțelese subit cit de fertil era solul în care căzuse și odată cu această revelație îl copleși din nou sentimentul de țel cumplit, strecurîndu-i-se în golul dinăuntru al ființei sale, amenințînd să-l înăbușe de durere.

Pe drumul ce i se așternea înainte văzuse două ramificații de seamă... Pe una din ele întîlnea un Baron bătrîn și hain și-i spunea: "Te salut, bunicule." Gîndul la această cale și la ceea ce se afla de-a lungul ei îi repugna.

Cealaltă cale era presărată cu petece obscure, cenușii, pe care le sfîșiau piscuri de violență. Pe calea aceea văzuse o religie războinică, un foc ce cuprindea universul; văzuse steagul verde și negru al Atrei-zilor filfiind în fruntea a mii de legiuni de fanatici intoxicați cu licoare de mirodenie. Gurney Halleck și alți cițiva dintre oamenii tatălui său — jalnic de puțini — se aflau printre ei, purtînd în piept semnul șoimului de pe racla în care fusese depus craniul tatălui său.

— Nu pot s-apuc pe calea asta, murmură el. Asta-i calea pe care o vor zgripturoaicele din școlile voastre.

— Nu înțeleg ce spui, Paul, îngăimă mama sa.

Paul tăcu. Sămînță din el amuți, reflectînd cu conștiința de rasă pe care o resimțise la început, prin prisma sentimentului unui țel cumplit. Înțelese că nu mai putea să urască nici școlile Bene Gesserit, nici pe Împărat. Nici măcar pe Harkonneni. Erau cu toții prizonierii necesității rasei lor de a-și reinnoi moștenirea risipită, de a se amesteca și de a se contopi, de a-și deșerta liniile de singe într-un mare și nou rezervor de gene. Și rasa nu cunoștea decît o singură cale de rezolvare a acestei necesități... Calea strămoșească. Calea încercată și sigură, singura capabilă să doboare orice piedică: jihadul.

Nu! Nu pot să aleg calea asta, gîndi el.

Dar văzu din nou, cu ochii minții, racla cu craniul tatălui său și prăpădul în centrul căruia filfia sălbatic steagul verde și negru.

Jessica tuși ușor, îngrijorată de tăcerea lui.

— Atunci... fremeni ne vor primi printre ei? întrebă.

Paul își ridică ochii. În lumina verde din cort, privi îndelung trăsăturile nobile, rafinate, ale chipului mamei sale.

— Da, rosti el. Asta-i una dintre căi.

Dădu din cap.

— Da. Fremeni. Mă vor numi... Muad'Dib, "Cel Ce Arată Calea". Da... așa îmi vor spune.

Își închise ochii, gîndi: *Tată, acum pot să te jelesc.*

Și lacrimile îi inundară obrazii.

O minie cum nu ne mai fusese dat să vedem pînă atunci pusese stăpînire pe tatăl meu, Împăratul Padișah, în ziua în care i se aduse la cunoștință moartea Ducelui Leto și circumstanțele acestei morți. O acuză pe mama mea și acuză pactul care-l silise să aducă

pe tron o Bene Gesserit. Acuză Ghilda și îl acuză pe bătrînul și perfidul Baron. Îi acuză pe toți cei cu care dădu ochii, fără a mă cruța nici pe mine și spunînd că și eu eram o vrăjitoare ca toate celelalte. Iar la încercarea mea de a-l îmbuna, de a-i arăta că totul se întîmplase conform unei mai vechi legi a autoconservării, în fața căreia se plecaseră pînă și cîrmuitorii din timpurile de demult, îmi răspunse începînd să strige la mine și întrebîndu-mă dacă nu cumva îl credeam o cîrpă. Am înțeles atunci că nu moartea propriu-zisă a Ducelui îl făcuse să-și piardă cumpătul, ci implicațiile acestei morți pentru monarhie. Privind faptele retroactiv, sînt tentată să cred că și tatăl meu avea întrucîtva darul profeției, mai ales că neamul său și cel al lui Muad'Dib aveau o obîrșie comună.

*Fragment din **În casa tatălui meu** de prințesa Irulan.*

— ȘI ACUM se va ucide Harkonnen pe Harkonnen, șopti Paul. Se trezise cu puțin înainte de căderea nopții, se ridicase în capul oaselor și rămăsese așa, în întunericul ermetic al distilcortului. Auzi mișcările vagi ale mamei sale, care dormea lîngă peretele opus.

Paul se aplecă deasupra detectorului de apropiere așezat pe podea, cercetă cadranele iluminate de tuburi fosforescente.

— În curînd se-nnoptează, rosti mama sa. De ce nu ridici obloanele cortului?

Paul își dădu seama abia atunci că de cîteva clipe respirația ei se schimbase, că așteptase mută în întuneric pentru a se convinge că el era treaz.

— N-are rost, răspunse. A fost furtună. Cortul este acoperit cu nisip. O să m-apuc imediat să forez o ieșire.

— Duncan n-a dat încă nici un semn de viață?

— Nu.

Paul se jucă absent cu inelul ducal de pe degetul mare. Apoi, din senin, îl cuprinse mînia împotriva esenței însăși a acestei planete care contribuise la uciderea tatălui său. Începu să tremure.

— Am auzit cînd a-nceput furtuna, spuse Jessica.

Platitudinea vorbelor ei îl ajută să-și redobîndească într-o oarecare măsură calmul. Mîntea i se concentră la furtuna a cărei naștere o urmărise prin peretele transparent al distilcortului — sfîchiuiri reci de nisip gonind de-a curmezișul bazinului, apoi șuvoaie și turbioane răscolind cerul. Își ridicase ochii către un pisc de piatră, îl văzuse schimbîndu-și forma sub mușcătura stihiei, transformîndu-se într-o lamă subțire și scurtă, de culoare gălbuie. O trombă de nisip invadase bazinul, întunecase cerul cu masa ei apăsătoare, apoi îngropase cortul, cufundîndu-i în beznă.

Lonjeroanele arcuite pîrîiseră o singură dată, acceptînd povara, apoi... liniștea — tulburată doar de bîzîitul discret al foalelor de la nisipompa cortului care trîgea aer de la suprafață.

— Mai încearcă puțin radioul, spuse Jessica.

— Inutil, răspunse el.

Trase din colierul de la gît capătul tubului de apă al distraiului, sorbi o înghițitură caldă. Se gîndi că începea astfel adevărata existență arrakiană: își potolea pentru prima dată setea cu umezeala regenerată din propriul său organism. Apa era stătută și sălcie, dar îi alina uscăciunea esofagului.

Jessica îl auzi pe fiul ei bînd, simți suprafața — alunecoasă și umedă pe dinăuntru — a distraiului, dar refuză să-și accepte setea. A accepta acest lucru însemna a recunoaște definitiv înfricoșătoarele necesități ale Arrakisului — economisirea celor mai infime urme de umiditate, drămuirea puținelor picături din buzunarele colectoare ale cortului, regretarea fiecărei respirații irosite în aer liber.

Era mult mai simplu să te cufunzi iarăși în somn. Dar somnul din ziua aceea îi adusese un vis și, amintindu-și-l, Jessica se înfioră. Visase că-și afunda mîinile într-un rîu de nisip pe care era scris un nume: *Ducele Leto Atreides*. Numele se ștergea, dus de nisip, iar ea vroia să-l scrie din nou, dar prima literă dispărea mai înainte de a ajunge ea la cea din urmă.

Nisipul nu putea fi oprit.

În cele din urmă, visul se prefăcuse în bocet — din ce în ce mai puternic, mai deslușit. Un bocet straniu... O pîrticică din mîntea ei recunoscuse în glasul care bocea propriul ei glas de copil mic, abia trecut de vîrsta prunciei. Și o femeie, nu tocmai vizibilă în memoria ei... O femeie care se depărta...

Mama pe care n-am cunoscut-o, gîndi Jessica. Sora Bene Gesserit care m-a născut și m-a predat Comunității, pentru că așa i se poruncise. Oare se bucurase că se putea descotorosi de odrasla unui Harkonnen?

— Punctul lor vulnerabil e mirodenia, spuse brusc Paul. Aici trebuie să-i lovim.

Cum se poate gîndi la atac, în condițiile astea? se întrebă Jessica.

— Toată planeta e plină de mirodenie, zise ea. Cum îți închipui că poți să-i lovești?

Îl auzim foindu-se, trăgînd ranița pe podeaua cortului.

— Pe Caladan aveam puterea mării și a văzduhului, spuse el. Aici trebuie să dobîndim *puterea deșertului*. Cheia sînt fremenii.

Vocea i se auzea dinspre sfincterul cortului. Antrenamentul ei de Bene Gesserit sesiză în tonul lui sentimentul vag de ostilitate pe care-l mai nutrea față de ea.

Toată viața a fost educat să-i urască pe Harkonneni, gândi ea. Și acum descoperă că și el este Harkonnen... din cauza mea. Cît de puțin mă cunoaște! Am fost singura femeie a Ducelui meu. I-am acceptat fără să crîncnesc viața și concepțiile. Am fost în stare să sfidez pînă și un ordin Bene Gesserit.

Paul aprinse tubul de iluminat al cortului și spațiul de sub dom se învălui în lumină verde. Jessica îl văzu ghemuindu-se lîngă sfincter, cu gluga distraiului potrivită pentru mers în deșert: fruntea acoperită, filtrul bucal la locul său, filt-cepurile în nări. Nu i se vedeau decît ochii negri și o fișie îngustă de față. Îl zări întorcîndu-se o clipă spre ea, apoi, din nou, la sistemul de etanșare.

— Pregătește-te de ieșire, îi spuse el, și glasul i se auzi infundat, din spatele filtrului.

Jessica își trase și ea filtrul în dreptul gurii, începu să-și potrivească gluga, privindu-l pe fiul ei care desfăcea izolația cortului.

Cînd Paul deschise sfincterul, nisipul scrișni și un jet de grăunți minusculi se revărsă sîsiind în interior, pînă ce apucă să-l imobilizeze cu ajutorul compactorului static. O gaură se căscă în zidul de nisip, pe măsură ce scula realinia grăunții. Paul se strecură în gaură și urechile Jessicai îi ascultară înaintarea spre suprafață.

Ce ne așteaptă acolo? se întrebă ea. *Trupele Harkonnenilor și sardaukarii sînt primejdiile pe care le cunoaștem. Dar care sînt cele pe care le ignorăm?*

Se gândi la compactorul static cu care lucra Paul acum și la celelalte unelte ciudate din ranița. Brusc, instrumentele acelea îi apărură ca tot atîtea semne ale unor primejdii necunoscute.

Apoi simți pe porțiunea descoperită a feței, deasupra filtrului, adierea fierbinte a aerului de la suprafață.

— Dă-mi ranița.

Vocea lui Paul... Joasă, prudentă.

Se întoarse, auzi gîlgiutul apei din litrugene cînd trase ranița către ea. Privi în sus, văzu silueta lui Paul pe un fundal de stele.

— Ridic-o, spuse el și-și întinse mîna. Ranița dispăru.

Jessica nu mai văzu decît un cerc împinzit de stele. Ca niște vîrfuri luminoase de arme, ațintite spre ea. O ploaie de meteoriți traversă petecul acela de noapte. Meteoriții i se pîrură un avertisment... Ca dungile pe blana unui tigru, ca un grilaj luminos pe marginea unui mormînt... Avu impresia că-i îngheață singele în vine. Simțea pentru prima oară fiorul de groază al prețului pus pe capetele lor.

— Grăbește-te, spuse Paul. Vreau să string cortul.

O ploaie fină de nisip de la suprafață i se prelinse pe mîna stîngă. *Cît nisip ar putea să stăvilească o mînă?*

— Ai nevoie de ajutor? o întrebă Paul.

— Nu.

Își înghiți nodul din gît. Se strecurăm gaură, simți nisipul compact scrișnindu-i sub degete. Paul se aplecă peste buza gropii și o prinse pe Jessica de braț. Sări lîngă el, se ridică în picioare. Nisip scaldat în lumina stelelor. Privi în jur. Nisipul umpluse aproape în întregime bazinul, lăsînd doar o buză circulară de rocă. Simțurile ei antrenate sondară noaptea...

Zgomote de animale mici.

Păsări.

Căderea unei mase de nisip dislocat și sunetele infundate ale vietăților surprinse de avalanșă.

Paul turtind cortul, trăgîndu-l afară din gaură.

Lumina stelelor îndepărta exact atîta noapte cît trebuia pentru ca fiecare umbră să pară o amenințare. Privea pete de întuneric.

Bezna-i o amintire oarbă, gândi ea. Urechea prinde sunete comprimate... Strigătele celor care ne hăituiau strămoșii, într-un trecut atît de îndepărtat, încît numai celulele cele mai primitive ale trupului nostru și-l mai amintesc. Urechile văd. Nările văd.

Paul apăru brusc lîngă ea; zise:

— Duncan mi-a spus că dacă va fi capturat va putea rezista... pînă în momentul acesta. Trebuie să plecăm.

Își săltă ranița în spate, traversă nisipul bazinului, urcă pe o terasă ce domina deșertul.

Jessica îl urmă cu mișcări automate, observînd că începuse deja să trăiască pe orbita fiului ei.

Pentru că suferința mea de acum e mai apăsătoare decît nisipul mărilor, gândi ea. Lumea aceasta m-a golit de tot ce aveam în mine. Nu mi-a lăsat decît un singur scop, cel mai vechi: viața de mîine. Trăiesc doar pentru tînărul meu Duce și pentru fiica pe care trebuie s-o aduc pe lume.

Urcă lîngă Paul, simțînd cum nisipul îi îngreuna mersul.

Paul privea spre nord. Cerceta aflorismentul stîncos din spatele unui șir de culmi joase.

Masivul din depărtare părea o străveche navă maritimă de război, profilîndu-și conturul pe fondul stelelor. Silueta sa grațioasă și prelungă se ridica pe creasta unui val invizibil: catarge scurte, coșuri

inclinate spre spate, o turelă la pupa.

Un fulger portocaliu despică noaptea deasupra catargelor încremenite și o dungă strălucitoare de purpură se năpusti către el, străpungându-l.

Apoi o altă dungă purpurie!

Și un alt fulger portocaliu țîșni în sus!

Priviră înmărmuriți tabloul, care părea o antică bătălie navală.

— Stâlpi de foc, șopti Paul.

Deasupra masivului se ridică un inel de ochi roșii. Limbi sîngerii sfișiară cerul.

— Jeturi reactive și lasere, spuse Jessica.

Roșie, în atmosfera încărcată de praf, prima lună a Arrakisului răsări la orizont, în stînga lor, și privind într-acolo zăriră dira lungă a unei furtuni de nisip — o panglică zbuciumată, la suprafața deșertului.

— Sînt topterele Harkonnenilor, zise Paul. Trimise să ne vineze. După cum pisează deșertul... s-ar zice că vor să strivească tot ce se află sub ei... cum ai strivi sub talpă un cuib de insecte.

— Sau un cuib de Atreizi, murmură Jessica.

— Trebuie să ne adăpostim, o să pornim spre sud și-o să ne ținem pe lîngă stînci. Dacă ne prind descoperiți...

Se întoarse. În timp ce-și aranja mai bine ranița pe umeri, adăugă:

— Sînt porniți să omoare tot ce se mișcă.

Făcu un pas pe marginea terasei și în clipa următoare auzi șuieratul grav al unor aripi. Zări, deasupra lor, umbrele negre ale mai multor ornitoptere.

Tatăl meu mi-a spus odată că respectul pentru adevăr este, practic, baza întregii morale. "Nimic nu se poate naște din nimic", spunea el. Este o cugetare profundă, dacă te gîndești cît de instabil poate fi "adevărul".

*Fragment din **Conversații cu Muad'Dib** de prințesa Irulan*

— M-AM MÎNDRIT dintotdeauna cu faptul că văd lucrurile sub înfățișarea lor reală, spuse Thufir Hawat. Țasta-i blestemul mentatului. Nu se poate împiedica să nu-și analizeze informațiile.

Chipul bătrîn și acoperit de riduri părea calm și tihnit în penumbra dinaintea zorilor. Buzele pătate de sapho erau o linie dreaptă, mărginită de încrețituri radiale.

Omul înfășurat în mantie, ghemuit pe vine în fața lui Hawat, rămase tăcut, ca și cînd n-ar fi auzit cuvintele mentatului.

Stăteau amîndoi chirciți sub consola unei stînci care domina o dolină largă și puțin adîncă.

Deasupra crestelor zimțate ale stîncilor de pe partea cealaltă a bazinului se revărsau zorii, pictînd totul în roz. Sub consola de piatră era frig, un frig uscat și pătrunzător, rămas din timpul nopții. Cu puțin timp înainte de-a se crăpa de ziuă, suflase un vînt cald, dar acum se lăsase iar frigul. În spatele său, Hawat auzea cum le clănțăneau dinții celor cițiva soldați — atîți ciți mai rămăseseră din detașamentul său...

Omul ghemuit din fața lui Hawat era fremen. Traversase dolina odată cu prima geană de lumină, plutind parcă pe deasupra nisipului, contopindu-se cu dunele, mișcîndu-se abia ghicit.

Fremenul înfipse un deget în nisipul dintre ei, desenă ceva care semăna cu un castron din care pornea o săgeată.

— Sînt multe patrule Harkonnen dincolo, rosti el.

Își ridică degetul, îl îndreptă spre Stîncile de pe care coborîseră Hawat și oamenii săi.

Hawat dădu din cap.

Multe patrule. Da.

Dar tot nu știa ce vroia de fapt fremenul și asta îl irita. Un mentat trebuie să deducă orice motive. Dobîndirea acestei capacități era unul din obiectivele programului special de formare a unui mentat.

Pentru Hawat, noaptea care trecuse fusese cea mai neplăcută din viața sa. Se afla la Tsimpo, un orășel-garnizoană, avanpostul-tampon al fostei capitale, Carthag, cînd începuseră să sosească rapoartele despre atac. În primul moment se gîndise: *Un raid, Harkonnenii sondează terenul.*

Dar rapoartele nu încetaseră să curgă — tot mai multe și mai dese.

Două legiuni debarcaseră la Carthag.

Cinci legiuni — cincizeci de brigăzi! — atacaseră baza principală a Ducelui de la Arrakeen,

O legiune la Arsunt.

Două regimente la Stîncă Ruptă.

Apoi rapoartele deveniseră mai amănunțite: printre agresori se aflau sardaukari imperiali — probabil

în jur de două legiuni. Și era limpede că invadatorii știuseră cu exactitate ce forțe să concentreze și unde. Cu exactitate! Rețeaua lor de spionaj funcționase perfect!

Furia năucă a lui Hawat crescuse pînă la punctul în care amenința funcționarea fluentă a capacităților lui de mentat. Amploarea atacului îi zdruncinase judecata, cu forța unui impact fizic.

Acum, ascuns în dosul unui fragil paravan de rocă aridă, dădu din cap doar pentru sine, strîngîndu-și în jurul trupului tunica boțită și ruptă, încercînd parcă să stăvilească astfel frigul pătrunzător de sub stîncă.

Amploarea atacului.

El nu prevăzuse decît posibilitatea ca inamicul să închirieze din cînd în cînd de la Ghildă o șalandă sau două, pentru raiduri de încercare. Era o manevră destul de obișnuită în genul acesta de conflict armat între case. Pe Arrakis aterizau și decolau în mod regulat șalande care transportau mirodenia Casei Atreides. Hawat luase măsuri de precauție pentru a preveni un raid din partea unor false șalande de mirodenie. Iar pentru cazul unui atac real, nu se așteptase la mai mult de zece brigăzi.

Dar ultimul raport arătase că pe Arrakis aterizaseră peste două mii de nave! Nu numai șalande, ci și fregate, nave de recunoaștere, monitoare, distrugătoare, transportoare de trupe, bascule...

Peste o sută de brigăzi... Zece legiuni!

Întregul venit rezultat din producția de mirodenie a Arrakisului pe cincizeci de ani abia ar fi putut să acopere costul unei asemenea aventuri.

Abia.

Am subestimat prețul pe care era dispus să-l plătească Baronul ca să ne atace, gîndi Hawat. L-am indus în eroare pe Ducele meu.

Și mai era și problema trădării.

Voi avea grijă să trăiesc destul ca s-o văd strangulată! gîndi. Ar fi trebuit s-o omor cu mîinile mele pe vrăjitoarea aia Bene Gesserit. Mi-a oferit prilejul și nu l-am folosit. Acum nu se mai îndoia că doamna Jessica era cea care îi trădase. Toate faptele cunoscute o acuzau.

— Tovarășul vostru, Gurney, și o parte din oamenii săi sînt în siguranță la prietenii traficantîi, spuse fremenul.

— Mă bucur.

Așadar, Gurney va reuși să scape din iadul ăsta. Nu ne-au exterminat pe toți.

Hawat aruncă o privire înapoi, către grupul soldaților săi. La începutul nopții avusese alături de el trei sute dintre cei mai buni oameni. Acum rămăseseră douăzeci, iar jumătate din ei erau răniți. Unii dormeau încă — în picioare, rezemați de peretele stîncii, sau prăvăliți în nisip, la baza ei. Ultimul lor topter, pe care îl folosiseră ca vehicul cu efect de sol pentru a-și transporta răniții, îi lăsase în pană chiar înainte de revărsarea zorilor. Îl tăiaseră cu laserele și ascuseseră fragmentele, apoi coboriseră anevoie pînă în refugiul acesta, de la marginea bazinului.

Hawat nu știa decît în mod vag unde se aflau — la vreo două sute de kilometri sud-est de Arrakeen. Principalele căi ce legau între ele sietchurile Scutului de Piatră se găseau pe undeva, la sud de locul acesta.

Fremenul din fața lui Hawat își dădu pe spate gluga mantiei, apoi pe cea a distraiului, descoperindu-și pletele și barba de culoarea nisipului. Părul îi era pieptănat lins, lăsîndu-i liberă fruntea înaltă și îngustă. Avea ochii insondabili, complet albaștri datorită alimentației cu mirodenie. La colțul din dreapta al gurii, mustața și barba îi erau decolorate, iar firele de păr mai purtau încă urma tubului de la filtrele nazale, care îi atîrna acum la gît.

Omul își scoase filt-cepurile, le reglă clemele. Își frecă bătătura de pe una din nări.

— Dacă vreți să traversați dolina la noapte, rosti el, să nu vă activați scuturile. E o spărtură mare în peretele versantului...

Se răsuci pe călcîie, arătă spre sud.

— Acolo. Între bazin și erg se întinde o limbă lată de nisip. Scuturile ar atrage un...

Șovăi, urmă:

— ... un vierme. Nu prea obișnuiesc ei să treacă de stînci, dar dacă vreunul simte scutul, intră la sigur.

A spus vierme, gîndi Hawat. Dar fusesse cît pe ce să spună altceva. Ce? Și ce vrea de la noi?

Oftă.

Nu-și amintea să mai fi fost vreodată atît de obosit... O sleială a mușchilor, pe care tabletele tonice erau incapabile s-o combată.

Blestemații de sardaukari!

Îl încercă un sentiment de amărăciune față de propria-i persoană. Se gîndi la soldații-fanatici și la ceea ce însemna prezența lor pe Arrakis: mîna trădătoare a Împăratului. Conform calculului estimativ al informațiilor pe care le deținea, își dădea seama cît de reduse erau șansele de a prezenta vreodată o dovadă a acestei trădări, în fața Consiliului Suprem al Landsraadului, care ar fi putut face dreptate.

— Vreți să ajungeți la traficantîi? întrebă fremenul.

— Este posibil?

— E cale lungă.

"Fremenilor nu le place să spună nu", îi explicase odată Idaho.

— Încă nu mi-ai spus dacă ai voștri sînt dispuși să dea ajutor răniților mei.

— Sînt răniți.

Mereu același răspuns afurisit!

— Știi că sînt răniți! izbucni Hawat. Nu asta-i...

— Pace, prietene, îl domoli fremenul. Răniții ce spun? Sînt printre ei vreunii care înțeleg că tribul vostru are nevoie de apă?

— N-am vorbit despre apă, răspunse Hawat. Am...

— Vă înțeleg șovăiala, zise fremenul. Sînteți prieteni, aparțineți aceluiași trib. Aveți apă?

— Insuficientă.

Fremenul arătă cu un gest al mîinii tunica lui Hawat, pielea descoperită în dosul rupturilor.

— Ați fost surprinși în sietch, fără distraie. Trebuie să luați o hotărîre asupra apei, prietene.

— Putem cumpăra ajutorul vostru?

Fremenul dădu din umeri.

— N-aveți apă. Aruncă o privire rapidă către grupul din spatele lui Hawat. La cîți răniți ești dispus să renunți?

Hawat amuți, se uită lung la omul din fața sa. Mentatul înțelese că, undeva, comunicația dintre ei era defazată. Legătura dintre sunete și cuvinte nu se mai producea în mod normal.

— Sînt Thufir Hawat, spuse el. Am dreptul să vorbesc în numele Duceului meu. Vă pot oferi garanție de plată pentru ajutorul vostru. N-am nevoie decît de un un ajutor limitat. Atît cît să-mi pot păstra forțele ca să răzbum o trădare.

— Vrei sprijinul nostru într-o vendetă?

— De vendetă am să mă ocup personal. Nu vreau decît să mă eliberez de grija răniților mei, ca să-mi pot duce treaba la bun sfîrșit.

Fremenul se încruntă.

— Ce grijă ți-ar putea reveni ție pentru răniți? Ei singuri trebuie să-și poarte de grijă. E vorba de apă, Thufir Hawat. Vrei să hotărîsc eu în locul tău?

Omul își duse o mîină la arma ascunsă sub mantie.

Hawat tresări, se întrebă: *Altă trădare?*

— De ce te-ai speriat? întrebă fremenul.

Oamenii aștia și sinceritatea lor derutantă! Răspunse precaut:

— S-a pus un premiu pe capul meu.

— Ahhhh!

Fremenul își luă mîina de pe armă.

— Crezi că ne bîntuie corupția bizantină. Nu ne cunoști. N-au Harkonnenii atîta apă, cîtă le-ar trebui ca să cumpere măcar un copil de-al nostru!

În schimb, au putut cumpăra de la Ghildă transportul a peste două mii de nave de război, gîndi Hawat, iar gîndul la prețul pe care-l plățiseră Harkonnenii îl năuci iarăși.

— Amîndoi luptăm împotriva Harkonnenilor, spuse, după o clipă N-ar trebui să fim părtași? N-ar trebui să discutăm împreună problemele și căile de ducere a luptei?

— Sîntem părtași, răspunse fremenul. Te-am văzut cum te-ai bătut cu Harkonnenii. Ești un om de nădejde. Aș fi bucuros să-ți știu brațul alături de-al meu.

— Spune-mi cum te-ar putea ajuta brațul meu, zise Hawat.

— Știi eu?! făcu fremenul. Harkonnenii mișună peste tot. Dar încă n-ai luat hotărîrea asupra apei și nici n-ai cerut răniților tăi să hotărîscă singuri.

Atenție! își spuse Hawat. *E aici ceva ce nu înțeleg.*

— Nu vrei să-mi arăți tu calea? întrebă el. Apoi adăugă: Calea arrakiană.

— Judecată de străin, comentă fremenul și în tonul său se strecură o undă de ironie. Arătă cu mîina către nord-vest, în direcția crestelor stîncoase. V-am urmărit de sus, azi-noapte, cînd ați traversat nisipurile. Își lăsă brațul în jos. Ți-ai condus oamenii pe versanții friabili ai dunelor. Rău! N-aveți distraie, n-aveți apă. N-o să rezistați multă vreme.

— Nu-i ușor să-nveți necesitățile Arrakisului, replică Hawat.

— Adevărat. Dar noi am omorît Harkonnenii.

— Voi ce faceți cu răniții voștri? întrebă Hawat.

— Oare un om nu-și poate da singur seama dacă merită să fie salvat? îi întoarse fremenul întrebarea. Răniții voștri știu că n-aveți apă. Își înclină capul, îl privi pe Hawat cu coada ochiului. Totul e limpede. Trebuie să luați hotărîrea asupra apei. Și cei răniți, și cei teferi trebuie să se gîndească la viitorul tribului.

Viitorul tribului, gîndi Hawat. *Tribul Atreizilor. Înțeleaptă judecată.* Se sili să rostească întrebarea pe care o ocolise pînă atunci:

– Ai vreo veste despre Ducele meu sau despre fiul lui?
Ochii albaștri, insondabili, îl fixară fără să clipească.

– Veste?
– Ce știi despre soarta lor?! izbucni Hawat.
– Soarta-i aceeași pentru toți oamenii, răspuse fremenul. Ducele tău, se zice, și-a cunoscut soarta.

Cît despre Lisan al-Gaib, fiul său, soarta lui e în mîinile lui Liet. Liet nu s-a pronunțat încă.

Ca și cînd nu l-aș fi întreat, gîndi Hawat.

Își privi din nou oamenii. Se treziseră și cei care dormeau. Auziseră cu toții. Priveau nisipul care acoperea dolina și chipurile lor exprimau același gînd: pe Caladan nu se mai puteau întoarce, iar acum pierduseră și Arrakisul.

Hawat se întoarse spre fremen.

– De Duncan Idaho ai auzit ceva?
– Era în casa mare cînd a căzut scutul, răspuse fremenul. Atît... am auzit.

Scorpia a dezactivat scuturile și i-a lăsat pe Harkonneni să intre, gîndi Hawat. De data asta eu am stat cu spatele la ușă. Cum de-a putut face așa ceva, știind că amenința astfel și viața propriului ei fiu? Dar... cine știe cum judecă o vrăjitoare Bene Gesserit?... Dacă asta se poate, numi judecată...

Încercă să-și înghită nodul din gît.

– Cînd crezi că ai s-auzi ceva despre băiat?
– Nu prea sîntem la curent cu ce se-ntîmplă la Arrakeen, răspuse fremenul. Ridică din umeri. Știu eu?

– Te poți interesa?
– Poate.

Din nou, fremenul își scărpină bătătura de pe nară.

– Spune-mi, Thufir Hawat, cunoști armele cele mari pe care le-au folosit Harkonnenii?
Artileria, gîndi posomorît Hawat. Cui i-ar fi trecut prin cap că vor folosi artileria în era scuturilor?

– Vorbești de tunurile cu care i-au îngropat de vii pe-ai noștri, rosti el. Am... unele cunoștințe teoretice despre armele explozive.

– Cel ce se refugiază într-o grotă cu o singură ieșire își merită moartea cu prisosință, declară fremenul.

– De ce m-ai întreat despre tunuri?
– Îl interesează pe Liet.

Asta o fi vrînd de la noi? se întrebă Hawat.

– Ai venit ca să obții informații despre tunuri?
– Liet voia să vadă cu ochii lui una din armele alea.
– În cazul ăsta, n-aveai decît să-i capturezi un tun, rosti nervos Hawat.
– Bineînțeles, spuse fremenul. Am și capturat unul. L-am ascuns într-un loc unde Stilgar va putea să-l cerceteze în voie, și Liet la fel... dacă va vrea. Dar nu cred că-l va mai interesa: arma nu-i prea grozavă. Nu corespunde tuturor condițiilor de pe Arrakis.

– Ați... capturat un tun?
– A fost o luptă frumoasă. N-am pierdut decît doi oameni și am vărsat apa a peste-o sută de-ai!
Servanții tunurilor sînt sardaukari, gîndi Hawat. Smintitul ăsta declară senin că n-a pierdut decît doi oameni într-o luptă cu sardaukarii!

– N-am fi pierdut nici un om, dacă n-ar fi fost cei ce se bat alături de Harkonneni. Printre ei sînt luptători buni.

Unul dintre oamenii lui Hawat înaintă șovăitor, se uită la silueta ghemuită a fremenului, întrebă:

– Despre sardaukari vorbești?
– Despre sardaukari vorbește, spuse Hawat.

– Sardaukari! exclamă fremenul și în vocea lui păru să răzbată o urmă de încintare. Ah, va să zică sînt sardaukari! Atunci, chiar că a fost o noapte frumoasă. Sardaukari... Ce legiune? Nu știți?
– Nu... știm, rosti Hawat,
– Sardaukari, murmură fremenul. Dar erau îmbrăcați ca Harkonnenii. Nu-i ciudat?
– Împăratul nu vrea să se știe că luptă împotriva unei Case Mari, îi explică Hawat.
– Dar tu știi că sînt sardaukari.
– Cine sînt eu? rosti mohorît Hawat.

– Ești Thufir Hawat, răspuse cu voce egală fremenul. Dar am fi aflat și noi, pînă la urmă. Le-am trimis trei prizonieri oamenilor lui Liet, ca să-i interogheze.

Aghiotantul lui Hawat vorbi tărăgănat, fiecare cuvînt trădîndu-i neîncrederea:

– Ați... luat prizonieri... sardaukari?
– Numai trei, răspuse fremenul. Au luptat bine.

Măcar de-am fi avut timp să încheiem o alianță cu oamenii ăștia, gîndi Hawat. De-am fi putut să-i instruim și să-i înarmăm. Maică Mare! Ce armată am fi avut!

– Poate că te codești fiindcă te îngrijorează soarta lui Lisan al-Gaib, spuse deodată fremenul. Dacă e într-adevăr Lisan al-Gaib, nu i se poate întâmpla nimic rău. Nu te frământa de pomană. Încă nu există nici o dovadă.

– Am fost slujitorul lui... Lisan al-Gaib, spuse Hawat. Și m-am legat față de mine însumi să-i port de grijă toată viața.

– Te-ai legat pentru apa lui?

Hawat îl privi pieziș pe aghiotantul său, care continua să se holbeze la fremen, apoi își întoarse din nou privirea către omul ghemuit în fața sa.

– Da... Pentru apa lui.

– Vrei să te întorci la Arrakeen, la locul apei sale?

– Da... da, la locul apei sale.

– De ce n-ai spus de la început că-i vorba de apă?

Fremenul se ridică în picioare, își potrivește filt-cepurile în nări.

Hawat îi făcu semn aghiotantului să se retragă. Omul dădu nedumerit din umeri, se întoarse în mijlocul grupului de soldați care începuseră să murmure între ei.

Fremenul spuse:

– Dacă e vorba de apă, găsim noi o cale.

În spatele lui Hawat, cineva înjură cu voce înfundată. Apoi se auzi glasul aghiotantului:

– Thufir! A murit Arkie...

Fremenul își duse un pumn la ureche, rosti:

– Zălogul apei! E un semn!

Îl privi fix pe Hawat:

– Avem pe-aproape un loc de primit apa. Să-mi chem oamenii?

Aghiotantul veni lângă Hawat, spuse:

– Thufir, doi dintre oameni au neveste la Arrakeen. Vor să... mă rog, știi și tu cum e în asemenea clipe.

Fremenul încă își mai ținea pumnul la ureche.

– Accepți zălogul apei, Thufir Hawat? întrebă el.

Mintea mentalului începu să gonească. De data aceasta pricepuse ce vroia fremenul, dar se temea de reacția nervilor încordați ai oamenilor de sub stîncă, în clipa în care aveau să priceapă și ei.

– Fie, se hotărî brusc. Zălogul apei.

– Unească-se triburile noastre, rosti grav fremenul și-și coborî pumnul.

Ca la un semn, de pe Stîncile de deasupra lor săriră jos patru oameni. Se repeziră sub bolta de piatră, rostogoliră mortul într-o mantie largă, îl ridicară și porniră în goană cu el, de-a lungul peretelui stîncos din dreapta, stîrnind cu tălpile lor iuți nori mici de praf.

Totul se petrecuse mai înainte ca oamenii istoviți ai lui Hawat să se dezmeticească de pe urma surprizei. Grupul cu cadavrul atîrnînd moale, în giulgiul său improvizat, dispăru după un cot al stîncii.

Unul dintre soldați strigă:

– Un'se duc cu Arkie? L-au...

– Se duc... să-l îngroape, spuse Hawat.

– Fremeni nu-și îngroapă morții, hămăi omul. Nu-ncerca să ne duci de nas, Thufir. Știm noi ce fac. Arkie ne-a fost...

– Pe cei ce mor slujindu-l pe Lisan al-Gaib, raiul i-așteaptă, spuse fremenul. Dacă-l sluiți pe Lisan al-Gaib, așa cum ați spus, de ce-ați strigat de jale? Amintirea celui care-a murit pentru Lisan al-Gaib va dăinui cît va dăinui memoria oamenilor.

Dar soldații se apropiară cu expresii amenințătoare. Unul din ei purta la șold un laser capturat; îl scoase din toc.

– Opriți-vă! ordonă tăios Hawat. Încercă din răspuț să-și învingă oboseala chinuitoare, care-i imobiliza mușchii. Oamenii aștia ne respectă mortul. Au alte obiceiuri, dar sensul lor e același.

– L-au dus pe Arkie să-i ia apa, scrișni cel cu laserul.

– Ce este?, întrebă fremenul. Oamenii tăi vor să participe și ei la ceremonie?

Nu pricepe nimic, gîndi Hawat. Naivitatea fremenului era înfricoșătoare.

– Sînt îngrijorați, îi spuse Hawat. Omul acela a fost tovarășul lor... un camarad respectat.

– Vom acorda camaradului vostru aceeași cinstitoare pe care-o acordăm morților noștri, zise fremenul. Am acceptat zălogul apei. Cunoaștem ritualul. Carnea omului e a lui; apa este a tribului.

Soldatul cu laserul făcu încă un pas. Hawat întrebă repede:

– Acum o să dați ajutor răniților noștri?

– Zălogul apei e sfînt, rosti fremenul. Vom face pentru voi ceea ce face oricare trib pentru oamenii săi. Pentru-nceput o să vă dăm la toți distraie, mîncare și apă.

Omul cu laserul se opri nehotărît.

– Cumpărăm ajutorul lor cu... ăăă... apa lui Arkie? întrebă aghiotantul lui Hawat.

– Nu cumpărăm nimic, replică mentatul. Ne-am aliat cu ei.

– Alte obiceiuri, murmură un soldat.

Hawat se mai destinsese.

– Și-or să ne-ajute s-ajungem la Arrakeen?

– O să omorăm Harkonneni, spuse fremenul. Rînji: Și sardaukari! Brusc, se trase înapoi, își duse mâinile pînă la urechi și își dădu capul pe spate. Ascultă cîteva clipe, apoi lăsă mâinile în jos, spunînd:

– Vine un topter. Ascundeți-vă sub stîncă și stați nemișcați.

Hawat făcu un semn, oamenii se supuseră.

Fremenul îl prinse pe Hawat de braț, îl împinse lîngă ceilalți.

– Vom lupta la timpul potrivit, spuse el. Se scotoci sub mantie, dădu la iveală o colivie mică și scoase din ea o vietate.

Hawat observă că era un liliac pitic. Animalul își suci capul și Hawat îi văzu ochii albastru-în-albastru.

Fremenul începu să-l mîngîie, alintîndu-l, vorbindu-i cîntat. Animalul își întoarse capul în sus.

Fremenul își apropie buzele, lăsă să cadă o picătură de salivă de pe limba sa în gura deschisă a vietății. Liliacul își întinse aripile și rămase nemișcat în palma întinsă a fremenului. Omul scoase cu cealaltă mînă un tub minuscul, îl ținu lîngă capul liliacului, șopti ceva în tub; apoi, ridicînd brusc animalul, îl azvîrli în sus.

Liliacul țîșni pe lîngă stîncă și dispăru.

Fremenul plie colivia, o vîri sub mantie. Din nou își dădu capul pe spate, ascultă. Apoi spuse:

– Dau roată pe deasupra crestei. Pe cine-or fi crezînd că pot găsi acolo?

– Se știe că ne-am retras în direcția asta, zise Hawat.

– Cînd ești vinat, să nu crezi niciodată că ești vinat numai tu, rosti grav fremenul. Privește în partea cealaltă a bazinului. O să-nțelegi.

Trecură cîteva clipe, fără să se întîmple nimic.

Oamenii lui Hawat începură să se foiască, să murmure.

– Rămîneți nemișcați și tăcuți, ca animalele speriate, le spuse printre dinți fremenul.

Și, în același moment, Hawat desluși mișcare la baza stîncilor ce mărgineau latura opusă a dolinei – pete iuți, arămii, pe fond arămiu.

– Micuțul meu prieten a dus mesajul, șopti fremenul. E un curier bun – și ziua, și noaptea. Mi-ar părea rău să-l pierd.

Pe versantul opus nu se mai distingea acum nici o mișcare. Cei patru sau cinci kilometri acoperiți de nisip ai dolinei erau pustii, începuse să se instaleze arșița dimineții – coloane tremurînde de aer, înălțîndu-se către cer.

– Și-acum, nici o mișcare, îi preveni în șoaptă fremenul.

Dintr-o crevasă a stîncilor din față apăru un șir de mogîldețe, înaintînd în linie dreaptă către mijlocul dolinei. Lui Hawat i se păru că erau fremeni, deși se deplasau ciudat de stîngaci. Numără șase siluete care-și croiau drum anevoie de-a curmezișul dunelor.

De sus, din dreapta surplombea sub care se ascunsese grupul lui Hawat, se auzi "tfoc-tfoc"-ul aripilor unui ornitopter. Apoi aeronava se ivi dincolo de pragul nișei, chiar deasupra lor – un topter Atreides vopsit la repezeală în culorile de război ale Harkonnenilor. Aparatul zbură drept spre oamenii care traversau dolina.

Aceștia se opriră pe creastă unei dune, își agitară brațele.

Topterul descrie un cerc deasupra lor, viră strîns, ateriză într-un nor de praf, în fața șirului nemișcat. Cinci oameni săriră pe nisip și Hawat văzu reverberația scuturilor care respingeau particulele de praf din jurul siluetei lor. Apoi recunoscu, în siguranța mișcărilor, fermitatea de profesioniști a sardaukarilor.

– Aiih! Își folosesc iar timpitele lor de scuturi, șuieră fremenul de lîngă Hawat. Aruncă o privire către breșa din peretele sudic al dolinei.

– Sardaukari, șopti Hawat.

– Excelent!

Sardaukarii se apropiară de grupul imobil al fremenilor, desfășurîndu-se într-un semicerc – ca un clește. Lamele săbiilor scînteiară în soare. Fremenii se strînseseră unul lîngă altul, pîrînd că așteaptă să vadă ce-o să se întîmple.

Și, deodată, nisipul din jurul celor două cete improșcă fremeni. Lîngă ornitopter... apoi în el. Pe creasta dunei, unde primele două grupuri se întîlniseră, se iscă un nor de praf prin care se zăreau vag mișcări violente.

După cîteva clipe, norul de praf se risipi. Pe creastă nu mai erau decît fremeni.

– Noroc c-au lăsat doar trei inși în topter, îi spuse fremenul lui Hawat. Cred c-am izbutit să capturăm mașina fără să-i fi provocat stricăciuni!

În spatele lui Hawat, unul din soldați bîgui:

– Erau sardaukari! Sardaukari!

– Nu-i așa că luptă bine? făcu fremenul.

Hawat trase adânc aer în piept. Simți mirosul de praf încins, simți arșița, uscăciunea. O uscăciune asemănătoare răzbătu și în glasul său:

– Da, luptă bine.

Topterul capturat decolă, bătînd iute din aripi, viră scurt spre sud, luînd tot mai repede înălțime.

Așadar, știu să și piloteze, gîndi Hawat. Fremenii folosesc toptere!

Pe duna din mijlocul dolinei, unul din oameni flutură o bucată de pînză verde: o dată... de două ori.

– Vin alții! șuieră fremenul de lingă Hawat. Pregătiți-vă de luptă. Speram să ne putem vedea de drum fără alte neplăceri.

Neplăceri! gîndi Hawat.

Dinspre vest, se năpustiră din înălțimi două toptere. Fremenii dispărură ca prin minune din zona către care coborau în viteză cele două nave, Pe creasta dunei din centrul bazinului nu se mai zăreau acum decît opt pete albastre – cadavrele sardaukarilor în uniforme Harkonnen.

Un alt topter apăru în zbor planat, din spatele stîncii sub care se afla Hawat. Mentalul tresări violent: era o aeronavă mare, un desantor. Plana lent, cu aripile larg deschise sub greutatea încărcăturii... Ca o pasăre uriașă ce se întoarce la cuib.

Dincolo, unul dintre cele două toptere intră brusc în picaș și din botul său țîșni lancea purpurie a unui laser. Fasciculul tăie o brazdă adîncă în nisipul dolinei, ridicînd în spatele ei o limbă lungă de praf.

– Lașii! scriși fremenul ghemuit lingă Hawat.

Desantorul se îndreptă spre grămada de cadavre în uniforme albastre. Aripile îi tresăltară, începură să lopăteze în zbor staționar.

În clipa aceea, o scînteiere scurtă, la sud, îi atrase atenția lui Hawat. Privind într-acolo, zări un topter care cobora vijelios, cu aripile repliate de-o parte și de alta a fuselajului, sfișind cu flacăra aurie a reactoarelor argintul cenușiu al cerului. Spinteca văzduhul ca o săgeată, venind drept spre desantorul al cărui scut defensiv nu fusese activat pentru a nu interfera cu fasciculele laser din zonă. În secunda următoare, topterul-săgeată izbi în plin gigantul desantor.

O explozie înfricoșătoare cutremură bazinul. Bucăți mari de piatră se prăvăliră de pe pereții stîncilor dimprejur. Și un gheizer roșu-portocaliu erupse din centrul dolinei, transformînd într-o torță uriașă desantorul și topterele care-l escortaseră.

Fremenii din topterul capturat, gîndi Hawat. S-au sacrificat cu bună știință, ca să nimicească desantorul. Maică Mare! CE SÎNT fremenii ăștia?

– Un schimb înțelept, comentă fremenul de lingă el. Cred că erau vreo trei sute de oameni în desantor. Acum trebuie să ne ocupăm de apa lor și să vedem cum facem rost de alt topter.

Dădu să iasă din ascunzișul de sub bolta de piatră.

O ploaie de uniforme albastre îi bară drumul, coborînd lin de pe peretele stîncii, în legănarea suspensiilor. Hawat avu timp să vadă că erau sardaukari cu chipurile crisplate de beția atacului, că nu purtau scuturi și că fiecare din ei avea într-o mîină un cuțit, iar în cealaltă un paralizator.

Un pumnal șuieră prin aer, străpunse beregata fremenului, care se răsuci scurt și se prăbuși, contorsionîndu-se, cu fața în jos. Hawat mai apucă să-și scoată propriul său pumnal, apoi săgeata unui paralizator îl cufundă în beznă.

Muad'Dib putea într-adevăr să vadă Viitorul, dar trebuie să înțelegeți limitele acestei puteri. Gîndiți-vă la simțul văzului. Avem ochi, dar nu putem vedea fără lumină. De pe fundul unei văi nu putem vedea ce se află în spatele văii. La fel, nici Muad'Dib nu putea întotdeauna să vadă tot ce se afla pe terenul enigmatic al viitorului. El ne spune că o singură decizie confuză în rostirea unei profeții – bunăoară, alegerea unui cuvînt în locul altuia – poate să schimbe întregul aspect al viitorului și mai spune așa: "Vederea timpului e cuprinzătoare, dar cînd treci prin el, timpul devine o porțiță îngustă". Iar Muad'Dib a luptat permanent împotriva ispitei de a alege o cale împede și sigură, zicînd: "O asemenea cale nu poate duce decît la stagnare".

Fragment din Deșteptarea Arrakisului de prințesa Irulan

ÎN CLIPA ÎN CARE ZĂRI ornitopterele ivite din noapte deasupra lor, Paul apucă brațul mamei sale, șuieră:

– Nici o mișcare!

Apoi văzu la lumina lunii nava conducătoare, observă bătaia sigură a aripilor care frînau aparatul

pentru aterizare, recunosc dibăcia și cutezanța mâinilor care manevrau comenzile.

– E Idaho, răsuflă el, ușurat.

Toptorul și tovarășele sale coborîră în bazin, ca un stol de păsări într-un cuib. Praful nu apucase încă să se așeze, cînd Idaho sări din toptorul său și începu să alerge spre ei. Îl urmau două siluete în mantii fremene. Paul recunosc într-una dintre ele statura înaltă și barba roșcată a planetologului Kynes.

– Pe-aici! strigă Kynes, abătîndu-se către stînga.

În spatele lui, alți fremeni întindeau în grabă prelate de pinză peste ornitoptere. Peste citeva clipe aparatele se preschimbară într-un șir de dune domoale.

Idaho se opri în fața lui Paul, salută.

– Domnia-Ta, fremenii au în apropiere un refugiu, unde...

– Ce se petrece acolo?-

Paul arată cu mîna către dezlănțuirea violentă ce sfișia noaptea, deasupra măgurii din depărtare – jeturile reactoarelor, fasciculele purpurii ale laserelor biciuind deșertul.

Chipul rotund și flegmatic al lui Idaho schiță un zîmbet.

– Domnia-Ta... Sire, le-am rezervat o mică sur...

O lumină albă, orbitoare, fulgeră pe întinsul deșertului – strălucitoare ca un soare, conturîndu-le brusc umbre lungi pe podișul de piatră al terasei. Ca o singură mișcare brutală, Idaho prinse într-o mîină brațul lui Paul, în cealaltă umărul Jessicai, smucindu-i pe amîndoi peste buza terasei și rostogolindu-se împreună cu ei, înapoi, în Fundul bazinului. Tunetul asurzitor al unei explozii zguduî solul și aerul de deasupra lor.. Unda de șoc smulse fragmente de rocă de pe suprafața terasei pe care abia o părăsiseră.

Idaho se ridică în picioare, se scutură de nisip.

Jessica îngăimă:

– O clipă am crezut c-a fost armamentul atomic al fa...

– Ai instalat acolo un scut defensiv, spuse Paul.

– Unul cît toate zilele și la intensitate maximă, confirmă Idaho. Primul fascicul laser care l-a intersectat a...

Ridică din umeri.

– Fuziune subatomică, murmură Jessica. E o armă periculoasă.

– Nu-i armă, Doamnă... ci mijloc de apărare. Data viitoare, lepădăturile alea or să se gîndească mai bine înainte de-a folosi laserele.

Fremenii care camuflaseră ornitopterele se opriră în dreptul lor. Unul din ei le spuse, cu voce joasă:

– Să mergem să ne-adăpostim, prieteni.

Paul sări în picioare, în timp ce Idaho o ajuta pe Jessica să se ridice.

– Explozia asta nu va rămîne fără *urmări*, Sire, rosti Idaho.

Sire, gîndi Paul.

I se păru straniu să se audă numit astfel. "Sire" fusese întotdeauna tatăl său.

O clipă, puterile preștiente i se treziră din nou. Se văzu pradă neostoitei conștiințe de rasă care tîra universul uman către haos. Deși fulgerătoare, viziunea îl zdruncină. Se lăsă condus de Idaho de-a lungul bazinului, pînă ia un pinten de stîncă. La baza iui, cîțiva fremeni forau o cale de acces în nisip, manevrînd cu îndemîinare niște compactoare statice.

– Nu vrei să-ți duc eu ranița, Sire? întrebă Idaho.

– Nu-i grea, Duncan, răspunse Paul.

– Văd că n-ai scut. Ți-l dau pe-al meu? Aruncă o privire în direcția colinei de dincolo de terasă. Nu cred că le va mai arde de joacă cu laserele.

– Păstrează-ți scutul, Duncan. Mi-e scut de-ajuns brațul tău drept!

Jessica remarcă efectul elogiului, îl văzu pe Idaho pășind mai aproape de Paul și gîndi: *Cît de bine știe fiul meu să se poarte cu oamenii săi!*

Fremenii ridicară o trapă de piatră, descoperind un tunel săpat în roca nativă a deșertului. O prelată de camuflaj fu pregătită deasupra intrării.

– Pe-aici, spuse unul dintre fremeni și o luă înainte, coborînd un șir de trepte de piatră, în întuneric.

În spatele lor, prelata astupă lumina lunii. O pilpiire anemică, verde, venind din față, ilumina vag tunelul, dînd la iveală trepte și pereți de piatră, un cot către stînga. În jur, coborau siluetele drapate ale celorlalți fremeni. Dădură colțul, parcurseră alt pasaj tăiat în stîncă, la capătul căruia se pomeniră într-o grotă,

Kynes îi aștepta acolo, cu gluga jubbei lăsată pe spate. Colierul distraiului său sclipea în lumina verde. Avea părul și barba răvășite. Ochii albaștri, lipsiți de alb, păreau niște pete de întuneric sub sprîncenele dese.

În clipa în care îi zări ieșind din galerie, Kynes se întrebă: *De ce-i ajut? N-am făcut niciodată ceva atît de periculos. Risc să-mi găsesc și eu sfîrșitul, odată cu ei.*

Apoi îl privi fix pe Paul, văzu adolescentul care preluase povara bărbăției, ascunzîndu-și durerea, înăbușînd tot ce ar fi putut dăuna poziției pe care trebuia să și-o asume acum – rangul de Duce. Și, în

momentul acela, Kynes înțelese că ducatul continua să existe numai datorită tinărului din fața sa... Iar lucrul acesta nu putea fi trecut cu vederea.

Jessica privi o singură dată întreaga grotă, înregistrând-o după metoda de percepție Bene Gesserit. Un laborator... cu nișele și planurile rectilinii caracteristice construcțiilor utilitare arhaice.

— Va să zică așa arată o stațiune ecologică imperială, spuse Paul. Iată una din bazele pe care le vroia tatăl meu ca să le transforme în avanposturi.

Le vroia taică-său! gândi Kynes.

Și din nou îl cuprinse nedumerirea. *Oare nu sînt în toate mințile, de le dau ajutor acestor fugari? De ce-o fac? Cît de ușor mi-ar fi să-i predau și să cumpăr cu ei încrederea Harkonnenilor...*

Paul urmă exemplul mamei sale, cuprinzînd într-o singură privire gestaltică detaliile încăperii. Pereți goi de piatră, un banc de lucru situat lateral. Bancul era înțesat cu aparate — cadrane luminoase, gridexuri din care ieșeau nenumărate tuburi de sticlă. Aerul mirosea a ozon.

O parte dintre fremeni dispărură într-o nișă adîncă, de unde răzbăteau tot felul de zgomote — tusea unui motor, nechezatul specific al curelelor de transmisie, scrișnete de angrenaje.

Paul privi spre capătul încăperii, observă stive de cuști în care se mișcau animale mici.

— Exact, rosti Kynes. Ai identificat bine locul. La ce ți-ar putea folosi un asemenea avanpost, Paul Atreides?

— La transformarea Arrakisului într-o lume prielnică omului, răspunse Paul.

Poate că de-asta-i ajut, gândi Kynes.

Zgomotele mecanice scăzură subit, apoi încetară. Dinspre cuști, un chițait subțire rupse tăcerea care se așternuse pe neașteptate în grotă. Chițăitul se curmă brusc, parcă intimidat.

Paul își întoarse privirea spre cuști, văzu că animalele erau lilieci minuscule, cu aripi cafenii. Distribuitoare automate de hrană se prelungeau din peretele învecinat, traversînd șirurile de cuști.

Un fremen ieși din nișă și i se adresă lui Kynes:

— Liet, s-a defectat instalația generatorului de cîmp. Nu mai am cum să neutralizez detectoarele de apropiere.

— Poți s-o reparați? întrebă Kynes.

— Da, dar o să dureze. Piesele...

Omul dădu din umeri.

— Înțeleg, spuse Kynes. În cazul ăsta va trebui să ne descurcăm fără mașini. Scoateți la suprafață o pompă manuală de ventilație.

— Imediat.

Omul dispăru.

Kynes se întoarse către Paul.

— Ai dat un răspuns bun adineaori.

Jessica remarcă tonul măsurat al vocii lui Kynes — o voce *suverană*, obișnuită să dea ordine. Nu-i scăpase nici numele pe care îl rostise interlocutorul lui Kynes. Liet era alter ego-ul fremen — cealaltă față a supusului planetolog.

— Îți sîntem recunoscători pentru ajutorul dumitale, doctore Kynes, spuse ea.

— Hm... vom vedea, mormăi Kynes. Făcu semn unuia dintre oamenii săi. Shamir, adu niște cafea de mirodenie în camera mea.

— Numai decît, Liet, răspunse omul.

Kynes arătă cu mîna o deschidere boltită, într-unul din pereții laterali.

— Vă rog.

Jessica își îngădui o înclinare demnă a capului, în semn de acceptare. Îl văzu pe Paul transmițîndu-i lui Idaho semnalul de mînă prin care îi cerea să rămînă de gardă în fața bolții.

Pasajul n-avea mai mult de doi pași lungime. La capătul său, Kynes deschise o ușă masivă, conducîndu-i într-o cămăruță pătrată, iluminată de licurigloburi aurii. Cînd intră, Jessica atinse cu vîrfurile degetelor suprafața ușii, constatînd cu surprindere că materialul era plastoțel.

Paul făcu trei pași în încăpere și își lăsă jos ranița. Auzi ușa închizîndu-se în spatele lui. Examină camera: latura de opt metri, pereții tăiați în roca naturală de culoare albicioasă, un șir de dulapuri metalice încastrate în peretele din dreapta. Centrul camerei era ocupat de un birou mic, acoperit cu o placă de sticlă lăptoasă, cu bule galbene. În jurul biroului se aflau patru scaune cu suspensii.

Kynes trecu pe lîngă Paul, țînu un scaun pentru Jessica. Ea se așeză, urmărind concentrarea cu care fiul său studia încăperea.

Paul rămase în picioare pentru o ultimă aruncătură de ochi. Ceva vag anormal în curenții de aer din cameră îi spunea că la dreapta, în spatele șirului de dulapuri, exista o ușă secretă.

— Vrei să iei loc, Paul Atreides? îl invită Kynes.

Cîtă silință își dă să evite titlul, observă Paul. Acceptă totuși scaunul, așteptă în tăcere, pînă ce Kynes se așeză lîngă el.

— Consideră că Arrakisul ar putea să devină un paradis, spuse Kynes. Cu toate acestea, după cum

vezi. Imperiul nu-și trimite aici decît cozi de topor, care să-i scoată cît mai multă mirodenie!

Paul își ridică degetul mare cu sigiliul ducal.

– Vezi inelul ăsta?

– Da.

– Știi și ce-nseamnă?

Jessica își întoarse capul, se uită lung la fiul ei.

– Tatăl tău zace mort în ruinele Arrakisului, spuse planetologul. Practic, acum ești Duce.

– Sînt oștean al Imperiului, replică Paul. *Practic*, sînt o coadă de topor.

Chipul lui Kynes se întunecă.

– Cu toate că Sardaukarul Împăratului a călcat în picioare cadavrul tatălui tău?

– Sardaukarul e una, sursa legală a autorității mele e altceva, răspunse Paul.

– Arrakisul judecă în felul său propriu cui anume trebuie să-i revină scepstrul autorității, spuse

Kynes.

Iar Jessica, întorcîndu-și ochii spre el, gîndi: *E oțel în omul acesta; oțel pe care n-a reușit nimeni să-l decălească... și noi avem nevoie de oțel. Paul se joacă cu focul.*

– Prezența Sardaukarului pe Arrakis, spuse Paul, dovedește cu prisosință ce temut era tatăl meu de scumpul nostru Împărat. De acum înainte, o să am eu grijă să-i dau Împăratului Padișah motive să se teamă de...

– Băiete, interveni Kynes, există lucruri pe care nu le...

– Te rog să mi te adresezi *cu Sire* sau cu *Domnia-Ta*, îi tăie vorba Paul.

I-a spus-o cu blîndețe, observă în gînd Jessica.

Kynes se uită lung la Paul și Jessica văzu pe chipul planetologului și scînteia de admirație, și licărirea de amuzament.

– Sire..., rosti Kynes.

– Sînt un obstacol în calea Împăratului, spuse Paul. Sînt un obstacol în calea tuturor celor ce vor să-și împartă Arrakisul ca pe o pradă. Cît timp voi trăi, o să rămîn un obstacol în calea lor, dar un obstacol de care, în cele din urmă, se vor împiedica și-și vor rupe gîtul.

– Vorbe, zise Kynes.

Paul îl țintui cu privirea. Apoi spuse cu voce tărăgănată:

– Aveți o legendă despre Lisan al-Gaib, Vocea din Altă Lume – cel care îi va călăuzi pe fremeni spre paradis. Fremeni dumitale au...

– Superstiții! îl întrerupse Kynes.

– Poate, se învoi Paul. Sau poate că nu. Superstițiile au uneori rădăcini stranii și ramuri și mai stranii,

– Ți-ai făcut planuri, spuse Kynes. E clar că ți-ai făcut planuri... *Sire*.

– Fremeni dumitale mi-ar putea furniza dovezi concludente că pe planetă se află sardaukari în uniformă Harkonnen?

– Foarte probabil.

– Împăratul va aduce din nou la cîrma Arrakisului un Harkonnen, spuse Paul. Poate chiar pe Rabban Bestia. O să-l lăsăm s-o facă. În clipa în care va fi suficient de implicat pentru ca vinovăția lui să nu mai poată fi pusă la îndoială, o să-l denunțăm Landsraadului printr-un Act de Acuzare. O să-i cerem să dea socoteală de...

– Paul! exclamă Jessica.

– Presupunînd că acuzația ta ar fi acceptată de Consiliul Suprem al Landsraadului, interveni Kynes, acțiunea n-ar putea să aibă decît o singură consecință: izbucnirea unei conflagrații generale între Imperiu și Casele Mari.

– Haosul, întări Jessica.

– Dar dacă l-aș încunoștiința mai întîi pe Împărat și i-aș oferi o alternativă pentru haos?

Jessica întrebă cu răceală:

– Șantaj?

– Unul din instrumentele puterii, după cum mi-ai spus odată chiar tu, replică Paul și ea sesiză amărăciunea din vocea iui. Împăratul nu are decît fiice.

– Nu cumva vizezi tronul? întrebă Jessica.

– Împăratul nu-și va risca Imperiul într-un război total, spuse Paul. Planete nimicite, debandadă...

Nu va risca așa ceva.

– Ceea ce propui nu-i decît pură aventură, comentă Kynes.

– De ce se tem cei mai mult Casele Mari ale Landsraadului? întrebă Paul. Exact de ceea ce se întîmplă acum, aici, pe Arrakis: de faptul că Sardaukarul le va veni de hac, rînd pe rînd. *De-asta* există Landsraadul. Acesta-i liantul Marii Convenții. Numai unite pot ține piept forțelor imperiale.

– Dar sînt...

– De asta se tem, urmă netulburat Paul. Arrakisul însă ar putea să devină un strigăt de raliere.

Pentru că fiecare Casă ar putea să ajungă în situația tatălui meu — ruptă de turmă și sacrificată.

Kynes se întoarse spre Jessica:

— Planul are șanse de reușită?

— Nu sînt mentat, răspunse ea.

— Ești Bene Gesserit.

Jessica îl sfredeli cu privirea, apoi spuse:

— Planul are părți bune și părți slabe... ca orice plan, în faza aceasta. Un plan depinde în egală măsură de execuție și de concepție.

— "Legea este știința fundamentală", cită Paul. Așa stă scris deasupra ușii Împăratului. Propun să-i demonstrăm ce înseamnă legea.

— Numai ca eu nu-s prea sigur dacă pot acorda încredere persoanei care a conceput planul ăsta, spuse Kynes. Arrakisul își are și el planul său, care...

— De pe tron, îl întrerupse Paul, va fi suficient să fac un semn, ca să transform Arrakisul într-un paradis. De altfel, acesta-i prețul pe care-l ofer pentru sprijinul dumitale.

Kynes arboră o expresie glacială.

— Loialitatea mea nu-i de vânzare, Sire.

Paul îl privi lung, înfruntînd licărul rece al ochilor albastru-în-albastru, scrutînd fața încadrată de barbă, acrul autoritar. În cele din urmă, un zîmbet crispat făcu să-i tresară buzele.

— Ai dreptate, spuse. Îmi cer scuze.

Kynes își aținti privirea în ochii lui Paul; rosti, brusc:

— Un Harkonnen nu și-ar fi recunoscut niciodată greșeala. Poale că nu ești ca ei, Atreides,

— Harkonnenii or fi avînd lacune în educație, replică Paul. Spui că nu poți fi cumpărat. Eu însă cred că am monedă pe care ai s-o accepți, în schimbul loialității dumitale, îți ofer loialitatea mea... totală.

Fiul meu a moștenit sinceritatea Atreizilor, gîndi Jessica. Are acel simț uluitor, aproape naiv, al onoarei... Dar ce forță colosală reprezintă, de fapt, simțul acesta!...

Observă că vorbele lui Paul îl tulburaseră pe Kynes.

— E absurd, murmură planetologul. Ești încă un copil și...

— Sînt Duce, îl întrerupse Paul. Sînt un Atreides. Nici un Atreides n-a călcat vreodată un asemenea jurămînt.

Kynes îl privi mut.

— Și cînd spun loialitate *totală*, urmă Paul, asta înseamnă fără nici o rezervă. Aș fi gata să mă jertfesc pentru dumneata!

— Sire! rosti Kynes, și cuvîntul păru că se rupe din el, dar Jessica văzu că de data aceasta nu se mai adresase unui băiat de cincisprezece ani, ci unui bărbat și unui superior. De data aceasta, Kynes rostise cuvîntul cu toată seriozitatea.

În clipa asta, ar fi în stare să-și dea viața pentru Paul, gîndi ea. Cum reușesc Atreizii să declanșeze asemenea sentimente — atât de iute, atât de ușor?

— Știu că ești sincer, spuse Kynes. Dar Harkon...

Ușa din spatele lui Paul se izbi de perete. Paul se întoarse fulgerător. Zări dincolo de prag o învălmășeală de nedescris — strigăte, zăngănit de arme, chipuri schimonosite, ca niște măști de ceară în semiobscuritatea pasajului.

Și el, și mama sa săriră în aceeași timp către ușă, zărindu-l pe Idaho care încerca să blocheze trecerea. Ochii injectați ai spadasinului scăpărau prin reverberația scutului... Miini ea niște gheare se agitău în spatele lui, lame de oțel îi tocau în van scutul. Flama roșcată a unui paralizator cu cartușe ricoșă violent în cîmpul defensiv. Cele două lame ale lui Idaho hăcuiau în stînga și-n dreapta, împroșcînd sînge

În clipa următoare, Kynes fu lingă Paul și amîndoi își repeziră greutatea trupurilor în ușă. Paul mai apucă să-l vadă pe Idaho țînînd piept unui furnicar de uniforme Harkonnen — zări mișcările scurte, precise, ale armelor sale, dar și floarea roșie a morții în părul său cîrlionțat. Apoi ușă se închise cu un țăcănit metalic; Kynes trăsese zăvoarele.

— S-ar părea c-am luat o decizie, spuse el.

— V-au detectat mașinile înainte de-a apuca să le opriți, zise Paul. Observă privirea deznădăjduită a mamei sale; se apropie și o trase de lingă ușă.

— Cînd am văzut că întîrzie cafeaua, trebuia să-mi fi dat seama că ceva nu-i în regulă, mormăi Kynes.

— Ai o ieșire secretă, îl zori Paul. O folosim?

Kynes trase adînc aer în piept; în cele din urmă, spuse:

— Ușa asta o să reziste cel puțin douăzeci de minute — la orice, în afară de lasere.

— Nu vor folosi lasere, spuse Paul. N-au de unde să știe dacă n-avem scuturi dincoace.

— Erau sardaukari în uniforme Harkonnen, șopti Jessica.

De partea cealaltă a ușii, începură să se audă lovituri ritmice.

Kynes arată dulapurile de metal, spuse:

– Pe-aici.

Se duse la primul dulap, deschise un sertar, manevră o manetă în interiorul lui. Întregul șir de dulapuri se deplasă într-o parte, descoperind gura neagră a unui tunel.

– Dulapurile-s din plastotel, spuse Kynes.

– Erați pregătiți pentru orice, remarcă Jessica.

– Am trăit sub Harkonneni vreme de optzeci de ani, replică planetologul.

Intrară în tunel și Kynes închise ușa secretă.

În întunericul care-i impresură brusc, Jessica văzu la picioarele ei o săgeată luminoasă.

Din spate răsună vocea lui Kynes:

– Aici ne despărțim. Peretele ăsta-i mai gros, va rezista cel puțin o oră. Luați-vă după săgețile de pe jos. Or să se stingă pe măsură ce treceți de ele. Săgețile vă vor conduce, printr-un labirint, către altă ieșire, unde veți găsi un topter. În noaptea asta o să fie furtună. Singura voastră speranță de salvare este să prindeți furtuna, să vă cufundați în frontul ei de atac și să vă lăsați duși de ea. E metoda pe care-o folosesc oamenii mei când fură toptere. Dacă reușiți să vă mențineți la mansarda furtunii, veți supraviețui.

– Și dumneata? întrebă Paul.

– Eu am să mă salvez pe altă cale. Dacă voi fi prins... hm... mai sînt încă planetologul imperial al Arrakisului. Voi spune că m-ați ținut ostatic.

Fugim ca niște lași, gîndi Paul. Dar cum altfel aș putea să rămîn în viață, ca să-mi răzbun tatăl? Se întoarse în direcția în care știa că se află ușa secretă.

Jessica îi auzi mișcarea; spuse:

– Duncan a murit, Paul. I-ai văzut și tu rana. Nu mai poți face nimic pentru el.

– Va veni o zi cînd o să le plătesc pentru toate astea, murmură Paul.

– Dacă vrei să mai apuci ziua aceea, grăbește-te, spuse Kynes. Paul simți mîna planetologului pe umărul său.

– Unde ne vom întilni, Kynes? întrebă el.

– O să-i trimit pe fremeni să vă caute. Cunoaștem direcția furtunii. Acum, luați-o din loc și... Maica Mare să vă dea noroc și iuțeală!

Îl auziră plecînd — un foșnet în beznă.

Jessica apucă pe dibuite mîna lui Paul, îl trase cu blîndețe spre ea.

– Să nu ne rătăcim unul de celălalt, spuse.

– Da.

O urmă, apropiindu-se de prima săgeată, care se stinse în clipa în care călcară pe ea. O altă săgeată se aprinse în față.

O traversară, o văzură stingîndu-se, zărîră altă săgeată în față.

Începură să alerge.

Planuri cuprinse într-alte planuri, din alte planuri, în alte planuri, gîndi Jessica. Oare acum facem parte din planul altcuiva?

Săgețile îi duseră pe căi ocolite, pe lîngă galerii laterale abia deslușite în vaga luminescență. O vreme nu făcură decît să coboare, apoi începură să urce... Tot mai sus. În cele din urmă, ajunseră la niște scări, dădură un colț și se opriră în fața unui perete fosforescent, cu un mîner negru în mijloc.

Paul apăsă mînerul.

Peretele culisă lateral. Se făcu brusc lumină, văzură o grotă vastă tăiată în stîncă, iar în centrul ei — un ornitopter. În spatele aparatului, deslușiră un perete plat, cenușiu, pe care era marcat semnul convențional al unei ieșiri.

– Unde s-o fi dus Kynes? întrebă Jessica,

– Kynes a făcut ce-ar face orice bun conducător de gherilă, zise Paul. S-a despărțit de noi. În felul acesta, dacă va fi capturat, nu va putea spune unde ne aflăm, pentru că într-adevăr nu va ști.

Intrară în grotă și pașii lor răscoliră praful gros care acoperea pardoseala.

– N-a mai călcat nimeni pe-aici, de multă vreme, observă Paul.

– Kynes părea încredințat că fremenii ne vor găsi, spuse Jessica.

– Îi împărtășesc încrederea, zise el.

Își desprinse mîna din mîna mamei sale, se apropie de ușa din stînga a ornitopterului, o deschise și inghesui ranița în spatele scaunelor.

– Aparatul e protejat contra detectoarelor de apropiere, spuse. Pe tabloul de bord sînt montate butoane de telecomandă pentru oblonul grotii și pentru instalația de iluminat. Cei optzeci de ani petrecuți sub Harkonneni i-au învățat să nu omită nimic.

Jessica își sprijini umărul de cealaltă parte a fuselajului, își trase sufletul. Apoi spuse:

– Harkonnenii nu-s proști. Sînt sigură că au lăsat o patrulă aeriană pe-aproape. Își cumpăni o clipă simțul orientării, după care arată spre dreapta: Furtuna pe care-am văzut-o e în partea aceea.

Paul dădu din cap, încercînd să-și învingă imboldul subit de a rămîne pe loc. Îi cunoștea cauza, dar asta nu-i era de nici un folos. Într-un moment anume al acestei nopți, trecuse pe lângă un nex decisiv și pătrunsese în bezna necunoscutului. Cunoștea zona temporală din imediata lor apropiere, dar clementul aici-și-a-eum era învăluit în mister... Ca și cum, de undeva, de departe, s-ar fi văzut pe el însuși dispărînd în fundul unei văi. Unele dintre nenumăratele poteci care urcau din valea aceea l-ar fi putut scoate din nou la iveală pe Paul Atreides; cele mai multe... nu.

— Cu cît vom zăbovi mai mult, cu atît vor avea mai multe șanse să ne ajungă din urmă, îi aminti Jessica.

— Intră și leagă-ți centura, spuse el.

Se urcă lângă ea, în cabina ornitopterului, luptîndu-se încă — din răsputeri — cu gîndul că acționa *orbește*, că se afla pe un teren care nu-i apăruse în nici una din viziunile preștiente. Și în clipa aceea simți un șoc neașteptat. Își dădu seama că se bizuise prea mult pe puterile sale preștiente și că din cauza asta era acum insuficient pregătit să facă față situației critice în care se aflau.

"Dacă te bizui numai pe ochi, celelalte simțuri îți slăbesc", spunea o axiomă Bene Gesserit. O verifica acum pe propria sa piele. Își promise să nu .mai cadă niciodată într-o asemenea cursă... dacă avea să mai fie în viață, la capătul acestei nopți.

Își strînse centura de siguranță, verifică dacă mama sa făcuse la fel, inspectă repede aeronava. Aripile erau zăvorote în poziție complet depliată, cu delicatele interfolii metalice întinse. Atinse levierul de retractare și potrive aripile în poziția pentru decolarea pe jeturi, pe care o învățase de la Gurney Halleck. Comutatorul demarorului răspunse cu promptitudine. Cadranele de pe tabloul de bord prinseră viața, semnalînd armarea motoarelor. Turbinele începură să șuiere ușor.

— Gata? întrebă ei.

— Da.

Paul apăsă pe butonul de telecomandă a luminilor.

Grota se cufundă în beznă.

Ca o umbră în licărirea difuză a instrumentelor, mină lui Paul alunecă spre comanda oblonului. Din față se auzi un scrișnet. O cascadă de nisip se prăbuși undeva, dincolo de ieșire. Paul simți în obraji o pală de vînt încărcată cu fire minuscule de praf. Închise ușa topterului, remarcînd imediat ușoara presurizare a cabinei.

În locul oblonului-perete apăruse în întuneric un dreptunghi mare de stele, care pîlpiiău în atmosfera plină de praf. La baza dreptunghiului, lumina palidă a stelelor cădea pe un prag îngust, acoperit cu dune mărunte.

Paul apăsă pe butonul luminos al secvenței de decolare. Aripile izbiră înapoi și în jos, catapultînd topterul din cuibul său. Ajutajele reactoarelor scuipară foc și aripile își luară poziția repliată pentru panta de urcare.

Jessica atinse ușor dublurile comenzilor aflate în fața ei, simțînd siguranța manevrelor pe care le executa Paul. Era, în același timp, speriată și încîntată. *Singura noastră speranță este acum educația lui Paul, gîndi ea. Tinerețea și agilitatea lui.*

Paul mări regimul motoarelor. Topterul viră, apăsîndu-i în scaune, în timp ce în fața stelelor dinaintea lor se înalță brusc un zid negru. Paul extinse portanța aripilor, accelerează. Aripile călcară încă o dată aerul și aparatul survolă Stîncile. Le văzură sub ei — steiuri și piscuri argintate de stele. În dreapta, deasupra orizontului, înroșită de praful din atmosferă, a doua lună își proiecta razele asupra panglicii lungi a furtunii.

Miinile lui Paul dansară pe comenzi. Aripile se repliară, deveniră elite de cărăbuș. Aparatul viră strîns, forța accelerației le strivi trupurile.

— Jeturi de reactoare în spatele nostru! strigă Jessica.

— Le-am văzut, murmură Paul. Împinse, brutal, maneta de gaz.

Topterul tresări ca un animal speriat, țîșni spre sud-vest, către furtună și imensitatea deșertului. În față, Paul zări umbrele răzlețe ce indicau capătul lanțului stîncos, punctul în care stratul de rocă nativă cobora sub nisipuri. Dincolo de ele se așterneau, în lumina lunii, alte umbre. Dune... Cît vedeai cu ochii, numai dune...

Iar deasupra orizontului, se înalța masivul imens al furtunii, asemenea unui zid ridicat către stele.

Un șoc violent zgudui aparatul.

— Trag în noi! exclamă cu glas gîuit Jessica. Trag cu proiectile! Văzu chipul lui Paul schimonosindu-se într-un rînjit feroce.

— Pare-se c-au renunțat la lasere, rosti el.

— Dar n-avem scut!

— De unde să știe ei?

Topterul se cutremură din nou.

Paul își suci capul, privi înapoi.

— Numai unul e destul de rapid ca să se poată ține după noi, observă el.

Se concentrează iarăși asupra direcției de zbor, cercetă zidul furtunii, care creștea, tot mai înalt, în fața lor. Părea gigantic și consistent.

- Lans-proiectile, rachete, tot armamentul antic, murmură el. O să am grijă să le aibă și fremenii.
- Furtuna! izbucni Jessica. N-ar fi mai bine să ne întoarcem?
- Ce face nava din spatele nostru?
- S-a oprit.
- Acum!

Paul retracta complet aripile, viră cu toată viteza la stînga, către clocotul de o înșelătoare blindețe al zidului înălțat de furtună. Simți cum forța accelerației îi întinde carnea obrazilor.

Li se păru că pătrund foarte încet într-un nor de praf. Norul se făcu mai dens și mai dens, pînă ce acoperi cu totul deșertul și luna. Aeronava deveni un suspin lung și orizontal, de întuneric, în care nu mai pîlpiia decît geana verde a luminițelor de pe tabloul de bord.

Prin mintea Jessicăi fulgerară toate istorisirile despre furtunile de pe Arrakis – furtuni care taie metalul ca untul, care rod carnea pînă la os și transformă oasele în pulbere. Simți smuciturile rafalelor ce izbeau toptorul cu masa lor de praf. Aparatul începu să se agite nebunește, în timp ce Paul se lupta cu comenzile. Îl văzu oprind brusc motoarele, simți tresărirea dementă a navei. Metalul din jurul lor prinse să șuiere și să vibreze.

- Nisip! țipă Jessica.

La lumina instrumentelor, privi chipul lui Paul. Îl văzu clătînd încet din cap.

- Nu prea-i nisip la înălțimea asta...

Jessica simți cum se cufundau tot mai adînc în volbură.

Paul deplie complet aripile, le auzi pîrîind sub sarcină. Își pironi ochii pe instrumente, planînd din instinct, luptîndu-se să nu piardă înălțime.

Șuierăturile de afară scăzură în intensitate.

Toptorul începu să se incline spre stînga. Paul, cu privirea ațintită la globul luminos care le indica poziția, reuși să aducă aparatul la orizontală.

Jessica avu senzația stranie că nu se mai mișcau deloc, că mișcarea exista numai în afară. O vagă scurgere cafenie pe suprafața exterioară a parbrizului și a geamurilor, un șuierat surd, continuu, erau singurele semne ale stihiei dezlănțuite în jurul lor.

Vînturi de șapte pînă la opt sute de kilometri pe oră, își aminti ea. Simți mușcătura valului de adrenalină. Nu trebuie să mă tem, își spuse, începînd să rostească în gînd cuvintele litaniei Bene Gesserit. Frica e ucigașul minții.

Încet, anii lungi de antrenament învinseseră.

Își recăpătă calmul.

– Am apucat un tigru de coadă, murmură Paul. Nu putem cobori, nu putem ateriza... și nu putem nici urca și ieși deasupra furtunii. Va trebui să ne lăsăm tîriți pînă la capăt!

Calmul o părăsi brusc pe Jessica. Își simți clănțănitul dinților, își încheștă cu putere maxilarele. Apoi auzi vocea lui Paul, joasă și cumpătată, recitînd litania:

– Frica este ucigașul minții. Frica este moartea cea-mică, aducătoare a anihilării complete. Voi înfrunta frica. O voi lăsa să treacă peste mine și prin mine. Și după ce va fi trecut, mă voi întoarce și voi privi în urma ei. Pe unde a trecut frica, nu va mai fi nimic. Numai eu voi rămîne.

Ce anume disprețuiești? Așa poți fi cunoscut cu adevărat.

Fragment din Manualul lui Muad'Dib de prințesa Irulan

– SÎNT MORȚI, Baroane, spuse Iakin Nefud, căpitanul gîrzii. Nu-ncape îndoială că-s morți amîndoi. Și femeia, și băiatul...

Baronul Vladimir Harkonnen se ridică în capul oaselor, săltîndu-și trupul în iatacul cu suspensii, din dormitor. De jur împrejurul dormitorului, închizîndu-l ca pe un gălbenuș într-un ou cu zeci de coji, se înșirau radial compartimentele fregatei spațiale cu care Baronul debarcase pe Arrakis. Aici, însă, în dormitorul său, metalul rece al navei era mascat de draperii, capitonat, decorat cu obiecte rare de artă.

- Nu incape nici o-ndoială, spuse, din nou, căpitanul gîrzii. Sînt morți.

Baronul își răsuci în suspensii trupul imens, își aținti privirea la nișa din peretele opus și la statueta de ebalin reprezentînd un adolescent în pas avîntat de dans. Somnul îl părăsi brusc. Îndreptă suspensia capitonată de sub cutele groase ale cefei, se uită lung pe sub unicul licuriglob din dormitor. Căpitanul Nefud stătea în pragul ușii, în spatele pentascutului.

- E sigur că-s morți, Baroane, repetă Nefud.

Baronul remarcă urmele semutei în privirea încețoșată a căpitanului. Își dădu seama că omul primise raportul într-un moment în care era cufundat în extazul drogului și că abia avusese timp să-și administreze un antidot, înainte de-a alerga într-un suflet spre dormitor.

– Am primit un raport amănunțit, spuse Nefud,

Să-l mai las puțin să se perpelească, gândi Baronul. Uneltele puterii trebuie păstrate ascuțite și pregătite. Forța și frica – ascuțite, pregătite.

– Le-ai văzut cadavrele? muși deodată.

Nefud șovăi.

– Vorbește!

– Domnia-Ta... au fost văzuți cufundându-se într-o furtună de nisip... Viteza vântului era de peste opt sute de kilometri... Nimic nu poate supraviețui unei asemenea furtuni, Domnia-Ta. Nimic! Noi înșine am pierdut un topter în cursul urmăririi.

Baronul continuă să-l fixeze, examinându-i contracțiile nervoase din mușchii fălcilor, mișcarea bărbiei, ori de câte ori omul își înghițea saliva.

– Le-ai văzut cadavrele?

– Domnia-Ta...

– Atunci pentru ce dai buzna, bătându-te cu pumnul-n piept? tună Baronul. Ca să-mi prezinți drept sigur un lucru incert? Îți inchipui cumva c-o să-ți laud prostia, c-o să te răsplătesc cu altă avansare?

Nefud se făcu alb ca varul.

Ia te uită la puiul ăsta de găină, gândi Baronul. Tocmai în jurul MEU și-au găsit să se adune toți timpotii! Dacă-ș presăra nisip pe jos și-aș spune că-s grăunțe, dobitocul ăsta s-ar apuca să ciugulească.

– Prin individul ăla, Idaho, am dat de el? întrebă.

– Exact, Domnia-Ta!

Ia uite-l cum se grăbește să cotcodăcească, gândi Baronul.

– Vroiau s-o șteargă la fremeni, ai? se răsti.

– Da, Domnia-Ta.

– Și ce mai zice... raportul?

– Planetologul imperial, Kynes, e-amestecat și el, Domnia-Ta. Idaho s-a ntilnit cu Kynes în împrejurări misterioase... ba aș putea spune chiar *suspecte*.

– Adică?

– Au... ăă, fugit amândoi în deșert, îndreptându-se spre un loc în care se pare că-i așteptau ascunși băiatul și maică-sa. În iureșul urmăririi, câteva din echipajele noastre au fost surprinse într-o explozie laser-scut.

– Ce pierderi am suferit?

– Nu... ăă..., nu știu încă precis, Domnia-Ta.

Minte, gândi baronul. Probabil c-au fost pierderi grele.

– Slugoiiul Împăratului, Kynes ăla, face joc dublu, ai? mirii el.

– Aș putea să jur pe onoarea mea, Domnia-Ta.

Onoarea lui!

– Să-l lichidezi, spuse Baronul.

– Domnia-Ta! Kynes e planetolog *imperial*, este supusul direct al Maies...

– N-ai decît să faci în așa fel încît să pară un accident!

– Domnia-Ta, trupele noastre au nimicuit cuibul acela de fremeni cu sprijinul sardaukarilor. Kynes e în mîna lor.

– Ia-li-! Spune-le că vreau să-l interoghez!

– Și dacă se împotrivesc?

– N-o să se împotrivescă, dacă știi cum să-i iei.

Nefud înghiți în sec.

– Am înțeles, Domnia-Ta.

– Kynes trebuie să moară, muși Baronul. A încercat să le dea ajutor dușmanilor mei.

Nefud se lăsă de pe un picior pe altul.

– Ce mai e?

– Domnia-Ta, sardaukarii... au capturat două persoane care te-ar putea interesa. L-au prins și pe Maestrul Asasin al Ducelui.

– Hawat? Thufir Hawat?

– Am văzut prizonierul cu ochii mei, Domnia-Ta. El e: Hawat...

– Mai că nu-mi vine-a crede!

– Sardaukarii spun că l-au surprins în deșert și că l-au doborât doar c-un paralizator, Domnia-Ta. Hawat nu-și activase scutul de frica viermilor. E viu și nevătămat. Dacă-am putea pune mîna pe el, ne-am alege c-un trofeu pe cinste!

– Nu știi ce vorbești, mirii Baronul. Omul ăla e un mentat. Nu ne putem permite să irosim mențați.

A vorbit? Ce zice de înfrângere? E-n stare să-și dea seama care-i amploarea?... Nu, imposibil.

– N-a prea vorbit el multe, Domnia-Ta, dar din ce-a spus reiese că pune trădarea pe seama doamnei Jessica.

– Ahaaa!

Baronul își lăsă capul pe spate, se gândi o clipă, apoi întrebă:

– Ești sigur? Ești sigur că doamnei Jessica îi poartă simbetele?

– L-am auzit cu urechile mele, Domnia-Ta.

– Perfect... Să i se spună că femeia trăiește!

– Dar, Domnia-Ta...

– Tac! Vreau ca Hawat să se bucure de-un tratament bun. Să nu afle nimic de doctorul Yueh, adevăratul trădător. Să i se spună că doctorul Yueh a căzut la datorie, apărindu-l pe Duce. Într-un fel, așa a și fost. Pe de altă parte... vom avea grijă să-i alimentăm bănuielele în legătură cu doamna Jessica.

– Domnia-Ta, nu...

– Nefud, pe un mentat îl stăpânești și-l dirijezi prin informațiile pe care i le dai. Dă-i informații eronate și va emite rezultate eronate.

– Da, Domnia-Ta, dar...

– I-e foame lui Hawat? I-e sete?

– Domnia-Ta, Hawat e încă-n mîinile sardaukarilor!

– A, da! Așa-i, uitasem. Dar sardaukarii or fi la fel de nerăbdători să obțină informații de la Hawat, pe cît sînt și eu. Am remarcat ceva interesant, la aliații noștri, Nefud. Nu-s prea isteți... În materie de politică. Și sînt convins că treaba asta-i anume ticluită: așa-i vrea Împăratul. Da. Sînt sigur. O să te duci să-i amintești comandantului lor despre faima mea, în ceea ce privește obținerea de informații de la încăpățînați.

Nefud arboră un aer nefericit.

– Am înțeles, Domnia-Ta.

– Să-i spui comandantului sardaukarilor că vreau să-i supun pe Hawat și pe Kynes unui interogatoriu contradictoriu, că vreau să-i asmut unul împotriva celuilalt. Atîta lucru cred c-o să-nțelegă!...

– Da, Domnia-Ta.

– Iar din clipa-n care vor pica în mîinile noastre...

Baronul dădu din cap.

– Domnia-Ta, sardaukarii vor pretinde prezența unui observator la... interogatoriu.

– Am convingerea că sîntem în stare să născocim ceva, ca să scăpăm de orice observatori nedoriți,

Nefud.

– Înțeleg, Domnia-Ta. Eventual... cu ocazia accidentului lui Kynes.

– Și Kynes, și Hawat vor suferi cîte un accident. Real va fi însă doar accidentul lui Kynes. De Hawat am nevoie. Da. Oooo... da!

Nefud clipi, înghiți. Păru că vrea să întrebe ceva, dar nu spuse nimic.

– Îi vei da lui Hawat de mîncat și de băut, reluă Baronul. Vei adopta față de el o atitudine binevoitoare, prietenoasă. În apa pe care i-o vei da, vei turna otravă reziduală inventată de răposatul Piter de Vries. Și vei avea grijă ca antidotul otrăvii să devină, din clipa aceea, un ingredient nelipsit din alimentația lui Hawat... atîta timp cît nu-ți voi fi dat eu alt ordin.

– Antidotul... am înțeles, rosti Nefud și clătină neîncrezător din cap. Dar...

– Nu fi căpos, Nefud! Ducele era cît pe ce să mă dea gata cu dintele lui otrăvitor. Gazul pe care l-a exalat în prezența mea mi-a distrus cel mai bun mentat – mentatul Piter de Vries. Am nevoie de un înlocuitor.

– Hawat?

– Hawat.

– Dar...

– O să-mi spui că Hawat este loial cu trup și suflet Atreizilor. E-adevărat, numai că Atreizii-s morți. Așa că va trebui să-l seducem, să-l facem omul nostru. Va trebui să-l convingem că n-are nici o vină în înfrîngerea Duceului. Că totul a fost pus la cale de vrăjitoarea Bene Gesserit. Că a avut un stăpîn inferior, un stăpîn a cărui rațiune era întunecată de sentimente. Mentații admiră capacitatea de a raționa fără emoții, Nefud. Îl vom seduce pe redutabilul Thufir Hawat.

– Îl vom seduce. Am înțeles, Domnia-Ta.

– Spre nenorocul lui, Hawat a avut parte de-un stăpîn sărăntoc, care n-avea mijloacele necesare ca să-l înalțe pînă la acele sublime piscuri ale raționamentului, la care are dreptul un mentat. Hawat va recunoaște și el doza de adevăr din treaba asta. Ducele nu și-a putut permite spioni destul de eficienți ca să-i procure mentatului său informațiile de care avea nevoie.

Baronul îl privi fix pe Nefud.

– Nu trebuie să ne ascundem după deget, Nefud. Adevărul este o armă puternică. Știm cum i-am

învins pe Atreizi. Știe și Hawat. I-am învins cu bogăția noastră.

– Cu bogăția. Am înțeles, Domnia-Ta.

– Îl vom seduce pe Thufir Hawat, spuse din nou Baronul. Îl voiri ascunde de sardaukari. Și dacă se-ntimplă ceva... Îi vom suprima antidotul. Otrava reziduală nu poate fi eliminată. Iar Hawat, dragă Nefud, nu va bănuși niciodată nimic. Spionii de otrăvuri nu pot să detecteze antidotul. Oricît și-ar explora hrana, Hawat nu va găsi nici urmă de otrăvă.

Nefud reuși să înțeleagă, făcu ochii mari.

– Absența unui lucru, urmă Baronul, poate fi la fel de mortală că-și *prezența*. Absența aerului, de pildă. Sau absența apei... Absența oricărui lucru cu care ne-am obișnuit, de care depindem, fără de care nu putem trăi. Baronul dădu din cap. Pricepi, Nefud?

Nefud își înghiți nodul din gît.

– Da, Domnia-Ta.

– Atunci... la treabă! Caută-l pe comandantul sardaukarilor și vezi ce faci.

– Am înțeles, Domnia-Ta.

Nefud făcu o plecăciune, se întoarse și dispăru.

Hawat în slujba mea! gîndi Baronul. Sardaukarii mi-l vor da. Dacă-i duce capul să bănuiască ceva, vor bănuși că vreau să-l lichidez. Și voi avea grijă să le confirm această bănuială. Nătângii! Au capturat unul din cei mai cumpliți mentați din istorie – un mentat antrenat săucidă – și mi-l vor azvîrli ca pe o jucărie fără importanță. Foarte bine! O să le arăt eu cum se folosește jucăria asta!

Baronul se întoarse spre draperia de lîngă iatac, apăsă un buton aflat în spatele ei, chemîndu-l la el pe nepotul său mai vîrstnic, Rabban. Apoi se lăsă pe spate și zîmbi.

Și toți Atreizii sînt morți!

Netotul de căpitan al gîrzii avusese dreptate, bineînțeles! Firește, nimic nu rezista în calea unei furtuni de nisip pe Arrakis. În nici un caz un ornitopter... și cu atît mai puțin pasagerii săi. Femeia și băiatul muriseră. Mitele bine plasate, cheltuiala *inimaginabilă* a debarcării unor forțe militare copleșitoare pe o singură planetă, rapoartele viclene ticluite doar pentru urechea Împăratului, uneltirile puse la punct cu atîta grijă... – toate astea dădeau, în sfîrșit, rezultatele scontate.

Forța și frica – frica și forța!

Baronul vedea cărarea ce se așternea în fața lui. Într-o zi, un Harkonnen va fi Împărat. Nu el! Nici vreo odraslă zămislită din sămînță lui. Dar... un Harkonnen! Nu, nu Rabban cel pe care-l chemase adineaori. Nu! Ci fratele mai mic al lui Rabban. Tinărul Feyd-Rautha. Băiatul ăsta care-l încinta cu impulsivitatea lui... cu ferocitatea lui.

Un băiat adorabil, gîndi Baronul. Peste vreun an sau doi – cînd va împlini, să zicem, șaptesprezece ani – voi ști cu siguranță dacă el e unelta de care are nevoie Casa Harkonnen ca să obțină tronul.

– Domnia-Ta...

Omul care se oprise în spatele pentascutului de la ușă era scund, umflat la chip și la trup, cu ochii apropiați și umerii curbi, caracteristici liniei paterne a Harkonnenilor. Corpolența sa vădea, încă, o oarecare fermitate, dar nu era greu de ghicit că, într-o bună zi, va fi silit să recurgă și el la ajutorul suspensiilor menite să-i care excesul de greutate.

Un creier ca un tanc, o minte blindată alcătuită din mușchi, gîndi Baronul. Nu, nu-i mentat nepotul meu... nu-i un Piter de Vries, dar fără-ndoială că-i ceva mult mai potrivit pentru ceea ce-i de făcut, acum, pe Arrakis. Cum va afla că-i dau mină liberă, va strivi fără milă tot ce-i va ieși-n cale! O, ce-o să-l mai urască Arrakisul!

– Dragul meu Rabban! îl salută Baronul. Deconectă cîmpul de la ușă, dar își activă scutul individual la intensitatea maximă, știind că celălalt va observa reverberația în lumina licuriglobului de lîngă iatac.

– M-ai chemat, spuse Rabban. Pășii în încăpere, aruncă o privire rapidă către, aura tremurătoare care învăluia trupul Baronului, căută din ochi un scaun cu suspensie, dar nu zări nici unul.

– Vino mai la lumină, îl îndemnă Baronul.

Rabban făcu încă un pas, gîndindu-se că afurisitul de bătrîn scosese intenționat toate scaunele, ca să-și țină vizitatorii în picioare.

– Atreizii sînt morți, spuse Baronul. Toți. Iată de ce te-am poftit pe Arrakis. Planeta e din nou a ta. Rabban clipi mărunt.

– Dar, după cite știu, parcă aveai de gînd să-i propui lui Piter de Vries să...

– Piter a murit și el.

– Piter?

– Piter.

Baronul reactivă pentascutul, reglă cîmpul împotriva oricărei penetrații energetice.

– Va să zică tot te-ai săturat de el, pînă la urmă? întrebă Rabban.

Vocea îi sună surdă și lipsită de viață, în interiorul ecranajului energetic al dormitorului.

– Viră-ți în cap ce-am să-ți spun acum, Rabban, pentru că n-am să-ți-o spun a doua oară, muși Baronul. Insinuezi că m-aș fi descotorosit de Piter, aruncîndu-l ca pe-un obiect lipsit de importanță?

Pocni din degetele sale groase. Cam așa, ai? Nu-s chiar atît, de prost, nepoate. Și bagă de seamă, că mă supăr dacă se mai întimplă vreodată să insinuezi cu vorba sau cu fapta c-aș fi atît de prost.

În scînteierea ochilor lui Rabban incolți frica. Știa destul de bine pînă unde era în stare să meargă bătrînul Baron împotriva propriei sale familii. Chiar moarte de om n-ar fi făcut, decît dacă asta i-ar fi adus profituri extraordinare sau dacă ar fi trebuit să răspundă unei provocări, dar existau destule pedepse familiale extrem de dureroase.

— Îmi cer scuze, Domnia-Ta, spuse Rabban. Își lăsă privirea în podea, ca să-și arate umilința, dar și ca să-și ascundă furia.

— Pe mine nu mă duci, Rabban, tună Baronul.

Rabban nu-și ridică ochii; înghiți, doar, cu greu,

— Am un principiu, reluă Baronul. Să nu suprimi niciodată un om pe negîndite, așa cum își poate permite s-o facă, *pe cale legală*, un fief. Să nu faci lucrul ăsta decît cînd urmărești un scop important... și *să-ți cunoști tocmă scopul!*

Rabban nu se putu abține:

— Dar pe trădător l-ai lichidat! Pe Yueh! Ți-am văzut oamenii cărîndu-i cadavrul, ieri noapte, cînd am sosit.

Și se holbă la unchiul său, înspăimîntat, deodată, de ceea ce spusese.

Dar Baronul zîmbi.

— Sînt foarte precaut cu armele periculoase, rosti el. Doctorul Yueh a trădat. Mi l-a vîndut pe Duce. Vocea Baronului deveni dintr-o dată puternică: *Am corupt un doctor al Școlii Suk! Al Școlii Interioare!* Pricepi, băiete? O asemenea armă nu poate fi camuflată cu cîteva minciuni. Nu l-am lichidat fără să mă gîndesc.

— Împăratul știe că ai corupt un doctor Suk?

Bună întrebare, gîndi Baronul Nu cumva-mi subestimez nepotul?

— Împăratul nu știe încă nimic, răspunse. Dar va afla cu siguranță de la sardaukari. Numai că eu voi avea grijă să primească mai înainte propriul meu raport, expediat prin rețeaua Companiei CHOAM. O să-i explic că *norocul* a făcut să descopăr un doctor care se pretindea condiționat. Un doctor fals, pricepi? Întrucît toată lumea e *convinsă* că nu există nici o cale pentru a anihila condiționarea Școlii Suk, povestea va fi acceptată.

— Aha... Înțeleg, murmură Rabban.

Iar Baronul gîndi: *Sper să-nțelegi într-adevăr. Și sper să înțelegi că-i vorba de-un secret vital. Apoi îl podidi mirarea. Ce m-a apucat? De ce mă umflu-n pene în fața prostului ăstuia de nepot... nepotul pe care trebuie să-l folosesc și să-l arunc?* Se simți furios pe el însuși. Se simți trădat.

— Totul trebuie să rămînă secret, se grăbi să adauge Rabban. Înțeleg.

Baronul oftă.

— De data asta, am să-ți dau alte instrucțiuni în legătură cu Arrakisul, nepoate. Cînd ai guvernat ultima oară aici, te-am ținut din scurt. Acum n-o să mai am decît o singură pretenție.

— Domnia-Ta...

— Venituri.

— Venituri?

— Ai cumva idee, Rabban, cît am cheltuit ca să aruncăm asemenea forțe militare împotriva Atreizilor? Ai măcar puțin habar cît cere Ghilda pentru transporturi militare?

— Mult, nu?

— Mult!

Baronul își aținti brațul obez spre Rabban.

— Dacă ai să storci Arrakisul de fiecare centimă pe care ne-o pot da, vreme de șaiszeci de ani, ai să amortizezi ce-am cheltuit.

Rabban își deschise gura, apoi o închise, fără să spună nimic.

— Mult, scrișni Baronul. Dacă n-aș fi prevăzut din timp cheltuiala asta, blestematul de monopol spațial al Ghildei m-ar fi adus la sapă de lemn. Și ține cont, Rabban, că *noi* am plătit totul. Inclusiv transportul sardaukarilor.

Și nu pentru primă dată, Baronul se întrebă dacă avea să vină vreodată ziua în care ghildarii vor fi puși cu botul pe labe. Erau perfizi, paraziții! La început, sugeau doar atîta singe cît să nu li se opună gazda... Pînă ce te-nhățau bine în pumn! Abia atunci te sileau să plătești, să plătești și iar să plătești...

Iar prețurile deveneau întotdeauna exorbitante cînd era vorba de acțiuni militare. "Spor de periclitare", explicau fățarnicii agenți ai Ghildei. Iar pentru fiecare spion pe care reușeai să ți-l strecuri în culisele Băncii Ghildei, îți răspundeau virîndu-ți doi spioni de-ai lor în inima propriei tale rețele.

Insuportabil!

— Va să zică... venituri, spuse Rabban.

Baronul își cobori brațul, își încleștă pumnul.

— Va trebui să storci.

– Și cât timp voi storce, pot face orice vreau?
– Orice.
– Mă gândesc la tunurile pe care le-ai adus. Le-aș...
– Tunurile nu vor rămîne pe Arrakis.
– Dar...
– N-ai ce face cu ele. Jucăriile alea au reprezentat o inovație specială, care-i inutilă acum. Avem nevoie de metal. Tunurile sînt neputincioase în fața scuturilor, Rabban. N-au fost decît un element -surpriză. Era de așteptat ca pe-o planetă sinistră ca asta, oamenii Ducelui să se refugieze în grottele dintre stînci. Am folosit artileria doar ca să astupăm ieșirile.
– Fremenii nu folosesc scuturi.
– Poți păstra cîteva lasere dacă vrei.
– Bine, Domnia-Ta; Și zici că-mi dai mînă liberă?
– Atîta timp cît storci bani.
Rabban rînji încîntat.
– Înțeleg perfect, Domnia-Ta.
– Nu înțelegi nimic perfect, mîrii baronul. Să fim lămuriți de la bun început! Ceea ce *trebuie* să înțelegi este felul în care-mi vei executa ordinea. Ți-a trecut vreodată prin cap, nepoate, că pe planeta asta trăiesc cel puțin cinci milioane de oameni?
– Domnia-Ta uiți că ți-am fost siridar-regent pe Arrakis? Și dacă Domniei-Tale nu ți-e cu supărare, cred că cifra pe care ai numit-o e cam mică. Nu-i deloc ușor să faci recensămîntul unei populații răzlețite prin doline și albiu, ca pe planeta asta. Iar dacă-i luăm în considerare și pe fremenii din...
– Fremenii nu contează!
– Să-mi fie cu iertare, Domnia-Ta, dar sardaukarii sînt de altă părere!
Baronul ezită, îl privi lung pe nepotul său.
– Ai aflat ceva?
– Domnia-Ta dormeai cînd am sosit eu, ieri-noapte. Am... ăă, mi-am permis să iau legătura cu cîțiva dintre locotenenții mei din... ăăă, dinainte. Au făcut pe călăuzele pentru sardaukari. Mi-au raportat că undeva, la sud-est de-aici, o bandă de fremeni a. atras într-o ambuscadă un detașament sardaukar și l-a masacrat.
– Fremenii au masacrat un detașament de sardaukari?
– Da, Domnia-Ta.
– Imposibil!
Rabban dădu din umeri.
– Fremenii să-i massacreze pe sardaukari? muși, batjocoritor, Baronul.
– Nu-ți spun decît ce mi s-a raportat și mie, zise Rabban. De altfel se pare că aceiași fremeni îl capturaseră mai înainte pe fiorosul Thufir Hawat, mentatul Ducelui.
– Ooooo!
Baronul dădu din cap, zîmbind.
– Eu, unul, cred totul, spuse Rabban. Nu știi ce problemă au fost, dintotdeauna, fremenii.
– Poate, numai că cei pe care i-au văzut locotenenții tăi nu erau fremeni. Probabil că erau soldați Atreides, din trupele speciale ale lui Hawat, deghizați în fremeni. E singurul răspuns plauzibil...
Din nou, Rabban dădu din umeri.
– Mă rog... În orice caz, sardaukarii cred că erau fremeni. Drept care-au început o campanie de pogromuri, ca să-i extermine pe toți.
– Excelent.
– Dar...
– În felul ăsta, sardaukarii or să aibă ce face. Iar noi îl vom obține pe Hawat. Sînt sigur! Presimt! Ah, grozavă zi! Sardaukarii hăituiesc o mînă de tilhari nenorociți de la periferia deșertului, în timp ce noi încasăm premiul cel mare!
– Domnia-Ta... Rabban șovăi, se încruntă. Am trăit mereu cu impresia că-i subestimăm pe fremeni și ca număr și ca...
– Lasă-i pe fremeni, băiete! Ei sînt drojdia. Pe noi ne interesează oamenii din orașe, orașele și sate. Sînt destui, nu-i așa?
– Destui, Domnia-Ta.
– Și mă neliniștesc, Rabban.
– Te neliniștesc?
– Ooo... nouăzeci la sută dintre ei sînt ca și inexistenți. Dar tot mai rămîn cîțiva... Membrii Caselor Mici și anturajul lor, oameni ambițioși, care-ar fi în stare să-ncerce cine știe ce porcărie. Dacă vreunul din ei ar izbuti s-o șteargă de pe Arrakis și să trîncănească despre cele petrecute aici mi-ar provoca o mare supărare. Ai idee cît de mare mi-ar fi supărarea, nepoate?
Rabban înghiți, tăcu.

– Pentru-nceput vei avea grijă să reții câte-un ostatic din fiecare Casă Mică, reluă Baronul. Toți cei din afara Arrakisului trebuie să creadă c-a fost o bătălie dreaptă între Case. Sardaukarul n-a avut nici un amestec, pricepi? Ducei i s-au oferit, conform tradiției, iertarea și surghiunul, dar din păcate a murit într-un accident nefericit, mai înainte de-a fi apucat s-accepte. Vroise însă să accepte. Asta-i versiunea oficială. Iar dacă se vor isca zvonuri că pe Arrakis au debarcat sardaukari, să fie luate-n ris.

– Așa cum vrea și Împăratul, spuse Rabban

– Așa cum vrea și Împăratul.

– Dar traficantii?

– Pe traficantii nu-i ascultă nimeni, Rabban. Sînt tolerați, nu și ascultați. Dar, pentru orice eventualitate, vei mitui pe ici, pe colo, unde e nevoie... și vei mai lua și alte măsuri, la care am convingerea că te vei putea gândi și singur.

– Desigur, Domnia-Ta.

– În concluzie, Rabban, două lucruri aștept de la Arrakis: venituri și o mină de fier. Să nu vezi în neisprăviții ăștia decît ceea ce sînt: sclavi invidioși pe stăpîinii lor și care de-abia așteaptă un prilej să se răscoale. Nu trebuie să ai față de ei nici cea mai mică fărîmă de compătimire sau de îndurare.

– Dar e posibil să extermini populația unei întregi planete? întrebă Rabban.

– Să extermini? exclamă surprins Baronul, săltîndu-și capul. Cine-a vorbit de exterminare?

– Păi, mi-am închipuit că ai de gînd s-o repopulezi cu noi bra...

– Am spus să *storci*, nepoate, nu să extermini. Nu-i nevoie să stîrpești populația, ci numai s-o îngenunchiezi. Trebuie să procedezi ca un carnivor, băiatul meu.

Baronul surise – un suris de prunc, pe o față bucălată, cu gropițe în obraji.

– Carnivorul nu cunoaște răgaz. Nici milă. Să nu le dai răgaz. Mila-i o himeră. Mila poate fi învinsă de chiorăiturile de foame ale stomacului, de setea care arde gitlejul. Trebuie să fii veșnic înfometat și insetat.

Își mîngîie rotunjimile de sub suspensii, adăugă:

– Ca mine.

– Am înțeles, Domnia-Ta.

Rabban își plimbă ochii de colo-colo.

– Așadar totu-i limpede, nepoate?

– Afară de un singur lucru, unchiule: planetologul... Kynes.

– A, da... Kynes.

– E omul Împăratului, Domnia-Ta. Poate să umble pe unde-i pofteste inima. Și are relații foarte strînse cu fremenii... S-a căsătorit cu una de-a lor.

– Pînă miine la apusul soarelui, Kynes va fi mort.

– Unchiule, asasinarea unui slujitor imperial e o treabă primejdioasă.

– Cum îți închipui c-am ajuns atît de repede, așa departe? întrebă Baronul. Vorbise cu glas scăzut, încărcat de-un înțeles inexprimabil. Oricum, n-aveai de ce să te temi. Kynes n-ar fi putut să părăsească niciodată Arrakisul. Ai uitat că-i sclavul mirodeniei.

– Așa e!

– Cei care *știu* ce e melanjul, n-ar îndrăzni în ruptul capului să-și periclitizeze "hrana", rosti Baronul. Și Kynes știe, cu siguranță.

– Uitasem.

Se priviră lung, în tăcere.

În cele din urmă, Baronul spuse:

– Fiindcă tot veni vorba... Ca primă urgență, te vei ocupa de aprovizionarea mea. Mai am un stoc secret, dar raidul sinucigaș al oamenilor Ducei mi-a prăpădit aproape toate rezervele destinate vînzării.

Rabban încuviință cu un gest al capului.

– Am înțeles, Domnia-Ta.

Baronul se luminează la chip.

– Deci! Miine dimineată o să-i aduni pe toți cei care-au mai rămas din aparatul administrativ și-o să le spui așa: "Sublimul nostru Împărat Padișah m-a însărcinat să iau în primire această planetă și să pun capăt tuturor neînțelegerilor".

– Pricep, Domnia-Ta.

– Pe-asta sînt sigur c-o pricepi. Restul amănuntelor le vom discuta miine. Acum vreau să-mi termin somnul.

Baronul dezactiva pentascutul de la ușă, îl urmări cu privirea pe nepotul său, care dispăru pe coridor.

Un creier ca un tanc, gîndi Baronul. Și-o minte blindată, o minte de mușchi. Cînd va fi terminat cu ei, arrakienii nu vor mai fi decît o piftie însîngerată. Și-atunci îl voi trimite pe Feyd-Rautha să-i dezrobească și-l vor întîmpina ca pe-un mintuitor. Îl vor adora pe Feyd-Rautha. Îl vor binecuvînta pe Feyd-Rautha cel milostiv, care îi va salva din ghearele Bestiei. Feyd-Rautha va fi omul pe care-l vor urma și pentru care vor fi

gata să-și dea viața... Pînă atunci, băiatul va învăța să asuprească fără să se teamă de pedeapsă. Sint sigur că el e cel de care avem nevoie. Ah, și ce trup încîntător are! într-adevăr, un băiat adorabil!

La cincisprezece ani, învățase deja tăcerea.

Fragment din Istoria copilului Muad'Dib de prințesa Irulan

ÎN TIMP CE SE LUPTA CU comenzile topterului, Paul își dădu seama că mecanismul percepției sale supramentatice calcula pe baza unei mulțimi de amănunte fragmentare, sortind forțele învălmășite ale furtunii. Înregistra fronturi de praf, tălăzuiri, întrepătrunderi de turbulență, vârtejuri.

Interiorul cabinei era o cutie agitată, luminată de radiația verde a cadranelor de pe tabloul de bord. Curgerea cafenie a prafului de afară părea uniformă, dar simțul său lăuntric începuse să vadă prin perdeaua aceea groasă.

Trebuie să aleg un vârtej potrivit, își spuse.

Simțise de mai multă vreme că puterea furtunii slăbise, deși rafalele continuau să zguduie aparatul. Așteptă o nouă turbulență.

Vârtejul se anunță cu o rafală neașteptată, care scutură violent nava. Paul își învinse teama și înclină brusc topterul spre stînga.

Jessica observă manevra pe sfera de navigație.

— Paul! țipă.

Tromba îi întoarse, îi răsuci, îi răsturnă. Vârtejul smulse topterul și-l înălță ca pe o așchie într-un gheizer, îl scupă în sus, în afară — un grăunte înaripat în inima unei volbure de praf, luminate de discul celei de-a doua luni.

Paul se uită în jos, văzu stîlpul durat din praf de vîntul fierbinte care îi expulzase, văzu furtuna muribundă tirîndu-se mai departe, ca un fluviu de nisip pe întinsul deșertului — o meandă șerpuint cenușie, în lumina lunii, mai mică, tot mai mică, pe măsură ce topterul continua să urce în hornul de aer cald.

— Am ieșit, șopti Jessica.

Paul viră larg, scoase aparatul din pîcla prafului, cercetă cerul nopții.

— Le-am scăpat printre degete, spuse el.

Jessica își simți inima bătându-i năvalnic. Își impuse calmul, privi furtuna care se depărta. Simțul timpului îi spunea că fuseseră tîriți de forțele turbate ale stihiei vreme de patru ceasuri, dar o fărîmă din mintea ei înregistrase intervalul cit o viață de om. I se părea că se născuse din nou.

Totul s-a petrecut ca în litanie, gîndi ta. Am înfruntat frica și furtuna, fără să ne opunem. Furtuna a trecut prin noi, pe lîngă noi. A trecut și noi am rămas.

— Nu-mi place sunetul aripilor, spuse Paul. Cred că avem o avarie.

Miinile îi simțeau smuciturile din comenzi, zbaterea rănită a zborului. Scăpaseră de furtună, da. Dar el nu reușise încă să iasă la un liman de unde să poată avea o privire globală cu viziunea lui preștientă. Totuși... erau salvați! Și Paul simți că întreaga sa ființă tremura în pragul unei revelații.

Tremurul puse dintr-o dată stăpînire pe tot trupul lui.

Senzația era fascinantă și înfricoșătoare, iar mintea lui începu să caute febril o explicație. Intuia că fenomenul se datora în parte alimentației saturate de mirodenie. Dar i se părea că restul se datora litaniei; ca și cînd cuvintele rugăciunii ar fi avut o putere proprie.

"Nu trebuie să mă tem.."

Cauză și efect: scăpase cu viață dintr-o încheștare cu forțe ostile și se simțea la un pas de dobîndirea unei conștiințe de sine care n-ar fi apărut niciodată fără magia litaniei.

În memorie îi răsunară cuvintele din Biblia Catolică Portocalie: "*Ce simțuri ne lipsesc, de nu putem vedea și auzi o altă lume în jurul nostru?*"

— Stînci peste tot, rosti Jessica.

Paul se concentră din nou la zbuciumul topterului, își scutură capul ca să-și limpezească gîndurile. Privi în direcția în care arăta mama sa, zări formele de relief, pete negre pe suprafața nisipului — în față, spre dreapta. Simți brusc un curent de aer în jurul gleznelor, foșnet de praf în cabină. Undeva era o spărtură... Altă rană de pe urma furtunii.

— Cred că-i mai bine să aterizăm pe nisip, spuse Jessica. Poate că aripile n-or să reziste la frînare.

Paul arătă cu capul un șir de creste stîncose, măcinate de vînt, care se înălțau dintre dune în zona luminată de lună din fața lor.

— Aterizez lîngă Stîncile de colo. Verifică-ți centura!

Jessica îi urmă îndemnul, gîndind: *Avem apă și distraie. Dacă găsim de mîncare vom putea să*

rezistăm mult timp în pustiul de dedesubt. Aici trăiesc fremenii. Ce fac ei putem face și noi.

– Cum vezi c-am oprit, o iei la fugă spre stînci, spuse Paul. De raniță mă ocup eu.

– De ce să... Tăcu brusc, dădu din cap. Înțeleg, viermii.

– *Prietenii noștri*, viermii, o corectă el. Or să înghită topterul. Nu va mai afla nimeni unde-am aterizai.

Cît de precis judecă, observă ea.

Începură să coboare — mai jos... și mai jos...

Deplasarea navei deveni dintr-o dată mișcare năvalnică, perceptibilă — umbre fulgerătoare de dune, stînci ca niște insule înălțîndu-se brusc și dispărînd în spatele lor. Cu o zguduitură ușoară, topterul șterse creasta unei dune, trecu o vale de nisip, atinse altă dună.

Folosește nisipul ca să reducă viteza, gîndi Jessica și își îngădui o clipă de admirație pentru ingeniozitatea fiului ei.

– Ține-te bine! o preveni Paul.

Trase frînele aripilor, mai întii ușor, apoi tot mai tare și mai tare. Le simți inhățînd aerul, observă că viteza navei scade vertiginos. Auzi urletul vîntului în interfoliile suprapuse și în carenajele care alcătuiau penajul aripilor.

Brusc, fără nici o pîriitură de avertisment, aripa stîngă avariata de furtună se răsuci în sus, se întoarse izbindu-se de fuselaj, Topterul făcu un salt peste vîrfurile unei dune, se răsuci violent spre stînga, derapa pe versantul opus, apoi se opri înfigîndu-și botul în duna următoare, într-o cascadă de nisip. Zăceau răsturnați pe partea aripii rupte, cu aripa dreaptă ațintită spre stele.

Paul își desprinsese cu o singură smucitură centura de siguranță, se întinse pe deasupra mamei sale, apăsă clanța ușii, împinse cu putere. O ploaie de nisip se prăvăli în cabină, împrăștiind miros uscat, de cremene arsă. Paul se întoarse, trase ranița din spatele scaunelor, observă că mama sa își desfăcuse centura. Jessica se cățăără pe brațul scaunului din dreapta și ieși pe învelișul de metal al topterului. El o urmă, trăgînd ranița de bretele.

– Fugi! strigă.

Arătă spre versantul dunei. Dincolo de creastă se profila turla plată a unei stînci roase de vînt și de nisip.

Jessica sări pe sol și începu să alerge, împiedicîndu-se și alunecînd pe panta abruptă a dunei. Îl auzi pe Paul gîfîind în urma ei. Cînd ajunseră sus, văzură că se aflau pe o movilă de nisip a cărei creastă se prelungea în linie curbă, spre grupul de stînci.

– Dă-i drumul pe creastă, porunci Paul. Ajungem mai iute.

Porniră în goană spre stînci, luptîndu-se din răspuțeri cu nisipul care îi trăgea de picioare.

Un sunet care părea să fi apărut din senin le atrase atenția: o șoaptă surdă, un sîsiit, un hîrșîit abraziv.

– Viermele! gîfii Paul.

Sunetul crescuse.

– Mai iute!

Prima limbă de grohotiș se ivi ca o plajă ieșind din nisip la mai puțin de zece metri în fața lor, cînd auziră din spate scrișnete și sunete de metal zdrobit.

Paul își trecu ranița pe brațul drept, apucînd-o strîns de bretele, O simți izbindu-i-se de șold, în timp ce fugea. Cu cealaltă mînă înșfăcă brațul mamei sale. Străbătura petecul de grohotiș, începură să urce o pantă accidentată, printr-un fel de canal întortocheat pe care-l săpase vîntul. Răsuflarea li se făcu sacadată, zgîriindu-le parcă gîtlejurile uscate.

– Nu mai pot, gemu Jessica.

Paul se opri, o împinse într-o strungă din stîncă, se întoarse și privi în jos, spre deșert. Un deal mișcător se deplasa paralel cu insula lor de piatră — unde luminate de lună, valuri de nisip. Un mușuroi gigantic a cărui creastă se înălța pînă la nivelul ochilor lui Paul, deși se afla la aproape un kilometru distanță. Urma rectilinie, lăsată de-a curmezișul dunelor aplatizate de trecerea sa, se abătea o singură dată — o buclă scurtă, spre petecul de deșert unde abandonaseră epava ornitopterului.

Aeronava dispăruse.

Uriașul mușuroi se depărtă spre deșert, se întoarse iarăși pe propriile-i urme, adulmecînd parcă.

– E mai mare decît astronavele Ghildei, șopti Paul. Am auzit că viermii din largul deșertului sînt mari, dar nu mi-am închipuit... cît de mari.

– Nici eu, veni ca un ecou șoapta Jessica.

Din nou, colosul se depărtă de stînci, apoi părăsi brusc locul, lăsînd o urmă arcuită spre orizont. Ascultară pînă ce sunetul trecerii sale se pierdu în foșnetul vag al nisipurilor din jur.

Paul inspiră adînc, își ridică ochii spre crestele argintate de lună și cită din Kitab al-Ibar:

– "Călătorește noaptea și odihnește-te ziua la umbră."

Se uită la mama sa:

– Mai avem cîteva ore pînă în zori. Poți să mergi?

– Îndată.

Paul păși pe un prag de piatră, își atîrnă ranița în spinare și își aranjă bretelele. Rămase nemișcat, cu paracompasul în mînă.

– Să-mi spui cînd ești gata, rosti el.

Jessica ieși din strunga stîncii, simțind că își recăpătase puterile.

– Încotro?

– Drept înainte, răspunse Paul și arătă cu mîna. Să vedem unde ne scoate lanțul ăsta de stînci.

– În inima deșertului, zise ea.

– A deșertului fremen, murmură el.

Și tăcu, tulburat deodată de amintirea unui peisaj stîncos ce i se arătase într-una din viziunile preștiente de pe Caladan. Văzuse deșertul acesta. Numai că unghiul din care-l văzuse atunci fusese ușor diferit. Peisajul i se infiltrasă în conștiință ca o imagine optică absorbită de memorie și acum, suprapusă scenei reale, imaginea părea imperfect înregistrată. S-ar fi zis că imaginea din viziune se mișcase și se apropiase de el din alt unghi, în timp ce el rămăsese pe loc.

În viziunea aceea era și Idaho cu noi, își aminti el. Acum însă, Idaho e mort.

– Vezi vreo cale? întrebă Jessica, interpretîndu-i greșit șovăiala.

– Nu, răspunse el. Mergem drept înainte.

Își săltă mai bine ranița pe umeri și porni în susul șanțului îngust, pe care nisipul purtat de vînt îl săpase în stîncă. Șanțul îi duse pînă la un platou scaldat în lumina lunii. De la nivelul platoului, panta urca, în terase, spre sud.

Paul se apropie de prima terasă, se cătără pe ea; Jessica îl urmă.

După cîteva clipe, observă că înaintarea lor era o chestiune de moment și de specific – pungile de nisip dintre stînci care le încetineau mersul, muciile erodate de vînt care le tăiau mîinile, obstacolele de tot felul care-i opreau și-i sileau să opteze: traversare sau ocolire? Terenul le impunea ritmul pe care-l vroia. Nu vorbeau decît atunci cînd era strict necesar... Cu voci răgușite, gîtuite de efort.

– Ai grijă cum calci... Nisipul de pe terasă alunecă!

– Vezi să nu te lovești de pragul de sus!

– Rămii sub cornișă; avem luna-n spate și de deasupra se poate vedea orice mișcare.

Paul se opri într-o scobitură, își propti ranița pe un pervaz îngust.

Jessica se rezemă lingă el, binecuvîntînd momentul de repaus. Îl auzi pe Paul trăgîndu-și tubul distraiului. Sorbi și ea din apa regenerată a trupului ei. Era sălcie și Jessica se gîndi la apele de pe Caladan – o fîntînă adîncă, ogîndind un petec de cer, belșugul de umiditate pe care nici măcar nu-l băgai de seamă... decît atunci cînd apa avea formă, sau cînd reflecta lumina, sau cînd îi auzeai susurul, în apropiere.

Un răgaz, își spuse. Un răgaz de odihnă... odihnă adevărată.

Se gîndi apoi că mila însemna acordarea unui răgaz, chiar și a unui răgaz de-o clipă. Nu exista milă unde nu putea să existe răgaz.

Paul se smulse de lingă pervazul de piatră, se întoarse, porni pieptiș pe panta abruptă. Jessica îl urmă suspinînd.

Ajunseră pe un prag lat, care dădea ocol peretelui vertical al unei stînci înalte. Începură din nou să avanseze, în ritmul neregulat la care îi silea acest tărîm al sfărîmăturilor.

Jessica avea impresia că noaptea era dominată de nivelurile de mărunțire a materiei de sub tălpile și mîinile lor – bolovani, grohotiș, rocă pisată, grăunți de nisip, nisip obișnuit, praf, pulbere fină...

Pulberea înfunda filtrele nazale și trebuia suflată afară. Straturile subțiri de nisip și grohotișul erau instabile cînd acopereau suprafețe de piatră și te puteau face să-ți rupi gîtul. Fragmentele de rocă tăiau.

Iar omniprezentele petece de nisip le poticneau întruna pașii.

Paul se opri brusc, la marginea unei platforme și o prinse de mijloc pe mama sa, care dăduse peste el.

Își întinse mîna spre stînga și femeia se uită în direcția pe care i-o indica. Se aflau pe vîrful unei faleze, cu deșertul întinzîndu-se ca un ocean încremenit, la vreo două sute de metri sub ei – valuri nemișcate, poleite de razele lunii, umbre prelungi, arcuite, Înșiruindu-se unele după altele. Undeva, departe, se deslușea, ca prin pîclă, silueta vagă și cenușie a unui alt masiv stîncos.

– Nisip, spuse Jessica. Deșert deschis.

– O porțiune destul de mare, incuviință Paul și glasul îi sună înfundat de sub clapa filtrului.

Jessica își roti privirea dintr-o parte în alta... Nisip peste tot.

Paul scruta marea de dune din față, urmărind o bucată de vreme prelingerea umbrelor mișcate de trecerea lunii.

– Sînt vreo trei sau patru kilometri pînă dincolo – spuse, în cele din urmă.

– Și viermi, adăugă ea.

– De bună seamă.

Jessica își simți oboseala, durerea din mușchi care îi amorțea simțurile.

— Nu vrei să ne odihnim puțin și să mâncăm?

Paul își scoase umerii din bretele, se așeză, se aplecă deasupra raniței. Sprijinindu-se cu o mină de umărul său, Jessica se lăsă anevoie pe tancul de piatră, alături de el. În timp ce se așeza, îl auzi scotocind în raniță.

— Poftim, spuse el.

Îi simți degetele uscate virindu-i în palmă două capsule tonice.

Le înghiți, sorbi în silă puțină apă din tubul distraiului.

— Bea toată apa, o îndemnă Paul. Axiomă: cel mai bun loc în care-ți poți păstra apa e propriul tău corp. Ți menține energia. Te fortifică. Ai încredere în distrai.

Ea îi dădu ascultare, își goli buzunarele colectoare, simți că prinde iarăși puteri. Apoi se gândi cât de tihnit era momentul acesta de oboseală și de odihnă și își aminti că îl auzise odată pe războinicul-trubadur Gurney Halleck recitând: "Mai bine o-mbucătură uscată și pacea pe care-o aduce cu ea, decît o casă plină de pizmă și de inimă rea."

Repetă versurile cu voce tare.

— Gurney, rosti. Paul.

Jessica sesiză intonația, felul în care pronunțase numele, de parcă ar fi pomenit de un mort. Gîndi: *Are dreptate; poate că bietul Gurney nu mai e printre cei vii.* Forțele armate ale Atreizilor fuseseră nimicite. Oamenii lor erau ori morți, ori prizonieri, ori pierduți — ca și ei — în pustiul acesta unde nu exista apă.

— Gurney găsea întotdeauna citatul potrivit, la momentul potrivit, spuse Paul. Parcă-i aud și-acum: "Și voi secătui riurile și voi da țara pe mîna hainilor; și voi lăsa țara și tot ce-i în ea să piară de mîna străinilor."

Jessica își închise ochii. Patosul din vocea fiului ei o mișcase aproape pînă la lacrimi.

Trecură cîteva clipe.

— Cum te... simți? întrebă brusc Paul.

Ea înțelese că întrebarea se referea la sarcina ei, spuse:

— Sora ta nu se va naște decît peste cîteva luni. Mă simt... aptă din punct de vedere fizic.

Și gîndi: *Cît de rezervată îi vorbesc propriului meu fiu!* Apoi, pentru că educația Bene Gesserit nu-i îngăduia să lase neexplicată ciudătenia acestei reacții, căută și găsi motivul rigidității ei: *Mi-e frică de fiul meu; mi-e frică de stranietatea lui; mi-e frică de ce-ar putea să vadă în viitorul nostru, de ce mi-ar putea spune.*

Paul își trase gluga pe ochi, ascultă sunetele nopții... Ca o foială de insecte. I se păru că plămîni i-s plini de propria sa tăcere. Îl mînca nasul. Se scărpină, își scoase filtrele și simți imediat mirosul pătrunzător de scorțișoară.

— E mirodenie pe undeva, pe-aproape, spuse.

O adiere ușoară de vînt îi mîngîie obrajii, îi umflă faldurile burnuzului. Nu era vînt prevestitor de furtună — învățase deja să deosebească o boare de alta. Spuse:

— În curînd se crapă de ziuă.

Jessica dădu din cap.

— Nu putem traversa nevătămați nisipurile din față, decît într-un singur chip, urmă el. Așa cum fac fremenii.

— Și viermii?

— Dacă fixăm unul dintre toboșarii din fremkit la baza stîncilor, o să-i dăm de lucru unui vierme o bucată de vreme.

Jessica privi fișia de deșert care se așternea, luminată de lună, între ei și celălalt afloriment.

— Destulă vreme ca să străbatem patru kilometri? întrebă ea.

— Poate. Dacă vom avea grijă să nu facem decît zgomote *naturale*, din cele care nu atrag viermii...

Paul privi atent întinderea de nisip, scormonind în memoria sa preștientă, tatonînd enigmaticele referiri la toboșari și cîrlige, pe care le citise în manualul din fremkit. I se părea straniu faptul că ori de cîte ori se gîndea la viermi nu simțea decît groază. Știa, ca și cum dovada acestui adevăr se afla chiar în pragul percepției sale, că viermii nu trebuiau temuți, ci respectați... dacă... dacă...

Își scutură capul.

— Zgomote aritmice, spuse Jessica.

— Cum? A! Da... Dacă vom merge cu pași poticniți... Nisipul se mișcă deseori din senin, se produc alunecări. Viermii nu pot să alerge de colo-colo pentru fiecare foșnet de la suprafață. Dar, înainte de-a începe traversarea, va trebui să fim perfect odihniți.

Privi peretele stîncii, observînd scurgerea timpului în umbrele verticale proiectate de lună.

— Peste o oră se luminează de ziuă.

— Unde o să ne adăpostim peste zi? întrebă ea.

Paul se întoarse spre stînga, arătă cu degetul.

— În partea aceea, faleza cotește spre nord. După cît de erodate sînt stîncile, e versantul expus vîntului. Probabil că-i plin de crevase adînci.

– N-ar fi bine să pornim chiar acum?

Paul se sculă în picioare, o ajută să se ridice.

– Ești sigură că ești destul de odihnită ca să cobori? Aș vrea să ajungem cât mai aproape de nivelul deșertului înainte de-a întinde cortul

– Sînt odihnită, răspunse ea. Îi făcu semn s-o ia înainte.

Paul ezită, apoi ridică ranița, și-o agăță de umeri și începu să coboare.

Măcar de-aia fi avut suspensii, gîndi Jessica. Un simplu salt și ani fi ajuns jos. Dar poate cei și suspensiile trebuie evitate aici. Poate că atrag viermii, ca și scuturile.

Ajunseră la un șir de praguri care coborau brusc, iar la capătul lor dădură de o fisură a cărei intrare era scaldată de razele lunii:

Paul coborî primul, pășind atent, dar grăbit. Știa că în curînd nu vor mai putea profita de lumina lunii. Se scufundară într-o lume de umbre din ce în ce mai întunecate. De jur împrejur, forme incerte de stînci se înălțară spre stele. Pereții fisurii se apropiară brusc la vreo zece metri unul de celălalt și cei doi văzură că se aflau pe marginea unei pante abrupte de nisip cenușiu, care se afunda în beznă.

– O să putem coborî? șopti Jessica.

– Cred că da, îi răspunse Paul.

Pipăi nisipul cu vârful piciorului.

– Ne dăm drumul pe tălpi, spuse. Întii cobor eu. Așteaptă pînă auzi că m-am oprit.

– Ai grijă, îl povățui ea.

Paul înaintă și se lăsă să alunece la vale pe suprafața afinată. Se opri pe un platou aproape orizontal, de nisip bătătorit, înconjurat din toate părțile de pereții înalți ai crevasei.

În clipa următoare, auzi în spatele lui zgomot de nisip dislocat. Încercă să străpungă cu privirea beznă din susul pantei, dar o cascadă de nisip se prăvăli peste el, dezzechilibrîndu-l. Apoi se așternu liniștea.

– Mamă? îngînă el.

Nici un răspuns.

– Mamă?

Aruncă ranița, se năpusti în sus, pe pantă, se împiedică în nisip, începu să scormonească, să sape, aruncînd nisipul ca un dement.

– Mamă! bolborosi. Mamă, unde ești?

O nouă cascadă de nisip se prăbuși, îngropîndu-l pînă la mijloc. Se smulse cu mișcări turbate din troianul moale.

A tîrît-o avalanșa, gîndi. A îngropat-o. Trebuie să-mi păstrez calmul și să judec bine ce am de făcut. N-o să se asfixieze imediat. Își va înăbuși panica și va aștepta în suspensie bindu ca să-și reducă nevoia de oxigen. Știe că voi săpa ca s-o dezgrop.

Prin procedeul Bene Gesserit pe care-l învățase de la ea își liniști bătăile sălbatice ale inimii, își alungă toate gîndurile, lăsîndu-și mintea ca o tablă curată, pe care să se înscrie de la sine evenimentele din ultimele clipe. Memoria îi reproduse cu fidelitate fiecare fragment de sunet al prăbușirii și fiecare indiciu al mișcării nisipului, într-o retrospectivă interioară a cărei derulare lentă era contrastul desăvîrșit al fracțiunii de secundă de timp real, care îi fu necesară minții sale pentru rememorare.

Brusc, urcă pieziș panta, sondînd cu precauție pînă cînd ajunse la peretele fisurii, la colțul de stîncă ieșit în afară. Începu să sape, îndepărtînd nisipul cu grijă, ca să nu provoace altă avalanșă. Dădu peste o bucată de pînză. Săpă în jurul ei, găsi un braț. Cu mișcări delicate, urmări forma brațului, a umerilor, îndepărtă nisipul de pe fața Jessicăi.

– M-auzi? șopti el.

Nu-i răspunse.

Săpă înfrigorat, îi eliberă umerii. O simți atîrnînd moale, dar detectă un puls slab.

Suspensie bindu, se liniști.

O dezgropă pînă la șolduri, își viri umerii sub brațele ei și începu s-o tragă spre baza pantei, mai întii încet, apoi tîrînd-o din ce în ce mai iute, căci simțise nisipul de deasupra cedînd. Trase mai tare, mai iute, icnind de efort, luptîndu-se să-și păstreze echilibrul. În momentul în care ajunse pe platoul ferm de pe fundul fisurii, sălîndu-i trupul pe umăr și rupînd-o la fugă, întreaga limbă de nisip se prăvăli la vale, eu un șuierat puternic, al cărui ecou făcu să vuiască pereții înalți dimprejur.

Paul se opri la capătul crevasei, care se deschidea brusc către șirurile de dune ale deșertului, aflate la vreo treizeci de metri mai jos. Întinse cu băgare de seamă trupul mamei sale pe nisip, îi șopti cuvîntul menit s-o trezească din catalepsie.

Jessica își reveni încet, răsufînd din ce în ce mai adînc.

– Eram sigură c-ai să mă găsești, murmură ea.

Paul privi peste umăr spre gura fisurii.

– Poate că era mai bine să nu te găsesc.

– Paul!

– Am pierdut ranița, spuse el. S-au prăvălit peste o sută de tone de nisip... cel puțin.

– S-a dus tot?

– Rezerva de apă, distilcortul... Tot ce contează. Își pipăi buzunarele. O să putem admira pe-ndelete împrejurimile locului în care ne vom sfârși zilele.

În momentul acela, undeva în stînga, dincolo de pereții crevasei, soarele se ridică la orizont. Pe întinderea de nisip a deșertului pîlpîră culori. Un cor de păsări prinse să cînte prin cotloanele tainice dintre stînci.

Dar Jessica nu-și desprinsese privirea de la chipul deznădăjduit al fiului ei. Își acordă vocea cu nuanțe de dispreț; întrebă:

– Așa ai învățat să te porți?

– Nu pricepi? izbucni el. Tot ce ne trebuia ca să putem supraviețui zace sub mormanul ăla de nisip!

– M-ai găsit pe mine, spuse ea și de data aceasta vocea îi sună blîndă, liniștitoare.

Paul se ghemui pe vine.

Își întoarse capul, privi către noul povîrniș care se formase în interiorul fisurii, cercetîndu-i atent, examinînd friabilitatea nisipului.

– Dacă am reuși să imobilizăm o suprafață mică a pantei și porțiunea de sus a peretelui unei gropi am putea săpa un puț pînă la ranița. Niște apă ar rezolva problema numai că n-avem destulă apă ca să... Tăcu brusc, apoi exclamă: Spuma!

Jessica nu scoase nici un cuvînt, de teamă să nu-i tulbure lanțul raționamentului.

Paul își întoarse privirea spre dune. Mai întii nările, apoi ochii lui căutară, depistară direcția, își fixară atenția asupra unei pete întunecate de nisip, aflată sub ei.

– Mirodenia, murmură el. E o substanță puternic alcalină. Iar bateria compasului e acidă.

Jessica se ridică brusc în capul oaselor.

Paul nu-i dădu nici o atenție, sări în picioare și într-o clipă ajunse la marginea platoului bătătorit de vînt, care se întindea de la gura crevasei pînă la nivelul deșertului.

Jessica îi urmări mersul voit poticnit pe suprafața nisipului: pas... pauză, pas-pas... tîrșuit... pauză...

Umbletul era lipsit de cadența care ar fi putut da de știre unui vierme la pîndă că printre dune se mișca o făptură străină deșertului.

Paul ajunse la petecul de mirodenie, își sunteți poala mantiei, depuse în ea un pumn de melanj, se întoarse la baza fisurii. Răsturnă mirodenia pe nisip, în fața Jessicai, se lăsă pe vine și începu să-și demonteze paracompasul cu vîrfurile cuțitului. Mai întii desprinsese capacul. Își scoase cingătoarea, o întinse pe jos, rîndui pe ea piesele demontate, puse de-o parte bateria. Apoi extrase mecanismul cadranului, îl depuse pe cingătoare, păstră în mîna cutia goală a instrumentului.

– Ai nevoie de apă, spuse Jessica.

Paul apucă între buze tubul colector de la gît, trase o gură de lichid, o scuipă în cutie.

Dacă nu reușește, a irosit zadarnic o înghițitură de apă, gîndi Jessica. Dar... de fapt nu va mai avea importanță.

Paul străpunsese cu vîrfurile cuțitului bateria, scutură cristalele în apă. Se produse o ușoară efervescență, apoi lichidul se liniști.

Ochii Jessicai sesizară mișcare deasupra lor. Își ridică privirea și văzu mai mulți șoimi, aliniați pe buza de sus a fisurii. Priveau fix căpăcelul cu apă din mîna lui Paul.

Maică Mare! gîndi ea. Sînt în stare să simtă apa de la asemenea distanță!

Paul fixă capacul pe cutia paracompasului, lăsînd liber orificiul în care fusese montat butonul de reglaj. Cu instrumentul modificat într-o mîna și cu o cantitate mică de mirodenie în cealaltă se duse apoi la baza povîrnișului, începu să urce. examinînd suprafața nisipului. Mantia i se legăna de colo-colo, lipsită de strînsoarea cingătorii. Continuă să înainteze în susul pantei, stîrnind pîrîiașe de nisip, răscolind praful.

Se opri brusc, introduse o fărîmă de mirodenie în cutia paracompasului, scutură instrumentul.

Prin orificiul butonului de reglaj țîșni un jet spumos de culoare verde. Paul îndreptă jetul subțire spre suprafața pantei, aplică un cordon îngust și lung, începu să îndepărteze nisipul de dedesubt, imobilizînd peretele cavității cu noi jeturi de spumă.

Jessica veni la baza pantei, întrebă:

– Te pot ajuta cu ceva?

– Urcă lingă mine și sapă, spuse el. Trebuie să adîncim groapa vreo trei metri. Lucrăm pe dibuite. Observă că instrumentul nu mai improșcă spumă, strigă: Repede! Nu știu cît timp poate ține spuma nisipul.

Jessica se cățără lingă Paul, care introduse încă puțină mirodenie în cutie și-o scutură. Un nou jet de spumă țîșni prin orificiu.

În timp ce Paul aplica bariera de spumă, Jessica începu să sape cu amîndouă mîinile, aruncînd nisipul la vale.

– Ce adîncime ai spus? întrebă ea gîfînd.

— Vreo trei metri. Iar poziția nu-i decît aproximativă. S-ar putea să fim nevoiți să lărgim groapa. Făcu un pas lateral, alunecînd pe nisipul nesigur. Orientează gaura spre tine. Nu săpa vertical.

Jessica îi urmă sfatul.

Încet, încet, groapa se adînci pînă cînd ajunse la același nivel cu suprafața platoului, dar nu dădură de raniță.

Să fi greșit calculul? se întrebă Paul. *Am greșit prima dată, cînd m-am lăsat pradă panicii. Să-mi fi afectat panica de la început capacitatea de calcul?*

Se uită la paracompas. Nu mai rămăseseră decît cîteva picături de infuzie acidă.

Jessica îl privi din groapă, trecîndu-și peste față o mînă pătată de spumă. Ochii ei întîlniră ochii lui Paul.

— Sapă în peretele superior, spuse el. Cu grijă, însă!

Adăugă încă o fărîmă de mirodenie în cutie, lăsă spuma să se răspîndească în jurul mîinilor Jessicăi care începu să sape vertical în peretele oblic al gropii. La a doua mișcare mîinile îi atinseră ceva tare.

Încet, dezgropă o bucată de bretea cu o cataramă din plastic.

— Stai! rosti Paul, aproape șoptit. S-a terminat spuma!

Jessica rămase nemișcată, cu breteaua în mînă, își ridică ochii spre el.

Paul aruncă paracompasul gol pe platoul de jos, spuse:

— Dă-mi mîna liberă. Acum fii atentă: am să te trag lateral și în jos. Să nu dai drumul bretelei. De sus nu se mai poate prăvăli cine știe ce greutate. Versantul s-a stabilizat. Nu trebuie decît să am grijă să-ți rămînă capul deasupra. După ce groapa se va umple cu nisip, o să te scot cu raniță cu tot.

— Înțeleg.

— Gata?

— Gata, răspunse ea, strîngînd cu putere breteaua.

Cu o singură smucitură, Paul o trase pe jumătate afară din groapă, ferindu-i capul în clipa în care bariera de spumă cedă și nisipul alunecă la vale. Jessica rămase îngropată pînă ia mijloc, cu brațul și umărul stîng sub nisip, cu bărbia și obrazul protejate de pulpana mantiei lui Paul. Mușchii încordați ai umărului începură s-o doară.

— Nu i-am dat drumul, spuse.

Precaut, Paul își afundă mîna în nisip, pe lîngă umărul ei, găsi breteaua.

— Tragem amîndoi deodată, zise el. Fără să smucim. Să nu cumva s-o rupem.

Noi torente de nisip alunecară la vale în timp ce trăgeau sacul.

Cînd breteaua apără la suprafață, Paul se opri, îi ajută mamei sale să iasă afară. Apoi traseră împreună fremkitul către baza pantei.

Cîteva clipe mai tîrziu, se aflau amîndoi pe platoul de la gaura fisurii, cu ranița între ei.

Paul se uită la mama sa. Fața și mantia îi erau murdare de spumă și de nisipul care aderase pe porțiunile unde spuma se uscaseră. Părea că slujise drept țintă unui bombardament cu bulgări umezi, de nisip verde,

— Grozav mai arăți, spuse el.

— Nici cu tine nu mi-e rușine, replică ea.

Izbucniră în ris amîndoi, tăcură.

— N-ar fi trebuit să se întîmple ce s-a întîmplat, spuse Paul. Am fost imprudent.

Ea dădu din umeri. Grăunți lipicioși de nisip i se desprinseseră de pe mantie.

— Pînă întind cortul, dezbracă-ți mantia și scutur-o, adăugă el. Apoi ridică ranița și se duse cu ea la baza stîncilor.

Jessica dădu din cap, simțîndu-se deodată prea sleită pentru a mai răspunde.

— Sînt găuri de ancorare în rocă, îl auzi după cîteva clipe. A mai poposit cineva aici.

Nici nu-i de mirare, gîndi ea în timp ce-și curăța mantia. Era un loc prielnic, apărat de metereze de piatră și cu alt grup de stînci la vreo patru kilometri în față — destul de sus față de nivelul deșertului, pentru a fi ferit de viermi și destul de jos ca să se poată ajunge rapid la marginea nisipurilor, pentru o traversare.

Se întoarse, văzu că Paul înălțase cortul a cărui emisferă întinsă pe lonjeroanele arcuite se confundă cu bolovanii și stîncile de la gura crevasei. Paul trecuse pe lîngă ea, se opri ceva mai încolo, își scoase binoclul. Reglă repede presiunea internă a instrumentului, îndreptă oleobiectivele spre faleza îndepărtată care strălucea ca un zid auriu în lumina dimineții.

Jessica se uită la el cum examina peisajul apocaliptic din față, sondînd cu privirea rîurile de nisip și canioanele.

— Vegetație, rosti el deodată.

Jessica se duse la cort, luă cel de-al doilea binoclu din raniță, veni lîngă Paul.

— Acolo, spuse el, ținînd binoclul la ochi cu o mînă și arătînd cu cealaltă.

Jessica privi în direcția pe care i-o indicase.

— Saguaro, murmură ea. Plante pipernicite.

— Or fi oameni prin preajmă, opină Paul.

— Poate că nu-s decît rămășițele unei stațiuni botanice, replică ea, circumspectă.

— Am pătruns mult în zona sudică a deșertului, îi aminti băiatul.

Își luă binoculul de la ochi, începu să-și frămînte pe sub clapa filtrului buzele. Și le simți uscate și aspre; simți și gustul prăfos al setei, pe cerul gurii.

— Mai degrabă cred că-i vorba de-un sălaș fremen, adăugă.

— Oare putem fi siguri că fremenii se vor arăta prietenoși? întrebă ea.

— Kynes ne-a făgăduit ajutorul lor.

Dar cei care trăiesc în deșertul acesta sînt un popor disperat, gîndi ea. Eu însămi am trăit astăzi momente de disperare. Niște oameni sperați ne-ar putea omorî ca să ne ia apa.

Închise ochii și încercă să uite de pustiul din jur, invocînd amintirea peisajelor de pe Caladan. Făcuseră odată un voiaj de vacanță, numai ea și Ducele Leto, pe vremea cînd Paul încă nu se născuse. Survolaseră junglele sudului, cu vegetația lor luxuriantă, apoi orezăriile din delte. Pe cărările care străbăteau covorul verde de dedesubt zăriseră șiruri lungi de furnici — echipe de lucrători, purtîndu-și poverile pe cobilițe cu suspensii. Iar dincolo de țărnul oceanului, văzuseră petalele albe ale felucilor.

A fost odată...

Deschise ochii. Văzu din nou deșertul încremenit, mut, simți dogoarea tot mai fierbinte a zilei. Demonii fără odihnă ai arșiței începuseră deja să frămînte aerul de deasupra nisipurilor. Dincolo de dune, masivul stîncos se vedea ca printr-un geam cu ape.

O ploaie de nisip așternu pentru cîteva clipe o perdea fină, peste gura crevasei. Perdeaua căzu șuierînd subțire, sfîșiata de adierea brizei de dimineață, de filfiitul de aripi al șoimilor care își luară brusc zborul de pe buza prăpastiei. Nisipul se așeză, dar șuieratul rămase. Apoi crescă, transformîndu-se în sunetul care — o dată auzit — nu mai putea fi uitat.

— Un vierme, șopti Paul.

Se ivi în dreapta lor, maiestuos, nepăsător. Mușuroiul gigantic traversă dunele la mică distanță de locul în care stăteau. Gorganul din față se înalță o clipă, apoi se afundă și trecu mai departe, ca o undă în apă. Dispăru după colțul din stînga al stîncilor.

Sunetul scăzu în intensitate, pieri.

— Mai mare decît o fregată spațială, murmură Paul.

Jessica dădu încet din cap, cu ochii pironiți pe suprafața deșertului. Pe unde trecuse viermele, rămăsese iarăși urma aceea amăgitoare. Ca o potecă uriașă, prelungindu-se dureros de nesfirșită în fața lor, spre șanțul pe care-l crestase în linia dreaptă a orizontului.

— După ce ne vom odihni, rosti brusc Jessica, vom relua lecțiile.

Paul își înăbuși un val de minie, spuse:

— Mamă, nu crezi c-am putea renunța la...

— Astăzi te-ai lăsat cuprins de panică. Îți cunoști, poate mai bine ca mine, mintea și nervatura bindu, dar mai ai multe de învățat despre musculatura prana a corpului tău. Organismul acționează uneori de la sine, Paul, iar eu te-aș putea învăța cîte ceva despre asta. Trebuie să ajungi să-ți controlezi fiecare mușchi, fiecare fibră din corp. Trebuie să înveți cunoașterea mîinii. Vom începe cu mușchii falangelor, cu tendoanele palmei și cu extremitățile tactile ale degetelor.

Se întoarse, adăugă:

— Hai, e timpul să intrăm în cort.

Paul își întinse și-și strînsă degetele mîinii stîngi, urmărind-o cu privirea pe mama sa care își strecura trupul prin valva-sfincter a cortului. Înțelese că nu era în stare s-o determine să renunțe la hotărîrea ei... că trebuie s-o asculte.

Indiferent ce-a făcut din mine, am participat în egală măsură, gîndi.

Cunoașterea mîinii!

Își privi mîna. Cît de inadecvată părea, față de creaturi ca viermele pe care îl văzuse mai înainte.

Veneam de pe Caladan — un adevărat rai pentru forma noastră de viață. Pe Caladan nu fusese nevoie să ne creăm un paradis fizic sau un paradis imaginar — avusesem la dispoziție realitatea înconjurătoare. Dar prețul pe care l-am plătit a fost prețul pe care l-au plătit întotdeauna oamenii care au cunoscut paradisul în viața aceasta: ani devenit debili, ne-am pierdut vigoarea.

*Fragment din **Conversații cu Muad'Dib** de prințesa Irulan*

— IATĂ-L, DECI, pe marele Gurney Halleck! spuse omul. Halleck se oprise în mijlocul grotei

circulare, amenajate ca

Încăpere de lucru, și-l privea pe contrabandistul așezat în spatele unui pupitru metalic. Omul purta mantie fremenă. Nuanța spălăcită, de albastru, a ochilor săi arăta că se hrănea și cu alimente importate, încăperea semăna cu centrul de comandă al unei fregate spațiale — un arc de treizeci de grade din perete era ocupat de aparatul de radiocomunicații și de monitoare de imagine, iar de-o parte și de alta se înșirau panouri de vizare și de executare a tirului cu armament telecomandat. Pupitrul de metal se arcuia în continuarea peretelui, curbându-se către centrul camerei.

— Sînt Staban Tuek, fiul lui Esmar Tuek, se prezentă traficantul.

— În cazul ăsta, dumitale trebuie să-ți mulțumesc pentru ajutorul primit, spuse Halleck.

— Ah... recunoștința! făcu traficantul. Ia loc!

Din peretele plin de monitoare culisă un scaun-căuș, de felul celor aflate în astronave, și Halleck se așeză oftînd, simțindu-și dintr-o dată trupul sleit. Își zări imaginea reflectată într-unul dintre ecranele întunecate din spatele traficantului, se încruntă la vederea ridurilor de oboseală care-i brăzdau fața buhăită. Grimasa făcu să-i zvicnească cicatricea de viță neagră de pe falcă.

Halleck își întoarse privirea de la imaginea oglindită, se uită lung la Tuek. Recunoscuse lesne trăsăturile familiale — sprîncenele groase și dese ale tatălui, obrații și nasul ce păreau dăltuite în piatră.

— Oamenii dumitale mi-au spus că Harkonnenii ți-au ucis tatăl, rosti Halleck.

— Harkonnenii sau trădătorul strecurat printre voi, replică Tuek.

Minia birui o parte din oboseala lui Halleck care își îndreptă

spatele, întrebînd:

— Știi cine-i trădătorul?

— Nu sîntem siguri.

— Thufir Hawat o bănuia pe doamna Jessica.

— Ah, vrăjitoarea Bene Gesserit... Poate. Dar Hawat este în clipa de față prizonierul Harkonnenilor.

— Am auzit. Halleck trase adînc aer în piept. Se pare că mai avem de scurtat o grămadă de vieți.

— N-o să facem nimic care s-atragă atenția asupra noastră, spuse Tuek.

Halleck încrămeni.

— Dar...

— Și dumneata, și oamenii dumitale, pe care i-am salvat, sînteți bineveniți printre noi, zise Tuek.

Ți-ai exprimat recunoștința. Perfect! Plățiți-vă datoria! Avem oricînd nevoie de oameni de nădejde. Dar să știi că la cea mai mică acțiune deschisă contra Harkonnenilor, vă lichidăm cît ai bate din palme.

— Dar ți-au asasinat tatăl!

— Poate! Să-ți spun însă ce credea tatăl meu despre cei care acționează fără să se gîndească.

Bătrînul avea o vorbă: "Piatra e grea și nisipul apasă, dar furia neghiobului e o povară care le-ntrece."

— Deci n-ai de gînd să faci nimic? mîrîi Halleck.

— N-am spus asta. Spun doar că n-am nici un chef să periclitez contractul pe care-l avem cu Ghilda.

Ghilda pretinde să procedăm cu băgare de seamă. Dușmanii pot fi nimicîți și pe alte căi.

— Aha!

— Exact. Dacă ții zor nevoie s-o cauți pe vrăjitoarea, n-ai decît. Te preven însă că probabil e deja prea tîrziu... și-n orice caz nai ne-ndoim c-ar avea vreun amestec.

— Hawat a dat rareori greș.

— S-a lăsat capturat de Harkonnenii.

— Crezi că *el* e trădătorul?

Tuek dădu din umeri.

— Ce mai contează? Părerea noastră, este că vrăjitoarea-i moartă. Cel puțin așa sînt încredințați Harkonnenii.

— Am impresia că știți o grămadă de lucruri în legătură cu Harkonnenii.

— Deducții și ipoteze... zvonuri și bănuieli...

— Sîntem șaptezeci și patru de oameni, spuse Halleck. De vreme ce vreți, într-adevăr, să rămînem alături de voi, sînteți convinși că Ducele nostru e mort.

— I-a fost văzut cadavrul.

— A murit și băiatul... domnișorul Paul? Halleck încercă să-și înghită nodul din gît.

— După ultimele noastre informații, și el și maică-sa au pierit într-o furtună de nisip, în plin deșert.

Probabil că nici oasele n-au mai rămas din ei.

— Așadar, a murit și vrăjitoarea... Au murit cu toții.

Tuek dădu din cap; spuse:

— Și după cum se-aude, Dune va intra din nou pe mîna lui Rabban Bestia.

— Contețe Rabban de Lankiveil?

— Da.

Lui Halleck îi trebuiră cîteva clipe bune ca să-și înăbușe accesul de furie turbată care fu cît pe ce să-l facă să-și piardă cumpătul. Scrișni cu glas răgușit:

— Cu Rabban ăsta am eu o socoteală mai veche. I-am rămas dator pentru moartea alor mei... (Își pipăi cicatricea de pe falcă)... și pentru asta!

— Nu-i cuminte să riști totul ca să închei o socoteală înainte de vreme, observă Tuek. Se încruntă căci observase zvicnetul mușchilor din obrazul lui Halleck, privirea piezișă aruncată pe sub pleoapele coborâte.

— Știu, rosti Halleck și trase aer în piept. Știu...

— Dumneata și oamenii dumitale vă puteți câștiga dreptul să părăsiți Arrakisul, lucrând alături de noi. Sînt destule locuri în...

— Oamenilor mei le voi da dezlegare să facă ce vor. Dacă Rabban e pe planetă... eu unul rămîn.

— Pe cît te vîd de pornit, nu-s sigur că ne-am bucura să rămîi. Halleck îl țintui cu privirea.

— Te îndoiești de cuvîntul meu?

— Nu...

— M-ai salvat de Harkonneni. Pentru același lucru i-am jurat credință și Ducelui Leto. O să rămîn pe Arrakis — cu voi... sau cu fremenii.

— Rostit ori nerostit, un gînd e o realitate și are putere, zise Tuek. S-ar putea să constați că la fremeni hotarul dintre viață și moarte e cam fragil și foarte alunecos.

Halleck își închise ochii, simțind cum îl năpădește din nou oboseala.

— "Unde e Domnul ce ne-a călăuzit pașii prin țînutul de iad al pustiului?" murmură el.

— Ai răbdare și va veni și ziua răzbunării, spuse Tuek. Graba e lucru! lui Shaitan. Alină-ți durerea... O să te ajutăm noi să uiți. Trei lucruri aduc inimii pacea: apa, iarba verde și frumusețea femeii.

Halleck își deschise ochii.

— Aș prefera un al patrulea: sîngele lui Rabban Harkonnen, curgînd la picioarele mele. Se uită lung la Tuek. Crezi c-o să vină ziua aceea?

— Am prea puțin de-a face cu ce ți-e dat să înfrunți miine, Gurney Halleck. Eu nu te pot ajuta decît să-nfrunți ziua de azi.

— Ți-accept ajutorul și voi rămîne pînă în ziua cînd îmi vei cere să-ți răzbun tatăl și pe toți cei care...

— Ascult-aici, *oșteanule*, rosti Tuek. Se aplecă peste marginea pupitrului, cu capul între umeri, cu ochii scâpărînd. Chipul i se făcuse deodată ca piatra bătută de vînturi. Apa tatălui meu am s-o răscumpăr eu însumi — cu fierul armei mele.

Halleck îi susținu privirea. În clipa aceea traficantul îi amintea de Ducele Leto: un conducător adevărat, cutezător, sigur de poziția și de misiunea lui. Așa fusese și Ducele... Înainte de Arrakis.

— Vrei să lupt alături de dumneata? întrebă.

Tuek se lăsă pe spate, se destinse. Iscodi chipul lui Halleck fără să spună nimic.

— Crezi sau nu că-s *oștean*? insistă Halleck.

— Ești singurul locotenent al Ducelui, care-a scăpat cu viață, spuse Tuek. Dușmanul ți-era superior ca număr, dar ai stat să dai piept cu el... L-ai învins, așa cum învingem noi Arrakisul.

— Poftim?

— Sîntem doar tolerați pe planeta asta, Gurney Halleck. Arrakisul e dușmanul nostru.

— Vrei să spui... fiecare dușman la timpul său?

— Întocmai.

— Așa rezistă și fremenii?

— Poate.

— Ai spus că s-ar putea ca tovărășia fremenilor să mi se pară cam dură. De ce? Fiindcă trăiesc în deșert, sub cerul liber?

— Cine știe unde trăiesc fremenii? Pentru noi, Podișul Central este țara nimănui. Mai bine să vorbim despre...

— Am auzit că șalandele de mirodenie ale Ghildei nu survolează prea des deșertul, îl întrerupse Halleck. Dar se zice că, dacă știi încotro să privești, poți vedea o grămadă de petece de verdeață.

— Zvonuri! pufni Tuek. Îți propun să alegi chiar acum între mine și fremeni. Avem ascunzători sigure, avem propriul nostru sietch tăiat în stîncă, propriile noastre baze secrete. Trăim ca niște oameni civilizați. Fremenii nu-s decît o mină de zdrențăroși care lucrează *pentru noi*, ca vînători de mirodenie.

— Dar care-și permit să ucidă Harkonneni!

— Te interesează cumva și cu ce preț? Chiar în clipa asta sînt vînați și stirpiți ca sălbăticiunile — cu laserele, pentru că n-au scuturi. Vor fi exterminați. Pentru ce? Pentru c-au ucis Harkonneni.

— Ești sigur că erau Harkonneni?

— Ce vrei să spui?

— Nu ți-a ajuns la urechi că printre Harkonneni se află sardaukari?

— Alte zvonuri.

— Totuși, un pogrom... nu e o treabă la care te-ai putea aștepta de la Harkonneni. Pogromurile înseamnă risipă.

— Eu cred numai ce vîd cu ochii mei, spuse Tuek. Alege, *oșteanule*. Eu sau fremenii. La mine vei

găsi adăpost și șansa de-a vărsa sîngele pe care-l vrem amîndoi. Fremeni nu-ți vor oferi decît traiul hăituiților.

Halleck șovăi. Simțise înțelepciunea vorbelor lui Tuek, simțise și simpatia traficantului. Era însă tulburat... fără să știe prea bine de ce.

— Ai încredere în puterile dumitale, rosti brusc Tuek. Cine a luat hotărîrile care i-au scos la liman pe oamenii dumitale? Dumneata le-ai luat. Hotărăște și acum.

— Fie, se învoi Halleck. Ducele și fiul său sînt morți?

— Așa susțin Harkonnenii. Și-n treburi de-astea înclin să le dau crezare. Traficantul își schimonosi gura într-un rinjet macabru. Adică... numai în treburi de-astea.

— Fie, repetă Halleck. Își ridică mîna dreaptă, cu palma întoarsă și degetul mare lipit de ea, făcînd gestul tradițional. Sabia mea îți aparține.

— Accept.

— Vrei să-mi conving și oamenii?

— I-ai lăsa să hotărască singuri?

— Pînă acum m-au urmat. Dar cei mai mulți dintre ei sînt născuți pe Caladan. Arrakisul nu-i ceea ce s-au așteptat ei să fie. Au pierdut totul venind aici. Totul... afară de viețile lor. Asta-i tot ce le-a mai rămas. Aș prefera să hotărască ei înșiși ce vor să facă, de-acum înainte.

— Nu-i cazul să șovăi, murmură Tuek. Spui că pînă acum te-au urmat.

— Ai nevoie de ei, deci?

— Avem întotdeauna nevoie de luptători încercați... iar acum mai mult ca oricînd.

— Ai acceptat sabia mea. Vrei să-i conving și pe ei?

— Cred că dacă dumneata vrei, ei te vor urma, Gurney Halleck!

— Să sperăm.

— Să sperăm.

— Atunci, să hotărăsc eu?

— Hotărăște dumneata.

Halleck se ridică anevoie, simțînd cît de mult îi solicita rezerva de energie pînă și acest efort neînsemnat.

— Deocamdată mă duc să văd de încartiruire și de masă, spuse.

— Caută-l pe intendentul meu, zise Tuek. Îl cheamă Drisq. Spune-i că doresc să nu duceți lipsă de nimic. O să vin și eu imediat. Mai am puțină treabă cu niște transporturi de mirodenie.

— Norocul suride pretutindeni, rosti Halleck.

— Pretutindeni, întări Tuek. Vremurile tulburi sînt o ocazie rară pentru afacerile noastre.

Halleck dădu din cap. Auzi zumzetul înfundat și simți curentul de aer al unui sas care se deschisese în spatele lui. Se întoarse, ieși, aplecîndu-și capul.

Sasul îl scoase în sala de adunare în care îi conduseseră oamenii lui Tuek. Era o grotă lungă și relativ îngustă, ai cărei pereți netezi arătau că fusese excavată în roca nativă cu ajutorul radiatoarelor. Plafonul era situat destul de sus pentru a prelungi curbura naturală de susținere a straturilor de rocă și pentru a permite circulația curenților de convenție. De-a lungul zidurilor erau aliniaste rastele de arme și dulapuri melalice.

Halleck observă, nu fără un oarecare sentiment de mîndrie, că acei dintre oamenii săi care se mai puteau ține pe picioare rămăseseră în picioare. Atitudinea lor nu vădea nici slăbiciunea oboselii, nici deznădejdea înfrîngerii. Medicii traficantilor îi îngrijeau pe răniți. Tărgile fuseseră grupate în stînga și lîngă fiecare rănit stătea de veghe un camarad Atreides.

Instrucția Atreizilor — "*Îngrijește-ți tovarășul*" — rezista în ei ca un miez de granit, remarcă Halleck.

Unul dintre locotenenți îi ieși înainte, cu balisetul în mînă. Omul salută, apoi zise:

— Căpitane, medicii lor spun că pentru Mattai nu mai e nici o speranță. N-au bănci de oase și de organe aici... Nu au decît posturi de prim-ajutor. Mattai știe că n-o s-o mai ducă mult și vrea să te roage ceva...

— Ce anume?

Locotenentul îi întinse balisetul.

— Ar vrea s-audă un cîntec, ca să poată muri împăcat, căpitane. Zice că știi care... Fiindcă te-a mai rugat și-altă dată să-l cînți. Locotenentul își înghiți nodul din gît. Îi zice "Mîndra mea", căpitane. Dacă...

— Bine.

Halleck luă balisetul, scoase multiplectrul dintre coarde. Încercă un acord în surdină, constată că instrumentul era deja acordat. Simți că-l ard ochii, își alungă din gînd durerea, mîngîie strunele, dînd contur melodiei, străduindu-se să arboreze un zîmbet firesc.

Un grup de soldați Atreides și un medic se adunaseră în jurul unei singure tărgi. Halleck se apropie și unul dintre oameni începu să cînte încetișor, intrînd în măsură cu ușurința obișnuinței îndelungate:

"Mîndră mea stă la fereastră,

Forme dulci — o floare-n glastră.
Brațele ei sînt leagăn de plaur.
În amurgul de purpură și de aur...
Haideți,
Haideți brațe fierbinți,
La mine,
La mine, brațe fierbinți."

Cîntărețul tăcu, întinse o mină înfășurată în pansamente și închise pleoapele omului de pe targă.
Halleck încheie cu un acord ca un susur, gîndi: *Și-am rămas doar șaptezeci și trei...*

Pentru multă lume, viața de familie a Creșei Regale este greu de înțeles, dar voi încerca să vă ofer o imagine schematică. Cred că tatăl meu n-a avut decît un singur prieten și anume pe contele Hasimir Fenring, eunucul genetic și unul dintre cei mai feroci oșteni ai Imperiului. Contele, un bărbat mic de statură și urît, dar plin de energie, îi aduse într-o zi tatălui meu o nouă concubină-sclavă. Mama mea, care aflase lucrul acesta, mă trimise imediat să-l spionez. Toate îl spionam pe tata, din motive de autoapărare. Firește, nici una dintre concubinele-sclave îngăduite tatălui meu, conform acordului dintre Bene Ges-serit și Ghildă, nu putea aduce pe lume un moștenitor regal, dar intrigile erau permanente și exasperante prin similitudinea lor. Mama mea, surorile mele și eu deveniserăm experte în evitarea celor mai violente unelte ale morții. Poate că vi se va părea îngrozitor ceea ce spun, dar nu sînt deloc sigură că tatăl meu a fost străin de o serie de atentate. O Familie Regală nu-i ca alte familii...

Așadar, era vorba de o nouă concubină-sclavă, o femeie cu părul roșu ca al tatălui meu, mlădioasă și plină de grație. Avea o musculatură de dansatoare și nu încăpea îndoiială că educația ei indusese și neuroeducția. Tatăl meu o privi îndelung pe femeia care poza dezbrăcată în fața lui. În cele din urmă, spuse: "E prea frumoasă. O vom păstra s-o oferim în dar." Nu vă puteți închipui consternarea Creșei Regale, la aflarea acestei decizii. Subtilitatea și autocontrolul constituiau, de fapt, cea mai primejdioasă amenințare pentru oricare dintre noi.

*Fragment din **În casa tatălui meu**, de prințesa Irulan*

SE ÎNSERĂ. Paul stătea în picioare lîngă distilcort. Crevasa la gura căreia poposiseră era cufundată în umbră. Privi pe deasupra nisipurilor, către faleza din depărtare, se întrebă dacă era vremea s-o trezească pe mama sa, care mai dormea în cort.

În fața lui, se așterneau dunele — ca un șir nesfîrșit de cute. Versanții pe care lumina soarelui aproape de asfințit nu-i mai ajungea erau umbre de un negru atît de profund, încît păreau bucăți de noapte.

Plat. Totul era plat aici...

Căută în zadar o formă înaltă în peisajul acesta. Nimic nu străpungea pe verticală aerul încă înfierbîntat, nimic nu se înălța la orizont — nicăieri nici o floare, nici o ramură legănată de vînt... Nu vedea decît dune... și măgura îndepărtată, sub cerul albastru-argintiu.

Și dacă n-o să dăm de-o fostă stațiune botanică? se întrebă. *Daca n-o să dăm nici de fremeni? Dacă plantele acelea nu-s decît o întîmplare?*

În interiorul cortului, Jessica se trezi, se întoarse pe spate și — răsucindu-și capul — se uită afară, prin porțiunea transparentă a domului. Paul stătea cu spatele la ea și în atitudinea lui, ceva îi aminti de Leto. Simți cum i se redeschide în suflet fîntîna durerii și își întoarse capul.

O clipă mai tîrziu, își puse în ordine dislraiu, bău puțină apă din buzunarul colector al corpului, se strecură afară și se ridică în picioare, întinzîndu-se ca să-și alunge somnul din mușchi.

Paul îi spuse, fără să se întoarcă:

— Îmi place liniștea din locul acesta!

Ce ușor se adaptează- mîntea la mediu, gîndi ea. Și își aminti o axiomă Bene Gesserit: "În condiții de stres, mîntea se orientează sau în sens pozitiv sau în sens negativ - deschis-închis. Imaginați-vă un spectru ale când extreme sînt inconștientul la capătul negativ și hiper-conștientul la capătul pozitiv. Orientarea minții în condiții de stres este puternic influențată de educație și pregătire"

— S-ar putea trăi bine aici, vorbi din nou Paul.

Jessica încercă să vadă deșertul așa cum îl vedea el, dîndu-și osteneala să cuprindă cu mîntea toate

vicisitudinile pe care această planetă ie accepta ca pe un lucru obișnuit, întrebându-se ce viitoruri posibile întrezărise Paul. *Aici poți trăi singur, gândi ea, fără teama amenințării din spate, fără frica de vânător.*

Trecu pe lângă Paul, își duse binoclul Sa ochi, reglă oleobiectivele și cercetă escarpamentul clin față. Da, saguaro printre arroyo și alte plante cu ghimpi... și petece de iarbă pipernicită, galben verzi în pen umbră.

— Strâng cortul, spuse Paul.

Jessica dădu din cap, se duse pînă la marginea fisurii, de unde putea să aibă o vedere mai largă asupra deșertului și își întoarse binoclul spre stînga. Aproape de orizont zări strălucirea albă, tivită cu brun, a unei depresiuni saline — o pată albă, în pustiul acesta, unde albul însemna moarte. Dar cuveta aceea mai însemna ceva: *apă*. Cîndva, peste scînteierea albă din depărtare cursese apă. Jessica își luă binoclul de la ochi, își aranjă burnuzul, ascultă cîteva clipe zgomotele mișcărilor lui Paul.

Soarele continua să coboare. Peste albia salină se întinseră umbre prelungi. La apus, culori învăpăiate cuprinseseră zarea. Culorile se prelinseseră în degete de întuneric, pipăind întinderea de nisip. Umbre de antracit se revărsară din toate părțile, apoi noaptea se prăvăli dintr-o dată asupra deșertului.

Stelele!

Jessica își ridică ochii spre ele. Îl auzi pe Paul venind lângă ea. Noaptea deșertului se concentra în văzduh, de parcă ar fi vrut să-i înalțe la stele. Apăsarea zilei pierise. O boare ușoară îi atinse în trecut obrazul.

— În curînd va răsări prima lună, spuse Paul. Ranița-i gata. Am instalat și toboșarul.

Am putea rătăci la nesfîrșit în iadul ăsta, gândi ea. Fără să știe nimeni de noi.

Vîntul nopții ridică fuioare subțiri de nisip, aducînd cu sine miros de scortîșoară — o ploaie de arome în beznă.

— Simți? întrebă Paul.

— Răzbate și prin filtru, răspunse ea. Bogăție. Dar, oare, poți cumpăra cu ea apă? Arată spre capătul celălalt al bazinului. Nu se vede nici o lumină artificială.

— Dacă există fremeni, sînt într-un sietch, în spatele stîncilor.

O geană de argint se ivi pe linia orizontului, în dreapta lor: prima lună. Apoi discul ei se arătă în întregime. Pe fața astrului se distingea cu ușurință forma unui pumn strîns. Jessica scrută nisipurile scîldate în lumina alb-argintie.

— Am înfipt toboșarul în cotlonul cel mai adînc al crevasei, spuse Paul. Din clipa în care o să-i aprind fitilul, vom avea la dispoziție treizeci de minute.

— Treizeci de minute?

— Pînă ce va începe să cheme... un... vierme.

— A! Sînt gata.

Paul se îndepărtă. Îl auzi mergînd spre gura crevasei.

Noaptea e un tunel, gândi ea. O galerie spre mîine... dacă ne mai e dat un mîine. Își scutură capul. Ce-s gîndurile astea morbide? Nu așa am fost educată!

Paul se întoarse cu ranița în spate, coborî pînă la poalele primei dune, unde se opri și ascultă pașii mamei sale, care îl urmase. Îi auzi mersul abia simțit, dar și zgomotele infime ale grăunților de nisip ce se răceau — codul secret prin care deșertul își exprima garanția precarei sale securități.

— Trebuie să pășim fără cadență, rosti încet Paul.

Își redeșteptă în minte imagini de oameni traversînd nisipurile — imagini din memoria preștientă, dar și din cea reală.

— Urmărește-mă cu atenție, spuse. Așa umblă fremenii pe nisip...

Urcă pe versantul expus vîntului, urmîndu-i curbura, pășind în ritm poticnit.

Jessica îi studie mersul vreme de zece pași, apoi îi urmă, imitîndu-l, înțelegea: zgomotele pe care le făceau trebuiau să fie aidoma foșnetului natural al nisipului... aidoma vîntului. Dar mușchii protestau împotriva ritmului nefiresc, împiedicat: pas... tîrșuit... tîrșuit... pas... pas... pauză... tîrșuit... pas.

Timpul se tira odată cu ei. Aflorismentul din față nu părea să se apropie. Cel dinapoi domina încă suprafața deșertului.

Tum! Tum! Turn! Tum!

O bătaie de tobă în spatele lor.

— Toboșarul, șopti Paul.

Le venea greu să evite cadența la care le îndemneau pașii bătăile continue ale toboșarului.

Tum... tum... tum... tum...

Pătrunseră într-o depresiune luminată de lună, urmăriți de bătaia găunoasă a toboșarului. Coborîră, apoi urcară printre dune mărunte: pas... tîrșuit... pauză... pas... Peste grăunți de nisip care li se rostogoleau sub tălpi: tîrșuit... pauză... pauză... pas... Cu urechile la pîndă, așteptînd șuieratul știut.

Cînd veni în sfîrșit, sunetul începu atît de ușor încît li-l ascunse propriul lor mers împiedicat. Dar crescuseră... Mai tare și mai tare... Dinspre vest.

Tum... tum... tum... tum... bătea toboșarul.

Șuieratul umplu noaptea în spatele lor. Își întoarseră capetele, zărind movila mișcătoare a viermelui.
– Vezi-ți de drum, șușoti Paul. Nu te mai uita înapoi.

Un trosnet minios explodează dinspre tenebrele stîncilor lăsate în urmă. O avalanșă turbată de plesnituri de bici.

– Vezi-ți de drum, repetă Paul.

Observă că ajunseseră în punctul incert din care cele două faleze — cea din față și cea din spate — păreau la fel de îndepărtate.

Iar în spatele lor, plesniturile, răscolirea furioasă a stîncilor, continuau să vuiască în noapte.

Merseră mai departe. Mai departe și mai departe... Mușchii le ajunseră într-o fază de durere mecanică, pîrînd a se amplifica la nesfîrșit, dar Paul văzu că stîncile din față se mai înălțaseră.

Jessica se mișca într-un vid de concentrare, conștientă că numai puterea voinței era cea care o ducea mai departe. Uscăciunea din gură era chinuitoare, iar zgomotele din spate îi spulberau orice speranță de a se opri și sorbi puțină apă din buzunarele colectoare ale distraiului.

Tum... tum...

O nouă cascadă de trosnete erupse departe, în spatele lor, acoperind bătaia toboșarului.

Liniște!

– Mai iute! gifii Paul.

Ea dădu din cap, deși știa că Paul n-avea cum să-i vadă gestul, numai pentru a se convinge pe sine că trebuia să ceară și mai mult mușchilor și-așa solicitați pînă la limită... de mersul... acela... epuizant... anormal...

Creasta stîncilor salvatoare din față urcă brusc spre stele și Paul zări o fișie netedă de nisip, care se așternea pînă la poalele escarpa-mentului. Făcu un prim pas spre ea, se poticni vlăguit, încercă să se echilibreze, călcă involuntar înainte.

Un bubuit răsunător cutremură nisipul din jur.

Clătinîndu-se, încă, Paul făcu doi pași laterali.

Bum! Bum!

– Tobă de nisip! șuieră Jessica.

Paul își regăsi echilibrul. Își roti instantaneu ochii, observînd dintr-o singură privire nisipul înconjurător și faleza aflată la mai puțin de două sute de metri în față.

În spatele lor, deșertul începu să șuiere — ca vîntul, ca un val de maree năpustindu-se dintr-un ocean fără apă.

– Fugi! țipă Jessica. Fugi, Paul.

O rupseră amîndoi la fugă.

Bubuituri asurzitoare le răsunară sub tălpi. Traversară în goană toba de nisip, dădură de o porțiune cu grohotiș, O vreme, fuga li se păru o alinare pentru mușchii schingiuiți după mersul neobișnuit dinainte. Alergarea era o mișcare rațională. Fuga avea ritm. Dar nisipul și grohotișul le îngreunau pașii. Iar șuieratul viermelui, gonind către ei, era ca vuietul furtunii...

Jessica se împiedică și căzu în genunchi. Era incapabilă să se mai gîndească la altceva decît la oboseală, la vuiet și la teroare.

Paul o smuci după el.

Alergară mai departe, mîna în mîna.

Un țăruiș subțire răsări din nisip, în fața lor. Trecură de el, văzură altui.

Mîntea Jessicai nu reușea să înregistreze prezența țăruișilor decît în clipa în care treceau pe lingă ei.

Alt țăruiș — ros de vînt, înfipt într-o crăpătură în piatră.

Și încă unul.

Piatră!

O simți sub tălpi — suprafață compactă, sigură. Senzația terenului ferm pe care călcă îi dădu noi puteri.

O crăpătură adîncă își înălță umbra verticală în stîncă dinaintea lor. Făcură un ultim efort, năpustindu-se către ea, strecurîndu-se în spațiul îngust.

În spate, vuietul viermelui încetă.

Se întoarseră, iscodiră cu ochii deșertul.

Cam de pe unde începeau dunele, la vreo cincizeci de metri de marginea micii plaje stîlcoase, un arc gri-argintiu se înălță încet, prăvălind de jur-împrejur torente de nisip și cascade de praf. Se ridică tot mai sus, transformîndu-se într-o gură gigantică — legănîndu-se, căutînd. O vîgăună rotundă și neagră, cu marginile scînteind în lumina lunii.

Gura avansă, șerpuind, către fisura strîmtă în care se înghesuiseră Paul și Jessica. Un miros puternic de scorțișoară le izbi nările. Lumina argintie a lunii fulgeră în dinți de cristal.

Gura uriașă undui, înapoi și-nainte.

Paul își ținu răsufarea.

Jessica se chirci toată, cu ochii holbați.

Își concentrează, într-un efort dureros, toate cunoștințele Bene Gesserit ca să-și înăbușe teroarea primitivă, ca să-și domine spaima atavică și panica ce amenința să-i întunece judecata.

Paul simțea un fel de euforie. La un moment dat, cu câteva secunde mai înainte, depășise o barieră în timp, avansând și mai mult în teritoriu necunoscut. Simțea bezna din față. Ochiul său interior nu reușea să deslușească nimic. Era ca și cum unul dintre pașii pe care-i făcuse îl prăvălise într-un puț adânc... sau la piciorul unui val, de unde viitorul era invizibil. Peisajul suferise o transformare profundă.

Dar, în loc să-l înspăimînte, senzația de beznă-în-timp îi impuse o hiperaccelerare a celorlalte simțuri. Se pomeni înregistrînd fiecare amănunt al faptei care se înălța din nisip, în fața lor, căutîndu-i. Gura avea un diametru de aproape optzeci de metri... Pe marginile ei sclipeau dinți de cristal, încovoiați ca niște cristaie... Răsuflarea de foaie gigantice emana mirosuri pătrunzătoare... scortîșoară... aldehide complexe... acizi...

Viermele astupă lumina lunii, mătură cu partea de sus a trupului Stîncile de deasupra lor. O ploaie de pietre și nisip se prăbuși în interiorul fisurii.

Paul o împinse pe Jessica mai înăuntru.

Scortîșoară!

Mirosul de scortîșoară îi invada nările, amețindu-l.

Ce are a face viermele cu mirodenia, cu melanjul? se întrebă. Și își aduse aminte că-l auzise pe Liet-Kynes scâpînd o remarcă voalată despre legătura dintre vierme și mirodenie.

Brrrruuuum!

Bubuitura veni de afară, din dreapta — ca ecoul unui tunet de secetă.

Și iar: Brrrruuuum!

Viermele se trase înapoi în nisip, rămase o clipă nemișcat, cu colții săi de cristal fulgerînd reflexe de lună.

Tum! Tum! Tum! Tum!

Un toboșar! gîndi Paul.

Bătaia venea tot din dreapta.

Un frison străbătu trupul viermelui. Se trase și mai adînc în nisip. -Numai un arc rămase deasupra, ca gura unui clopot pe jumătate îngropat, ca intrarea unui tunel străbătînd dunele.

Nisipul scrișni.

Viermele continuă să se scufunde tot mai adînc, se întoarse. Se făcu un deal de nisip, apoi o creastă lungă, îndepărtîndu-se prin șaua dintre două dune.

Paul ieși din fisură, privi valul de nisip care traversa pustiu, răspunzînd chemării noului toboșar.

Jessica ieși la rîndul ei, ascultă: Turn... tum... tum... tum... turn...

Bătaia încetă brusc.

Paul trase tubul distraiului, supse din apa regenerată.

Jessica se uită la el, năucă. Mîntea îi era încă potopită de oboseală și de rămășițele spaimei.

— Oare n-o să se-ntoarcă? șopti ea.

— L-a chemat cineva, răspunse Paul. Fremeni.

Jessica simți că începe să-și vină în fire.

— Ce monstru! îngăimă.

— Cel care ne-a înghițit toptorul era mai mare.

— Ești sigur că-i vorba de fremeni?

— Numai ei folosesc toboșari.

— Ce motiv ar avea să ne-ajute?

— Poate că n-au vrut să ne-ajute. Poate că n-au vrut decît să cheme un vierme.

— Pentru ce?

Răspunsul aștepta undeva, în pragul percepției lui, dar refuza să avanseze. În mîntea lui Paul pîlpîi scurt o viziune. Ceva în legătură cu tijele telescopice încovoiate din frenkit — "cîrligele de strunit."

— Pentru ce să cheme un vierme? întrebă din nou Jessica.

O fulgerare de spaimă Șfichiui mîntea lui Paul. Își smulse privirea de la chipul mamei sale, își ridică ochii spre creasta falezei.

— Trebuie să ajungem cumva sus, înainte de ivirea zorilor. Arată cu mîna: Țăruși ca aceia pe lîngă care-am trecut... Sînt o mulțime.

Jessica privi în direcția indicată de brațul lui, văzu țărușii — borne mîncate de vînt — desluși umbra unei terase înguste, care se răsucea spre gura unei crevase aflate deasupra.

— Marchează drumul spre creastă, rosti Paul.

Își viri umerii în bretelele raniței, se apropie de baza terasei și începu să se cațere.

Jessica așteptă un moment, odihnindu-se, adunîndu-și puterile. Apoi porni după el.

Urcară, urmînd bornele, pînă cînd terasa se îngustă, transformîndu-se într-o buză strîmtă, cotită.

Dincolo de colț se căsca crevasa... cufundată în beznă.

Paul își întinse gîtul, încercînd să străpungă întunericul cu privirea. Simți priza șubredă a tălpilor pe

pragul îngust, își impuse calm și prudență. Nu putea să distingă nimic în bezna crevasei. Întunericul domnea pretutindeni, deschizându-se doar sus, către stele. Își ciuli urechile, dar nu auzi decât sunetele obișnuite: foșnetul uscat și abia perceptibil al nisipului, zumzetul surd al unei insecte, vreme de-o clipă fuga mărunță a unui animal mic. Pipăi în beznă cu vârful piciorului... Piatră acoperită cu un strat subțire și zgrunțuros de nisip. Încet, centimetru cu centimetru, ocoli colțul prăpastiei, îi făcu semn mamei sale să îl urmeze. O prinse de un fald al mantiei, o ajută să treacă.

Priviră în jur, încercând să distingă ceva la lumina stelelor încătușate între două creste de stinci. Paul desluși trupul mamei sale ca pe o formă incertă, cenușie.

– Măcar de-am putea să riscăm o scăpărare de lumină, șopti el.

– Avem și-alte simțuri în afară de ochi, spuse ea.

Paul își tirșii un picior înainte, își schimbă greutatea, pipăi cu celălalt picior, simți o treaptă, o urcă. Își întinse mâna în spate, găsi brațul mamei sale, o trase de mîneacă, să-l urmeze.

Încă o treaptă.

– Cred că-i o scară pînă sus, șopti el.

Trepte joase și netede, observă Jessica. *Făcute de mîna omului, fără-ndoială.*

Urmă vaga mișcare a înaintării lui Paul, pipăind rînd pe rînd treptele cu vârful piciorului. Pereții de piatră se îngustară pe nesimțite, pînă ce ajunseră să-i atingă cu umerii. Treptele se terminară brusc într-un defileu strimt, lung de vreo douăzeci de metri și podit cu piatră netedă. La capătul defileului se pomeniră în fața unui bazin întins, scaldat în lumina lunii.

Paul păși pînă la marginea bazinului, șoptind:

– Ce frumusețe!

Oprită la un pas în spatele lui, Jessica nu fu în stare să-și rostească încuviințarea. Privea înmărmurită.

În ciuda oboselii, a iritației provocate de recaptoare și de filt-cepuri, de strînsoarea distraiului, în ciuda fricii și a dorinței dureroase de odihnă, frumusețea bazinului îi copleșise simțurile, făcînd-o să încremenească de admirație.

– Ca o lume de basm, murmură Paul.

Jessica dădu încet din cap.

În fața lor se întindea un covor de vegetație. Plante de deșert – tufe, cactuși, mănunchiuri plăpînde de frunze – tremurînd mărunț sub razele lunii. Zidul circular al stîncilor care mărgineau bazinul era negru în stînga, argintat de lună în dreapta.

– E un sălaș fremen, spuse Paul.

– Dacă n-ar fi oameni, n-ar supraviețui atîta puzderie de plante, încuviință ea. Destupă tubul care venea de la buzunarele colectoare ale distraiului și sorbi din el. Apă caldă, ușor înțepătoare la gust. Constată mulțumită cît de răcoritoare era apa aceasta. Capacul tubului scrișni pe fire de nisip cînd îl puse la loc.

Paul percepu o mișcare – în dreapta, jos, pe solul bazinului de la picioarele lor. Își cobori ochii, privi printre tufe pipernicite și bălării... Un petec triunghiular de nisip, în lumina lunii. Desluși agitație, un fel de *hop-sus, tuști, hop-jos*, mărunț și iute.

– Șoareci! șopti.

Tuști-hop-hop!... Umbre minuscule, dispărînd și reapărînd printre alte umbre.

Ceva căzu fulgerător, fără nici un zgomot, în mijlocul șoarecilor. Un chițait subțire, un filfiit de aripi. O pasăre cenușie se înalță dintre tufe ca o stafie, depărtîndu-se repede pe deasupra bazinului, cu o mogildeață neagră în gheare.

Bun memento, gîndi Jessica.

Paul continua să privească bazinul. Inhală, simțînd cum se ridică în noapte, un miros vag înțepător de salvie. Pasărea aceea de pradă... Se gîndi la ea ca la ceva reprezentativ pentru deșertul acesta. Adusese pe întinsul bazinului o nemișcare atît de perfectă, încît lui Paul i se păru că aude lumina albastră-lăptoasă a lunii, curgînd printre tulpinile de saguaro, printre mănunchiurile zburlite de ierburi. Se gîndi că în locul acesta lumina susura armonii mai sublimă decît ale oricărei muzici din univers.

– Să căutăm un loc pentru cort, spuse el. Miine vom încerca să dăm de fremenii care...

– Cei mai mulți străini și musafiri nepoftiți regretă cînd dau de fremeni!

Fusese un glas aspru de bărbat, mușcînd cuvintele, spărgînd pacea clipelor dinainte. Vocea venise din dreapta lor și de sus.

– Vă rog să nu fugiți, străinilor, rosti vocea, în clipa în care Paul dădu să se retragă în defileu. Nu iroșiți de pomană apa din trup!

Vrea să ne omoare ca să ne ia apa din camei gîndi Jessica. Mușchii ei uitară de oboseală, se încordară, pregătindu-se de acțiune. Nici un semn exterior nu trădă pîndă Jessicai. Reperă locul de unde venise vocea, gîndind: *De necrezut! Nu l-am auzit furișîndu-se!* Înțelese, apoi, că acela care le vorbise nu-și îngăduise decît zgomote infime – zgomotele naturale ale deșertului.

– Hai mai iute, Stil! Ia-le apa și să ne vedem de drum! Nu mai e mult pînă-n zori!

Paul, mai puțin condiționat să reacționeze în situații critice decât mama sa, regretă amărît faptul că se lăsase pradă surprizei și că încercase să fugă, îngăduind panicii de moment să-i eclipseze facilitățile. Se sili să aplice măcar acum învățăturile mamei sale... Relaxarea, apoi compunerea impresiei exterioare de relaxare, apoi încordarea de bici a mușchilor gata să percuteze în orice direcție...

Simțea însă în continuare fărîmă de spaimă din el. Îi cunoștea și sursa. Momentul acesta era un fel de beznă-în-timp... un viitor pe care nu-l văzuse niciodată... Erau incolțiți de fremenii sălbatici, pe care nu-i interesa acum decât apa aflată în carnea a două trupuri lipsite de apărarea scuturilor.

Această adaptare religioasă fremenă este deci originea a ceea ce recunoaștem astăzi ca fiind "Coloanele Universului", și a căror Quizara Tafwid ne oferă tuturor senine, mărturii și profeții. Ei sînt propovăduitorii acelei fuziuni mistice arrakiene, a cărei profundă frumusețe este redată de muzica tulburătoare concepută într-o formă veche, dar atît de adînc pătrunsă de noua deșteptare. Cine nu a auzit și nu a fost zguduit de "Imnul bătrînului"?

*Picioarele m-au purtat prin nisipuri pustii
Ale căror miraje păreau gazde bune.
Lacom de glorie, setos de primejdie,
Cutreierat-am ale lui al-Kulab zări,
Privind îndelung timpul ce măcina munții
Căutîndu-mă, veșnic înfometat.
Și-atunci am văzut vrăbule fulgerînd către mine
Mai îndrăznețe ca lupii în haită,
Al tinereții mele copac năpădindu-l.
Am auzit stolul în crengile mele,
Apoi ciocuri și gheare m-au copleșit!
Fragment din **Deșteptarea Arrakisului** de prințesa Irulan*

OMUL APĂRU, tirîndu-se, pe creasta unei dune. Un firicel de praf în văpaia soarelui de amiază. Purta doar rămășițele unei pelerine jubba, iar zdrențele lăsau cale liberă dogoarei spre pielea dezgolită. Gluga pelerinei fusese smulsă, dar omul își improvisase un turban dintr-o fișie de pînză ruptă din veșmînt. De sub turban îi atîrnau șuvițe de păr roșcat. Roșcate îi erau și barba rară, și sprîncenele stufoase. Sub ochii albastru-în-albastru pielea obrazului său era întunecată. O adîncitură lungă și subțire, străbătînd de-a curmezișul firele mustății și-ale bărbii, arăta locul prin care tubul unui distrai își lăsase urma, pornind de sub nas spre buzunarele colectoare.

Omul se opri pe creastă, cu brațele întinse spre versantul abrupt al dunei. Spatele, mîinile și picioarele îi erau acoperite cu pete de singe închegat peste care se formaseră cruste de nisip galben-cenușiu. Cu mișcări lente, își trase brațele de sub el, se opinti, se ridică, clătînîndu-se, în picioare. Chiar și în această acțiune aproape întîmplătoare, rămăsese o urmă din precizia de odinioară a mișcărilor.

— Sînt Liet-Kynes, rosti el, adresîndu-se orizontului pustiu. Dar vocea sa nu mai era decât o caricatură răgușită a ceea ce fusese odată. Sînt Planetologul Maiestății Sale Imperiale, șopti el. Sînt ecologul planetar al Arrakisului. Administratorul acestor ținuturi.

Se poticni, căzu într-o parte, rostogolindu-se în nisipul bătătorit de pe versantul expus vîntului. Mîinile îi răscoliră anemic nisipul.

Sînt administratorul acestui nisip, gîndi.

Își dădu seama că se afla într-o stare de semidelir, că ar fi trebuit să sape, să se îngroape în nisip, să-și cufunde trupul în precara răcoare a stratului imediat inferior. Dar simțea încă mirosul ușor dulceag al esterilor unei pungi de premirodenie, aflată undeva, sub nisipul acesta. Și cunoștea mai bine decât oricare alt fremen primejdia care-l pîndea. Cînd mirosul masei de premirodenie răzbătea pînă la suprafață, gazele acumulate în străfundurile stratelor inferioare se apropiau de presiunea de explozie. Trebuia să se îndepărteze cît mai grabnic de locul acesta.

Mîinile i se mișcară spasmodic, sleite, rîciînd panta dunei.

Un gînd îi acapara mîntea — clar, distinct: *Adevărata bogăție a unei planete rezidă în peisajul ei, în rolul pe care îl jucăm în integrarea sursei fundamentale a civilizației — agricultura.*

Și se gîndi cît de straniu era faptul că mîntea, îndelung obișnuită să urmeze un făgaș anume, nu mai putea să părăsească acest făgaș. Mercenarii Harkonnen îl abandonaseră în mijlocul nisipurilor, fără apă, fără distrai, spunîndu-și că dacă nu-i va veni de hac deșertul, îl va da gata vreun vierme. Li se păruse

amuzantă ideea de a-l lăsa în viață, de a-l lăsa să moară încetul cu încetul, ucis de mâna nepărtinitoare a planetei sale.

Harkonnenilor nu le-a fost niciodată ușor să omoare fremeni, gândi el. Nu murim cu una cu două. Ar fi trebuit să fiu deja mort... Curînd o să și mor... Dar nu mă pot împiedica să rămîn ecolog.

— Funcția supremă a ecologiei este înțelegerea consecințelor. Vocea îl șocă, pentru că o recunoscuse și știa că cel căruia îi aparținea nu se mai afla printre cei vii. Era vocea tatălui său, care fusese planetologul Arrakisului înaintea lui — tatăl său, mort cu mulți ani în urmă, în dislocarea geologică din Bazinul de Ghips.

— Singur ai dat de bucluc, băiete, rosti tatăl său. Ar fi trebuit să-ți imaginezi ce consecințe va avea încercarea de a-i ajuta pe băiatul Ducelui.

Delirez, gândi Kynes.

Vocea părea să vină din dreapta. Kynes făcu un efort, își întoarse capul prin nisip, și-l săltă, privi într-acolo... Nimic. Doar creasta arcuită a dunei și diavoli arșiți jucînd nebunește în văpaia soarelui.

— Cu cît există mai multă viață în cadrul unui sistem, cu atît există mai multe nișe pentru viață, spuse tatăl său. Și de data aceasta vocea se auzi din stînga, din spatelul lui Kynes.

De ce se foiește de colo-colo? se întrebă Kynes. Nu vrea să-l vîd?

— Viața sporește capacitatea mediului înconjurător de a întreține viața, spuse tatăl său. Viața înlesnește obținerea hranei necesare. Adaugă un plus de energie sistemului, datorită formidabilelor interacțiuni chimice dintre diferitele organisme.

Ce mă tot pisează cu subiectul ăsta? se întrebă Kynes. Toate astea le știam înainte de-a fi împlinit zece ani!

Șoimi de deșert, "hoitari ca mai toate vietățile sălbatice clin ținuturile acestea, se iviră din senin, rotindu-se încet deasupra dunei pe care zăcea, Kynes zări o umbră trecînd pe lîngă una dintre mîinile lui, își suci și mai mult trupul, ca să privească în sus. Păsările erau o pată neclară pe cerul albastru-argintiu — fulgi îndepărtați de funingine plutind deasupra lui.

— Noi sîntem strategii, spuse tatăl său. La scară planetară, problemele nu se pot delimita prin linii precise. Planetologia este o știință a intervenției și-a adaptării — a ajustării.

Ce vrea să spună? Că există vreo consecință pe care n-am reușit s-o întrezăresc?

Obrazul îi căzu din nou în nisipul fierbinte. Simți în nări mirosul de rocă arsă, alăturîndu-se gazelor premirodeniei. Undeva, în străfundurile logice ale minții sale, se formă un gînd: *Păsările de deasupra se hrănesc cu hoituri. Poate că fremenii mei le vor vedea și vor veni să cerceteze locul.*

— Unealta cea mai importantă a planetologului sînt ființele umane, spuse tatăl său. Trebuie să răspîndești printre oameni știința de carte a ecologiei. De-asta am elaborat noua formă de notare ecologică.

Repetă lucruri despre care-mi vorbea în copilărie, gândi Kynes.

Începu să simtă răcoare, dar colțișorul logic din minte îi spuse: *Soarele se află exact deasupra ta. N-ai distrai și ești încins; soarele îți evaporă umiditatea din trup.*

Degetele i se înfipseră neputincioase în nisip.

Nici măcar un distrai nu mi-au lăsat!

— Prezența umidității în aer contribuie la prevenirea unei evaporări prea rapide a umidității din organismele vii, spuse tatăl său.

De ce se încăpățînează să repete lucruri evidente? se întrebă Kynes.

Încercă să-și închipuie o atmosferă umedă — un covor de iarbă, acoperind duna aceasta... apă curgătoare, undeva în apropiere; un quant lung, purtînd apa pe-ntînsul deșertului, mărginit de un șir de copaci... Nu văzuse apă în aer liber decît în ilustrațiile unor texte. Apă în aer liber... Canale de irigație... Pentru a iriga un hectar de sol pe durata perioadei de germinație sînt necesari cinci mii de metri cubi de apă, își aminti el.

— Primul nostru obiectiv pe Arrakis, spuse tatăl său, este crearea unor zone de pajiști. Vom porni de la ierburile acestea sărace — de la prezenta mutație arrakiană. După ce vom fi reușit să captăm umiditate în pajiști, vom începe acțiunea de împădurire a formelor de relief mai înalte, apoi realizarea cîtorva ochiuri deschise de apă — pentru început, iazuri mici — de-a lungul direcțiilor de deplasare a vînturilor dominante și amplasînd între ele capcane eoliene cu decantoare de umiditate, ca să recuperăm ce va fura vîntul. Va trebui să creăm un adevărat sirocco — un vînt umed — fără să abandonăm nici o clipă sistemul capcanelor eoliene.

Lecții, veșnic lecții, gândi Kynes. De ce nu tace odată? Nu vede că mor?

— O să și mori, spuse tatăl său, dacă nu pleci imediat de pe bula care se formează chiar acum în adîncuri, sub locul pe care zaci. Știi bine ce se petrece acolo. Simți mirosul gazelor de premirodenie. Știi că făuritorii cei mici încep să-și piardă apa în masa de dedesubt.

Gîndul la apa de sub el îl înnebunea. Și-o imagina... închisă în strate de rocă poroasă, ferecată acolo de micii făuritori, de organismele acelea semivegetale-semianimale... și mica spărtură prin care apa limpede, proaspătă, curată, binefăcătoare se va revărsa în...

Masa de premirodenie!

Inhală, simți în nări, pe cerul gurii, mirosul dulceag. Mirosul era și mai puternic decât înainte.

Se ridică în genunchi, auzi țipătul unei păsări, un filfiit de aripi.

Sînt într-o zonă cu mirodenie, gîndi. Trebuie să fie fremeni prin preajmă; chiar și sub soarele zilei. Nu se poate să nu observe păsările. Vor veni să vadă ce se întîmplă.

— Pentru viața animală mișcarea în cadrul natural este o necesitate, spuse tatăl său. Popoarele nomade se conformează acestei necesități. Traseele mișcării se orientează în funcție de nevoile fizice legate de apă, hrană, minerale. Va trebui să controlăm această mișcare, s-o orientăm conform scopurilor pe care le urmărim.

— Ține-ți gura, bătrîne, bolborosi Kynes.

— Trebuie să realizăm pe Arrakis un lucru care nu a fost încercat niciodată la scară planetară, spuse tatăl său. Trebuie să folosim omul ca forță ecologică creatoare. Trebuie să introducem o viață terraformă adaptată la acest mediu: o plantă aici, un animal acolo, un om dincolo... Trebuie să transformăm ciclul apei, să construim un nou tip de peisaj.

— Gura! cirii Kynes.

— Traseele mișcării au fost cele care ne-au oferit primul indiciu despre relația dintre viermi și mirodenie, spuse tatăl său.

Un vierme, gîndi cu o tresărire de speranță. După ce bula o să erupă va apărea în mod cert și-un vierme. Dar n-am cirlige. Cum să încălesc un făuritor mare fără cirlige ?

Simți că sentimentul zădărnicii îi macină și restul de tărie care-i mai rămăsese. Apa atît de aproape... la numai o sută de metri sub el. Certitudinea că va veni un vierme... dar că-i va fi cu neputință să-l captureze la suprafață și să se salveze.

Se prăbuși din nou în nisip, în mica adîncitură pe care o făcuse cu mișcările lui. Simți în obrazul stîng nisipul încins, dar senzația părea că vine de foarte departe.

— Mediul ambiant arrakian s-a autozidit după modelul evolutiv al formelor indigene de viață, spuse tatăl său. E ciudat cît de puțini oameni au încercat să privească vreodată mai departe de mirodenie și să se întrebe de unde provine echilibrul aproape ideal, de azot-oxi-gen-bioxid de carbon, care se menține aici în ciuda absenței unor zone vegetale întinse. Sfera de energie a planetei poate fi totuși observată și înțeleasă... E un proces neîndurător, dar e un proces. Există un gol? Atunci ceva ocupă golul acesta. Știința este alcătuită dintr-o mulțime de lucruri care par evidente după ce sînt explicate. Eu am știut de existența micului făuritor, am știut că se află aici, în adîncul nisipurilor. Am știut asta cu mult timp înainte de a-l fi văzut.

— Te rog, tată, nu mă mai dădăci, șopti Kynes.

Un șoim se lăsă în nisip, chiar lingă mîna sa întinsă. Kynes îl văzu cum își strînge aripile, cum își înclină capul ca să-l privească. Își adună puterile și încercă să-l alunge cu un strigăt răgușit. Pasărea sări doi pași într-o parte, dar continuă să-l fixeze.

— Pînă acum, oamenii și creațiile lor au fost o plagă pe suprafața planetelor lor, spuse tatăl său. Natura are tendința de a compensa efectul plăgilor, de a le înlătura sau de a le izola, de a le încorpora în sistem în felul ei propriu.

Șoimul își coborî capul, își întinse aripile, le strînse la loc. Își strămută atenția la mîna întinsă.

Kynes își dădu seama că nu mai avea destulă putere să strige la el.

— Aici, pe Arrakis, va înceta odată pentru totdeauna sistemul istoric de jaf și jecmănire reciprocă, spuse tatăl său. Nu poți prăda la nesfîrșit ceea ce-ți trebuie, fără să-ți pese de cei ce vor veni după tine. Particularitățile fizice ale unei planete sînt înregistrate în dosarul ei economic și politic. Avem dosarul în față. Știm ce trebuie să facem!

Niciodată n-a fost în stare să renunțe la dăscăleală, gîndi Kynes. Lecții, lecții, lecții... veșnic lecții.

Șoimul făcu un salt scurt spre mîna întinsă, își înclină capul într-o parte, apoi în cealaltă, examinînd carnea descoperită.

— Arrakisul este o planetă cu o singură ramură economică, spuse tatăl său. O singură formă de produs. Iar aceasta susține existența unei clase dominante, care trăiește așa cum au trăit dintotdeauna clasele dominante, în timp ce alături de ele o masă semiumană de semislavi supraviețuiește din resturi. Pe noi ne interesează masele și resturile. Sînt mai prețioase decât s-ar putea bănuși.

— Te ignor, tată, șopti Kynes. Pleacă de-aici.

Și gîndi: *Nu se poate să nu fie fremeni de-ai mei în apropiere. Nu se poate să nu zărească păsările de deasupra mea. Trebuie să vină, măcar să vadă dacă nu-i vorba de apă.*

— Vom încunoștiința masele de pe Arrakis că vrem să construim o lume în care apa să curgă în voie, spuse tatăl său. Firește, cei mai mulți arrakieni nu vor înțelege decât într-un mod semimistic proiectul nostru. O bună parte din ei, neînțelegînd problema raționalizării prohibitive, s-ar putea chiar să-și închipuie că vom aduce apă de pe vreo altă planetă, unde există din abundență. Îi vom lăsa să-și închipuie orice, atît timp cît vor crede în noi.

O să mă ridic imediat și-o să-i spun în față ce cred despre el, gîndi Kynes. Stă aici și-mi dă lecții în loc

să m-ajute.

Pasărea făcu încă un salt către mîna lui. Alți doi șoimi se lăsară pe nisip, în spatele celui dintîi.

— Religia și legea vor trebui să fie unul și același lucru pentru masele noastre populare, spuse tatăl său. Un act de nesupunere va trebui să apară ca un păcat și va trebui pedepsit după canoanele religioase. Faptul acesta va da un rod dublu, generînd în același timp mai multă supunere și mai multă cutezanță. Numai că noi nu ne vom bizui atît pe cutezanța individuală, cît pe cutezanța unui întreg popor.

Unde mi-e poporul acum, cînd am nevoie de el mai mult ca oricînd? gîndi Kynes. Își adună toate forțele, își mișcă mîna doi centimetri spre pasărea cea mai apropiată. Șoimul sări înapoi, printre tovarășii săi, și toți trei încremeniră, gata să-și ia zborul.

— Programul nostru va căpăta aspectul unui fenomen natural, spuse tatăl său. Viața unei planete este o țesătură imensă și deasă. Transformările din regnul vegetal și din cel animal vor fi determinate la început de forțele fizice brute pe care le vom manipula. Dar pe măsură ce se vor statornici, transformările provocate de noi vor deveni factori determinanți independenți, forțe de influență — pe care va trebui, de asemenea, să le manipulăm. Nu uita însă nici o clipă, că nu este necesar să controlăm decît trei procente din cantitatea de energie — doar trei procente — pentru a prefăce întreaga structură planetară într-un sistem cu autoîntreținere.

De ce nu-mi dai o mîna de ajutor? gîndi Kynes. *Veșnic aceeași poveste: ori de cîte ori am într-adevăr nevoie de tine, nu faci nimic.* Vru să-și întoarcă fața, să privească spre locul de unde vorbea tatăl său, să-l doboare pe bătrîn cu privirea. Dar mușchii refuzară să-i dea ascultare.

Observă că șoimul dintîi începe din nou să se miște. Se apropia de mîna lui, precaut, cîte un pas, în timp ce tovarășii săi așteptau cu o atitudine de falsă indiferență. Cînd nu o mai despărțea de mîna decît un singur salt, pasărea se opri.

O limpezime profundă se produse deodată în mintea lui Kynes. Brusc, văzu pentru Arrakis o posibilitate pe care tatăl său nu o întrezărise niciodată. Mintea îi fu copleșită de multitudinea implicațiilor acestei căi deosebite.

— N-ar putea să existe nenorocire mai cumplită pentru poporul tău, decît să încapă pe mîna unui Erou, zise tatăl său.

Îmi citește gîndurile! își spuse Kynes. *Ei și?:.. N-are decît.*

Mesajele au pornit demult spre sietchuri, gîndi el. *Nimic nu le va putea sta în cale. Dacă fiul Ducelui trăiește, fremenii mei îl vor găsi și-l vor ocroti, așa cum le-am poruncit. S-ar putea s-o înlătore pe femeie, pe maică-sa, dar pe băiat îl vor salva.*

Șoimul făcu saltul care-l despărțea de mîna aflată acum la distanța la care putea lovi cu ciocul. Își înclină capul, privi carnea inertă. Fulgerător, se îndreptă, rămase o clipă cu gîtul țeapăn, scoase un țipăt scurt, se ridică în aer, urmat de tovarășii săi.

Au venit! gîndi Kynes. *Fremenii mei... M-au găsit!*

Apoi auzi vuietul nisipurii.

Orice fremen cunoștea sunetul, putea să-l distingă oricînd de zgomotul viermilor sau al altor vietăți ale deșertului. Undeva, sub el, masa de premirodenie acumulasă suficientă apă și materie organică de la micii făuritori, ajunsese în stadiul critic în care creștea nebunește. O bulă gigantică de bioxid de carbon se forma în adîncul nisipurilor, ridicîndu-se greoi către suprafață, într-o enormă "erupție", cu o trombă de praf în centru. Erupția urma să expulzeze ceea ce se formase în adîncuri, înghițind în schimb ceea ce se afla la suprafață.

Șoimii se roteau în cercuri deasupra, țipînd înciudați. Știau ce se petrece. Orice creatură a deșertului știa.

Și eu sînt o creatură a deșertului, gîndi Kynes. *Mă vezi, tată? Sînt o creatură a deșertului.*

Simți cum îl ridică bula, cum se rupe și cum îl înghite vârtejul de praf, trăgîndu-l în jos, în bezna rece. Pentru o clipă, senzația de răcoare și umezeală fu o adevărată binecuvîntare. Apoi, în momentul în care planeta îi lua viața, Kynes își dădu seama că și tatăl său și ceilalți oameni de știință se înșelau, că cele mai durabile principii ale universului erau întîmplarea și eroarea.

Pină și șoimii înțelegeau lucrul acesta.

Profeție și preștiință... Cum pot fi ele verificate în fața unor întrebări cărora nu li se cunoaște răspunsul? Bunăoară: în ce măsură există prevestire efectivă în "forma-val" (cum a descris Muad'Dib imaginea viziunilor sale) și în ce măsură modelează profetul viitorul, pentru a-l adapta profeției? Care este mecanismul armonicelor inerente actului profetic? Vede profchd, într-adevăr, viitond sau vede doar o zonă fragilă — o falie sau un clivaj — pe care o poate modela prin cuvinte sau hotărîri, așa cum șlefuitorul de diamante modelează o

nestemată cu lama cuțitului său ?

*Fragment din **Reflecții personale despre Muad'Dib** de prințesa Irulan*

"IA-LE APA", rostise glasul venit din noapte. Paul își reprimă spaima, privi către mama sa. Ochii săi antrenau sesizată pregătirea de luptă, așteptarea de coardă întinsă a mușchilor ei.

— Ar fi păcat să vă omorim pe nepusă masă, zise vocea de deasupra lor.

Glasul care ni s-a adresat prima dată, gândi Jessica. Sînt cel puțin doi — unul în dreapta și unul în stînga.

— Cignoro hrobosa sukares hin mange la pehagavas doi me kama-vas na beslas lele pal hrobas!

Vocea puternică a omului din dreapta se adresase parcă întregului cuprins al bazinului.

Paul nu înțelese nimic. Jessica însă, grație cunoștințelor Bene Gesserit, recunoscuse imediat dialectul: chakobsa — unul din străvechile graiuri de luptă. Omul de deasupra lor spusese că poate aceștia erau străinii pe care îi căutau.

În tăcerea subită care urmă, discul celei de-a doua luni — sidefiu, vag albăstrui — își făcu apariția deasupra stîncilor de pe partea cealaltă a bazinului, strălucind indiscret.

Sus pe stînci, în stînga și-n dreapta, se auziră foșnete grăbite, scrișnet de grohotiș... Pete negre traversară iute porțiuni luminate de lună. Printre tenebre se furișau oameni.

O bandă întreagă! gândi Paul. Se înfioră.

Un bărbat înalt, înfășurat într-un burnuz pestriț, ieși brusc din umbră, se opri în fața Jessicăi. Omul își dăduse la o parte obrăzarul filtrului bucal, ca să poată vorbi deslușit și razele lunii cădeau peste barba lui bogată. Fața și ochii îi erau însă ascunși de umbra glugii trase pe frunte.

— Ce sînteți — jinni sau oameni? întrebă el.

Jessica sesiză persiflarea sinceră din glasul său, își îngădui o undă de speranță. Era glasul poruncitor, de dinainte, vocea care îi răscolise la început, sfîșiind pacea nopții.

— Oameni, fără-ndoială, își dădu singur răspuns omul.

Jessica mai mult simți decît văzu cuțitul pe care îl ținea ascuns după un fald al mantiei. Pentru o clipă, regretă faptul că nici ea, nici Paul nu aveau scuturi.

— Dar de vorbit, vorbiți? întrebă omul.

Jessica își proiectă toată aroganța aristocratică în ținută și în glas. Trebuia să răspundă repede, dar nu-l auzise încă îndeajuns pe omul din fața ei, ca să știe cu certitudine dacă avea registrul potrivit gradului său de cultură, slăbiciunilor sale.

— Cine sînt cei ce ne ațin calea în noapte, ca niște tilhari? întrebă ea.

Capul acoperit de gluga burnuzului tresări brusc, apoi se destinse cu o iuțeală care spunea multe. Omul știa să se stăpînească.

Paul se depărtă pe furiș de mama sa, ca să nu ofere amîndoi o singură țintă și ca să aibă mai mult loc de acțiune.

Capul de sub glugă îi urmări mișcarea și, vreme de-o clipă, luna lumină o frîntură triunghiulară de față. Jessica zări un nas ascuțit, scăpărarea unui ochi — *un ochi întunecat, fără alb* — o sprinceană stufoasă și o mustață cu virful răsucit în sus.

— Isteț puștiul, remarcă omul. Dacă fugiți de Harkonneni, s-ar putea să fiți bineveniți printre noi. Ce zici, băiete?

Posibilitățile fulgerară în mintea lui Paul: *O capcană? Adevărul?* Trebuia să se hotărască repede.

— Și de ce-ați da adăpost unor fugari? întrebă.

— Un copil care gîndește și vorbește ca un bărbat, observă cu voce puternică omul. Ei... ca să-ți răspund la întrebare tinere wali, află ca sînt dintre cei care nu-și plătesc faiul, tributul în apă pe care-l cer Harkonnenii. Iată de ce s-ar putea să ajut un fugar.

Știe cine sîntem, gândi Paul. *Dar se ascunde. Își prefăce vocea.*

— Sînt Stilgar, fremenul, rosti bărbatul. Asta ți-ajunge ca să ți se dezlege limba, băiete?

Aceeași voce, gândi Paul. Și își aminti noaptea consiliului și omul venit după trupul prietenului său, ucis de Harkonneni.

— Te cunosc, Stilgar, răspunse el. Eram alături de tatăl meu cînd ai venit după apa prietenului tău. L-ai luat cu tine pe slujitorul tatălui meu, Duncan Idaho. Ați făcut schimb de prieteni.

— Iar Duncan Idaho ne-a părăsit ca să se-ntoarcă la Ducele său, zise Stilgar.

Jessica auzi nuanța de dezgust din vocea lui, se pregăti de atac. Vocea de pe Stîncile de deasupra strigă:

— Ne pierdem timpul, Stil.

— E fiul Duceului, replică tăios Stilgar. E cel pe care ne-a poruncit Liet să-l căutăm.

— Dar... nu-i decît un copil, Stilgar!

— Ducele era bărbat, iar puștiul ăsta a folosit un toboșar, spuse Stilgar. A dat dovadă de cutezanță, traversînd nisipurile înaintea lui *shai-hulud*.

Jessica își dădu seama că omul o ignora, că ea nu făcea parte din planurile lui. Era deja condamnată?

– N-avem timp pentru încercare, protestă vocea de deasupra lor.

– Poate e totuși Lisan al-Gaib, spuse Stilgar.

Așteaptă un semn! gândi Jessica.

– Și femeia? se răsti vocea dintre, stînci.

Din nou, Jessica își încordă trupul. Vocea sunase a moarte.

– Mda, făcu Stilgar, femeia. Și apa ei.

– Cunoști legea, reluă vocea din beznă. Cei ce nu pot trăi în...

– Potolește-te, zise Stilgar. Vremurile se schimbă.

– Așa a *poruncit* Liet? ripostă vocea dintre stînci.

– Ai auzit și tu glasul cielagoului, răspunse Stilgar. De ce încerci să mă influențezi?

Cielago! gândi Jessica. Reperul lingvistic clarifica multe. Limbajul era cel din Ilm și Fiqh, iar cielago însemna *liliac*, un mic mamifer zburător. *Glasul cielagoului*: oamenii aceștia porniseră în căutarea lor după primirea unui mesaj prin distrans.

– Nu vreau decît să-ți amintesc care ți-e datoria, prietene Stilgar, spuse vocea de deasupra lor.

– Datoria mea este să văd de binele tribului, replică Stilgar. Asta-i singura mea datorie. N-am nevoie să mi-o amintească nimeni. Copilul-bărbat mă interesează. E tot numai carne. A avut din belșug parte de apă. A trăit la adăpost de tatăl soare. Nu are ochi de ibad. Dar nici nu vorbește, nici nu se poartă ca bicisnicii din albi. Așa era și taică-său. Care-i explicația?

– Doar n-o să stăm la taclale toată noaptea, strigă vocea dintre stînci. Dacă pică vreo patrule...

– Îți atrag atenția, pentru ultima oară, să te potolești, Jamis, rosti cu glas măsurat Stilgar.

Omul de pe Stîncile de deasupra nu mai spuse nimic, dar Jessica îl auzi mișcîndu-se, sărind peste o fisură și începînd să coboare spre suprafața bazinului, prin stînga.

– Glasul cielagoului a spus că salvarea voastră ne va fi de folos, zise Stilgar. În ceea ce-l privește pe dîrzul copil-bărbat, văd posibilitățile: e tînăr și poate să-nvețe. Dar tu, femeie?

O fixă cu privirea pe Jessica.

Acum i-am înregistrat vocea și configurația, gândi Jessica. *L-aș putea controla cu un singur cuvînt, dar e un om puternic, care ne-ar fi de mai mult ajutor rămînînd liber să acționeze cum vrea. Să mai aștept...*

– Sînt mama acestui copil, rosti Jessica. Parte din dîrzenia pe care i-o admiri este rezultatul educației pe care i-am dat-o.

– Puterea unei femei poate fi nețărîmîrită, spuse Stilgar. Cucernicele Maici sînt într-adevăr puternice. Ești Cucernică Maică?

Pentru moment, Jessica trecu cu vederea implicațiile întrebării, răspunse în mod sincer:

– Nu.

– Cunoști educația și învățăturile deșertului?

– Nu, dar mulți prețuiesc educația și învățăturile mele.

– Noi avem propriile noastre judecări de valoare, femeie.

– Orice om are dreptul să judece singur.

– E foarte bine că vezi lucrurile în felul acesta. N-avem timp să te punem ia încercare, femeie.

Înțelegi? Și nu vrem ca umbra ta să aducă nenorocirea asupra noastră. Pe copilul-bărbat, fiul tău, o să-l iau cu mine, o să-l ajut, o să-i dau adăpost în mijlocul tribului meu. În ceea ce te privește însă, femeie... Sper să-nțelegi că n-am nimic personal contra ta. Așa ne cere legea Istislah – pentru binele tuturor. Cred că-i de ajuns...

Paul făcu o jumătate de pas înainte.

– Ce vrei să spui? Despre ce tot vorbești?

Stilgar îi aruncă o privire piezișă lui Paul, dar rămase cu atenția îndreptată spre Jessica și spuse:

– Dacă nu ești învățat și instruit îndelung, din copilărie, ca să trăiești în ținuturile acestea, poți oricînd să aduci prăpădul asupra întregului trib. E una din legile noastre. Nu putem căra în spinare...

Prima mișcare a Jessicăi fu o cădere bruscă, imitația perfectă a unui leșin. Era ceva firesc din partea unui străin slab de înger. Iar firescul încetinește reacțiile adversarului, care are nevoie de cel puțin o secundă ca să recunoască un fapt cunoscut, înfățișat ca unul necunoscut. Jessica se răsuci în secunda în care văzu umărul drept al lui Stilgar coborînd fulgerător după arma ascunsă în cutele mantiei, ca să lovească trupul căzut la pămînt. O întoarcere scurtă, o secerare cu brațele, o învălmășeală de mantii. Jessica se lipi cu spatele de peretele stîncii. Bărbatul zăcea imobilizat în fața ei.

La prima mișcare a mamei sale, Paul sări doi pași înapoi: în secunda în care ea atacă, se retrase în umbră. Îi aținu calea un bărbat cu barbă, ghemuit ca o felină, fîndînd înainte cu o armă în mînă. Paul îl întîmpină cu brațul întins, izbindu-l năprasnic sub stern, sări într-o parte, îi aplică o lovitură ca de secure în ceafă, îi smulse arma din mînă în momentul în care omul se prăbuși.

Apoi țîșni în întuneric, cățărîndu-se repede printre Stîncile din fața lui, cu arma înfiptă în cingătoare. O recunoscuse, în ciuda formei neobișnuite – o armă lans-proiectil, un obiect care spunea multe despre

locul acesta... Încă o dovadă că aici nimeni nu folosea scuturi.

O să-și îndrepte atenția asupra mamei mele și a tovarășului lor, Stilgar, gândi Paul. Mama o să se descurce cu el. Trebuie să-mi gălesc opoziție avantajoasă de unde să-i țin la respect și să-i dau mamei ocazia săfugă.

Din bazin izbucni un cor de țcănituri de arcuri metalice. Proiectilele scheunară subțire în Stîncile dimprejur. Unul dintre ele îi sfichiui mantia. Se strecură repede după un colț de stîncă, pomenindu-se într-o fisură îngustă cu pereți verticali și începu să se cațere, centimetru cu centimetru — cu spatele proptit de un perete, cu picioarele în celălalt — încet, căznindu-se să nu facă zgomot.

Tunetul vocii lui Stilgar își răsfrînse ecoul pînă la el:

— Înapoi, păduchi cu minte de vierme! Femeia asta e-n stare să-mi rupă gîtul dacă vă mai apropiați!

De undeva, din bazin, o voce strigă:

— Puștiul a șters-o, Stil. Ce să...

— Firește c-a șters-o, cap de nisip ce... auuu! Încetează, femeie!

— Poruncește-le să nu-mi mai hăituiască băiatul, spuse Jessica.

— Nu-l hăituieste nimeni, femeie. A fugit. Ai reușit de minune. Zei din adîncuri! De ce n-ai spus că ești luptătoare și știutoare a tainelor?

— Spune-le oamenilor tăi să se retragă, porunci Jessica. Spune-le să iasă cu toții pe solul bazinului, la vedere... și fii sigur că știu cîți sînteți.

Acuma-i acum, gândi ea. Dar dacă omul ăsta e într-adevăr atît de ager la minte pe cît pare, avem o șansă.

Paul continuă să se cațere. Dădu de un prag înalt și îngust, pe care se putea odihni și de unde vedea toată suprafața bazinului. Auzi limpede vocea lui Stilgar:

— Și dacă refuz? Cum îți închipui că... uuuh! Ajunge, femeie! Nu mai are nimeni, nimic, cu tine acum. Pe toți zeii! Dacă poți face asta celui mai puternic dintre noi, prețuiești de zece ori greutatea ta în apă.

Și acum... Încercarea rațiunii, gândi Jessica. Spuse cu voce puternică:

— Îl căutați pe Lisan al-Gaib.

— Poate că voi sînteți cei de care vorbește legenda, rosti el, dar n-am să cred asta decît cînd voi avea o dovadă. Deocamdată, tot ce știu este c-ați venit pe Arrakis cu neghiobul ăla de Duce, care... aiii! Femeie! N-ai decît să mă ucizi dacă vreii! Era cinstit și curajos, da, dar a fost curată neghiobie să se pună în calea pumnului Harkonnen, așa cum a făcut-o!

Tăcere!

După cîteva clipe, Jessica spuse:

— N-a avut de ales... Dar n-are rost să vorbim despre asta acum. Ascultă! spune-i omului care s-a pitit în spatele tufei de colo să nu-și mai agite arma, încercînd să mă ochească, dacă nu vrea să scap universul întii de tine, și-apoi de el.

— Tu, de colo! tună Stilgar. Fă precum spune femeia!

— Stil, doar...

— Fă precum spune femeia, rahat de șopîrlă jegoasă cu capul plin de nisip și mutră de vierme! Fă precum spune sau o să-i cer chiar eu să te facă fărime! Nu vezi de ce-i în stare femeia asta?

Omul de după tufă se ridică în picioare, își coborî arma.

— Ești mulțumită? întrebă Stilgar.

— Da. Și-acum explică-le limpede alor tăi ce anume dorești de la mine. N-aș vrea ca vreun ținc cu capul înfierbîntat să facă vreo prostie.

Stilgar vorbi cu voce sonoră:

— Cînd ne strecurăm în sate și orașe trebuie să ne ascundem obîrșia și să ne amestecăm cu locuitorii din grabene și albi. Nu purtăm arme, căci cristaiul e sfînt. Dar tu, femeie, cunoști tainele de luptă. Pînă astăzi noi le știam doar din auzite și mulți nu credeau că există, dar nimeni nu poate să pună la-ndoia ce vede cu ochii săi. Ai biruit un fremen înarmat. Iar *arma*, pe care-ai folosit-o tu, e-o armă pe care n-o poate descoperi nimeni.

Un murmur vag veni din bazin, unde vorbele lui Stilgar își atinseseră ținta.

— Si dacă mă-nvoiesc să vă învăț și pe voi... tainele?

— Îți promit tot ajutorul. Și ție, și fiului tău.

— Ce garanție avem că-ți vei respecta făgăduiala?

Vocea lui Stilgar își pierdu o parte din tonul măsurat, lăsînd să răzbată o notă mohorită:

— Pe-aici, femeie, n-avem hîrtoage de-ncheiat contracte. Noi nu făgăduim seara, ca s-avem ce căica în picioare dimineața. La noi, singurul contract e cuvîntul omului. Intre mine și oamenii al căror conducător sînt, singurul legămînt este cuvîntul meu. Învăță-ne tainele și veți putea rămîne cu noi cît timp veți vrea. Apa voastră se va uni cu apa noastră.

— Poți să vorbești în numele tuturor fremenilor? întrebă Jessica,

— Cu timpul, poate. Deocamdată doar fratele meu, Liet, vorbește pentru toți fremenii. În ceea ce mă

privește, nu vă pot promite decât cel mai desăvârșit secret. Ai mei nu vor vorbi în nici un alt sietch despre voi. Harkonnenii au recucerit Dune cu forța armelor și Ducele vostru e mort. Despre voi se crede c-ați murit, uciși de-o Maică Furtună. Nici un vânător nu umblă după prăzi moarte.

Există, într-adevăr, o doză de siguranță, gândi Jessica. *Dar oamenii aceștia au un sistem bun de comunicații și pot transmite oricând un mesaj.*

— Mi se pare că s-a oferit o recompensă pentru capturarea noastră, spuse.

Stilgar nu răspunse imediat, iar Jessica, simțindu-i freaătul mușchilor în miinile ei încleștate, avu impresia că vede vârtejul gândurilor din mintea fremenului.

În cele din urmă, acesta spuse:

— Îți mai spun încă o dată: fac legământ din legământul tribului. Ai mei au înțeles acum ce însemnați pentru noi. Ce ne-ar putea oferi Harkonnenii? Libertatea? Ha! Nu, voi sînteți taqwa. Prin voi vom dobîndi mai mult decât ne-ar aduce toată mirodenia din silozurile Harkonnenilor.

— Dacă-i așa, atunci am să vă învăț felul meu de luptă, rosti Jessica și sesiză intensitatea înconștient rituală a propriilor ei cuvinte.

— Bine. Și-acum, dă-mi drumul.

— Fie, se învoi Jessica. Își desprinse miinile, se ridică în picioare, în văzul cetei din bazin. *E un test-mashad*, gândi ea. *Dar Paul trebuie să afle adevărul despre oamenii aceștia, chiar și cu prețul vieții mele.*

În tăcerea care urmă, Paul se furișă încă un pas înainte, ca să vadă mai bine locul în care se afla mama sa. În aceeași clipă, auzi deasupra lui, în crevasă, o răsufare agitată, iute înăbușită. Desluși cu coada ochiului conturul vag al unei umbre care se profila pe cerul înstelat.

De jos, răsună vocea lui Stilgar:

— Hei, tu de colo, sus! Lasă băiatul! O să coboare el singur, imediat!

Un glas de băietel, sau de fată, răspunse din bezna crevasei:

— Dar, Stil, trebuie să fie pe-aici pe...

— Am spus să-l lași în pace, Chani! Pui de șopîrlă ce ești!

Deasupra lui Paul se auzi o înjurătură înfundată, apoi un mormăit:

— Pui de șopîrlă... *eu!*

Dar umbra dispăru.

Paul își strămută atenția către bazin. Stilgar era o pată cenușie, alături de mama sa.

— Veniți încoace cu toții! strigă Stilgar. Se întoarse spre Jessica. Acum e rîndul tău să ne spui ce garanție avem noi că-ți vei respecta făgăduiala. Tu ești cea obișnuită cu hîrtoage și contracte garnisite cu vorbe goale și alte asemenea...

— Nici noi, cele din Bene Gesserit, nu ne călcăm niciodată jurămîntul, rosti Jessica.

Vorbele ei fură urmate de o tăcere încordată, apoi de un murmur de voci: "O vrăjitoare Bene Gesserit!"

Paul își scoase din cingătoare arma capturată, ochi silueta întunecată a lui Stilgar, dar fremenul și tovarășii săi rămaseră nemișcați, fixînd-o pe Jessica.

— Se împlinește legenda, rosti o voce.

— Am auzit că și shadouta Mapes a spus același lucru despre voi, zise Stilgar. Dar o afirmație gravă, ca asta, trebuie verificată. Dacă ești femeia Bene Gesserit despre al cărei fiu legenda spune că ne va arăta calea spre paradis...

Tăcu, dădu din umeri.

Jessica oftă ușurată, gândi: *Așadar Missionaria Protectiva a reușit să instaleze și supape de siguranță religioase în fundul acesta de iad. Foarte bine... Le vom folosi, de vreme ce există.* Spuse cu voce răsunătoare:

— Prezicătoarea care v-a transmis legenda a rostit proorocirea sub pecetea karamei și-a ijazului — miracolul și imuabilitatea profeției... Știu asta. Așteptați un semn!

Stilgar își semeți capul în lumina lunii.

— N-avem timp de pierdut cu ritualuri, rosti el cu voce surdă.

Brusc, Jessica își aminti de-o hartă pe care Leto i-o arătase cînd discutaseră despre eventualele trasee de salvare în caz de primejdie. Cît de mult timp părea să fi trecut de-atunci! Pe harta aceea, lingă un loc numit "Sietch Tabr", văzuse însemnat numele "Stilgar".

— Poate c-o să avem timp cînd vom ajunge la Sietch Tabr, spuse ea.

Văzu tresărirea lui Stilgar și gândi: *Noroc că nu-i trece prin cap ce mijloace folosim! Iscusită trebuie să fi fost sora aceea Bene Gesserit din Missionaria Protectiva! Fremenii sînt perfect pregătiți să creadă în noi.*

Stilgar se foi stingherit, murmură:

— Trebuie să plecăm.

Ea își înclină scurt capul, îi dădu de înțeles că aveau să plece numai cu încuviințarea ei.

Stilgar își ridică ochii spre stînci, privind aproape drept către pragul pe care se ghemuise Paul.

— Băietel! Poți să cobori.

Se întoarse către Jessica, adăugă pe un ton de scuză:

– E de necrezut cât zgomot a putut să facă fiul tău când s-a cățarat pe stinci. Mai are multe de învățat ca să nu ne primejduiască tuturor viața... Dar e încă tânăr.

– Nici nu mă îndoiesc că avem multe de învățat unii de la alții, replică Jessica. Până una-alta, însă, n-ar strica să vezi ce-i cu tovarășul tău din stînga. Cred că fiul meu cel zgomotos l-a cam bruscat când i-a luat arma.

Stilgar își întoarse repede capul și mișcarea făcu să-i fluture gluga.

– Unde?

– În spatele tufelor, răspunse Jessica.

Îi indică locul cu mîna.

Stilgar gesticulă către doi dintre oamenii săi:

– Controlați. Își privi repede tovarășii, identificîndu-i, apoi spuse: Lipsește Jamis. Va să zică băiatul cunoaște și el tainele...

– Poate-ai să bagi de seamă și că fiul meu nu s-a clintit din locul în care se află, observă Jessica.

Cei doi oameni trimiși de Stilgar își făcură apariția susținîndu-l pe un al treilea, care se poticnea icnind între ei. Stilgar le aruncă o privire, apoi se întoarse iarăși spre Jessica.

– Cu alte cuvinte, băiatul n-ascultă decît de tine, nu?

– Paul! strigă Jessica. Poți să cobori acum.

Paul se ridică în picioare, ieși în lumina lunii, vîrî arma fremenă în cingătoare. Când se întoarse, în fața lui se ivi dintre stinci o umbră.

Razele lunii și reflexul lor palid în piatra cenușie îi dezvăluiră o siluetă scundă, în mantie fremenă, o față umbrită care-l fixa pe sub streășina glugii și gura unei arme lans-proiectil ațintită spre el, dintr-un fald al mantiei.

– Sînt Chani, fiica lui Liet.

Glasul era cîntat, aproape vesel.

– Nu te-aș fi lăsat să-i faci rău vreunuia dintre tovarășii mei, adăugă ea.

Paul înghiți în sec. Făptura păși în lumină. Paul văzu un chip ca de spiriduș, cu ochii semănînd cu doi sîmburi negri. Privi înlemnit fața cunoscută, trăsăturile întrezărite în multe dintre primele viziuni preștiente. Își aminti bravada mînioasă cu care descriesese odată această față-din-vis spunîndu-i Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam: "O voi cunoaște".

Acum vedea aieva fața aceea, dar în împrejurări pe care nu le visase niciodată.

– Ai fost la fel de zgomotos ca shai-hulud cînd se minie, spuse fata. Și ai urcat pe unde era mai greu. Vino după mine. O să-ți arăt pe unde se poate coborî mai ușor și mai iute.

Paul ieși din crevasă, se strădui să urmeze volbura mantiei ei, pășind anevoie pe terenul frămîntat. Fata sărea ca o gazelă, dansînd pe muchiile stincilor. Paul simți cum îi năvălește singele în obraji; se bucură că era întuneric.

Fata aceasta! Era ca o atingere a destinului. Avu senzația că un val năvalnic îl înalță deodată, umplîndu-i sufletul de înflăcărare, îmbărbătîndu-l.

După citeva clipe, ajunseră la fremenii de pe solul bazinului.

Jessica îi zîmbi vag lui Paul, dar i se adresă lui Stilgar:

– Va fi un bun schimb de experiență. Sper că tu și ai tăi nu ne purtați pică pentru că am acționat violent... A fost... necesar. Erați pe cale să... săvîrșiți o greșeală.

– Salvarea de la greșeală e dar din rai, rosti Stilgar. Își duse mîna stîngă la buze, trase cu cealaltă arma din cingătoarea lui Paul, o azvîrli unuia dintre tovarășii săi, adăugă: Vei avea propriul tău pistol maula, băiete, cînd o să-l meriți.

Paul vru să vorbească, șovăi, amintindu-și una din învățăturile mamei sale: "Orice început e un moment delicat".

– Fiul meu are toate armele care-i trebuie, spuse Jessica. Îl fixă cu privirea pe Stilgar, obligîndu-l să se gîndească la felul cum capturase Paul pistolul.

Stilgar trase cu coada ochiului către cel pe care îl doborîse Paul. Omul, Jamis, stătea retras, cu capul plecat, răsufînd greu.

– Ești o femeie dificilă, zise Stilgar. Își întinse mîna spre unul din fremeni, pocni din degete. Kushti bakka te.

Iar în chakobsa, gîndi Jessica.

Omul așeză în palma lui Stilgar două bucăți pătrate de pînză subțire. Stilgar le trecu printre degete, legă una din ele în jurul gîtului Jessicai, pe sub glugă, o prinse pe cealaltă, în același fel, la gîtul lui Paul.

– Acum purtați la gît batista bakkai, spuse el. Dacă va trebui să ne despărțim, acesta va fi semnul de recunoaștere că faceți parte din sietchul lui Stilgar. Despre arme, vom vorbi altă dată.

Se întoarse către grupul alor săi, inspectă oamenii rînd pe rînd, făcu semn unuia să ia fremkitul lui Paul.

Bakka, gîndi Jessica, recunoscînd termenul religios. *Bakka* – *bocitoarea*. Înțelese că batista era

simbolul care-i unea pe toți membrii tribului. *De ce-i leagă semnul plîngerii?* se întrebă.

Stilgar se apropie de fata care îl tulburase pe Paul, spuse:

– Chani, ia-l pe copilul-bărbat sub aripa ta. Vezi să nu aibă necazuri.

– Vino, copile-bărbat.

Paul își ascunse revolta din glas, zise:

– Mă cheamă Paul. Fă bine și...

– Îți vom da noi nume, pui de om, îl intrerupse Stilgar. La mihna, după ce vei fi trecut încercarea aql.

Încercarea rațiunii, traduse în gînd Jessica. Necesitatea imperioasă a demonstrării superiorității lui Paul prima asupra oricărui alt considerent. Spuse cu voce tăioasă:

– Fiul meu a fost supus încercării cu gom jabbarul!

Își dădu seama, după tăcerea care se lăsă dintr-o dată că vorbele ei răscoliseră inimile fremenilor.

– Sînt multe lucruri pe care nu le știm unii despre alții, murmură Stilgar, Dar zăbovim prea mult. Să nu ne găsească soarele zilei afară. Se apropie de omul pe care îl doborîse Paul, întrebă: Jamis, poți să umbli?

Omul scoase un mîriit, răspunse:

– M-a luat prin surprindere. A fost un accident. Pot să merg.

– Dar fără alte accidente, rosti Stilgar. Răspunzi împreună cu

Chani de securitatea băiatului, Jamis. Și el, și femeia sînt sub protecția mea.

Jessica se uită lung la cel numit Jamis. A lui fusese vocea care se sfădise cu Stilgar, din beznă. A lui fusese vocea care sunase a moarte. Iar Stilgar găsise de cuviință să-l numească tocmai pe acest Jamis ca să întărească protecția lui Paul.

Stilgar aruncă o privire scrutătoare asupra grupului său, desemnă cu un gest doi dintre oameni:

– Larus și Farrukh, vă ocupați de ștergerea urmelor. Aveți grijă să nu rămînă nici una. Atenție sporită! Avem cu noi doi oameni neinstruiți. Se întoarse, își ridică mîna, indică peretele opus al bazinului și ordonă: În șir cite unul, cu flancuri, porniți! Trebuie să ajungem la Peștera de pe Culme înaintea sorilor.

Jessica porni alături de Stilgar, numărînd capetele. Erau patruzeci și doi, cu ea și cu Paul. Și gîndi: *Se deplasează ca un detașament militar... Pînă și fata Chani.*

Paul intrase în șir în spatele lui Chani. Își alungase gîndurile negre pe care și le făcuse pentru faptul că se lăsase surprins de fată. În clipa aceasta, nu mai avea în minte decît ecoul memento-ului din cuvintele tăioase rostite de mama sa: "Fiul meu a fost supus încercării cu gom jabbarul!" Simți furnicăături în mîna care nu uitase durerea.

– Uită-te pe unde mergi, șuieră Chani. Nu mai atinge tufe. O singură ață agățată e de-ajuns ca să ne trădeze trecerea.

Paul înghiți în sec, dădu din cap.

Jessica asculta zgomotul cetei. Nu auzea decît propriii ei pași și pașii lui Paul. Era uluită de felul în care se deplasau fremenii. Patruzeci de oameni traversau bazinul fără vreun alt zgomot decît sunetele naturale ale acestui loc... Ca niște feluci fantomatice... Mergeau spre Sietch Tabr - sietch-ul lui Stilgar.

Se gîndi la cuvîntul acela: sietch. Era un cuvînt chakobsa, păstrat neschimbat de cine știe cite secole, din străvechiul grai de luptă. *Sietch*: un loc de adunare în caz de primejdie. Abia acum, după ce momentul de tensiune al contactului cu fremenii trecuse, întrevedea profundele implicații ale cuvîntului și ale limbajului.

– Înaintăm bine, spuse Stilgar. Cu voia lui Shai-hulud, o să ajungem la Peștera de pe Cuhne înainte de a se crăpa de ziuă.

Jessica încuviință cu o mișcare a capului, dozîndu-și efortul, simțind apăsarea nemiloasă a oboselii, pe care o ținea încă în frîu grație voinței... și, recunosc, grație unui elan nou. Își concentrează gîndurile la semnificația cetei acesteia, la ceea ce dezvăluiau acești oameni despre cultura fremenă.

Toți pînă la unul, gîndi ea. O întreagă civilizație educată, formată în spiritul disciplinei militare. Ce poate fi mai de preț pentru un Duce proscris?

Cartea a doua

Muad' Dib

Fremenii erau neîntreçuți în acea însușire pe care strămoșii noștri o numeau "spannungabogen" – prelungirea autoimpusă a răgazului dintre dorința de a obține un lucru și momentul acționării pentru dobândirea sa.

*Fragment din **Înțelepciunea lui Muad'Dib** de prințesa Irulan.*

Ajunseră în apropierea Peșterii de pe Culme chiar când începea să mijească de ziuă. Se angajară într-o trecătoare în peretele bazinului, atît de îngustă, încît trebuiau să înainteze cu trupul răsucit din mijloc.

În lumina palidă a zorilor, Jessica îl văzu pe Stilgar repartizînd santinele, care se cățărara cu agilitate spre crestele stîncilor.

Fără să se oprească din mers, Paul își ridică ochii, privind panglica îngustă de cer cenușiu-albastru.

Chani îl zori, trăgîndu-l de mantie:

– Mai iute. Se face lumină.

– Unde s-au dus oamenii care s-au urcat pe stînci? întrebă el, în șoaptă.

– E primul schimb al gărzii de zi, îi răspunse fata. Grăbește-te!

Postează santinele, gîndi Paul. Înțelept lucru. Dar ar fi fost și mai înțelept să pătrundem aici în grupuri mici. Riscul de a pune în pericol toată ceata ar fi fost mult mai redus. Și tresări, dîndu-și seama că judecase ca un luptător de gherilă, amintindu-și de teama tatălui său că Atrezii ar putea să devină o Casă de Gherilă.

– Mai repede, îl îndemnă din nou Chani.

Paul auzi foșnetul zorit al mantiilor din spatele lui, grăbi pasul. Îi veniră în minte cuvintele desprinsate din mica Biblie C.P. pe care i-o dăruise Yueh.

"Raiul în dreapta, Iadul în stînga și Îngerul Morții în spate".

Citatul continuă să-i răsune în minte.

Defileul coti brusc, se lărgi. Îl văzu pe Stilgar arătîndu-le cu mîna o gaură mică, pătrată, la baza peretelui vertical.

– Iute! șuieră el. Dacă dă peste noi o patrulă sîntem ca niște iepuri în cușcă.

Paul se aplecă, intră după Chani. Grota în care pătrunse era scaldată într-o lumină posomorită ce părea să vină de undeva, de deasupra.

– Poți să te ridici, spuse Chani.

El se îndreptă, cercetă peștera. Era adîncă și lată; tavanul boltit se curba lateral, coborînd cam pînă la înălțimea unui om cu brațul ridicat. Fremenii intrau unul după altul, răspîndindu-se apoi prin cotloane cufundate în umbră. O văzu intrînd și pe mama sa, trăgîndu-se la o parte, urmărind mișcările oamenilor. Observă că în ciuda îmbrăcăminții identice, exista o mare deosebire între ea și fremeni. Se mișca altfel – cu semeție și grație.

– Găsește-ți un loc retras de odihnă, copile-bărbat, îl sfătui Chani. Mănîncă.

Îi vîri în mînă două rulouri înfășurate în foi vegetale, care răspîndeau un miros pătrunzător de condiment.

Stilgar intră ultimul, se opri în spatele Jessicai, ordonă cîtorva oameni care așteptau lingă intrare:

– Puneți prelatele de izolare și vedeți de umezeală. Lemil, aprinde niște licurigloburi.

Apoi se apropie de Jessica, o prinse de braț, și-i spuse:

– Vino, femeie știutoare de taine. Vreau să-ți arăt ceva.

O conduse de-a lungul unui prag curb de piatră, către locul de unde părea că provine lumina cenușie din grotă.

Jessica se pomeni privind în exterior, de la pervazul înalt și lat al unei deschizături în peretele grotii – o gaură situată la înălțime și dominînd alt bazin, mai adînc. Bazinul avea un diametru de vreo zece sau doisprezece kilometri și era împrejmuît de zidurile înalte ale unui lanț de stînci. Suprafața sa era presărată cu mînunchiuri răzlețe de plante.

În timp ce privea bazinul, în lumina lăptoasă a zorilor, soarele se înalță brusc deasupra meterezelor de la celălalt capăt, împrumutînd peisajului tonuri de cocă coaptă. Jessicai i se păru că soarele Arrakisului tremură deasupra orizontului, încercînd să se smulgă și să urce pe cer.

Noi sîntem cei care vrem să-l reținem, gîndi ea. Pentru noi, noaptea-i mai sigură decît ziuă. Apoi o năpădi un dor sălbatic de a vedea arcuindu-se peste valea aceasta care nu cunoștea ploaia... un curcubeu. Va trebui să-mi interzic asemenea gînduri nostalgice, se dojeni. Sînt slăbiciuni. Nu-mi mai pot îngădui slăbiciuni.

Stilgar o strînse de braț, arătă cu cealaltă mînă spre capătul îndepărtat al bazinului.

– Privește! Acolo sînt druze... Druze adevărate!

Jessica se uită în direcția pe care i-o indicase, desluși mișcare: oameni pe suprafața bazinului, puncte negre părăsind zona tot mai puternic luminată de soare, îndreptîndu-se către umbra proiectată de versanții opuși. În pofida distanței, mișcările li se distingeau limpede în aerul curat. Își scoase din interiorul mantiei binoclul, îl îndreptă către siluetele minuscule, reglă oleobiectivele... Năframe fluturînd,

ca un stol de fluturi multicolori.

— Acolo e casa noastră, spuse Stilgar. La noapte vom fi acolo. Privi îngândurat bazinul, mîngîindu-și mustața. Ai mei au rămas la lucru mai mult ca de obicei. Asta înseamnă că nu-s patrule prin preajmă. O să le semnalizez mai tîrziu să ne aștepte sosirea.

— Oamenii tăi par foarte disciplinați, observă Jessica.

Își luă de la ochi binoclul, văzu că Stilgar continua să privească în depărtare.

— Se supun necesității de ocrotire a tribului, zise el. Aceeași necesitate este criteriul după care se aleg la noi și conducătorii. Conducătorul trebuie să fie cel mai puternic, cel care poate oferi apă și securitate. Își întoarse ochii spre ea.

Jessica îi susținu privirea, scrută ochii lipsiți de alb, orbitele adumbrite, dunga de praf depusă pe firele de păr ale mustății și bărbii, linia tubului colector care cobora de la nări în interiorul distraiului.

— Ți-am lezat cumva autoritatea de conducător, punîndu-te la încercare, Stilgar? îl întrebă.

— N-a fost vorba de-o provocare, răspunse el.

— Dar oamenii nu trebuie să-și piardă respectul față de conducătorul lor, insistă ea.

— Nu există nici unul printre păduchii ăștia de nisip, căruia să nu-i pot veni de hac, replică Stilgar. Învingîndu-mă pe mine ne-ai învins pe toți. Acum tot ce se speră este să învețe de la tine... tainele... iar unii sînt curioși dacă vei cuteza să mă provoci.

Ea cîntări implicațiile.

— Să te provoc... la duel?

Stilgar încuviință din cap, spuse:

— Dar nu te-aș sfătui s-o faci pentru că, oricum, nu te-ar urma. Nu aparții lumii nisipurilor. S-au putut convinge cu toții după drumul din noaptea asta.

— Oameni practici.

— Întocmai, rosti el. Aruncă o privire către bazin, urmă: Ne cunoaștem nevoile. Dar puțini se gîndesc la lucruri serioase acam, cînd se află la doi pași de casă. Am lipsit mult. Am muncit o grămadă de vreme ca să putem preda la timp negustorilor liberi mirodenia pentru blestemații de ghildari... innegri-li-s-ar fețele în vecii vecilor!

Jessica tresări, îl privi lung.

— Ghildarii? Ce-are a face Ghilda cu mirodenia voastră?

— Așa a poruncit Liet, răspunse Stilgar. Cunoaștem și noi motivul, dar asta nu ne îndulcește cu nimic amarul. Sîntem nevoiți să mituim Ghilda cu cantități enorme de mirodenie, pentru ca pe cerul nostru să au existe sateliți sau spioni care ar putea să afle ce facem cu fața Arrakisului.

Jessica își cumpăni vorbele, amintindu-și că Paul spusese și el că acesta trebuie să fie motivul pentru care pe orbita Arrakisului nu existau sateliți artificiali.

— Și ce anume faceți cu fața Arrakisului de nu vreți să se afle?

— O schimbăm... încet, dar sigur... ca să devină o lume prielnică vieții umane. Generația noastră n-o s-o apuce. N-o s-o apuce nici copiii noștri, nici copiii copiilor noștri, nici nepoții copiilor lor... dar lumea aceea va fi. Privi cu ochi încețoșați bazinul, murmură: Apă sub cerul liber, plante înalte, verzi... oameni umblind în voie, fără distraie.

Așadar acesta-i visul lui Liet-Kynes, gîndi Jessica.

— Mituirea e o soluție periculoasă, spuse. Mitele au tendința să crească întruna.

— Cresc, recunosc el. Dar calea cea lentă e calea cea mai sigură.

Jessica se întoarse, își plimbă privirea peste bazin, încercînd să-l vadă așa cum și-l inchipuise Stilgar. Dar nu văzu decît galbenul-cenușiu al rocii sterpe... apoi, brusc, o imagine mișcătoare, difuză pe cerul de deasupra stîncilor.

— Ahhhh! exclamă Stilgar.

Jessica crezu mai întii că-i vorba de o navă de patrulare, pe urmă își dădu seama că era un miraj — un alt peisaj plutea deasupra nisipurilor aride, o unduire îndepărtată de pajiști, un vierme lung traversîndu-le suprafața, iar pe spatele lui, fluturînd în bătaia vîntului... mantii de fremeni.

Mirajul pieri.

— N-ar fi rău să putem merge călare, spuse Stilgar. Dar nu ne putem permite să aducem un făuritor în bazinul ăsta. Așa că, la noapte, va trebui să facem drumul tot pe jos.

Făuritor — denumirea pe care o dau ei viermelui, gîndi ea. Cîntări semnificația spuselor lui. Nu-și puteau permite să aducă un vierme în bazinul acesta. Și realiză, brusc, ce anume văzuse în miraj: fremeni călărînd pe spatele unui vierme uriaș. Trebuie să facă un efort de autocontrol ca să nu-și trădeze șocul pe care i-l provocă înțelegerea implicațiilor.

— E vremea să ne întoarcem la ceilalți, spuse Stilgar. Altminteri ai mei o să-și inchipuie că-ți fac curte. Și-așa sînt destul invidioși pentru faptul că mîinile mele ți-au gustat gingășia azi-noapte, cînd ne-am luptat în bazinul Tuono.

— Măsoară-ți cuvintele, rosti cu glas tăios Jessica.

— N-ai de ce să te superi, replică el împăciuitor. La noi nimeni nu se atinge de o femeie, fără

consimțământul ei... iar în ceea ce te privește... (dădu din umeri)... n-ai nevoie să te apere legile noastre.

— Să nu uiți nici o clipă c-am fost doamna unui Duce, spuse ea, dar vocea îi era deja mai blindă.

— Cum dorești, o liniști el. Ei... e timpul să etanșăm și deschiderea asta, ca să putem slăbi disciplina distraiului. Oamenii trebuie să-și petreacă ziua în tihnă. Miine, familiile lor nu le vor mai lăsa răgaz de odihnă.

Tăcură amindoi.

Jessica privi bazinul însoțit. Interpretase bine ceea ce auzise în vocea lui Stilgar — propunerea nerostită a ceva mai mult decât *protecția* sa. Vroia o soție? Își dădu seama că ar fi putut să joace rolul acesta. Era una din soluțiile prin care s-ar fi pus capăt conflictelor pentru puterea tribală — femeia potrivită pentru bărbatul potrivit.

Dar în cazul acesta, ce-avea să se întâmple cu Paul? Cine putea ști, în clipa asta, ce legi de rudenie precumpănneau printre fremeni? Și ce-avea să se întâmple cu fiica ce trebuia să se nască și pe care o purta în ea, de câteva săptămîni? Ce-avea să se întâmple cu fiica unui Duce mort? Pentru prima dată, Jessica își îngădui să privească deschis, cu curaj, problema celui alt copil care creștea în ea, să-și amintească motivele personale pentru care acceptase conceperea acestui al doilea vlăstar. Da, știa de ce o făcuse... Cedase pornirii năvalnice pe care o împărtășeau toate creaturile asupra cărora hălăduia spectrul morții — imboldul de a dobîndi nemurirea prin procreare. Și ea, și Leto se lăsaseră copleșiți de instinctul speciei.

Se uită pieziș la Stilgar, văzu că freamenul o privea, așteptînd. *O fiică născută pe meleagurile acestea, de o femeie căsătorită cu un bărbat ca acesta... Ce soartă ar putea să aibă o asemenea fiică?* se întrebă ea. *Ar încerca bărbatul acesta să îngrădească necesitățile cărora trebuie să li se supună o Bene Gesserit?*

Stilgar tuși ca să-și dreagă vocea, apoi spuse ceva care dovedea că înțelegea o parte din întrebările ce frămîniau cugetul Jessicai:

— Pentru un conducător, lucrul cel mai important este ceea ce face din el un conducător. Binele poporului său. Dacă ai să mă înveți puterile tale, s-ar putea să vină o zi cînd unul din noi va fi nevoit să-l provoace pe celălalt. Aș prefera altă soluție.

— Există și alte soluții? întrebă ea.

— Da, spuse el. Sayyadina. Cucernica noastră Maică e bătrînă.

Cucernica lor Maică!

Stilgar nu-i lăsă timp de gîndire, urmă:

— Nu țin neapărat să mă ofer ca soț. Să nu mă înțelegi greșit. Ești frumoasă, atrăgătoare... Dar dacă te-aș lua printre femeile mele, unii tineri ar putea crede că mă preocupă mai mult plăcerile cărnii decît nevoile tribului. Tineri, de exemplu, ca aceia care ne pîndesc și ne ascultă în clipa asta.

Un om care-și cîntărește deciziile, care se gîndește la consecințe, își spuse Jessica.

— Printre tinerii aceștia sînt destui care au ajuns la vîrsta spiritelor înflăcărâte, reluă Stilgar. E o fază în care trebuie domoliți. N-am voie să le ofer motive serioase ca să mă provoace. Pentru că în cazul asta, aș fi silit să-i schilodesc pentru tot restul vieții sau să-i omor. Nu asta e calea pe care trebuie s-o urmeze un conducător, mai ales cînd poate s-o evite în mod onorabil. Și-apoi... conducătorul este unul dintre factorii care crează deosebirea dintre o gloată și un popor. Conducătorul trebuie să mențină nivelul indivizilor. Prea puțini indivizi... și un popor degenerază în gloată.

Cuvintele lui, înțelepciunea din ele, faptul că Stilgar vorbea atît pentru ea, cît și pentru cei care trăgeau cu urechea, o obligară pe Jessica să reevalueze omul de lîngă ea.

Cîtă prestanță! gîndi. De unde acest echilibru interior?

— Legea care impune criteriile noastre de alegere a conducătorului este o lege dreaptă, spuse Stilgar. Dar asta nu înseamnă că un popor are întotdeauna nevoie de dreptate. Ceea ce ne trebuie nouă, în clipa de față, e timp. Timp ca să ne dezvoltăm și să prosperăm, timp ca să ne extindem forțele pe întregul cuprins al planetei.

Care i-o fi obîrșia ? se întrebă Jessica. Din ce soi de oameni se trage ? Spuse cu voce joasă:

— Stilgar, te-am subestimat.

— Mi-am închipuit, răspunse el.

— Cred că ne-am subestimat reciproc.

— Doresc să fie prima și ultima dată, rosti el. Doresc prietenia ta... și încrederea ta. Doresc să avem unul față de celălalt acel respect care vine din suflet, care nu cere amestecul sexului.

— Înțeleg.

— Ai încredere în mine?

— Aud sinceritatea din glasul tău.

— La noi, cînd sayyadinele nu sînt conducători oficiali, ocupă un alt loc de cinste: îi învață pe ceilalți. Au grijă să întrețină puterea lui Dumnezeu... aici.

Își atinse pieptul.

Trebuie să aflu ce-i cu enigma aceea a Cucernicei Maici, își aminti Jessica și spuse:

— Ai pomenit adineaori de Cucernica voastră Maică... iar azi-noapte s-a vorbit despre legende și prooroci.

— Se spune că o Bene Gesserit și fiul ei au cheia viitorului nostru.

— Credeți că eu sint aceea?

Îl privi atentă, gândind: *Trestia tinără moare atât de ușor! Începuturile sînt momente extrem de primejdioase.*

— Nu știm, răspunse Stilgar.

Ea dădu din cap, gîndi: *E un om cinstit. Așteaptă un semn, dar nu va face nimic ca să incline talerul sortii în favoarea sa, spunîndu-mi care este acest semn.*

Își întoarse privirea spre bazin, spre umbrele aurii, spre umbrele liliachii care tremurau în reverberația mărunță a aerului. Brusc, fiecare părticică a ființei ei fu pătrunsă de o prudență de felină. Cunoștea jargonul folosit de Missionaria Proiectiva, știa cum ar fi putut adapta tehnica mitului, pe cea a fricii și pe cea a speranței, pentru a face față oricărui primejdii, oricărui necesități, dar simțea că în lumea aceasta se petrecuseră schimbări capitale... Ca și cum altcineva fusese deja printre fremenii și fructificase germele lăsat de Missionaria Proiectiva.

Stilgar tuși incetșor.

Ea îi simți nerăbdarea, își dădea seama că ziua avansa și că fremenii voiau să etanșeze grotă. Sosise momentul să dea dovadă de cutezanță și știa care era unealta potrivită: un dar al-hikman, un sistem de tălmăcire, cu ajutorul căruia să poată...

— Adab, șopli ea.

I se păru că mintea i se răsucesc în ea însăși. Recunoscuse senzația și pulsul i se acceleră. Nici un alt fenomen din întregul antrenament Bene Gesserit nu transmitea un asemenea semnal de recunoaștere. Nu putea fi decît adab, memoria revendicativă ce se ivește de la sine. Se abandona înslantaneu, dînd cale liberă cuvintelor să se reverse:

— Ibn qirilaiba... pînă în locul unde se termină praful.

Își ridică brațul, îl întinse. Observă că Stilgar o privește cu ochii măriți. Din spate auzi foșnete agitate de mantii. Începu să îngîne:

— Văd un... fremen cu Cartea Pildelor. Îi citește lui al-Lat, soarele pe care l-a înfruntat și l-a înrobît.

Le cilește Sadușilor Judecății. Astfel citește:

"Vrăjmașii mei sînt ca frunzele verzi sfîșiate de furtuna în calea căreia cutezat-au să stea. Au n-ați văzut ce-a făcut Domnul nostru? Molima ciumei trimis-a acelor ce-au uneltit a noastră pieire. Și-acum sînt ca păsările pe care le-a-mprăștiat vînătorul. Urzelile lor sînt asemeni bucatelor otrăvite de care nici o gură nu se atinge."

Un fior îi străbatu trupul. Își coborî brațul.

Din spate, din penumbra peșterii, auzi un ecou răspunsul șoptit de mai multe glasuri:

— Uneltirile lor au fost în zadar.

— Și focul Domnului se înalță deasupra inimii tale, îngînă ea. *Am reușit*, își spuse.

— Și focul Domnului s-a aprins, veni răspunsul. Ea dădu din cap, rosti:

— Vrăjmașii tăi vor cadea.

— Bi-lal kaifa răspunseră fremenii.

În tăcerea care se lăsă, Stilgar făcu o plecăciune în fața ei.

— Sayyadina, spuse el, dacă Shai-hulud va îngădui, poate că vei putea să pătrunzi și să devii Cucernică Maică.

Să pătrund, gîndi ea. *Ciudată exprimare. Dar restul s-a potrivit destul de bine jargonului obișnuit. Și simți o amărăciune cinică pentru ceea ce făcuse. Missionaria Proiectiva dă rareori greș. Ni s-a pregătit un sălaș în sălbăticia asta. Rugăciunea salatului ne-a durat un ascunziș. Iar eu... va trebui să joc acum rolul Auliyei, slujnica Domnului... Sayyadina pentru un popor nomad care s-a pătruns pînă-ntr-atît de prorocirile noastre Bene Gesserit, încît își numește preotesele Cucernice Maici.*

În penumbra din peșteră, Paul stătea în picioare alături de Chani. Mai simțea încă în gură gustul mîncării pe care i-o dăduse fata — carne tocată de pasăre și cereale amestecate cu sirop gros de mirodanie, totul învelit într-o frunză. Gustînd prima îmbucătură, își dăduse seama că nu mai mîncase niciodată pînă atunci un aliment cu o concentrație atât de mare în esență de mirodanie și pentru o clipă i se făcu frică. Știa care era efectul esenței asupra lui — *prefacerea generată de melanj*, proiecția conștiinței preștiente.

— Bi-lal kaifa, murmură Chani.

Paul își întoarse privirea spre ea. Apoi se uită la fremenii, observă venerația cu care ascultau cuvintele mamei sale. Numai omul pe care-l chema Jamis părea să arboreze o atitudine disprețuitoare față de

ceremonie; se ținea la o parte, cu brațele încrucișate.

— Duy yakha hin mange, șopti Chani. Duy punra hin mange. Am doi ochi. Am două picioare.

Și se uită la Paul cu o expresie mirată.

Paul trase adânc aer în piept, încercînd să potolească furtuna din el. Vorbele mamei sale declanșaseră efectul esenței de mirodenie. Simțise glasul ei înălțîndu-se și prăbușindu-se în el ca vilvătăile unui incendiu. Nu omisese aici o clipă cinismul care-i hotărîcea incantația — o cunoștea doar atît de bine! — dar nimic nu mai putea stăvili fenomenul generat de cîteva înghițituri de mîncare.

Îl simți iarăși... Conștiința de rasă, de care nu putea să scape. Mecanismul se declanșase din nou: percepția tot mai acută, afluența de informații, precizia rece a raționamentelor. Se lăsă moale pe pardoseala cavernei, rezemîndu-și spatele de stîncă, abandonîndu-se. Conștiința i se prelinse în stratul acela atemporal, unde putea să vadă timpul, să simtă căile disponibile, vînturile viitorului... vînturile trecutului... viziunea monoculară a viitorului... reunite într-o singură viziune trinoculară, care îi îngăduia să vadă timpul-devenind-spațiu.

Își dădu seama că îl pîndea primejdia de a se autodevansa și se sili să nu piardă contactul cu percepția prezentului, simțînd deriva confuză a experienței, curgerea clipei, solidificarea continuă a ceea-ce-este în veșnicul-a-fost.

Agățîndu-se de prezent, realiză pentru prima oară că regularitatea monumentală a mișcării timpului era complicată pretutindeni de curenți schimbători, de valuri, de talazuri și contratalazuri... ca marea izbîndu-se de stîncile unei faleze. Constatarea îi oferi o nouă perspectivă asupra preștienței sale și atunci văzu sursa "beznei-în-timp", sursa riscului de eroare din el. I se făcu frică.

Înțelese că preștiența era o iluminare care îngloba și limitele revelațiilor generate — sursă simultană de acuratețe și de eroare semnificativă. Intervenea un fel de relație Heisenberg, un principiu al incertitudinii: cheltuiala de energie care îi dezvăluia ceea ce vedea, schimba ceea ce vedea.

Iar ceea ce vedea era un punct de conexiuni cauzale, un nex temporal chiar în interiorul acestei grote. Un clocot de posibilități concentrate aici, unde cea mai infimă acțiune — o clipire, o vorbă negîndită, un fir de nisip dislocat — putea să urnească o pîrghie gigantică în întregul univers cunoscut. Văzu un moment de violență ale cărui consecințe depindeau de atît de multe variabile, încît cea mai ușoară mișcare pe care o făcea provoca imense schimbări structurale.

Viziunea îl făcu să-și dorească încremenirea în nemișcare, dar și aceasta era o acțiune încărcată de consecințe.

Liniile fără de număr ale consecințelor porneau, toate, din grota aceasta, răspîndindu-se apoi radial, și de-a lungul celor mai multe din ele își văzu propriul trup neînsuflețit, din care sîngele se scurgea prin rana căscată de lama unui cuțit.

În anul în care a hotărît moartea Ducei Leto și a înapoiat Harkonnenilor Arrakisul, tatăl meu, Împăratul Padișah, avea șaptezeci și doi de ani, dar nu părea mai vîrstnic de treizeci și cinci. Rareori apărea în public purtînd altceva decît uniforma de sardaukar și un coif negru de burseg, cu leul de aur al stemei imperiale. Uniforma era o aluzie străvezie la sursa puterii sale. Nu ațîșa însă întotdeauna o aroganță atît de ostentativă. Cînd vroia, era capabil să radieze farmec și sinceritate, deși m-am întrebat deseori, în anii din urmă, dacă a fost vreodată ceea ce părea a fi. Credința mea, astăzi, este că s-a luptat toată viața să scape printre zăbrelele unei cuști invizibile. Să nu uităm că era Împărat, reprezentantul unei dinastii ale cărei începuturi se pierdeau în negura vremurilor. Noi, însă, i-am refuzat un fiu legitim. Oare nu a fost aceasta cea mai cumplită înfrîngere pe care a suferit-o vreodată un monarh? Spre deosebire de Doamna Jessica, mama mea s-a supus poruncii Surorilor Starețe. Care dintre cele două femei a fost mai puternică? Istoria a și dat răspuns la întrebarea aceasta.

*Fragment din **În casa tatălui meu de prințesa Irulan.***

Jessica se trezi în întunericul grotei auzînd în jur vînzoleala fremenilor, simțînd mirosul înțepător al distraielor. Simțul lăuntric al timpului îi spuse că, în curînd, afară avea să se înnopteze. Peștera însă continua să fie cufundată în beznă. O izolau de deșert prelatele din plastic, al căror rol era să mențină umiditatea trupurilor din spațiul închis ermetic.

Își dădu seama că își îngăduise somnul adînc al epuizării și că faptul acesta era destul de revelator pentru felul aproape inconștient în care acceptase siguranța oferită de ceata lui Stilgar. Se răsuci în hamacul improvizat din mantie, își coborî picioarele pe pardoseala de piatră, își încălță ghetetele de deșert.

Să nu uit să leg șireturile pe sub gleznă, ca să ajut acțiunea de pompă a distraiului, gîndi. Multe n-ai voie să uiți aici!

Mai simțea încă gustul cinei de dimineață — rulou făcut din frunză umplută cu carne tocată de pasăre și cereale, amestecate cu sirop de mirodenie. Cina de dimineață! Se gândi pentru prima oară la această ciudată inversare a timpului — noaptea era perioada de activitate și ziua cea de odihnă.

Noaptea ascunde. Noaptea ești în siguranță.

Își desprinde mantia din cărligele înfipite în firida unde dormise, întoarse veșmîntul pe pipăite pînă cînd îi găsi deschizătura, îl îmbracă.

Se întrebă pe ce cale ar fi putut să transmită un mesaj către Bene Gesserit. Școala trebuia să afle de cei doi rătăciți din adăpostul arrakian.

La mică distanță de locul în care se afla, se aprinseră cîteva licurigloburi. Îi văzu pe fremeni adunîndu-se grupuri-grupuri, în lumina anemică. Printre ei îl zări și pe Paul. Era îmbrăcat. Gluga mantiei îi atirna pe spate și razele palide ale licurigloburilor îi reliefa profilul acvilin al neamului Atreides.

Jessica își aminti comportarea stranie a fiului ei înaintea momentului în care se retrăsese cu toții pentru odihna. *Absent*. Păruse total absent. Ca un înviat din morți, încă incomplet conștient de ceea ce i se întîmplase, cu ochii pe jumătate închiși și privirea sticloasă a contemplării interioare. Înfașurarea lui o dusesse cu gîndul la ceea ce el îi spusese odată despre hrana saturată de mirodenie a Arrakisului.

Oare există efecte secundare? se întrebă ea. *A spus că melanjul îi influențează însușirile preștiente, dar a manifestat o reticență ciudată cînd l-am întrebat ce vede.*

Stilgar apărui din întuneric, în dreapta ei, se apropie de grupul de sub licurigloburi. Jessica observă felul în care își mîngîia barba cu degetele, sesiză aerul lui încordat, pînda ca de pisică.

Un fior neașteptat de spaimă o fulgeră în clipa în care simțurile îi revelară febrilitatea vizibilă a fremenilor din jurul lui Paul — mișcările crispate, atitudinea rituală.

— Le-am fagăduit protecție! tună deodată glasul lui Stilgar.

Jessica recunoscu omul la care strigase Stilgar. Jamis! Și imediat după aceea văzu furia lui Jamis — poziția contractată a umerilor.

Jamis, omul pe care l-a doborît Paul! gîndi.

— Cunoști pravila, Stilgar, spuse Jamis.

— Cine o cunoaște mai bine ca mine? replică Stilgar și ea auzi tonul împăciuitor din vocea sa, încercarea de a abate mînia celuiilalt.

— Aleg lupta, mîrii Jamis.

Jessica se repezi între ei. Își încleștă degetele în brațul lui Stilgar.

— Ce este? întrebă.

— Pravila amtal, îi explică Stilgar. Jamis își cere dreptul de a pune la încercare rolul pe care ți-l atribuie legenda.

— Trebuie să-și aleagă un luptător, spuse Jamis. Dacă învinge luptătorul ei, atunci e-adevărat. Dar se spune... (își plimbă privirea peste chipurile oamenilor)... că nu ar avea trebuință de un luptător dintre fremeni. Și asta nu poate să însemne decît că ar urma să-și aducă ea luptătorul!

Dădu drumul brațului lui Stilgar, făcu o jumătate de pas înainte.

— Știu să lupt singură, rosti ea. N-am nevoie de nici un luptător. Ceea ce spune legenda...

— Nu ne interesează interpretările tale! se răsti Jamis. Vrem o dovadă adevărată. Tot ce ne-ai spus azi-dimineață puteai afla de la Stilgar. După ce ți-o fi împuiat capul cu vorbe, nu era mare scofală să repeți totul papagalicește și să încerci să ne tragi pe sfoară.

Aș putea să-l anihilez, gîndi Jessica, *dar poate că asta ar contraveni modului în care interpretează ei legenda.* Și se pomeni din nou întrebîndu-se ce fel de schimbări se petrecuseră pe planeta aceasta cu germenul lăsat de Missionaria Protectiva.

Stilgar se uită la Jessica. Apoi vorbi cu voce joasă, dar destul de tare ca să-l audă și cei din jur:

— Jamis e un om ranchiunos, Sayydina. Fiul tău l-a învins și...

— A fost un accident! răcni Jamis. În bazinul Tuono s-au făcut vrăji și-am să dovedesc asta îndată!

—... și l-am învins și eu la vremea mea, continuă netulburat Stilgar. Încearcă să profite de provocarea tahaddi, ca să-și plătească și polițele față de mine. Dar Jamis e un om prea violent ca să ajungă vreodată un bun conducător — suferă de ghafla, își iese din fire. Cu gura e omul legilor, dar în suflet e sarfa, necredincios. Nu, nu va fi niciodată un conducător bun. L-am tolerat pînă acum pentru că firea asta face din el un luptător de folos, dar cînd se lasă pradă invidiei și furiei devine periculos pînă și pentru ai săi.

— Stilgarrrr! scrișni Jamis.

Și Jessica înțelese ce urmărea Stilgar. Încearca să-l asmută pe Jamis, ca să preia el provocarea adresată lui Paul.

Stilgar îl privi fix pe Jamis și Jessica auzi din nou nuanța împăciuitoare în vocea puternică a fremenului:

— Jamis, nu-i decît un copil. Nu...

— Chiar tu ai spus că-i bărbat, îi tăie vorba Jamis. Iar maică-sa *pretinde* că a cunoscut gom jabbarul! E tot numai carne și gеме de apă. Cei care le-au cărat ranița spun că înăuntru sînt litrugene cu apă.

Litrugene! Și noi, care ne sorbim buzunarele colectoare de cum se adună în ele câteva picături!

Stilgar îi aruncă Jessicai o privire încruntată.

— E adevărat? Aveți apă în raniță?

— Da.

— Litrugene?

— Două litrugene.

— Ce-aveați de gând să faceți cu avuția asta?

Avuție? gândi ea. Simțise răceala bruscă din glasul lui Stilgar. Își clătină încet capul.

— Pe lumea mea de baștină, apa cădea din cer și curgea în râuri la suprafață, spuse. Pe lumea aceea existau oceane de apă atât de întinse, încât nu le vedeai celalalt țărm. N-am fost educată ca voi, n-am cunoscut disciplina apei. Până acum n-a trebuit să mă gândesc la apă în felul acesta.

Un suspin gătit se ridică din mijlocul mulțimii adunate în jurul lor:

— Apa cădea din cer... curgea *la suprafață*...

— Știi că printre noi sînt unii cărora li s-au defectat buzunarele colectoare de la distraie și că în noaptea asta vor suferi de sete pînă ce vom ajunge la Tabr?

— De unde să știi? Jessica își scutură capul. Dacă sînt în impas, dă-le apă din ranița noastră.

— Pentru asta păstrai avuția?

— O păstram pentru supraviețuire, răspunse ea.

— Dacă-i așa, atunci îți acceptăm binecuvîntarea, Sayyadina.

— N-ai să ne cumperi cu apă, mîrii Jamis. Și nici ție n-am să-ți fac jocul, Stilgar. Văd că încerci să mă determini să te provoc la duel înainte de a-mi fi dovedit spusele.

Stilgar se întoarse spre Jamis.

— Inșiști în hotărîrea ta de-a provoca la luptă un copil, Jamis?

Vorbise cu glas scăzut, veninos.

— Femeia trebuie pusă la încercare prin luptătorul ei.

— În ciuda faptului că se bucură de protecția mea?

— Invoc pravila amtal, replică Jamis. E dreptul meu.

Stilgar dădu din cap.

— Bine! Dar dacă nu te va doborî băiatul vei înfrunta apoi cuțitul meu. Și de data asta n-am să-mi mai pun stavilă lamei.

— Să nu îngădui una ca asta, interveni Jessica. Paul n-are decît...

— Nu te amesteca, Sayyadina, o întrerupse Stilgar. Știu... știi că mă poți învinge și prin urmare că poți învinge pe oricare dintre noi, dar nu ne poți învinge pe toți laolaltă. Trebuie să ne supunem. E pravila amtal.

Jessica amuți. Privi lung, în lumina verde a licurigloburilor, expresia cruntă care împietrise pe chipul lui Stilgar. Apoi își strămută atenția la Jamis, văzu căutătura ascunsă de sub sprincenele încruntate și gândi: *Ar fi trebuit să-mi dau seama de la început. E genul de om care nu vorbește, care se închide în el și urzește. Ar fi trebuit să fiu pregătită.*

— Dacă fiul meu pățește ceva, îi spuse, imi vei da socoteală. Acum te provoc eu la luptă. O-să-ți...

— Mamă! Paul păși în față, o prinse de minca mantiei. Poate că dacă o să-i explic lui Jamis cum...

— Vrea să-mi *explice!* hohoti batjocoritor Jamis.

Paul tăcu, îl fixă cu privirea pe omul din fața lui. Nu-i era frică de el. Jamis părea destul de stîngaci, iar noaptea trecută nu-i fusese greu să-l dezarmeze. Dar mai simțea încă clocotul nexului temporal din grotă aceea, își amintea încă viziunea preștientă în care se văzuse ucis de lama unui cuțit. Viziunea aceea îi înfățișase atât de puține căi de salvare...

Brusc, Stilgar spuse:

— Sayyadina, acum dă-te la o parte și...

— Mai slăbește-o cu Sayyadina! îl apostrofă Jamis. Încă n-a dovedit nimic. Foarte bine, știe rugăciunea! Ei și? Oricare dintre copiii noștri o știe!

A vorbit de ajuns, gândi Jessica. Acum știi destul despre el. Aș putea să-l imobilizez cu un singur cuvînt. Șovăi. Dar nu i-aș putea opri pe toți ceilalți.

— Atunci așteaptă să-ți dovedesc, rosti ea și își acordă glasul pe un ton înșelător — un scîncet abia perceptibil, cu o cursă vicleană la capăt.

Jamis se holbă la ea, vizibil înspăimîntat.

— Am să te învăț agonia, urmă ea pe același ton. Să-ți aduci aminte de *asta* cînd vei lupta. Vei cunoaște o tortură pe lingă care gom jabbarul e o adevărată plăcere. Am să te fac să te zvîrcolești cu tot...

— Încearcă să mă vrăjească! strigă cu glas răgușit Jamis. Își duse pumnul drept la ureche. Invoc dreptul meu! Faceți-o să tacă!

— Bine, incuviință Stilgar. Îi aruncă o privire severă Jessicai. Dacă mai spui ceva, Sayyadina, vom considera că-i într-adevăr vorba de vrăjitorie și nu-ți vom mai garanta securitatea. Îi făcu semn cu capul să se retragă.

Jessica se simți trasă de minile celor din spatele ei. Își dădu seama că acțiunea nu avea nimic dușmănos sau brutal; atingerea era blîndă, dar fermă. Îl văzu pe Paul desprinzîndu-se din grupul de oameni, în vreme ce Chani îi șoptea ceva la ureche, arătîndu-l pe Jamis.

Ceata se retrase, lăsînd un cerc mare în mijloc. Se aduseră cîteva licurigloburi și toate fură reglate pe spectrul galben.

Jamis păși în interiorul cercului, își dădu jos mantia și o azvirli cuiva din mulțime. Rămase în distraiul cenușiu, lucios, marcat ici-colo de petece și pliuri. Vreme de-o clipă își întoarse gura spre umăr, sorbi scurt din acvatubul buzunarelor colectoare. Apoi se îndreptă, își desprinse copcile laterale, își dezbrăcă distraiul și îl întinse cu grijă unuia dintre fremeni. Rămase pe loc, așteptînd, cu mijlocul înfășurat într-o bucată de pînză, cu picioarele virite într-un soi de încălțări strîmte din același material, cu un cristai în mîna dreaptă.

Jessica o privi pe Chani, care îl ajuta pe Paul să se dezbrace. O văzu punîndu-i în mîna un cristai, văzu degetele lui Paul încleștîndu-se pe mînerul armei, încercîndu-i greutatea și echilibrul. Și își aminti atunci că în Paul era profund înrădăcinat antrenamentul prana și bindu — condiționarea nervoasă și musculară, că băiatul ei învățase să lupte pe viață și pe moarte de la dascăli ca Duncan Idaho și Gurney Halleck, adevărate legende vii printre spadasinii epocii lor și că, în plus, fiul ei cunoștea și șiretlicurile Bene Gesserit. Observă aerul lui sigur, increzător.

Dar n-are decît cincisprezece ani, gîndi ea. E fără scut. Trebuie să opresc lupta asta. Trebuie să existe o cale ca să... Își ridică ochii, îl văzu pe Stilgar cu privirea ațintită asupra ei.

— Nu poți împiedica lupta, rosti el. Să nu vorbești.

Jessica își acoperi gura cu palma, gîndind: *Am vîrit spaima în sufletul lui Jamis. Asta o să-l facă mai lent... poate. Măcar de-aș ști să mă rog — să mă rog cu adevărat...*

Dezbrăcat, avînd pe el doar slipul de exercițiu pe care îl purta sub distrai, Paul păși spre mijlocul cercului. Strînse în mîna dreaptă mînerul cristaiului. Simți sub tălpile goale suprafața zgrunțuroasă a pardoselii de piatră, acoperită cu grăunți de nisip. Idaho îl avertizase deseori: *"Cînd nu ești sigur de suprafața pe care lupti, rămii cu picioarele goale"*. În mîntie îi răsunară din nou cuvintele șoptite în grabă de Chani: *"După ce parează, Jamis se întoarce spre dreapta. E un tic pe care l-am observat cu toții. Te va privi tot timpul în ochi, așteptînd să clipești ca să te poată lovi. Și încă ceva: Jamis luptă cu ambele mîni. Fii atent, s-ar putea să schimbe cuțitul dintr-o mîna în alta"*.

Dar mai presus de orice, Paul simțea cu toată ființa sa antrenamentul și mecanismul instinctiv de reacție pentru care fusese pisat fără pic de cruțare zi de zi, ceasuri de-a rîndul, în sala de exercițiu.

Își amintea perfect ce-i spusese, odată, Gurney Halleck: *"Un cuțitar iscusit folosește întotdeauna și vîrful și tăișul și pavăza armei. Și vîrful poate să taie; și tăișul poate să înjunghie; și pavăza poate să imobilizeze arma adversarului"*.

Paul se uită la cristai. Nu avea pavăză. Nu avea decît un inel la capătul minerului, un inel ceva mai lat decît plăseaua, atît cit să apere mîna. Își dădu apoi seama că nici măcar nu cunoștea rezistența la rupere a lamei acesteia, nici măcar nu știa dacă *se putea* rupe.

Pe partea opusă a cercului, Jamis începu să se miște tiptil, lateral, către dreapta.

Paul se ghemui ca o pisică, realizînd abia în clipa aceea că nu avea scut, că era învățat, atunci cînd lupta, să simtă pe trup furnicăturile mărunte ale cîmpului defensiv, că era obișnuit să reacționeze fulgerător în apărare și să-și temporizeze atacul ca să poată străpunge scutul adversarului. În pofida avertismentelor repetate ale antrenorilor săi de a nu se bizui numai pe protecția necontrolată a scutului în fața oricărui atacuri rapide știa că avea adînc înrădăcinată în el conștiința scutului.

Jamis îi adresă o provocare rituală:

— Fărîmă-se cuțitul tău în țândări și așchii!

Așadar lama se poate rupe, gîndi Paul.

Se atenționează că deși nici Jamis nu avea scut, adversarul său nu fusese niciodată antrenat pentru lupta cu scuturi și deci nu cunoștea inhibițiile unui asemenea luptător.

Continuă să-l urmărească din ochi pe Jamis. Trupul fremenului părea un șfichi de bici plin de noduri, înfășurat pe un schelet. Cristaiul îi lucea galben-lăptos în lumina licurigloburilor.

Pe Paul îl săgetă frica. Se simți deodată singur și despuiat, într-un cerc de lumină galbenă, mohorîtă, înconjurat de un zid de chipuri impasibile. Preștiința îi alimentase cunoașterea cu nenumărate experiențe, îi dezvăluise cele mai năvalnice curente ale viitorului și ițele de decizie care le manevrau, dar momentul acesta *era prezentul*. Prezentul real, obiectiv. Momentul acesta era moartea atîrnînd de un număr infinit de ghinioane minuscule.

Înțelese că *acum-și-aici* orice putea răsturna viitorul. Tusea unuia dintre privitori: o secundă de neatenție... Fluctuația luminii unuia dintre licurigloburi: o umbră amăgitoare...

Mi-e frică, își spuse Paul.

Dar continuă să se miște cu precauție în cerc, fără să-l slăbească din ochi pe Jamis, repetînd în gînd litania Bene Gesserit împotriva fricii. *"Frica este ucigașul minții..."* Un duș rece păru să-i învăluie trupul, își simți mușchii deznodîndu-se, apoi încordîndu-se lin, pregătîndu-se.

— O să-mi fac din sîngele tău teacă pentru cuțit, șuieră Jamis. Și în mijlocul ultimului cuvînt atacă. Jessica surprinse mișcarea, își înăbuși țipătul.

Dar locul în care lovise fremenul era gol, iar Paul se afla acum în spatele lui Jamis, liber să-i izbească trupul lipsit de apărare.

Acum, Paul! Acum! țipă în gînd Jessica.

Mișcarea lui Paul fu perfect temporizată, minunat de fluidă, dar atît de lentă, încît Jamis avu timp să se eschiveze, să se retragă și să se întoarcă spre dreapta.

Paul se dădu înapoi, se ghemui iarăși.

— Mai întii să-mi găsești sîngele, spuse.

Jessica recunoscî în mișcările fiului ei obișnuința luptei cu scuturi și înțelese deodată că obișnuința aceasta era o armă cu două tăișuri. Reacțiile lui Paul se datorau tinereții și deprinderilor dobîndite în urma unui antrenament desăvîrșit, necunoscut fremenilor. Dar tactica atacului era și ea rodul antrenamentelor, condiționată de necesitatea străpungerii unui cîmp defensiv. Scuturile respingeau loviturile rapide, dar nu se puteau opune contrarilor lente, înșelătoare. Ca să străpungi un scut trebuia să combini calmul cu șiretenia.

Oare Paul înțelege? se întrebă ea. *Nu se poate să nu înțeleagă!*

Din nou, Jamis atacă — o scăpărare a ochilor de cerneală, trupul — o nălucă gălbuie sub licurigloburi. Și din nou Paul țîșni lateral, revenind prea încet la atac.

Și încă o dată.

Și încă o dată.

De fiecare dată contralovitura lui Paul întîrzia preț de-o clipă.

Iar Jessica observă un lucru pe care speră să nu-l fi observat și Jamis. În apărare, reacțiile lui Paul erau atît de rapide încît scăpau ochiului, dar corpul lui revenea de fiecare dată exact în unghiul corect care ar fi fost necesar pentru ca un scut să descentreze parțial lovitura lui Jamis.

— Nu cumva fiul tău își bate joc de nenorocitul ăsta? întrebă Stilgar. Îi făcu însă semn să tacă, mai înainte ca ea să poată răspunde. Am uitat: n-ai voie să vorbești.

Cei doi din mijlocul cercului continuau să-și dea tîrcoale. Jamis cu brațul întins, cu vîrfurile cuțitului ușor ridicat. Paul ghemuit, cu cuțitul aproape de pardoseală.

Fremenul se năpusti iarăși și de data aceasta se răsuci spre dreapta, în direcția în care Paul parase pînă atunci loviturile.

Dar în loc să se eschiveze lateral și înapoi, Paul întîmpină brațul lui Jamis cu vîrfurile cuțitului. În secunda următoare, se făcu nevăzut, sărind ca din arc spre stînga și mulțumindu-i în gînd Chaniei pentru sfatul pe care i-l dăduse.

Jamis se retrase de-a-ndărăteala pînă în marginea cealaltă a cercului, frecîndu-și mîna în care ținea cuțitul. Rana sîngeră o clipă, apoi sîngele se coagulă. Îl privi pe Paul cu ochii holbați — două găuri negre-albastre — de parcă lumina posomorită a licurigloburilor i-ar fi dezvăluit o față nouă a adversarului.

— Ah, dureroasă rană, murmură Stilgar.

Paul se ghemui din nou, gata să continue lupta și, așa cum fusese învățat să procedeze după prima sîngerare, își interpelă adversarul:

— Te dai bătut?

— Ha! răcni Jamis.

Ceata fremenilor emise un murmur mînios.

— Stați pe loc! strigă Stilgar. Băiatul nu cunoaște legea. Apoi către Paul: Provocarea tahaddi nu poate avea decît un singur deznodămînt, moartea.

Jessica îl văzu pe Paul înghițind cu greutate, gîndi: *Nu știe încă să ucidă în felul acesta... în vîlvătaia unui duel cu cuțite. Va reuși totuși?*

Paul dădu roată încet, către dreapta, silit de mișcarea lui Jamis. Și din nou, cunoașterea preștientă a variabilelor din clocotul temporal al cavernei veni să-i otrăvească sufletul. Noua sa capacitate de înțelegere îi spunea că în desfășurarea luptei interveneau prea multe decizii rapid comprimate, pentru a-i mai da posibilitatea să deslușească o cale clar conturată în față.

Variabilă peste variabilă... Iată de ce peștera îi bara drumul sub forma unui nex incert — ca o stîncă uriașă în mijlocul unui torent; provocînd vîrtejuri neașteptate, curenți schimbători.

— Pune capăt luptei, băiete, spuse cu voce joasă Stilgar. Nu te mai juca.

Paul continuă să se miște în cerc, pregătît să țîșnească în orice moment.

Jamis părea mai precaut acum; înțelesese că tînărul pe care îl înfrunta în cercul tahaddi nu era cîtuși de puțin străinul neajutorat pe care-l crezuse o pradă ușoară pentru cristalul unui fremen.

Jessica sesiză imediat umbra de panică din expresia lui. *Acum e mai periculos ca oricînd*, gîndi ea. *L-a cuprins panica și-i în stare de orice. A înțeles că n-are în față un copil asemenea celor din neamul său, ci o mașină de luptă, născută pentru a se bate și învățată să mînuiască armele, de la cea mai fragedă vîrstă. Germenul fricii, pe care i l-am sădit în suflet, a încolțit.*

Se pomeni compătîmindu-l pe Jamis — deși sentimentul era dominat de cunoașterea primejdiei care îi

amenința fiul.

Jamis poate fi în stare de orice... de actul cel mai imprevizibil, își spuse. Se întrebă, apoi, dacă nu cumva Paul întrezărise viitorul acesta, dacă nu reținea în clipa aceasta o experiență mai veche. Dar văzu mișcările fiului ei, broboanele de sudoare de pe fața și umerii lui, precauția din unduirea mușchilor săi. Și pentru prima oară simți, fără însă a înțelege, factorul de incertitudine din darul lui Paul.

Paul începu să preseze lupta, rotindu-se ceva mai repede, dar fără să schițeze nici o intenție de atac. Remarcase și el frica adversarului său. Pentru o clipă, în minte îi răsună ecoul vocii lui Duncan Idaho: *"În momentul în care observi că adversarul se teme de tine, lasă-l în pace, lasă frica să-l copleșească în voie. Las-o să se transforme în groază. Omul îngrozit luptă împotriva lui însuși. Până la urmă atacă din panică, din disperare. E clipa cea mai periculoasă, dar poți fi aproape sigur că un om îngrozit va comite o greșeală fatală. Antrenamentul meu urmărește să te învețe cum să descoperi și să folosești asemenea greșeli"*.

Oamenii din grotă reîncepuseră să murmure.

Li se pare că Paul se joacă cu Jamis, gândi Jessica. *Li se pare că ceea ce face e o cruzime inutilă.*

Simțea însă și dedesubturile tumultului din cugetele fremenilor, plăcerea spectacolului. Îl privi pe Jamis și văzu încordarea care creștea în el. Clipa în care tensiunea îl copleși fu la fel de evidentă pentru Jessica, pe cât fu pentru Jamis însuși... și pentru Paul.

Jamis țîșni. Un salt înalt, o fandare și o lovitură năprasnică cu mîna dreaptă. Dar mîna era goală. Cristaiul scinteie în stînga.

Jessica scâpă un geamăt.

Dar Paul știa de la Chani: *"Jamis luptă cu ambele mîini"*. Iar temeinicia antrenamentului său îi permisesse să observe instantaneu fenta. *"Mintea să-ți fie doar la cuțit, nu la mîna care îl ține"*, îi spusese mereu Gurney Halleck. *"Cuțitul e mai periculos decît mîna și se poate afla în oricare mînă"*.

În plus, Paul sesiză și greșeala lui Jamis: fremenul nu stăpînea jocul de picioare și întîrzie preț de-o bătaie de inimă, pentru a-și regăsi echilibrul în urma saltului prin care urmărise să-l deruteze pe Paul și să mascheze schimbarea cuțitului în cealaltă mînă.

Cu excepția palidei lumini a licurigloburilor și a cercului de ochi de cerneală care priveau incremeniți, pentru Paul totul se petrecu întocmai ca într-una din vechile ședințe de antrenament din sala de exercițiu. Scuturile nu mai aveau nici o importanță cînd puteau fi combătute de mișcarea dibace a trupului. Cu o iuțeală fulgerătoare, Paul își trecu la rîndul său cuțitul în mîna cealaltă, făcu un pas lateral și lovi de sus în jos în punctul spre care venea pieptul lui Jamis. În secunda următoare, sări înapoi și-l privi pe adversar prăvălindu-se la picioarele lui.

Jamis căzu ca o cîrpă, cu fața în jos. Horcăi o singură dată și își întoarse capul spre Paul, apoi rămase țeapăn pe pardoseală. Ochii săi morți păreau două cioburi de sticlă colorată.

"Nu-i prea artistic să ucizi cu vîrfurile cuțitului", îi spusese odată Idaho lui Paul, *"dar asta nu înseamnă că trebuie să-ți oprești brațul cînd ai cale deschisă pentru o astfel de lovitură"*.

Ceata fremenilor se năpusti înainte, umplînd cercul, împingîndu-l pe Paul la o parte. Trupul lui Jamis se pierdu în vînzoleala oamenilor. Apoi un grup se desprinsese din grosul mulțimii, alergînd spre străfundurile întunecate ale grotii, cu o povară înfășurată într-o mantie.

Cînd oamenii se dădură la o parte, cadavrul dispăruse de pe pardoseala cavernei.

Jessica își croi drum către Paul. I se păru că înoată într-o mare de spinări drapate în mantii cu miros acru. O mare cufundată într-o muțenie stranie.

Ăsta e momentul cel mai cumplit, gândi ea. *Paul a omorît un om datorită superiorității vădite a minții și mușchilor săi. Să n-apuțe să-l încînte o asemenea victorie!*

Trecu cu greutate printre ultimii oameni și păși într-un mic spațiu liber, în care doi fremeni bărboși îl ajutau pe Paul să-și îmbrace distraiul.

Jessica își privi lung fiul. Ochii lui Paul străluceau. Răsufla greu. Părea, mai degrabă, să îngăduie decît să folosească ajutorul ce i se dădea.

— Singur împotriva lui Jamis și nu s-a ales nici c-o singură zgîrietură, murmură unul din cei doi fremeni.

Ceva mai încolo, Chani stătea nemișcată, cu ochii țintă la Paul. Jessica observă emoția fetei, admirația întipărită pe chipul de spiriduș.

Trebuie s-o fac, gândi Jessica. *Chiar acum.*

Își adună tot disprețul în voce și în ținută, rosti:

— Ei, Paul... cum te simți în postură de ucigaș?

Paul înlemni de parcă ar fi primit o palmă. Ochii săi întîlniră privirea de gheață a mamei sale și obraji i se împurpurară. Se uită, cu un gest automat, spre locul unde se prăbușise Jamis.

Stilgar se ivi lângă Jessica, revenind din cotloanele tainice ale grotii, către care fusese dus cadavrul lui Jamis. I se adresă lui Paul pe un ton mohorît, stăpînit:

— Cînd va veni vremea să mă provoci la luptă și să încerci să-mi iei locul, să nu-ți închipui c-o să te joci cu mine așa cum te-ai jucat cu Jamis.

Jessica văzu că vorbele ei, urmate de remarcă lui Stilgar, se împlîntaseră în Paul, răscolindu-l.

Amăgeala oamenilor acestora... căpătase deodată un țel! Iscodi chipurile din jur, așa cum le iscodea acum și Paul, văzînd ceea ce vedea și el. Admirație, da. Și teamă... Și pe unele din ele... aversiune. Îl privi pe Stilgar, îi văzu resemnarea, înțelese ce însemna pentru el lupta la care asistase.

Paul își întoarse ochii spre mama sa,

— Tu știi adevărul, rosti el.

Jessica auzi revenirea la echilibru, remușcarea din voce. Își plimbă privirea peste fețele oamenilor, spuse cu glas molcom:

— E primul om pe care fiul meu îl omoară cu lama cuțitului.

Stilgar o privi neîncrezător.

— Nu m-am jucat cu el, zise Paul. Se opri în fața mamei sale, își netezi mantia, se uită pieziș la pata întunecată lăsată de singele lui Jamis pe pardoseala grotei, murmură: N-am vrut să-lucid.

Jessica cercetă chipul lui Stilgar, văzu că-i dă crezare lui Paul, îi observă ușurarea în gestul cu care își mîngieie barba cu mîna sa străbătută de vene puternice. Apoi auzi agitația, murmurul fremenilor din jurul lor.

— De-asta i-ai cerut să se dea bătut, spuse Stilgar. Acum pricep. Datinile noastre sînt altele, dar, cu timpul, le vei înțelege. Credeam c-am primit printre noi un scorpion. Șovăi, adăugă: Și de-acum înainte n-o să-ți mai spun băiete.

O voce se ridică din mulțime:

— Să-i dăm nume, Stil.

Stilgar dădu din cap, își mîngieie barba.

— Văd în tine tărie... ca tăria din baza unui pilastru de piatră. Făcu o pauză, apoi spuse: Te vom numi Usul, baza coloanei. Acesta va fi numele tău secret, numele de războinic. Numai noi, cei din Sietch Tabr, îți vom ști acest nume. Nimeni altcineva nu trebuie să îl afle... Usul.

Un murmur făcu înconjurul cetei: "Bine ales... Tărie... Ne va aduce noroc." Și Jessica le percepse consimțămîntul, înțelese că fremenii o acceptau și pe ea alături de luptătorul ei. Era într-adevăr Sayyadină.

— Și acum, alege-ți *tu* numele de bărbat, numele sub care vrei să fii cunoscut de toți, spuse Stilgar.

Paul își plimbă ochii de la Stilgar la mama sa și iarăși la Stilgar. Frînturi izolate ale acestui moment se păstrasera înregistrate în *memoria* sa preștientă, dar simțea deosebiri ca și cînd ar fi fost fizice... ca o apăsare ce-l împingea prin portița îngustă a prezentului...

— Cum îi spunei voi șoarecelui pitic care fuge în salturi? întrebă el, amintindu-și de *acel sus-hop-jos* din bazinul Tuono. Imită mișcarea cu un gest al mîinii.

Se auziră rîsete.

— A... muad'dib, așa-i spunem, răspunse Stilgar.

Jessica tresări. Era cuvîntul pe care-l rostise Paul atunci cînd îi spusese că își vor găsi adăpost printre fremeni și că pe el îl vor accepta cu acest nume. O cuprinsese deodată frica *de și pentru* fiul ei.

Paul înghiți nodul care i se pusese în gît. Simțea că juca un rol pe care îl mai jucase de nenumărate ori pînă atunci, în minte... și totuși... existau deosebiri. Avu impresia că se afla pe un pisc, la o înălțime amețitoare, dispunînd de o experiență vastă și de o cantitate imensă de cunoștințe, dar că de jur-imprejurul lui nu era decît un abis.

Și-și aminti iar viziunea legiunilor fanatice urmînd steagul verde și negru al Atreizilor, trecînd prin foc și sabie lumile universului, în numele profetului lor, Muad'Dib.

Nu! își spuse. *Lucrul ăsta nu trebuie să se întîmple!*

— Acesta-i numele pe care ți-l alegi..., Muad'Dib? întrebă Stilgar.

— Sînt un Atreides, murmură Paul, apoi ceva mai tare: N-ar fi drept să renunț cu totul la numele pe care mi l-a lăsat tatăl meu. Aș vrea să-mi spunei... Paul-Muad'Dib.

— Ești Paul-Muad'Dib, decretă Stilgar.

Și Paul gîndi: *Asta nu era în nici o viziune. Am făcut ceva diferit.*

Dar simți că abisul din jurul său nu dispăre.

Din nou, grupul fremenilor fu străbătut de murmure: "Tărie și înțelepciune... Cea mai bună dovadă... Se împlinește legenda... Lisan al-Gaib... Lisan al-Gaib..."

— Vreau să-ți spun ceva în legătură cu noul tău nume, reluă Stilgar. Alegerea ne bucură. Muad'dib are înțelepciunea deșertului. Muad'dib își produce singur apa. Muad'dib se ascunde de soare și pornește la drum doar în răcoarea nopții. Muad'dib e puios și se-nmulțește pe tot întinsul deșertului. La noi, lui muad'dib i se spune "învățătorul băieților". Toate astea sînt o temelie puternică pentru viața pe care-o începi, Paul-Muad'Dib... care pentru noi ești Usul. Fii binevenit în mijlocul nostru!

Stilgar atinse cu palma fruntea lui Paul, apoi își coborî mîna, îl îmbrățișă și murmură: "Usul".

Cînd Stilgar îi dădu drumul, un alt membru al cetei îl îmbrățișă pe Paul, repetînd noul său nume de războinic. Apoi altul. Și Paul trecu, din brațe în brațe, printre toți fremenii cetei, ascultîndu-le vocile, intonațiile: "Usul... Usul... Usul...". Pe cîțiva îi cunoștea deja după nume. Chani fu ultima care își apăsă obrazul de obrazul lui, îmbrățișîndu-l și rostindu-i numele.

Paul se pomeni din nou în fața lui Stilgar, care îi spuse:

— Acum faci parte din Ichwan Bedwine. Ești fratele nostru. Chipul i se înăspri brusc și glasul îi sună poruncitor: Fă bine, Paul-Muad'Dib, și stringe-ți cum trebuie distraiul! Îi aruncă lui Chani o privire severă. Chani! N-am văzut în viața mea filtre nazale mai infecte decât cele din nările lui Paul-Muad'Dib! Parcă ți-am dat ordin să ai grijă de el!

— N-am avut cele de trebuință, Stil, se scuză fata. Ne-au rămas, firește, filtrele lui Jamis, dar...

— Să nu te mai aud spunând așa ceva!

— Atunci o să-i cedez unul din filtrele mele, rosti ea. O să mă descurc cu unul singur pînă...

— Nici vorbă, o întrerupse Stilgar. După cîte știu eu, avem rezerve. Unde-s rezervele? Sintem o armată sau o hoardă de sălbatici?

Mai multe mîini se întinseră, oferind obiectele mici, fibroase. Stilgar alese patru, i le dădu Chaniei.

— Potrivește-le pe acestea lui Usul și Sayyadinei.

Din spatele mulțimii se auzi o voce:

— Dar apa, Stil? Litrugenele din ranița lor?

— Știu că stai prost cu apa, Farok, spuse Stil.

Se uită la Jessica. Ea încuviință cu capul.

— O să destupăm una pentru cei care duc lipsă, hotări el. Un acvar... unde-s acvarii? A, Shimoom, ai grijă la măsurătoare. Să scoți doar strictul necesar, nici o picătură în plus. Apa asta e moștenirea de văduvă a Sayyadinei și cînd vom ajunge în sietch i-o vom achita în rații de campanie, mai puțin costul condiționării.

— Ce-s rațiile de campanie? întrebă Jessica.

— Zece la unu, răspunse Stilgar.

— Dar...

— Ai să-nțelegi mai tîrziu. E o lege înțeleaptă.

Un foșnet de mantii semnală agitație în spatele cetii, unde mai mulți oameni se întorseseră ca să primească apă. Stilgar ridică o mîină și imediat se făcu liniște.

— În privința lui Jamis, rosti el, poruncesc să se respecte tot ceremonialul. Jamis ne-a fost tovarăș și frate în Ichwan Bedwine. Vom acorda cinstirea cuvenită celui care, prin provocarea sa tahaddi, ne-a dat dovada ursitei noastre. Invoc ritualul... la apusul soarelui, cînd pe Jamis îl va acoperi întunericul.

Auzind cuvintele lui Stilgar, Paul își dădu seama că se cufundă din nou în abis... în timp orb... în beznă. Viitorul din mintea sa nu avea trecut... dar... dar... simțea încă fluturarea steagului verde și negru al Atreizilor... undeva, în față... vedea încă săbiile înroșite de sînge și legiunile fanatice ale jihadului.

Nu se va întîmpla lucrul acesta, își spuse. Nu pot îngădui să se întîmple.

Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioși.

*Fragment din **Înțelepciunea lui Muad'Dib** de prințesa Irulan.*

În liniștea grotei, Jessica auzi nisipul scrișnind sub pașii oamenilor, apoi strigătele îndepărtate de păsări despre care Stilgar spusese că erau semnalele santinelor sale.

Prelate mari din plastic fuseseră desprinse de pe deschiderile de pe pereții peșterii. Jessica privi umbrele serii înaintînd pe pervazul de piatră din fața ei, așternîndu-se pe cuprinsul bazinului. Simți cum îi părăsea lumina zilei; simți lucrul acesta nu numai în umbrele prelungi, ci și în căldura uscată din aer. Știu că, în curînd, percepția ei antrenată avea să-i permită, asemenea fremenilor, să sesizeze cea mai ușoară schimbare a umidității aerului.

Își aminti cum se grăbiseră fremenii să-și ajusteze distraiele în momentul îndepărtării prelatelor de izolare.

În adîncul grotei, cineva începu să psalmodieze:

"Ima trava okolo!

I korenja okolo!"

Aceasta este cenușă! Și acestea rădăcini! traduse în gînd Jessica.

Începuse ceremonia funebă pentru Jamis.

Privi din nou amurgul arrakian, culorile care brăzdau cerul. Noaptea își strecura deja tenebrele la poalele stîncilor din depărtare și de-a lungul dunelor.

Dar arșița nu se dădea încă bătută.

Arșița o făcu să se gîndească la apă și la o observație recentă: un întreg popor era format, educat să-i fie sete numai în anumite momente.

Setea...

Își aminti atunci talazurile de pe Caladan — luminate de lună, aruncînd mantii albe de spumă peste stîncile fărmlui... și palele de vînt încărcate de umezeală. Aici, briza care-i atingea veșmintul era ca o arsură pe pielea descoperită a obrazilor și a frunții. Filtrele cele noi îi iritau nările, prezența tubului care-i recupera umiditatea respirației, traversîndu-i obrazul pentru a intra în distrai, îi era stînjenitoare.

Iar distraiul părea o etuvă.

"Costumul o să ți se pară ceva mai comod cînd organismul ți se va obișnui cu un conținut mai redus de apă", îi spuse Stilgar.

Știa că avea dreptate, dar asta nu-i ușura cu nimic senzația dezagreabilă din clipa aceasta. Obsesia inconștientă a apei îi copleșa gîndurile. Nu, se corectă, obsesia UMEZELII.

Era o noțiune mai subtilă, mai profundă.

Auzi pași care se apropiau, se întoarse, îl văzu pe Paul apărînd din penumbra grotei, urmat îndeaproape de fata cu chip de spiriduș, Chani.

Altă problemă, gîndi Jessica. Va trebui, să-l pun în gardă pe Paul cu privire la femeile lor. Nici una dintre aceste fîce ale deșertului n-ar putea fi o soție potrivită pentru un Duce. Concubină, da, dar nu soție.

Apoi se pomeni întrebîndu-se cu uimire: *Să mă fi contaminat planurile lui? Și își dădu seama cît de bine fusese condiționată. Sînt în stare să mă gîndesc la necesitățile matrimoniale monarhice, fără să-mi pese de propriul meu concubinaj din trecut. Și totuși... am fost mai mult decît concubină.*

— Mamă.

Paul se opri în fața ei, Chani alături de el.

— Mamă, știi ce se întîmplă acolo, în fundul peșterii?

Jessica fixă umbra ochilor săi care o priveau de sub marginea glugii.

— Cred că da, răspuse.

— Chani m-a dus să-mi arate... Zice că trebuie să asist și să-mi dau... asentimentul la cîntărirea apei.

Jessica se uită la Chani.

— Ai noștri recuperează apa lui Jamis, spuse fata. Filtrele dădeau vocii ei o rezonanță nazală. Așa-i legea. Carnea este a omului, dar apa sa aparține tribului... Cu o singură excepție: duelul.

— Ei spun că apa-i a mea, interveni Paul.

Jessica se întrebă de ce devine deodată atentă, precaută.

— După un duel, apa celui învins îi revine învingătorului, explică Chani. Pentru că lupta se duce la loc deschis, fără distrai, învingătorul are dreptul să-și recapete apa pe care a pierdut-o în timpul luptei.

— N-am nevoie de apa lui, mormăi Paul.

I se părea că face parte dintr-o mulțime de imagini care se mișcau concomitent și fragmentat, într-un chip cu totul deconcertant pentru ochiul interior. Nu era sigur ce anume ar fi trebuit să facă, dar știa limpede un singur lucru: că nu voia apa distilată din carnea lui Jamis.

— Dar este... apă, spuse Chani.

Pe Jessica o surprinse felul în care pronunțase cuvîntul "apă." Ce încărcătură de semnificație în două silabe! Îi veni în gînd una din axiomele Bene Gesserit: *Supraviețuirea este aptitudinea de a înota în ape necunoscute.* Apoi gîndi: *Și Paul, și eu va trebui să descoperim curenții și particularitățile acestor ape necunoscute... dacă vrem să supraviețuim.*

— Ai să accepți apa, rosti ea.

Își recunosc tonul vocii. Același ton îl folosise odată față de Leto, cerîndu-i să accepte o sumă mare de bani oferită drept ajutor pentru o investiție riscantă — fiindcă pentru Casa Atreides banii însemnau putere.

Pe Arrakis apa însemna bani. În ceea ce o privea, lucrul acesta era cît se poate de limpede.

Paul nu răspuse. Știu că va face așa cum îi poruncise ea — nu pentru că îi poruncise, ci pentru că tonul vocii ei îl determinase să-și reconsidere hotărîrea. Refuzînd apa, ar fi încălcat o practică fremenă general acceptată.

Își aduse aminte atunci de cuvintele din Kalima 467, pe care le citise în Biblia C.P. și spuse:

— Din apă ia naștere orice formă de viață.

Jessica îl privi lung. *De unde știe citatul?* se întrebă. *N-a studiat încă Misterele.*

— Așa este, incuviință Chani. Giudichar mantene: e scris în Shah-Nama că apa a fost creația cea dintîi.

Fără nici un motiv explicabil (și asta o neliniști mai mult decît senzația propriu-zisă), Jessica se înfioră. Își întoarse fața ca să-și ascundă tulburarea și exact în clipa aceea văzu apusul. O urgie sălbatică de culori imbroșcă cerul, apoi soarele dispăru în spatele orizontului.

— E timpul!

Vocea care răsunase sub bolta grotei era a lui Stilgar.

— Arma lui Jamis a fost ucisă. Pe Jamis l-a chemat acum la El, Shai-hulud, cel care a sorocit fazele celor două luni ca să descrească și să devină în cele din urmă chircite și uscate ca niște rămurele veștede. Vocea lui Stilgar cobori: Așa este și Jamis acum.

În cavernă se așternu tăcerea.

Jessica îl văzu pe Stilgar mișcându-se ca o umbră cenușie, ca o fantomă plutind în interiorul întunecat al peșterii. Privi peste umăr, către bazin. Simți brusc răcoarea care pătrundea de afară.

— Prietenii lui Jamis să se apropie, rosti Stilgar.

Cițiva oameni trecură în spatele Jessicai, acoperită cu o draperie gaura din stîncă. În fundul grotei, sub tavan, se aprinse un licuriglob. Lumina sa galbenă dădu la iveală o revărsare înceată de siluete. Jessica ascultă foșnetul mantiiilor.

Chani făcu un pas înainte, de parcă lumina ar fi atras-o.

Jessica își apropie repede buzele de urechea lui Paul, îi șopti în codul familiei:

— Ia-te după ei... Fă ce fac ei. Nu va fi decît o ceremonie funebră, menită să împace spiritul lui Jamis.

Va fi mai mult decît atît, gîndi Paul. Și simți un fel de stringere de inimă, o senzație ciudată — ca și cum ar fi încercat să prindă și să imobilizeze ceva aflat în mișcare.

Chani se strecură lîngă Jessica, o prinse de mînă.

— Vino, Sayyadina. Noi trebuie să stăm în altă parte.

Paul le privi cum dispar amîndouă în umbră, lăsîndu-l singur. Se simți părăsit, abandonat.

Oamenii care fixaseră draperia îl încadrară.

— Să mergem, Usul.

Se lăsă condus, împins în cercul de oameni ce se formase în jurul lui Stilgar. Stilgar stătea în picioare sub licuriglob, iar lîngă el, pe pardoseală, se afla o formă cu contururi neregulate, acoperită cu o mantie.

La un semn al lui Stilgar, oamenii se ghemuiră pe vine, într-un singur foșnet de mantii. Paul îi imită, privindu-l țintă pe Stilgar. Din cauza globului de deasupra, ochii fremenului păreau două găuri negre; la gît, colierul distraiului arunca reflexe verzi de lumină. Paul își strămută atenția la maldărul acoperit de la picioarele lui Stilgar, recunoscînd sub mantie conturul mînerului unui baliset.

— Spiritul părăsește apa trupului cînd răsare prima lună, psalmodie Stilgar. Așa e scris. Cînd vom vedea, la noapte, că răsare prima lună, pe cine o să cheme ea?

— Pe Jamis, răspunse în cor ceata.

Stilgar se răsuci de jur-împrejur pe un singur călcîi, trecînd în revistă cercul de chipuri care-l priveau. Apoi rosti grav:

— I-am fost prieten lui Jamis. Cînd avionul-șoim s-a năpustit asupra noastră la Gaura-din-Stîncă, Jamis m-a tras la adăpost.

Se aplecă spre grămada de lîngă el, ridică mantia.

— Ca prieten al lui Jamis, iau această mantie — dreptul conducătorului.

Își puse mantia pe umeri, se îndepărtă.

Și Paul vazuse ce ascunsese mantia: luciul palid și cenușiu al unui distrai, o litrușă ruginită, o carte mică depusă într-o batistă, mînerul fără lamă al unui cristai, o teacă goală, o raniță împăturită, un paracompas, un distrans, un toboșar, mai multe cîrlige metalice cît pumnul, ceva ce arăta ca o grămăjoară de pietricele strînse într-o bucată de pînză, un mănunchi de pene... și, rezemat de ranița împăturită, un baliset.

Jamis cînta la baliset, gîndi Paul. Instrumentul îi aminti de Gurney Halleck și de tot ce pierduse. Memoria lui Paul, memoria viitorului la timpul trecut, înregistrase unele linii aleatorii care ar fi putut duce la o reîntîlnire cu Halleck, dar acestea erau puține și neclare. Gîndul îl tulbură. Factorul de incertitudine îi răscoli din nou sufletul. *Oare asta înseamnă că ceva din ceea ce voi face... din ceea ce AȘ PUTEA face, l-ar putea distruge pe Gurney... sau l-ar putea readuce la viață... sau...?*

Înghiți, își scutură capul.

Stilgar se aplecă din nou.

— Pentru femeia lui Jamis și pentru străji, rosti.

Pietricelele și cărticica dispărură în interiorul mantiei sale.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

— Marcatorul serviciului de cafea al lui Jamis, spuse Stilgar și luă din grămadă un disc plat de metal verde. Acesta i se va da lui Usul, cu ceremonialul cuvenit, cînd vom ajunge în sietch.

— Dreptul conducătorului, intonă ceata.

În sfîrșit, Stilgar se ridică, ținînd în mînă mînerul cristaiului.

— Pentru Cîmpia Funebră, spuse.

— Pentru Cîmpia Funebră, repetară într-un glas fremenii.

Jessica, aflată în mijlocul cetii, de partea cealaltă a locului în care stătea Paul, dădu din cap, recunoscînd originea ancestrală a ritualului și gîndi: *Îngemănarea dintre ignoranță și cunoaștere... dintre sălbătici și cultură... Totul începe de la demnitățile cu care ne tratăm morții*. Se uită la Paul, întrebîndu-se: *Oare va înțelege? Va ști ce să facă?*

— Noi sîntem prietenii lui Jamis, reluă Stilgar. Noi nu ne jelim mortul ca o adunătură de netrebnici.

Un om cu barbă sură, aflat în stînga lui Paul, se ridică în picioare.

— I-am fost prieten lui Jamis, zise el. Se apropie de grămadă, luă distransul. Cînd am fost asediați la

Două Păsări și am rămas fără apă, Jamis mi-a dat de la el.

Omul se întoarce la locul lui.

Oare se așteaptă să spun că i-am fost și eu prieten lui Jamis? se întrebă Paul. *Oare se așteaptă să-mi aleg și eu un obiect din grămadă?* Văzu fețe întorcându-se către el, ocolindu-i privirea. *Da, asta așteaptă!* În fața lui Paul, un bărbat se ridică, se apropie de grămadă și luă paracompasul.

— I-am fost prieten lui Jamis, spuse omul. Când ne-au surprins patrulele la Cotul Stincii și am fost ranit, Jamis i-a atras după el pe vrăjmași și răniții au putut fi salvați.

Omul se ridică și se duse la locul său.

Din nou, Paul văzu fețe întorcându-se către el, văzu așteptarea întipărită pe chipuri, își lăsă ochii în jos. Cineva îl înghionti de la spate, șopti:

— Vrei să atragi nenorocirea asupra noastră?

Cum să spun că i-am fost prieten? gîndi Paul.

O altă siluetă se desprinsese din mulțime și când chipul umbrat de glugă ajunsese sub glob, Paul o recunoscu pe mama sa. Jessica se aplecă deasupra grămezii, luă batista.

— I-am fost prietenă lui Jamis, zise ea. Când spiritul spiritelor din el a înțeles că adevărul trebuie dat la iveală, s-a retras și a salvat viața fiului meu.

Jessica se întoarce la locul ei.

Iar Paul își aminti de disprețul din vocea mamei sale, când îi vorbise imediat după luptă. *"Cum te simți în postură de ucigaș?"*

Și văzu iarăși chipurile întorcându-se către el, simți mînia și teama oamenilor. În clipa aceea, îi fulgeră în minte un pasaj din bobina despre "Cultul morților" pe care i-o proiectase odată mama sa. Se hotărî brusc.

Încet, se ridică în picioare.

Un suspin făcu înconjurul cetii.

Pășind în mijlocul cercului, lui Paul i se păru că *sinele* său se împuținase. I se păru că pierduse o bucățică din el însuși și că acum încerca să și-o regăsească. Se aplecă deasupra grămezii de lucruri, luă balisetul. O strună vibră ușor, lovind unul din obiectele de pe jos.

— I-am fost prieten lui Jamis, șopti Paul.

Simți lacrimi arzîndu-i ochii, făcu un efort ca să-și adauge tărie în glas.

— Jamis m-a învățat... că... dacă ucizi... trebuie să plătești. Regret că n-am avut timp să-l cunosc mai bine.

Cu pleoapele strînse, cu pași nesiguri, se întoarce orbește la locul său, se ghemui pe pardoseală.

Umerii i se încovoieră.

O voce șopti:

— Varsă lacrimi!

Un murmur trecu din gură în gură:

— Usul dă umezeală mortului!

Paul simți degetele care îi pipăiau înfrigurate obrații, auzi șoaptele de venerație.

Ascultînd murmurul fremenilor, Jessica înțelese gravitatea acestei experiențe, înțelese ce inhibiții cumplite existau aici pentru plîns, pentru lacrimi. Se concentrează asupra cuvintelor: *"Dă umezeală mortului!"*. Lacrimi-ofrandă adusă lumii umbrelor... Fără îndoială că pentru fremeni lacrimile erau sacre.

Nimic din ceea ce văzuse pînă atunci pe planeta aceasta nu îi oferise o imagine atît de zguduitoare despre suprema valoare a apei. Nici vînzătorii de apă, nici pielea uscată a băștinașilor, nici distraiele sau cerințele aspre ale disciplinei apei. Acum știa că apa era aici cea mai prețioasă formă a materiei — era viața însăși... învăluind totul în simbol și ritual.

Apa.

— I-am atins obrazul, șopti cineva. Am simțit darul.

La început, degetele care îi pipăiau fața îl inspăimîntară pe Paul. Își încleștă degetele pe griful rece al balisetului, simți coardele mușcîndu-i palma. Apoi văzu ca prin ceață chipurile din spatele mîinilor întinse — ochii mari, fascinați.

Mîinile se retraseră. Ceremonia fu reluată. În jurul lui Paul însă, se crease un mic spațiu liber, o aură subtilă — fremenii se trăsaseră la o parte în semn de respect.

Ceremonia se încheie cu o melopee surdă:

"Luna plină te cheamă la ea...

Pe Shai-hulud îl vei vedea;

Noapte roșie, cer mohorit,

Moarte cruntă te-a doborît.

Lunii pline ne-om ruga...

Luna ne va ajuta;

Ce căutăm va fi găsit

În ținutul pustiit."

La picioarele lui Stilgar apăruse un burduf umflat. Stilgar se lăsă pe vine, își lipi palmele de el. Cineva se apropie, se ghemui alături de Stilgar și Paul. Recunosc sub umbra glugii chipul lui Chani.

— Jamis a dus treizeci și trei de litri, șapte drahme și trei secunde treizeci din apa tribului, spuse Chani. Binecuvîntez această apă în prezența Sayyadinei. Ekkeri-akairi, aceasta este apa, fillissin-follasy, lui Paul-Muad'Dib! Kivi a-kavi, care nu va mai fi niciodată, nakalas! Nakelas! măsurată și numărată, ukair-an! de bătăile inimii jan-jan-jan prietenului nostru... Jamis.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

În liniștea apăsătoare care se lăsă brusc, Chani se întoarse, se uită lung la Paul. Apoi spuse:

— Ce-i în mine flacăra, fie în tine cărbuni. Ce-i în mine rouă, fie în tine apă.

— Bi-lal kaifa, intonă ceata.

— Lui Paul-Muad'Dib îi revine apa aceasta, rosti Chani. S-o păstreze pentru trib și să aibă grijă să n-o irosească zadarnic. Să fie generos cu ea la vreme de restriște. Iar cînd va veni timpul, s-o dea mai departe, pentru binele tribului.

— Bi-lal kaifa, glăsuiră oamenii.

Trebuie să accept apa, gîndi Paul. Încet, se ridică, veni lingă Chani. Stilgar se dădu înapoi ca să-i facă loc, îi luă cu blindețe balisetul din mină.

— Îngenunchează, spuse Chani.

Paul se lăsă în genunchi.

Ea îi călăuzi miinile către burduful cu apă, îi apăsă palmele pe suprafața elastică.

— Ție îți incredințează tribul apa aceasta, rosti ea. Jamis a părăsit-o. Ia-o în pace.

Apoi se ridică în picioare, trăgîndu-l pe Paul după ea.

Stilgar îi inapoie balisetul, întinse spre el cealaltă mină, cu palma deschisă. În palmă se aflau niște inele mici de metal. Paul le văzu scînteind în lumina palidă a licuriglobului, observă că erau de mărimi diferite.

Chani luă inelul cel mai mare, îl ridică într-un deget.

— Treizeci de litri, spuse. Unul după altul, le ridică și pe celelalte, arătîndu-i-le lui Paul, numărînd: Doi litri; un litru; șapte acvaverigi a cîte o drahmă fiecare; o acvaverigă de trei secunde de drahmă treizeci. Cu totul — treizeci și trei de litri, șapte drahme și trei secunde treizeci.

Ținu degetul încărcat cu inele în fața lui Paul,

— Le primești? întrebă Stilgar.

Paul înghiți cu greutate, dădu din cap.

— Da.

— O să te învăț mai tîrziu, spuse Chani, cum să le înfășori într-o batistă ca să nu zăngăne și să nu te trădeze cînd mergi.

Îi întinse inelele.

— N-ai vrea... să mi le păstrezi tu? întrebă Paul.

Chani se uită surprinsă la Stilgar.

Acesta zîmbi, spuse:

— Paul-Muad'Dib, Usul, nu cunoaște încă obiceiurile noastre, Chani. Păstrează-i acvaverigile, fără nici o obligație pînă ce vei avea timp să-i arăți cum să le poarte.

Fata dădu din cap, scoase de sub mantie o fișie de pînză, o trecu prin interiorul inelelor răsucind-o cu o mișcare complicată pe deasupra și pe dedesubt, șovăi, apoi viri pachetelul în cingătoare.

Cred c-am făcut o gafă, gîndi Paul. Simțea amuzamentul reținut al oamenilor din jur, aerul lor vag ironic și mintea sa făcu brusc legătura cu memoria preștientă: *oferirea de acvaverigi unei femei — ritual de curtare*.

— Acvarii, rosti cu glas puternic Stilgar.

În foșnet de mantii, ceata se ridică. Doi oameni ieșiră în față, ridicară burduful cu apă. Stilgar luă licuriglobul, porni cu el spre fundul cavernei.

Paul se simți împins dinapoi în spatele lui Chani. Privi strălucirea lăptoasă a luminii sub tavanul de piatră, dansul umbrelor pe pereți. Și simți înfrigurarea subită care pusese stăpînire pe fremeni, freamătul de nerăbdare al oamenilor.

Jessica trasă de miini grăbite către marginea grupului, înconjurată și îngrămădită de trupuri agitate, își înăbuși un fior de panică. Recunoscuse părți din ritual, identificase frînturile de chakobsa și de bhotani-jib ale formulelor mistice. Știa ce violență năprasnică ar fi putut să erupă dintr-o asemenea procesiune, aparent pașnică și naivă.

Jan-jan-jan, gîndi ea. *Hai-hai-hai!*

Ca un joc de copii ce-și pierduse orice inhibiții între adulți.

Stilgar se opri în fața unui perete de piatră galbenă. Apăsă pe o protuberanță și peretele se trase fără zgomot la o parte; descoperind o fisură cu contururi neregulate. Stilgar intră primul și ceilalți îl urmară,

pășind pe lângă un grilaj întunecat, cu alveole în formă de fagure. Paul simți o adiere de aer rece.

Se uită mirat la Chani, o trase de mîneacă.

— Aerul de aici pare umed, spuse el.

— Ssst, șușoti ea.

Dar cineva din spatele lor zise:

— În noaptea asta, capcana-i plină de umezeală, înseamnă că Jamis e mulțumit.

Jessica trecu prin ușa secretă, o auzi închizîndu-se în spatele ultimilor oameni. Observă că fremenii își încetineau mersul cînd treceau pe lângă grilajul cu alveole de fagure, simți umiditatea aerului cînd ajunge în dreptul lui.

O capcană de vînt! gîndi. Au instalat o capcană de vînt camuflată la suprafață, ca să tragă aerul în interiorul rece al stîncilor și să obțină umezeală prin condensare.

Trecură de încă o ușă de piatră, cu grilaj asemănător deasupra, și ușa aceasta se închise în spatele lor. Și Paul, și Jessica simțiră cît se poate de limpede curentul de aer umed care venea de deasupra.

Paul văzu licuriglobul din mîna lui Stilgar dispărînd brusc sub nivelul capetelor din fața lui. În clipa următoare, simți sub tălpi treptele unei scări care cotea spre stînga. Raze lungi de lumină poleiră șirul de glugi, care cobora în spirală.

Jessica sesiză încordarea crescîndă a oamenilor din jurul ei, apăsarea unei muțenii a cărei încărcătură îi scrijeli nervii.

Treptele se terminară și ceata se strecură pe sub pragul scund al unei a treia uși. Lumina licuriglobului fu înghițită de o grotă uriașă, cu tavanul înalt și boltit.

Paul simți mîna lui Chani apucîndu-l de braț, auzi un clipocit slab în aerul rece, percepu încremenirea desăvîrșită a mulțimii de fremeni în prezența solemnă a apei. Ca într-o catedrală.

Am văzut locul acesta în vis, își aminti el.

Gîndul i se păru liniștitor, dar în același timp zadarnic. Undeva, în față, pe calea aceasta, hoardele fanatice însîngerau universul, în numele lui. Steagul verde și negru al Atreizilor devenea un simbol al terorii. Legiuni turbate se năpusteau la atac urlîndu-și strigătul de luptă: "Muad'Dib!"

Nu trebuie să se întîmple lucrul acesta, gîndi. Nu pot îngădui să se întîmple.

Dar simțea limpede forța conștiinței de rasă din el, propriul său țel cumplit... și înțelese că flagelul nu putea fi înlăturat cu ușurință, că lua proporții cu fiecare clipă și că devenea tot mai puternic. Chiar dacă el, Paul, ar fi murit în momentul acesta, lucrurile ar fi mers mai departe, pe același făgaș, prin mama sa și prin sora lui care încă nu se născuse. Un singur lucru ar fi putut pune stavilă iureșului: moartea tuturor celor ce se aflau acum, aici — inclusiv moartea lui și a mamei sale.

Paul privi în jur, văzu ceata fremenilor răspîndindu-se în linie dreaptă. Oamenii îl împinseră înainte, către o baricadă scundă, cioplită în roca nativă a grotei. Dincolo de baricadă, la lumina globului lui Stilgar, Paul dădu cu ochii pe suprafața nemișcată, întunecată, a unui bazin plin cu apă. Bazinul se prelungea în umbră — adînc, negru. Peretele opus era abia deslușit, la vreo sută de metri distanță.

Jessica își simți pielea uscată și întinsă, de pe obraji și de pe frunte, destinzîndu-se la contactul cu aerul umed. Bazinul era adînc. Îi simțea adîncimea. Reuși să reziste dorinței de a se apropia și de a-și cufunda mîinile în apă.

Auzi un clipocit în stînga. Privi către capătul șirului de oameni, îi văzu pe Stilgar și pe Paul unul lângă altul, iar în fața lor pe cei doi acvari golindu-și povara în bazin, printr-un debitmetru. Aparatul de măsură părea un ochi rotund, cenușiu, fixat pe marginea bazinului. Urmări mișcarea contorului luminiscent pe măsură ce apa trecea prin aparat, îl văzu oprindu-se la treizeci și trei de litri, șapte drahme și trei secunde treizeci.

Uimitoare precizie, gîndi ea. Observă că pîlnia debitmetrului rămăsese uscată după trecerea apei. Apa se scursese pe pereții pîlniei fără să facă priză. Și, în această simplă observație, descoperi un alt indiciu tulburător în legătură cu tehnologia fremenilor: erau perfecționiști.

Brusc, Jessica porni de-a lungul baricadei, către locul în care se afla Stilgar și oamenii îi făcură loc, dîndu-se respectuoși la o parte. Se opri în fața lui Stilgar, se uită la Paul și îi remarcă privirea absentă, dar în clipa aceea enigma imensului rezervor de apă o preocupa mai mult ca oricare.

Stilgar o privi lung.

— Adesea unii dintre noi au dus lipsă de apă, spuse deodată. Dar nu s-au atins nicînd de apa de aici. Poate n-o să mă crezi.

— Te cred, rosti ea.

El arătă spre bazin.

— Avem aici peste treizeci și opt de milioane de decalitre. Apa-i împrejmuită cu ziduri de netrecut pentru făuritorii cei mici, bine ascunsă, bine adăpostită.

— O comoară.

Stilgar ridică globul, o privi drept în ochi.

— E mai mult decît o comoară. Avem mii de asemenea ascunzișuri. Doar cîțiva dintre noi le cunosc pe toate. Își înclină capul într-o parte și globul îi proiectă, pe chip și pe barbă, pete galbene și negre de

lumină și întuneric. Auzi?

Ascultară cu toții.

Picurul apei precipitate de capcana de vânt umplu cu prezența sa grota. Jessica observă că toată ceata asculta cu smerenie. Numai Paul părea insensibil la sunet, absent.

Pentru Paul sunetul era ca un tic-tac al timpului care trecea. Avea senzația că timpul se scurge prin el, că nu va mai prinde niciodată din urmă aceste clipe. Simțea că trebuie să ia o hotărâre, dar nu era capabil să facă nici o mișcare.

— S-a calculat câtă apă ne trebuie, murmură Stilgar. Când o vom avea, vom schimba fața Arrakisului.

Ceata răspunse cu o singură șoaptă:

— Bi-lal kaifa.

— Vom țintui dunele sub un covor de iarbă, continuă Stilgar cu o voce din ce în ce mai puternică. Vom încătușa apa în sol, cu arbori și subarboret.

— Bi-lal kaifa, psalmodie ceata.

— Cu fiecare an care trece, calota polară se va retrage.

— Bi-lal kaifa.

— Vom face din Arrakis o patrie primitoare... Cu lentile de topire a ghețurilor la poli, cu lacuri în zonele temperate. Vom păstra pentru făuritor și pentru mirodenia sa doar centrul deșertului.

— Bi-lal kaifa.

— Și nimeni n-o să mai jinduiască, niciodată, după apă. Omul își va lua singur apă din fântâni, din iazuri, din lacuri, din canale. Apa va curge prin quanaturi și va hrăni plantele noastre. Apa va fi a tuturor. Oamenii nu vor trebui decât să-și întindă mâna ca să ia apă.

— Bi-lal kaifa.

Jessica detectă rezonanța rituală, religioasă, a cuvintelor, simți propria ei reacție instinctivă de venerație. *Oamenii aceștia s-au aliat cu viitorul, gândi. Sint hotărâți să escaladeze un munte. Visul unui om de știință... Și acești oameni simpli, țărani aceștia, vor să-i dea viață.*

Se gândi la Liet-Kynes, ecologul planetar imperial care se transformase în băștinaș — și o cuprinse mirarea. Visul acesta era genul de ideal care pune stăpânire pe sufletul omului și Jessica își dădea seama că Liet-Kynes îl declanșase în mod deliberat. Un ideal pentru care oamenii sint în stare să-și dea viața. Și acesta era unul din elementele esențiale de care simțea că avea nevoie fiul ei: oameni cu un ideal. Unor asemenea oameni li se putea insufla ușor înflăcărare și fanatism. Asemenea oameni puteau fi transformați într-o sabie cu care Paul să-și recucerească locul ce i se cuvenea.

— Să mergem acum, spuse Stilgar. Vom aștepta să răsară prima lună. După ce Jamis va fi pornit la drum, vom porni și noi către casă.

Murmurând dezamăgiți, oamenii făcură calea întoarsă de-a lungul bazinului, urmîndu-l pe Stilgar.

Iar Paul, pășind în spatele lui Chani, avu sentimentul că un moment vital trecuse pe lângă el, că pierduse ocazia unei decizii esențiale și că era prizonier în capcana propriului său mit. Știa că mai văzuse locul acesta, că mai trăise odată episodul acesta într-o fulgerare de vis preștient, pe îndepărtatul Caladan. Dar acum se iviseră elemente noi, necunoscute pînă atunci. Constată din nou, cu uimire, cât de limitat era darul său. I se păru că era purtat de valul timpului, uneori în mijlocul lui, alteori pe creasta lui... și că pretutindeni, în jurul său, alte valuri se înălțau și coborau, cînd arătînd, cînd ascunzînd ceea ce duceau ele.

Și peste tot, peste toate, în față, continua să se profileze amenințătoare umbra neîndurătorului jihad — violența, măcelul. Era un promontoriu deasupra valurilor.

Ceata trecu de ultima ușă, reveni în peștera de la intrare. Ușa fu etanșată. Lumina se stinse și fremenii desprinseseră draperiile de pe deschiderile cavernei, dînd la iveală noaptea și stelele care apăruseră deasupra deșertului.

Jessica se apropie de pervazul din peretele grotei, își ridică ochii spre stele. Erau limpezi, apropiate. Ascultă agitația oamenilor din spatele ei, auzi sunetele unui baliset pe care îl acorda cineva, apoi vocea lui Paul ingînînd notele acordajului. Nu-i plăcu tristețea pe care o percepse în tonul fiului ei.

Din întunericul peșterii, răzbătu glasul lui Chani:

— Povestește-mi despre apele de pe lumea ta de baștină, Paul-Muad'Dib.

Și Paul:

— Altă dată, Chani. Îți promit.

Cîtă tristețe!

— E un baliset bun, spuse Cfaani,

— Așa e, incuviință Paul. Crezi că pe Jamis îl supără că-i folosesc balisetul?

Vorbește de mort la prezent, gândi Jessica. Implicațiile o tulburară.

Un glas de bărbat răspunse întrebării lui Paul:

— Jamis îndrăgea muzica. L-am auzit adesea cîntînd.

— Atunci, cîntă-mi ceva, Usul, se rugă Chani. Cîntă-mi un cîntec de-al tău.

Cîtă fermitate în vocea unei copile, se miră Jessica. Trebuie să-l pun în gardă pe Paul cu privire la

femeile lor. Și încă iute!

— Am să-ți cînt un cîntec pe care l-a compus un prieten de-al meu, zise Paul. Gurney... Nu cred că mai trăiește. L-a intitulat "Cîntec de seară".

Fremenii amuțiră. Glasul plăcut, de tenor, al lui Paul, se înalță acompaniat de sunetele vibrante ale balisetului:

"Văd jarul în ceas de amurg...
Astrul de aur apune.
Parfumuri, simțuri nebune
Trezesc amintiri..."

Jessica simți muzica versurilor în piept — păgînă, încărcată de sunete care o făcură să-și simtă brusc și intens propriul trup, dorințele lui. Ascultă mută, încordată.

"Recviem al nopții cu perle-ncrustată...
Doar pentru noi!
Ochii ți s-au aprins dintr-o dată...
Numai noi doi!
Cununi de flori — Inimile noastre...
Petale de flori — Dorințele noastre."

Și Jessica ascultă vibrația surdă din tăcerea care urmă ultimei note. *De ce i-a cîntat fiul meu un cîntec de dragoste copilei acesteia?* se întrebă. O cuprinse deodată spaima. I se păru că viața se scurge năvalnic pe lângă ea și că nu poate s-o țină în loc. *De ce-a ales cîntecul ăsta?* se întrebă. *Uneori instinctele nu se înșeală. Pentru ce a făcut asta ?*

Paul rămase nemișcat, mut. În întuneric. Un singur gînd, cumplit, îi copleșea mintea: *Mama mea îmi este vrăjmașă. Mi-e vrăjmașă fără să știe. Ea este aducătoarea jîhadului. Ea m-a născut; ea m-a crescut și m-a educat. Ea este dușmanul meu.*

Noțiunea de progres acționează ca un mecanism de protecție, pentru a ne apăra de teroarea viitorului.

Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan.

Cu ocazia celei de-a șaptesprezecea aniversări a zilei sale de naștere, Feyd-Rautha Harkonnen își propusese să-și ucidă cel de-al o sutălea sclav gladiator, în cadrul tradiționalelor jocuri familiale. Evenimentul era marcat și de vizita pe Giedi Prim, patria Harkonnenilor, a doi observatori de la Curtea Imperială — Conte Fenring și Doamna sa — cărora li se adresase invitația de a urmări lupta, din loja aurită, rezervată membrilor marcanți ai familiei și dominînd vasta arenă triunghiulară.

Pentru a cinsti ziua de naștere a na-Baronului și pentru a reaminti tuturor Harkonnenilor și supușilor lor că Feyd-Rautha devenise moștenitor-desemnat, pe Giedi Prim era sărbătoare. Bătrînul baron decretase zi de odihnă de la un meridian la altul, iar la Harko, orașul natal al familiei, se depuseseră toate eforturile pentru a se crea iluzia de festivitate: pe clădiri fluturau drapele, iar fațadele edificiilor care străjuiau Bulevardul Palatului fuseseră proaspăt vopsite.

Dar dincolo de artera principală, printre case, Conte Fenring și Doamna Fenring observară mormanele de gunoaie, pereții coșcoviți care se oglindeau în băltoacele murdare de pe străzi, furișarea temătoare a oamenilor.

În palatul cu ziduri albastre al Baronului domnea o ordine încărcată de teamă. Conte și Doamna sa remarcară prețul plătit pentru păstrarea liniștii: străji peste tot și arme, în al căror luciuri aparte un ochi format deslușea cu ușurință patina folosirii frecvente. Pînă și în punctele de trecere dintr-o aripă în alta a palatului existau posturi de control. Slugile își dădeau de gol instrucția militară în mersul țeașan, în linia dreaptă a umerilor... în privirea vigilentă a ochilor care pîndeau și iar pîndeau.

— Presiunea-i în urcare, îi șopti Conte soției sale, în codul lor secret. Baronul începe să simtă prețul real pe care a trebuit să-l plătească pentru a se descotorosi de Ducele Leto.

— Într-o zi o să-ți povestesc legenda păsării fenix, spuse ea.

Se aflau în sala de recepție a palatului, așteptînd plecarea la jocuri. Nu era o sală mare — avea cam patruzeci de metri lungime pe vreo douăzeci lățime — dar falșii stîlpi susținătorii înalțați de-a lungul pereților laterali, coloanele groase la bază și mai subțiri spre vîrf, precum și tavanul ușor boltit, creau impresia unei încăperi spațioase.

— Al exclamă Conte. Iată-l pe Baron!

Baronul Vladimir Harkonnen apăruse la capătul sălii, înaintînd cu mișcarea legănată-plutită imprimată de portanța suspensiilor care-i cărau greutatea trupului. Carnea fălcilor îi tresălta în sus și în jos, suspensiile i se unduiau sub mantia portocalie. În degetele mîinilor îi sclipeau inele, iar opafocurile prinse în materialul mantiei aruncau reflexe scinteietoare.

Alături de Baron pășea Feyd-Rautha. Părul său negru era coafat în cîrlionți mărunți, contrastînd nefiresc de vioi cu expresia posacă a ochilor. Purta o tunică neagră, mulată pe trup și pantaloni strîmți, ușor evazați la glezne. Picioarele mici îi erau încălțate în conduri cu talpă moale.

Observîndu-i ținuta și jocul mușchilor sub tunică, Doamna Fenring gîndi: *Iată unul care nu-și va lăsa trupul pradă obezității.*

Baronul se opri în fața soților Fenring, prinse cu un gest posesiv brațul lui Feyd-Rautha, spuse:

— Nepotul meu, na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen. Și întorcîndu-și fața bucalată, de bebeluș, către Feyd-Rautha, adaugă: Conte și Doamna Fenring, despre care ți-am vorbit.

Feyd-Rautha își înclină capul, așa cum cerea eticheta. O privi lung pe Doamna Fenring. Era blondă și mlădioasă; trupul ei perfect era înveșmîntat într-o rochie lungă, dintr-un material simplu, fără nici o podoabă. Doi ochi verzi-cenușii îi susțineau privirea. Seninătatea și calmul ei, caracteristici tipice Bene Gesserit, tulburară într-un mod straniu simțurile tînărului.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, făcu Conte, examinîndu-l din cap pînă în picioare pe Feyd-Rautha. Un tînăr, ăăă... *dezghețat*, ăăă... nu-i așa, mmm, draga mea? Apoi, aruncîndu-i o privire Baronului: Și zici, dragă Baroane, că i-ai vorbit despre noi acestui tînăr *dezghețat*? Ce anume i-ai spus?

— I-am pomenit nepotului meu despre stima deosebită pe care vi-o poartă Împăratul, Conte Fenring, răspunse Baronul. Și gîndi: *Uită-te bine la el, Feyd! Un ucigaș cu purtare de iepure — genul cel mai periculos!*

— O, da, firește! rosti Conte și îi adresă doamnei sale un zîmbet.

Lui Feyd-Rautha i se păru că gesturile și cuvintele Contelui erau aproape jignitoare. Se opreau exact în momentul în care ar fi devenit afronturi fățișe. Tînărul îl privi cu atenție pe Conte: un bărbat scund, cu înfățișare vulnerabilă. Un cap ca de nevăstuică, cu ochi rotunzi, mari și negri. Păr cărunt la tîmple. Iar mișcărilor... Își mișca o mină sau își întorcea capul într-o direcție, apoi vorbea în altă direcție. Era greu de urmărit.

— Mmmmm-ăăă-hmmm, n-ai ocazia să întîlnești prea des asemenea... mmm... tineri *dezghețați*, spuse Conte, vorbind cu umărul Baronului. Te... ăăă... felicit pentru, mmm, stilul perfect al... ăăă... moștenitorului dumitale. Crescut în lumina celui mai... ăăă... vîrstnic, ca să zic așa.

— Sînt copleșit, rosti Baronul.

Făcu o plecăciune, dar Feyd-Rautha observă că privirea unchiului său dezmințea curtoazia gestului.

— Ironia, mmm... este dovada unei... ăăă... gîndiri profunde, comentă Conte.

Iar! gîndi Feyd-Rautha. *Poți să juri că te insultă, dar n-ai nici un motiv ca să-i ceri satisfacție.*

Ascultîndu-l pe conte, Feyd-Rautha avea senzația că-și cufundă capul într-un terci...

mmmm-ăăă-hmmm! tînărul își strămută atenția la Doamna Fenring.

— Cred că-i... ăăă... răpim din timp tînărului nostru, spuse ea. După cite știi, astăzi va lupta în arenă.

Pe huriile haremului imperial, strașnică femeie! gîndi Feyd-Rautha. Spuse cu voce tare:

— Voi ucide astăzi în onoarea Domniei-Tale, Doamnă. Și, cu permisiunea Domniei-Tale, voi pronunța această dedicație în arenă.

Doamna Fenring îl privi cu seninătate, dar glasul ei șfichiui ca un bici cînd spuse:

— Nu îți acord permisiunea.

— Feyd! hămăi Baronul. Și gîndi: *Împielîțatul ăsta! Vrea ca fiara de Conte să-l provoace la duel?*

Dar Conte se mulțumi să suridă și să mormăie:

— Mmmmm-ăăă-hmmm.

— Cred că e într-adevar cazul să te pregatești, Feyd, zise Baronul. Trebuie să fii odihnit. N-are rost să-ți asumi riscuri prostești.

Feyd-Rautha se înclină, cu chipul negru de ciudă.

— Cum vrei, unchiule. Îl salută cu o mișcare a capului pe Conte Fenring: Domnule! Apoi pe soția acestuia: Doamnă! Se întoarse și părăsi cu pași grăbiți sala, abia învrednicînd cu privirea grupul timid al Caselor Mici, de lîngă ușa înaltă cu două canaturi.

— E încă tînăr, suspină Baronul.

Iar Doamna Fenring gîndi: *Acesta să fie tînărul la care s-a referit Cucernica Maică? Aceasta să fie linia de sînge pe care trebuie s-o păstrăm?*

— Avem la dispoziție mai mult de-o oră pînă să plecăm la arenă, spuse Baronul. Cred c-am putea profita de răgazul ăsta ca să stăm de vorbă, Conte Fenring. Își înclină capul masiv într-o parte. Au apărut o mulțime de lucruri noi.

Și gîndi: *Iar acum să vedem cum se va descurca emisarul Împăratului, ca să-mi transmită ce i s-o fi*

poruncit să-mi transmită, fără să comită grosolănia de a aborda subiectul pe șleau.

Contele se întoarse spre soția sa:

– Mmmm-ăă-hmmm, vrei te rog, ăăă, să ne... mmm... scuzi, draga mea?

– Fiece zi, uneori fiecare oră aduce schimbări, susură ea. Mmmmm.

Și, adresându-i Baronului un zîmbet fermecător, se întoarse, porni cu spatele drept și pași măsurați către ușa mare de la capătul sălii.

Baronul se uită după ea. Îi văzu pe membrii Caselor Mici curmîndu-și discuțiile la apropierea ei, urmărind-o din ochi. *Bene Gesserit!* gîndi el. *De-ar scăpa odată universul de ele!*

– Între cei doi pilaștri de colo e un con de tăcere, spuse. Putem discuta fără să ne temem că ne-ar putea auzi cineva.

Porni înainte, cu mersul său legănat, pătrunse în cîmpul insonorizat, simți zgomotele din sală estompîndu-se brusc.

Contele se opri lingă el și amîndoi își întoarseră fețele la perete, ca să nu li se poată citi pe buze.

– Nu sîntem mulțumiți de ordinul prin care le-ai cerut sardaukarilor să părăsească Arrakisul, spuse Contele.

Pe șleau! gîndi Baronul.

– Sardaukarii nu mai puteau să rămînă, întrucît ar fi trezit *altora* bănuielei în legătură cu ajutorul pe care mi l-a acordat Împăratul, răspunse el.

– Dar nepotul dumitale, Rabban, nu pare să acționeze cu destulă fermitate în vederea soluționării problemei fremenilor.

– Ce vrea mai mult Împăratul? Pe Arrakis n-a mai rămas decît o mînă de fremeni. Deșertul sudic este nelocuibil. Deșertul nordic e controlat de patrurile noastre.

– Cine spune că deșertul sudic e nelocuibil?

– Planetologul vostru, dragă Conte.

– Doctorul Kynes a murit.

– Ah, da... din nefericire.

– Disponem de un raport de survol din regiunile sudice, spuse contele. Raportul indică prezența vieții vegetale.

– Va să zică, pînă la urmă Ghilda a acceptat totuși efectuarea unor observații din spațiu.

– Știi bine că nu, Baroane. Știi bine că Împăratul nu are nici o posibilitate legală să țină sub observație Arrakisul.

– Iar *eu* nu-mi pot permite luxul ăsta. Atunci cine a survolat regiunile sudice?

– Un... contrabandist.

– V-a mințit, Conte, spuse Baronul. Dacă oamenii lui Rabban nu pot naviga deasupra zonelor sudice, n-o pot face nici traficanții. Doar știi și dumneata ce-i acolo: furtuni de nisip, paraziți și-așa mai departe. Comunicațiile radio sînt aproape imposibile. Balizele de navigație sînt distruse înainte de a apuca să fie instalate ca lumea.

– Vom discuta despre feluriți paraziți altă dată, replică sec Contele.

Aha! gîndi Baronul.

– A dibuit cineva vreo greșeală în rapoartele mele? întrebă.

– Dacă te duce gîndul la greșeli, nu vād cum ai mai putea să-ți pledezi cauza, observă Contele.

Încearcă în mod deliberat să mă înfurie, gîndi Baronul. Respiră adînc de două ori, ca să se calmeze. Își simți mirosul transpirației. Sub mantie, harnașamentul suspensiilor începu deodată să-i provoace o mîncărime supărătoare.

– Nu cred că Împăratul e nemulțumit de felul în care și-au găsit moartea concubina și fiul Ducelui, spuse el. Au încercat să fugă spre centrul deșertului. Era furtună.

– Mda, au avut loc o serie de accidente convenabile.

– Nu-mi place tonul cu care spui asta, Conte.

– Una-i mînia, zise Fenring, și alta-i violența. Dă-mi voie să te previn: dacă mi se va întimpla vreun accident nefericit aici, pe Giedi Prim, toate Casele Mari vor afla ce-ai făcut pe Arrakis. De altfel, se bănuiește de mult ce metode folosești în afaceri.

– Singura afacere mai recentă de care mi-aduc aminte, ripostă Baronul, este transportul mai multor legiuni de sardaukari pe Arrakis.

– Nu cumva îți inchipui că l-ai putea șantaja pe Împărat?

– Nici nu-mi trece prin cap! Contele zîmbi.

– S-ar găsi destui comandanți sardaukari care să declare că au acționat fără ordin, fiindcă doreau să le vină de hac păduchioșilor voștri de fremeni.

– Dar s-ar găsi și destui care să pună la îndoială o asemenea declarație, i-o întoarse Baronul, deși amenințarea îi lăsase descumpănit. *Să fie într-adevăr sardaukarii atît de disciplinați?* se întrebă.

– Împăratul dorește o revizie contabilă a registrelor dumitale, spuse brusc Contele.

– Oricînd.

— N-ai... ăă... nici o obiecție?

— Nici una. Directorul meu în cadrul companiei CHOAM se poate prezenta cu fruntea sus în fața celei mai severe inspecții. Și Baronul gîndi: *Să-ncerce, numai, să facă tărăboi cu vreo acuzație falsă! O să mă ridic în picioare și-o să le strig tuturor, prometeic: "Priviți-mă! Am fost nedreptățit!" După asta, n- ar avea decît să-mi arunce orice acuzație, chiar și una întemeiată. Casele Mari n-ar mai acorda nici un gir unui al doilea atac din partea unui acuzator care a comis deja o eroare.*

— Nu mă-ndoiesc că registrele dumitale rezistă oricărei revizii, murmură Conte.

— Ce motive are Împăratul să dorească atît de mult exterminarea fremenilor? întrebă Baronul.

— Preferi să schimbăm subiectul, da? Conte ridică din umeri. Nu e dorința Împăratului, ci a Sardaukarului. Armata are nevoie de exercițiu... și în afară de asta, sardaukarilor nu le place să se-apeuce de-o treabă și-apoi s-o lase neterminată.

Își închipuie că mă sperie, amintindu-mi că se bucură de sprijinul unor ucigași însetați de sînge? se întrebă Baronul.

— Afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violență, spuse el, dar undeva trebuie să existe o limită. Cineva trebuie să rămînă și să lucreze la mirodenie.

Contele emise un hohot scurt, ca un lătrat.

— Crezi că poți pune șaua pe fremeni?

— Fremeni n-au fost niciodată destul de numeroși ca să poată fi folosiți la muncă, răspunse Baronul. Dar pogromurile mi-au neliniștit restul populației. În clipa de față, am în vedere altă soluție pentru problema arrakiană, dragul meu Fenring. Și trebuie să-ți mărturisesc că meritul pentru ideea soluției îi revine Împăratului.

— I-auzi, i-auzi!

— Chiar așa, Conte. Sursa inspirației mele a fost planeta de detenție a împăratului — Salusa Secundus.

Contele îl fixă cu o privire sfredelitoare.

— Ce legătură poate să existe între Arrakis și Salusa Secundus?

Baronul sesiză neliniștea din ochii lui Fenring, răspunse:

— Deocamdată niciuna.

— Deocamdată?

— Cred că-ți poți da seama și dumneata că există o cale pentru a crea o forță de muncă substanțială pe Arrakis: transformarea Dunei în planetă-închisoare.

— Prevezi cumva o creștere a delincvenței?

— Au avut loc tulburări, mărturisi Baronul. Am fost obligat să storc destul de zdravăn, Fenring. La urma urmei, cunoști și dumneata prețul pe care l-am plătit blestematei de Ghilde ca să ne transporte pe Arrakis forțele reunite. Banii ăștia trebuiau scoși *de undeva*.

— Te sfătuiesc, Baroane, să nu faci din Arrakis o planetă-închisoare, fără permisiunea Împăratului.

— Bineînțeles că nu, se grăbi să-l asigure Baronul, surprins de tonul brusc glacial al vocii lui Fenring.

— Mai e o problemă, spuse Conte. Sîntem informați că mentatul Ducelui Leto, Thufir Hawat, nu-i mort, ci se află în slujba dumitale.

— Nu m-am putut îndura să irosesc un mentat.

— L-ai mințit pe comandantul sardaukarilor, spunîndu-i că Hawat a murit.

— O minciună nevinovată, dragă Conte. N-aveam chef să mă lansez în discuții neprincipiale cu el.

— Hawat a fost de fapt trădătorul?

— Nu, vai! Trădătorul a fost falsul medic. Baronul își șterse transpirația de pe gît. Fenring, înțelege, rămăsesem fără mentat! Știi ce înseamnă asta. Întotdeauna am avut un mentat. Nu puteam rămîne în aer.

— Cum l-ai determinat pe Hawat să-și calce jurămîntul de credință?

— Ducele lui murise! Baronul se sili să zîmbească. N-avem de ce să ne temem din partea lui Hawat, dragă Conte. Organismul lui a fost impregnat cu o otravă latentă. Îi administrăm un antidot în mîncare. Lipsa antidotului declanșează efectul otrăvii... Ar muri în cîteva zile.

— Să faci bine și să-i suprimi antidotul.

— Dar e un om folositor!

— Și care știe prea multe pentru un om viu.

— Parcă mi-ai dat de-nțeles că Împăratul nu se teme.

— Nu-mi ar de dejoacă, Baroane!

— Mă voi supune numai dacă voi primi ordin scris, întărit cu sigiliul imperial, zise Baronul. În nici un caz n-am s-o fac doar de hatîrul dumitale.

— Crezi că-i un hatîr?

— Dar ce altceva? Împăratul are obligații și față de mine, Fenring. L-am scăpat de zurbagiul de Duce.

— Cu ajutorul citorva sardaukari.

— Ce altă casă i-ar fi oferit Împăratului uniforma sub care să-și camufleze amestecul în afacerea asta?

— Și Împăratul și-a pus aceeași întrebare, Baroane, numai c-a accentuat-o într-un mod ușor diferit. Baronul îl privi lung pe Fenring, observând mușchii țepeni ai maxilarelor, perfecta stăpînire de sine a omului Împăratului.

— Ei asta-i bun! exclamă apoi. Sper că Împăratul nu-și imaginează că poate să acționeze împotriva mea, fără să prind de veste.

— Maiestatea Sa speră să nu fie necesar.

— Împăratul n-are nici un motiv să creadă că-l ameninț!

Baronul își strecurase în tonul vocii și furie și mîhnire, gîndind: *Măcar de-ar încerca s-o facă! M-aș putea instala pe tron doar bătîndu-mă cu pumnul în piept pentru c-am fost nedreptățit, înșelat.*

Glasul Contelui sună sec și distant:

— Împăratul crede ceea ce-i spun simțurile.

— Ar îndrăzni să mă acuze de trădare, în fața Consiliului Laandsraadului?

Și Baronul așteaptă, cu respirația tăiată, răspunsul sperat.

— Împăratul n-are nevoie să *îndrăznească*.

Baronul își schimbă brusc poziția în suspensii, ca să-și ascundă expresia feței. Poate c-am s-ajung să trăiesc eu insumi evenimentul! gîndi. Împărat! Da, să mă acuze! Și-apoi... cîteva mite, puțină constrîngere... ralierea Caselor Mari. S-ar putea aduna toți sub flamura mea, ca niște iobagi căutînd adăpost. Căci nimic nu-i înspăimîntă mai mult decît gîndul că Sardaukarul Împăratului i-ar putea nimici rînd pe rînd.

— Împăratul speră din toată inima să nu ajungă în situația de a te acuza de trădare, rosti Conte.

Baronului îi veni greu să-și înlătore ironia din glas și să afișeze doar un aer îndurerat, dar reuși.

— Am fost dintotdeauna unul din supușii cei mai loiali. Cuvintele acestea mă dor peste măsură.

— Mmmm-ăă-hmmm, făcu Conte.

Baronul rămase cu spatele la el, clătînîndu-și încet capul. Într-un tîrziu, spuse:

— E timpul să pornim spre arenă.

— De acord, încuvîntă Conte.

Ieșiră din conul de tăcere și, umăr la umăr, se îndreptară către grupul Caselor Mici, de la capătul sălii. Undeva, în interiorul palatului, răsună vibrația gravă a unui gong — mai erau douăzeci de minute pînă la începerea jocurilor.

— Casele Mici așteaptă să le conduci, spuse Conte, arătînd cu un gest al capului către oamenii de care se apropiau.

Vorbe cu două înțelesuri... cu două înțelesuri, gîndi Baronul.

Își ridică ochii spre noile talismane care flancau ieșirea din sală: capul de taur și portretul în ulei al batriînului Duce Atreides, tatăl Ducelui Leto. Avu o senzație ciudată, un fel de presentiment; se întrebă ce gînduri îi vor fi trezit Ducelui Leto talismanele, pe vremea cînd atîrnaseră în castelul de pe Caladan și mai tîrziu, în reședința de pe Arrakis: trufașul tată și capul taurului care îl omorise.

— Omenirea nu cunoaște, aaa, decît o singură... mmm... știință, spuse contele, în timp ce pășeau în fruntea suitei vasalilor, trecînd din sala de recepție în sala de așteptare — o încăpere îngustă, cu ferestre înalte și podeaua pardosită cu ceramică albă și roșie.

— Care anume? se interesă Baronul.

— Mmmm-ăă... știința, ăăă, nemulțumirii, răspuse Conte.

Casele Mici din spatele lor, chipuri slugarnice de oi, rîseră exact atît cît se cuvenea, dar risul căpătă o notă discordantă în vuietul brusc de motoare ce răsună cînd pajii deschiseră larg ușile exterioare, în fața cărora așteptau vehicule de sol, cu fanioanele filfiind în bătaia vîntului.

Baronul își ridică vocea ca să acopere zgomotul, spuse:

— Sper, Conte Fenring, să nu te nemulțumească spectacolul pe care ni-l va oferi astăzi nepotul meu.

— Sint, ăăă, foarte..., hmmm... da, nerăbdător, răspuse Conte. Cînd e vorba de un... ăăă... proces verbal, trebuie să acorzi mare, mmm, atenție... ăăă... antecedentelor.

Baronul își mască șocul surprizei, coborînd în grabă prima treaptă a scării către peronul palatului. Proces verbal! Raportul unei crime împotriva Imperiului!

Dar contele rîse scurt, ca și cînd ar fi făcut o glumă și scutură ușor brațul Baronului.

Tot drumul pînă la arenă, Baronul zăcu între pernele mașinii sale blindate, aruncîndu-i priviri piezișe Contelui, care ședea alături, și întrebîndu-se ce anume îl determinase pe *emisarul* Împăratului să plaseze "gluma" aceea de față cu membrii Caselor Mici. Era încredințat că lui Fenring nu i se întîmpla prea des să facă ceva dacă simțea că nu-i necesar, să folosească două vorbe cînd una era de ajuns, sau să se mulțumească cu un singur înțeles într-o singură frază.

Abia după ce se instalaseră în loja aurită de deasupra arenei triumfiulare — în sunetul trîmbițelor și freamătul tribunelor înțesate cu oameni ce agitau stegulețe — află Baronul răspuns la întrebarea sa.

— Dragă Baroane, spuse Conte aplecîndu-se la urechea lui, ești conștient, nu-i așa, că Împăratul nu a confirmat în mod oficial alegerea pe care ai făcut-o în legătură cu succesul dimitale?

Baronului i se păru că îl învâluie subit un con personal de tăcere, generat de propriul său șoc. Îl privi

lung pe Conte, abia remarcînd apropierea Doamnei Fenring de loja pîzită de gârzi înarmate.

— Acesta-i de fapt motivul pentru care mă aflu astăzi aici, urmă Contele. Împăratul dorește să-l informez dacă ți-ai ales un succesor competent. Și nimic nu poate dezvălui mai bine decît arena, chipul real din spatele unei măști, nu-i așa?

— Împăratul mi-a promis că-mi voi putea alege liber moștenitorul! scriși Baronul.

— Vom vedea, spuse Fenring și se întoarse să-și întîmpine soția, care intra în lojă.

Doamna Fenring se așeză, adresîndu-i un zîmbet Baronului, apoi își îndreptă atenția spre suprafața acoperită cu nisip a arenei, unde își făcea chiar atunci apariția Feyd-Rautha, în jiletcă și pantaloni colanți — cu mînușa neagră și hangerul în mîna dreaptă, cu mînușa albă și pumnalul în mîna stîngă.

— Alb pentru otravă, negru pentru puritate, observă Doamna Fenring. Curios obicei, nu găsești dragul meu?

— Mmmmm, mormăi Contele.

Un cor de urale izbucni din lojile familiale și Feyd-Rautha se opri o clipă pentru a răspunde salutului, ridicîndu-și privirea și trecînd în revistă chipurile din amfiteatru, recunoscîndu-și verii și cumetrii, demifrații, concubinele și cunoștințele out-freyne — zeci de guri, ca tot atîtea goarne ce trîmbițau într-o mare de veșminte și baniere multicolore.

Și Feyd-Rautha se gîndi că fețele înghesuite în loji erau gata să privească cu aceeași aviditate sîngele lui sau sîngele sclavului-gladior. Firește, el personal nu avea nici un dubiu asupra rezultatului luptei. Nu urma să înfrunte decît iluzia unui pericol, un pericol lipsit de substanță — totuși...

Feyd-Rautha își înălță armele către soare, adresă salutul tradițional celor trei colțuri ale arenei. Apoi își viri lamele în teci; mai întii pumnalul cel scurt, din mîna înmănușată în alb (alb, semnul otrăvii), pe urmă hangerul lung, din mîna înmănușată în negru — lama presupusă imaculată, arma sa secretă cu care avea să transforme ziua aceasta într-o victorie cu totul personală: otravă pe lama neagră.

Își reglă repede scutul și vreme de cîteva clipe așteptă nemișcat senzația de comprimare a pielii de pe frunte, confirmarea faptului că era bine apărat.

Momentul avea propria sa încărcătură de tensiune și Feyd-Rautha îl prelungi, cu siguranța de sine a unui profesionist al spectacolului. Le făcu apoi semn picadorilor și scutierilor să se apropie, le inspectă cu un aer marțial echipamentul — pavezele cu ghimpii ascuțiți, scinteind în soare, cîrligele și harpoele pe care fluturau fanioane lungi și înguste, de culoare albastră.

Feyd-Rautha făcu semn fanfarei.

Acordurile maiestuoase ale marșului lent se înălțară deasupra amfiteatrului, revărsîndu-și tot fastul lor antic și Feyd-Rautha își conduse escorta de-a curmezișul arenei, pentru a-și prezenta salutul de omagiu în fața lojei unchiului său. Prinse din zbor cheia ceremonială ce-i fu aruncată.

Fanfara amuți.

În liniștea care se lăsase în arenă, Feyd-Rautha făcu doi pași înapoi, înălță cheia și strigă:

— Dedic acest adevăr...

Făcu o pauză, știind că unchiul său avea să gîndească: *Zănaticul asta are de gînd să provoace scandal, adresînd dedicația nevestei lui Fenring, în ciuda avertismentului meu!*

—...unchiului și binefăcătorului meu, Baronul Vladimir Harkonnen! încheie.

Și observă, încîntat, oftatul de ușurare al unchiului său.

Fanfara atacă marșul rapid și Feyd-Rautha traversă cu pași repezi arena, conducîndu-și oamenii către poarta de prudență, bariera care nu permitea accesul decît celor echipați cu dezintegratorul reglat după codul pentascutului. Feyd-Rautha se mîndrea cu faptul că pînă atunci nu folosise niciodată poarta și că avusese rareori nevoie de sprijinul picadorilor. Astăzi însă, era mulțumit să-i știe la îndemină — planurile deosebite implicau uneori primejdii deosebite.

Din nou în arenă se așternu liniștea.

Feyd-Rautha se întoarse, își aținti privirea spre marea poartă roșie pe care avea să iasă gladiorul.

Gladiorul de excepție.

Planul pe care îl elaborase Thufir Hawat era un plan admirabil prin simplitatea și sorții săi de izbîndă, gîndi Feyd-Rautha. Sclavul nu va fi drogat — acesta era aspectul periculos. În schimb, în inconștientul său fusese imprimat un cuvînt cheie, menit să-i paralizaze mușchii, în orice moment critic. Feyd-Rautha repetă în gînd cuvîntul vital: "Canalie!" Publicul avea să fie încredințat că în arenă fusese strecurat un sclav nedrogat, ca să-l ucidă pe na-Baron. Iar șirul bine ticluit al dovezilor avea să-l scoată vinovat pe vîtaful Baronului.

Poarta roșie emise un bîziit surd, în clipa în care îi fură armate servomotoarele de deschidere.

Feyd-Rautha își concentră toată atenția la cadrul porții. Acest prim moment avea o importanță deosebită. Înfașșurarea sclavului, la intrarea în arenă, putea spune multe unui ochi exersat. Toți gladiorii erau drogați cu elacca, în așa fel încît să poată fi uciși în orice moment al luptei — dar asta nu însemna că nu trebuia să observi cu cea mai mare grijă felul în care își țineau arma, direcția în care obișnuiau să se eschiveze, faptul că erau sau nu conștienți de prezența publicului în amfiteatru. Modul în care un sclav își ținea capul putea să ofere indicii esențiale pentru alegerea contrelor și fandărilor.

Poarta roșie se deschise.

Un uriaș muscular cu capul ras și ochi negri înfundați în orbite se năpusti afară. Avea pielea cărămizie, ca toți cei drogați cu elacca, dar Feyd-Rautha știa că nuanța se datora unei vopsele speciale. Sclavul purta un maiou-chilot din piele de culoare verde și centura roșie a unui semiscut; săgeata de pe centură era îndreptată spre stînga, indicînd faptul că numai partea stîngă a corpului era apărată. Gladiatorul își ținea cuțitul ca pe o sabie și trupul ușor aplecat înainte, ca un luptător experimentat, înaintă încet spre centrul arenei, întorcîndu-și partea apărată către Feyd-Rautha și grupul din spatele porții de prudență.

— Nu-mi place cum arată, mormăi unul dintre picadori. Ești sigur că-i drogat, Domnia-Ta?

— Nu-i vezi culoarea? făcu Feyd-Rautha.

— Dar se comportă ca un luptător de profesie, zise alt picador.

Feyd-Rautha avansă doi pași. Îl privi cu atenție pe sclav.

— Ce-are la braț? întrebă un scutier.

Feyd-Rautha observă o rană însingerată pe antebrațul stîng al gladiatorului. Își coborî privirea la mîna pe care sclavul și-o mișcase brusc, ca să arate un desen tatuat cu sînge pe șoldul stîng al costumului său verde. Desenul era umed — conturul ușor de recunoscut al unui șoim.

Un șoim!

Feyd-Rautha își aținti ochii în ochii negri ai sclavului, care-l fixau scăpărînd cu neobișnuită luciditate.

E unul din soldații Ducelui Leto pe care i-am capturat pe Arrakis! gîndi Feyd-Rautha. *Nu-i un gladiator oarecare!* Un fior îi străbătu trupul și se întrebă dacă nu cumva Hawat plănuse cu totul altceva pentru lupta de astăzi... Un viclesug în alt viclesug din alt viclesug. Și țapul ispășitor... același vataf!

— Nu-mi place deloc cum arată sclavul ăsta, Domnia-Ta. Lasă-mă să-i înfig vreo două harpoane ca să-l încerc.

— Am să-i înfig eu harpoanele, replică Feyd-Rautha.

Luă de la unul din scutieri două harpoane lungi, le cîntări în mîini. Și vîrfurile harpoanelor erau de obicei impregnate cu un drog — nu însă și de data aceasta, ceea ce ar fi fost de ajuns pentru a-i atrage scutierului-șef pedeapsa cu moartea. Dar totul făcea parte din plan.

"La capătul luptei vei fi un erou", spusese Hawat. *"Îl vei fi ucis pe gladiator fără să te ajute nimeni și împotriva uneltirilor unui atentat mișelesc. Vataful va fi executat și-ți vei putea plasa în locul lui omul tău de încredere."*

Feyd-Rautha înaintă încă cinci pași către centrul arenei, prelungind încordarea tribunelor, examinînd sclavul. Știa că experții din lojile de deasupra își dăduseră deja seama că ceva nu-i în regulă. Pielea gladiatorului avea într-adevăr culoarea caracteristică drogului, dar sclavul stătea bine înfipt pe picioare și nu tremura. Probabil că în clipa aceasta microbiștii șușoteau între ei: "Ia uite-l cum stă. Ar trebui să se agite... să atace sau să se retragă... Dar ăsta stă și așteaptă, își cruță forțele. N-ar trebui să aștepte."

Feyd-Rautha își simți propria lui ațîtare. *Să zicem că Hawat a urzit un plan perfid,* gîndi el. *Tot o să-i vin de hac sclavului ăsta. Am uns cu otravă lama hangerului, nu pe cea a pumnalului. De-asta nici măcar Hawat n-are habar.*

— Hei, Harkonnene! strigă sclavul. Ți-ai făcut testamentul?

O tăcere de moarte se lăsă în arenă. *Sclavii nu strigau niciodată provocări!*

Și abia în clipa aceea Feyd-Rautha văzu în ochii gladiatorului ferocitatea de gheață a disperării. Apoi observă felul în care aștepta, calm și atent, cu mușchii pregătiți de victorie. Era limpede că zvonul, lansat de Hawat în barăcile sclavilor, ajunsese din gură în gură pînă la el: *"Vei avea o șansă reală să-l omori pe na-Baron."* Pînă acum deci, totul era conform planului.

Feyd-Rautha zîmbi cu buzele strînse. Își ridică harpoanele, întrezărînd în atitudinea sclavului reușita planului său.

— Hei! Hei! îl provocă din nou sclavul și făcu doi pași lenți înainte. *Pentru cei din tribune nu mai există acum nici un dubiu,* gîndi Feyd-Rautha.

Sclavul ar fi trebuit să fie pe jumătate paralizat de groaza provocată de drog. Mișcările ar fi trebuit să-i trădeze convingerea interioară că nu avea nimic de sperat, că nu putea să cîștige. Mîntea ar fi trebuit să-i fie copleșită de istorisirile despre otrăvurile cu care își ungea na-Baronul lama pumnalului din mîna înmănușată în alb. Na-Baronul nu ucidea niciodată repede; se delecta experimentînd otrăvuri noi, obișnuia să rămînă în arenă și să demonstreze publicului interesantele efecte secundare ale substanței ucigătoare, asupra victimei care se zvîrcolea în ghearele morții. Sclavul acesta se temea, da... dar nu era îngrozit.

Feyd-Rautha își ridică și mai sus harpoanele. Îi adresă sclavului un gest cu capul, aproape un salut.

Gladiatorul țîșni.

Fandarea și contra defensiva fură la înălțimea celor mai dibace pe care le văzuse vreodată Feyd-Rautha. Dar lovitura laterală temporizată întîrzie preț de-o fracțiune de secundă și arterele piciorului stîng al na-Baronului scăpară nevătămate.

Feyd-Rautha sări într-o parte, lăsându-și unul dintre harpoane în antebrațul drept al sclavului, cu ambele cirlige îngropate adinc în carnea din care omul n-ar mai fi putut să le smulgă decît rupîndu-și tendoanele.

Amfiteatrul tresări ca un singur om, emise un geamăt surd.

Pe Feyd-Rautha sunetul îl exaltă.

Își dădu seama ce simțea unchiul său, stînd în loja lui, alături de soții Fenring, observatorii Curții Imperiale. Nimeni nu avea dreptul să intervină în lupta aceasta. Legile trebuiau respectate de față cu asemenea martori. Iar Baronul nu putea să interpreteze evenimentele din arenă decît într-un singur chip: o amenințare la adresa propriei sale persoane.

Sclavul se dădu înapoi, apucîndu-și cuțitul în dinți și înfășurîndu-și repede în jurul brațului fanionul lung al harponului, ca să-l imobilizeze.

— Nu-ți simt acul! strigă el după o clipă.

Și începu din nou să avanseze furișat, cu pași iuți și mărunți, cu cuțitul pregătit, cu umărul stîng înainte, cu trupul îndoit înapoi, în așa fel încît să profite la maximum de protecția semiscutului.

Nici această manevră nu scăpă celor din amfiteatru. Dinspre lojile rezervate familiei se auziră țipete scurte. Picadorii lui Feyd-Rautha începură să se agite, întrebîndu-l dacă nu avea nevoie de ei.

Feyd-Rautha le făcu semn să rămînă în spatele porții de prudență.

Am să le ofer un spectacol cum n-au mai văzut încă, își spuse. Nu o ucidere blîndă, la care să asiste senini, admirînd stilul. Nu... Am să-i fac să simtă că li se răsucesc mațele-n ei. Cînd voi fi Baron, o să-și amintească de ziua de azi și nu va mai fi unul căruia să nu i se încrețească pielea de groaza mea și de amintirea acestei zile.

Feyd-Rautha se retrase încet, urmărind mersul de crab al gladiatorului. Nisipul arenei îi scrișni sub tălpi. Auzi gîfîitul sclavului, simți în nări propria lui transpirație și, în aer, un miros vag de singe.

Brusc, na-Baronul sări înapoi, se întoarse spre dreapta, rezezi înainte harponul. Sclavul făcu un salt lateral. Feyd-Rautha fu cît pe ce să se împiedice, auzi țipătul de groază al spectatorilor.

Din nou, sclavul țîșni la atac.

Pe toți zeii! Ce luptător! gîndi Feyd-Rautha, evitînd în ultimul moment lovitura. Scăpă cu viață numai datorită agilității lui tinerești, dar reuși să-și lase cel de-al doilea harpon în deltoïdul brațului drept al gladiatorului.

Tribunele izbucniră în aplauze frenetice.

Acum mă aclamă, gîndi Feyd-Rautha, ascultînd glasurile sălbatice. Era întocmai cum prevăzuse Hawat. Nici un luptător din familie nu avusese vreodată parte de asemenea aclamații. Și-și aminti, cu o undă de înverșunare în cuget, cuvintele pe care la rostise mentatul: "*Mai ușor te-ngrozește un dușman pe care-l admirî.*"

Feyd-Rautha se retrase rapid în centrul arenei, unde putea fi văzut de tot amfiteatrul, își trase din teacă hangerul, se ghemui ca o pisică și rămase în așteptare.

Gladiatorul nu se opri decît ca să-și lege cu fanionul cel de-al doilea harpon, apoi porni drept spre el.

Și-acum să mă vadă bine toată familia, gîndi Feyd-Rautha. *Sînt dușmanul lor! Să le rămîn în minte așa cum mă văd în momentul ăsta.*

Își scoase încet pumnalul.

— Nu mi-e frică de tine, porc de Harkonnen! strigă gladiatorul. Caznele nu pot face nici un rău unui mort. Îmi voi lua viața cu propria mea armă, înainte ca vreun scutier s-apuce să mă atingă. Dar hoitul tău va zace alături de al meu!

Feyd-Rautha rinji, împunse aerul cu hangerul — arma otrăvită.

— Atunci pareaz-o pe asta, rosti el și fîndă brusc cu pumnalul din cealaltă mînă.

Sclavul își schimbă cuțitul dintr-o mînă în alta, pară și lovitura și fenta, blocă pumnalul na-Baronului — arma din mîna înmănușată în alb, semnul tradițional al otrăvii.

— O să mori, Harkonnene! șuieră el.

Rămaseră înclistați unul de altul, încercînd să se doboare. Porțiunile în care scutul lui Feyd-Rautha atîngea semiscutul gladiatorului erau marcate de o incandescență albastră. Contactul celor două cîmpuri umplu de ozon aerul dimprejur.

— O să crapi de propria-ți otrăvă! scrișni sclavul.

Începu să apese spre înăuntru mîna înmănușată în alb, răsucind lama pe care o credea otrăvită.

Și-acum să mă vadă cu toții! gîndi Feyd-Rautha. Izbi cu hangerul, simți oțelul alunecînd neputincios pe metalul harpoadelor legate de brațul gladiatorului.

Feyd-Rautha avu un moment de panică. Nu-și închipuise că harpoadele ar putea constitui un avantaj pentru sclav. Dar iată că ele îi serveau acum acestuia ca un al doilea scut. Iar gladiatorul era puternic! Lama pumnalului continua să se apropie tot mai mult de pieptul lui Feyd-Rautha, care își dădu subit seama că și o lamă neotrăvită poate ucide.

— Canalie! bolborosi.

Cuvîntul-cheie își făcu efectul instantaneu; mușchii gladiatorului se destinseră și, vreme de o clipă,

incremeniră. Lui Feyd-Rautha îi fu deajuns. Se dădu înapoi, făcu loc hangerului între ei. Virful otrăvit al lamei scinteie, lăsă o brazdă roșie pe pieptul sclavului. Otrava acționează cu repeziciune fulgerătoare. Omul îi dădu drumul, rămase pe loc, clătînînduse.

Uitați-vă, dragele mele rude, uitați-vă bine! gîndi Feyd-Rautha. Priviți-l pe sclavul ăsta, care a încercat să întoarcă arma pe care-o credea otrăvită și să mă înjunghie cu ea! Mirați-vă cum de-a putut ajunge-n arenă un gladiator pregătit pentru un asemenea atentat! Și țineți minte cît veți trăi, că n-o să puteți și niciodată cu siguranță, în care din mîinile mele se află otrava!

Na-Baronul privi în tăcere, urmări mișcările amorțite ale gladiatorului. Omul nu mai era conștient decît pe jumătate. Expresia chipului său se transformase într-o inscripție a cărei ortografie o cunoșteau toți cei ce-l priveau — scrisul morții. Sclavul știa că moare. Știa și de ce moare. Cealaltă armă fusese cea otrăvită.

— Scîrnăvie! gemu.

Feyd-Rautha se dădu la o parte, lăsînd cale liberă morții. Ingredientul principal al otrăvii nu-și făcuse încă pe deplin efectul, dar încetineala mișcărilor arăta că avansează.

Sclavul înaintă clătînîndu-se, călcînd ca o păpușă trasă pe sfori — cite un pas tîrît după altul. Fiecare pas era unicul pas din universul său. Degetele îi erau încă încețate de mînerul cuțitului, dar virful armei tremura.

— Iatr-o zi... unul... din noi..., tot... o să-ți... facă... de petrecanie, bolborosi.

O grimasă urîtă îi schimonosi gura. Se opri, se încovoie cu un spasm și se prăbuși cu fața în jos, în nisip.

În tăcerea mormîntală din arenă, Feyd-Rautha se apropie, își vîrî piciorul sub gladiator și-l întoarse pe spate, pentru ca întreg amfiteatrul să-l vadă la față, să-i urmărească bine convulsiile mușchilor sub efectul otrăvii. Dar gladiatorul era mort. Se înjunghiase cu propriul său cuțit.

Deși dezamăgit, Feyd-Rautha nu se putu împiedica să admire efortul cu prețul căruia sclavul reușise să-și învingă paralizia și să-și ia singur viața. Și odată cu admirația, pe na-Baron îl cuprinse spaima.

Ceea ce face dintr-un om supraom este într-adevăr înfricoșător.

În aceeași clipă însă, auzi explozia de urlete din loji și tribune. Spectatorii îl aclamau în neștire.

Feyd-Rautha se întoarse, își ridică ochii spre ei.

Întregul amfiteatru ovaționa în picioare. Singurele excepții erau baronul, care ședea cu bărbia sprijinită în palmă, contemplîndu-l cu un aer îngîndurat... și soții Fenring, care îl priveau din spatele unor măști zîmbitoare.

Contele Fenring se întoarse către soția sa, spuse:

— Mmmm-ăăă-hmmm, un tînăr... mmmm... descurcăreț. Nu, mmm, ăăă, draga mea?

— Are... ăăă... reacții sinaptice foarte rapide, răspunse Doamna Fenring.

Baronul se uită la ea, la Conte, înapoi în arenă. *Cum de a fost cu puțință?!... Furia îi alungă spaima. Am să-lucid pe vâtaf bucățică cu bucățică, la noapte... iar dacă Fenring și nevastă-sa au vreun amestec...*

Pentru Feyd-Rautha conversația din loja Baronului nu fusese decît mișcare mută de capete; publicul din amfiteatru făcea un zgomot infernal. Apoi, zeci de picioare începură să lovească ritmic podeaua tribunei, în timp ce vocile spectatorilor scandau întăritate:

— Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul! Ca-pul!

Baronul se încruntă, observînd felul în care Feyd-Rautha se întoarce spre el. Încet, făcînd un efort ca să-și stăpînească minia, îi făcu semn cu mîna tînărului care aștepta în arenă, lîngă cadavrul gladiatorului. *Să-l las pe băiat să-i ia capul. L-a demascat pe vâtaf; își merită recompensa.*

Feyd-Rautha văzu semnul de încuviințare, gîndi: *Își închipuie că mă onorează. O să le arăt tuturor ce cred eu!*

Îi zări pe scutieri apropiîndu-se cu un cuțit fierăstrău pentru a face onorurile decapitării, le făcu semn să se retragă, repetă gestul, vîzînd că oamenii se codesc. *Își închipuie că m-au dat gata, oferindu-mi un cap!* Se aplecă și încrucișă mîinile gladiatorului pe mînerul cuțitului, îi smulse arma din piept și o lăsă între degetele lipsite de viață.

Totul dură o singură clipă. Apoi Feyd-Rautha se îndreptă, îi chemă pe scutieri, le strigă:

— Așa să-l îngropați! Cu capul pe umeri și mîinile pe mînerul cuțitului. O merită cu prisosință.

În loja aurie, Contele Fenring se aplecă spre Baron.

— Un gest nobil... Demn de un adevărat viteaz. Nepotul dumitale are și stil, nu numai curaj.

— Refuzul capului e o insultă la adresa asistenței, mormăi Baronul.

— Nu cred, rosti Doamna Fenring, întorcîndu-se și privind spre lojile de deasupra.

Și Baronul îi observă linia gîtului... splendida unduire a mușchilor — ca gîtul unui adolescent.

— S-ar părea că sînt mulțumiți de hotărîrea nepotului dumitale, adăugă ea.

Pe măsură ce gestul lui Feyd-Rautha era înțeles de spectatorii din punctele cele mai îndepărtate ale amfiteatrului, care îi vedeau acum pe scutieri scoțînd din arenă trupul intact al gladiatorului, Baronul urmări atitudinea oamenilor și își dădu seama că femeia interpretase corect reacția mulțimii. Tribunele

erau în delir. Oamenii se înghionteau, zbierau și tropăiau.

Baronul spuse pe un ton de lehamite:

— Va trebui să poruncesc o petrecere. Nu-i pot lăsa pe oamenii ăștia să se-ntoarcă la casele lor cu energia necheltuită. Trebuie să le arăt că le împărtășesc entuziasmul.

Făcu semn gărzii de la intrarea lojii și unul din slujitorii aflați deasupra boxei înclină baniera oranj a Harkonnenilor... O dată, de două ori, de trei ori — semnalul pentru petrecere.

Feyd-Rautha traversă arena și se opri la baza lojei oficiale, cu armele în teacă, cu brațele atirându-i de-o parte și de alta a corpului. Strigă cu voce puternică, acoperind larma mulțimii:

— O petrecere, unchiule?

Tumultul scăzu brusc. Oamenii auziseră întrebarea și așteptau.

— În onoarea ta, Feyd! strigă Baronul și făcu un gest scurt cu mâna.

Flamura din spatele lojei transmise un nou semn.

Barierile de prudență de la parterul amfiteatrului fură deconectate și mai mulți tineri săriră în arenă, alergară către Feyd-Rautha.

— Ai poruncit să se dezactiveze pentascuturile, Baroane? întrebă Conte.

— N-o să i se întâmple nimic rău băiatului, răspunse Baronul. E un erou.

Tinerii care năvăliseră în arenă ajunseră lângă Feyd-Rautha, îl ridicară pe umeri, începură să-l poarte triumfători în jurul arenei

— În seara asta, ar putea să se plimbe nestingherit, fără arme și fără scut, prin cartierele cele mai sărace din Harko, spuse Baronul. Orice familie ar fi-n stare să-i dea ultima fărimitură de piine și ultima picătură de apă, doar ca să-l aibă în mijlocul ei.

Se ridică anevoie din scaun, își potrive trupul în suspensii, se întoarse spre soții Fenring:

— Pe mine vă rog să mă scuzați acum. Am de rezolvat câteva probleme urgente. Garda mea vă va conduce înapoi, la palat.

Contele se sculă, se înclină.

— Desigur, Baroane. De-abia așteptăm petrecerea. N-am... ăăă-hmmm... văzut niciodată o petrecere Harkonnen.

— Da, mormăi Baronul. Petrecerea...

Se întoarse și, de cum părăsi loja, o escortă înarmată făcu zid în jurul său.

Cîteva clipe mai târziu, căpitanul gărzii făcu o plecăciune în fața Contelui Fenring.

— Ce poruncești, Domnia-Ta?

— Vom, ăăă... aștepta să, mmm, iasă grosul ăăă... gloatei, răspunse Conte.

— Prea bine, Domnia-Ta.

Omul se înclină și se retrase trei pași de-a-ndărătelea.

Contele Fenring se întoarse către soția sa, i se adresă din nou în limbajul lor cifrat:

— Ai priceput, nu?

Ea îi răspunse, în aceeași păsărească:

— Băiatul știa că gladiatorul nu e drogat. A avut un moment de panică. Dar n-a fost nici o clipă surprins.

— Totul a fost plănuțit, spuse el. Întregul spectacol.

— Fără îndoială.

— E stilul lui Hawat.

— Exact.

— Înainte de-a veni încoace, i-am cerut Baronului să-l lichideze.

— Asta a fost o greșală, dragul meu.

— Acum îmi dau și eu seama.

— Pe cît se pare, în curînd Harkonnenii vor avea un nou Baron.

— Dacă acesta-i planul lui Hawat.

— Asta rămîne de văzut, într-adevăr, recunosc eu.

— Tinărul va fi, în orice caz, mai ușor de controlat.

— Pentru noi... după noaptea aceasta, preciză ea.

— Cred că nu-ți va fi greu să-l seduci, nu-i așa, micuța mea cloșcă?

— Nu, dragoste. Doar l-ai văzut cum se uita la mine.

— Da, și acum înțeleg și de ce ne trebuie linia asta de sînge.

— Într-adevăr. Nu ne putem îngădui să-l scăpăm din mînă. O să am grijă să-i plantez cît mai adînc, în conștiință, frazele prana-bindu necesare pentru a-l subjuga.

— Și vom pleca de-aici cît mai degrabă... De îndată ce vei fi sigură.

Doamna Fenring se scutură.

— Fără doar și poate. N-aș fi în stare să aduc pe lume un copil, în locul ăsta macabru.

— Multe trebuie să mai îndurăm pentru umanitate, rosti Conte.

— Și rolul tău e dintre cele mai ușoare, observă Doamna Fenring.

— Mă lupt totuși și eu cu unele prejudecăți ancestrale *reale*, spuse el. Lucruri nu tocmai neglijabile, cred că-ți dai seama.

— Dragul de el! zise ea, mîngîindu-i obrazul. Dar asta-i singura soluție ca să dobîndim certitudinea că am salvat această linie de sînge.

— Înțeleg perfect ceea ce facem, replică sec Conte.

— Nu vom da greș.

— Vina începe cu sentimentul eșecului, remarcă el.

— Nu va exista vină. Hipnorobirea psihicului lui Feyd-Rautha și copilul său în pîntecele meu... Apoi vom pleca.

— Mă gîndesc la unchiul ăsta al lui. Ai văzut vreodată ceva mai pervers?

— E destul de sinistru, într-adevăr, dar nepotul o să-l întreacă.

— Grație unchiului său. Și cînd te gîndești unde ar fi putut să ajungă băiatul ăsta, dacă ar fi avut parte de altă educație — de codul moral al Atreizilor, bunăoară.

— Păcat, rosti ea.

— Ar fi fost grozav dacă i-am fi putut salva pe amîndoi: și pe-al lui Atreides și pe cestălalt. Din cîte am auzit despre puștii acela, Paul, se pare că era de-a dreptul extraordinar — o combinație strălucită de trăsături ereditare și educație. Conte își clătină capul. Dar n-are rost să irosim păreri de rău pentru nobilii ghinionști.

— Asta mi-aduce aminte de-un aforism Bene Gesserit, zise ea.

— Voi aveți aforisme pentru orice! făcu el cu un aer exasperat.

— ăsta o să-ți placă. Ascultă: "Să nu crezi niciodată că un om e mort, pînă ce nu i-ai văzut cadavrul. Și nici atunci să nu fii sigur".

Muad'Dib ne spune, în "Prilej de reflecție", că adevărata lui educație a început în momentul primelor sale ciocniri cu necesitățile arrakiene. Atunci a învățat limbajul acelor vîntului care îi înțepau pielea, a învățat cum țiuie nasul sub usturimea nisipului și cum trebuie să-și adune umezeala prețioasă a trupului ca să o apere și s-o păstreze. Pe măsură ce ochii lui au dobîndit albastrul ibadului, Muad'Dib a învățat să trăiască în tradiția chakobsa.

Fragment din prefața lui Stilgar la Muad'Dib, omul de prințesa Irulan.

Ceata lui Stilgar, care se întorcea la sietch cu cei doi rătăcitori din desert, ajunse la capătul bazinului cînd prima lună se pregătea să apună. Siluetele înfășurate în mantii iuțiră pasul, simțind în nări mirosul casei. În spate, linia cenușie a zorilor era mai luminoasă în dreptul punctului care marca, pe calendarul de orizont al fremenilor, mijlocul — luna Caprock.

Platoul de la poalele stîncilor era acoperit cu frunze uscate, strînse de copiii din sietch și împrăștiate de vînt, dar zgomotul cetei care trecea peste ele nu se deosebea (în afara foșnetelor provocate, cînd și cînd, de Paul și de mama sa) de sunetele naturale ale nopții.

Paul își șterse transpirația năclăită de praf de pe frunte, se simți tras de mîneacă, auzi vocea șuierată a lui Chani:

— Fă așa cum ți-am spus: trage-ți partea de sus a glugii peste frunte! Nu lăsa descoperiți decît ochii. Irosești umezeală.

Din spate, cineva o apostrofă în șoaptă:

— Taci! Te aude deșertul!

Sus, pe stînci, răsună un ciripit de pasăre.

Ceata se opri brusc și Paul simți încordarea subită a oamenilor.

Dintre stînci răzbătu pînă la ei un răpăit, ușor, un sunet abia perceptibil ca de șoareci sărind pe nisip.

Din nou pasarea ciripi.

Un fior străbătu ceata. Și iarăși se auzi răpăitul acela ca o fugă de șoareci.

Pasarea ciripi încă o dată.

Ceata se urni brusc, pătrunse într-o crevasă îngustă, începu să suie, dar Paul simți felul straniu în care fremenii păreau că-și țin respirația și-și impuse prudență. Observă că oamenii îi aruncau priviri piezișe, că fata devenise dintr-o dată absentă și mută, de parcă s-ar fi închis în ea însăși.

Continuarea să avanseze pe solul stîncos, în foșnetul vag al mantililor și Paul simți o ușoară slăbire a disciplinei, deși strania muțenie care pusese stăpînire pe Chani și pe ceilalți persista. Urcă mai departe, pășind după umbrele din fața lui — trepte, o cotitură, alte trepte, un tunel, două uși prevăzute cu prelate de izolare, un pasaj îngust ai cărui pereți și tavan de piatră erau scâldați în lumina galbenă a citorva licurigloburi.

Fremenii se opriră. Paul îi văzu dîndu-și pe spate glugile, scoțîndu-și filtrele nazale, respirînd adînc. Cineva oftă. Se uită după Chani, dar fata dispăruse. Trupuri drapate îl împinseră înainte. Cineva îl îmbrînci, spuse:

— Iartă-mă Usul. Înghesuiala-i de vină! Veșnic e înghesuială...

Paul văzu în stînga lui chipul îngust și bărbos al omului pe care-l chema Farok. Nuanța întunecată a pielii orbitelor și albastrul închis al ochilor păreau și mai pronunțate sub globurile galbene.

— Dă-ți jos gluga, Usul, îl îndemnă Farok. Ești acasă.

Și-l ajută, desfăcîndu-i încheietoarea glugii, făcînd loc cu coatele.

Paul își scoase filtrele din nări, dădu la o parte clapa distraiului, care îi acoperea gura. Duhoarea din pasaj îl năuci... Mirosoasă de trupuri nespălate, de esteri distilați din reziduurile regenerate... Pretutîndeni, emanațiile stătute și acre, specifice omului. Și peste toate acestea, aromă de mirodenie și de ingrediente.

— Ce așteptăm, Farok? întrebă Paul.

— Cuvîntul Cucernice Maici... cred. Ai auzit mesajul. Săraca Chani...

Săraca Chani? se miră Paul. Privi în jurul său, întrebîndu-se unde dispăruse fata și unde se afla mama sa, în înghesuiala aceea. Farok inhală adînc.

— Mirosoasă casei, zise.

Paul își dădu seama că omului îi făcea plăcere duhoarea din aer, că tonul său nu avusese nimic ironic. Apoi auzi tusea mamei sale și vocea sa răzbătu prin masa compactă a oamenilor:

— Ce bogat e mirosul sietchului tău, Stilgar. Văd că prelucrați intens mirodenia. Faceți hîrtie...

plastic... și... dacă nu mă înșel, explozive chimice?

— Ai ghicit toate astea numai după miros?

Fusese vocea altcuiva.

Și Paul înțelese că mama sa vorbise pentru el, că vroia ca el să accepte în mod firesc acest asalt olfactiv.

Undeva, în primele rînduri ale grupului, se stîrni agitație, apoi o tresărire prelungă păru să înfioare piepturile fremenilor și Paul prinse cu urechea cîteva șoapte rapide: "E adevărat... A murit Liet".

Liet, gîndi Paul. Apoi: *Chani, fiica lui Liet*. Piesele i se îmbucară deodată în minte. Liet era numele fremen al planetologului.

Se uită la Farok, întrebă:

— E vorba de Liet cel căruia i se mai spune și Kynes?

— Nu există decît un singur Liet, răspuse Farok.

Paul se întoarse, rămase cu privirea ațintită la spinările fremenilor din fața lui. *A murit Liet-Kynes*, gîndi.

— Harkonnenii au pus totul la cale, șuieră cineva. Au înscenat un accident... pierdut în desert... un topter prăbușit.

Paul simți un val de mînie. Omul care le arătase prietenie, care îi ajutase să scape de vînătorii Harkonneni, omul care își trimisese cetele de fremeni să răscolească deșertul în căutarea a doi rătăciți... căzuse și el victimă Harkonnenilor.

— Usul arde deja de dorul răzbunării? întrebă Farok.

Paul nu apucă să-i răspundă. Din fața se auzi un îndemn scurt și ceata se puse în mișcare, trecînd într-o altă încăpere, mai spațioasă. Paul se pomeni deodată la loc deschis, față în față cu Stilgar și o femeie necunoscută, îmbrăcată într-o robă largă, colorată în portocaliu aprins și verde, care-i lăsa brațele dezgolite pînă la umeri. Femeia nu purta distrai. Pielea ei avea o nuanță de un măsliniu deschis. Părul negru, pieptănat lîns pe spate, îi scotea în evidență fruntea înaltă, pomeții ascuțiți și nasul acvilin încadrat de punctele întunecate ale ochilor.

Femeia își întoarse capul spre el și Paul observă că în urechi îi atîrnau cercei mari de aur, împodobiți cu acverigi.

— *Mucosul asta* l-a-nvins pe Jamis al meu? întrebă ea.

— Potoloște-te, Harah, spuse Stilgar. Jamis și-a făcut-o cu mîna lui — *el* și-a reclamat dreptul la tahadii al-burhan.

— Dar nu-i decît un copil! strigă femeia. Își scutură violent capul și acverigile cerceilor zăngăniră mînioase. Copiii mei lăsați fără tată de-un alt copil? Sînt sigură c-a fost un accident!

— Usul, cîți ani ai? întrebă Stilgar.

— Cincisprezece standard, răspuse Paul.

Stilgar își plimbă privirea peste chipurile oamenilor din jur.

— Dorește vreunul din voi să-l provoace la luptă?

Tăcere.

Stilgar se uită la femeie.

— Pînă ce nu-i voi fi învățat tainele, nici eu nu l-aș provoca.

Femeia îl privi lung.

— Dar...

— Ai văzut-o pe străina care s-a dus cu Chani la Cucernica Maică? întrebă Stilgar. E o Sayyadina out-freynă, mama băiatului. Și mama și fiul cunosc tainele de luptă.

— Lisan al-Gaib, șopti femeia și întoarse spre Paul o privire plina de venerație.

Iar legenda, gândi Paul.

— Poate, zise Stilgar. Încă n-avem nici o dovadă. Se uită la Paul. Usul, datina noastră cere ca de acum înainte să preiei tu răspunderea pentru femeia lui Jamis și pentru cei doi fii ai săi. Yaliul său... locuința sa îți aparține. Serviciul său de cafea e al tău... La fel și femeia lui.

Paul se uită cu ochi iscoditori la femeie, întrebându-se: *De ce nu-și jelește bărbatul? De ce nu-și manifestă ura față de mine?* Observă brusc că fremenii îl priveau, așteptând.

Cineva șopti:

— Mai avem și-alte treburi. Spune cum o accepți.

Stilgar îl întrebă:

— O accepți pe Harah ca femeie sau ca slujnică?

Harah își ridică brațele, se răsuci încet pe călcie.

— Sint încă tinără, Usul. Unii spun că arăt la fel ca pe vremea când mai eram cu Geoff... înainte de a-l fi învins Jamis.

Jamis a cucerit-o omorînd alt bărbat, gândi Paul. Întrebă:

— Dacă aș accepta-o ca slujnică, aș putea să-mi schimb ulterior hotărîrea?

— Ai la dispoziție un an ca să iei o hotărîre definitivă, răspunse Stilgar. După asta, Harah e liberă să-și aleagă pe cine pofteste... sau, dacă vrei, poți să-i dai chiar tu mină liberă în orice moment. Indiferent de situație însă, vreme de un an răspunzi de întreținerea ei... iar după aceea îți vor rămîne o serie de responsabilități legate de fiii lui Jamis.

— O accept ca slujnică, hotărî Paul

Harah bătu din picior, scutură furioasă din umeri.

— Sint încă tinără.

Stilgar se uită lung la Paul, spuse:

— Prudența e o însușire de preț pentru un viitor conducător.

— Sint încă tinără! insistă Harah.

— Taci! îi porunci Stilgar. Tot ce merită să se-implinească se împlinește. Du-l pe Usul la casa lui, dă-i haine curate și pregătește-i un loc de odihnă.

— Ohhh! protestă ea.

Paul înregistrase suficiente informații despre femeie, pentru o primă aproximație. Simțea și nerăbdarea oamenilor, iritarea pe care le-o provoca tărăgănarea. Se întrebă dacă nu era cazul să se intereseze de mama sa și de Chani, observă aerul nervos al lui Stilgar, își dădu seama că ar fi fost o greșală.

O privi pe Harah în ochi, își acordă tonul și-vibrația vocii ca să accentueze teama și venerația femeii, spuse:

— Du-mă la casa mea, Harah! Despre tinerețea ta o să discutăm altădată.

Femeia se dădu doi pași înapoi, îi aruncă o privire înspăimîntată lui Stilgar.

— Vorbește cu glasul tainic, bolborosi ea.

— Stilgar, zise Paul. Am datorii grele față de tatăl lui Chani. Dacă se poate...

— Asta o va hotărî sfatul, îl întrerupse Stilgar. Atunci vei putea să vorbești. Arătă printr-un gest al capului ca socotea discuția încheiată, se întoarse și plecă, urmat de restul oamenilor.

Paul o prinse de braț pe Harah. Brațul femeii era rece și îl simțea tremurînd.

— N-am să-ți fac nici un rău, Harah, spuse el. Își împlînzii vocea, adăugă: Condu-mă la locuința noastră.

— N-o să mă dai afară după ce-o trece anul? întrebă ea. Știu că de fapt nu mai sint chiar așa tinără.

— Cît timp o să trăiesc eu, vei avea și tu un loc alături de mine, o liniști el și își desprinse mîna de pe brațul ei. Să mergem. Încotro-i casa noastră?

Ea se întoarse, îl conduse spre capătul pasajului, apoi o luă la dreapta printr-un tunel larg, luminat de globuri galbene amplasate sub tavan, la distanțe egale. Pardoseala de piatră era netedă și curată, fără nici un fir de nisip.

Paul păși alături de ea, îi iscodi profilul acvilin în timp ce mergeau.

— Nu mă urăști, Harah?

— De ce să te urăsc?

Femeia gesticula cu capul către un grup de copii care căscau gura la ei din pragul înalt al unei arcade laterale. În spatele copiilor, estompate de draperii diafane, Paul prinse cu coada ochiului siluetele unor adulți.

— Pentru că l-am... învins pe Jamis.

— Stilgar zicea că la ceremonie ai dovedit că i-ai fost prieten lui Jamis. Îi aruncă o căutătură piezișă. Zicea că ai dat umezeală mortului. E-adevărat?

— Da.

— Eu n-aș face-o... n-aș putea.

— Nu-l jeleşti?

— Când va fi vreme de jeliț, o să-l jelesc.

Trecură pe lângă o altă arcadă. Paul privi mai atent, văzu o încăpere spațioasă, puternic luminată, în care bărbați și femei lucrau la niște mașini montate pe bancuri înalte. Păreau foarte preocupați și grăbiți.

— Ce fac oamenii ăia, acolo? întrebă.

Femeia privi peste umăr, către arcada pe lângă care trecuseră, răspunse:

— Se grăbesc să-și termine norma înainte de-a trebui să fugim. E atelierul de mase plastice. Avem nevoie de-o mulțime de colectoare de rouă pentru plantații.

— Să fugim?

— Pină ce călăii vor înceta să ne mai vîneze sau vor fi izgoniți din țara noastră... va trebui să fugim mereu.

Paul se poticni în propriile-i gânduri. Percepu o clipă incremenită în timp, își aminti un fragment, o proiecție vizuală a preștiinței — dar imaginea era deplasată, ca un montaj în mișcare. Cîrmele memoriei sale prestiente nu erau întotdeauna cum și le amintea.

— Ne vînează sardaukarii, rosti în cele din urmă.

— Nu vor găsi decît sietchuri pustii, zise ea. Dar vor plăti tributul morții pe întinsul nisipurilor.

— Pot repera locul ăsta? întrebă el.

— Probabil.

— Și noi ne ocupăm de... (arătă cu capul către arcada rămasă în urmă)... confecționat... colectoare de rouă?

— Munca la plantații continuă.

— Ce-s colectoarele astea de rouă? întrebă el.

Femeia îl privi cu un aer buimac.

— N-ai învățat nimic în... locul de unde vii?

— N-am învățat despre colectoare de rouă.

— Aiii! izbucni ea și exclamația avu elocvența unei întregi fraze.

— Nu-mi explici?

— Cum îți inchipui că poate trăi mai departe, după plecarea noastră, fiecare tufă, fiecare firicel de iarbă pe care l-ai văzut crescînd aici, în mijlocul ergului? Fiecare plantă în parte a fost sădită, cu cea mai mare grijă, în cuibușorul ei. În cuiburi se află mici recipiente ovale din cromoplastic. Lumina le înălbește. Privește odată, în zori, de pe o înălțime și ai să le vezi cum scînteiează. Albul reflectă. Dar cînd Bătrînul Tată-Soare se duce și întunericul vine să-i ia locul, cromo-plasticul devine transparent și se răcește cu repeziciune. Pe suprafața lui se condensează umezeala din aer. Iar umezeala picură apoi strop cu strop și întreține viața plantelor noastre.

— Colectoare de rouă, murmură Paul, încîntat de frumusețea simplă a procedurii.

— Pe Jamis am să-l jelesc cînd va fi vreme de jeliț, spuse brusc Harah, ca și cum cealaltă întrebare pusă de Paul nu i-ar fi dat pace. Jamis a fost un om bun... dar cam iute la minie. Era tare gospodar, iar cu copiii s-a purtat cum nu se poate mai frumos. N-a făcut niciodată deosebire între primul meu născut, băiatul lui Geoff, și propriul lui fiu. Pentru el erau egali amîndoi. Îl privi iscoditoare pe Paul. Așa o să fii și tu, Usul?

— În cazul nostru nu se pune problema.

— Dar dacă...

— Harah!

Femeia se făcu mică la auzul tonului aspru.

Trecură pe lângă o altă încăpere puternic luminată, a cărei arcadă de intrare se afla în peretele din stînga al tunelului.

— Acolo ce se face? întrebă Paul.

— Se repară războaie de țesut, răspunse ea. Dar atelierul va fi demontat chiar în noaptea asta. Arătă cu mîna o ramificație a tunelului, către stînga. Pe acolo se ajunge la fabrica de alimente și la atelierul de întreținere pentru distraie. Se uită la Paul. Distraiul tău pare nou. Dar dacă e ceva de dres, mă pricep. Din cînd în cînd lucrez și la fabrica de distraie.

Începură să înlînească grupuri tot mai numeroase de oameni, iar arcadele din pereții laterali ai tunelului se înmulțiră. Din spate îi depăși un șir de bărbați și femei, cărînd baloturi care gîlgiiau înfundat. În urina lor rămase un miros pronunțat de mirodenie.

— Nu ne vor jefui apa, zise Harah. Nici mirodenia. Fii sigur de asta.

Paul își concentra atenția la arcadele din pereții tunelului, examinînd covoarele groase, așternute pe pragurile înalte, trăgînd cu ochiul la interioarele cu carpete viu colorate pe pereți, cu perne așezate în stive. Oamenii din pragul locuințelor își încetau conversația cînd îi vedeau apropiindu-se, îl urmăreau pe Paul cu priviri inverșunate.

— Oamenilor nu li se pare lucru curat că l-ai învins pe Jamis, îi spuse Harah. Cred că va trebui să le oferi dovezi de-ndată ce ne vom stabili într-un sietch nou.

— Nu-mi face nici o plăcere să ucid, replică el.

— Mi-a spus Stilgar, zise ea, dar glasul îi trăda neîncrederea.

Din față începu să se audă tot mai distinct un cor de glasuri subțiri. Curînd ajunseră în dreptul unei arcade laterale mai largi decît cele pe lîngă care trecuseră pînă atunci. Paul își încetini pașii, privi în interiorul unei încăperi pline de copii, care ședeau cu picioarele încrucișate sub ei, pe covoare de culoare castanie. Pe peretele opus intrării, se afla o tablă mare și lîngă ea stătea o femeie în robă galbenă, cu un proiectostilus în mînă. Tabla era acoperită cu desene — cercuri, triunghiuri și pătrate, linii serpuite și arcuri, valuri întretăiate de linii paralele. Femeia indica, rînd pe rînd, cîte o figură, pe cît de repede putea mișca stilusul, iar copiii psalmodiau în ritmul mișcărilor ei.

Paul ascultă vocile care se depărtau pe măsură ce Harah și el pătrundeau tot mai adînc în interiorul sietchului.

— Copac, intona corul copiilor. Copac, iarbă, dună, vînt, munte, deal, foc, fulger, piatră, stînci, praf, nisip, căldură, adăpost, căldură, plin, iarnă, rece, gol, eroziune, vară, grotă, zi, tensiune, lună, noapte, strat superior, maree de nisip, pantă, plantație, liant...

— Țineți cursuri școlare într-un moment ca ăsta? se miră Paul.

Chipul femeii se întunecă. Spuse cu glas mohorît:

— Nu trebuie să renunțăm nici o clipă la ceea ce ne-a învățat Liet. Liet a murit, dar noi nu-l vom da uitării. Așa e tradiția chakobsa.

Harah traversă tunelul spre stingă, urcă pragul unei arcade, dădu la o parte o draperie din voal portocaliu și spuse:

— Yaliul tău, Usui. Poftește.

Paul ezită. Simți o împotrivire subită la gîndul de a rămîne singur cu femeia aceasta. I se părea că dăduse peste un mod de viață ce nu putea fi înțeles decît prin postularea unei ecologii a ideilor și a valorilor. Avea sentimentul că lumea aceasta a fremenilor încerca să-l momească, să-l prindă în cursa datinilor ei. Și Paul știa ce se afla în cursa aceea — năprasnicul Jihad, războiul religios pe care simțea că trebuie să-l evite cu orice preț.

— Este yaliul tău, spuse Harah. De ce șovăi?

Paul dădu din cap, urcă lîngă ea. Ridică cealaltă draperie, simțind firele metalice din care era țesută, o urmă pe Harah într-un vestibul mic, apoi, într-o încăpere mai mare, pătrată, cu latura de vreo sase metri. Pe jos erau așternute covoare groase, albastre; carpete albastre și verzi mascau pereții de piatră; deasupra, licurigloburi reglate pe galben pluteau sub tavanul drapat cu țesături de culoarea șofranului.

Efectul era cel al unui cort străvechi.

Harah se opri în fața lui, cu mîna stingă în șold, cercetîndu-i chipul, cu ochi curioși.

— Copiii sînt duși la un prieten, spuse ea. Vor veni să se prezinte ceva mai tîrziu.

Paul își camuflă stinghereala printr-o inspecție grăbită a camerei. Prin draperia din dreapta zări o parte din interiorul unei încăperi și mai mari, cu stive de perne îngrămădite pe lîngă pereți. Simți suflul unei adieri răcoroase, apoi observă gura de aerisire, ascunsă cu dibăcie sub niște draperii aranjate savant, chiar deasupra capului său.

— Vrei să te ajut să-ți scoți distraiul? îl întrebă Harah.

— Nu... mulțumesc.

— Să-ți aduc ceva de mîncare?

— Da.

— În spatele odăii de dincolo e o cameră de regenerare. Arată cu mîna. Poți s-o folosești atunci cînd nu porți distraiul.

— Spuneai că trebuie să părăsim sietchul, zise Paul. Nu avem de împachetat pentru plecare?

— Toate la timpul lor, răspunse ea. Călăii n-au pătruns încă în ținutul nostru.

Femeia continuă să-l privească lung, șovăind.

— Ce este? întrebă el.

— N-ai ochi de ibad, spuse ea. E straniu, dar nu cu totul lipsit de atracție.

— Adu mîncarea, rosti ei. Mi-e foame.

Harah îi zîmbi... Un zîmbet șiret, de femeie. Se simți tulburat.

— Sînt slujnica ta, spuse ea, și se răsuci sprintenă pe călcîie. Dispăru după una din carpetele mari care atîrnau pe pereți, mascînd alt pasaj.

Furios pe el însuși, Paul mătură cu un gest repezit draperiile subțiri din dreapta, dădu buzna în camera cealaltă. Cîteva clipe stătu nemișcat, neștiind ce să facă. Se întrebă din nou unde era Chani... Chani, care rămăsese orfană de tată.

Ca și mine, gîndi.

Un strigăt tînguitor răzbătu dinspre tunelul exterior, înăbușit de baricadele draperiilor. Strigătul se auzi din nou, ceva mai îndepărtat. Apoi, încă o dată. Paul își dădu seama că cineva striga ora. Și se gîndi

că nu văzuse nicăieri ceasuri.

Simți miros vag de creozot ars, suprapunându-se duhori omniprezente a sietchului. Remarcă abia atunci cât de bine îi rezistau simțurile la asaltul miasmelor din sălaș.

Și aducându-și aminte de mama sa, se întrebă iarăși cum avea să se încadreze ea în montajul veșnic mișcător al viitorului... Ea și fiica pe care trebuia să o nască. Percepția schimbătoare a timpului prinse să oscileze în jurul lui. Își scutură violent capul, încercând să-și concentreze gândurile la dovezile despre profunzimea și vastitatea acestei culturi fremene, care îi înghițise cu ciudățeniile ei subtile.

Remarcase ceva cu totul aparte în grotele fremenilor, și acum și în încăperile acestea — un amănunt care presupunea existența unor deosebiri mai importante decât oricare dintre cele observate pînă atunci.

Nu văzuse nicăieri spioni pentru otrăvuri. Nimic nu indica faptul că ar fi fost folosiți în interiorul sălașelor fremene. Cu toate acestea, simțea în duhoarea sietchului miros de otrăvuri... otrăvuri puternice, cunoscute.

Auzi draperia foșnind, crezu că îi adusese Harah mîncarea și se întoarse. Dar între faldurile date de-o parte, ale perdelei, văzu doi băieți — de vreo nouă ani unul, celălalt de vreo zece — care-l fixau cu priviri avide. Amîndoi purtau la cingătoare cristaiuri mici și încovoiate ca niște kindjale, amîndoi își țineau cite o mîină pe minerul armei.

Și Paul își aminti ce se spunea despre fremeni... despre copiii lor, care se băteau cu aceeași ferocitate ca adulții.

*Mîinile i se mișcă, buzele i se mișcă...
Cuvintele lui sînt șuvoi de-nțelesuri
Și ochii săi devorează!
E o insulă în el însuși.*

Descriere din Manualul lui Muad'Dib de prințesa Irulan.

Tuburile fosforescente, amplasate în cotloanele cele mai îndepărtate și mai înalte ale cavernei, cerneau o lumină difuză asupra interiorului aglomerat, scoțînd în evidență imensitatea sălii de piatră... mai vastă, observă Jessica, decât Sala de întruniri a scolii Bene Gesserit. Evalua la peste cinci mii numărul oamenilor adunați la baza platformei pe care stătea împreună cu Stilgar.

Iar mulțimea continua să crească.

Întreaga cavernă zumzăia ca un stup.

— Am trimis și după fiul tău, Sayyadina, spuse Stilgar. Poate vrei să te sfătuiști cu el.

— Crezi că m-ar putea face să-mi schimb hotărîrea?

— Nu mă-ndoiesc nici o clipă că vorbele pe care le spui se desprind de pe buzele tale, dar...

— Hotărîrea mea rămîrte definitivă, rosti ea.

Simți însă că-avea îndoieli și se întrebă dacă nu trebuia totuși să-l folosească pe Paul drept scuză, pentru a da înapoi de pe un făgaș periculos. Era datoare să se gîndească și la fiica nenăscută. Ceea ce punea în primejdie organismul mamei punea în primejdie și organismul fiicei.

Cîțiva oameni aduseră, icnind de efort, covoare făcute sul. Le aruncară pe platformă, stîrnind nori de praf.

Luînd-o de braț, Stilgar o conduse pe Jessica în hornul acustic pe care îl forma fundalul platformei. Îi arătă o bancă cioplită în piatră.

— Aici va sta Cucernica Maică. Ia loc, dacă vrei, și odihnește-te pînă va veni ea.

— Prefer să rămîn în picioare, răspunse Jessica.

Se uită la oamenii care derulau covoarele pe suprafața platformei, apoi la mulțimea de jos. În uriașa cavernă se aflau acum pe puțin zece mii de fremeni.

Și nu conteneau să vină alții și alții.

Știa că afară, în deșert, soarele apusese. Dar aici, în cavernă, domnea un crepuscul etern, un amurg cenușiu în care mii de oameni veniseră să o vadă cum își va risca viața.

În dreapta, mulțimea se dădu înapoi, lăsă loc de trecere. Jessica îl văzu pe Paul, avansînd încadrat de doi puști. Amîndoi copiii aveau un aer țațoș, semeț. Își țineau mîinile pe mînerile cuțitelor și priveau încrunțați zidul de oameni pe lingă care treceau.

— Fiii lui Jamis, care au devenit acum fiii lui Usul, o lămurî Stilgar. Își iau în serios rolul de escortă, adăugă el, adresîndu-i un zîmbet timid.

Jessica observase efortul pe care-l făcea ca să-i ridice moralul și îi era recunoscătoare, dar nu reușea să-și abată gîndurile de la pericolul pe care se hotărîse să-l înfrunte.

N-aveam de ales, își spuse. Dacă vrem să ne asigurăm locul în mijlocul fremenilor, trebuie să acționăm repede.

Paul urcă spre ei, lăsându-i pe cei doi băieți la baza platformei. Se opri în fața mamei sale, se uită la Stilgar, apoi iarăși la Jessica.

— Ce se întâmplă? Credeam că m-ați chemat la sfat.

Stilgar ridică o mână, cerându-i tăcere. Apoi arată către stînga, unde mulțimea deschidea o nouă cale de trecere. Prin mijlocul culoarului viu pășea încet Chani, cu pecetea durerii întipărită pe chipul ei de spiriduș. Își lepădase distraiul și era îmbrăcată într-o robă albastră și diafană, care-i lăsa brațele dezgolite. Aproape de umăr, pe brațul stîng, purta o năframă verde.

Verde, culoarea doliului, gîndi Paul.

Era una din datinile pe care le aflase, în mod indirect, de la cei doi fii ai lui Jamis. Aceștia îi spusese că nu poartă verde, pentru că îl acceptaseră ca tutore.

"Ești Lisan al-Gaib?" îl întrebaseră ei, iar Paul, simțind în cuvintele lor jihadul, ocolise răspunsul, punînd la rîndul său întrebări, aflînd că cel mai vîrstnic, Kaleff, avea zece ani și era fiul legitim al lui Geoff, iar Orlop, mezinul, avea opt ani și era fiul legitim al lui Jamis.

Petrecuse o zi stranie în tovărășia celor doi băieți, pe care îi rugase să rămînă în preajmă și să alunge curioșii, dîndu-i astfel răgaz să-și pună în ordine gîndurile și amintirile preștiente, să elaboreze un plan ca să evite jihadul.

Acum însă, stînd alături de mama sa pe platforma din imensa cavernă și privind marea de capete de sub ei, se îndoia că vreun plan — orice plan — ar fi putut să împiedice puhoiul năvalnic al legiunilor de fanatici.

Chani urcă pe platformă. Prin culoarul pe care îl deschisese ea se apropiau acum patru femei, purtînd o litieră în care ședea o altă femeie.

Ignorînd-o pe Chani, Jessica își concentrează atenția la femeia din litieră — o babă, o bătrînă gîrbovă și zbîrcită, înfășurată într-o mantie neagră. Gluga dată pe spate îi lăsa la vedere părul cărunt, strîns în coc și gîtul scheletic.

Purtătoarele litierei își așezară cu grijă povara pe suprafața platformei și Chani o ajută pe bătrînă să se ridice,

Aceasta e deci Cucernica Maică a lor, gîndi Jessica.

Sprijinindu-se anevoie de umărul lui Chani, bătrîna se apropie șonticîind. Părea un mănunchi de vreascuri învelite în pînză neagră. Se opri în fața Jessicai, o privi îndelung, pe sub sprîncene, apoi șopti cu glas răgușit:

— Așadar tu ești. Cu o mișcare parcă precară, pe gîtul acela plăpînd, capul bătrîn se aplecă, o singură dată, în semn de incuviințare. Shadouta Mapes a avut dreptate să te compătumească.

Jessica vorbi repede, disprețuitoare:

— N-am nevoie de compasiunea nimănu.

— Asta rămîne de văzut, gîjii bătrînă. Se răsuci cu o agilitate surprinzătoare, își aținti ochii asupra mulțimii din grotă. Spune-le, Stilgar.

— Trebuie? întrebă el.

— Sintem poporul Misr, rosti bătrînă. Încă din vremurile cînd străbunii noștri sunniți au fugit din al-Ourouba, de pe Nil, am cunoscut fuga și moartea. Tinerii vor trebui să fugă mereu, pentru ca poporul nostru să nu moară.

Stilgar trase adînc aer în piept, făcu doi pași înainte,

Jessica auzi șușotitul scurt care traversează caverna. Oamenii din fața platformei — peste douăzeci de mii — amuțiră, apoi incremeniră. Se simți dintr-o dată mică și vulnerabilă.

— În noaptea aceasta trebuie să părăsim sietchul care ne-a fost adăpost vreme atît de îndelungată și să pornim către sud, spuse Stilgar. Vocea sa, amplificată de hornul acustic din spate, păru să bubuie deasupra capetelor cu ochii ațintiți spre platformă.

Mulțimea rămase mută, nemișcată.

— Cucernica Maică mi-a spus că n-o să poată supraviețui încă unei hajra, urmă Stilgar. Am mai trăit și altă dată fără Cucernica Maică, dar nu e bine ca un popor să pornească în căutarea unui cămin nou în această situație.

De data aceasta mulțimea reacționează, unduindu-se în murmure neliniștite, tălăzuindu-se.

— Ca să nu se întimple lucrul acesta, spuse Stilgar, noua noastră Sayyadina, Jessica — Știutoarea Tainelor, a consimțit să se supună ritualului. Va încerca să-l pătrundă, ca să nu pierdem puterea Cucernicei noastre Maici.

Jessica-Știutoarea Tainelor, gîndi Jessica. Îl văzu pe Paul fixînd-o cu ochi mari, întrebători, obligat la tăcere de atmosfera stranie din peșteră.

Ce se va întâmpla cu el dacă-mi voi pierde viața în încercarea aceasta? se întrebă ea. Și, din nou, o copleşii îndoiala.

Chani o conduse pe bătrîna Cucernică Maică pînă la banca de piatră din hornul acustic, apoi reveni lîngă Stilgar.

— Ca să nu pierdem totul, dacă Jessica-Știutoarea Tainelor nu va reuși, reluă Stilgar, Chani, fiica lui

Liet, va fi consfințită Sayyadina. Făcu un pas lateral.

Din fundul hornului acustic se făcu auzită vocea bătrinei. Ca o șoaptă formidabilă, aspră, pătrunzătoare:

— Chani s-a întors din hajra... Chani a văzut apele.

Răspunsul mulțimii veni ca un ecou surd:

— A văzut apele.

— O consfințesc Sayyadina pe fiica lui Liet, răsună glasul abraziv al bătrinei.

— O acceptăm, răspunse mulțimea.

Paul abia dacă auzea ceremonialul. Minteia îi fusese acaparată de ceea ce spusese Stilgar despre mama sa.

Dacă nu va reuși?

Se întoarse și se uită la femeia pe care o numea Cucernică Maică. Îi examină trăsăturile smochinite, privirea albastră și fixă a ochilor iasondabili. S-ar fi zis că o singură adiere de vînt ar fi fost de ajuns să-i doboare trupul firav. Și totuși, ceva existent în ființa ei îi spunea lui Paul că bătrîna ar fi putut sta neclintită în calea unei furtuni coriolis. O învăluia aceeași aură de putere pe care o simțise și la Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, stareța Bene Gesserit care-l supusese încercării cu gom jabbarul.

— Eu, Cucernica Maică Ramallo, prin al cărei glas grăiesc mii de glasuri, vă zic vouă, rosti bătrîna. Chani să fie Sayyadina și va fi bine.

— Va fi bine, îngînă mulțimea,

Bătrîna dădu din cap, șopti:

— Îi dau văzduhul argintiu, îi dau deșertul auriu cu stîncile lui scînteietoare, îi dau cîmpiile verzi ce vor fi, Sayyadinei Chani i le dau. Și ca să nu uite niciodată că este slujitoarea noastră, a tuturor, îi cer să officieze ea Ceremonia Sămînței. Facă-se voia lui Shai-hulud.

Își ridică un braț cafeniu și uscat ca un băț, îl lăsă jos.

Jessica avu impresia că ritualul se transformă deodată într-un torent sălbatic, care o tîra violent și din care nu se mai putea smulge. Aruncă o ultimă privire către chipul nedumerit al lui Paul, apoi își întoarse capul și se pregăti de ordalie.

— Să iasă în față acvarii, zise Chani și în glasul ei de copil nu răzbătu decît urma unui tremur de șovăială.

În clipa aceea, Jessica se simți prinsă în focarul pericolului — recunoscîndu-i prezența în privirile imobile ale fremenilor, în muțenia lor.

Cîțiva oameni își croiră drum șerpuit prin mulțime, apropiindu-se, doi cîte doi, de platformă. Fiecare pereche ducea un burduf mic de piele, avînd cam de două ori mărimea unui cap de om. Burdufurile gilgiau infundat.

Primii doi oameni își așezară burduful pe platformă, la picioarele lui Chani și se retraseră un pas înapoi.

Jessica se uită la burduf, apoi la cei doi fremeni. Aveau glugile date pe spate și-și purtau părul lung strîns într-o buclă la ceafă. Petele întunecate ale ochilor lor o fixau impasibile.

Un miros greu de scortîșoară se înălță dinspre burduf, învăluind-o pe Jessica. *Mirodenie?* se întrebă ea.

— E apă? întrebă Chani.

Acvarul din stingă, al cărui nas era traversat de o cicatrice roșie, încuviință cu o înclinare a capului.

— E apă, Sayyadina, răspunse, dar n-o putem bea.

— Are sămînță? întrebă Chani.

— Are sămînță, răspunse omul.

Chani îngenunchie și își lipi palmele de burduf. Conținutul clipoci abia auzit.

— Binecuvîntată e apa și sămînță din ea.

Ritualul i se păru cunoscut Jessicăi. Privi peste umăr, către Cucernica Maică Ramallo. Bătrîna ședea nemișcată, cu ochii închiși și cu capul lăsat pe spate. Părea că doarme.

— Sayyadina Jessica, rosti Chani.

Jessica își întoarse capul, întîlni privirea fetei.

— Cunoști gustul apei binecuvîntate?

Mai înainte ca Jessica să poată răspunde, Chani urmă:

— N-ai de unde să cunoști gustul apei binecuvîntate. Ești străină de lumea noastră și neprivilegiată.

Un suspin străbătu mulțimea, un freamăt de mantii. Jessica simți că i se încrețește pielea.

— Recolta a fost mare și făuritorul a murit, zise Chani. Începu să deruleze tubul fixat deasupra burdufului.

În același moment, Jessica avu clar sentimentul că pretutindeni în jurul ei clocotește pericolul. Își abătu privirea spre Paul, văzu că era cu totul absorbit de misterul ritualului, că nu avea ochi decît pentru Chani.

Să fi văzut momentul acesta în timp? se întrebă Jessica. Își apăsă mîna pe pîntece, se gîndi la

embrionul din ea. *Am dreptul să risc două vieți?*

Chani îi întinse tubul, spuse:

— Aceasta e Apa Vieții, apa care întrece în măreție apa. E Kan, apa care eliberează sufletul. Dacă ți-e dat să fii Cucernică Maică, apa aceasta îți va deschide porțile universului. Shai-hulud să hotărască!

Jessica simți că în sufletul ei se dă o luptă sfișietoare între datoria față de copilul nenăscut și datoria față de Paul. Știa că, pentru Paul, trebuia să ia tubul acela și să bea din conținutul burdufului; dar în clipa în care se aplecă spre muștiucul pe care i-l oferea Chani, toate simțurile îi semnală pericol.

Lichidul din burduf emana un miros amar, vag asemănător cu mirosul mai multor otrăvuri pe care le cunoștea și totuși deosebit.

— E timpul să bei, zise Chani.

Nu pot da înapoi, își spuse Jessica. Dar nimic din tot ce o învățase antrenamentul Bene Gesserit nu părea să-i fie de vreun ajutor în clipa aceasta.

Ce-ar putea fi? se întrebă. *Alcool? Drog!*

Se aplecă din nou deasupra tubului, simți mirosul esterilor de scortişoară și își aduse aminte de beția lui Duncan Idaho. *Alcool de mirodenie?* Luă între buze sifonul, trase o cantitate infimă în gură. Gust de mirodenie... înțepături ușoare pe limbă...

Chani apăsă cu putere burduful. Un jet gros se revărsă în gura Jessicăi și înainte de a apuca să judece ce să facă, îl înghiți. Se luptă din răspuțuri să-și păstreze calmul și demnitatea.

— O fărîmă de moarte este mai rea decît moartea, zise Chani. O privi fix pe Jessica, așteptînd.

Și Jessica îi întoarse aceeași privire, fără să lase din gură tubul. De data aceasta simțise gustul lichidului în nări, pe cerul gurii, în obraji, în ochi — dulce și, în același timp, iute.

Răcoros.

Din nou, Chani apăsă pe burduf și lichidul gîlgii în gura Jessicăi.

Delicat.

Jessica privea nemișcată chipul Chaniei... fața de spiriduș... trăsăturile lui Liet-Kynes, pe care timpul încă nu le fixase.

Mă droghează, gîndi. E un drog.

Dar nu semăna cu nici un drog cunoscut, deși educația Bene Gesserit o învățase gustul nenumăratelor droguri.

Trăsăturile lui Chani deveniseră atît de clare, încît păreau desenate cu lumină.

Un drog.

În jurul ei se lăsă dintr-o dată, învăluind-o ca un vârtej, liniștea cea mai desăvîrșită. Fiecare fibră a trupului îi confirma acum transformarea profundă la care era supusă. Și, imediat după aceea, Jessica simți că devine un fel de particulă infimă și conștientă, mai mică decît cea mai mică particulă subatomică și totuși capabilă de mișcare și de percepție. Zeci de cortine pârură să se ridice deodată, dezvăluindu-i existența unei extensii psihokinetice a propriei sale ființe. Era și, în același timp, nu era cea particulă infimă.

În preajma ei, caverna dănuia. Și oamenii, îi simțea: Paul, Chani, Stilgar, Cucernica Maică Ramallo... *Cucernica Maică!*

Zvonurile auzite în școală pretindeau că multe Bene Gesserit nu supraviețuiau ordaliei Cucernice Maici... că piereau în mrejele drogului...

Jessica își concentră atenția asupra Cucernice Maici Ramallo. Brusc, deveni conștientă că toate acestea se petreceau într-o clipă incremenită în timp — timp anihilat doar pentru ea.

De ce s-a oprit timpul? se întrebă. Contemplă chipurile împietrite ale celor din jurul ei, văzu un firicel de praf, imobil, deasupra capului lui Chani.

Așteptă.

Și răspunsul veni. Cu efectul unei explozii în conștiința ei; timpul ei personal se oprise, pentru a-i salva viața.

Își strămută atunci atenția asupra extensiei psihokinetice a ființei sale, privi în ea însăși și fu confruntată instantaneu cu un nucleu celular — un puț de beznă. Se retrase fulgerător, îngrozită.

Acesta-i locul în care nu putem să privim, gîndi. Locul pe care Cucernicele Maici se îndură atît de greu să-l pomenească — locul în care doar Kwisatz Haderach poate privi.

Înțelegerea acestui lucru avu darul de a-i reda încrederea. Se încumetă iarăși să se concentreze asupra extensiei psihokinetice, transformîndu-se într-o particulă de sine, căutînd în ea însăși pericolul.

Și îl descoperi. Se afla în drogul pe care îl absorbise.

Otrava era o vîltoare de particule ce dansau nebunește în ea, rotindu-se atît de rapid încît nici timpul incremenit nu le putea frîna iureșul. Particule dansînd nebunește. Dar începu să recunoască structuri familiare, conexiuni atomice: un atom de carbon, o formație elicoidală... o moleculă de glucoza. Apoi un lanț întreg de molecule în care recunosc o proteină... configurația unei proteine metilice.

Ahhh!

Un suspin mut, lăuntric. Identificase natura otrăvii.

Folosind mai departe sondajul psihokinetic, pătrunse în structura substanței, deplasă un atom de oxigen, atrase un atom de carbon, restabili o conexiune cu oxigenul... hidrogen.

Modificarea se extinse... din ce în ce mai repede, pe măsură ce reacția catalizată își lărgea suprafața de contact.

Jessica simți că suspensia timpului începe să cedeze, percepu mișcare. Tubul burdufului îi pătrunse în gură... cu blindețe... culese o picătură din saliva ei.

Chani preia catalizatorul din organismul meu, ca să transforme otrava din burduf, gîndi. De ce?

Cineva o ajută să se așeze. Apoi fu adusă și așezată alături de ea, pe covorul de pe platformă, Cucernica Maică Ramallo. O mină uscată îi atinse gîtul.

Și, în aceeași clipă, în conștiința Jessicăi își făcu apariția o altă particulă psihokinetică! Încercă s-o alunge, dar particula continuă să se apropie încet. Mai aproape... și mai aproape...

Se atinseră!

O îngemănare perfectă. Contopirea a două ființe. Dar nu era comunicație telepatică... ci percepție mutuală.

Cu bătrîna Cucernică Maică!

Dar Jessica văzu că, de fapt, Cucernica Maică Ramallo nu se considera bătrînă. O imagine surprinzătoare apăru înaintea ochiului minții lor comune: o fată tînără, ageră la minte și bună la suflet.

Fata din conștiința comună spuse:

— Da, așa sînt.

Jessica își dădu seama că nu putea decît să recepționeze cuvintele, că era incapabilă să răspundă.

— O să poți s-o faci îndată, Jessica, îi spuse imaginea interioară.

E o halucinație! gîndi Jessica.

— Știi bine că nu, o contrazise imaginea interioară. Și-acum, fii atentă! Nu mi te mai opune. N-avem prea mult timp. O să-ți... Urmă o pauză, apoi: Trebuia să ne spui că ești însărcinată!

Jessica descoperi vocea cu care putea vorbi în interiorul conștiinței comune, întrebă:

— De ce?

— Schimbarea vă afectează pe amîndouă! Maică Sfîntă! Ce-am făcut?

Jessica percepu o modificare forțată în configurația conștiinței comune și imediat după aceea ochiul interior îi dezvălui prezența unei noi particule. Particula aceasta se agita frenetic, în cercuri dezordonate. Iradia teroare pură.

— Va trebui să fii tare, spuse prezența-imagine a bătrînei Cucernice Maici. Norocul tău că ai în tine o fiică. Unui fetus de sex masculin procesul i-ar fi fost fatal. Și-acum... cu mare băgare de seamă... cu blindețe... atinge prezența fiicei tale. Fii tu însăși această prezență. Absoarbe-i frica... alină... folosește-ți curajul și dîrzenia. Dar cu blindețe... cu blindețe...

Particula turbată alunecă mai aproape. Jessica făcu un efort, o atinse.

Teroarea cumplită care i se transmise i se păru, în prima clipă, mai puternică decît ea.

Se opuse cu singura armă pe care o cunoștea: "*Nu trebuie să mă tem. Frica este ucigașul minții...*"

Litania păru să inducă o fărîmă de calm. Cealaltă particulă încremeni lîngă ea.

Cuvintele n-au destulă putere, gîndi Jessica.

Își concentră întreaga ființă la nivelul reacțiilor afective fundamentale, iradie dragoste, alinare, o îmbrățișare caldă și protectoare.

Teroarea pieri.

Și prezența bătrînei Cucernice Maici se făcu iarăși simțită. Acum însă, percepția mutuală era triplă. Existau trei conștiințe comune — două active și una pasivă, imobilă, absorbînd în tăcere.

— Sînt în criză de timp, vorbi în conștiința comună Cucernica Maică. Am multe să-ți dau. Și nu știa dacă fiica ta va putea suporta totul fără să-și piardă mințile. Dar n-am de ales. Trebuie! Binele tribului e mai important.

— Ce...

— Taci și acceptă!

Înaintea Jessicăi începu să se desfășoare filmul unui noian de experiențe de viață. Ca filmele-prelegeri din proiectoarele de învățare subliminală de la școala Bene Gesserit... numai că mult mai repede... Fulgerător.

Și totuși distinct. Perfect distinct.

Fiecare experiență i se înfățișa așa cum fusese trăită. Un amant viril, bărbos, cu ochi întunecați de fremen... Jessica îi simți puterea și tandrețea, îl simți tot, într-o singură fracțiune de timp — în memoria Cucernice Maici.

Nu avu timp să se gîndească ce anume avea să rezulte din toate acestea pentru fetusul — fiică. Nu avu timp decît să accepte și să înregistreze șuvoiul de experiențe pe care îl deversa Cucernica Maică. Naștere, viață, moarte. Lucruri importante, lucruri banale... O întregă existență, în fulgerări de imagini.

De ce să rămînă gravată în memorie o cădere de nisip de pe vîrful unei faleze? se întrebă la un moment dat.

Târziu, prea târziu, înțelese ce se întâmpla: bătrîna murea și, murind, își transvaza experiența de viață în conștiința ei, întocmai, cum torni apă dintr-un pahar în altul. Sub privirea interioară a Jessicai, cea de-a treia particulă se retrase brusc în conștiința prenatală, în timp ce Cucernica Maică, murind în naștere, își abandonă întreaga viață în memoria Jessicai, cu o ultimă suflare vorbită:

— Te-am așteptat de mult. Poftim viața mea.

I-o dăduse — toată, condensată.

Pină și clipa morții.

Acum sint Cucernică Maică, gîndi Jessica.

Și înțelese, cu toată ființa ei, că devenise — într-adevăr — exact ceea ce era o Cucernică Maică Bene Gesserit. Otrava din drog o transformase.

Știa că procedura din școlile Bene Gesserit era alta. Știa lucrul acesta, deși nimeni nu îi dezvăluise vreodată misterul ordaliei Bene Gesserit.

Dar rezultatul final era același.

Jessica simți că particula-fiică se mai afla încă în contact cu percepția ei interioară. Sondă, dar nu primi nici un răspuns.

O copleși deodată un sentiment apăsător de singurătate. Abia acum înțelegea pe de-a-ntregul ce se petrecuse cu ea. Își văzu propria-i viață ca o curgere încetinită și în clipa aceea restul vieții din jurul ei se accelerează iar jocul interacțiunilor deveni mult mai limpede.

Percepția lăuntrică a conștiinței-particulă începu să scadă în intensitate, pe măsură ce organismul i se relaxa în urma amenințării anihilate a otrăvii. Simțea însă în continuare prezența *celeilalte* particule — cea din adîncul ei — și o atinse ușor, cuprinsă de un sentiment de vinovăție pentru ceea ce îngăduise să se întâmple.

Ți-am făcut-o, sărmana, draga, mica mea fiică lipsită încă de formă! Te-am adus în universul acesta și ți-am expus conștiința fără de apărare la toate manifestările lui.

Un efluviu infim de dragoste și tandrețe, ca un ecou îndepărtat al sentimentelor transmise de ea, îi parveni de la particula cealaltă.

Dar înainte de a apuca să-i răspundă, Jessica simți prezența revendicativă a memoriei adab. Trebuia să facă ceva important. Căută pe dibuite, își dădu seama că o stînjenea ceața așternută de drogul modificat, care îi impregna simțurile.

Aș putea interveni, gîndi. *Aș putea anihila efectul drogului și l-aș putea face inofensiv*. Nu, asta ar fi fost o greșeală. *Particip la un ritual de comuniune*.

În clipa următoare știu ce anume trebuia să facă.

Își deschise ochii, arătă către burduful de apă, pe care Chani îl ținea acum deasupra capului ei.

— A fost binecuvîntată, rosti. Amestecați-o cu apele celelalte, ca să se preschimbe toate și să poată împărtăși toți oamenii binecuvîntarea.

Catalizatorul o să-și desăvîrșească opera, gîndi. *Oamenii vor bea și măcar pentru cîtva timp se vor putea cunoaște mai îndeaproape unii pe alții. Drogul nu mai prezintă nici un fel de pericol acum... după ce l-a preschimbat o Cucernică Maică*.

Memoria revendicativă însă continua s-o preseze, să-i ceară. Înțelese că mai avea ceva de făcut, dar din cauza drogului nu se putea concentra decît cu dificultate...

Ahhhh... bătrîna Cucernică Maică.

— Am întîlnit-o pe Cucernica Maică Ramallo, spuse. Acum a plecat, dar rămîne. Ritualul să-i aducă un ultim omagiu.

De unde-am mai scos și cuvintele astea? se întrebă.

Apoi înțelese că proveneau din memorie, din memoria vieții care-i fusese dăruită și care acum făcea parte din propria ei viață. Cu toate acestea, darului părea că-i mai lipsește ceva.

"Oferă-le orgia pe care-o doresc", murmură deodată, undeva, în ea, memoria cealaltă. "Și-așa n-au parte de prea multe plăceri de la viață. Iar tu și cu mine avem nevoie de bucățica asta de timp, ca să ne cunoaștem mai bine, pînă ce n-apuc să dispar cu totul și să mă scurg printre amintirile tale. Deja mă simt legată de părțile din tine. O, ai o minte plină de lucruri interesante! O mulțime de lucruri pe care nu mi le-am imaginat niciodată..."

Și mintea-memorie, înglobată în ea, i se deschise deodată asemenea unei porți tainice. Jessica văzu un coridor imens, care ducea spre alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici din alte Cucernice Maici, al căror șir părea fără sfîrșit.

Și Jessica se trase înapoi, îngrozită la gîndul că s-ar putea rătăci în oceanul acela de identitate unică. Dar coridorul rămase și ea văzu atunci că civilizația fremenă era cu mult mai veche decît își închipuise.

Văzu că fuseseră fremeni pe Poritrin, o planetă blindă care crease un popor slab, pradă ușoară la îndemîna corsarilor imperiali, veniți în căutare de coloniști pentru Bela Tegeuse și Salusa Secundus.

O, cîtă jale află Jessica în *acea* deznădăcinare!

Departa, în tenebrele coridorului, o voce-imagie țipă: "Ne-au interzis Hajjul!"

Și Jessica văzu țarcurile de sclavi de pe Bela Tegeuse, văzu cum se triaseră oamenii care urmau să fie

trimiși pe Rossak și Harmonthep. Scene de o ferocitate cumplită i se înfățișară, deschizându-se ca petalele unei flori înspăimântătoare. Văzu firul de tort al trecutului fremenilor, tors de sayyadina după sayyadina – mai întâi din gură în gură, camuflat în baladele nisipurilor, apoi prin intermediul propriilor lor Cucernice Maici, după descoperirea primului drog pe Rossak... și în cele din urmă aici, pe Arrakis devenind complex și trainic, prin revelația indusă de Apa Vieții.

Depart, în fundul coridorului, o altă voce țipă: "Să nu iertăm niciodată! Să nu uităm niciodată!"

Dar atenția Jessicai rămăsese captată de secretul ce-i fusese dezvăluit în legătură cu Apa Vieții, cu proveniența sa: era lichidul pe care îl exala în clipa morții un vierme de nisip – un făuritor. Și când văzu în memoria ei nouă despre ce fel de moarte era vorba, își înăbuși un țipăt de spaimă.

Vietatea era ucisă prin înecare!

– Mamă, ți-e rău?

Vocea lui Paul! Jessica făcu un efort, se smulse percepției lăuntrice, își ridică privirea spre el.

Prezența lui în clipa aceasta o irită, deși era conștientă de datoria pe care o avea față de el.

Sînt ca o funtă ale cărei mîini au fost anchilozate și insensibile încă de la primele pîlpîiri ale conștiinței, care a trăit astfel o viață întreagă... și care, deodată, începe să simtă cu ele.

Gîndul îi rămase înfipt în minte, conferindu-i o înțelegere atotcuprinzătoare.

Iar eu spun: "Priviți! Am mîini!" Și toți cei din jurul meu întrebă: "Ce-nseamnă mîini?"

– Te simți rău? repetă Paul.

– Nu.

– Pot să beau? Arătă cu capul către burduful din mîinile lui Chani. Ei vor să beau.

Jessica sesiză înțelesul ascuns al cuvintelor lui, își dădu seama că Paul detectase otrava din lichidul inițial, netransformat, că îl îngrijora soarta ei. Din nou, avu un sentiment de surpriză constatînd limitele puterilor preștiente ale fiului ei. Întrebarea pe care-o pusese era revelatoare.

– Poți să bei, spuse ea. A fost transformată.

Și în spatele lui Paul îl văzu pe Stilgar, care o privea lung, iscoditor, cu ochii lui întunecați.

– Acum, zise el, știm că n-ai putea să ne minți.

Jessica simți și în aceste cuvinte înțelesuri ascunse, dar negura drogului începuse deja să-i învăluie din ce în ce mai mult simțurile. Era cald, plăcut. Ce buni fuseseră fremenii aceștia lăsîndu-i un asemenea prieten...

Paul privi cum drogul pune stăpînire pe mama sa.

Își scotoci memoria – trecutul stabil, liniile fluctuante ale posibilelor viitoruri. Încercă să exploreze momente încremenite în timp, dar ochiul său interior constată că încercarea era deconcertantă.

Desprinse din unduirea lor schimbătoare, fragmentele erau greu de interpretat.

Drogul acesta, de pildă... Constată că putea să însumeze o serie de cunoștințe cu privire la el, că putea înțelege efectul pe care-l avea asupra mamei sale, dar cunoștințele erau lipsite de un ritm natural, erau lipsite de un sistem de reflecție mutuală.

Brusc, își dădu seama că viziunea trecutului în prezent nu era decît un aspect simplu și că adevărata piatră de încercare a prestinței era viziunea trecutului în viitor.

Lucrurile se încâpăținau să nu fie ceea ce păreau a fi.

– Bea, zise Chani. Îi viri sub nas muștiucul de os al unui burduf.

Paul își îndreptă spatele, se uită lung la Chani. Simți în atmosfera cavernei înfrigurarea și freamătul care vestesc începutul unei petreceri. Știa ce avea să se împlină după ce va bea din lichidul conținînd chintesența substanței care îl transforma. Avea să revină la viziunea timpului pur, a timpului-devenit-spațiu. Avea să fie proiectat din nou pe piscul acela amețitor și sfidat, provocat să înțeleagă.

Din spatele lui Chani, Stilgar spuse:

– Bea, băiete. Ții în loc ritualul.

Și atunci Paul auzi mulțimea, auzi frenezia sălbatică a mii de glasuri...

– Lisan al-Gaib! strigau. Muad'Dib!

Își coborî privirea, se uită la mama sa. Părea să fi adormit în poziția aceea șezîndă – împăcată, respirînd adînc, regulat. În minte îi răsună o frază din viitorul care era trecutul său solitar: "*Doarme în Apele Vieții*".

Chani îl trase de mincă.

Paul luă tubul în gură, conștient de vacarmul din grotă. Apoi, simți cum lichidul îi inundă gîtlejul în clipa în care Chani strînse cu putere burduful, simți mirosul amețitor al vaporilor. Chani desprinse muștiucul din tub, trecu burduful în mîinile care se întindeau după el, la baza platformei. Privirea lui Paul rămase ațintită la brațul fetei, la năframa verde doliu.

Chani se îndreptă, îi surprinse privirea, spuse:

– Pot să-l jelesc și în fericirea dată de ape. El ne-a învățat asta. Îl prinse de mină, îl trase după ea spre extremitatea platformei. Sintem aidoma, Usul: amîndoi ne-am pierdut tatăl din pricina Harkonnenilor.

Paul o urmă fără să se împotrivescă. I se părea că cineva îi separase capul de trup și apoi așezase la loc stabilind conexiuni stranii. Își simțea picioarele îndepărtate și moi, ca și cum ar fi fost din cauciuc.

Pătrunseră într-o galerie îngustă, ai cărei pereți erau vag luminați de licurigloburi răzlețe. Paul simți că drogul începe să-și facă efectul său unic asupra lui, deschizându-i timpul ca pe o floare. În vreme ce coteau într-o altă galerie întunecată, i se păru că se clatină și se sprijini de Chani. Îngemănarea de coardă întinsa și moliciune, pe care o simți sub roba ei, îi răscoli sîngele. Senzația se confundă cu efectul drogului, viitorul și trecutul se prelinsă în prezent, lăsindu-i doar o fracțiune infimă de obiectiv trinocular.

— Te cunosc, Chani, șopti el. Am stat amîndoi pe un prag de piatră, deasupra nisipurilor, și eu ți-am alungat temerile. Ne-am îmbrățișat în întunericul sietchului. Noi doi...

Se opri dezorientat, încercă să-și scuture capul, fu cît pe ce să-și piardă echilibrul.

Chani îl susținu, îl conduse printre draperii grele în ambianța galbenă a unui apartament izolat — măsuțe joase, perne, un divan scund, acoperit cu o cuvertură portocalie.

Paul își dădu seama că se opriseră. Chani stătea în fața lui. Ochiul ei îl fixau cu o expresie de spaimă mută.

— Trebuie să-mi spui, șopti ea.

— Tu ești Sihaya, zise ei, ești primăvara deșertului.

— Cînd tribul împărtășește Apa, murmură ea, sintem toți împreună... împărtășim. Pe ceilalți... îi simt în mine. Cu tine însă... mi-e frică să împărtășesc.

— De ce? întrebă el.

Încercă să-și concentreze atenția la chipul ei, dar trecutul și viitorul se amestecau cu prezentul, tulburîndu-i vederea. O vedea... dar în neînumărate locuri deodată, în neînumărate situații...

— E ceva infricosător în tine, îi răspunse ea. Cînd te-am luat de lîngă ceilalți... te-am luat pentru că am simțit că ei doreau asta. Tu... sperii oamenii. Ne faci să... avem *vedenii!*

Paul se căzni să vorbească deslușit:

— Ce anume vezi?

Ea își lăsă ochii în jos, își privi mîinile.

— Văd un copil... în brațele mele. Copilul nostru, al tău și al meu. Își apăsă o mîină pe buze. Cum de cunosc fiecare pîrticică din tine?

Au și ei o fîrîmă din darul acesta, își auzi Paul glasul minții. Dar și-l înăbușă pentru că-i înspăimîntă.

Într-un moment de claritate, o văzu pe Chani tremurînd din tot trupul.

— Ce este? întrebă el. De ce nu vorbești?

— Usul! șopti ea și continuă să tremure.

— Nu te poți retrage în viitor, rosti el.

I se făcu deodată milă de ea... O strînse la piept, îi mîngîie părul.

— Chani, Chani, nu te teme.

— Usul, ajută-mă! hohoti ea.

Dar în clipa aceea Paul simți că drogul își desăvîrșește efectul, sfișiiind toate cortinele, dezvăluindu-i îndepărtatul tumult cenușiu al viitorului său.

— De ce-ai încremenit deodată? îl întrebă Chani.

Paul așteptă nemișcat, încordat. Văzu timpul desfășurîndu-se în dimensiunea lui stranie, echilibrat și totodată involburîndu-se, restrîns și totodată întinzîndu-se ca o plasă aruncată peste lumi și forțe fără număr — o sîrmă bine întinsă, pe care trebuia să calce și totodată un scrînciob care se balansa cînd într-o parte, cînd într-alta.

De-o parte văzu Imperiul, un Harkonnen cu numele Feyd-Rautha, fulgerînd către el ca o armă ucigătoare, sardaukarii năpustindu-se de pe planeta lor și abătînd asupra Arrakisului pogromul, Ghilda cu prefăcătoriile și uneltirile ei, Bene Gesseritul cu planul său de selecție. Toate aceste forțe erau masate ca un nor de furtună la orizont, ținute în loc doar de fremeni și de profetul lor, Muad'Dib — uriașul adormit, cu care fremenii amenințau să dezlănțuie o cruciadă nimicitoare asupra universului.

Paul se simțea exact în centru, în punctul pe care pivota întreaga structură, înaintînd pe un firicel de pace, cu o picătură de fericire — Chani, alături de el. Privi firicelul acela care se asternea înaintea lui... Un răstimp de calm relativ într-un sietch tănuit, o oază de pace între două perioade de violență.

— Nu există nici un alt loc de pace, murmură el.

— Usul, plîngi? șopti Chani, înfiorîndu-se. Usul, viteazul meu, dai umezeală morților? Căror morți?

— Celor care n-au murit încă, răspunse Paul.

— Atunci așteaptă să-și trăiască răgazul hărăzit vieții, spuse ea.

Prin ceața drogului, Paul întrezări justetea vorbelor ei. O prinse iar în brațe, strîngînd-o sălbatic, cu disperare.

— Sihaya! murmură el.

Ea își apăsă palma mîinii pe obrazul lui.

— Nu mă mai tem, Usul. Privește-mă. Cînd mă ții așa, văd și eu ce vezi tu.

— Ce vezi?

— Ne văd pe noi doi, iubindu-ne în liniștea dintre furtuni. Așa ne-a fost sortit, Usul.

Paul simți cum îl învăluie din nou drogul, gîndi: *De-atîtea ori mi-ai adus alinare și mi-ai arătat înțelegere*. Simți iarăși hiperiluminarea, reprezentarea aceea atît de adînc reliefată a timpului și își văzu viitorul transformîndu-se în amintiri — blînde umilințe ale dragostei fizice și dăruirea de sine, calmul și violența.

— Tu ești cea tare, Chani, șopti el. Rămii cu mine.

— Întotdeauna, spuse ea și buzele ei îi sărutară obrazul.

Profetul

Cartea a treia

Nici o femeie, nici un bărbat, nici un copil nu a reușit vreodată să pătrundă în adevărata intimitate a tatălui meu. Singura persoană despre care s-ar putea spune că s-a apropiat de o relație de camaraderie cu Împăratul Padișah a fost Conteșe Hasimir Fenring, tovarășul său din copilărie. O primă dovadă a prieteniei Contelui Fenring a avut un aspect pozitiv: Conteșe a reușit să risipească bănuielile Landsraadului în urma Afacerii Arrakis. După cum aprecia mama mea, acțiunea aceasta a costat enorm — mite în mîrodenie valorind peste un miliard de solari, fără a mai socoti o serie de cadouri ca: femei-sclave, onoruri regale și titluri nobiliare. O a doua mărturie importantă a prieteniei Contelui a apărut sub un aspect negativ: Fenring a refuzat să omoare un om, cu toate că îi stătea în puteri să o facă, cu toate că tatăl meu îi dăduse ordin să o facă. Voi explica imediat împrejurarea.

*Fragment din **Conteșe Fenring: Profil** de prințesa Irulan.*

Baronul Vladimir Harkonnen ieșise turbat de minie din dormitorul său. Trupul mătăhălos i se legăna și i se smucea în suspensii, cu mișcări violente.

Trecu val-vîrtej pe lîngă bucătăria personală, traversă biblioteca, apoi mica sală de recepție și dădu buzna în holul din aripa rezervată servitorilor, unde domnea deja atmosfera relaxată de la sfîrșitul zilei.

Căpitanul gărzii, Iakin Nefud, zăcea pe un divan, cu stupoarea semutei așternută asemenea unei măști peste trăsăturile feței sale plate. În încăpere unduiau sunetele straniei, tînguitoare, ale muzicii de semuta. Oamenii săi așteptau smeriți, gata să-i îndeplinească poruncile.

— Nefud! tună Baronul.

Oamenii se agitară înspăimîntați, apoi încremeniră.

— Domnia-Ta, rosti Nefud și numai efectul drogului îi împiedică tremurul vocii.

Baronul examina chipurile celor din încăpere, le observă nemișcarea terorizată. Se întoarse din nou spre Nefud și i se adresă pe un ton catifelat:

— De cît timp ești căpitanul gărzii mele, Nefud?

— De cînd am fost pe Arrakis, Domnia-Ta. De aproape doi ani.

— Și ai avut grijă întotdeauna să previi pericolele care amenințau persoana mea?

— Asta a fost singura mea dorință, Domnia-Ta.

— Atunci unde-i Feyd-Rautha? răcni Baronul.

Nefud se făcu mic.

— Domnia-Ta?

— Nu-l consideri pe Feyd-Rautha un pericol pentru persoana mea?

Vocea Baronului se făcuse din nou catifelată.

Nefud își umezi buzele, în ochii săi, ceața semutei începu să se destrame.

— Feyd-Rautha se află în pavilionul sclavilor, Doninia-Ta.

— Iar s-a dus la femeie, ha?

Baronul începu să tremure din cauza efortului pe care-l făcea ca să-și înăbușe furia.

— Sire, poate s-a dus doar...

— Taci!

Baronul înaintă încă un pas, observînd cum se retrag oamenii, depărtîndu-se de Nefud, disociindu-se de obiectul miniei.

— Nu ți-am poruncit eu să știi întocmai unde se află în orice moment na-Baronul? întrebă el și

înaintă cu încă un pas. Nu ți-am spus eu că trebuie să știi întocmai tot ce vorbește în orice moment na-Baronul... și cu cine vorbește? (Încă un pas.) Nu ți-am spus eu să-mi dai de știre ori de cite ori se duce la sclave?

Nefud înghiți în sec. Pe frunte îi apărură broboane de transpirație.

Baronul își reținu timbrul vocii, vorbi aproape fără să intoneze cuvintele:

— Ți-am spus sau nu toate astea?

Nefud incuviință cu capul.

— Și nu ți-am spus eu să-i verifici pe toți băieții-sclavi care mi se trimit — să-i verifici chiar tu...

personal?

Nefud răspunse cu aceeași mișcare.

— Nu cumva... nu cumva n-ai observat pata de pe coapsa aceluia care mi-a fost trimis în seara asta?

întrebă Baronul. Nu cumva ai...

— Unchiule!

Baronul se răsuci brusc, îl fixă cu privirea pe Feyd-Rautha, care stătea în pragul ușii. Prezența nepotului său aici, în clipa această, expresia neliniștită pe care tânărul nu reușea să și-o ascundă cu totul... erau revelatoare. Feyd-Rautha dispunea de o rețea proprie de spionaj, îndreptată contra Baronului.

— În dormitorul meu se află un cadavru, spuse deodată baronul. Doresc să fie luat numai decît de-acolo.

Își înleștă degetele pe patul armei lans-proiectii ascunsă sub mantie. Știa că scutul lui era cel mai bun.

Feyd-Rautha aruncă o privire către doi dintre mercenarii de lingă perete, le facă semn cu capul. Cei doi se năpustiră spre ușă, pornind în goană către apartamentele Baronului.

Ăia doi, va să zică! gîndi Baronul. *Ah, monstrul ăsta cu caș la gură mai are încă multe de învățat despre comploturi!*

— Presupun că totul era-n regulă în pavilionul sclavilor, Feyd, nu?

— Am jucat o partidă de cheops cu vătaful, răspunse Feyd-Rautha și gîndi: *Ce s-o fi întîmplat? E lîmpede că puștiul pe care i l-am trimis a fost omorît. Era totuși perfect pentru planul nostru. Nici Hawat n-ar fi putut să facă o alegere mai bună. Băiatul n-avea nici un cusur!*

— Ah, ați jucat șah-piramidă! făcu Baronul. Frumos. Și? Ai ciștigat?

— Am... ăăă, da, unchiule. Feyd-Rautha se luptă din răsputeri să-și stăpînească neliniștea.

— Nefud, dorești să te reabilitezi în ochii mei?

— Sire, ce-am făcut? bolborosi căpitanul gîrzii.

— Asta n-are importanță acum, zise Baronul. Feyd l-a bătut pe vătaf la cheops. Ai auzit, nu?

— Da... Sire.

— Doresc să iei cu tine trei oameni, să te duci cu ei la vătaf și să-l sugrumi, spuse Baronul. După ce termini, să-mi aduci cadavrul, ca să văd dac-ai făcut treabă bună. E inadmisibil s-avem în slujba noastră jucători de șah atît de slabi.

Feyd-Rautha păli, făcu un pas înainte.

— Unchiule, dar n-are...

— Mai tîrziu, Feyd, spuse Baronul, fluturîndu-și mina. Mai tîrziu. Cei doi mercenari, care plecaseră după cadavrul din dormitorul Baronului, trecură prin dreptul ușii deschise a holului, opintindu-se cu povara care se bălăbănea între ei cu brațele atîrnînd. Baronul îi urmări cu privirea pîuă cînd dispărură. Nefud se apropie de Baron.

— Domnia-Ta, dorești să-l omor pe vătaf chiar acum?

— Da, răspunse Baronul. Și după ce termini cu el, adaugă-i la listă și pe cei doi care-au trecut adineaori pe coridor. Nu mi-a plăcut cum duceau trupul băiatului. Asemenea treburi se fac cu ceva mai multă delicatețe. Să-mi arăți și cadavrele lor.

Nefud spuse:

— Domnia-Ta, nu ți-a fost pe plac ceva din ce-am...

— Du-te și fă ce ți-a poruncit stăpînul! se răsti Feyd-Rautha. Și gîndi: *Tot ce mai pot spera acum e să-mi salvez pielea.*

Bun! își spuse Baronul. *Cel puțin știe să piardă. Apoi zîmbi în sinea lui, gîndind: Și știe și cum să mă îmbuneze și să împiedice mînia mea să se abată asupra lui. Știe că trebuie să-l păstrez. Cui altcuiva i-aș putea lăsa hăturile, în ziua în care va trebui să le trec în alte mîini?*

Nefud își alese oamenii, părăsi încăperea.

— N-ai vrea să mă-nsoțești pînă la apartamentele mele, Feyd? întrebă Baronul.

— Cum poruncești, răspunse Feyd-Rautha. Făcu o plecăciune, gîndind: *Pîn-aici mi-a fost!*

— Te rog, zise Baronul și îi făcu semn s-o ia înainte.

Feyd-Rautha își trăda frica doar printr-o singură secundă de ezitare. *Să fi greșit oare pe toată linia?* se întrebă el. *O să-mi împlinte între umeri o lamă otrăvită — încet, prin scut? Mai are un succes?*

Așa! gîndi Baronul, pășind în spatele nepotului său. *Să simtă ce-nseamnă teroarea! Va fi succesorul meu, da, dar numai cînd voi hotărî eu. N-am să-i îngădui să dărîme tot ce-am construit eu!*

Feyd-Rautha își dădea silința să nu meargă prea repede. Simțea cum i se încrețea pielea pe spate, de parcă trupul însuși se întreba cînd avea să primească lovitura. Mușchii i se încordau și i se relaxau la fiecare pas.

— Ai auzit ultimele vești de pe Arrakis? întrebă deodată Baronul.

— Nu, unchiule.

— Fremenii au un profet nou... sau un soi de lider religios, spuse Baronul. Unul căruia-i zic Muad'Dib. Un nume ridicol! înseamnă "Șoarecele". I-am spus lui Rabban să-i lase în pace cu religia lor. Asta le ia gîndul de la alte prostii.

— Foarte interesant, unchiule, comentă Feyd-Rautha. Dădu colțul culoarului care ducea către apartamentele unchiului său, întrebîndu-se: *Ce i-a venit să vorbească despre religie? E vreo aluzie la adresa mea?*

— Nu-i așa? făcu Baronul.

Traversară salonul de recepție, intrară în dormitor. Feyd-Rautha recunoscuse semnele discrete ale luptei care se dăduse în încăpere: o lampă cu suspensie deplasată, o plapumă căzută pe jos, banda derulată și răvășită a unei bobine de vibromasaj, pe o noptieră.

— Planul a fost isteț, spuse Baronul. Își lăsă scutul activat la intensitatea maximă, se postă în fața nepotului său. Dar nu destul de isteț. Ia spune, Feyd, de ce n-ai încercat să mă lovești cu mîna ta? Ai avut destule ocazii.

Feyd-Rautha ochi un scaun cu suspensie, își îngădui echivalentul mintal al unei ridicări din umeri și se așeză fără să fi fost invitat.

Trebuie să am tupeu, gîndi el.

— M-ai învățat că mîinile mele trebuie să rămînă curate, răspunse.

— Așa este, recunoscuse Baronul. În fața Împăratului trebuie să poți susține cu sinceritate că ești nevinovat. Vrăjitoarea care stă la dreapta lui e capabilă să descopere imediat dacă minți sau dacă spui adevărul. Așa este. Avertismentul ăsta ți l-am dat chiar eu.

— De ce nu ți-ai cumpărat niciodată o femeie Bene Gesserit, unchiule? întrebă Feyd-Rautha. Cu o Dreptvorbitoare alături, ai fi...

— Îmi cunoști gusturile! îl întrerupse glacial Baronul.

Feyd-Rautha iscodi chipul unchiului său, spuse:

— Și totuși, nu ți-ar fi stricat să...

— N-am încredere în ele! se răsti Baronul. Și nu mai încerca să schimbi subiectul!

Feyd-Rautha arboră un ton umil.

— Cum dorești, unchiule.

— Mi-am amintit adineaori de ceea ce s-a petrecut în arenă, acum un an și ceva, spuse Baronul.

Toata lumea a rămas cu impresia că sclavul cu care trebuia să lupti fusese anume pregătit să te omoare. Chiar așa să fi fost?

— A trecut multă vreme de-atunci, unchiule. La urma urmelor, eu...

— Te rog să nu te eschivezi, zise Baronul și în tonul crispat al glasului său răzbătu o parte din minia pe care încerca să și-o stăpînească.

Feyd-Rautha îl privi lung, gîndind: *Știe. Dacă n-ar ști nu m-ar întreba.*

— A fost o înscenare, unchiule. Am plănuisit totul, ca să-l discreditez pe vătaful de pe vremea aceea.

— Bine lucrat, comentă baronul. Și cu curaj. Gladiatorul ăla era cît pe ce să-ți facă de petrecanie, nu-i așa?

— Da.

— Dacă la curajul ăsta al tău ai adăuga și puțin rafinement, puțină subtilitate, ai fi într-adevăr formidabil.

Baronul clătină din cap. Și așa cum i se mai întimplase deseori după ziua de tristă amintire de pe Arrakis, simți din nou regretul pentru pierderea lui Piter, mentalul. Ce finețe, ce subtilitate diabolică avusese omul acela! Și totuși, nu reușise să scape de moarte. Din nou, Baronul clătină din cap. Destinul era uneori inscrutabil.

Feyd-Rautha își plimbă ochii prin cameră, examinînd semnele încăierării, întrebîndu-se cum de îi fusese cu puțință unchiului său să zădărnicească atentatul sclavului pe care-l pregătiseră cu atîta grijă.

— Cum i-am venit de hac? rise Baronul, observîndu-i privirea. Ei... dragul meu Feyd... lasă-mi și mie cîteva arme cu care să-mi apăr bătrînețile. Dar mai bine să profităm de prilejul ăsta ca să facem un tîrg.

Feyd-Rautha îl privi surprins. *Un tîrg! Va să zică tot mă mai vrea moștenitor. Altfel de ce s-ar tîrgui? Tîrgurile se încheie doar între egali sau aproape egali!*

— Ce fel de tîrg, unchiule?

Și Feyd-Rautha constată cu mîndrie că glasul îi răsunase calm și rezonabil, fără să trădeze în nici un fel ușurarea pe care o resimțea.

Baronul remarcă și el stăpînirea de sine a nepotului său. Dădu aprobator din cap.

— Ai stofă, Feyd. Nu mi-ar place să irosesc asemenea stofă. Din păcate, nu vrei nici în ruptul capului să pricepi ce însemn eu pentru tine. Ești încăpățînat. Nu înțelegi de ce trebuie să mă păstrezi ca pe ochii din cap. Chestia asta... Făcu un gest larg către dezordinea din dormitor. Chestia asta a fost o negliobie. Nu încurajez negliobiile.

Spune odată ce-ai de spus, dobitoc bătrîn! gîndi Feyd-Rautha,

— Poate-ți inchipui că nu-s decît un dobitoc bătrîn, zise Baronul. Te sfătuiesc să-ți schimbi părerea.

— Ai pomenit de-un tîrg.

— Ah, nerăbdarea tineretîi, oftă Baronul. Bine, bine. Am să-ți spun despre ce-i vorba: vei înceta cu atentatele prostești la viața mea. Iar eu, în clipa în care vei fi pregătit, o să mă dau la rîndul meu în lături, ca să-ți fac loc. Mă voi retrage pe o poziție de povățuitor, lăsîndu-ți ție scaunul puterii.

— Te vei retrage, unchiule?

— Continui să-ți inchipui că sînt un dobitoc bătrîn, iar ceea ce ți-am spus adineaori îți întărește convingerea, nu? Îți inchipui că mă rog de tine! Bagă de seamă ce faci, Feyd! Dobitocul ăsta bătrîn a observat acul bine camuflat pe care îl implantaseși în coapsa sclavului. Exact în locul pe care aveam să-mi așez mîna, nu-i așa? O apăsare cît de mică și... clac! Un ac otrăvit în palma bătrînului dobitoc! Ț-ț-ț, Feyd...

Baronul își clătîna capul, gîndind: *Și ar fi reușit, bineînțeles, dacă nu m-ar fi prevenit Hawat. Ei... dar am să-l las să creadă că am descoperit singur complotul. Într-un fel, este adevărat. Eu l-am salvat pe Hawat din iadul Arrakisului. Iar băiețașului ăstuia nu-i strică să mă respecte ceva mai mult în viitor.*

Feyd-Rautha tăcea, luptîndu-se cu sine. *N-o fi mințind? Chiar vrea să se retragă? Și de ce nu? Sint sigur că într-o zi îi voi urma... dacă nu voi comite nici o imprudență. Doar n-o să trăiască o veșnicie! Poate că a fost, într-adevăr, o negliobie c-am încercat să-i grăbesc sfîrșitul. Se hotărî deodată, spuse:*

— Propui un tîrg. Dar garanțiile?

— Cum putem avea încredere unul în celălalt? făcu Baronul. Păi, în ceea ce te privește, Feyd... am să-l pun pe Thufir Hawat să te supravegheze. În problema asta am toată încrederea în capacitățile lui de mentat. Cred că-nțelegi la ce mă refer, nu? Cît despre mine, va trebui să mă crezi pe cuvînt. Oricum n-o să trăiesc o veșnicie, nu-i așa, Feyd? Și poate că n-ar strica să începi să presupui că știu lucruri pe care ar trebui să le știi doar tu.

— Gajul meu îl ai, dar tu ce-mi oferi în schimb? întrebă Feyd-Rautha.

— Te las în viață, răspunse Baronul.

Feyd-Rautha examină din nou chipul unchiului său. *Îl pune pe Hawat pe urmele mele! Ce-ar spune dacă i-aș povesti că Hawat a ticluit vicleșugul cu gladiatorul, în urma căruia și-a pierdut vîtaful? Ar spune, probabil, că mint ca să-l discreditez pe Hawat. Nu, amicul Thufir e un mentat; a prevăzut cu siguranță momentul acesta.*

— Ei, ce zici? făcu Baronul.

— Ce pot să zic? Sînt de acord, firește.

Și Feyd-Rautha gîndi: *Hawat! Joacă ambele extremități contra centrului... Așa să fie? Să fi trecut de partea unchiului meu pentru că nu i-am cerut părerea în legătură cu atentatul de astăzi!*

— Văd că n-ai nimic de spus cu privire la faptul că-l pun pe Hawat să te supravegheze, observă Baronul.

Feyd-Rautha își trăda furia în dilatarea bruscă a nărilor. Ani de-a riadul numele lui Hawat fusese un semnal de primejdie pentru familia. Harkonnen... Iar acum căpăta un înțeles nou. Dar tot periculos.

— Hawat e o jucărie periculoasă, spuse.

— Jucărie? Nu fi prost! Știu prea bine cine este Hawat și cum pot să-l controlez. Hawat are emoții puternice, Feyd. Numai omul lipsit de sentimente e de temut. Sentimentele profunde, emoțiile... ah, pe-acestea poți să le transformi după pofta inimii.

— Unchiule... nu te înțeleg.

— Te cred. Se vede.

— Și nu-l înțelegi nici pe Hawat, adăugă Baronul.

Nici tu! gîndi Feyd-Rautha.

— Împotriva cui crezi că se îndreaptă ura lui Hawat pentru situația în care se află acum? întrebă Baronul. Împotriva mea? Desigur. Dar el a fost unealta Atreizilor și-a fost mai tare decît mine ani de-a rîndul. Pînă în clipa în care m-a ajutat Imperiul. Așa vede el lucrurile. Ura pe care mi-o poartă mie e, pentru el, ceva banal acum. Convingerea lui este că mă poate doborî în orice clipă. Dar tocmai datorită acestei convingeri pot să-l domin. Pentru că pot să-l dirijez în direcția în care vreau eu — contra Imperiului.

Brusc, Feyd-Rautha înțelese și încordarea îi săpă cute adînci pe frunte, îi subție linia gurii.

— Contra Împăratului? murmură el.

Ei, și-acum să-i îngădui dragului meu nepot să savureze o clipă gîndul ăsta, își spuse Baronul. Să-și zică în sine lui: "Împăratul Feyd-Rautha Harkonnen!" să se întrebe cît valorează asta. Desigur, valorează

cît viața unui unchi bătrîn, care-ar putea face ca visul acesta să devină realitate!

Feyd-Rautha își trecu încet virful limbii peste buze. Oare era adevărat ce-i spusese bătrînul dobitoc?

— Și care-i rolul lui Hawat în povestea asta? întrebă.

— Hawat își închipuie că se va putea *folosi de noi* ca să se răzbune pe Imperiu.

— Și după aceea?

— Nu se gîndește mai departe de răzbunarea sa. Hawat e genul de om făcut să-i servească pe alții, numai că nu-și dă seama.

— Am învățat mult de la Hawat, zise Feyd-Rautha și simți cît de adevărat era ceea ce spunea. Dar cu cît învăț mai mult, cu atît mai mult simt c-ar trebui să ne descotorosim de el... și asta cît mai repede.

— Nu prea-ți surîde ideea să te știi pîndit de el, nu-i așa?

— Hawat pîndește pe toată lumea.

— Dar poate să te așeze pe tron. Hawat e ingenios. E și periculos, pentru că urmează căi întortocheate. Dar n-am să-i suprim încă antidotul. Și-o sabie e periculoasă. Feyd. De-asta există teci. Noi avem teaca acestei săbii. Are otrava în el. Cînd îi vom suprima antidotul, va intra în teaca morții.

— O luptă ca în arenă, murmură Feyd-Rautha. O fentă ascunsă într-altă fentă din altă fentă. Și tot timpul trebuie să pîndești, să observi în ce parte se apleacă gladiatorul, încotro privește, cum își ține cuțitul.

Dădu din cap, aprobîndu-se pe sine, știind că vorbeie lui fuseseră pe placul unchiului său. *Da!* gîndi. *Ca în arenă! Numai că tăișul armei este mîntea!*

— Acum cred că-ți dai seama cîtă nevoie ai de mine, zise Baronul. Mai sînt încă folositor, Feyd.

O sabie care mai poate fi minuită, pînă ce se va fi tocit de tot, își spuse Feyd-Rautha.

— Da, unchiule.

— Așa! făcu Baronul. Și-acum vom merge împreună în pavilionul sclavilor. Eu voi privi, în timp ce tu, cu mîinile tale, vei ucide toate femeile din iatacurile de plăcere.

— Unchiule!

— Voi aduce alte femei, Feyd. Ți-am spus însă că nu încurajez neghiobiile. Îți vei ispăși pedeapsa și-ți va servi drept lecție, rosti ferm Baronul.

Feyd-Rautha văzu satisfacția răutăcioasă din ochii unchiului său. *Va trebui să țin mîntea noaptea asta,* gîndi el. *Și, amintindu-mi-o, va trebui să-mi amintesc de alte nopți.*

— N-ai să refuza, spuse Baronul.

Și dac-aș refuza, ce-ai putea sa faci, moșnege? gîndi Feyd-Rautha. Știa însă că unchiul său ar fi găsit altă pedeapsă, poate chiar mai subtilă... o pîrghie și mai brutală ca să-l ingenuncheze.

— Te cunosc, Feyd, zise din nou Baronul. N-ai să refuza.

Perfect, gîndi Feyd-Rautha. *Acum am nevoie de tine. Înțeleg. Am încheiat un tîrg. Dar n-o să am nevoie de tine veșnic. Și... într-o zi...*

Nevoia persistentă de un univers logic și coerent este profund ancorată în inconștientul uman. Dar universul real se află întotdeauna cu un pas în afara logicii.

Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan.

Am stat în fața multor cîrmuitori din Casele Mari, dar n-am întîlnit niciodată un porc mai scîrbos și mai periculos ca asta, își spuse Thufir Hawat.

— Poți să-mi vorbești deschis, Hawat, muși Baronul. Se lăsă pe spate, în scaunul cu suspensie și îl fixă pe Hawat cu ochii săi înecați în grăsime.

Bătrînul mentat își coborî privirea la masa dintre el și Baronul Vladimir Harkonnen, remarcînd opulența materialului. Chiar și acesta era un factor de luat în considerare la evaluarea unei întrevederi cu Baronul, la fel ca și pereții roșii ai acestei odăi secrete și vaga aromă de ierburi care plutea în aer, mascînd un parfum mai profund, de mosc.

— Doar nu m-ai sfătuit să-i trimit lui Rahban avertismentul numai de florile mărului, zise Baronul.

Chipul străbătut de riduri al lui Hawat rămase impasibil, nelăsînd să răzbată nimic din dezgustul pe care-l simțea bătrînul mentat.

— Am mai multe bănuieli, Domnia-Ta, rosti el.

— Firește. Ei bine, în primul rînd mă interesează sub ce formă figurează Arrakisul în bănuielele tale referitoare la Salusa Secundus. Nu mi-e de-ajuns să-mi spui că pe Împărat îl frămîntă nu știu ce legătură între Arrakis și misterioasa sa planetă-inchisoare. Vreau să înțelegi bine un lucru: i-am trimis lui Rabban mesajul, numai pentru că omul meu trebuia să prindă transspațialul ăla. Ai spus că treaba nu suferă amîinare. Perfect. Acum însă, vreau o explicație.

Trîncănește prea mult, gîndi Hawat. *Nu-i ca Leto, care știa să-mi comunice un lucru prin simpla ridicare a unei sprîncene sau cu un gest al mîinii. Și nici ca Bătrînul Duce, care exprima o frază întregă doar prin*

felul cum apăsa pe un singur cuvânt. E un cretin! Distrugându-l, voi face un serviciu omenirii.

– N-ai să pleci de-aici pînă ce nu-mi vei fi explicat totul de-a fir-a-par, zise Baronul.

– Vorbești prea ușuratic despre Salusa Secundus, observă Hawat.

– Nu-i decît o colonie penală, replică Baronul. Locul în care sînt deșertate cele mai josnice lepădături din galaxie. Ce altceva ar mai fi de știut?

– Că pe planeta-închisoare condițiile sînt mai feroase decît pe orice altă lume, spuse Hawat. Ai auzit că procentajul mortalității noilor deținuți depășește șaizeci la sută. Ai auzit că Împăratul aplică pe Salusa Secundus toate formele cunoscute de împilare. Ai auzit toate astea și nu pui nici o întrebare?

– Împăratul nu îngăduie Caselor Mari să viziteze planeta, mîrîi Baronul. Dar nici el nu-și viră nasul în temnițele mele.

– Orice manifestare de curiozitate în legătură cu Salusa Secundus este... mm... (Hawat își duse un deget subțire la buze)... descurajată.

– Împăratul nu se mîndrește cu unele din lucrurile pe care trebuie să le facă acolo!

Hawat își îngădui un zîmbet aproape imperceptibil. Îl fixă pe Baron cu ochi care scinteiau în lumina licuritubului de pe tavan.

– Nu te-ai întrebât niciodată de unde-și recrutează Împăratul sardaukarii?

Baronul își țuguie buzele groase. Strîmbătura dădu feței sale o expresie de copil îmbufnat. Vorbi cu un aer ușor iritat:

– Cum de unde?... Și-i recrutează... Adică... trupele de sprijin și mercenarii înrolați...

– Aiurea! pufni Hawat. Istorisirile care ți-au ajuns la urechi despre isprăvile sardaukariilor nu-s zvonuri, nu-i așa? Sînt relatări ale unor martori oculari. Relatări ale puținilor supraviețuitori care i-au înfruntat pe sardaukari, nu-i așa?

– Sardaukarii sînt luptători excelenți, fără-ndoială, zise Baronul. Dar cred că și legiunile mele sînt...

– O adunătură de excursioniști de duminică în comparație cu sardaukarii! îl întrerupse cu scîrbă Hawat. Îți inchipui că nu știu de ce s-a întors împăratul împotriva Casei Atreides?

– Asta nu te privește pe tine, ripostă Baronul.

Să fie cu puțință, oare, ca nici măcar el să nu cunoască motivele Împăratului?

– Mă privește orice are legătură cu treburile la care mă folosești, spuse. Sînt mentat. Doar n-o să-i interzici unui mentat accesul la informații și emiterea de ipoteze.

Baronul îl privi lung, apoi murmură:

– Spune ce ai de spus, mentatule.

– Împăratul Padișah s-a întors împotriva Casei Atreides pentru că maeștrii de război ai Ducelui, Gurney Halleck și Duncan Idaho, creaseră și instruiseră o forță armată – *o mică unitate de luptă* – care era aproape, dar foarte aproape, de valoarea Sardaukarului. Unii dintre oamenii Ducelui erau chiar mai buni decît sardaukarii. Iar Ducele se afla pe punctul de a-și spori această forță armată și de-a o face la fel de puternică pe cît e cea a Împăratului.

Baronul cumpăni cîteva clipe destăinuirea, apoi întrebă:

– Ce-are a face Arrakisul cu povestea asta?

– Arrakisul reprezintă o rezervă de recruți condiționați conform celei mai aspre instrucții de supraviețuire.

Baronul își scutură capul.

– Doar nu te referi la fremeni!

– Ba mă refer la fremeni.

– Ha! În cazul ăsta ce rost a avut să-l mai alarmăm pe Rabban? După pogromurile Sardaukarului și după oprimările lui Rabban, nu se poate să fi rămas mai mult de-o mînă de fremeni.

Hawat îl privi fără să spună nimic.

– Nu se poate să fi rămas mai mult de-o mînă de fremeni! repetă Baronul. Numai în cursul anului trecut, Rabban a exterminat șase mii!

Hawat continuă să-l privească în tăcere.

– Iar acum doi ani, nouă mii, urmă Baronul. Și nu uita că, înainte de-a părăsi planeta, sardaukarii au masacrat cel puțin douăzeci de mii.

– Ce pierderi au suferit trupele lui Rabban în cursul acestor doi ani? întrebă Hawat.

Baronul își scarpină obrazul.

– Păi... a făcut recruțări destul de masive, ce-i drept. Agenții lui se lansează în tot soiul de promisiuni extravagante și...

– Să luăm o cifră rotundă: treizeci de mii?

– Cred că cifra e cam umflată, mormăi Baronul.

– Ba dimpotrivă, îl contrazise Hawat. Mă pricep și eu să citesc printre rîndurile rapoartelor lui Rabban. Și cred că ai înțeles cum trebuie adnotările pe care le-am făcut la rapoartele agenților noștri.

– Arrakisul e o planetă aspră, spuse Baronul. O singură furtună poate să...

– Cunoaștem amîndoi cifra pierderilor cauzate de furtuni, îl întrerupse Hawat.

— Ei și ce-i dac-a pierdut treizeci de mii? se răsti Baronul întunecându-se la față.

— După cum ai făcut socoteala chiar adineaori, zise Hawat, Rabban a exterminat cincisprezece mii de fremeni în doi ani, pierzând însă de două ori mai mulți oameni de-ai săi. Zici că sardaukarii au masacrat alți douăzeci de mii, poate chiar mai mulți. Am văzut însă și foile de drum cu care s-au întors de pe Arrakis. Dacă au omorât douăzeci de mii, raportul pierderilor Sardaukarului a fost de cinci de-ai lor la un fremen. De ce nu vrei să privești adevărul în față, Baroane, și să înțelegi ce înseamnă cifrele acestea?

Baronul vorbi măsurat, glacial:

— Asta e treaba ta, mentatule. Ce-nseamnă?

— Ți-am spus odată la câți oameni a estimat Duncan Idaho populația unui sietch pe care-l vizitase. Totul concordă. Dac-ar fi numai două sute cincizeci de asemenea comunități, populația lor ar trebui să se ridice la cinci milioane. Personal, însă, consider că există cel puțin de două ori mai multe sietchuri. Pe o planetă ca Arrakisul populația e silită să se disperseze.

— Zece milioane?

Fălcile Baronului tremurară de socul surprizei.

— Cel puțin, spuse calm Hawat.

Baronul își umflă buzele. Ochii săi ca două mărgelile îl fixară, imobili, pe bătrînul din fața lui. *Să fie într-adevăr rezultatul unui calcul mentatic?* se întrebă. *Dacă-i adevărat, cum de n-a bănuț nimeni nimic?*

— N-am reușit nici măcar să le zdruncinăm mai serios ritmul de creștere demografică, spuse Hawat. N-am făcut altceva decît să plivim cîteva dintre speciemenele mai puțin rezistente, lăsîndu-le pe cele puternice să devină și mai puternice — întocmai ca pe Salusa Secundus.

— Salusa Secundus! izbucni Baronul. Ce legătură au toate astea cu planeta-închisoare a Împăratului?

— Ce-i ce pot supraviețui pe Salusa Secundus sînt de la bun început mai rezistenți decît alții, zise Hawat. Iar dacă adaugi la asta cea mai desăvârșită instrucție militară...

— Prostii! Dacă ar fi să mă iau după spusele tale, și eu mi-aș putea recruta o armată, mai ales după asupririle la care i-a supus nepotul meu pe fremeni.

Hawat întrebă cu voce blîndă:

— Oare Domnia-Ta nu-ți asuprești trupele?

— Cum? Eu... dar...

— Asuprirea e o noțiune relativă, spuse Hawat. Mercenarii Harkonnen o duc ceva mai bine decît alți cetățeni, nu-i așa? Și au posibilitatea să remarce alternative mai puțin plăcute decît aceea de a fi mercenarii Baronului, nu-i așa?

Baronul amuți, rămase cu privirea în gol. Posibilitățile care se deschideau dintr-o dată... Oare Rabban oferise Casei Harkonnen, fără să-și dea seama, arma supremă?

— Cum s-ar putea garanta loialitatea unor asemenea recruți? întrebă într-un tîrziu.

— Organizîndu-i în grupuri mici, cel mult de tăria unui pluton, răspunse Hawat. Scoțîndu-i din mediul lor împilat și izolîndu-i în centre de instruire deservite de cadre care le înțeleg bine problemele — de preferință, oameni care au cunoscut ei înșiși aceleași condiții de oprimare. În sfîrșit, inoculîndu-le ideea mistică cum că planeta lor este un centru secret de antrenament, destinat producerii unor ființe superioare, ca ei. Și avîndu-se tot timpul grijă să li demonstreze ce pot obține de la viață niște ființe superioare: averi, femei frumoase, locuințe somptuoase... tot ce doresc.

Baronul dădu aprobator din cap.

— Așa cum trăiesc sardaukarii.

— Cu timpul, recruții ajung să fie convinși că o lume ca Salusa Secundus își află justificarea în faptul că îi produce pe ei — elita, în multe privințe, cel mai simplu soldat sardaukar trăiește la fel de bine ca un membru al unei Case Mari.

— Ce idee! murmură Baronul.

— Văd că începi să-mi împărtășești bănuielele, spuse Hawat.

— Cînd au început toate astea?

— Ah, veșnicile întrebări... Care-i obîrșia Casei Corrino? Existau oameni pe Salusa Secundus mai înainte ca Împăratul să-și fi trimis acolo primele contingente de prizonieri? Nici măcar Ducele Leto, care era văr după mamă cu Împăratul, n-a știut niciodată ceva sigur. Asemenea întrebări nu sînt văzute cu ochi buni.

Baronul privi în gol, îngîndurat. Ochii îi scînteiau.

— Da, murmură, e un secret într-adevăr bine păstrat. Cred c-au făcut totul ca să...

— Și totuși, ce-i de ascuns? întrebă Hawat. Că Împăratul Padișah are o planetă-închisoare? Asta o știe toată lumea. Că are...

— Conte Fenring! exclamă brusc Baronul.

Hawat se întrepruse, îl privi intrigat.

— Ce-i cu contele Fenring?

— Acum cîțiva ani... La aniversarea zilei de naștere a nepotului meu... Scivisitul ăla de la curte,

Contele Fenring, și-a făcut apariția în chip de observator oficial și ca să... da, ca să încheie un acord între mine și Împărat.

— Și?

— Am... ăă... Da, în timpul unei discuții pe care-am avut-o cu el, mi se pare c-am spus ceva despre o eventuală transformare a Arrakisului în planetă-închisoare. Fenring...

— Ce anume ai spus, exact? îl întrerupse Hawat.

— Exact? A trecut cam multă vreme de-atunci și...

— Domnia-Ta, Baroane, dacă vrei să obții maximum de randament de la mine, trebuie să-mi oferi informații adecvate. N-ai înregistrat discuția aceea?

Chipul Baronului se întunecă de minie.

— Ești la fel ca Piter! Nu-mi plac asemenea...

— Nu-l mai ai pe Piter, Domnia-Ta, zise Hawat. Și fiindcă veni vorba, ce s-a-ntîmplat *de fapt* cu Piter?

— Și-a permis să devină prea familiar, prea revendicativ cu stăpînul său, mîrii Baronul.

— Mi-ai spus odată că nu irosești indivizi folositori, replică Hawat. Te-ai răzgîndit cumva? Crezi că realizezi ceva recurgînd la subterfugii și amenințări ascunse? Dar... vorbeam despre ceea ce i-ai spus Contelui Fenring.

Încet, încet, Baronul își recompuse expresia feței. *Cînd va veni vremea, gîndi el, o să-mi aduc aminte de purtarea lui. Da, o să-mi aduc aminte.*

— O clipă, spuse, încercă să-și rememoreze întîlnirea din sala de recepție a palatului, discuția purtată în conul de tăcere. Da... I-am spus cam așa: "Împăratul știe că afacerile au presupus dintotdeauna o oarecare doză de violență". Mă refeream la pierderile pe care le suferiseră forțele noastre de muncă. Apoi, i-am pomenit despre o altă soluție pentru problema arrakiană, spunîndu-i că ideea mi-a fost inspirată de planeta-închisoare a Împăratului.

— Singe de vrăjitoare! exclamă Hawat. Și Fenring ce-a zis?

— Nimic. A început să mă descoasă despre tine. Hawat se lăsă pe spate, închise ochii, îngîndurat.

— Va să zică de-asta a început să-i preocupe Arrakisul, murmură el. Ei bine, nu se mai poate face nimic. Își deschise ochii. Probabil c-au împînzit deja planeta cu spioni. Doi ani!

— Dar nu se poate ca aluzia mea întîmplătoare la...

— Nimic nu este întîmplător în ochii unui Împărat! Ce instrucțiuni i-ai dat lui Rabban?

— I-am poruncit doar să învețe Arrakisul să ne știe de frică.

Hawat clătină din cap.

— În clipa de față, nu-ți rămîn decît două soluții, Baroane. Să-i ucizi pe băștinași, să-i extermini pînă la ultimul om, sau...

— Să nimicesc întreaga forță de muncă?

— Preferi cumva ca Împăratul și Casele Mari, pe care le mai poate țîri după el, să debarce pe Giedi Prim ca să efectueze o acțiune de asanare, pustiind suprafața planetei?

Baronul îl iscodi cu privirea pe mentatul său. Apoi zise:

— N-o să-ndrăznească!

— Crezi?

Buzele Baronului fremătară.

— Care-i cealaltă soluție?

— Să-l abandonezi pe iubitul Domniei-Tale nepot, Rabban.

— Să-l ab...

Baronul lăsă cuvîntul în suspensie, îl fixă uluit pe Hawat.

— Exact. Nu-i mai trimiți nici un fel de trupe, nici un fel de ajutor. Nu-i mai răspunzi altceva la mesaje, decît că ai auzit despre atrocitățile pe care le-a comis pe Arrakis și că intenționezi să iei măsuri de îndreptare a lucrurilor, de îndată ce vei avea timp. O să am eu grijă ca unele dintre aceste mesaje să fie interceptate de spionii Împăratului.

— Dar ce-o să se întîmple cu mirodenia, cu veniturile, cu...

— O să pretinzi doar profiturile cuvenite de drept Baroniei, dar bagă de seamă cum îți formulezi pretențiile. Să-i ceri lui Rabban sume fixe. Putem să...

Baronul își întoarse mîinile cu palmele în sus.

— Dar cine-mi garantează că scorpionul de nepotu-meu nu va...

— Avem și noi spioni pe Arrakis, nu? Să-i spui lui Rabban că dacă nu-ți onorează cotele de mirodenie, ai să-l înlocuiești.

— Îmi cunosc nepotul, mîrii Baronul. Asta n-o să-l facă decît să exploateze și mai crunt populația.

— Bineînțeles! exclamă nervos Hawat. Interesul Domniei-Tale nu este ca Rabban să nu mai stoarcă Arrakisul, ci ca Domnia-Ta să ai mîinile curate! Lasă-l pe Rabban să-ți servească pe tavă a doua Salusa Secundus. Nici măcar nu va fi nevoie să-i trimiți deținuți. Are la dispoziție toată populația Dunei. Dacă Rabban jupoaie poporul ca să-ți poată preda cotele de melanj, Împăratul nu va mai bănui existența altor motive. Iar Domnia-Ta, Baroane, nu vei arăta, nici prin vorbe, nici prin fapte, că ar putea să existe alte

motive.

Baronul nu reuși să-și ascundă tonul de admirație din voce.

— Ah, Hawat, întortocheate-ți mai sînt căile! Dar spune-mi... cum o să facem ca să deschidem pe Arrakis și să preluăm ceea ce pregătește Rabban?

— Asta-i floare la ureche, Baroane. Dacă ai să fixezi cota fiecărui an ceva mai sus decît cea din anul anterior, socotelile lui Rabban se vor încurca destul de repede. Toată producția se va duce de ripă. Vei putea să-l îndepărtezi pe Rabban și să preiei cirma... ca să îndrepti lucrurile.

— Verosimil, încuviință Baronul. Numai că eu sînt cam sătul de povestea asta. Pregătesc pe altcineva care să preia Arrakisul în numele meu.

Hawat studie chipul buhăit al Baronului. Apoi dădu încet din cap.

— Feyd-Rautha, spuse. Va să zică asta-i motivul real al actualei împilări de pe Arrakis. Și căile Domniei-Tale sînt întortocheate, Baroane. Poate că vom reuși să împletim cumva ambele planuri. Da... Feyd-Rautha va putea să apară pe Arrakis ca un mîntuitor. Va putea să cîştige de partea lui populația. Da...

Baronul îl privi pe Hawat, zîmbi. Iar în spatele zîmbetului, gîndi: *Sa vedem cum se va brodi totul cu ticluielele lui personale.*

Și Hawat, înțelegînd că Baronul socotea discuția încheiată, se ridică și părăsi cabinetul cu pereții roșii. În timp ce parcurgea coridoarele palatului, nu reuși să-și alunge din minte tulburătoarele necunoscute care se iveau în fiecare calcul referitor la Arrakis. Mai ales acel nou lider religios, despre care i se dăduse de știre, din locul unde se ascundea, printre traficanți, Gurney Halleck. Acel... Muad'Dib.

Poate că n-ar fi trebuit să-l sfătuiesc pe Baron să tolereze răspîndirea acestei religii chiar și printre locuitorii din albi și grabene, își spuse. Dar e binecunoscut faptul că opresiunea favorizează înflorirea religiei.

Apoi se gîndi la relatările lui Halleck despre tacticile de luptă ale fremenilor — tactici care se asemănau în mod straniu cu cele ale lui Halleck însuși... și cu cele ale lui Duncan Idaho... ba chiar și cu propriile lui tactici.

Să fi supraviețuit Idaho? se întrebă.

Dar întrebarea i se păru lipsită de sens. Nu se întrebese încă nici măcar dacă Paul ar fi putut avea vre o șansă să supraviețuiască. Știa că Baronul era incredințat că toți Atreizii muriseră. De altfel, îi mărturisise că arma lui fusese vrăjitoarea Bene Gesserit. Și asta nu putea să însemne altceva decît că totul se sfîrșise — inclusiv pentru femeie și pentru propriul ei copil.

Ce ură neîmpăcată trebuie să fi nutrit scorpia aia față de neamul Atreizilor, gîndi. O ură la fel de veninoasă ca aceea pe care i-o port eu Baronului. Oare și lovitura mea va fi la fel de năprasnică și de desăvîrșită?

Există în fiecare lucru un aspect care este o pîrticică din universul nostru. Simetrie, eleganță, grație — însușiri pe care numai un artist adevărat știe să le redea. Le observăm în perindarea anotimpurilor, în alunecarea nisipului pe panta unei coline, în înfățișarea ramurilor unei tufe de creozot sau în forma frunzelor sale. În viețile noastre, în societatea noastră, noi încercăm mereu să copiem aceste modele, căutăm ritmurile, unduirile, formele care ne sînt prielnice. Și totuși, nu-i greu de întrezărit pericolul care există în dobîndirea perfecțiunii totale. Căci, fără îndoială, modelul desăvîrșit își are și el propria lui fixitate. La acest nivel al perfecțiunii, totul duce la moarte.

Fragment din Pildele lui Muad'Dib de prințesa Irulan.

Paul-Muad'Dib își amintea de o cină bogată în esență de mirodenie. Se crampona de amintirea aceasta pentru că era un punct de ancorare din care putea să considere momentul de față ca pe un vis.

Sînt teatrul unei mulțimi de procese, își spuse. Sînt prada unei viziuni imperfecte, prada conștiinței de rasă și a țelului ei cumplit.

Totuși, nu putea să-și alunge teama că, într-un fel sau altul, se autodevansase și își pierduse poziția în timp, în așa fel încît — acum — trecutul, prezentul și viitorul se amestecau fără deosebire. Era un fel de oboseală vizuală, provocată, știa lucrul acesta, de necesitatea constantă de a menține viitorul preștient ca pe un gen de memorie aparținînd în mod intrinsec trecutului.

Chani mi-a pregătit cina, gîndi el.

Dar Chani se afla departe, în sud... în ținuturile reci, cu soarele fierbinte... la adăpost, într-unul din noile sietchuri fortificate, împreună cu fiul lor, Leto II.

Sau asta abia urma să se întîmple?

Nu, își răspunse tot el, pentru că Alia-cea-Stranie, sora lui, se afla și ea acolo, împreună cu mama sa

și cu Chani. Făcuseră drumul de douăzeci de toboșari către sud, călătorind în palanchinul Cucerniceii Maici, pe spinarea unui făuritor sălbatic.

Ocoli gândul la călăritul viermilor uriași, întrebându-se: *Sau Alia nu s-a născut încă?*

Am participat la o razzia, își aminti. Am întreprins un raid ca să recuperăm apa morților noștri din Arrakeen. Iar eu am găsit rămășițele tatălui meu în rugul funerar. Și am depus racla cu craniul tatălui meu sub pietrele gorganului care străjuiește Pasul Harg.

Sau asta avea să se întâmple?

Rănile mele există, își spuse. Cicatricele există. Racla cu craniul tatălui meu există.

În aceeași stare ca de vis, își aminti că Harah, soția lui Jamis, dăduse buzna la un moment dat în camera lui, spunându-i că în tunelul sietchului avusese loc o luptă. Asta se întâmplase în primul sietch, unde se aflaseră înainte ca femeile și copiii să fie trimiși în sud. Harah se oprise în mijlocul camerei, cu pletele ei ca niște aripi negre, strânse la spate într-un lăntșor plin de acverigi. Dăduse la o parte draperiile și îi spusese că Chani omorise un om.

Întimplarea asta a avut loc, gândi. A fost o întâmplare reală, nu o zămislire a timpului, sortită schimbării.

Își aminti cum alergase și o găsisse pe Chani stînd dreaptă sub globurile galbene din tunel, invismintată într-o robă albastră, cu gluga dată pe umeri, cu fața roșie ca după un efort. Tocmai își vira în teacă cristaiul. În spatele ei, zărise un grup de oameni, dispărînd în goană cu un balot.

Și Paul își aminti că-și spusese în gând: *Întotdeauna știi cînd cară un cadavru.*

Chani se întorsese spre el și acverigile de la gîtul ei zornăiseră. Cînd se afla în sietch își purta mereu acverigile la vedere, agățate de-un șnur în jurul gîtului.

— Chani, ce s-a întîmplat? o întrebăse.

— I-am făcut seama unuia care venise să te provoace la luptă, Usul, îi răspunse ea.

— Tu l-ai ucis?

— Da. Deși poate c-ar fi trebuit s-o las pe Harah.

(Și Paul își aduse aminte că fețele oamenilor care se adunaseră în jurul lor aprobaseră spusele lui Chani și că Harah izbucnise în ris.)

— Dar venise să mă provoace *pe mine!*

— Tu însuși m-ai învățat tainele de luptă, Usul.

— E-adevărat! Dar n-ar fi trebuit să...

— M-am născut în deșert, Usul. Știu să folosesc cristaiul.

El își înăbușise mînia, încercase să-i vorbească pe un ton rezonabil.

— Poate că ai dreptate, Chani, dar...

— Nu mai sînt un copil care vinează scorpionii din sietch la lumina lanternei, Usul. Nu mă mai joc.

El o privise îndelung, uluit de strania ferocitate ce se ascundea în spatele atitudinii ei dezinvolve.

— Nu era demn de tine, Usul, urmasa Chani. N-am vrut ca un neisprăvit să-ți tulbure meditațiile. (Se apropiase de el, privindu-l cu coada ochiului, vorbind cu glas scăzut, ca să nu fie auzită de ceilalți:) Și-apoi, dragostea mea, cînd o să se afle că un rival ar putea da peste *mine* și să fie ucis în mod rușinos de femeia lui Muad'Dib, numărul rivalilor se va împuțina.

Da, își spuse Paul, asta s-a întîmplat cu siguranță. Era un episod din trecutul-real. Iar numărul celor care vroiau să pună la încercare noua lamă a lui Muad'Dib scăzuse, într-adevăr, simțitor.

Undeva, în lumea care nu aparținea "visului", ceva se mișcă imperceptibil, se auzi țipătul unei păsări de noapte.

Visez, se liniști Paul. Din cauza mîrodeniei de la cină.

Și totuși, resimțea încă o impresie de abandon. Se întrebă dacă nu cumva spiritul său ruh trecuse, cine știe cum, în lumea aceea căreia, așa cum credeau fremenii, îi aparținea cu adevărat: alam al-mithal, lumea similitudinilor, tărmiul metafizic unde toate îngrădirile fizice dispăreau. Și gândul că o asemenea lume ar putea exista, într-adevăr, îl înfricoșa, căci dispariția tuturor îngrădirilor fizice însemna dispariția tuturor punctelor de referință. În peisajul unui mit nu s-ar fi putut orienta și n-ar fi putut să spună: "Sînt, pentru că mă aflu aici".

Mama sa îi spusese odată: "Oamenii, unii oameni, sînt divizați de felul în care te privesc".

Probabil că sînt pe cale să mă trezesc din vis, își spuse. Căci și cuvintele acestea erau reale — fuseseră pronunțate de mama sa, doamna Jessica, actuala Cucernică Maică a fremenilor. Cuvintele ei se referiseră la realitate.

Paul știa că Jessica se temea de legătura religioasă care se stabilise între el și fremeni. Mamei sale nu-i plăcea că și cei din sietchuri și cei din grabene îl numeau pe Muad'Dib, *El*. Din cauza asta cutreiera din trib în trib, punînd întrebări, trimițîndu-și pretutindeni iscoadele sayyadine, culegînd răspunsurile și urzînd în taină.

Într-una din zile, îi citase o parabolă Bene Gesserit:

— Cînd politica și religia călătoresc în același rădvan, drumeții cred că nimic nu le poate sta-n cale.

Gonesc tot mai năvalnic — mai iute, mai iute, mai iute. Nu se mai gîndesc la obstacole și uită că cel ce dă năvală orbește nu vede prăpastia decît cînd e prea tîrziu.

Paul își aminti că în ziua aceea se aflase în locuința mamei sale, în camera interioară căptușită cu draperii negre, împodobite cu simboluri mitologice fremene. Șezuse în încăperea aceea, ascultând-o pe Jessica, urmărind felul în care mama sa nu contenea nici o clipă să observe — chiar și atunci când își lăsa ochii în jos. Îi apăruseră riduri noi la colțurile gurii, dar părul îi rămăsese asemenea bronzului lustruit. Iar peste ochii ei, mari și verzi, începuse să se aștearnă deja bruma albastră a mirodeniei.

- Fremenii au o religie simplă, practică, spuse el.
- Când e vorba de religie, nimic nu-i simplu, îl prevenise ea.

Iar Paul, care vedea viitorul posomorit ce continua să le întunece orizontul, fusese cuprins de minie. Nu putuse să spună decît:

- Religia înseamnă unirea forțelor noastre. E mistica noastră.
- Cultivi în mod deliberat atmosfera aceasta, bravada asta, îl atacase ea. Nu încetezi nici o clipă să îndoctrinezi populația.
- Așa m-ai învățat tu, ripostase el.

Dar în ziua aceea Jessica nu avusese pentru el decît reproșuri și argumente. Fusese ziua ceremoniei de circumcizie a micului Leto. Paul înțelesese o parte din motivele nemulțumirii mamei sale. Jessica nu acceptase niciodată legătura sa — "mariajul de tinerețe" — cu Chani. Dar Chani născuse un fiu Atreides, iar Jessica nu fusese capabilă să-l respingă și pe copil, ca pe mamă.

La un moment dat, Jessica tresărise sub privirea lui fixă, spuse:

- Crezi că sînt o mamă denaturată.
- Nu-i adevărat.
- Am observat cum te uiți la mine cînd sînt împreună cu sora ta. Nu înțelegi ce-i cu sora ta.
- Știu de ce-i Alia altfel, spuse el. Era embrion, era încă în tine atunci cînd ai transformat Apa Vieții. Alia...

— Nu știi nimic!

Iar Paul, incapabil deodată să-i explice ce știa din viziunea timpului, nu putuse decît să repete:

- Nu cred că ești o mamă denaturată.
- Ea îi observase întristarea, se aplecase spre el.
- Aș vrea să-ți spun ceva, fiule.
- Da?
- O iubesc pe Chani a ta. O accept.

Discuția era reală, avusese loc. Nu era defel una din viziunile imperfecte, afectate de schimbările provocate de zvircolirile timpului în propria sa zămislire.

Certitudinea îi conferi o priză nouă asupra lumii reale. Fragmente de realitate solidă începură să se închege, prin starea de vis, în percepția sa. Brusc, știu că se afla într-un hierog — o tabără în deșert. Chani întinsese distilcortul pe suprafața moale a unei porțiuni acoperite cu nisip-făină. Asta însemna că Chani se afla pe aproape... Chani, sihaya lui, Chani cea dulce ca primăvara deșertului, Chani care abia venise de pe plantațiile de palmieri din sudul îndepărtat.

Și, în clipa aceea, își aminti balada pe care Chani i-o cîntase la ora culcării.

"O, sufletul meu,
În noaptea asta uită Paradisul
Și-ți jur pe Shai-hulud
Că vei ajunge-acolo
Supus dragostei mele."

Apoi îi cîntase cîntecul de drumeție pe care îl murmură îndrăgostiții cînd străbat întinsul nisipurilor — cîntecul al cărui ritm era ca tresărirea dunelor sub pași:

"Spune-mi ceva despre privirea ta
Și-o să-ți vorbesc despre inima ta.
Spune-mi ceva despre tălpile tale
Și-o să-ți vorbesc despre miinile tale.
Spune-mi ceva despre odihna ta
Și-o să-ți vorbesc despre veghea ta.
Spune-mi ceva despre dorințele tale
Și-o să-ți vorbesc despre împlinirile tale."

Într-un alt cort, cineva începuse să mîngîie strunele unui baliset. Și-atunci își amintise de Gurney Halleck și tresărise. Căci îl văzuse pe Gurney. Îi zărise, vreme de-o clipă, chipul, în mijlocul unei cete de traficanti. Gurney însă nu-l observase. Și nici nu trebuia să-l observe, nu trebuia să știe de el, pentru ca nu cumva, din nechibzuință, să dea de știre Harkonnenilor că fiul Ducelui pe care îl asasinaseră era în

viață.

Dar stilul cîntărețului din noapte, felul în care atingea coardele balisetului, îi dezvăluiseră repede adevărata identitate. Paul știuse că era Chatt Săritorul, căpitanul fedaykinilor — conducătorul detașamentelor morții care alcătuiau garda lui Muad'Dib.

Ne aflăm în deșert, își aminti. Ne aflăm în Ergul Mare, departe de zona în care mișună patrulele Harkonnen. Mă aflu aici ca să străbat nisipurile, ca să ademenesc un făuritor și să-l încaltec după priceperea mea... ca să dovedesc astfel că sînt un adevărat fremen.

Apoi simți apăsarea pistolului maula înfipt în cingătoare, simți teaca cristaiului. Și simți liniștea din jur.

Era liniștea aceea aparte, dinaintea zorilor, cînd păsările de noapte s-au retras, iar vietățile diurne n-au început încă să dea glas neliniștii provocate de ivirea dușmanului lor, soarele.

— Trebuie să străbați nisipurile la lumina zilei, ca Shai-hulud să te vadă și să știe că nu te temi, spuse Stilgar. Iată de ce o să-ntoarcem timpul și-n noaptea asta vom dormi.

Încet, Paul se ridică în capul oaselor. Abia simțea pe trup atingerea distraiului descheiat. Era întuneric. Se mișcase aproape imperceptibil, dar Chani îl auzise.

Umbră în umbră, îi spuse:

— Încă nu s-a crăpat de ziuă, dragostea mea.

— Sihaya, rosti el și în voce îi răzbătu o undă de veselie.

— Mă numești primăvara deșertului, dar astăzi sînt aici ca să te hărțuiesc. Astăzi sînt Sayyadina însărcinată să vegheze la respectarea ritualului.

Paul începu să-și încheie distraiul.

— Mi-ai pomenit odată un citat din Kitab al-Ibar, zise el. Mi-ai spus: "Femeia e cîmpul tău; cultivă-ți cîmpul".

— Sînt mama primului tău născut, răspunse ea.

O observă în întunericul cortului, umbră cenușie imitîndu-i mișcările, potrivindu-și distraiul pentru desert.

— Ar trebui să folosești pînă-n ultima clipă răgazul de odihnă, spuse ea.

Paul auzi dragostea care vorbea prin glasul ei și o dojeni cu blîndețe:

— Sayyadina Străjuitoare, n-ai voie să-i dai povețe unui candidat.

Ea se ghemui lîngă el, își apăsă palma pe obrazul lui.

— Astăzi sînt și strajă, și femeie, șopti.

— Mai bine lasai treaba asta în seama altcuiva, zise el.

— Așteptarea ar fi și mai chinuitoare. Prefer să mă știu lîngă tine.

El îi sărută palma, apoi își potrivi obrăzarul distraiului, se întoarse și desprinse izolația cortului.

Aerul care năvăli înăuntru avea răcoarea vag umedă care era sursa răzlețelor picături de rouă precipitate la răsăritul soarelui. Odată cu el pătrunse în cort miros de premirodenie — mirosul masei pe care o descoperiseră la nord-est și care le dăduse certitudinea că prin apropiere avea să-și facă apariția un făuritor.

Paul se strecură prin sfîcterul cortului, ieși pe nisip, se ridică în picioare și se întinse, alungîndu-și somnul din mușchi. O firavă luminescență verde-sidefie mărginea orizontul estic. Celelalte corturi erau mici dune false, în penumbră. Sesiză mișcare într-o parte, în stingă. Străjile... Îl văzuseră.

Oamenii cunoșteau pericolul pe care avea să-l înfrunte în ziua aceea. Îl înfrunta fiecare fremen. Nu-l stingheriră în aceste ultime momente de singurătate, lăsîndu-l să se pregătească.

Trebuie s-o fac astăzi, își spuse Paul.

Se gîndi la forțele pe care le opusese pogromului — la părinții care își trimiteau fiii la el, ca să-i instruiască și să-i învețe "tainele" de luptă, la bătrînii care acum îi dădeau ascultare în sfat și-i urmau planurile, la oamenii care se întorceau la el aducîndu-i cel mai înalt elogiu pe care-l putea rosti un fremen: "Planul tău a reușit, Muad'Dib".

Și totuși... cel mai obișnuit, cel mai neînsemnat războinic fremen era capabil de un lucru pe care el nu-l făcuse niciodată. Iar Paul știa că autoritatea lui de conducător avea de suferit din cauza omniprezentei recunoașteri a acestei deosebiri între el și ceilalți.

Nu călărise făuritorul.

Participase, firește, împreună cu alții, la exerciții și raiduri, dar nu călărise niciodată singur. Și pînă ce nu avea să facă lucrul acesta, lumea sa avea să rămînă îngrădită de priceperea altora. Un fremen adevărat nu-și putea îngădui asta. Pînă ce nu avea să facă lucrul acesta, nu putea spera să vadă întinsele ținuturi sudice, zona situată la peste douăzeci de toboșari dincolo de erg, decît... dacă s-ar fi instalat într-un palanchin, călătorînd ca o Cucernică Maică... sau ca un bolnav.

Își aminti de lupta pe care o dusesese toată noaptea cu propria lui percepție interioară și făcu o paralelă stranie: strunînd făuritorul, își consolida autoritatea; strunîndu-și ochiul interior, dobîndea mai mult control asupra lui însuși. Dar dincolo de amîndouă aceste aspecte, se întindea — continua să se întindă — tărîmul cufundat în ceață, Marea Frămîntare unde întreg universul părea tulbure.

Nepotrivirile dintre diferitele percepții ale universului nu-i dădeau pace — precizia se împletea cu imprecizia. Vedea totul *in situ*. Și totuși, atunci când apărea, când își exercita asupra sa constringerile realității, *prezentul* își avea propria lui viață și propriile nepotriviri subtile. Țelul cumplit dăinuia.

Conștiința de rasă la fel. Și pretutindeni, dominînd totul, plutea amenințător jihadul — sîngeros, feroce.

Chani se opri lîngă el. Își cuprinse trupul cu brațele, privindu-l pe Paul cu coada ochiului, pe sub sprîncene, așa cum făcea întotdeauna cînd încerca să afle ce se petrece în sufletul lui.

— Mai povesteste-mi despre apele lumii tale de baștină, Usul, spuse deodată.

Paul își dădea seama că vroia să-i distragă atenția, să-i alunge din minte încordarea dinaintea încercării în care-l pîndea primejdia morții. Cerul se mai luminase. Observă că mai mulți fedaykini începuseră deja să-și strîngă corturile.

— Mai bine povestește-mi tu, despre sietch și despre fiul nostru, zise el. Tot o mai tiranizează pe mama, micuțul nostru Leto?

— Ba chiar și pe Alia, răspunse ea. Și crește vîzînd cu ochii. Va fi un bărbat înalt.

— Cum sînt ținuturile din sud?

— Ai să le vezi singur, dacă vei reuși să călărești făuritorul.

— Aș vrea să le văd mai întîi prin ochii tăi.

— Sînt ținuturi pustii.

Paul se întoarse spre ea, impuse cu vîrful degetului năframa nezthoni care-i acoperea fruntea pe sub gluga distraiului, o întrebă:

— De ce nu vrei să-mi vorbești despre sietch?

— Dar ți-am vorbit. Fără bărbați, sietchul e pustiu. Toată lumea lucrează. Ne petrecem mai tot timpul în ateliere, în olarii... Facem arme, infigem jaloane ca să aflăm cum va fi vremea, adunăm mirodenie pentru mite. Plantăm dunele ca să le înălțăm și să le ancorăm. Țesem pinzeturi și carpete, avem grijă de baterii, de rezervoare... îi învățăm și-i instruim pe copii, pentru ca tribul să rămînă puternic.

— Deci... nu există nici o plăcere în sietch? întrebă el.

— Ba da. Copiii. Copiii sînt bucuria noastră. Apoi... ritualurile. Respectăm toate ritualurile. Avem și hrană suficientă... Din cînd în cînd, una din noi poate veni în nord ca să-și întilnească bărbatul... Viața trebuie să meargă înainte.

— Dar sora mea, Alia... a fost în sfîrșit acceptată de ceilalți?

Chani își înălță capul, îl privi lung în lumina posomorită a zorilor.

— O să discutăm despre asta altădată, iubitule.

— Să discutăm acum.

— Acum trebuie să-ți păstrezi forțele pentru încercare, rosti ea.

Paul înțelese că atinsese o coardă sensibilă. Glasul lui Chani fusese temător, voalat.

— Necunoscutul ridică întotdeauna probleme îngrijorătoare, murmură el.

Brusc, Chani dădu din cap, spuse:

— Există încă... lipsă de înțelegere, din cauza straniei Aliei. Pe femei le înspăimîntă faptul că un copil abia trecut de vîrsta prunciei vorbește... lucruri pe care nu le poate decît un adult. Nimeni nu înțelege... schimbarea care s-a petrecut în pîntecele mamei și din cauza căreia Alia e... altfel.

— Necazuri? întrebă Paul. Își aminti viziunile, gîndi: *Am văzut necazuri în legătura cu Alia.*

Chani își îndreptă privirea către orizont, către lumina care vestea ivirea apropiată a soarelui.

— Un grup de femei a făcut apel la Cucernica Maică, spuse. I-au cerut să exorcizeze demonul care sălășluiește în fiica ei. I-au citat din scriptură: "Să nu îngăduiți vrăjitoare în mijlocul nostru".

— Și ce răspuns le-a dat mama?

— Le-a recitat legea și le-a spus să se rușineze. A spus așa: "Dacă Alia provoacă necazuri, vina este a autorității care n-a știut să le prevadă și să le prevină". Apoi a încercat să le explice efectul pe care l-a avut transformarea asupra Aliei, care se afla în pîntecele ei. Dar femeile erau mînioase pentru că se simțeau umilite. Au plecat bombănind între ele.

Vor fi necazuri din cauza Aliei, gîndi Paul.

O adiere cristalină de nisip îi atinse porțiunile expuse ale feței, aducînd miros de premirodenie.

— El-sayal, murmură el. Ploaia de nisip, aducătoare a dimineții. Privi desertul scîldat în lumina cenușie a zorilor — pustiu... nisipul care era formă absorbită în ea însăși. Un fulger de secetă licări către sud — sarcina statică prevestind o furtună, într-un tîrziu, răzbătu și ecoul prelung al tunetului.

— Vocea care preamărește pămîntul, rosti Chani.

Oamenii ieșiseră acum cu toții din corturi. Străjile coborîseră și ele de pe culmile dunelor. Trebăluiau cu mișcări lente, egale. Mișcările unei rutine străvechi, acțiuni care n-aveau nevoie de ordine speciale.

"Să dai cît mai puține ordine cu putință", îi spusese lui Paul tatăl său... odată... demult... "Dacă ai apucat să dai ordine cu privire la un lucru, va trebui să continui să dai ordine cu privire la acel lucru, mereu și mereu".

Fremenii cunoșteau regula aceasta, în mod instinctiv.

Acvarul cetei intona imnul de dimineață, adăugîndu-i apoi chemarea ritualului de inițiere pentru

călăreții nisipurilor.

— Lumea este un stîrv, psalmodie cu glas tînguitor omul, în liniștea dunelor. Cine poate s-alunge ingerul Morții? Împlinescă-se voia lui Shai-hulud.

Paul ascultă, recunoscînd cuvintele cu care începea cîntecul de moarte al fedaykinilor săi, cuvintele pe care le intonau detașamentele morții înainte de a se arunca în luptă.

Oare se va înălța și aici un gorgan de piatră care să însemne locul în preajma căruia s-a mai dus un suflet? se întrebă el. *Oare fremenii care vor trece pe-aici, în viitor, vor poposi ca să mai adauge o piatră și să-și amintească de Muad'Dib, care a murit în locurile acestea?*

Știa că moartea era una din alternativele acestei zile... Un *fapt* printre liniile posibile ale viitorului, care iradiu din această poziție în spațiu-timp. Îl copleși din nou imperfecțiunea viziunii. Cu cît se opunea mai mult țelului său cumplit, luptînd împotriva dezlănțuirii jihadului, cu atît mai sălbatic se tălăzuia viziunea preștientă. Întregul său viitor părea un fluviu curgînd vijelios spre un abis — un nex de violență, dincolo de care totul era ceață și nori.

— Vine Stilgar, îl vesti Chani. Trebuie să te las acum, iubitul meu. Trebuie să-mi fac datoria de Sayyadina și să urmăresc respectarea ritualului, pentru ca adevărul să poată fi relatat fără greș în cronici. Își ridică ochii spre el și pentru moment păru să-și piardă calmul, dar se reculese, adăugă: După ce vei fi trecut cu bine încercarea, o să-ți pregătesc cu mîinile mele o masă bună.

Se întoarse, trecu în spatele lui.

Stilgar se apropia pășind calm pe stratul de nisip-făină, stîrnind nori mici de praf. Privirea de cremene a ochilor săi, cufundați în orbitele întunecate, era ațintită asupra lui Paul. Marginea bărbii negre i se ivea deasupra măștii distraiului, linia dreaptă a obrajilor era ca piatra cioplită de vîntul deșertului.

Într-una din mîini ducea steagul lui Paul — flamura verde și neagră, cu un acvatub legat de vîrfurile prăjinii, flamura care ajunsese deja legendară. Nu fără un dram de mindrie, Paul gîndi: *Nu pot să fac nici cel mai banal lucru fără să creez o nouă legendă. Vor lua aminte cum m-am despărțit de Chani, cum îl voi saluta pe Stilgar... vor observa fiecare mișcare pe care o voi face astăzi. Dacă mor, va fi o legendă. Dacă trăiesc, va fi o legendă. Dar nu trebuie să mor. Dacă mor, nu va rămîne decît legenda și nimic nu va mai putea să împiedice jihadul.*

Stilgar înfipse steagul în nisip, lîngă Paul. Apoi rămase nemișcat, cu brațele atîrnîndu-i de-o parte și de alta a trupului. Ochii albastru-în-albastru continuară să-l privească pe Paul cu aceeași fixitate. Și Paul se gîndi că și peste ochii lui începuse să se aștearnă vîlul albastru al mirodeneiei.

— Ne-au interzis jihadul, rosti solemn Stilgar cuvintele rituale.

Și, așa cum îl învățase Chani, Paul răspunse:

— Cine poate să-i interzică unui fremen dreptul de a merge sau de a călări încotro îi e voia?

— Sînt un naib, zise Stilgar. Nimeni nu mă va captura viu niciodată. Sînt un picior al Trepiedului Morții care-i va nimici pe vrăjmașii noștri.

Tăcură amîndoi.

Paul îi privi pe ceilalți fremeni, răslețiți în spatele lui Stilgar, încremeniți, murmurîndu-și în gînd rugăciunea. Și se gîndi că fremenii erau un popor care trăia pentru a ucide, un popor al cărui trai de zi cu zi nu cunoscuse decît minia și durerea, un popor care nu se gîndise niciodată că ar mai putea exista și altceva — poate doar cu excepția visului pe care li-l inoculase Liet-Kynes, înainte de a-și da sufletul.

— Unde e Domnul ce ne-a călăuzit în deșert? întrebă Stilgar.

— De-a pururi cu noi, psalmodiară fremenii.

Stilgar își îndreptă umerii, veni lîngă Paul și vorbi cu voce joasă:

— Nu uita ce ți-am spus. Să acționezi simplu și direct — fără improvizații fanteziste. Noi călărim făuritorul de la doisprezece ani; tu depășești cu peste șase ani vîrsta asta și nu te-ai născut pentru viața pe care o ducem noi. Nu-i nevoie să impresionezi pe nimeni cu vreo dovadă de curaj. Știm că ești curajos. Tot ce ai de făcut este să chemi făuritorul și să-l încaleci.

— O să țin minte, spuse Paul.

— Așa să faci. Să nu-mi dai de rușine învățăturile.

Stilgar scoase din interiorul mantiei o tijă din plastic, lungă de aproape un metru. Unul dintre capetele tijei era ascuțit. La celălalt capăt era montată o clapetă cu arc.

— Ți-am pregătit chiar eu toboșarul. E un toboșar bun. Ia-l.

Paul apucă toboșarul, simți în palmă suprafața netedă și caldă a plasticului.

— Cîrligele sînt la Shishakli, urmă Stilgar. O să ți le dea înainte de-a te cățăra pe duna de colo. Arată cu mîna spre dreapta. Să chemi un făuritor mare, Usul. Să ne arăți calea.

Paul remarcă tonul vocii lui Stilgar... solemnitatea rituală, dar și îngrijorarea firească a prietenului.

În clipa aceea, soarele se ivi deasupra orizontului. Cerul căpătă brusc nuanța de un albastru-cenusiu, cu tentă argintie, care anunța o zi deosebit de fierbinte și de uscată, chiar și pentru Arrakis.

— E vremea zilei arzătoare, spuse Stilgar și de data aceasta glasul lui avu doar solemnitatea ritualului. Du-te, Usul, și călărește făuritorul. Du-te, să străbați nisipurile ca un conducător de oameni.

Paul își salută steagul, a cărui flamură verde și neagră atârna inertă în aerul nemișcat, din care vântul dimineții pierise, Apoi se întoarse și porni către duna pe care i-o indicase Stilgar – o culme de culoare brună, cu creasta în formă de "S". Restul cetei se puse la rîndul ei în mișcare, în direcție opusă, escaladînd versantul dunei la poalele căreia se aflase tabăra de noapte.

O siluetă solitară, înfășurată în mantie, aștepta la baza dunei: Shishakli, comandant de grupă la fedaykini. Doar ochii i se zăreau între marginea glugii și obrăzar – ochii cu pleoape grele, coborîte.

Cînd Paul ajunse în dreptul lui, Shishakli îi întinse două tije subțiri ca niște bice. Tijele erau lungi de vreun metru și jumătate și aveau cîrlige scînteietoare din plastoțel la capătul flexibil. Capătul opus era mai gros și cu suprafața rugoasă, ca să permită o priză sigură.

Paul le luă pe amîndouă în mîna stîngă, așa cum cerea ritualul.

– Sint propriile mele cîrlige, spuse Shishakli cu glas răgușit. N-au dat greș niciodată.

Paul dădu din cap, păstră o clipă de tăcere, apoi trecu mai departe și începu să suie panta dunei. Cînd ajunse pe creastă, privi înapoi spre cealaltă dună, văzu ceata ghemuindu-se pe vine ca un roi de insecte, într-o singură fluturare de mantii. Era singur acum, avînd în față doar orizontul și întinderea plată și nemișcată a nisipurilor. Stilgar alesese bine duna. Era mai înaltă decît celelalte din jur și oferea astfel un bun punct de observație.

Se aplecă, înfipse toboșarul în versantul expus vîntului, unde nisipul bine tasat avea să asigure bății o intensitate maximă. Apoi ezită, rememorîndu-și lecțiile, recapitulînd mental imperativele de viață și de moarte pe care trebuia să le înfrunte.

În clipa în care va trage declanșatorul, toboșarul își va începe chemările. Undeva, în adîncul nisipurilor, un vierme uriaș – un făuritor – va auzi bătaia și va veni către el. Paul știa ce avea de făcut în clipa în care se va ivi făuritorul. Folosindu-se de tijele flexibile, cu cîrlige la capăt, va putea să se cațere și să călărească pe spinarea înaltă și încovoiată a creaturii. Pentru că atît timp cît marginea frontală a unui segment de inel din trupul viermelui va fi menținută întredeschisă cu ajutorul cîrligelor, lăsînd nisipului abraziv acces liber către țesuturile sensibile din interior, creatura nu se va retrage în adîncuri. Dimpotrivă, își va înălța și-și va răsuci trupul gigantic, ca să-și țină segmentul deschis cît mai departe cu putință de suprafața deșertului.

Sint un călăreț al nisipurilor, își spuse Paul.

Se uită la cîrligele din mîna stîngă, amintindu-și că era suficient să le mute lateral, de-a lungul imensului inel al făuritorului, pentru a sili vietatea să se răsucească și să vireze în direcția în care vroia el. Văzuse cum se făcea lucrul acesta. Fusese învățat să se țină pe spinarea unui vierme, în cursul scurtelor trasee de exercițiu. Dar se puteau parcurge distanțe uriașe. Viermele captiv putea fi călărit pînă ce rămînea imobil, sleit de puteri, pe suprafața deșertului. Atunci trebuia chemat un alt făuritor.

Paul știa că în clipa în care va fi trecut cu bine încercarea aceasta, avea să fie demn pentru călătoria de douăzeci de toboșari – pînă în ținuturile din sud. Avea să obțină dreptul de a se odihni și de a-și reface forțele în sudul îndepărtat, unde se aflau noile plantații de palmieri, noile sietchuri în care fuseseră adăpostite de furia pogromului familiile fremenilor.

Își înălță capul și privi către sud, amintindu-și că făuritorul sălbatic pe care avea să-l cheme din mijlocul ergului era un factor necunoscut, la fel ca și el, care-l chema la încercarea aceasta.

– Să calculezi totul cu grijă cînd se va apropia făuritorul, îi explicase Stilgar. Va trebui să stai destul de aproape ca să-i poți sări în spate cînd trece, dar destul de departe ca să nu te îhghită.

Brusc, Paul trase declanșatorul toboșarului. Mecanismul clapetei prinse să se rotească și bățiile chemării făcură să răsune nisipul: turn... turn... turn...

Își îndreptă spatele, scrută zarea, gîndindu-se la sfatul lui Stilgar:

– Fii atent la semnele care-i vestesc apropierea. Nu uita: făuritorul vine rareori nevăzut la chemarea unui toboșar. Ciulește-ți urechile. Adesea poți să-l auzi înainte de a-l zări.

Apoi își aduse aminte de povețele pe care i le murmurase Chani, în timpul nopții, într-un moment în care o copleșise teama pentru el:

– Cînd o să aștepti în calea făuritorului, să încremenești ca o stană de piatră. Să te faci una cu nisipul și să gîndesti ca nisipul. Să te pitești sub mantie și să te preschimbi într-o fărîmă de dună.

Calm, Paul cercetă orizontul... ascultînd... pîndind ivirea semnelor pe care le învățase.

Îl auzi dinspre sud-est... un șuierat îndepărtat, ca o șoaptă a nisipurilor. Apoi îi zări urma, departe, conturîndu-se în lumina difuză a dimineții. Și își dădu seama că nu mai văzuse niciodată un făuritor atît de mare și nici nu auzise vreodată că ar exista asemenea giganți. Părea să aibă peste trei kilometri lungime, iar valul de nisip pe care-l înălța capul lui era ca un munte, străbătînd dunele.

Așa ceva n-am văzut nici în viziuni, nici în realitate, gîndi. Se ghemui repede în calea monstrului, așteptînd încordat, absorbit cu totul de imperativele clipei.

"Păstrați controlul banilor și al alimentelor. Restul lăsați-l prostimii". Așa vă povățuiește

Împăratul Padişah. Şi vă mai spune, tot el: "Dacă vreţi profituri, trebuie să guvernaţi". Există un adevăr în aceste cuvinte, dar eu mă întreb: "Cine este prostimea şi cine sînt guvernanţii?"

*Fragment din mesajul secret adresat de Muad'Dib Landsraadului şi citat în **Deşteptarea Arrakisului** de prinţesa Irulan.*

Un gând se ivi pe neaşteptate în mintea Jessicai: *Paul urmează să treacă prin încercarea de călăreţ al nisipurilor. Cei din sietch vor să-mi ascundă lucrul acesta, dar sînt sigură că-i așa. Iar Chani a plecat. S-a dus să îndeplinească nu se ştie ce misiune.*

Jessica şedea în camera ei, profitînd de o clipă de răgaz, între două cursuri de noapte. Era o încăpere agreabilă, deşi mai puţin spaţioasă decît aceea pe care o avusese în Sietch Tabr, înainte ca tribul să fi fugit de ameninţarea pogromului. Dar şi aici erau covoare groase pe jos, perne moi, o măsuţă scundă şi comodă pentru cafea, carpete şi draperii colorate care mascau pereţii şi uşile, licurigloburi răspîndind o lumină discretă, galbenă. La fel, şi aici domnea mirosul acru, pătrunzător, caracteristic sietchurilor fremene -mirosul pe care ajunsese să-l asocieze cu sentimentul securităţii.

Ştia însă că sentimentul acesta nu va reuşi niciodată să-i alunge celălalt sentiment — sentimentul că se afla într-o lume străină. Lumea aspră, pe care încercau s-o ascundă draperiile şi covoarele.

Sunete înfundate răzbătură în interiorul camerei — zornăituri, bătăi de tobă şi de palme. Se celebra o naştere... Subiay era probabil cea care născuse. Ei i se apropiase sorocul. Oricum, ştia că avea să vadă pruncul destul de curînd — un îngeruş cu ochii albaştri, adus Cucernicei Maici spre binecuvîntare. Şi mai ştia şi că fiica ei, Alia, care asista la ritual, avea să-i relateze tot ce văzuse şi auzise.

Îşi dădu seama că mai era încă timp, pînă la ora rugăciunii nocturne pentru morţi. Nimeni n-ar fi început celebrarea unei naşteri în preajma ceasului la care avea loc ceremonia de doliu în memoria celor ce căzuseră victime vînturilor de sclavi de pe Poritrin, Bela Tegeuse, Rossak şi Harmonthep.

Jessica oftă. Era conştientă că încerca iarăşi să-şi abată gîndurile de la primejdiile pe care le înfrunta, zi de zi, fiul ei — puţurile-capcane cu ţepele lor otrăvite, raidurile Harkonnenilor (deşi acestea se mai răriseră de cîad fremenii, graţie noilor arme introduse de Paul, luaseră tributuri usturătoare în aeronave şi mercenari) şi pericolele naturale ale desertului: făuritorii, setea, hăurile de praf...

Se gîndi să ceară puţină cafea şi, odată cu gîndul acesta, în mintea ei reînvie obsesia paradoxului din modul de viaţă al fremenilor: cît de bine trăiau în aceste caverne-sietchuri, în comparaţie cu pyonii din grabene, şi totuşi cît de mult sufereau în hajrul lor prin deşert — suferinţe mai crîncene decît oricare dintre cele pe care le îndurau serbii Harkonnenilor.

O mină întunecată apăru brusc dintre draperiile de lingă ea, depuse o ceaşcă pe masă şi se retrase. În cameră se răspîndi aroma cafelei de mirodenie.

Ofrandă de la celebrarea naşterii, gîndi Jessica,.

Luă ceaşca şi sorbi încet, zimbînd în sinea ei. *În care altă societate din universul nostru, se întrebă, o persoană cu rangul meu ar putea să accepte şi să bea fără teamă băutura oferită de o mină necunoscută? E-adevărat că, acum, pot neutraliza efectul oricărei otrăvi, înainte de-a apuca să-mi facă vreun rău, dar cea care mi-a oferit ceaşca nu ştie asta.*

Cafeaua era fiebinte şi delicioasă. Îi simţi efectul reconfortant în valul de energie care o învioră.

Şi se întrebă, din nou, în care altă societate i s-ar fi respectat într-un mod atît de firesc tihna şi dorinţa de singurătate. Unde altundeva i s-ar fi înmînat un dar, în cei mai desăvîrşit şi modest anonim? Darul acesta îi fusese oferit cu dragoste şi respect... şi cu o fărîmă — doar o fărîmă — de teamă.

Apoi îi atrase atenţia un alt aspect: se gîndise doar la cafea şi aceasta şi apăruse. Ştia că nu era telepatie, ci tau, unitatea comunităţii sietchului — compensaţia naturală a otrăvii subtile pe care o absorbeau cu toţii în hrana suprasaturată de mirodenie. Dar marea masă a oamenilor nu putea spera să dobîndească vreodată cunoaşterea pe care i-o revelase ei "sămînţa" de mirodenie. Fremenii nu aveau educaţia şi pregătirea necesară. Minţile lor respingeau ceea ce nu puteau recunoaşte, ceea ce nu puteau înţelege. Uneori, însă, simţeau şi reacţionau ca un organism unic.

Numai că nu-şi puneau niciodată problema acestor coincidenţe.

Paul va face faţă încercării? se întrebă brusc. *E capabil, dar un accident îi poate veni de hac şi celui mai bun dintre cei buni.*

Aşteptare.

Apăsarea e cauza, gîndi. Nu putem aştepta decît o bucată de vreme. Apoi aşteptarea devine apăsătoare şi ne copleşeşte.

Vieţile lor erau impregnate de aşteptări.

Sîntem aici de peste doi ani şi mai avem de aşteptat cel puţin de două ori pe-atît, pînă ce vom putea măcar spera să ne gîndim la încercarea de a smulge Arrakisul din ghearele guvernatorului Harkonnen — blestematul Mudir Nahya, Rabban Bestia.

— Cucernică Maică?

Vocea se auzise din spatele draperiilor de la intrare şi o recunoscuse: Harah, cealaltă femeie din

menajul lui Paul.

— Intră, Harah.

Draperiile se separară și Harah păru să alunece printre ele. Purta sandale de sietch și o robă portocalie, fără mîneci. Părul ei negru era despărțit cu cărare pe mijloc și strîns la spate, ca elitrele netede și lucioase ale unei insecte. O expresie posomorită îi întuneca fața ascuțită, de pasăre răpitoare.

În urma ei apăru Alia, fetița de doi ani a Jessicai.

Privindu-și fiica, Jessica fu frapată ca și-n alte dați, de înfățișarea ei. Alia semăna leit cu Paul la doi ani. Aceiași ochi mari și gravi, același păr negru, aceeași linie fermă a gurii. Existau însă și deosebiri... Subtile. Deosebirile acestea erau cele care provocau neliniștea majorității adulților în legătură cu Alia. Impresia de calm și de conștiință de sine a fetiței contrasta în mod straniu cu înfățișarea ei de copil abia trecut de vîrsta prunciei. Oamenii se întorceau șocați cînd o auzeau rizînd la vreo glumă voalată, cu conotații sexuale. Sau se pomeneau trăgînd cu urechea la vorba ei, pe jumătate peltică, din cauza palatului încă neformat, ascultînd remarci a căror înțelepciune și experiență de viață erau inimaginabile la un copil de doi ani.

Cu un suspin de exasperare, Harah se așeză pe o pernă, se uită încruntată la fetiță.

Jessica îi făcu semn fiicei sale.

— Alia!

Copila se apropie și se așeză lingă mama ei. Apoi o prinse de mînă și contactul cîrniei restabili imediat percepția mutuală pe care mama și fiica o cunoscuseră încă dinaintea nașterii celei din urmă. Nu era o împărtășire a gîndurilor (deși se întîmpla și acest lucru, dacă se atingeau cînd, în cursul unei ceremonii, Jessica transforma otrava din mirodenie), ci un fenomen mult mai complex — recunoașterea instantanee a unei alte scînteii vii, senzația acută și zguduitoare a unei comuniuni de conștiință, care le contopea într-o singură unitate afectivă.

Arborînd demnitatea solemnă cu care trebuia să se poarte un membru al casei fiului ei, Jessica spuse:

— Subakh-ul kuhar, Harah. Noaptea te-a găsit bine sănătoasă?

Femeia răspunse formulei tradiționale:

— Subakh-ul nar. Sint bine sănătoasă.

Rostise cuvintele aproape fără intonație. Apoi oftă iar. Jessica percepu amuzamentul Aliei.

— Ghanima fratelui meu e supărată pe mine, zise fetița, cu glasul ei subțire și pe jumătate peltic.

Jessica remarcă termenul cu care o numise pe Harah: ghanima. Subtilitățile graiului fremen confereau acestui cuvînt sensul de "ceva dobîndit în luptă", dar cu subînțelesul că acel "ceva" nu-și mai avea rostul inițial, că era doar un ornament — ca un vîrf de lance agățat spre a menține dreaptă o draperie.

Harah îi aruncă Aliei o privire severă.

— Nu încerca să mă insultîi, copilă, îmi cunosc locul.

— Ce-ai mai făcut iară, Alia? întrebă Jessica.

Harah răspunse minioasă:

— Nu numai c-a refuzat să se joace cu ceilalți copii, dar a găsit de cuviință să-și vîre nasul în...

— M-am ascuns în spatele draperiilor și m-am uitat cum s-a născut copilul Subiayei, o întrerupse Alia. Băiat. Țipa-ntruna. Halal plămîni! m-am gîndit. După ce-a țipat destul...

— Alia a ieșit de după perdele și l-a atins, îi luă vorba din gură Harah. Iar copilul s-a oprit din țipat. Toată lumea știe că orice prunc născut în sietch trebuie lăsat să țipe cît vrea, pentru că mai tîrziu, în hajr, n-ar mai putea s-o facă fără să ne dea de gol.

— A țipat destul, zise Alia. Iar eu n-m vrut decît să-i simt scînteia, viața din el. Atîta tot. Băiatul m-a simțit și n-a mai țipat.

— În schimb, întîmplarea a dat iarăși prilej de vorbe, ripostă Harah.

— Băiatul Subiayei e sănătos? întrebă Jessica. Observase că Harah era prea tulburată și nu-și dădea seama care era motivul.

— Pe cît de sănătos și-ar putea dori o mamă, răspunse Harah. Femeile știu că Alia nu i-a făcut nici un rău. N-au nimic cu faptul că l-a atins. Copilul s-a liniștit imediat și-a adormit fericit. Dar e vorba de...

— De straniețea fiicei mele, zise Jessica. De asta-i vorba, nu? De faptul că spune lucruri care depășesc înțelegerea anilor ei. Lucruri pe care n-ar avea de unde să le știe un copil de vîrsta ei... Lucruri din trecut.

— De unde să știe ea cum arăta un copil născut pe Bela Tegeuse? exclamă Harah.

— Dar e adevărat! protestă Alia. Băiatul Subiayei seamănă leit cu fiul născut de Mitha înaintea exodului.

— Alia! rosti Jessica. Ți-am mai atras atenția.

— Mamă, dar l-am văzut. E adevărat și...

Jessica își scutură capul, observînd agitația Harahei. *Ce-am adus pe lume?* se întrebă. *Un copil care știa, încă de cînd s-a născut, tot ce știam eu... mai mult chiar: tot ce-i dezvăluiseră în coridoarele trecutului*

Cucernicele Maici din mine.

— Nu-i vorba numai de ceea ce spune, zise Harah. Ci și de ceea ce face. De exerciții... De felul în care stă și privește o piatră, miscându-și doar un mușchi de la baza nasului, sau vârful unui deget, sau...

— Asa-i antrenamentul Bene Gesserit, o întrerupse Jessica. Știi bine asta, Harah. Sau vrei să-i refuz fucei mele moștenirea ce i se cuvine?

— Cucernică Maică, știi că pentru mine lucrurile astea n-au nici o importanță. Dar oamenii vorbesc. Iar eu simt primejdia din șoaptele lor. Ei spun că fiica ta e un demon, că ceilalți copii nu vor să se joace cu ea, că...

— Alia are prea puține în comun cu copiii ceilalți, spuse Jessica. Nu-i demon, nu-i decît...

— Știu că nu-i!

Jessica fu surprinsă de tonul vehement al femeii, se uită la Alia. Fetița părea cufundată în gânduri, dar iradia un fel de... așteptare. Jessica își întoarse ochii spre Harah.

— Faci parte din familia fiului meu, spuse ea. Recunosc și respect lucrul acesta. (Alia se foi ușor lângă ea.) Vorbește deschis. Spune-mi ce te frământă.

— N-am să mai fac parte mult timp din familia fiului tău, zise Harah. Dacă am așteptat pînă acum, am făcut-o numai de dragul fiilor, mei — ca să aibă parte și ei de educația specială a copiilor lui Usul. E tot ce-am putut să le ofer, știut fiind că nu împart patul cu fiul tău.

Din nou, Alia tresări — pe jumătate adormită, caldă. Jessica spuse:

— Ai fi fost o tovarășă bună pentru fiul meu.

Și cum vechile gânduri nu o părăseau niciodată, adăugă în sinea ei: *Tovarășă... dar nu soție*. Apoi se gândi cu strîngere de inimă la ceea ce se spunea în sietch despre legătura dintre fiul ei și Chani: că va deveni o legătură permanentă, o căsnicie.

Chani mi-e dragă, gândi ea. Dar dragostea trebuia să se plece în fața imperativelor aristocratice. Alianțele nobililor aveau alte considerente la bază...

— Crezi că nu știi ce planuri ai în legătură cu fiul tău? întrebă Harah.

— Despre ce vorbești?

— Vrei să reunești toate triburile sub conducerea *Lui*.

— Și ce vezi rău în asta?

— Văd pericolul care-l pîndește... Iar Alia face parte și ea din pericolul ăsta.

Alia se cuibări mai aproape de mama ei. Apoi își deschise ochii și o privi lung pe Harah.

— V-am observat deseori pe voi două, reluă Harah. Am văzut felul în care vă atingeți. Iar despre Alia pot spune că este ca și carne din carnea mea — pentru că-i sora celui care mi-e ca un frate. Am îngrijit-o și-am ocrotit-o de cînd era în fașă, din vremurile cînd ne-a alungat razzia. Am observat multe lucruri la ea.

Jessica dădu încet din cap. Simți tulburarea crescîndă a Aliei.

— Știi la ce mă refer, continuă Harah. Alia înțelegea întotdeauna, de prima dată, tot ce i se spunea. Cînd a mai existat vreun copil care să cunoască disciplina apei de la o vîrstă atît de fragedă? Sau ale cărui prime vorbe adresate doicii sale să fie: "Te iubesc, Harah".

O privi cu ochi ficși pe Alia.

— De ce crezi că-i accept insultele? Pentru că știu că nu le spune cu ură.

— Da, știu și eu să judec, Cucernică Maică, zise Harah. Puteam fi și eu Sayyadina. Am văzut ce-am văzut.

— Harah... începu Jessica, apoi ridică din umeri. Nu știu ce să-ți spun.

Și se pomeni ea însăși surprinsă, deoarece era chiar așa.

Alia se mișcă, își îndreptă umerii. Jessica percepu sfîrsitul așteptării și apariția unui sentiment nou — un amestec de fermitate și tristețe.

— Am făcut o greșală, spuse Alia. Acum avem nevoie de Harah.

— Totul s-a întîmplat la Ceremonia Sămînței, Cucernică Maică, spuse Harah. Ai preschimbat Apa Vieții... iar Alia se afla în pîntecele tău.

Avem nevoie de Harah? se întrebă Jessica.

— Ce-ar putea face Harah? îi întoarse Jessica întrebarea.

— Știe ea, răspunse Alia.

— O să le spun adevărul, zise Harah.

Chipul ei păru deodată îmbătrînit și trist. Se încruntă. Pielea măslinie i se încreți, schimbîndu-i ca printr-o vrajă trăsăturile feței.

— O să le spun că Alia s-a prefăcut doar a fi copil, urmă ea, că n-a fost niciodată doar un copil.

Alia își scutură capul. Pe obraji i se rostogoliră lacrimi și Jessica resimți durerea fiicei ei ca și cînd ar fi fost propria ei durere,

— Știu că-s un monstru, șopti Alia.

Rostită de glasul de copil, concluzia de adult păru o afirmație cumplită.

— Nu ești monstru! șuieră Harah. Cine-a ndrăznit să spună că ești monstru?

Jessica fu surprinsă de ferocitatea notei ocrotitoare din vocea femeii. Apoi își dădu seama că Alia avusese dreptate — aveau nevoie de Harah. Tribul avea s-o înțeleagă pe Harah. Avea să-i înțeleagă deopotrivă cuvintele și sentimentele... căci era limpede că Harah o iubea pe Alia ca pe propriul ei copil.

— Cine-a spus asta? repetă Harah.

— Nimeni.

Alia își șterse lacrimile cu un colț din abaua Jessicăi, apoi netezi cu palma postavul boțit.

— Atunci să nu mai spui niciodată așa ceva, se răsti Harah.

— Bine, Harah.

— Așa. Și-acum spune-mi cum a fost, ca să le pot vorbi oamenilor. Povestește-mi ce ți s-a întâmplat.

Alia înghiți, își ridică ochii spre mama ei. Jessica dădu din cap.

— Într-o zi, începu Alia, m-am trezit. Era ca și când m-as fi trezit din somn, numai că nu-mi aminteam să mă fi culcat. Mă aflam într-un loc cald, cufundat în întuneric. Și mi-era frică.

Ascultînd vorba peltică a fiicei sale, Jessica revăzu cu ochii minții caverna cea mare din Sietch Tabr.

— Mi-era frică, repetă Alia. Am vrut să fug, dar n-aveam unde să fug. Apoi am văzut o scînteie...

adică... n-aș putea spune c-am văzut-o. Scînteia era pur și simplu cu mine. I-am perceput sentimentele... mă liniștea, mă mîngîia, îmi spunea că totul va fi bine. Era mama mea.

Harah se frecă la ochi, îi zîmbi încurajator Aliei. Dar ochii fremenei scăpărau atît de sălbatic, atît de intens, încît s-ar fi zis că încercau să *audă* spusele Aliei.

Iar Jessica gîndi: *De fapt, ce știm noi despre felul în care gîndește una ca ea... cu experiența ei unică, cu educația ei și cu tradiția poporului ei!*

— Tocmai cînd mă liniștisem și mă simțeam în siguranță, reluă Alia, mi s-a adăugat altă scînteie... și totul s-a petrecut deodată. Cealaltă scînteie era bătrîna Cucernică Maică. Ea și... mama mea făceau schimb de vieți... Total... Iar eu eram cu ele, vedeam totul... toate. Apoi s-a terminat. Și eu eram ele, și celelalte, și eu însămi... numai că mi-a trebuit mult timp ca să mă regăsesc pe mine însămi. Eram atîtea altele...

— A fost o cruzime, rosti Jessica. Nici o ființă n-ar trebui să se trezească la viață în felul acesta — să sufere din prima clipă impactul unei asemenea conștiințe. E o adevărată minune că ai putut să accepți ceea ce ți s-a întâmplat.

— N-aveam de ales! zise Alia. Nu știam să-mi resping sau să-mi ascund conștiința... nu știam să mi-o izolez... Totul s-a întâmplat de la sine... Totul...

— Noi n-am știut, murmură Harah. Atunci cînd i-am dat mamei tale Apa, ca s-o preschimbe, n-am știut că te aflai în pîntecele ei.

— Nu fi mîhnită, Harah, spuse Alia. Nici eu n-am de ce să mă plîng. De fapt, ar trebui să fiu fericită: sînt Cucernică Maică. Tribul are două Cucernici...

Tăcu brusc, își înclină capul, ascultă.

Harah o privi nedumerită, apoi se uită la Jessica.

— Nu știai? întrebă Jessica.

— Ssst! făcu Alia.

O incantație ritmică, îndepărtată, ajunse la ele prin draperiile care le despărțeau de coridoarele sietchului. Sunetele se amplificară, deveniră distincte: "Ya! Ya! Yawm! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah! Ya! Ya! Yawm! Mu zein, Wallah!"

Procesiunea trecu prin fața ușii exterioare și vocile răsunară puternice, umplînd camera. Apoi, încetul cu încetul, scăzură, se transformată în murmur.

Cu glas pătruns de tristețe, Jessica rosti cuvintele introductive ale ritualului:

— Era-n aprilie și era Ramadhan pe Bela Tegeuse.

— Familia mea se odihnea în curtea casei, rosti Harah, și în aer plutea boarea umedă a stropilor pe care-i împrosca fîntîna. Era în curte un portygul rotat, cu frunze verzi, întunecate. Și mai era un coș umplut cu bunătați: mish-mish, și baklawale, și ulcele cu liban. Era pace în grădinile noastre, turmele noastre pășteau liniștite... Pacea domnea pretutindeni.

— Am trăit fericiți, pînă cînd au venit năvălitorii, spuse Alia.

— Singele ne-a înghețat în vine la strigătele prietenilor noștri, spuse Jessica. Și simți iureșul amintirilor din noianul de trecuturi care sălășluiau în ea.

— "La, la, la!" țipau femeile, spuse Harah.

— Năvălitorii s-au ivit din mushtamal, s-au năpustit asupra noastră cu jungherele înroșite de singele bărbaților noștri, spuse Jessica.

Tăcură toate trei, așa cum se tăcea în clipa aceea în toate locuințele sietchului. Era tăcerea aducerii aminte și-a reîmprospătării suferințelor în cugetele tuturor.

Brusc, Harah rosti formula de încheiere a ritualului, dînd cuvintelor o rezonanță mai dură decît oricînd:

— Nu vom ierta niciodată și nu vom uita niciodată!

În liniștea care urmă cuvintelor ei, auziră șușoteli, foșnet de mantii. Jessica simțea că cineva se

oprise în spatele draperiilor de la intrare.

— Cucernică Maică?

Jessica recunoscu vocea: Tharthar, una dintre soțiile lui Stilgar.

— Ce este, Tharthar?

— Vești rele, Cucernică Maică.

Jessica simți ca un junghi în inimă, nu-și putu împiedica geamătul:

— Paul...

Tharthar dădu la o parte draperiile, intră în cameră. În spatele ei, se zăriră pentru o clipă mai multe siluete drapate. Apoi draperiile căzură la loc și Jessica se uită la femeia care intrase. Tharthar era scundă și negricioasă. Purta o robă neagră cu desene roșii. Deasupra nasului subțire, cu nări dilatate și marcate de bătăturile filt-cepurilor, ochii ei complet albaștri priveau imobili.

— Ce-i? întrebă Jessica.

— Vești dinspre nisipuri, răspuse Tharthar. Usul va trece prin încercarea făuritorului... astăzi.

Tinerii sînt convinși că nu va da greș și că-nainte de apusul soarelui va fi călăreț al nisipurilor. Cei de-aici se-adună pentru o razzia. Vor să pornească spre nord și să i se alăture lui Usul. Spun că de îndată ce vor ajunge la el, vor da glas voinței lor. Spun că-i vor cere lui Usul să-l provoace la luptă pe Stilgar și să preia el conducerea triburilor.

Adunatul apei, plantarea dunelor, schimbarea lumii lor, încet, dar sigur... sînt lucruri care nu-i mai mulțumesc acum, zgîndi Jessica. Incursiunile scurte, raidurile sigure nu le mai ajung... acum, după ce i-am instruit noi, Paul și cu mine. Își simt puterea. Vor să se bată, vor să lupte.

Tharthar se lăsă de pe-un picior pe altul, își drese glasul.

Știm că trebuie să fim prudenți, că trebuie să așteptăm, gîndi Jessica. Dar tocmai asta ne roade mai mult decît orice. Pentru că știm și răul pe care ni l-ar putea face o așteptare prea îndelungată. Așteptînd prea mult... ne-am putea uita țelul.

— Tinerii spun că dacă Usul nu-l provoacă pe Stilgar, înseamnă că se teme de el, zise Tharthar și-și plecă ochii.

— Așa va să zică, murmură Jessica. Și gîndi: *Știam că se va ajunge la asta. Știa și Stilgar.*

Din nou, Tharthar își drese glasul, rosti:

— Pină și fratele meu, Shoab, spune același lucru. Nu-l vor lăsa pe Usul să aleagă altă cale.

Așadar, a sosit momentul, gîndi Jessica. Iar Paul va trebui să se descurce singur. Cucernica Maică n-are dreptul să intervină în problema succesiunii.

Alia își retrase mîna din mîinile mamei sale. Spuse:

— O să mă duc cu Tharthar să-i sondez pe tineri. Poate că există totuși o altă cale.

Jessica rămase cu privirea ațintită la Tharthar, dar i se adresă

— Bine. Du-te... și dă-mi de știre, cît mai degrabă, despre ce-ai aflat.

— Noi nu vrem duelul ăsta, Cucernică Maică, spuse Tharthar.

— Nici noi, zise Jessica. Tribul are nevoie de *toată* puterea sa. O privi repede pe Harah. Te duci cu ele? Dar Harah răspuse întrebării nerostite:

— Tharthar nu va îngădui nimănui să-i facă vreun rău Aliei. Tharthar știe că în curînd vom fi surori-soții și că vom împărți același bărbat. Am stat de vorbă amîndouă.

O privi pe soția lui Stilgar, apoi pe Jessica, adăugă:

— Tharthar și cu mine avem o înțelegere.

Tharthar întinse mîna spre Alia, spuse:

— Să ne grăbim. Tinerii se pregătesc deja de plecare.

Ieșiră printre draperii, mîna în mîna, femeie și copil. Dar copilul părea să o conducă pe femeie.

— Dacă Paul-Muad'Dib l-ar învinge pe Stilgar, tribul n-ar avea nimic de cîștigat, spuse Harah. E drept c-așa s-au succedat dintotdeauna conducătorii, dar vremurile s-au schimbat.

— Vremurile s-au schimbat și pentru tine, observă Jessica.

— Doar nu crezi că mă-ndoiesc de rezultatul luptei, învingătorul n-ar putea fi decît Usul.

— Asta am și vrut să spun.

— A, crezi că mă las influențată de sentimentele mele personale... Harah își scutură capul și acverigile de la gîtul ei zăngăniră. Te-nșeli amarnic. Poate crezi că regret faptul de a nu fi fost *eu* aleasa lui Usul.

Poate crezi că sînt geloasă pe Chani.

— Judecă singură, replică Jessica.

— Mi-e milă de Chani.

Jessica înlemni.

— Ce vrei să spui?

— Știu ce gîndești tu despre Chani. Socoti că n-ar fi o soție potrivită pentru fiul tău.

Jessica se destinse, se lăsă pe spate, între perne. Dădu din umeri.

— Poate.

— Și s-ar putea să ai dreptate, zise Harah. Iar dacă ai, s-ar putea să-ți descoperi un aliat neașteptat

chiar în persoana lui Chani. Și ea ar fi în stare să facă orice pentru binele *Lui*.

Jessica își înghiți nodul din gît.

— Chani mi-e dragă, spuse. Dar ea n-ar putea să...

— Tare-s murdare covoarele astea, o întrerupse Harah. Își plimbă ochii pe deasupra podelei, evitînd privirea Jessicai. Umblă o grămadă de lume pe-aici. Ar trebui să le dai mai des la curățat.

Nici o religie ortodoxă nu poate evita interferența politicii. Lupta pentru putere impregnează educarea, formarea și disciplinarea oricărei comunități ortodoxe. Din cauza acestei presiuni, conducătorii unei asemenea comunități ajung, în mod inevitabil, la aceeași mare dilemă interioară: să cedeze unui oportunism total, pentru a-și putea menține puterea, sau să riște sacrificiul de sine, pentru a se conforma eticii ortodoxe?

Fragment din Muad'Dib: Controversele religioase de prințesa Irulan.

Ghemuit pe nisip, Paul aștepta apropierea giganticului făuritor. *Nu trebuie să aștept ca un traficant, tremurînd de nerăbdare, își aminti. Trebuie să mă confund cu deșertul.*

Creatura se afla acum doar la cîteva minute de el, făcînd să vibreze văzduhul dimineții cu șuierul frecării de nisipul prin care înainta. În caverna circulară a gurii, colții săi păreau petalele unei flori enorme. Mirosul de miros de miros pe care îl emana umplea aerul.

Paul nu mai simțea strînsoarea distraiului și nu era decît vag conștient de prezența filt-cepurilor și-a obrăzarului. Nu se mai gîndea la nimic altceva decît la învățăturile lui Stilgar, la orele istovitoare petrecute pe întinsul nisipurilor.

"— La ce distanță de raza făuritorului trebuie să aștepti dacă te afli pe nisip granulos?

— La distanța pe care o află adăugînd o jumătate de metru pentru fiecare metru din diametrul făuritorului.

— Corect. De ce?

— Ca să evit vîrtejul provocat de trecerea sa, dar să-mi rămînă timp să-l ajung și să-l incalez.

— Pînă acum ai călărit doar făuritori mici, crescuți pentru sămînță și pentru Apa Vieții. La vremea încercării însă, va trebui să chemi un făuritor sălbatic, un bătrîn al deșertului. Și va trebui să-i arăți respectul cuvenit."

Bătaia cavernoasă a toboșarului se pierdu în șuieratul viermelui. Paul inspiră adînc, simți răzbătînd prin filtre mirosul amar, mineral, al nisipului.

Făuritorul sălbatic, bătrînul deșertului, se înalță deodată chiar înaintea lui. Segmentele anterioare împingeau un val de nisip care se ridica pînă la genunchii lui Paul.

Înalță-te, monstrule drag, gîndi el. Sus cu tine! Mi-ai auzit chemarea. Hai, înalță-te! Înalță-te!

Valul îl ridică. Volbura prafului de la suprafața îl învălu. Se sprijini bine în tălpi. În fața sa, nu mai vedea acum decît un zid curb de nisip — o stîncă segmentată, brăzdată de șanțurile adînci ale inelelor.

Își înalță cîrligele, privi în lungul lor, își înclină rapid trupul. Simți vîrfurile cîrligelor mușcînd și trase. Făcu un salt scurt, se propti cu tălpile în zid, se lăsă într-o parte, cu mîinile încleștate pe mîinerele cîrligelor. Acesta era momentul decisiv al încercării: dacă împlîntase corect cîrligele în marginea anterioară a inelului, deschizîndu-l, viermele n-avea să se rostogolească pe partea lui și să-l strivească.

Viermele încetini. Trecu peste toboșar și toboșarul amuți, încet, începu să se răsucească lateral... Sus, și mai sus... Trebuia să ridice cîrligele supărătoare cît mai sus cu puțință, cît mai departe de nisipul care amenința țesutul sensibil din interiorul segmentului.

Paul se pomeni deodată stînd în picioare, cu trupul arcuit, pe spinarea viermelui. Îl cuprinse un sentiment de triumf, de exaltare — se simțea ca un împărat care-și contemplă imperiul. Își înăbuși cu greu dorința năvalnică de a se zbungui, de a manevra viermele, de a-și demonstra superioritatea asupra creaturii de sub picioarele lui.

Și înțelese atunci de ce Stilgar îl pusese în gardă, vorbindu-i despre tinerii nesăbuiți care țopăiau pe spinarea monstrului și-și făceau de cap, stînd în mîini sau scoțînd ambele cîrlige deodată și înfingîndu-le în alte segmente, pînă ce viermele îi azvîrlea de pe el și-i strivea fără milă.

Lăsînd unul din cîrlige la locul lui, Paul îl scoase pe celălalt și-l înfipse ceva mai jos. Cînd socoti că al doilea cîrlig se prinsese bine, îl încercă, apoi mută mai jos primul cîrlig, coborînd lateral, pas cu pas. Făuritorul se răsuci și, răsucîndu-se, se întoarse, apropiîndu-se de limba de nisip-frînă de la poalele dunei unde așteptau fremenii.

Paul îi văzu ridicîndu-se, ajutîndu-se de cîrlige pentru a se cățăra, dar ferîndu-se să atingă marginile sensibile ale inelelor pînă ce nu ajungeau deasupra. În mai puțin de-un minut se aflau cu toții înșirați pe trei rînduri în spatele lui, proptiți în cîrlige.

Stilgar înainta printre rînduri, verifică poziția cîrligelor lui Paul, îi privi lung chipul surîzător.

— Ai reușit, nu? întrebă Stilgar, strigînd ca să acopere șuierul viermelui. Asta gîndești, nu? C-ai reușit. Chipul i se întunecă. Ei, atunci află de la mine că te-ai descurcat cum nu se poate mai prost. Cunosoc destui ținci de doispe ani care ți-ar putea da lecții. În stînga locului unde ai așteptat era o tobă de nisip. Dacă viermelui i-ar fi cășunat s-o ia într-acolo, n-ai mai fi avut unde să te retragi.

Zîmbetul de pe buzele lui Paul pieri.

— Am văzut toba, răspuse.

— Atunci de ce n-ai semnalizat unuia dintre noi să te secundeze? Aveai dreptul s-o faci, chiar și în condițiile încercării.

Paul înghiți în sec, își întoarse fața în vîntul stîrnit de iureșul viermelui.

— Nu-ți place că-ți reproșez asta acum, reluă Stilgar. Dar e datoria mea s-o fac. Pentru că mă gîndesc ce-ar însemna pierderea ta pentru trib. Dacă te-ai fi poticnit în toba aia de nisip, făuritorul s-ar fi năpustit drept spre tine.

În ciuda furiei care clocotea în el, Paul își dădea seama că Stilgar avea dreptate. Îi trebui un minut întreg și toată forța antrenamentului Bene Gesserit, ca să se calmeze.

— Îmi pare rău, spuse. N-o să se mai întîmple.

— Cînd vezi că ești într-o situație dificilă, cere întotdeauna ca cineva să te secundeze în cazul că nu reușești să încaleci făuritorul, spuse Stilgar. Ține minte: lucrăm împreună! Toți! Numai așa putem fi siguri, împreună, da?

Îl înghionti ușor pe Paul.

— Împreună, incuviință Paul.

— Așa, rosti Stilgar cu voce aspră. Și-acum, arată-mi că știi cum se mîină un făuritor. De care parte ne aflăm?

Paul privi suprafața solzoasă a inelului pe care stăteau, observă aspectul și mărimea solzilor, care erau mai lați în dreapta și mai înguști în stînga. Știa că fiecare vierme are felul lui caracteristic de a se deplasa, ridicîndu-și mai frecvent una din laturi. Cu cît era mai bătrîn, cu atît caracteristica aceasta se accentua. Solzii de dedesubt se lăteau, se îngroșau, se slefuiau. La un vierme uriaș, puteai recunoaște solzii spinali și numai după mărime.

Mutînd cîrligele, Paul începu să se deplaseze spre stînga. Făcu semn călăreților din spate să deschidă segmentele lateral, ca să silească viermele să-și mențină direcția în timpul răsucirii. Cînd îl întoarse așa cum vroia, postă doi cîrmaci în față.

Apoi dădu glas strigătului tradițional:

— Ach, haiiiii — yoh!

Cîrmaciul din stînga deschise un segment de inel de pe latura sa.

Într-un cerc maiestuos, făuritorul viră spre stînga, pentru a-și proteja segmentul deschis. După ce descrie un arc de 180 de grade, ajungînd cu fața înapoi către sud, Paul strigă:

— Geyrat!

Cîrmaciul scoase cîrligele. Făuritorul își continuă alunecarea în linie dreaptă.

— Foarte bine, Paul-Muad'Dib, spuse Stilgar. Cu ceva practică, poate c-ai să ajungi călăreț al nisipurilor.

Paul se încruntă, gîndi: *Cine a-ncălecat primul?*

Dar, în aceeași clipă auzi în spate hohotele de rîs ale fremenilor. Apoi ceata începu să scandeze spre cer numele lui:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Și, de departe, dinspre partea dinapoi a viermelui, Paul auzi bătaia pintenarilor, care pisau segmentele cozii. Viermele luă viteză. Mantiile începură să filfiie în vînt. Șuieratul abraziv al alunecării crescuse.

Paul își întoarse capul către oamenii din spatele lui, recunoscînd printre ei chipul lui Chani.

Continuînd s-o privească, îi spuse lui Stilgar:

— Ei, Stil, sînt sau nu călăreț al nisipurilor?

— Hal yawm! Astăzi ești călăreț al nisipurilor.

— Atunci sînt liber să aleg ce destinație vreau?

— Așa e datina.

— Acum sînt fremen. Un fremen născut astăzi, aici, în ergul Habbanya. Pînă astăzi n-am cunoscut viața. Pînă astăzi n-am fost decît un copil.

— Nu chiar copil, replică Stilgar. Își strînse un colț al glugii, pe care, i-l biciuia vîntul.

— Dar exista un dop care-mi astupa lumea și-acum dopul acela nu mai există.

— Nu mai există, incuviință grav Stilgar.

— Vreau să mergem spre sud, Stilgar. Cale de douăzeci de toboșari. Vreau să văd țînutul pe care-l făurim noi, țînutul pe care nu l-am văzut decît prin ochii altora.

Și vreau să-mi văd fiul și familia, gîndi. Am nevoie de un răgaz ca să cuget la viitorul care în mîntea mea este trecut. Se apropie furtuna și dacă nu voi fi acolo unde aș putea încă s-o stăvîlesc, se va dezlănțui

și nimic n-o va mai opri.

Stilgar îl privi lung, iscoditor, în timp ce Paul continuă să se uite la Chani, observând expresia de interes ce i se întipărise pe chip. Remarcă și freamățul cu care ceata reacționase la cuvintele lui.

— Oamenii ard de nerăbdare să atace împreună cu tine dolinele Harkonnenilor, spuse Stilgar. Dolinele nu-s decît cale de-un toboșar de-aici.

— Fedaykinii s-au bătut deja cu mine alături, replică Paul. Și se vor bate și mai departe, pînă ce nici un Harkonnen nu va mai respira aerul Arrakisului.

Stilgar rămase cu privirea ațintită la el și Paul înțelese că fremenul vedea momentul acesta prin prisma modului în care el însuși ajunsese căpetenia sietchului Tabr și mai apoi, după moartea lui Liet-Kynes, în fruntea Sfatului Conducătorilor.

Cunoaște și el starea de spirit a tineretului, gîndi Paul.

— Dorești convocarea unei Adunări a Conducătorilor? întrebă Stilgar.

Tinerilor din ceată le scînteiară ochii. Se balansau în goana viermelui, așteptînd. Dar Paul observă și agitația lui Chani, privirea alergînd neliniștită de la Stilgar, care era unchiul ei, la Paul-Muad'Dib, care era iubitul ei.

— N-ai să ghicești ce doresc eu, răspunse Paul.

Și gîndi: *Nu pot da înapoi. Trebuie să-mi păstrez autoritatea în fața oamenilor.*

— Ești mudirul cursei de astăzi, zise Stilgar. Și adăugă cu răceală, formal: Cum o să-ți folosești puterea?

Avem nevoie de timp, gîndi Paul. *Ca să ne odihnim și să putem chibzui totul în liniște.*

— Vom merge către sud, rosti cu glas puternic.

— Chiar dacă la sfîrșitul zilei eu voi spune să ne întoarcem spre nord?

— Vom merge către sud, repetă Paul.

Stilgar își îndreptă spatele. Cu un gest cumpătut, demn, își strînse mantia în jurul trupului.

— Voi convoca Adunarea, declară el. O să trimit mesajele. *Crede că m-am hotărît să-l provoc la duel,* gîndi Paul. *Și știe că nu mă poate învinge.*

Privi către sud, lăsînd vîntul să-i biciuiască obrajii descoperiți, cîntărind implicațiile hotărîrii sale.

Ce știi ei! gîndi.

El însă știa. Știa că nici un argument nu-l va putea face să cedeze. Trebuia să rămînă în calea furtunii pe care o vedea în viitor — a furtunii de timp. Fiindcă știa că va exista un moment în care furtuna va putea fi stăvilită — dar numai dacă el se va afla în punctul din care îi va putea izola focarul.

Dacă-mi va fi cu puțință, n-am să-l provoc pe Stilgar, își spuse. *Dacă există altă cale prin care să împiedic jihadul...*

— Vom poposi pentru cină și rugăciunea de seară la Peștera Păsărilor, în Lanțul Habbanya, zise Stilgar. Se propti mai bine într-unul din cîrlige și arătă cu mîna în față, către o barieră joasă de stînci, care se înălța în deșert.

Paul scrută faleza. Structuri lungi de piatră vălurită. Nici un petec de verdeață, nici o culoare nu înviora orizontul acela posomorit. Știa că dincolo de lanțul stîncos începea calea deschisă către desertul sudic — călătoria care avea să dureze cel puțin zece zile și zece nopți, oricît de iute și-ar fi mînat făuritorii.

Douăzeci de toboșari...

Zona se afla cu totul în afara razei de acțiune a patrulelor Harkonnen. Știa cum avea să fie. Visele îi înfățișaseră totul. Într-o dimineață, după zile și nopți de goană, avea să zărească la orizont o infimă schimbare a culorii — o schimbare atît de subtilă incît mai întîi avea să i se pară doar o plăsmuire a speranțelor sale... Apoi, avea să vadă sietchul cel nou.

— Muad'Dib e de acord cu hotărîrea mea? întrebă Stilgar. Nuanța de sarcasm strecurată în glasul său fusese abia perceptibilă, dar urechile frememlor, urechi obișnuite să distingă tonalitatea din țipătul unei păsări sau mesajul piuit de un cielago, o sesizară. Oamenii așteptară reacția lui Paul.

— Stilgar m-a auzit jurîndu-i credință la ceremonia de consacrare a fedaykinilor, spuse Paul. Detașamentele morții știu că buzele comandantului lor au rostit adevărul. Stilgar îmi pune la îndoială sinceritatea?

— De Usul, tovarășul meu de sietch, nu m-aș îndoi niciodată, răspunse Stilgar. Dar tu mai ești și Paul-Muad'Dib, Ducele Atreides. Ești și Lisan al-Gaib, Vocea din Altă Lume. Pe aceștia nici măcar nu-i cunosc.

Paul își îndreptă privirea spre Lanțul Habbanya, care creștea vertiginos înaintea lor. Făuritorul de sub ei nu părea nici obosit, nici ostil. L-ar fi putut duce aproape de două ori mai departe decît oricare dintre făuritorii cu care avuseseră de-a face pînă atunci fremenii. Era sigur de asta. Monștri pe măsura acestui bătrîn al deșertului nu se mai pomeniseră decît în poveștile pentru copii și Paul știu că o nouă legendă avea să se nască pe seama lui.

O mînă îi strînse umărul.

Se întoarse, întîlni ochii întunecați ai lui Stilgar, scîpărînd între mască și gluga distraiului.

— Cel care a condus înaintea mea sietchul Tabr mi-a fost prieten, spuse Stilgar. Am înfruntat aceleași

primejdii. De multe ori i-am salvat viața... iar el mi-a salvat-o pe-a mea.

— Și eu îți sint prieten, Stilgar zise Paul.

— Nimeni nu se-ndoieste de asta, răspunse Stilgar. Își retrase mâna, dădu din umeri. Așa-i datina.

Paul înțelese că Stilgar era prea pătruns de tradiția fremenă, ca să întrevadă vreo altă soluție. Pentru el, pentru fremeni, de când lumea, o căpetenie lua cirna din mâinile lipsite de viață ale predecesorului sau îi măcelărea pe cei mai puternici membri ai tribului, atunci când conducătorul era răpus de deșert. Așa devenise Stilgar naib.

— Ar trebui să lăsăm făuritorul la nisip adînc, zise Paul.

— Da, incuviință Stilgar. De-aici putem ajunge pe jos pînă la peșteră.

— L-am mînat destul. Să-l lăsăm să se-ngroape ca să-i treacă supărarea.

— Tu ești mudirul, zise Stilgar. Ordonă cînd să...

Tăcu dintr-o dată, rămase cu ochii ațintiți spre orizontul estic.

Paul îi urmări privirea. Vălul albastru pe care i-l așternuse peste ochi melanjul îi înfățișa un cer întunecat. Scrută văzduhul și zări pe fondul azuriu închis o fulgerare ritmică — îndepărtată, dar distinctă.

Un ornitopter!

— E un topter mic, spuse Stilgar.

— Vreun cercetaș, opina Paul. Crezi că ne-au reperat?

— De la asemenea distanță nu pot vedea decît un vierme care se deplasează la suprafață, răspunse Stilgar. Făcu un gest scurt cu mîna stingă, strigă peste umăr: Jos! Împrăștiați-vă pe nisip.

Oamenii începură să coboare cu repeziciune pe flancurile viermelui, sărind jos, făcîndu-se una cu nisipul. Paul înregistrează locul în care sărise Chani. Pe spinarea făuritorului nu mai rămaseră decît el și Stilgar.

— Cel care-a urcat primul coboară la urmă, spuse.

Stilgar incuviință cu un gest, cobori lateral, ținîndu-se în cîrlige, sări în nisip. Paul așteptă ca făuritorul să depășească zona în care se răspîndise ceata, apoi slăbi cîrligele. În condițiile abandonării unui vierme neistovit, era momentul cel mai dificil.

Eliberat de pintenari și de cîrlige, monstrul începu să se îngroape în nisip. Cu pași iuți și ușori, Paul alergă înapoi, pe spinarea lată, își alese cu grijă momentul și sări. Ateriză pe nisip, continuă să alerge, se trînti la poalele unei dune și, așa cum învățase, se ghemui sub mantie, lăsînd cascada de nisip să-l acopere.

Acum trebuia să aștepte...

Se întoarse cu băgare de seamă, descoperi o fișie de cer sub marginea mantiei. Și-i închipui pe ceilalți, schițînd aceeași mișcare, în locurile unde se făcuseră una cu suprafața deșertului.

Percepu bătaia aripilor mai înainte de a vedea topterul. Apoi auzi șuieratul subțire al reactoarelor și aparatul traversă peticul de cer, virînd către stînci.

N-are nici un însemn, observă Paul.

Deasupra deșertului se înalță un țipăt de pasăre. Apoi încă unul.

Paul se scutură de nisip, escaladă panta dunei. De jur-împrejur, la distanță, răsăriră alte siluete. O recunosc pe Chani, apoi pe Stilgar.

Stilgar arată cu mîna spre stînci.

Se adunară în grabă și porniră la drum, alunecînd peste nisip în ritmul întrerupt care nu putea atrage făuritorii. Stilgar îl ajunse din urmă pe Paul, sub creasta bătătorită de vînt a unei dune.

— Era o navă de-a traficantilor, spuse el.

— Așa mi s-a părut și mie, răspunse Paul. Dar cum de-au pătruns atît de adînc în deșert?

— Patrulele le dau și lor de furcă.

— Dac-au ajuns pînă aici, pot s-ajungă și mai departe.

— Adevărat.

— Și nu trebuie să vadă ce e în sud. Traficanții știu să vîndă și informații.

— Cred c-au ieșit după mirodenie.

— Așa cred și eu. Iar în cazul ăsta, au pe-aproape și-o senilă cu aripa ei. Stilgar, avem destulă mirodenie la noi. Să-ntindem o nadă pe-o limbă de nisip și să prindem cîtiva traficantî. O lecție, ca să-și aducă aminte că teritoriul ăsta-i al nostru, nu le strică, și nici oamenilor noștri n-o să le strice puțin exercițiu cu armele cele noi.

— Așa, da, acum îl recunosc pe Usul, zise Stilgar. Usul gîndește ca un fremen.

Dar tot Usul trebuie să hotărască și-n legătură cu țelul cumplit, gîndi Paul.

Și furtuna își aduna forțele.

Cînd legea și datoria sînt totuna datorită religiei, nu poți fi niciodată pe deplin conștient, nu ajungi niciodată să te cunoști pe de-a-ntregul. Întotdeauna ești ceva mai puțin decît un

individ.

Fragment din Muad'Dib: Cele nouăzeci și nouă de minuni ale universului de prințesa Irulan.

Fabrica de mirodenie a traficantilor, cu aerotransportorul ei și cu o escortă circulară de omnitoptere zgomotoase, se ivi din spatele dunelor ca un roi de insecte însoțindu-și regina. Exact pe direcția lor de zbor, se zărea unul din acele aflorimente joase care se înălțau din șesul desertului, asemeni unei imitații în miniatură a Scutului de Piatră. Platoul arid de la poalele stîncilor era neted și bătătorit, măturat de o furtună recentă.

În domul de comandă al combinei Gurney Halleck se aplecă înainte, reglă oleobiectivele binocului și examină peisajul. Dincolo de stînci se vedea o pată întunecată care părea să fie urma unei erupții de mirodenie și Gurney semnală unuia dintre topterele însoțitoare să efectueze un zbor de recunoaștere.

Ornitopterul își legănă aripile, confirmînd recepția semnalului. Se desprinsese de roi, cobori vertiginos în direcția petei întunecate, o survola la altitudine joasă, balansîndu-și detectoarele.

Aproape imediat după aceea, începu să zboare în cercuri strînse, cu aripile semirepliate, cu botul aplecat — manevra care indica fabricii prezența mirodeniei.

Gurney viri binoculul în toc, convins că și ceilalți observaseră semnalul. Zona era convenabilă. Lanțul stîncos oferea oarecare adăpost și apărare. Știa că se aflau în inima deșertului și că primejdia unei ambuscade era puțin probabilă, totuși... Semnaliza unuia dintre echipaje să patrulaze pe deasupra stîncilor și altor citeva să se posteze în zbor staționar în jurul zonei, la mică altitudine, pentru a nu putea fi reperate de eventuale detectoare cu rază mare de acțiune ale Harkonnenilor. Se îndoia însă că patrurile Harkonnen s-ar fi încumetat să pătrundă atît de mult în sud. Teritoriul acesta aparținea încă fremenilor.

Începu să-și verifice armele, blestemînd soarta care făcea ca în ținuturile astea scuturile să fie inutilizabile. Tot ce putea constitui o sursă de atracție pentru viermi trebuia evitat cu orice preț. Își frecă cicatricea de pe falcă, scrutînd terenul de dedesubt. Hotări că era mai sigur să inspecteze stîncile cu o patrulă de cercetași. Tot recunoașterea în teren era mai edificatoare! Nici o precauție nu putea fi de prisos, cînd fremenii și Harkonnenii se căutau unii pe alții ca să se cîșăpească.

Iar în cazul de față, fremenii erau cei care-l îngrijorau pe Gurney. N-aveau nimic împotriva traficului de mirodenie, indiferent de cantitate, dar deveneau adevărați diavoli de îndată ce pătrundeai în teritorii pe care ei le considerau interzise. Și, în ultima vreme, se făcuseră de-o viclenie diabolică.

Pe Gurney îl irita iscusința de luptători a băștinașilor. Îl irita și viclenia lor. Fremenii dădeau dovadă de un rafinement surprinzător. Și asta trebuia să o recunoască el — un om format la școala celor mai străluciți tacticieni din univers și călit în bătălii cărora le supraviețuiseră doar cei mai buni dintre cei buni.

Examină din nou peisajul, întrebîndu-se de ce nu se simțea deloc în apele lui. Poate din cauza viermelui pe care-l observaseră cercetașii... dar viermele fusese de partea cealaltă a lanțului...

Un cap își făcu apariția în trapa domului, chiar lîngă el. Era comandantul combinei — un pirat chior și bărbos, cu ochii complet albaștri și dinții albi-lăptoși ai dietei de mirodenie.

— Pare-se că-i un zăcămint bogat, șefule. Îl curățăm?

— Aterizezi la poalele stîncilor, ordonă Gurney. Mă lași acolo, împreună cu oamenii mei, pe urmă te deplasezi pe senile pînă la zăcămint. Între timp, noi o s-aruncăm o privire printre bolovanii ăia.

— Teles.

— În caz de pericol, adăugă Gurney, salvezi fabrica. Pe noi ne vor culege topterele.

— Teles, șefule.

Omul salută și dispăru în trapă.

Din nou, Gurney scrută orizontul. Trebuia să ia foarte serios în considerare posibilitatea prezenței fremenilor într-un teritoriu care le aparținea și pe care el îl violase. Își dădu seama că era, într-adevăr, neliniștit. Îl nelinișteau fremenii, din cauza durității și a imprezibilității acțiunilor lor. Îl nelinișteau multe lucruri în meseria aceasta, deși era o meserie bănoasă. Îl neliniștea și faptul că nu putea să posteze cercetași la mare altitudine. Iar interdicția de a folosi radiocomunicațiile îi sporea sentimentul de neliniște.

Aerotransportorul fabricii viră, începu să coboare. Plană ușor pînă deasupra plajei sterpe de la poalele stîncilor. Tălpile navei atinseră nisipul.

Gurney deschise cupola domului, își desprinsese centura de siguranță. În clipa în care combina se opri, era deja afară. Închise cupola și coborî pe apărătorile șenilelor, sărind peste plasele de protecție, în nisip. Cei cinci oameni care formau garda sa personală ieșiră și ei prin trapa frontală. Ceilalți desprindeau joncțiunile transportorului. După citeva clipe, aripa decolă, se înălță cu repeziciune și se înscrise în cercul de parcare, deasupra lor.

Uriașa fabrică se puse imediat în mișcare, în direcția petei întunecate a zăcămintului de melanj.

Un topter ateriză delicat în apropiere, bătînd încet din aripi. Apoi încă unul, și încă unul. După ce oamenii lui Gurney debarcară, aparatele își luară zborul și începură să planeze în cercuri largi, la

altitudine mică.

Gurney își potrivea umerii în distrai, își încordă mușchii și-i destinse. Își trase la o parte obrăzarul, renunțând la o parte din umezeală în favoarea unei cerințe mai importante – puterea glasului său, în cazul în care avea să fie nevoie să dea comenzi. Începu să suie printre stînci, iscodind terenul – pietriș și nisip granulos sub tălpi, miros de mirodenie în aer.

Bun loc pentru o bază de refugiu, gîndi. Poate că n-ar strica să-ngropăm ceva provizii, pe-aici, pe undeva.

Se uită peste umăr și-și văzu oamenii desfășurîndu-se lateral, în timp ce-l urmau. Băieți de nădejde; chiar și cei noi, pe care n-avuseseră timp să-i pună la încercare. Băieți dezghețați. N-avea nevoie să le spună la orice pas ce-au de făcut. Și nici unul nu-și activase scutul. Nu, în detașamentul lui nu existau lași. Nimeni nu avea chef să atragă un vierme și să periclitizeze astfel prețioasa recoltă de mirodenie.

Din locul în care se afla, se vedea bine zăcămintul, la vreo jumătate de kilometru mai jos, în nisip. Șenila nu mai avea de parcurs decît cîțiva metri. Gurney își ridică ochii spre toptere, observîndu-le altitudinea – erau destul de jos. Dădu mulțumit din cap, se întoarse ca să-și reia urcușul.

În aceeași clipă, stîncile de deasupra erupseră.

Douăsprezece dire muginde de foc țîșniră spre cer, către toptere și transportor. Dinspre șenilă răsuna un trosnet metalic, iar stîncile din jurul lui Gurney se umplură cu luptători cu glugi mari pe cap.

Gurney avu timp să gîndească: *Pe coarnele Maicii Mari! Rachete! Îndrăznesc să folosească rachete!*

Apoi se pomeni față în față cu o siluetă înveșmîntată în mantie cu glugă. Omul aștepta ghemuit, cu cristaiul pregătit să lovească. Pe creasta stîncilor, în stînga și-n dreapta, răsăriră alte două siluete drapate. Gurney nu-i vedea luptătorului care-i aținea calea decît ochii mijiiți, fixîndu-l prin fișia îngustă dintre glugă și voalul unui burnuz de culoarea nisipului, dar după felul în care-l pîndea își dădu seama că avea înaintea un războinic cu experiență. Iar ochii săi erau ochii albastru-în-albastru, ai unui fremen din inima deșertului.

Fără să-și desprindă privirea de la arma adversarului, Gurney își apropie mîna de propriul său cuțit. Dacă fremenii îndrăzneau să folosească rachete, însemna că dispuneau și de alte arme de foc. Trebuia să procedeze cu mai mare precauție. Auzul îi spunea că cel puțin o parte din escorta aeriană fusese scoasă din luptă. În plus, auzea limpede icnetele și zgomotele încăierării din spatele său.

Văzu ochii fremenului urmărindu-i mișcarea mîinii, apoi ridicîndu-se brusc, fixîndu-l scînteietori.

– Lasă-ți cuțitul în teacă, Gurney Halleck, i se adresă omul.

Gurney șovăi. Deși sunase înfundat, din spatele filtrului bucal, glasul i se păruse cunoscut.

– De unde știi cum mă cheamă? întrebă.

– Cu mine n-ai nevoie de cuțit, Gurney, zise omul, ignorînd întrebarea. Își îndreptă trupul, vîri cristaiul în teaca de sub mantie. Spune-le oamenilor tăi să nu se mai opună zadarnic, adăugă.

Apoi își dădu gluga pe spate, își ridică obrăzarul.

Gurney incremeni. Pentru o secundă crezu că avea în față stafia Ducelui Leto Atreides. Cu greu se dezmetici.

– Paul! șopti. Apoi mai tare: Paul, tu ești?

– Nu-ți crezi ochilor?

– Mi-au spus c-ai murit, scrișni Gurney. Făcu o jumătate de pas înainte.

– Ordonă-le oamenilor tăi să se potolească, spuse Paul și arătă cu mîna la vale.

Gurney făcu un efort, își smulse ochii de la chipul lui Paul, se întoarse. Nu văzu decît cîteva noduri de încleștare. Glugile oamenilor deșertului păreau să mișune peste tot. Șenila zăcea mută în nisip și pe acoperișul ei zări mai mulți fremeni. În văzduh, nu mai era nici o aeronavă.

– Încetați lupta! strigă. Trase aer în piept, își făcu mîinile pilnie la gură. Sînt Gurney Halleck! Încetați lupta!

Încet, șovăitori, combatanții se separară. Ochi întrebători se întoarseră către el.

– Oamenii aceștia ni-s prietenii! strigă Gurney.

– Grozavi prietenii! ripostă o voce. Au măcelărit juma' dintr-ai noștri!

– E o greșeală, spuse Gurney. N-o agravați.

Se întoarse spre Paul, întîlni privirea ochilor albaștri de fremen.

Pe buzele lui Paul flutura un zîmbet. Expresia feței sale însă avea o asprime care îi amintea lui Gurney de chipul Bătrînului Duce, bunicul lui Paul. Apoi Gurney observă și alte amănunte... Trăsăturile ca de cremene uscată, aspectul tăbăcit al pielii, căutătura dură și calculată a ochilor, care păreau să cîntărească tot ce vedeau – particularități pe care nu le remarcase la nici un alt Atreides.

– Mi-au spus c-ai murit, repetă Gurney.

– Și pare-se că cea mai bună măsură de precauție a fost să las să se creadă că-i adevărat, replică Paul.

Iar Gurney înțelese că aceasta era singura scuză pe care avea să o audă pentru faptul că fusese abandonat să se descurce singur, lăsat să creadă că tînărul său Duce... prietenul său... murise. Se întrebă dacă în bărbatul dinaintea lui mai rămăsese ceva din adolescentul pe care îl cunoscuse și pe care

il învățase meșteșugul bărbătesc al armelor.

Paul făcu un pas către Gurney, simți că încep să-l usture ochii.

— Gurney...

Se pomeniră deodată îmbrățișați, frământînd fiecare spatele celuilalt, încercînd parcă materialitatea carni, soliditatea ei.

— Puștiule! Măi puștiule! bolborosi Halleck.

— Gurney! Gurney, bătrîne! il îngînă Paul.

Într-un tîrziu se despărțiră, se priviră lung. Gurney inspiră adînc.

— Va să zică ție-ți datorează fremenii tacticile din ultima vreme, rosti el. Ar fi trebuit să-mi dau seama. De multe ori mi s-a părut că-și plănuiau loviturile așa cum le-aș fi plănuit și eu. Măcar de-aș fi bănuit... Își clătină capul. Măcar de mi-ai fi dat de știre, băiete. Nimic nu mi-ar fi putut sta în cale. Aș fi venit într-un suflet și...

Ceva, în ochii lui Paul, îi puse stavilă vorbei... Căutătura aspră, calculată. Oftă:

— Da... firește... Și mulți s-ar fi ntrebat încotro a pornit val-virtej Gurney Halleck, iar unii nu s-ar fi mulțumit numai cu întrebarea. S-ar fi apucat să vineze răspunsul.

Paul încuviință cu o mișcare a capului. Îi privi pe fremenii care așteptau în jurul lor, observă expresia de interes și curiozitate de pe chipurile fedaykinilor. Își luă ochii de la membrii detașamentelor morții, se uită iarăși la Gurney. Brusc, faptul că-l regăsise pe fostul său maestru de lupte îi trezi un sentiment de înflăcărare. Se gîndi că era un semn bun, un semn că apucase pe făgașul unui viitor luminos.

Cu Gurney alături...

Privi către baza stîncilor, dincolo de siluetele fedaykinilor, examinînd figurile traficantilor din ceata lui Halleck.

— De partea cui sînt oamenii tăi, Gurney? întrebă.

— Sînt traficantî, răspunse Gurney. Sînt de partea cîștigului.

— Aventura noastră nu promite cine știe ce cîștiguri, rosti Paul. Observase mișcarea abia schițată de degetul mic al mîinii lui Gurney — unul din semnalele vechiului lor cod. Nu toți traficantii erau demni de încredere. Își duse mîna la buze, ca să-i arate lui Gurney că recepționase mesajul, își ridică ochii spre oamenii de pe stîncile de deasupra. Unul din ei era Stilgar. Și amintirea problemei lui Stilgar, pe care n-o rezolvase, veni să-i umbrească o parte din bucurie.

— Stilgar, spuse, el este Gurney Halleck cel despre care ți-am vorbit de multe ori. A fost maestrul armurier al tatălui meu și unul dintre profesorii mei de scrimă... Un prieten vechi. Demn de toată încrederea.

— Înțeleg, zise Stilgar. Ești Ducele lui.

Paul se uită lung la chipul întunecat al fremenului, întrebîndu-se ce motive îl îndemnaseră să spună ceea ce spusese. *Ducele lui*. Glasul lui Stilgar avusese o intonație ciudată, subtilă... ca și cum ar fi vrut să exprime cu totul altceva. Constatarea îl contrarie, căci Stilgar era un conducător fremen, un om obișnuit să rostească numai ceea ce gîndește.

Ducele meu! își spuse Gurney. Se uită la Paul. *Da, de vreme ce Leto nu mai e, lui îi revine titlul.*

Și războiul fremenilor de pe Arrakis începu deodată să-și schimbe aspectul pe care îl avusese pînă atunci în mintea lui Gurney. *Ducele meu!* Ceva... ceva care murise în el, părea să se trezească la viață. Ca prin vis, îl auzi pe Paul ordonînd traficantilor să-și predea armele pînă ce aveau să fie interogați.

Se dezmetici abia cînd îi ajunseră la urechi protestele unora dintre oamenii săi. Își scutură capul, se răsuci pe călcîie.

— Ce-i cu voi?! răcni. Sînteți surzi? Ducele de drept al Arrakisului v-a dat un ordin. Executarea!

Bombănînd, traficantii se supuseră.

Paul se apropie de Gurney, îi spuse cu voce joasă:

— Nu m-aș fi așteptat să cazi tocmai tu într-o capcană ca asta, Gurney.

— Așa-mi trebuie, replică Gurney. Și-aș fi-n stare să pun pariu și că pata aia de mirodenie e doar un piculeț mai groasă decît un grăunte de nisip — o momeală ca să ne-ademenească în cursă.

— Ai cîștiga pariul, admise Paul. Urmări cîteva clipe acțiunea de dezarmare a traficantilor, apoi întrebă: Ți-a mai rămas vreun om de-al tatălui meu?

— Nici unul. Ne-am împușinat rău de tot. Mai sînt cîteva printre negustorii liberi. Ceilalți au dat tot ce-au avut ca să părăsească planeta.

— Tu însă ai rămas.

— Am rămas.

— Pentru Rabban.

— Credeam că nu-mi mai rămăsese decît răzbunarea.

De pe creasta falezei răsună un țipăt scurt, straniu. Gurney își ridică ochii, văzu un fremen care agita o năframă.

— Se-apropie un făuritor, spuse Paul.

Urmat de Gurney, se cațără pe un vîrf de stîncă, privi spre sud-vest. La jumătatea distanței dintre

stinci și orizont, văzu taluzul ridicat de un vierme — o urmă lungă de praf străbătea dunele de-a curmezișul, înaintînd în linie dreaptă spre locul în care se aflau.

— Măricel, murmură.

Cu un scrișnet metalic, combina se răsuci pe șenile, ca o insectă gigantică, porni huruind înspre stinci.

— Păcat că n-am putut să cruțăm aripa, spuse Paul.

Gurney îi aruncă o privire piezișă, apoi se uită la sfărîmăturile fumeginde de pe suprafața deșertului — tot ce mai rămăsese din transportorul și ornitopterele doborîte de rachetele fremenilor. Simți un junghi dureros la gîndul oamenilor care pieriseră acolo — oamenii săi — și spuse:

— Tatăl tău ar fi regretat mai degrabă faptul de-a nu fi putut cruța oamenii.

Paul îl străfulgera cu privirea, apoi își plecă ochii. Brusc, zise:

— Au fost prietenii tăi, Gurney. Dar pentru noi erau invadatori — străini care n-au voie să vadă anumite lucruri. Încearcă să înțelegi și tu.

— Cred că înțeleg destul de bine, spuse Gurney. Și-abia aștept să văd ce n-ar fi trebuit să văd.

Paul se uită la el, recunoscînd vechiul rinjet de lup — rinjetul care-i încrețea cicatricea de viță neagră.

Gurney privi spre deșert, își clătină încet capul. Peste tot, fremenii își vedeau liniștiți de treburi. Nici unul dintre ei nu părea îngrijorat de apropierea viermelui.

Dinspre dunele din spatele falsului zăcămint de condiment răsunară deodată bubuituri înfundate — bătăi cavernoase de tobă, a căror vibrație părea să se transmită prin sol. Gurney văzu mai mulți fremeni răspîndindu-se pe suprafața nisipurilor, în calea viermelui.

Creatura își făcu apariția ca un pește uriaș al nisipurilor, brăzdînd suprafața, unduindu-și inelele. Și de sus, de pe stîncă ce domina deșertul, Gurney asistă înmărmurit la capturarea și strunirea unui făuritor — saltul cutezător al primului cirlișar, întoarcerea viermelui, agilitatea cu care mai mulți oameni se cățărău iute pe spinarea solzoasă și curbă a vietății.

— Iată unul din lucrurile pe care nu trebuia să le vezi, spuse Paul.

— Am auzit și eu povești, zvonuri, murmură Gurney. Dar dacă n-aș fi văzut totul cu ochii mei, n-aș fi crezut niciodată. Clătină din cap. Folosiți monstrul ăsta, spaima Arrakisului... Îl folosiți ca animal de încălecat.

— Îți amintești că tatăl meu vorbea de puterea deșertului, zise Paul. Iat-o! Suprafața planetei ne aparține. Pe noi nu ne poate opri nici o furtună, nici o creatură, nici o amenințare.

Noi, gîndi Gurney. Adică fremenii. Se consideră semenul lor. Și, din nou, Gurney privi albastrul întunecat al ochilor lui Paul. Știa că și ochii lui erau mascați de un vâl vag albăstrui... dar traficanții puteau să-și procure și alimente de pe lumile celelalte, iar nuanța ochilor lor constituia baza unui subtil sistem de castă. Celor a căror înfățișare devenea prea asemănătoare cu cea a băștinașilor li se spunea "condimentați". Erau priviți cu neîncredere.

— Cu citva timp în urmă, reluă Paul, n-am fi călărit ziua făuritorul, la latitudinea asta. Dar lui Rabban i-au rămas prea puține toptere și nu-și poate permite să urmărească orice urmă de pe-ntinsul nisipurilor. Îi aruncă o privire scurtă lui Gurney. Apariția topterele voastre a fost o surpriză pentru noi.

Pentru noi... pentru noi...

Gurney își scutură capul, încercînd să-și alunge gîndurile.

— Dar, cu siguranță, mai puțin șocantă decît surpriza pe care ne-a produs-o nouă apariția voastră, spuse.

— Ce-ai auzit prin albi și doline despre situația lui Rabban?

— Se zice c-ar fi fortificat satele din grabene și că nu le mai puteți face nici un rău. Oamenii Bestiei pretind că pot rămîne barcadați oricît în interiorul fortificațiilor, lăsîndu-vă să vă istoviți forțele în atacuri inutile.

— Cu alte cuvinte, sînt imobilizați.

— În vreme ce voi vă puteți deplasa cum vreți.

— Tactica asta am învățat-o de la tine. Au pierdut inițiativa. Asta înseamnă c-au pierdut războiul.

Gurney arboră un zîmbet cu subînțeles.

— L-am determinat pe inamic să facă exact ce vroiam, spuse Paul. Se uită la Gurney, întrebă: Ei, Gurney, te înrolezi în oastea mea, pentru sfîrșitul campaniei?

— Să mă nrolez? Gurney îl privi lung. Eu nu te-am părăsit niciodată, Domnia-Ta. Am fost însă abandonat... lăsat să cred că ai murit, lăsat la voia întîmplării. Ce puteam face? M-am descurcat și eu cum m-a tăiat capul, așteptînd clipa în care să pot căpăta în schimbul vieții mele prețul meritat — moartea lui Rabban.

Paul tăcu stînjenit.

De jos, urcă piepțiș spre ei o femeie. În despărțitura dintre gluga distraiului și obrăzar, ochii ei îl fixau cînd pe Paul, cînd pe omul de lîngă el. Femeia ajunsese în dreptul lor, se opri lîngă Paul. Gurney remarcă atitudinea ei posesivă, felul în care se postase alături de Paul.

— Chani, zise Paul, el este Gurney Halleck, prietenul despre care m-ai auzit vorbind.

Ea se uită la Gurney, apoi la Paul.

— Am auzit.

— Unde s-au dus oamenii cu făuritorul?

— L-au îndepărtat puțin ca s-avem timp să salvăm combina.

— Ei, atunci...

Paul se opri, adulmecă aerul.

— Se stîrnește vîntul, spuse Chani.

Din vîrful falezei, o voce strigă cu putere:

— Hei! Vînt din sud!

Gurney observă agitația care-i cuprinse deodată pe fremeni — pașii iuți, gesturile grăbite. Pe cît de imperturbabili rămăseseră la apropierea viermelui, pe atît se temeau acum să nu-i surprindă vîntul. Șenila traversă repede platoul neted de la poalele falezei și în fața ei, ca prin farmec, stîncile se traseră la o parte. Combina dispăru în tunel și intrarea secretă se închise la loc, atît de iscusit încît ochii lui Gurney nu putură distinge locul de îmbucare a stîncilor.

— Aveți multe ascunzători de-astea? întrebă el.

— Destule, răspunse Paul. Se întoarse spre Chani. Caută-l pe Korba. Spune-i că Gurney mi-a atras atenția că nu toți traficanții sînt oameni de încredere.

Ea îl privi iute pe Gurney, apoi dădu din cap către Paul și începu să coboare, sărind din piatră în piatră cu agilitatea unei gazele.

— Femeia ta, zise Gurney.

— Mama primului meu copil, spuse Paul. Atreizii au un nou Leto.

Gurney făcu ochii mari, dar nu spuse nimic.

Cîteva clipe, Paul urmări atent activitatea din jur. Spre sud, cerul luase o nuanță roșcată. Rafale scurte și violente de vînt, încărcate de praf, le biciuiră obrazul.

— Încheie-ți distraiul, spuse Paul, potrivit și obrăzarul și gluga.

Gurney îi dădu ascultare.

Cu vocea voalată de filtru, Paul îl întrebă:

— Ce-i cu oamenii în care n-ai încredere, Gurney?

— Sînt cîțiva care ni s-au adăugat de curînd. Străini...

Gurney șovăi, surprins el însuși de cuvîntul pe care-l rostise atît de ușor: *Străini...*

— Ce-i cu ei? îl zori Paul.

— Nu-s ca ceilalți vînători de ciștiguri cu care-am avut de-a face pînă acum. Sînt mai duri, mai agresivi.

— Spioni de-ai Harkonnenilor? întrebă Paul.

— Nu cred că-s Harkonneni, Domnia-Ta. Bănuiala mea e că sînt în slujba Imperiului. Au un iz de Salusa Secundus.

Paul îl fulgeră cu privirea.

— Sardaukari?

Gurney ridică din umeri.

— Poate. În orice caz, știu să se-ascundă.

Paul dădu din cap. Gurney nu întîrziase să redevină vechiul soldat Atreides... dar în atitudinea lui apăruseră rețineri inexistente pe vremuri... schimbări. Și pe el îl transformase Arrakisul.

Din vale, începură să urce spre ei doi fremeni cu capetele acoperite de slugi. Unul dintre ei purta pe umăr un pachet voluminos.

— Oamenii mei unde-s acum? întrebă Gurney.

— Jos, la loc sigur, răspunse Paul. Sub noi e o peșteră — Peștera Păsărilor. Vom hotărî ce facem cu ei, după ce va trece furtuna.

De sus se auzi o chemare:

— Muad'Dib!

Paul își întoarse capul, răspunse cu un gest scurt uneia dintre santinelele de pe creastă, care le făcea semn să coboare la peșteră. Gurney îl privi lung, cu chipul schimbat.

— Tu ești Muad'Dib? întrebă el. Tu ești Hимера Nisipurilor?

— E numele meu fremen, răspunse Paul.

Gurney își feri privirea, simțind deodată apăsarea unui presentiment. Jumătate din oamenii săi zăceau morți printre dune. Jumătate erau prizonieri. Nu-i păsa de cei noi, de suspecti, dar printre ceilalți se aflau oameni de treabă, prieteni, tovarăși față de care se simțea răspunzător. "*Vom hotărî ce facem cu ei după ce va trece furtuna*". Așa spusesse Paul... Așa spusesse Muad'Dib. Și Gurney își amintea ce auzise povestindu-se despre Muad'Dib, despre Lisan al-Gaib: că-și făcuse funduri de tobă din pielea unui ofițer Harkonnen, că era însoțit peste tot de detașamentele morții — fedaykinii — care se aruncau în luptă cu cîntecul morții pe buze.

El.

Cei doi fremeni escaladară cu agilitate ultimul prag de piatră, se opriră în fața lui Paul.

— Am pus totul la adăpost, Muad'Dib, spuse unul din ei.

— Bine.

Gurney remarcă tonul ciudat din vocea fremenului — jumătate ordin, jumătate invitație. Îl recunoscuse. Era cel cu care vorbise Paul mai înainte, Stilgar — alt personaj notoriu al noilor legende puse pe seama fremenilor.

Paul se uită la pachetul de pe umărul celuilalt, întrebă:

— Korba, ce-ai acolo?

Stilgar se grăbi să răspundă:

— Un baliset cu inițialele prietenului tău. L-am găsit în șenilă. Te-am auzit deseori laudând talentul de muzicant al lui Gurney Halleck.

Gurney îl privi cu atenție pe fremen, examinându-i barba neagră ce răsărea peste marginea obrăzarului, privirea de șoim, nasul cizelat.

— Ai un tovarăș care știe să gândească, Domnia-Ta, spuse. Apoi către fremen: Îți mulțumesc, Stilgar.

Stilgar îi făcu semn însoțitorului său să-i dea lui Gurney pachetul, răspunse:

— Mulțumește-i Domniei-Sale, Duceului tău. Datorită lui te afli în mijlocul nostru.

Gurney luă instrumentul cu o mișcare înceată. Duritatea pe care o remarcase în cuvintele lui Stilgar îl intriga. Fremenul afișa un aer provocator și Gurney se întrebă dacă nu cumva omul era gelos: apăruse din senin un oarecare Gurney Halleck care îl cunoscuse pe Paul înainte de Arrakis și care se bucura de o camaraderie inaccesibilă pentru Stilgar.

— Aș vrea să fiți prieteni, spuse brusc Paul.

— Numele lui Stilgar, fremenul, e vestit, zise Gurney. Un omoritor de Harkonneni nu mi-ar putea fi decît prieten.

— Vrei să dai mîna cu prietenul meu, Gurney Halleck, Stilgar? întrebă Paul.

Încet, Stilgar își întinse mîna, strînse palma bătătorită de minerul săbiei.

— Puțini sînt cei care n-au auzit numele lui Gurney Halleck, rosti el și își retrase mîna. Apoi se întoarse către Paul: Ne prinde furtuna afară.

— Să mergem.

Stilgar o luă înainte, îi călăuzi printre stînci. Coborîră pe o potecă îngustă și întortocheată, traversînd o crevasă cufundată în umbră și ajunseră la gura joasă a unei grote. De cum pătrunseră înăuntru, cițiva oameni, se grăbiră să astupe intrarea cu un prelată de izolare. Lumina licurigloburilor dezvălui o peșteră spațioasă, cu tavanul boltit și cu un prag înalt, într-o parte. La capătul pragului se deschidea o galerie.

Paul, urmat de Gurney, sări pe prag, îl parcurse repede, intră în galerie. Ceilalți se îndreptară către un alt pasaj, din peretele opus intrării în peșteră. Paul trecu printr-o anticameră, se opri într-o încăpere ai cărei pereți erau acoperiți cu draperii de culoarea vinului negru.

— Aici vom avea liniște citva timp, spuse. Ceilalți o să-mi respecte...

Din grota principală răsună brusc un gong de alarmă. Apoi se auziră strigăte, zăngănit de arme. Paul se răsuci pe călcîie, traversă în goană anticamera și galeria, ieși pe pragul din peșteră. Gurney se opri în spatele lui, cu sabia în mînă.

La picioarele lor, solul grotei era o viermuială de siluete încleștate în luptă. O clipă, Paul rămase nemișcat, evaluînd situația, separînd mantiile și bourkaurile fremene de celelalte veșminte. Simțurile pe care mama sa i le antrenase ani de-a rîndul ca să perceapă cele mai infime indicii îi dezvăluiră un amănunt semnificativ: fremenii se băteau cu oameni îmbrăcați în mantii de traficantî, dar care, atunci cînd erau încolțiți, li se opuneau grupîndu-se în triunghi — cîte trei inși, spate în spate.

Această grupare de luptă corp la corp era marca specifică a Sardaukarului Imperial.

Un fedaykin îl zări pe Paul și ecoul strigătului său de luptă se repercută sub tavanul grotei:

— Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!

Paul fu observat și de alți ochi. Un cuțit negru șuieră prin aer. Paul se feri, auzi cuțitul izbindu-se de stîncă, în spatele lui. Aruncă o privire și-l văzu pe Gurney ridicînd arma de jos.

Dincolo de prag, nodurile triunghiulare băteau în retragere.

Gurney vîrî pumnalul sub ochii lui Paul, îi arătă cu degetul spirala galbenă și leul de aur al stemei imperiale, încrustate cu filigran în miner, măciulia plurifațetată a armei.

Sardaukari. Nu mai încăpea nici o îndoială.

Paul înaintă pînă la marginea pragului. Jos, doar trei sardaukari mai opuneau rezistență. Pe pardoseală zăceau, de-a valma, trupuri însingerate de sardaukari și fremeni.

— Încetați lupta! strigă Paul. Ducele Paul Atreides vă ordonă să încetați lupta!

Adversarii se priviră nedumeriți, șovăiră.

— Voi, sardaukari! le strigă Paul celor trei. Din a cui poruncă amenințați viața unui Duce domnitor? Și văzînd că oamenii săi se pregătesc din nou să atace, tună: Încetați lupta, am spus!

Unul dintre sardaukari își îndreptă trupul, își înălță capul.

— Cine zice că sîntem sardaukari? întrebă.

Paul luă pumnalul din mîna lui Gurney, îl ținu cu mînerul la vedere.

– Cuțitul acesta.

– Atunci cine zice că ești Duce domnitor? ripostă omul.

Paul îi arătă pe fedaykini.

– Ei. Și propriul vostru Împărat, care a dat Casei Atreides Arrakisul. *Eu* sînt Casa Atreides.

Sardaukarul tăcu descumpănit.

Paul îl privi cu atenție. Era înalt, cu fața plată, cu o cicatrice albă de-a curmezișul obrazului sting. Atitudinea sa trăda un amestec de furie și îndoială, peste care însă continua să precumpănească orgoliul – orgoliul acela fără de care un sardaukar ar fi părut despuiat, dar care i-ar fi putut ține loc de veșmînt chiar de-ar fi fost gol pușcă. Paul se întoarse către locotenentul său fedaykin.

– Korba, cum de-au avut arme?

– Și-au păstrat pumnale în buzunarele secrete din interiorul distraielor, răspunse fremenul.

Privirea lui Paul trecu în revistă morții și răniții de pe pardoseala grotei, revenind la chipul locotenentului. Cuvintele erau inutile. Omul își plecă ochii.

– Unde e Chani? întrebă Paul și așteptă răspunsul cu răsuflarea tăiată.

– A rămas Stilgar cu ea, răspunse Korba și arătă cu capul către cealaltă galerie. Apoi privi la rîndul său morții și răniții din jur. Mă consider unicul răspunzător pentru greșeala asta, Muad'Dib, spuse.

– Cîți sardaukari erau, Gurney? întrebă Paul.

– Zece.

Paul sări sprinten de pe pragul de piatră, traversă grota, se opri la doi pași de sardaukarul care vorbise.

Fedaykinii se încordară. Nu le plăcea felul în care se expunea primejdiei. Juraseră să-i apere viața cu prețul propriei lor vieți, pentru că fremenii aveau nevoie de înțelepciunea lui Muad'Dib.

Fără să se întoarcă, Paul se adresă locotenentului său:

– Ce pierderi avem?

– Patru răniți și doi morți, Muad'Dib.

Paul percepu mișcare în spatele sardaukarilor. Chani și Stilgar apăruseră în pragul celeilalte galerii. Se uită din nou la sardaukarul din fața lui, la albul ochilor săi de străin.

– Tu! Care ți-e numele? îl întrebă.

Omul își încordă umerii, pupilele îi fulgerară în stîngă și-n dreapta.

– Nu te sfătuiesc, îl avertiză Paul. Sînt convins că ți s-a ordonat să-l cauți și să-l lichidezi pe Muad'Dib. Sînt sigur că tu le-ai propus celorlalți să căutați mirodenie în largul deșertului.

În spate, Gurney emise o exclamație înăbușită și pe buzele lui Paul trecu un zîmbet de-o clipă.

Fața sardaukarului se întunecă.

– Dar ceea ce văd ochii tăi acum este mai mult decît individul numit Muad'Dib, reluă Paul. Ați pierdut șapte oameni. Noi am pierdut doi. Trei la unu este un scor destul de îngrijorător pentru Sardaukar, nu crezi?

Omul se înalță pe vîrfuri, se retrase o jumătate de pas cînd îi văzu pe fedaykini făcînd cerc în spatele lui Paul.

– Te-am întrebat care ți-e numele, spuse Paul și adăugă cu inflexiunile Glasului: Spune-mi numele tău!

– Căpitan Aramsham, sardaukar imperial! lătră mașinal omul și rămase cu gura căscată. Se uită aiurit la Paul. Aerul disprețuitor cu care privise pînă atunci ceea ce considera a fi doar un bîrlog de barbari, dispăru ca prin farmec.

– Ei bine, căpitane Aramsham, zise Paul, Harkonnenii ar da oricît pentru informația pe care o deții în clipa de față. Iar Împăratul... oare ce-ar da Împăratul ca să afle că, în ciuda trădării sale, un Atreides mai este încă în viață?

Din nou, căpitanul privi pieziș către cei doi oameni care îi mai rămăseseră. Lui Paul i se păru că-i vede învălmășeala din minte. Sardaukarii nu cunoșteau predarea, dar cineva *trebuia* să-l avertizeze pe Împărat despre amenințarea neștiută pînă atunci.

Folosindu-și din nou Glasul, Paul spuse:

– Supune-te, căpitane!

Sardaukarul din stînga căpitanului sări fără veste spre Paul. Dar pieptul său primi în plin lovitura fulgerătoare a pumnalului mînuit de propriul său comandant. Omul se prăbuși moale, cu cuțitul în piept.

Căpitanul se întoarse către celălalt sardaukar, îl privi fix.

– Eu hotărîsc ce e mai bine în folosul Maiestății Sale, spuse. Ai înțeles?

Umerii soldatului se încovoiară.

– Aruncă-ți arma, ordonă căpitanul.

Căpitanul se întoarse spre Paul.

– Mi-am ucis un prieten ca să-ți salvez viața, spuse el. Să nu uităm nici unul dintre noi lucrul ăsta.

– Sînteți prizonierii mei, replică Paul. V-ați predat la ordinul meu. Veți muri, veți trăi... asta nu mai

contează.

Făcu semn gârzii să-i ia pe cei doi sardaukari. Îl chemă cu un gest pe locotenentul care percheziționase prizonierii.

Fedaykinul se apropie, murmură:

— Muad'Dib, am greșit și...

— Eu am greșit, Korba. Ar fi trebuit să-ți atrag atenția cum să cauți. Data viitoare când o să percheziționezi sardaukari ai să-ți amintești. Și-ai să-ți mai amintești și altele: că la piciorul fiecăruia din ei există una sau chiar două unghii false care, împreună cu alte lucruri bine tănuite în trupul lor, pot fi un excelent emițător radio; că au mai mulți dinți falși; că își ascund în scalp fire de shiga mai subțiri ca un fir de păr, dar suficient de tari ca să stranguleze și să rețeze grumazul unui om. Când o să percheziționezi sardaukari, Korba, să le examinezi corpul centimetru cu centimetru, să le sondezi pielea și țesuturile cu ochiul liber și cu aparate radioscopice, să le razi fiecare firicel de păr pe care îl vezi pe epiderma lor. Iar după ce ai făcut toate astea, fii sigur că ești încă departe de-a fi descoperit totul.

Își întoarse ochii spre Gurney, care se apropiase și-l asculta.

— În cazul ăsta, spuse Korba, mai bine-i omorim.

Paul își scutură capul, fără să-și ia ochii de la Gurney.

— Nu. Vreau să-i fac scăpați.

Gurney îl privi uimit, șopti:

— Sire...

— Da?

— Omul ăsta are dreptate. Omoară-i imediat! Distruge orice dovadă a existenței lor. Ai aruncat rușinea asupra Sardaukarului Imperial! Dacă prinde de veste Împăratul, n-o să se lase pînă nu te-o vedea murind în chinuri înaintea lui.

— Mă indoiesc că o va putea face vreodată, replică Paul.

Vorbise rar, glacial. Se întîmplase ceva cu el — în timpul înfruntării cu ofițerul sardaukar. Acumulase în minte o sumă de hotăriri.

— Gurney, spuse, sînt mulți ghildari în anturajul lui Rabban?

Gurney tresări, își îngustă ochii.

— Întrebarea asta n-are nici...

— Sînt sau nu sînt?

— Arrakisul e plin de agenții Ghildei. Umblă să cumpere mirodenie de parc-ar fi cel mai prețios lucru din univers. Altminteri cum îți inchipui că ne-am fi aventurat pînă-n...

— Este cel mai prețios lucru din univers, îl întrerupse Paul. Pentru ei. Aruncă o privire spre Stilgar și Chani care se apropiau, adăugă: Iar noi deținem controlul mirodeniei, Gurney.

— Nu voi, ci Harkonnenii! protestă Gurney.

— Dețin controlul unui lucru numai acei ce-l pot distruge, rosti Paul. Făcu un gest scurt, cerîndu-i lui Gurney să se abțină de la alte comentarii. Stilgar și Chani ajunseseră în dreptul lor.

Paul ridică mîna stîngă, în care ținea pumnalul sardaukar, i-l întinse lui Stilgar.

— Trăiești pentru binele tribului, spuse. Ai putea să-mi verși singele vieții cu cuțitul ăsta?

— Pentru binele tribului, murmură Stilgar.

— Atunci folosește cuțitul.

— Mă provoci la duel?

— Dacă te-aș provoca eu, spuse Paul, aș sta în fața ta fără nici o armă și te-aș lăsa să mă dobori.

Stilgar începu să respire sacadat.

— Usul! exclamă Chani.

Se uită iute la Gurney, apoi la Paul.

În vreme ce Stilgar stătea încă în cumpănă, Paul zise:

— Ești Stilgar, luptătorul. Când sardaukarii au ieșit la atac în grota asta, nu te aflai printre cei care i-au înfruntat. Primul tău gînd a fost s-o aperi pe Chani.

— Este nepoata mea. Dacă m-aș fi-ndoit vreo clipă că fedaykinii tăi nu le-ar putea veni de hac neisprăviților ălora, aș...

— Pentru ce te-ai gîndit în primul rînd la Chani? îl întrerupse Paul.

— Nu m-am gîndit la ea!

— Nu? făcu Paul.

— M-am gîndit la tine, recunoscui Stilgar.

— Și crezi c-ai putea să-ți ridici mîna împotriva mea?

Stilgar începu să tremure.

— Așa e datina, spuse cu voce surdă.

— Datina cere să-i ucizi pe străinii care se rătăcesc în deșert și să le iei apa ca pe-un dar de la Shai-hulud, zise Paul. Dar într-o noapte, tu ai lăsat în viață asemenea străini — pe mama mea și pe mine.

Stilgar nu răspunse. Continua să tremure, privind în ochii lui Paul.

– Datinile se schimbă, Stil. Chiar tu ai început să le schimbi.
Stilgar își coborî ochii asupra stemei aurite de pe pumnalul pe care îl ținea în mână.
– Când voi fi Duce la Arrakeen, cu Chani alături de mine, crezi că voi mai avea timp să mă ocup personal de fiecare amănunt legat de conducerea sietchului Tabr? întrebă Paul. Tu ai avut timp vreodată pentru problemele intime ale fiecărei familii din sietch?
Stilgar rămase cu ochii la cuțit.
– Crezi că vreau să-mi retez mâna dreaptă? întrebă Paul.
Încet, Stilgar își ridică privirea spre el.
– Răspunde-mi! zise Paul. Crezi că vreau să mă lipsesc sau să lipsesc tribul de înțelepciunea și puterea ta?
Stilgar răspunse cu voce joasă:
– Pe-acel tânăr din tribul meu, al cărui nume îl cunosc... pe-acel tânăr as putea să-lucid într-un duel, dacă așa ar fi voia lui Shai-hulud. Dar de Lisan al-Gaib n-aș cuteza să mă ating. Știai asta, când mi-ai dat cuțitul.
– Știam.
Stilgar își descleștă degetele. Pumnalul căzu zăngănind pe pardoseala de piatră.
– Datinile se schimbă, murmură Stilgar.
– Chani, zise Paul. Te întorci la mama mea. Să-i spui că vreau să vină aici, că am nevoie urgentă de sfatul ei în...
– Dar ai hotărît să mergem cu toții către sud! protestă ea.
– M-am înșelat, spuse el. Nu acolo sînt Harkonnenii. Nu acolo-i războiul.
Chani respiră adînc, acceptă resemnată, așa cum orice femeie a deșertului era obișnuită să accepte obligațiile unei vieți care se împletea cu moartea.
– Vreau să-ți incredințez un mesaj destinat numai urechilor mamei mele, reluă Paul. Să-i spui că Stilgar mă recunoaște Duce al Arrakisului, dar că trebuie găsită o cale pentru a-i convinge pe cei tineri să accepte lucrul ăsta fără duel.
Chani se uită la Stilgar.
– Așa să faci, rosti cu voce scăzută Stilgar. Știm amîndoi că mă poate învinge... dar eu nu-mi pot ridica mâna asupra lui... pentru binele tribului.
– O să mă întorc împreună cu mama ta, îi spuse Chani lui Paul.
– Nu, zise Paul. Să vină numai ea singură. Instinctul lui Stilgar nu s-a înșelat adineaori. Sînt mai puternic cînd tu ești în siguranță. Vei rămîne în sietch.
Chani vru să protesteze, se abținu.
– Sihaya, adăugă Paul în șoaptă.
Apoi se întoarse spre dreapta, întilni privirea arzătoare a lui Gurney.
Din momentul în care Paul pomenise de mama sa, pentru Gurney restul conversației rămăsese undeva în ceață. Bolborosi:
– Doamna Jessica...
– Idaho ne-a salvat pe amîndoi în noaptea invaziei, spuse Paul cu gîndul încă la Chani.
– Dar cu Duncan ce s-a-ntîmplat, Domnia-Ta? întrebă Gurney.
– A murit... ca s-avem noi timp să fugim.
Vrăjitoarea trăiește! gîndi Gurney. *Cea pe care-am jurat să mă răzbun trăiește! Și-i clar că Ducelui Paul nici nu-i trece prin mînte ce fel de creatură l-a adus pe lume. Habar n-are că vipera aia l-a vîndut Harkonnenilor pe taică-său!*
Paul traversă repede grota, sări pe pragul de piatră. Privi înapoi, observă că morții și răniții fuseseră ridicați. Se gîndi posomorît că episodul acesta avea să adauge un nou capitol legendei lui Muad'Dib. *Nici măcar nu mi-am scos cristalul din teacă... Se va spune însă că astăzi am omorît cu mîna mea douăzeci de sardaukari.*
Gurney îl urmă pe Stilgar. Pășea fără să simtă solul sub tălpi, fără să vadă nimic în lumina galbenă a licurigloburilor, copleșit de mînie și ură, gîndind: *Vrăjitoarea trăiește, în timp ce oasele celor pe care i-a vîndut zac în morminte părăginite și neștiute. Trebuie să fac în așa fel încît Paul să afle adevărul despre ea, înainte de-a apuca s-o strîng de gît.*

*Prea des mînia îl face pe om să-și iasă din mîni și să respingă ce-i șoptește eul interior.
Fragment din **Pildele lui Muad'Dib** de prințesa Irulan.*

Mulțimea din peșteră degaja aceeași impresie de haită ațîțată pe care Jessica o remarcase în ziua cînd Paul îl omorise pe Jamis. Zumzetul vocilor era încărcat de tensiunea nervoasă. Grupuri mici formau,

ici-colo, cheaguri în tâlăzuirea de mantii.

Ieșind pe pragul din fața galeriei ce lega grota de camera lui Paul, Jessica ascunse sub robă cilindrul unui mesaj. În ciuda lungii călătorii pe care o făcuse din sud, se simțea odihnită — deși nu-i trecuse iritarea produsă de faptul că Paul persista în hotărârea lui de a nu îngădui încă folosirea ornitopterelor capturate.

— Deocamdată nu deținem supremația aeriană, îl explicase el. Și nu trebuie s-ajungem dependenți de importul de carburant de pe lumile exterioare. Vom păstra aeronavele și carburantul pentru ziua ofensivei finale.

Paul se afla la capătul pragului, inconjurat de un grup de bărbați tineri. În lumina palidă a licurigloburilor, scena părea ireală. Era ca un tablou... căruia i se adăugau însă dimensiuni complementare: murmur de voci, mirosuri stătute, tîrșuit de pași.

Jessica își observă fiul, întrebîndu-se pentru ce nu-i dezvăluise încă surpriza. Unde, era Gurney Halleck? Gîndul la Gurney o tulbură iarăși, amintindu-i de zilele unui trecut mai tihnit — un trecut în care cunoscuse frumusețea și dragostea, alături de tatăl lui Paul.

Stilgar aștepta în mijlocul unui alt grup, la celălalt capăt al pragului. Stătea tăcut, într-o atitudine plină de demnitate.

Nu se poate să-l pierdem pe omul acesta, gîndi Jessica. Planul lui Paul trebuie să reușească. Orice alt deznodămînt ar fi o tragedie ireparabilă.

Străbătu pragul, trecu pe lingă Stilgar fără să se uite la el, coborî în mijlocul mulțimii. Oamenii se dădură la o parte, lăsîndu-i cale liberă către Paul. În spatele ei, vocile amuțiră.

Cunoștea această tăcere — întrebările mute, smerenia în prezența Cucernicei Maici.

La apropierea ei, tinerii din jurul lui Paul se retraseră cîțiva pași și, pentru o clipă, Jessica se simți înfricoșată de respectul acesta nou pe care îl arătau față de el. *"Toți cei ce se află mai prejos de tine îți invidiază poziția"*, spunea o axiomă Bene Gesserit. Dar nu vedea nici urmă de pizmă pe fețele tinerilor acestora. Respectul le era impus de efervescenta religioasă a rolului de conducător al lui Paul. Și Jessica își aminti o altă maximă Bene Gesserit: *"Profeții sfîrșesc aproape întotdeauna de moarte violentă"*.

Paul se uită la ea.

— E timpul, spuse Jessica și-i înmină cilindrul mesajului.

Unul dintre însoțitorii lui Paul, mai îndrăzneț decît ceilalți, aruncă o privire în direcția lui Stilgar, întrebă:

— Nu-l provoci, Muad'Dib? E vremea s-o faci. Oamenii or să te creadă laș dacă...

— Cine-ndrăznește să spună că-s laș? întrebă Paul. Mîna i se mișcă fulgerător către minierul cristaiului.

O tăcere încordată se lăsă în grupul din jurul lui, apoi în întreaga grotă.

— Avem de rezolvat o problemă, spuse Paul, în timp ce îndrăznețul dinainte bătea în retragere. Se răsuci, își croi drum printre oameni, sări sprinten pe buza pragului și se întoarse către mulțime.

— Rezolv-o! strigă cineva.

Se iscară murmure, șușoteli.

Paul așteptă să se facă liniște. Cînd zumzetul și agitația se potoliră își înălță capul, vorbi cu voce răsunătoare:

— V-ați săturat de așteptat.

Din nou, stătu și așteptă să înceteze strigătele de aprobare.

S-au săturat, într-adevăr, își spuse. Strînse cu putere cilindrul metalic, gîndindu-se la conținutul mesajului dinăuntru. Mama sa i-l arătase, cu puțin timp înainte — un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Mesajul era cît se poate de clar: Rabban fusese abandonat, lăsat să se descurce cu resursele de care dispunea pe Arrakis. N-avea să mai primească nici ajutor, nici întăriri.

Paul își ridică din nou glasul:

— Părerea voastră e că a sosit momentul să-l provoc pe Stilgar la duel și să preiau conducerea! Mai înainte ca mulțimea să poată răspunde, adăugă: Chiar așa de prost îl credeți pe Lisan al-Gaib?

O liniște stupefiată puse stăpînire pe cei prezenți.

Îmbracă haina religioasă, gîndi Jessica. *Bine face!*

— Așa-i datina, strigă brusc cineva.

Paul răspunse cu voce glacială, atent la curenții afectivi ai mulțimii:

— Datinile se schimbă.

Un glas agresiv se ridică dintr-un colț al peșterii:

— Noi hotărîm ce trebuie să se schimbe!

Din mulțime se auziră strigăte răzlețe de aprobare.

— Cum vreți, spuse Paul.

Și Jessica percepu intonațiile subtile ale Glasului, armonicile pe care ea îl învățase să le folosească.

— Voi veți hotărî, urmă el. Dar mai întii trebuie să ascultați ce-am să vă spun.

Stilgar înainta de-a lungul pragului. Chipul îi era impasibil.

— Așa e și datina, rosti el. Orice fremen are dreptul să vorbească și să-și spună părerea în Sfat. Paul-Muad'Dib este fremen.

— Binele tribului! Acesta-i lucrul cel mai de preț, nu? întrebă Paul.

Stilgar răspunse cu aceeași voce egală, demnă:

— Așa ni-s călăuziți pașii de când ne naștem.

— Foarte bine, zise Paul. Atunci răspundeți-mi: Cine conduce ceata aceasta a tribului vostru? Și cine conduce toate triburile și toate cetele, prin mijlocirea instructorilor care au învățat de la noi tainele de luptă?

Paul așteptă, plimbându-și privirea peste capetele oamenilor. Neprimind nici un răspuns, urmă:

— Stilgar conduce? El însuși recunoaște că nu. Sau conduc eu? Pînă și Stilgar execută adesea ordinele mele, iar bătrînii cei mai înțelepți între înțelepți, mă ascultă și-mi acordă cinstirea cuvenită în Sfat.

Fremenii se agitară, dar continuară să tacă.

Paul își întinse brațul spre silueta înveșmîntată în roba neagră de cult a Jessicai, întrebă:

— Conduce cumva mama mea? Știți cu toții că Stilgar și celelalte căpetenii îi cer sfatul cînd vor să ia o hotărîre importantă. Dar străbate Cucernica Maică întinderile nisipurilor sau conduce vreo razzia împotriva Harkonnenilor?

Paul observă expresiile descumpănite ale oamenilor din primele rînduri. În fundul grotei însă, se auziră iarăși murmure minioase.

A adoptat o tactică periculoasă, gîndi Jessica. Apoi își aduse aminte de mesajul din cilindru și de implicațiile lui. Brusc, înțelese intenția lui Paul: ataca frontal cele mai profunde incertitudini ale fremenilor. Dacă reușea să le risipească, totul avea să urmeze de la sine.

— Nimeni nu vrea să recunoască un conducător, fără provocare și fără duel, nu? întrebă Paul.

— Așa-i datina! strigă cineva.

— Care e scopul nostru? întrebă Paul. Să-l răsturnăm pe Rabban, bestia Harkonnen, și să facem din lumea noastră un loc în care să putem trăi fericiți împreună cu familiile noastre, fără să mai ducem vreodată lipsă de apă. Este sau nu este acesta scopul nostru?

— Un scop aspru are nevoie de mijloace aspre! îi răspunse o voce.

— Cine-și azvirle cuțitul înainte de luptă? urmă netulburat Paul. Fără laudă și fără nici o intenție de provocare, vă spun că nimeni din grota asta, inclusiv Stilgar, nu mă poate învinge într-un duel. Stilgar însuși a recunoscut lucrul ăsta. L-a recunoscut pentru că știe că e adevărat, după cum și voi știți.

Din nou, răzbătură murmure de minie.

— Mulți dintre voi s-au bătut cu mine în camerele de exercițiu, reluă Paul. Știți că nu-ncerc să mă umflu în pene. Spun ce spun pentru că-i un adevăr cunoscut tuturor și-ar fi stupid din partea mea să nu-l recunosc. Am învățat să lupt astfel cu mult înaintea voastră, iar dascălii mei au fost oameni mai duri decît cei mai duri războinici pe care i-ați cunoscut voi. Cum altfel credeți c-ar fi fost cu puțință să-l înving pe Jamis, la o vîrstă cînd băieții voștri nu se luptă decît în joacă?

Își folosește bine Glasul, gîndi Jessica. Dar Glasul nu-i de ajuns cu oameni ca aceștia. Sînt aproape imuni la controlul vocal. Trebuie să recurgă la logică.

— Și-acum să ajungem la asta, spuse Paul. Deschise cilindrul, scoase banda făcută sul. E vorba de un mesaj capturat de la un curier Harkonnen. Autenticitatea lui este incontestabilă. Mesajul îi e adresat lui Rabban și menționează că cererea sa de noi trupe este respinsă, că recolta de mirodenie e cu mult inferioară cotei normale, că trebuie să smulgă Arrakisului mai multă mirodenie cu oamenii de care dispune.

Stilgar urcă lingă Paul.

— Cîți dintre voi înțeleg ce-nseamnă asta? întrebă Paul. Stilgar a înțeles imediat.

— L-au abandonat pe Rabban! strigă cineva.

Paul viri mesajul și cilindrul în cingătoare, își desfăcu de la gît șnurul impletit din fire de shiga, scoase inelul care fusese agățat de el și îl ridică, arătîndu-l mulțimii.

— Inelul cu sigiliul ducal al tatălui meu, rosti el. Am jurat să nu-l port în deget decît în ziua în care-mi voi putea conduce oștile pe întregul Arrakis, revendicînd fieful care-mi aparține de drept.

Își trase inelul pe deget, își încleștă pumnul. Caverna se cufundă într-o tăcere de moarte,

— Cine-i Domn pe Arrakis? tună Paul. Își ridică pumnul. Eu! Eu domnesc asupra fiecărui centimetru pătrat de pe suprafața Arrakisului! Arrakisul e fieful Duceului Atreides, cu voia sau fără voia Împăratului! I l-a dat tatălui meu, iar eu îl moștenesc de la tatăl meu!

Paul se ridică pe vîrfuri, se lăsă pe călcîie. Scrută chipurile fremenilor, sondîndu-le starea de spirit.

Încă puțin, gîndi.

— Mulți oameni de-aici vor dobîndi posturi importante pe Arrakis, în ziua în care-mi voi reclama drepturile imperiale ce mi se cuvin. Stilgar e unul din ei. N-o s-o fac ca să-l cumpăr! N-o s-o fac nici în semn de recunoștință, deși sînt și eu unul dintre cei mulți care îi datorează viața. Nu! O s-o fac pentru că Stilgar e înțelept și puternic. Pentru că știe să-și conducă oamenii după propria lui judecată, nu numai

după litera legii. Credeți că-s prost? Credeți c-o să-mi retez brațul drept și-o să-l las într-o baltă de sînge pe pardoseala peșterii ăsteia, numai ca să vă ofer vouă un spectacol de circ?

Își plimbă privirea de cremene peste fețele ridicate spre el.

— Care din voi îndrăznește să spună că nu sînt conducătorul de drept al Arrakisului? Cine vrea să dovedesc lucrul ăsta lăsînd fără căpetenie fiecare trib fremen de pe cuprinsul ergului?

Alături, Stilgar îi aruncă o privire scurtă, întrebătoare.

— Cum aș putea să slăbesc puterea noastră tocmai cînd avem mai mult ca oricînd nevoie de ea? strigă Paul. Sînt conducătorul vostru și vă spun că-i timpul să-ncetăm a-i mai ucide pe cei mai buni dintre noi și să-ncepem a-i ucide pe adevărații noștri dușmani — Harkonnenii!

Cu o mișcare fulgerătoare, Stilgar își scoase cristaiul și-l aținti către capetele oamenilor din grotă.

— Trăiască Ducele Paul-Muad'Dib! strigă cu voce puternică.

Un tunet asurzitor zgudui peștera, răsfrîngîndu-se în zeci de ecouri a zeci de voci care scandau:

— Ya hya chouhada! Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib! Ya hya chouhada!

"*Trăiască luptătorii lui Muad'Dib!*" traduse în gînd Jessica. Oftă mulțumită. Evenimentele se desfășuraseră conform scenariului pe care îl pusese la punct împreună cu Paul și cu Stilgar.

Încetul cu încetul, vacarmul se potoli.

Cînd se făcu din nou liniște, Paul se întoarse spre Stilgar, spuse:

— Îngenunchează, Stilgar.

Stilgar îngenunchie la marginea pragului.

— Dă-mi cristaiul, îi spuse Paul.

Stilgar îi întinse arma.

Asta nu făcea parte din plan, gîndi Jessica.

— Repetă după mine, Stilgar, zise Paul și rosti cuvintele investiției așa cum le auzise de-atîtea ori, pronunțate de tatăl său: Eu, Stilgar, primesc cuțitul acesta din mîinile Ducelui meu.

— Eu, Stilgar, primesc cuțitul acesta din mîinile Ducelui meu, spuse Stilgar și luă cuțitul cu lamă lăptoasă pe care Paul i-l oferea cu ambele mîini.

— Unde îmi va porunci Ducele meu, acolo va poposi lama acestui cuțit, rosti Paul.

Stilgar repetă formula cu voce egală, solemnă.

Amintindu-și modelul ceremoniei, Jessica își reținu lacrimile, își scutură capul. *Știu de ce face lucrul acesta, gîndi ea. N-ar trebui să mă las pradă emoției.*

— Dedic această lamă cauzei Ducelui meu și morții dușmanilor săi, atît timp cît în venele noastre va curge sînge, spuse Paul.

Stilgar repetă după el.

— Sărută lama, îi ceru Paul.

Stilgar făcu întocmai, apoi, așa cum cerea datina fremenă, sărută mîna dreaptă a lui Paul. În sfîrșit, la semnul acestuia, viri cristalul în teacă, se ridică în picioare.

Un murmur ca un suspin adînc străbătu mulțimea și Jessica auzi șoaptele: "Se împlinește profeția... O Bene Gesserit va arăta calea și o Cucernică Maică o va vedea..." Apoi alte voci, mai departe: "Ne călăuzește prin fiul ei!"

— Stilgar rămîne conducătorul tribului, rosti Paul. Să înțelegeți cum trebuie lucrul acesta. El poruncește cu glasul meu. Ce vă va spune el, să fie ca și cînd v-aș fi vorbit eu.

Înțeleaptă decizie, gîndi Jessica. Căpetenia tribului nu trebuie să-și piardă autoritatea în fața celor care îi datorează supunere.

Paul își coborî glasul, spuse:

— Stilgar, vom convoca Sfatul Conducătorilor. Trimite imediat curieri și mesaje prin cielago. După ce rezolvi treaba asta, vino la mine împreună cu Chatt, Korba, Otheym și alți doi locotenenți pe care ai să-ți alegi singur. Trebuie să punem la punct un plan de bătaie ca să putem prezenta Sfatului o victorie.

Paul îi făcu semn mamei sale să-l urmeze, coborî pragul și porni prin mijlocul mulțimii către galeria centrală și camerele de locuit care fuseseră amenajate acolo. În timp ce traversau peștera, zeci de mîini se întinseră să-l atingă, mai multe voci strigară:

— Cuțitul meu va poposi unde va porunci Stilgar, Paul Muad'Dib!

— Condu-ne cît mai degrabă la luptă, Paul-Muad'Dib!

— Să udăm lumea noastră cu sîngele Harkonnenilor!

Jessica simțea setea de luptă a oamenilor. Erau mai mult decît pregătiți. *Pornim cu ei de pe culmi, gîndi.*

De cum ajunseră într-una din camerele interioare, Paul îi făcu semn să ia loc, spuse:

— Așteaptă aici.

Apoi dispăru în spatele draperiilor care mascau un pasaj lateral.

Camera rămase cufundată în liniște. O liniște desăvîrsită. Nici măcar zumzetul șoptit al pompelor oliene care ventilau aerul din sietch nu răzbătea pînă aici.

S-a dus după Gurney, își spuse Jessica. Și se miră ea însăși de ciudatul amestec de emoții care o

încearcă. Gurney și muzica sa îi evocau zilele fericite de pe Caladan, viața pașnică dinaintea mutării pe Arrakis. Și totuși, lumea Caladanului aparținea parcă memoriei unei alte persoane. Dar... în cei aproape trei ani care trecuseră, devenise parcă *într-adevăr* altă persoană. Iar gândul revederii lui Gurney o silea să reevalueze schimbările petrecute.

În dreapta ei, pe o mescioară, văzu serviciul de cafea al lui Paul — ibricul și ceștile din aliaj de argint și jasmin, pe care le moștenise de la Jamis. Le privi îndelung, gândindu-se la nenumăratele mâini care atinseseră metalul strălucitor. De o lună, Chani era cea care-i servea lui Paul cafea din serviciul acesta.

Ce altceva, în afară de cafea, i-ar mai putea oferi unui Duce această femeie a deșertului? se întrebă. *Putere nu-i poate da. Nici o familie. Paul nu are decât o singură șansă reală: să se alieze cu o Casă Mare puternică, eventual chiar cu familia imperială. La urma urmei, Prințesele încă nu-s măritate și toate au urmat școlii Bene Gesserit.*

Pentru o clipă, se imagină departe de asprimea Arrakisului, ducând un alt trai... Se gândi la puterea și siguranța de care ar fi putut avea parte mama unui prinț-consort. Apoi își plimbă privirea peste draperiile groase care acopereau pereții de piatră ai grotei, își aminti cum călătorise pînă în locul acesta — gonind în mijlocul unei caravane de viermi, pe ale căror spinări se înălțau palanchinuri și platforme încărcate pînă la refuz cu cele necesare campaniei pe care o pregăteau freinenii.

Cît timp va trăi Chani, Paul nu-și va vedea datoria, gândi ea. I-a dăruit un fiu. E de-ajuns.

I se făcu dintr-o dată dor de nepotul ei, de copilul care semăna atît de mult cu bunicul său... cu Ducele Leto. Își lipi palmele de obraji, începu respirația rituală menită să calmeze emoțiile și să limpezească gîndurile. Apoi se aplecă înainte, îndoindu-și corpul din mijloc și execută cu evlavie exercițiul de pregătire a trupului pentru imperatiile minții.

Își dăduse imediat seama că hotărîrea lui Paul de a-și stabili postul de comandă în Peștera Păsărilor fusese o alegere ideală. Locul era cum nu se poate mai potrivit, iar la nord se afla Pasul Vînturilor, cu satul său fortificat, situat într-o dolină înconjurată de stînci. Era un sat important. Un sat de meșteșugari și tehnicieni, centrul de care depindea un întreg sector defensiv al Harkonnenilor.

Din spatele draperiilor se auzi o tuse ușoară. Jessica își îndreptă bustul, trase adînc aer în piept, expiră încet.

— Intră, spuse apoi.

Draperiile se separară și Gurney Halleck pătrunse, cu un salt, în încăperea. Jessica îi zări doar o singură clipă fața pe care era întipărit un rînjeț straniu. În clipa următoare, Gurney trecu în spatele ei și, vîrindu-i un braț vîinos sub bărbie, o ridică în picioare cu o smucitură brutală.

— Gurney, zăpăcitule, ce te-a apucat? exclamă ea.

Apoi simți între coaste vîrfurile unui cuțit și un fior de gheață, ieșind parcă din vîrfurile acela, îi străbătu trupul. Înțelese imediat că Gurney vrea s-o omoare. *Pentru ce?* Nu putu să-și imagineze nici un motiv. Știa că Gurney nu era capabil de trădare. Dar nici nu se îndoia vreo clipă de intenția lui. Gîndurile i se involburară. Omul acesta nu putea fi învins cu una cu două. Omul acesta era un ucigaș care știa să evite Glasul, care știa să parăze orice figură de luptă, care cunoștea toate viclășugurile legate de moarte și violență. Era un instrument la a cărui perfecționare contribuise chiar ea, cu sfaturi și sugestii subtile.

— Credeai c-ai scăpat, vrăjitoare? mîrii Gurney.

Jessica nu apucă să se gîndească la implicațiile întrebării și să încerce să-i găsească răspuns. Draperiile se dădură în lături și Paul intră în cameră.

— Iată-l dar, ma...

Tăcu brusc, simțind încordarea din încăperea.

— Rămii unde ești, Domnia-Ta, spuse Gurney.

— Ce...

Paul își scutură capul, încercînd să înțeleagă.

Jessica dădu să vorbească, simți brațul lui Gurney apăsîndu-i cu putere grumazul.

— Ai să vorbești cînd o să-ți dau eu voie, vrăjitoare, zise Gurney. Și n-ai să spui decît ceea ce vreau s-audă și fiul tău. Acum, fii atentă! Să nu-ncerci vreuna din loviturile tale istețe, pentru că la cel mai mic semn de așa ceva îți înfig cuțitul ăsta în inimă din simplu reflex. Să vorbești cu voce egală. Să nu cumva să-ți încordezi sau să-ți miști anumiți mușchi — știi tu care. Și să ai grijă... să ai mare grijă ce faci, dacă vrei să mai ai parte de cîteva secunde de viață. Pentru că te asigur că numai de ele te vei mai putea bucura.

Paul făcu un pas înainte.

— Gurney, bătrîne, ce te-a...

— Stai pe loc! șuieră Gurney. Încă un pas și-ai s-o vezi moartă!

Mîna lui Paul alunecă spre mînerul cristaiului.

Vorbi cu glas măsurat, înfricoșător:

— Te sfătuiesc să te explici, Gurney.

— Am făcut legămînt s-oucid pe cea care ți-a trădat tatăl, spuse Gurney. Crezi că l-aș putea uita vreodată pe omul care m-a salvat din lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, pe omul care mi-a redat

libertatea, viața, onoarea... pe omul care mi-a acordat prietenia lui? *Prietenia lui!* Lucrul pe care l-am prețuit mai presus de orice! Cea care l-a aruncat în ghearele morții pe omul acela se află acum în fața cuțitului meu. Nimeni n-o să mă împiedice s-o...

— Greșești amar, Gurney, zise Paul.

Iar Jessica gândi: *Va să zică asta era! Ce ironie!*

— Greșesc? făcu Gurney. Așa crezi? Atunci să-ți spună chiar ea. Dar nu înainte de-a o avertiza că numai să mă-ncredințez că acuzația asta-i întemeiată am mituit, am spionat și-am înșelat zeci de oameni. Și nu-nainte de-a o-nștiința că o parte a istoriei am aflat-o chiar de la căpitanul gărzii lui Harkonnen, după ce-l îndopasem cu semuta.

Jessica simți brațul lui Gurney slăbindu-și o idee strînsoarea, dar înainte de-a apuca să rostească vreo vorbă, Paul spuse:

— Yueh a fost trădătorul. Ți-o spun o dată pentru totdeauna, Gurney. Am toate dovezile. Dovezi incontestabile. Yueh a trădat. Nu mă interesează cu ce ți-ai alimentat bănuiala — pentru că de altceva nu poate fi vorba — dar dacă-i faci vreun rău mamei mele...

Își trase cristaiul din teacă, îl ținu la vedere și încheie:

— ...te omor.

— Yueh era medic condiționat, ripostă Gurney. Era garantat spre a sluji Case Regale. Yueh n-ar fi putut să trădeze.

— Cunosco o cale prin care condiționarea poate fi anihilată, zise Paul.

— Dovada, scrișni Gurney.

— Dovada nu-i aici, spuse Paul. E în Sietch Tabr, departe în sud, dar dacă...

— Vrei să-mi întinzi o cursă, mirii Gurney și brațul său strînse mai tare gîtul Jessicăi.

— Nu-ți întind nici o cursă, Gurney, spuse Paul și tristețea cumplită din glasul său sfîșie inima Jessicăi.

— Am văzut cu ochii mei mesajul găsit asupra unui agent Harkonnen, zise Gurney. Am citit negru pe alb că...

— Și eu l-am văzut, îl întrerupse Paul. Mi l-a arătat tatăl meu în noaptea în care mi-a explicat că nu putea fi decît o stratagemă a Harkonnenilor, ca să-l determine s-o suspecteze pe femeia iubită.

— Așa! exclamă Gurney. Și n-ai...

— Taci, spuse Paul cu glas surd și egal, dar mai poruncitor decît orice glas pe care-l auzise vreodată Jessica.

Stăpînește Controlul Mare! gândi ea.

Brațul pe care Gurney i-l petrecuse în jurul gîtului începuse să tremure. Vîrfurile cuțitului său se mișca nesigur.

— Spui c-ai auzit și-ai văzut! rosti Paul. Atunci să-ți spun eu ce n-ai auzit și ce n-ai văzut. N-ai auzit-o pe mama plîngîndu-și bărbatul în puterea nopții. Nu i-ai văzut fulgerele din ochi, atunci cînd vorbește de moartea tuturor Harkonnenilor.

Asculta, așadar, gândi Jessica. Lacrimile îi împăienjeniră vederea.

— Și nu ți-ai amintit lecțiile învățate în lagărele de sclavi ale Harkonnenilor, urmă Paul. Zici că prețuiași mai presus de orice prietenia tatălui meu?! Atunci cum de n-ai fost în stare să faci deosebire între Harkonnen și Atreides? Cum de n-ai adulmecat o capcană Harkonnen după duhoarea pe care-o împrăștia-n jur? Cum de n-ai învățat că loialitatea Atreizilor se cumpără cu dragoste, în timp ce moneda Harkonnenilor e ura? Cum de n-ai putut să pricepi adevărata natură a acelei trădări?

Gurney bolborosi:

— Dar Yueh...

— Dovada pe care-o avem este mesajul pe care ni l-a lăsat chiar Yueh și în care își mărturisește fapta, spuse Paul. Îți jur lucrul ăsta în numele dragostei pe care ți-o port — dragoste pe care n-am s-o reneg nici după ce-o să te las mort pe podeaua camerei ăsteia.

Ascultînd cuvintele fiului ei, Jessica se miră de clarviziunea judecăților lui, de profunzimea inteligenței lui.

— Tatăl meu avea un adevărat instinct pentru prieteni, zise Paul. Își dăruia dragostea cu zgîrcenie, dar nu dădea greș niciodată. Avea însă o slăbiciune. Nu-nțelegea mecanismul urii. Credea că dacă cineva îi urăște pe Harkonneni n-ar putea să-l trădeze. Îi aruncă mamei sale o privire scurtă. Ea știe toate astea. I-am transmis mesajul tatălui meu — faptul că nu s-a îndoit de dragostea ei nici o clipă.

Jessica simți că-și pierde controlul, își mușcă buza. Observase atitudinea formală, rigiditatea fiului ei și înțelesese cît îl costau pe Paul aceste cuvinte. O copleși o dorință năvalnică de a se repezi la el, de a-i apăsa capul la pieptul ei... așa cum nu făcuse niciodată. Dar brațul care îi strîngea gîtul nu mai tremura. Și vîrfurile cuțitului de sub omoplații ei era din nou imobil și decis.

— Unul dintre cele mai cumplite momente din viața unui copil, spuse Paul, este acela în care descoperă că tatăl și mama sa sînt ființe umane împărțînd o dragoste din care el nu poate gusta cu adevărat. Este o deziluzie, dar în același timp o revelație a faptului că lumea există *acolo* și *aici*, și că în

lumea aceasta sîntem singuri. E un moment al adevărului. Și nu poți să eviți acest adevăr. L-am *auzit* pe tatăl meu cum vorbea despre mama. Nu ea l-a trădat, Gurney.

Jessica își regăsi vocea, zise:

— Gurney, dă-mi drumul.

Vorbise pe un ton normal, fără nici o inflexiune menită să exploateze slăbiciunile agresorului... dar brațul lui Gurney se retrase. Jessica se apropie de Paul, se opri înaintea lui, fără să schițeze nici un gest de atingere.

— Paul, rosti ea, există și alte momente de revelație cumplită în universul acesta. Adineaori am înțeles ce-am făcut. Am înțeles că te-am folosit, și te-am transformat, și te-am manevrat ca să te fac să urmezi calea aleasă de mine... calea pe care trebuia s-o aleg — dacă asta poate să fie o scuză — pentru că așa îmi dicta propria mea educație. Înghiți cu greu nodul care i se pusese în gît, își înalță capul, privi în ochii fiului ei. Paul... Vreau să te rog să faci ceva pentru mine: alege calea fericirii. Femeia asta a ta... această femeie a deșertului... însoară-te cu ea, dacă dorești lucrul ăsta. Treci peste oricine, peste orice, dacă vrei să faci asta. Alege-ți tu calea pe care o vrei. Eu...

Tăcu brusc, auzind bolboroselile din spatele ei.

Gurney!

Observă privirea lui Paul, se întoarse.

Gurney nu se mișcase din loc, dar își virise cuțitul în teacă, își desfăcuse mantia la piept, dezvelind luciul cenușiu al unui distrai ieftin, din cele pe care sietchurile le vindeau traficantilor.

— Omoară-mă, îți spun! bișui cu glas înfundat Gurney. Scoate-ți cuțitul și lovește-mă, ca să sfirșim odată! Mi-am spurcat numele. L-am trădat pe Ducele meu! Pe cel mai bun...

— Calmează-te! spuse Paul.

Gurney îl privi cu ochi ficși.

— Încheie-ți mantia și nu te mai da în spectacol. Te-ai prostit destul pentru astăzi.

— Ucide-mă, cînd îți spun! răcni ca turbat Gurney.

— Încetează! În cîte privințe mă crezi idiot? Trebuie să repet cirul ăsta, cu fiecare om de care am nevoie?

Gurney se uită la Jessica, vorbi cu glas oropsit, rugător — un glas care suna straniu în gura lui:

— Atunci, te rog pe Domnia-Ta, Doamnă... ucide-mă.

Jessica se apropie de el, îl prinse cu amîndouă mîinile de umeri.

— Gurney, de ce insiști să crezi că Atreizii trebuie să-i ucidă pe cei ce li-s dragi?

Încet, îi desprinse din degete marginile desfăcute ale veșmîntului, îi acoperi pieptul, încheie copcile mantiei.

Gurney bolborosi năuc:

— Dar... eu...

— Credeai că o faci pentru odihna sufletului lui Leto, spuse ea, și te stimez pentru asta.

— Doamnă! izbucni Gurney. Își înfipse bărbia în piept, își strînse pleoapele ca să pună stavilă lacrimilor.

— Să considerăm toată povestea asta ca pe o neînțelegere între prieteni vechi, zise Jessica și Paul percepu inflexiunile alintătoare din vocea ei. Ce-a fost a trecut. Să fim bucuroși că o asemenea neînțelegere nu se va mai ivi niciodată între noi.

Gurney își deschise ochii umezi, strălucitori, se uită la ea.

— Gurney Halleck pe care l-am cunoscut eu, urmă Jessica, mînuia cu aceeași măiestrie și spada, și balisetul. Dar eu îl admiram mai mult pe omul balisetului. Oare-și mai amintește acel Gurney Halleck cu cîtă plăcere îi ascultam, uneori ore-n șir, cîntecelile? Mai ai balisetul, Gurney?

— Am unul nou, răspuse Gurney. Un instrument cu susur dulce, de pe Chusuk. Nu-i semnat, dar sună ca un Varota autentic. Bănuiesc că-i făcut de unul din discipolii lui Varota, care.... Se întrerupse deodată, privi aiurit. Ce tot îndrug, Doamnă? M-au apucat gîngurelile, cînd...

— Nu-s gîngureli, Gurney, interveni Paul. Se apropie de el și de mama sa, adăugă: Nu-s gîngureli, ci bucurii împărtășite prietenilor. Ți-as fi recunoscător dac-ai vrea să-i cînti mamei ceva. Planurile de luptă mai pot s-astepte puțin. Oricum, tot nu vom întreprinde nimic pînă mîine.

— Atunci să... să-mi aduc balisetul, spuse Gurney. L-am lăsat în galerie.

Trecu iute pe lîngă ei și dispăru în spatele draperiilor.

Paul își lăsă o mîină pe brațul mamei sale, îl simți tremurînd.

— S-a terminat, mamă, îi spuse.

Jessica nu se mișcă, îi aruncă o privire piezișă.

— S-a terminat?

— Firește. Gurney n-o să...

— Gurney? A... da.

Jessica își lăsă privirea în jos.

Perdelele foșniră și Gurney reintră cu balisetul în mîină. Începu să-l acordeze, evitîndu-le privirile.

Draperiile și carpetele din odaie absorbeau sunetele, dînd instrumentului o sonoritate caldă și intimă.

Paul își conduse mama către o pernă, o ajută să se așeze. Îl frapă subit aspectul îmbătrînit al chipului ei – cutele incipiente ale uscăciunii deșertului, ridurile de la colțurile ochilor voalați de albastru.

E obosită, gîndi el. Trebuie să găsim o cale ca să-i mai reducem din sarcini.

Gurney luă un acord.

Paul îi aruncă o privire rapidă, spuse:

– Eu... am de rezolvat niște treburi. Să mă aștepti aici.

Gurney dădu din cap. Părea absent, cu mintea aiurea... ca și cînd în clipa aceea s-ar fi aflat departe, sub cerul liber al Caladanului, cu ochii ațintiți la ghemotoace albe de nori prevestitori de ploaie.

Paul făcu un efort, se întoarse spre draperii, ieși în galerie. Îl auzi pe Gurney începînd o melodie și se opri un moment să asculte cîntecul care ajungea la el în surdină.

"Vii și livezi,
Hurii cu sîinii rotunzi,
Și-o cupă plină în mînă...
De ce să mă gîndesc la războaie
Și munți prefăcuți în țarină?
De ce am lacrimi în ochi?"

Atîtea paradisuri așteaptă,
Și-atîta belșug e în ele,
Doar să-ntind mîna...
De ce să mă gîndesc la atacuri
Și la otrăvuri în vin?
De ce-mi simt povara de ani?"

Ale dragostei brațe mă-mbie
Spre nespuse-ncintări
Și extazuri de Eden...
De ce-mi amintesc de vechile răni,
De trecute păcate...
De ce-mi dă tircoale spaima în somn?"

Din față, de după colțul galeriei, apăru cu un aer grăbit un curier fedaykin. Avea gluga mantiei dată pe spate și colierul distraiului desfăcut, semn că venise chiar atunci din deșert.

Paul îl opri cu un gest al mîinii, lăsă să cadă draperiile exterioare, apoi se îndreptă către el.

Omul făcu o plecăciune, cu mîinile împreunate la piept, ca și cînd ar fi salutat o Cucernică Maică sau o Sayyadina.

– Muad'Dib, rosti el, conducătorii au început să sosească la Sfat.

– Deja?

– Sînt cei pe care i-a chemat Stilgar mai înainte, cînd a crezut că... Dădu din umeri.

– Înțeleg, spuse Paul.

Aruncă o privire înapoi, către locul din care răzbăteau, abia auzite, acordurile balisetului și vechiul cîntec preferat al mamei sale. Vreme de-o clipă, se gîndi la combinația aceea stranie de melodie veselă și cuvinte triste, apoi spuse:

– Trebuie să vină Stilgar cu alți cîțiva oameni. Îndrumă-i la mama mea.

– O să-i aștept aici, Muad'Dib, răspunse curierul.

– Da... da, bine.

Îl lăsă pe fedaykin, porni cu pași iuți către adîncurile cavernei, către locul care exista în fiecare asemenea adăpost – grota de lîngă bazinul de colectare a apei. În grota aceea se afla micul shai-hulud, creatura atrofiată prin oprirea silită a creșterii, vietatea care nu măsura mai mult de nouă metri și care era ținută captivă de un șanț circular plin cu apă. Apa era otravă pentru făuritor, de îndată ce acesta depășea stadiul vectorului biologic pe care îl constituia micul făuritor. Iar încercarea făuritorului era secretul cel mai bine păzit al fremenilor, deoarece din această uniune lua naștere Apa Vieții, otrava pe care nu putea s-o transforme decît o Cucernică Maică.

Paul luase hotărîrea în momentul eliberării de tensiunea pericolului care o amenințase pe mama sa. Nici una din cărămizile întrezărite ale viitorului nu îi dezvăluise acest moment de pericol asociat cu persoana lui Gurney Halleck. Viitorul – norul întunecat al viitorului – în care întregul univers se prăvălea către un nex clocotitor, îl impresura ca o lume fantomatică.

Trebuie să-l văd, gîndi el.

Încetul cu încetul, organismul său dobîndise o oarecare imunitate față de mirodenie și din cauza

aceasta viziunile lui prestiente deveniseră din ce în ce mai rare... din ce în ce mai șterse. Soluția i se părea evidentă.

O să înec făuritorul. Și vom vedea dacă sînt într-adevăr Kwisatz Haderach — dacă pot supraviețui acestei încercări căreia îi supraviețuiesc Cucernicele Maici.

Iar în cel de-al treilea an al Războiului Deșertului, Paul-Muad'Dib zăcu singur în Peștera Păsărilor, în spatele draperiilor kiswa care acopereau intrarea uneia din grottele interioare. Ca un mort zăcu, prins în mrejele revelațiilor zămislite de Apa Vieții. Căci ființa lui plutea dincolo de hotarele timpului, dusă de otrava care dă viață. Astfel se adeveri profeția cum că Lisau al-Gaib va putea fi în același timp mort și viu.

*Fragment din **Legendele Arrakisului** de prințesa Irulan.*

Se crăpa de ziuă. Chani escalada faleza ce mărginea bazinul Habbanya, trăgînd cu urechea la bîzîitul surd al topterului care o adusese din sud și care zbură acum către unul din ascunzișurile amenajate în imensitatea desertului. În jurul ei, oamenii din escortă se distanțaseră, răzlețindu-se printre stînci, ca să preîntîmpine orice pericol. Îi rugase s-o lase singură cu gîndurile sale și ei dăduseră ascultare rugămintii tovarășei lui Muad'Dib, mamei primului său născut.

De ce m-a chemat înapoi? se întreba Chani. *Spunea că trebuie să rămîn în sud, cu micul Leto și cu Alia.*

Își sumeți mantia, sări cu ușurință peste un prag de piatră, continuă să urce în penumbră cărăruia vizibilă doar celui născut și trăit în deșert. Grohotișul mărunt îi alunecă de sub tălpi. Chani dansă pe suprafața nesigură, se strădui să-și concentreze atenția la coordonarea mișcărilor.

Dificultatea urcușului îi alungă o parte din temerile pe care i le treziseră atitudinea taciturnă și mohorîtă a fedaykinilor din escortă și faptul că fusese adusă cu unul din prețioasele toptere capturate de la Harkonneni. Simți un val de emoție la gîndul apropiatei întîlniri cu Paul-Muad'Dib... cu Usul al ei. Pe întregul cuprins al deșertului, numele său devenise strigăt de luptă: "*Muad'Dib! Muad'Dib! Muad'Dib!*" Dar pentru ea, Muad'Dib era alt bărbat... cu alt nume. Era iubitul tandru, tatăl fiului ei.

O siluetă înaltă își făcu apariția pe piscul stîncii din față, îi făcu semn să se grăbească. Chani iuți pasul. Auzi păsările care vesteau zorii, chemîndu-se între ele, înălțîndu-se în văzduh. Spre est, zarea se luminase.

Omul de pe culme nu era din escorta ei. I se păru totuși că-i recunoaște mișcările și ținuta, se întrebă: *Otheym?* Cînd se apropie, recunosc, în lumina tot rmai puternică, fața lată și turtită a locotenentului fedaykin. Gluga nu-i era prinsă în copci, iar masca filtrului îi atîrna slobod — ținuta obișnuită pentru ieșirile de scurtă durată.

— Grăbește-te, șuieră el și o luă înainte, coborînd cu pași repezi în crevasa secretă care ducea către peșteră. În curînd se face lumină, îi șopti în timp ce ridică marginea prelatei de izolare, lăsînd-o să treacă. În ultima vreme, Harkonnenii patrulează în disperare prin zona asta. Nu putem risca să ne descopere tocmai acum.

Pătrunseră în galeria îngustă a intrării în Peștera Păsărilor. În fața lor se aprinseră cîteva licurigloburi. Otheym o luă grăbit înainte, i se adresă peste umăr:

— Urmează-mă. Repede!

Străbătura galeria, trecură printr-o altă ușă etanșă în altă galerie și apoi, printre draperii grele, în încăperea care, pe vremea cînd Peștera Păsărilor nu era decît o tabără de odihnă peste zi, fusese alcovul Sayyadinei. Covoare groase și perne acopereau pardoseala. Pe fiecare dintre draperiile lungi care mascau pereții era țesută emblema șoimului roșu. Un vraf de hîrtii răspîndite pe un birou scund de campanie, așezat lateral, răspîndeau încă aroma mirodeniei din care fuseseră fabricate.

Cucernica Maică ședea singură, lîngă peretele opus intrării. Își înălță capul, adresîndu-le privirea aceea introspectivă care îi înflora pe neinițiați.

Otheym își împreună palmele, spuse:

— Am adus-o pe Chani.

Făcu o plecăciune, dispăru în spatele draperiilor. Iar Jessica se întrebă: Cum să-i spun lui Chani?

— Ce-mi mai face nepotul? rosti cu glas cumpătat.

Formalisme, gîndi Chani și imediat o năpădiră din nou toate temerile. *Unde e Muad'Dib? De ce n-a venit să mă întîmpine?*

— E bine sănătos, mamă, răspunse. L-am lăsat, împreună cu Alia, în grija lui Harah.

"Mamă", gîndi Jessica. *Da, salutul formal îi da dreptul să-mi spună așa. Mi-a dăruit un nepot.*

— Am auzit că sietchul Coanua i-a trimis în dar stofă, zise ea.

— Da. O stofă frumoasă.

— Mi-aduci vreun mesaj de la Aiia?

— Mesaj, nu. Dar sietchul s-a mai liniștit, acum că ceilalți au început să accepte miracolul pe care îl

reprezintă.

De ce trage de timp? se întrebă Chani. De vreme ce-au trimis un topter să mă aducă, trebuie să fie vorba de ceva foarte urgent. Iar noi stăm și schimbăm fraze politicoase!

— O să folosim o parte din stofa aceea nouă ca să-i facem haine micului Leto, spuse Jessica.

— Cum dorești, mamă, încuviință Chani. Își plecă ochii, întrebă: Ce-i nou pe cîmpul de luptă?

Așteptă răspunsul cu o expresie impasibilă, sperînd ca Jessica să nu remarce viclesugul — întrebarea rostită doar pentru a încerca să aducă vorba despre Paul-Muad'Dib.

— Noi victorii, răspunse Jessica. Rabban a încercat să obțină un armistițiu. Trimișii i-au fost întorși cu trupurile golite de apă. În câteva sate de prin doline, Rabban s-a arătat mai îndurător... a mai ușurat jugul oamenilor. Acum însă e prea tîrziu. Poporul știe că face totul de frica noastră.

— Așadar se adevăresc spusele lui Muad'Dib, zise Chani.

Se uită lung la Jessica, străduindu-se să-și înăbușe temerile.

I-am pronunțat numele și nu-mi răspunde. Nu i se poate citi nimic în piatra smălțuită a feței... dar se ține prea dreaptă, prea nemîșcată. De ce tace? Ce s-a întîmplat cu Usul?

— Mi-ar place să fiu acum în sud, spuse Jessica. Oazele erau tare frumoase cînd am plecat de-acolo. Tu nu tînjești după ziua în care toate ținuturile vor putea să-nflorească la fel?

— E frumos în sud, într-adevăr, murmură Chani. Dar și suferința-i mare.

— Suferința e prețul victoriei, rosti Jessica.

Mă pregătește pentru suferință? se întrebă Chani. Ezită, apoi spuse:

— Multe femei jinduiesc la bărbații lor. S-a iscat invidie cînd s-a aflat c-am fost chemată în nord.

— Eu te-am chemat, zise Jessica.

Chani își simți bătăile inimii ca pe niște ciocane. Fu cît pe ce să-și lipească palmele de urechi, ca să nu audă ce îi va spune Jessica. Se stăpîni, reuși să vorbească cu voce calmă:

— Mesajul era semnat Muad'Dib.

— Eu l-am semnat așa, în prezența locotenenților lui. A fost un subterfugiu dictat de necesități,

Și Jessica gîndi: E curajoasă. Știe să-și țină firea chiar și cînd o copleșește spaima. Da. Poate că e, într-adevăr, cea de care avem nevoie acum.

Doar o notă infimă de resemnare răzbătu în glasul lui Chani cînd se hotărî să vorbească:

— Acum poți să-mi spui ceea ce trebuie spus.

— Aveam nevoie de prezența ta ca să mă ajute să-l readuc la viață pe Paul, rosti Jessica și gîndi: *Asta e! Am spus exact ce trebuia să spun. SĂ-L READUC LA VIAȚĂ. I-am dat de înțeles că Paul n-a murit, dar că viața îi e în pericol.*

Chaniei nu-i trebui decît o clipă ca să se calmeze.

— Ce-aș putea să fac? întrebă.

Îi venea să sară la Jessica, s-o zgîlție și să țipe: *Du-mă la el!* Dar așteptă în tăcere răspunsul.

Jessica spuse:

— Bănuiesc că Harkonnenii au izbutit să strecoare printre noi un agent, ca să-l otrăvească pe Paul. E singura explicație plauzibilă. Otrava-i cu totul neobișnuită. I-am analizat singele prin cele mai elaborate metode, dar n-am descoperit nici o urmă.

Chani căzu în genunchi.

— Otravă? Se chinuie? Pot să...

— E inconștient. Procesele vitale îi sînt atît de încetinite încît nu pot fi detectate decît prin tehnici din cele mai rafinate. Mi se încrîncenă carnea cînd mă gîndesc ce s-ar fi întîmplat dacă n-aș fi fost eu cea care l-a descoperit. Pentru un ochi neformat pare mort.

— Nu m-ai chemat aici numai din bunătate, zise încet Chani. Te cunosc, Cucernică Maică. Ce crezi c-aș putea face eu, peste ceea ce-ți stă în putință?

E curajoasă, frumoasă și... ah, extrem de perspicace, gîndi Jessica. Ar fi fost o vrednică Bene Gesserit.

— Chani, spuse, poate n-o să-ți vină să crezi, dar nu știu exact de ce te-am chemat. A fost un instinct... o intuiție... M-am gîndit, pur și simplu: "Cheam-o pe Chani".

Și pentru prima dată, Chani citi pe chipul Jessicăi suferință. Mărturisirea durerii modificase instantaneu privirea introspectivă.

— Am făcut tot ce-am putut, tot ce-am știut, reluă Jessica. Ți-ar fi greu să-ți închipui cît de mult depășește acest *tot*... ceea ce se presupune în mod obișnuit că înseamnă tot. Și totuși... n-am reușit.

— Vechiul lui tovarăș, Halleck... n-ar putea fi el trădătorul?

— Gurney?! Nu!

Cele două cuvinte făceau cît o conversație și Chani percepî în ele ecoul căutărilor, al încercărilor... al amintirii unor vechi erori... Neagația fusese categorică.

Chani se ridică în picioare, își netezi mantia care purta încă urmele călătoriei și ale mersului prin deșert.

— Du-mă la el, spuse.

Jessica se sculă de pe pernă și trecu printre perdelele care acopereau peretele din stînga.

Chani o urmă, pătrunse într-o cămăruță care servise odată drept magazie și ai cărei pereți de piatră erau acum mascați cu draperii grele. Paul era întins pe un pat de campanie, în fundul încăperii. Un licuriglob solitar, aflat deasupra capului său, îi lumina fața. Trupul îi era acoperit pînă la piept cu o mantie neagră. Brațele dezgolite erau imobile, întinse de-o parte și de alta a corpului. Părea gol pe sub mantie. Pielea lui avea un aspect neted și rigid, ca ceara. Zăcea neclintit.

Chani își reprimă dorința de a se arunca asupra lui. Toate gîndurile i se îndreptară subit la fiul ei — la Leto. Și își aminti în clipa aceea că, odinioară, Jessica trecuse și ea printr-o încercare asemănătoare — în timp ce viața bărbatului iubit era amenințată, se văzuse silită să nu se gîndească decît la salvarea fiului... Se simți deodată puternic legată de femeia de lîngă ea. Întinse orbește mîna, apucă mîna Jessicăi și o strînse înfrigurată. Degetele celelalte îi răspunseră cu o încleștare violentă, aproape dureroasă.

— Trăiește, rosti Jessica. Te asigur că trăiește. Dar firul vieții lui este atît de subțire încît abia poate fi observat. Unele căpetenii au și început să murmure, să spună că în mine nu mai vorbește Cucernica Maică, ci mama fiului mort... și că nu vreau să dau tribului apa sa.

— De cînd zace așa? întrebă Chani. Își retrase mîna din mîna Jessicăi, înaintă spre mijlocul încăperii.

— De trei săptămîni. O săptămîină întreagă, prima săptămîină, am tot încercat să-l readuc în simțiri. Apoi au urmat adunări, discuții... investigații. Pe urmă am trimis după ține. Fedaykinii îmi sînt devotați. Altminteri n-aș fi putut să întîrzii...

Își umezi buzele cu limba, tăcu, privind-o pe Chani care se apropia de patul în care zăcea fiul ei.

Chani se opri în dreptul lui Paul, îi contemplă chipul — tuleiele bărbii tinerești, linia arcuită a sprîncenelor, nasul subțire, pleoapele închise... Trăsăturile erau atît de calme... Dar imobile rigide.

— Cum se hrănește? întrebă.

— Trebuințele cărnii lui sînt atît de reduse încît n-a avut încă nevoie de hrană, răspuse Jessica.

— Cîți știu ce s-a nîmplat?

— Doar aghiotanții săi, cîțiva conducători, fedaykinii și, firește, cel care i-a administrat otrava.

— Nu există nici un indiciu asupra identității sale?

— Nici unul. Și nu fiindcă n-am căutat.

— Fedaykinii ce spun?

— Fedaykinii cred că Paul se află într-o transă sacră, adunîndu-și puterile sfînte pentru bătălia finală. M-am străduit să le întretin această credință.

Chani ingenunche lîngă pat, se aplecă deasupra lui Paul. Simți imediat o deosebire în aerul din imediata apropiere a feței... Dar nu era decît izul de mirodenie, omniprezentul iz de mirodenie care impregna traiul fremenilor. Și totuși...

— Voi nu v-ați născut cu mirodenie în voi, așa cum ne-am născut noi, spuse ea. Nu s-ar putea ca trupul lui să se fi răzvrătit împotriva unei doze prea mari de mirodenie în mîncare?

— Toate reacțiile alergice sînt negative, răspuse Jessica.

Își închise ochii ca să nu mai vadă scena, dar și pentru că o copleșise brusc oboseala. *De cînd n-am mai dormit?* se întrebă. *De mult timp, de prea mult timp...*

— Cînd preschimbi Apa Vieții, spuse Chani, te cufunzi în propriul tău trup, te servești de percepția ta interioară. Ți-ai folosit această percepție ca să-i analizezi singele?

— E singe fremen normal. Perfect adaptat hranei și condițiilor de viață de pe Arrakis.

Chani se lăsă pe călcîie, silindu-și judecata să-i alunge teama, studiînd concentrată chipul lui Paul. Era o tehnică pe care o învățase observîndu-le cu atenție pe Cucernicele Maici. Timpul putea fi aservit minții. Trebuia doar să-ți concentrezi întreaga atenție asupra unui singur gînd.

— E vreun făuritor pe-aici? întrebă după cîteva clipe.

— Sînt mai mulți, răspuse Jessica cu un aer obosit. În ultimul timp nu ne-au lipsit niciodată. Fiecare victorie trebuie binecuvîntată. Fiecare ceremonie dinaintea unui raid...

— Dar Paul-Muad'Dib nu lua parte la ceremonii, o întrerupse Chani.

Jessica dădu din cap, ca pentru sine. Își aminti sentimentele ambivalente ale fiului ei cu privire la drogul din mirodenie și la percepția preștientă pe care o provoca.

— De unde știi? întrebă.

— Așa se spune.

— Se spun prea multe, rosti posomorîtă Jessica.

— Adu-mi puțină Apă de făuritor nepreschimbată!

Jessica tresări la auzul tonului poruncitor, apoi observă concentrarea intensă a lui Chani și spuse:

— Îndată.

Ieși să cheme un acvar.

Chani continuă să-l privească cu ochi ficși pe Paul. *Dacă a încercat să facă asta... gîndi. Și e în stare să fi încercat.*

Jessica reveni, ingenunchie lîngă ea, întinzîndu-i o cană plină. Mirosul înțepător al otrăvii se răspîndi în jurul lor. Chani își înmuie un deget în lichid, îl apropie de nasul lui Paul.

Pielea de la rădăcina nasului fremăta vag. Încet, foarte încet, nările se dilatară.

Jessica scâpă o exclamație infundată.

Chani atinse cu degetul umed buza de sus a lui Paul.

Și el inspiră deodată. Adînc, întretăiat.

— Ce faci? întrebă cu glas gîuit Jessica.

— Tac! Trebuie să preschimbi puțină apă sfințită. Iute!

Fără să șovăie, Jessica își duse cana la gură, sorbi o cantitate mică.

Paul își deschise brusc ochii. O privi țintă pe Chani.

— Nu-i nevoie să transforme Apa, spuse el. Vocea îi era slabă, dar distinctă.

Jessica, cu cele câteva picături de lichid pe limbă, își simți organismul animîndu-se, convertizînd otrava aproape în mod automat. În ușoara elevație pe care o declanșa întotdeauna procesul, percepu fluxul vital al fiului ei — o radiație, pe care simțurile i-o înregistrară instantaneu.

Și în clipa aceea, înțelese.

— Ai băut apă sfințită! rosti ea înspăimîntată.

— O picătură, răspunse Paul. Doar... o singură picătură.

— Cum de-ai putut să fii atît de nesăbuit? izbucni ea.

— E fiul tău, spuse Chani.

Jessica o fulgeră cu privirea.

Buzele lui Paul schițară un zîmbet. Un zîmbet cald, plin de înțelegere.

— Ascultă ce spune iubita mea, zise el. Ascult-o, mamă. Ea știe.

— Ceea ce pot face alții poate face și el, murmură Chani.

— Cînd am luat picătura în gură, spuse Paul, cînd i-am simțit mirosul și gustul... cînd mi-am dat seama ce efect avea asupra mea, am știut că voi putea face ceea ce ai făcut tu, mamă. Starețele voastre Bene Gesserit vorbesc despre Kwisatz Haderach... Dar ele nici măcar n-ar putea bănui în cite locuri am fost eu. N-au trecut decît citeva minute și... Se intrerupse deodată, privind-o pe Chani cu un aer perplex. Chani? Ce cauți aici? Parcă trebuia să... Ce faci aici?

Încercă să se ridice în coate. Chani îl împinse înapoi, cu blîndețe.

— Usul, iubitul meu. Te rog.

— Mă simt sleit, murmură el, Privi în jurul lui. De cînd sînt aici?

— De trei săptămîni, răspunse Jessica. Ai zăcut într-o comă atît de profundă, încît s-ar fi zis că-ți pierduseși scinteia vieții.

— Nu se poate... Abia acum o clipă am luat...

— O clipă pentru tine, trei săptămîni de spaimă pentru mine, zise Jessica.

— N-a fost decît o singură picătură, murmură el. Dar am transformat-o. Am preschimbat Apa Vieții.

Și mai înainte ca Chani sau Jessica să-l poată împiedica, își inmuie mîna în cana pe care o lăsaseră lîngă el, pe podea, și-o duse la gură, sorbi lichidul rămas în căușul palmei.

— Paul! țipă Jessica.

El o prinse de mînă, îi adresă un rînjet ca de hîrcă. Apoi își proiectă întreaga conștiință spre ea.

Raportul nu era la fel de blînd, de egal, de cuprinzător, pe cît fusese cu Alia și cu bătrîna Cucernică Maică, în Sietch Tabr... dar era un raport: o împărtășire a întregii ființe. Jessica se simți zdruncinată, apoi secătuită. Încercă să se ascundă în propria ei minte, căci o cuprinsese spaima de fiul ei.

Paul rosti cu voce puternică:

— Vorbeați de un loc în care nu puteți să pătrundeți. Locul în care nu poate privi nici o Cucernică Maică... Arată-mi locul acela!

Jessica își scutură violent capul, căci gîndul era de ajuns ca să se îngrozească.

— Arată-mi-l! porunci el.

— Nu!

Dar nu reuși să-i scape. Strivită de forța lui cumplită, își închise ochii și se concentra asupra ei înseși, coborî în direcția-cufundată-în-beznă.

Conștiința lui Paul o învălui, pătrunse împreună cu ea în întuneric. Jessica întrezări vag locul, mai înainte ca mintea să i se opacizeze de groază. Fără să știe de ce, întreaga ei ființă se cutremură de ceea ce doar întrevăzuse — o genune în care urla vîntul și fulgerau scînteii, în care se dilatau și se contractau inele de lumină, în care șiruri de forme albe, tumefiate, pluteau deasupra și dedesubt și de jur împrejurul luminilor, purtate de beznă și de vîntul care venea de niciunde.

Brusc, își deschise ochii, întilni privirea fixă a fiului ei. Paul o ținea încă de mînă, dar înspăimîntătorul raport încetase. Încercă să-și potolească tremurul trupului. Paul își retrase mînă. Jessica i se păru că i se smulge o cîrjă. Se clătina, fu cît pe ce să cadă, dar Chani sări în picioare și o susținu.

— Cucernică Maică! șopti ea. Ce ai?

— Sînt obosită, îngăimă Jessica. Sînt... obosită.

— Aici, o călăuzi Chani. Stai jos.

O ajută să se așeze pe una din pernele de lîngă perete. Brațele tinere și puternice i se pîrură Jessica

o binecuvîntare. Se agăță de ele.

— A văzut, într-adevăr, Apa Vieții? întrebă Chani, desprinzîndu-se din încleștarea Jessicăi.

— A văzut-o, șopti Jessica.

Mintea i se zbučiuima și i se învîrtejea încă în urma contactului. Era ca și cum ar fi pășit pe pămînt stabil, după săptămîni petrecute pe o mare bîntuită de hulă. O simți pe Bătrîna Cucernică Maică din străfundurile ființei ei... Le simți pe toate celelalte... Treze, agitate: "*Ce-a fost asta? Ce s-a întîmplat? Ce era locul acela?*"

Dar mai puternic decît orice, dominant, un singur gînd: fiul ei era Kwisatz Haderach. Fiul ei era cel care putea fi în mai multe locuri deodată. Era realitatea născută din visul Bene Gesserit. Dar realitatea aceasta era departe de a-i aduce pacea.

— Ce s-a întîmplat? întrebă Chani.

Jessica își scutură capul.

Paul spuse cu glas măsurat:

— Există în fiecare din noi o forță ancestrală care ia și o forță ancestrală care dă. Unui bărbat nu-i este prea greu să vadă în el însuși locul în care sălășluiește forța ce ia, dar îi este aproape cu neputință să contemple forța ce dă, fără a se transforma în altceva decît bărbat. În cazul femeii, situația este exact invers.

Jessica își ridică privirea, văzu că Chani îl asculta pe Paul fără să-și ia ochii de la ea.

— Înțelegi, mamă? întrebă Paul.

Ea nu putu decît să-și miște încet capul.

— Lucrurile acestea din noi sînt atît de vechi, urmă Paul, încît au rădăcini în fiecare celulă din trupul nostru. Ele sînt cele care ne formează. Poți să-ți spui în sinea ta: "Da, înțeleg cum vine asta". Dar cînd privești în tine și ești confruntat cu forța brută a propriei tale vieți... abia atunci vezi pericolul. Atunci înțelegi că te-ar putea copleși. Pentru Cel-care-dă, primejdia cea mai mare este forța ce ia. Pentru Cel-care-ia, primejdia este forța ce dă. Poți fi strivit la fel de ușor și dacă dai și dacă iei.

— Dar tu, fiul meu, întrebă Jessica, ești dintre cei care dau sau dintre cei care iau?

— Eu sînt un pivot, răspunse el. Nu pot să dau fără să iau și nu pot să iau fără...

Tăcu brusc, își aținti privirea spre peretele din dreapta.

Chani simți o adiere în obrazul stîng, se întoarse, văzu draperiile căzînd la locul lor.

— Era Otheym, spuse Paul. A auzit.

Și lui Chani i se păru că recepționează o părțică din preștiința care sălășluia în Paul. Știu "ceva-ce-avea-să-se-întîmple", ca și cînd s-ar fi întîmplat deja. Otheym avea să vorbească despre ceea ce văzuse și auzise. Alții aveau să răspîndească vestea menită să se întindă ca un incendiu. Paul-Muad'Dib nu este ca ceilalți oameni, ca ceilalți bărbați. Așa avea să se spună. Paul-Muad'Dib e bărbat, dar poate vedea Apa Vieții întocmai ca o Cucernică Maică. Nu mai încape nici o îndoială. Este într-adevăr Lisan al-Gaib.

— Ai văzut viitorul, Paul, spuse Jessica. Nu vrei să ne spui și nouă ce-ai văzut?

— N-am văzut viitorul, răspunse el. Am văzut Prezentul. Se ridică anevoie în capul oaselor, refuzînd cu un gest scurt ajutorul lui Chani, spuse: De jur împrejurul Arrakisului, spațiul geme de navele Ghildei. Jessica percepse în glasul lui certitudinea, se cutremură.

— A venit însuși Împăratul Padișah, urmă Paul. Își ridică ochii spre tavanul de piatră al camerei. Însoțit de Dreptvorbitoarea sa favorită și de cinci legiuni de sardaukari. A venit și bătrînul Baron Vladimir Harkonnen, împreună cu Thufir Hawat și șapte nave înșesate cu toți mercenarii pe care a putut să-i adune. Trupele de intervenție ale tuturor Caselor Mari sînt alături de ei. Stau cu toții deasupra noastră... Așteaptă.

Chani dădu încet din cap, incapabilă să-și ia ochii de la Paul. Expresia lui stranie, tonul monoton al vocii sale, privirea pe care o îndreptase spre ea și care părea că trece prin ea... o fascinau. Continuă să-l privească încremenită, copleșită de venerație.

Jessica își inghiți nodul din gît, întrebă:

— Ce anume așteaptă?

Paul se uită la ea.

— Ca Ghilda să le îngăduie să debarce. Ghilda ar abandona pe Arrakis orice forță care ar ateriza fără autorizația ei.

— Ghilda ne apără? întrebă Jessica.

— Să ne apere? Ghilda însăși a provocat totul, răspîndind zvonuri despre ceea ce facem aici și reducînd prețurile transporturilor de trupe pînă la nivelul la care chiar și Casele cele mai sărace așteaptă acum alături de ceilalți să ne atace și să ne prade.

Jessica îl privi stuăpefiată. Nu percepuse în glasul său nici neliniște, nici resemnare. Dar nu se îndoia de adevărul spuselor lui — vorbise cu aceeași intensitate ca în noaptea cînd îi dezvăluise acea cărare a viitorului care îi călăuzise în mijlocul fremenilor.

Paul inspiră adînc, spuse:

— Mamă, va trebui să transformi o cantitate mai mare de Apă. Avem nevoie de catalizator. Chani, o patrulă de cercetare să pornească imediat... în căutarea unei mase de premirodenie. Știți ce s-ar întâmpla dacă am inunda cu Apa Vieții o masă de premirodenie?

O clipă, Jessica îi cîntări vorbele. Apoi înțelese.

— Paul! șopti cu glas găuit.

— Apa Morții, rosti el. S-ar declanșa o reacție în lanț. Arată cu degetul pardoseala încăperii. Moartea s-ar răspîndi fulgerător printre făuritorii cei mici, suprimînd un vector al ciclului biologic din care fac parte mirodenia și făuritorii. Arrakisul s-ar preface într-un deșert adevărat — fără mirodenie și fără făuritori.

Chani își duse mîinile la gură, năucită de blasfemia pe care o rostise Paul.

— Cel ce poate distruge un lucru controlează cu adevărat acel lucru, spuse Paul. Noi putem distruge mirodenia.

— Ce-i mai reține pe ghildari? șopti Jessica.

— Mă caută pe mine, răspunse Paul. Vă dați seama? Cei mai destoinici navigatori ai Ghildei, oamenii care pot sonda timpul, ca să afle ruta cea mai sigură pentru cele mai iuți transspațiale, mă caută... mă caută cu toții... și nu-s în stare să mă găsească. Cum tremură! Și-au dat seama că le-am aflat taina! Își ridică brațul, își ținu palma în dreptul ochilor. Fără mirodenie sînt orbi!

Chani își regăsi calmul.

— Spuneai că vezi prezentul!

Paul se întinse din nou, iscodind imensul prezent ale cărui limite se prelungeau în viitor și în trecut, luptîndu-se să-și mențină percepția, simțind că efectul drogului începe să se destrame.

— Du-te și fă ce ți-am spus, murmură. Viitorul devine la fel fel de ceșos pentru mine ca și pentru Ghildă. Hotarele viziunii se îngustează. Totul se concentrează în locul acesta, în locul în care se află mirodenia... în locul în care n-au îndrăznit să intervină pînă acum... pentru că intervenind în locul acesta ar fi riscat să piardă ce le era mai scump. Dar acum sînt desperați... Toate cărările se pierd în beznă.

Și au venit zorii zilei în care Arrakisul a stat în centrul universului și a fost axul roții ce trebuia să se învîrtească.

Fragment din Deșteptarea Arrakisului de prințesa Irulan.

— Aruncă și tu o privire! șopti Stilgar.

Paul se lungi lîngă el, în crenelul dintre stîncile de pe creasta Scutului de Piatră. Își lipi un ochi de ocularul telescopului fremen. Oleobiectivul era ațintit asupra unei șalande interstelare. Masiva latură estică a navei sclipea în lumina soarelui care abia răsărise în bazinul de la poalele stîncilor, în timp ce pe flancul opus, cufundat în umbră, mai pîlpiiău încă punctele galbene ale hublourilor, unde continuau să ardă licurigloburile aprinse peste noapte. În spatele navei, Arrakeenul scînteia rece sub razele soarelui nordic.

Paul își dădu seama că nu șalanda era motivul tulburării lui Stilgar, ci construcția pentru care șalanda era doar turnul central: un imens campament de metal, înalt de mai multe etaje și formînd un cerc cu diametrul de o mie de metri la baza șalandei, un cort alcătuit din nenumărate petale metalice suprapuse — cantonamentul provizoriu al Maiestății Sale Imperiale, Împăratul Padișah Shaddam IV, și al celor cinci legiuni de sardaukari care îl însoțeau.

Din locul în care stătea ghemuit în stînga lui Paul, Gurney Halleck observă:

— Are nouă nivele. Încap ceva sardaukari înăuntru!

— Cinci legiuni, spuse Paul.

— S-a luminat de-a binelea, șuieră Stilgar. N-are rost să te mai expui, Muad'Dib. Să ne retragem în spatele stîncilor.

— Sînt în perfectă siguranță aici, zise Paul.

— Nava e echipată cu rachete, îl preveni Gurney.

— Ne cred protejați cu scuturi defensive, replică Paul. Și chiar dacă ne-ar zări, nu și-ar irosi muniția pe trei siluete neidentificate.

Roti telescopul, explorează peretele opus al bazinului, observînd stîncile brăzdate de cicatrice — urmele ațitor morminte ale soldaților tatălui său. Pentru un moment, avu impresia că simte prezența umbrelor acelor soldați, ieșiți să privească evenimentele. Toate forturile și orașele Harkonnenilor fuseseră ocupate de fremeni sau rupte de centru, ca niște ramuri retezate de pe o tulpină și lăsate să se usuce. Numai bazinul acesta și orașul din mijlocul său mai erau încă în mîinile inamicului.

— S-ar putea să trimită cîteva toptere, dacă ne reperează, insistă Stilgar.

— N-au decît, răspunse Paul. Astăzi putem face și noi risipă de toptere... și în afară de asta, știm că

vine furtuna.

Întoarse telescopul în direcția terenului de debarcare al Arrakeenului, observă fregatele Harkonnen aliniate pe pistele de decolare și steagul Companiei CHOAM, care filfia ușor pe catargul din fața lor. Își dădu seama cât de disperată era Ghilda, dacă îngăduise doar debarcarea acestor două grupuri, menținându-le pe celelalte în rezervă. Ghilda se comporta ca un om care încearcă nisipul cu vârful piciorului, ca să-i măsoare temperatura înainte de a-și întinde cortul.

— Mai e ceva de văzut? întrebă Gurney. Ar cam fi cazul să ne adăpostim. Se apropie furtuna.

Paul privi din nou uriașul campament din bazin.

— Și-au adus pînă și femeile, rosti el. Și valeții, și slugile... Ahhh, dragul meu Împărat, cât de sigur ești de victorie!

— Văd niște oameni pe poteca secretă, anunță Stilgar. Cred că se-ntorc Otheym și Korba.

— E-n regulă, Stil, spuse Paul. Plecăm imediat.

Aruncă o ultimă privire prin telescop la navele înalte din vale, la scînteietorul cort metalic, la orașul nemișcat, la fregatele mercenarilor Harkonnen. Apoi se strecură de-a-ndărătelea pe după stînci. Postul de la telescop fu preluat de una din santinelele fedaykine.

Paul se ridică în picioare, coborî în depresiunea joasă de pe suprafața falezei. Locul măsura vreo treizeci de metri în diametru și era adînc de trei metri — o formațiune naturală a stîncilor, pe care fremenii o camuflaseră cu o copertină translucidă. De jur împrejurul unui tunel săpat în peretele din dreapta, erau grupate echipamentele unei stații de radiocomunicații. Gărzile fedaykine se desfășuraseră și așteptau ordinul de atac al lui Muad'Dib.

Doi oameni se iviră la gura tunelului din spatele grupului de transmisiuni. Începură să le vorbească fedaykinilor de lîngă instalație.

Paul îi aruncă o privire lui Stilgar, făcu un semn în direcția noilor veniți.

— Vezi ce-au raportat, Stil.

Stilgar se depărtă.

Paul se ghemui lîngă peretele de piatră, își destinse mușchii, își îndreptă spatele. Îl văzu pe Stilgar trimițîndu-i pe cei doi curieri înapoi în tunelul din stîncă, se gîndi la coborișul anevoios prin galeria aceea îngustă, pe care o sfredeliseră cu atîta trudă oamenii săi și care ducea pînă la suprafața bazinului.

Stilgar reveni.

— Ce era așa de important de n-au putut să trimită un cielago? întrebă Paul.

— Își păstrează zburătoarele pentru bătălie, răspunse Stilgar. Privi pieziș către instalația de radio, apoi se uită iarăși la Paul. Nu cred că-i bine să folosim nici măcar aparate cu undă compactă, Muad'Dib. Ne-ar putea dibui dacă fac relevmentul emisiei.

— În curînd or să fie prea ocupați ca să mai aibă timp să ne dibuie, replică Paul. Ce-au raportat oamenii?

— Sardaukarii noștri domesticiți au fost eliberați la capătul Prăpastiei Vechi și sînt în drum spre stăpînul lor. S-au instalat lansatoarele de rachete și restul armamentului cu proiectile. Oamenii s-au desfășurat conform ordinelor. A fost o treabă de rutină.

Paul își plimbă privirea de jur-împrejur, examinîndu-i pe fedaykini în lumina difuză filtrată prin copertina de camuflaj. I se părea că timpul se tira ca o insectă parcurgînd anevoie suprafața expusă a unei stînci.

— Sardaukarii noștri au de mers pe jos o bucatică bună de drum pînă ce vor putea să cheme un transportor, spuse Paul. Sînt supravegheați?

— Supravegheați, răspunse Stilgar.

În stînga lui Paul, Gurney Halleck își dresе glasul.

— N-ar fi mai bine să ne retragem într-un loc mai sigur?

— Nu există asemenea loc, zise Paul. Buletinul meteorologic ne e tot favorabil?

— Vine o străbunică de furtună, spuse grav Stilgar. N-o simți, Muad'Dib?

— Aerul pare destul de încărcat, incuviință Paul. Dar aș vrea să fiu sigur că ne putem bizui pe vreme.

— Furtuna va ajunge aici într-o oră, spuse Stilgar. Arată cu capul către falia din care observaseră campamentul Împăratului și fregatele Harkonneniilor. Au aflat și ei. Nu-i nici un topter în văzduh. Au acoperit și-au ancorat totul. Probabil că le-au dat de veste prietenii lor din spațiu,

— Au mai încercat vreo ieșire? întrebă Paul.

— Nimic, după debarcarea de azi-noapte, răspunse Stilgar. Dar știu că sîntem aici. Cred că așteaptă un moment prielnic.

— Momentul prielnic îl hotărîm noi, spuse Paul.

Gurney privi în sus, mormăi:

— Dacă ne vor lăsa ei.

— Flota aia va rămîne în spațiu, rosti Paul.

Gurney clătîna neîncrezător din cap.

— N-au de ales, zise Paul. Putem distruge mirodenia. Ghilda n-ar îndrăzni să-și asume un asemenea

risc.

— Omul e mai periculos ca oricînd atunci cînd e disperat, spuse Gurney.

— Dar noi nu sîntem disperați? interveni Stilgar.

Gurney îl privi încruntat.

— Tu n-ai trăit cu visul fremen, i se adresă Paul. Știl se gîndește la toată apa pe care-am irosit-o pe mite, la anii prin care-am prelungit astfel așteptarea acelei zile în care Arrakisul va putea să-nflorească. Nu-i interpreta greșit...

— Mda, mormăi Gurney.

— De ce-i așa mohorit? întrebă Stilgar.

— Întotdeauna e mohorit înainte de luptă, îi răspunse Paul. E singura stare de spirit, singura dispoziție pe care și-o îngăduie Gurney în asemenea clipe.

Încet, un rînjit de lup lăți fața lui Gurney, dezvelind două șiruri albe de dinți deasupra apărătorii de bărbie a distraiului.

— Sînt mohorit fiindcă mi-e gîndul la sărmanele suflete ale Harkonnenilor pe care-o să-i omorîm nespovediți.

Stilgar rîse scurt.

— Vorbește ca un fedaykin.

— Gurney e un fedaykin innăscut, spuse Paul. Și gîndi: *Da, mai bine să flecărească, decît să se frămînte pînă ce ne vom măsura puterile cu forțele din cîmpie.* Se uită la falia din peretele stîncii, apoi la Gurney. Observă că fața soldatului-trubadur se întunecase din nou.

— Neliniștea subminează puterea, murmură Paul. Tu mi-ai spus lucrul ăsta odată, Gurney.

— Duce, zise Gurney, nu mă neliniștește decît o singură problemă: armamentul atomic. Dacă-l vei folosi ca să deschizi o breșă în Scutul de...

— Cei de sus nu vor îndrăzni să ne atace cu arme atomice, îi tăie vorba Paul. Nu vor îndrăzni... pentru că nu pot risca să ne ofere un prilej ca să distrugem unica sursă de mirodenie din univers.

— Dar injoncțiunea referitoare la...

— Injoncțiunea! exclamă Paul sarcastic. Nu injoncțiunea, ci frica ține Casele Mari la respect, nelăsîndu-le să se-ncaiere între ele cu arme atomice. Termenii Marii Convenții sînt cît se poate de limpezi: "Folosirea armelor atomice împotriva ființelor umane va atrage după sine obliterarea planetară." Noi o să atacăm Scutul de Piatră, nu ființe umane.

— Discutabil clenci, obiectă Gurney.

— Chițibușarii de sus vor fi de acord cu orice clenci, spuse Paul. Să nu mai vorbim despre asta.

Își întoarse capul. I-ar fi plăcut să se simtă și el convins de ceea ce spusese. Schimbă repede vorba.

— Ce-i cu locuitorii orașului? Sînt pe poziții?

— Da, răspunse cu jumătate de gură Stilgar.

Paul îl privi fix.

— Ce te frămîntă?

— N-am fost niciodată încredințat că se poate avea totală încredere într-un orășean, mormăi Stilgar.

— Și eu am fost orășean, replică Paul.

Stilgar incremeni. Singele îi năvăli în obraji.

— Muad'Dib știe că nu m-am referit...

— Știu la ce te-ai referit, Stil. Dar pe un om nu trebuie să-l judeci după ceea ce crezi tu că va face, ci după ceea ce face în realitate. Orășenii aceștia au singe fremen în vene. Numai că n-au învățat încă să rupă lanțurile robiei. O să-i învățăm noi.

Stilgar dădu din cap și spuse cu voce posomorită:

— Viața ne-a obișnuit să gîndim astfel, Muad'Dib. În Cîmpia Funebră am învățat să-i disprețuim pe cei din grabene și doline.

Paul se uită la Gurney, observă că acesta îl privea cu ochii imobili pe Stilgar.

— Gurney, spuse, explică-i de ce i-au izgonit sardaukarii pe orășeni de la casele lor.

— Un truc vechi, Duce. S-au gîndit că refugiații ne vor fi o povară.

— Ultimele gherile s-au petrecut cu atît de mult timp în urmă, încît cei mari au uitat cum să li se împotrivescă, zise Paul. Sardaukarii ne-au făcut jocul. Au batjocorit femeile din orașe, și-au împodobit steagurile cu capetele bărbaților care li s-au opus. Dar au provocat astfel o epidemie de ură în sînul unei populații care, în alte condiții, ar fi privit inevitabilă bătălie doar ca pe o neplăcere de proporții mai mari... al cărei rezultat urma să fie, probabil, înlocuirea unui stăpîn cu altul. Sardaukarii au recrutat în favoarea noastră, Stilgar.

— Orășenii par, într-adevăr, destul de inverșunați, admise Stilgar.

— Ura lor este proaspătă și acută, întări Paul. Iată de ce-i folosim ca trupe de șoc.

— Vor suferi însă pierderi enorme, rosti Gurney.

Stilgar încuviință cu o mișcare a capului.

— Oamenii din vale știu ce-i așteaptă, spuse Paul. I-am avertizat. Dar ei mai știu că fiecare sardaukar

pe care-l ucide va fi unul mai puțin contra noastră. Pentru că, vedeți voi, oamenii din vale au acum pentru ce să-și dea viața. Au descoperit că sînt un popor. S-au deșteptat.

Santinela care veghea la telescop scoase o exclamație înfundată. Paul se repezi la gura faliei, întrebă:

— Ceva nou în bazin?

— Vinzoleală mare, Muad'Dib, șuieră santinela. În preajma monstrului de metal în formă de cort.

Dinspre Bordura de Vest și-a făcut apariția un vehicul de suprafață. Parcă s-ar fi năpustit un șoim asupra unui cuib de potîrnichi de stîncă.

— Au luat legătura cu prizonierii noștri sardaukari, spuse Paul.

— Au împrejmuț cu un scut defensiv întregul teren de debarcare, continuă santinela. Aerul tremură pînă dincolo de zona silozurilor în care-și țin mirodenia.

— Acum au aflat cu cine au de-a face, mirii Gurney. Să tremure lighioanele de Harkonneni și să-și muște mîinile la gîndul că mai trăiește un Atreides.

Paul îi spuse fedaykinului de la telescop:

— Stai cu ochii pe catargul de pavilion al navei Împăratului. Dacă arborează culorile mele...

— Fii sigur că n-o vor face, zise Stilgar.

Paul observă expresia nedumerită a lui Stilgar. Îi explică:

— Dacă Împăratul îmi acceptă revendicările, trebuie să semnalizeze restaurînd pe Arrakis steagul Atreizilor. În cazul ăsta, vom aplica planul al doilea și nu-i vom ataca decît pe Harkonneni. Sardaukarii vor sta de-o parte și ne vor lăsa să ne răfuim între noi.

— Nu mă prea pricep la treburi dintr-astea care se fac pe alte lumi, spuse Stilgar. Am auzit de ele dar nu-mi vine-a crede că...

— Nu-i nevoie să te pricepi ca să știi ce vor face, îl întrerupse Gurney.

— Înălță un steag nou pe nava cea mare, anunță santinela. Un steag galben... cu un cerc negru și roșu în mijloc.

— Subtilă soluție, murmură Paul. Steagul Companiei CHOAM.

— Același steag l-au arborat și navele celelalte, urmă fedaykinul.

— Nu pricep, făcu Stilgar.

— O soluție subtilă, într-adevăr, i se adresă Gurney și-i explică: Dacă Împăratul ar fi înălțat steagul Atreides, ar fi fost nevoit să respecte toate consecințele acestei decizii. Sînt prea mulți martori. Dacă ridică pe catargul său baniera Harkonnen, însemna că ne declară fățiș război. Dar nu! El arborează zdreanță CHOAM-ului. Gurney își așinti degetul către cer. Le-arată celor de colo unde-i profitul. Le dă de-nțeleș că nu-i pasă dacă pe Arrakis domnește un Atreides sau altcineva.

— Cînd va atinge furtuna Scutul? întrebă Paul.

Stilgar se depărtă, vorbi cu unul din fedaykinii de lîngă instalația de radio. După cîteva clipe se întoarse, spuse:

— Foarte curînd, Muad'Dib. Mai curînd decît ne așteptam. Și-i o stră-străbunică de furtună... Poate chiar mai năprasnică decît doreai!

— E furtuna mea, rosti Paul și observă venerația întipărită pe chipurile fedaykinilor care îl ascultau. Nici dac-ar zgudui lumea-ntreagă, n-ar putea fi mai năprasnică decît mi-o doresc eu. Va izbi Scutul din plin?

— Destul ca să nu se poată face deosebire, răspunse Stilgar.

Din tunelul care cobora în bazin se ivi un curier.

— Sardaukarii și patrurile Harkonnen se repliază, Muad'Dib, vesti omul.

— Își dau seama că nisipul pe care-l va aduce furtuna va reduce la zero vizibilitatea în interiorul bazinului, spuse Stilgar. Își inchipuie că și noi vom fi la anaghie.

— Atrage-le atenția trăgătorilor noștri să-și fixeze bine țintele înainte de pierderea vizibilității, ordonă Paul. Să zdrobească nasul fiecărei nave din vale, de îndată ce furtuna va fi neutralizat scuturile.

Se apropie de peretele stîncii, dădu la o parte un colț al copertinei de camuflaj și cercetă văzduhul. Pe cerul întunecat goneau deja virtejuri lungi de nisip spulberat. Trase la loc prelata, spuse:

— Oamenii noștri pot începe să coboare, Stil.

— Nu vii cu noi? întrebă Stilgar.

— Am să mai aștept puțin aici, împreună cu fedaykinii.

Stilgar ridică din umeri, apoi, aruncîndu-i o privire cu înțeleș lui Gurney, se îndreptă spre gura tunelului, dispărînd în întuneric.

— Gurney, las în seama ta declanșarea exploziei care va sparge faleza Scutului, spuse Paul. Ai să te descurci?

— Ba bine că nu!

Paul îi făcu semn unui locotenent fedaykin, ordonă:

— Otheym să înceapă evacuarea patrurilor de pază din zona exploziei. Să nu mai rămînă nimeni acolo pînă după impactul furtunii.

Omul se înclină scurt, dispăru după Stilgar.

Gurney se apropie de falia din stîncă, îi spuse fedaykinului de la telescop:

– Fii atent la peretele sudic. Va rămîne descoperit pînă în clipa în care-l vom arunca în aer.

– Trimite un cielago cu semnalul orei exacte, ordonă Paul.

– Niște vehicule se îndreaptă chiar acum spre peretele sudic, anunță omul de la telescop. Au încercat să tragă cu proiectile de încercare. Ai noștri folosesc scuturile individuale, așa cum ai ordonat. Aha! Mașinile s-au oprit.

În tăcerea care se lăsă brusc, Paul auzi demonii vîntului urlînd deasupra stîncilor – avangarda furtunii. O ploaie mărunță de nisip se revărsă prin crăpăturile copertinei. Apoi, o rafală turbată izbi prelata și-o smulse cu totul.

Paul le făcu semn fedaykinilor să se adăpostească, alergă la oamenii de la instalația radio, urmat de Gurney. Paul se ghemui lîngă transmisioniști.

Unul din ei spuse:

– O stră-stră-strabunică de furtună, Muad'Dib!

Paul aruncă o privire spre cerul acoperit, spuse:

– Gurney, să fie evacuați observatorii de pe peretele sudic. Trebuie să repete ordinul, strigînd ca să acopere urletul crescînd al furtunii.

Gurney dispăru în tunel.

Paul își ajustă obrăzarul, își strînse mai tare gluga distraiului.

Gurney reapăru.

Paul îi atinse umărul, îi arătă declanșatorul instalat la gura tunelului, în spatele transmisionistilor. Gurney se chirci lîngă dispozitiv, rămase nemișcat, cu o mîină pe mîinerul de comandă, cu ochii la Paul.

– Nu mai recepționăm nici un mesaj, anunță unul dintre transmisioniști. Paraziții acoperă totul.

Paul dădu din cap, fără să-și ia ochii de la cadranul cronografului de pe panoul instalației. După o clipă, îi aruncă o privire rapidă lui Gurney, își ridică mîina, reveni la cadran. Acul se tira pe ultimul arc de cerc.

– Acum! strigă Paul și-și coborî fulgerător brațul.

Gurney apăsă mîinerul declanșatorului.

Li se păru că trece o secundă întregă pînă ce simțiră cutremurul stîncii de sub ei. Un tunet prelung se adăugă urletului furtunii.

Fedaykinul de la telescop apăru lîngă Paul cu instrumentul sub braț.

– Scutul a fost spart, Muad'Dib! raportă el. Furtuna izbește în plin bazinul și artileriștii noștri au deschis focul.

Vreme de-o clipă, Paul își imaginează uraganul care mătura suprafața bazinului, sarcina electrostatică a zidului de nisip distrugînd scuturile defensive din tabăra inamicului.

– Furtuna! strigă cineva. Să ne adăpostim, Muad'Dib!

Paul își veni în fire, simți pe pielea descoperită a obrazilor arsura acelor de nisip. *Am intrat în horă*, gîndi. Cuprinse cu brațul umerii unuia dintre transmisioniști, îi strigă la ureche:

– Lăsați echipamentul aici! Mai avem o instalație-n tunel. Apoi se simți tras înapoi, înconjurat de trupurile protectoare ale fedaykinilor. Se strecurară cu toții în interiorul tunelului, meraseră un moment prin galeria în care vuietul furtunii de afară răzbătea înfundat, dădură un colț, pătrunseră într-o încăpere mică, cu tavanul iluminat de licurigloburi și din care se deschidea alt tunel.

În grotă se afla un transmisionist cu aparatele sale.

– O grămadă de paraziți, se plînse omul.

O pală de vînt învrtejînd fire mărunte de nisip pătrunse în încăpere.

– Etanșați tunelul! strigă Paul.

Ordinul fu executat cu repeziciune. Apoi se lăsă o tăcere încordată.

– Galeria care coboară în bazin e accesibilă? întrebă Paul.

Un fedaykin dispăru în goană să controleze, se întoarse, raportă:

– Explozia a provocat cîteva prăbușiri, dar tehnicienii spun că se va putea trece. Au început să curețe locul cu laserele.

– Du-te și spune-le să-l curețe cu mîinile! porunci Paul. La capătul celălalt mai sînt încă scuturi active!

– Se lucrează cu grijă, Muad'Dib, îl asigură omul, dar se duse totuși să transmită ordinul.

Transmisioniștii de afară trecură pe lîngă el, cărîndu-și în spate echipamentul.

– Le-am spus și eu să-și abandoneze aparatele, bombăni unul din fedaykini.

– Oamenii sînt în clipa asta mai prețioși decît aparatele, zise Paul. În curînd, vom avea mai multe aparate decît ne trebuie, sau nu vom mai avea nevoie de nici unul.

Gurney își făcu loc lîngă el, spuse:

– Cei de jos raportează că au curățat galeria. Cred totuși că ne aflăm prea aproape de suprafață, Domnia-Ta. Dacă Harkonnenii ripostează cu un contraatac...

– Harkonnenii nu mai sînt în stare de riposte, îl întrerupse Paul. În momentul ăsta, și-au dat

probabil seama c-au rămas fără scuturi defensive și că nu mai pot părăsi Arrakisul.

— Atunci... noul post de comandă e pregătit, Domnia-Ta.

— Nu va mai fi nevoie de mine la postul de comandă, replică Paul. Planul se desfășoară bine și fără intervenția mea. Trebuie să așteptăm ca...

— Recepționez un mesaj, Muad'Dib, anunță transmisionistul. Își scutură inciudat capul, apăsându-și pe ureche una din căști, mormâi: E plin de paraziți! Începu să scrie repede pe un blocnotes, clătînind din cap, așteptînd, scriind... așteptînd.

Paul se apropie de el și feadykinii se traseră la o parte, făcîndu-i loc. Își aruncă privirea pe foaia de hîrtie, citi: "Raid... Sietch Tabr... capturat... Alia... familiile celor... masacrate.... I-au... fiul lui Muad'Dib". Din nou, transmisionistul își scutură capul.

— Mesajul e trunchiat, spuse repede Gurney. Din cauza paraziților. N-ai de unde să știi dacă...

— Fiul meu e mort, rosti Paul și știu instantaneu că ceea ce spusese era adevărat. Fiul meu e mort... și Alia e prizonieră... ostatică.

Își simți sufletul pustiu, trupul o carapace fără nici o emoție. Tot ce atingea se transforma în moarte și durere. Era ca o boală, ca o lepră care amenința să cuprindă tot universul.

Simți în el o înțelepciune de om bătrîn, acumulată din experiențele nenumărate ale nenumăratelor vieți posibile. I se păru că ceva, în interiorul ființei lui, ride și-și freacă mîinile.

Și Paul gîndi: *Cît de puține lucruri cunoaște universul despre natura adevăratei cruzimi!*

Iar Muad'Dib stătu dinaintea lor și spuse: "Noi credem că prizoniera e moartă, dar ea trăiește. Căci sămînța ei este sămînța mea și glasul ei este glasul meu. Și ea vede dincolo de hotarele cele mai îndepărtate ale posibilului. Da, datorită mie, ea vede și în văile neștiutului".

Fragment din Deșteptarea Arrakisului de prințesa Irulan.

Baronul Vladimir Harkonnen aștepta smerit în camera imperială de audiențe — selamlikul oval din campamentul Împăratului Padisah. Cînd intrase, examinase pe furiș încăperea cu pereți metalici și pe cei prezenți — noukerii, pajii, gărzile, sardaukarii din Corpul de Gardă, stînd în poziție de repaus, cu spatele la pereții a căror unică ornamentație o constituiau steagurile însîngerate și zdrențuite capturate în bătălii.

Dinspre culoarul din dreapta se auziră voci:

— Loc! Faceți loc Persoanei Regale!

Împăratul Padișah Shaddam IV își făcu apariția la capătul culoarului, pășind în camera de audiențe urmat de suita sa. Se opri, apoi, și așteptă să i se aducă tronul, ignorîndu-l pe Baron, aparent ignorîndu-i pe toți cei de față.

Baronul, însă, constată că nu putea să ignore la rîndul său Persoana Regală și îl privi pe monarh printre gene, căutînd pe chipul său un semn, un indiciu care să-i dezvăluie motivul acestei audiențe. Împăratul stătea nemîșcat, calm. Aștepta. Zvelt, elegant, îmbrăcat în uniformă cenușie a Sardaukarului, cu găitane de argint și aur. Chipul lui ascuțit și ochii glaciali îi aminteau Baronului de răposatul Duce Leto. Monarhul avea aceeași înfățișare de pasăre răpitoare. Dar părul Împăratului era roșu, nu negru, și în parte ascuns sub coiful de burseg — un coif de culoarea abanosului, cu coroana și stema de aur a Imperiului.

Pajii aduseră tronul. Era un jilț masiv, tăiat dintr-un bloc de cuarț de Hagal — translucid, verde-albastru, vîrstat cu flăcări galbene. Îl depuseră pe podium. Împăratul urcă, se așeză.

O femeie bătrînă, înveșmîntată într-o aba neagră, cu fruntea și sprîncenele acoperite de glugă, se desprinsese din suita imperială, urcă pe podium, se opri în spatele tronului, sprijinindu-și o mînă descărnată pe spătarul de cuarț. Chipul i se îți de sub glugă ca o caricatură de vrăjitoare — obraji scofilciți, ochii înfundați în orbite, nasul lung și încovoiat, pielea zbîrcită și străbătută de vene proeminente.

Privind-o, Baronul făcu un efort ca să-și reprime tremuraturul. Prezența Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, Dreptvorbitoarea Împăratului, revela importanța audienței. Baronul își luă ochii de la ea, încercă să dibuie vreun alt indiciu în alcătuirea suitei. Observă doi agenți ai Ghildei, unul înalt și gras, celălalt scund și gras, amîndoi cu ochi cenușii, blînzi. În mijlocul clicii de lachei o zări pe una din fiucele Împăratului, prințesa Irulan, despre care se spunea că fusese educată în spiritul celei mai absolute discipline Bene Gesserit, fiind hărăzită să devină Cucernică Maică. Era înaltă, blondă, cu trăsături frumos cizelate, cu ochi verzi care păreau că privesc *prin* și *dincolo* de privirea Baronului.

— Dragul meu Baron...

Împăratul catadicsise să-l ia în seamă. Vocea era de bariton, cu inflexiuni perfect controlate. Reuși să-l facă să simtă salutul ca pe o concediere.

Baronul făcu o plecăciune adîncă, înainta, așa cum cerea protocolul, se opri la zece pași de podium.

— Am dat răspuns invitației Voastre, Maiestate.

— Invitație! cîri babornița.

— Cucernică Maică! o dojeni Împăratul. Zîmbi, observînd aerul descumpănit al Baronului, spuse: Mai întii, aș vrea să-mi spui unde ți-ai trimis favoritul — pe Thufir Hawat.

Ochii Baronului săgetară în stînga și-n dreapta. Se blestemă încă o dată pentru imprudența de a fi venit fără garda sa personală. Știa că nu i-ar fi fost de cine știe ce folos în fața sardaukarilor, totuși...

— Ei? făcu Împăratul.

— E plecat de cinci zile, Maiestate. Baronul aruncă o privire piezișă către agenții Ghildei, înainte de a-l privi din nou pe Împărat. Trebuia să debarce la o bază a traficantilor și să încerce să se strecoare în tabăra fanaticului fremen, Muad'Dib.

— De necrezut! exclamă Împăratul.

Mîna ca o gheară a vrăjitoarei atinse umărul Împăratului. Bătrîna se aplecă, îi șopti ceva la ureche. Împăratul dădu din cap, spuse:

— Cinci zile, zici, Baroane... Și cum de nu te îngrijorează absența lui?

— Ba mă îngrijorează, Maiestate!

Împăratul continuă să-l privească. Mut, așteptînd. Cucernica Maică emise un rîs scurt, ca un cotcodăcit.

— Vreau să spun, Maiestate, adăugă Baronul, că mă îngrijorează pentru că peste cîteva ore Hawat va fi mort. Și îi explică suveranului despre efectul otrăvii latente și despre necesitatea antidotului.

— Isteață treabă, Baroane, comentă Împăratul. Dar unde-ți sint nepoții Rabban și tînărul Feyd-Rautha?

— Vine furtună, Maiestate. I-am trimis să inspecteze perimetrul trupelor noastre, ca nu cumva să ne pomenim cu fremenii atacîndu-ne la adăpostul nisipului.

— Perimetrul făcu Împăratul. Scuipace cuvîntul ca și cînd i-ar fi strepezit gura. Furtuna n-o să se simtă prea tare aici, în bazin, iar nespălații de fremeni nu vor cuteza să atace, atît timp cît mă află aici cu cinci legiuni de sardaukari.

— Desigur, Maiestate, se grăbi să aprobe Baronul, dar o eroare comisă din exces de prudență nu-i condamnabilă.

— Ahhh! exclamă Împăratul. Nu-i condamnabilă. Atunci n-am voie să pomenesc nici despre timpul pe care m-a făcut să-l pierd aiureala asta cu Arrakisul? Nici despre profiturile Companiei CHOAM care se scurg din gaura asta de șobolani? Nici despre atribuțiile de la curte și treburile de stat pe care am fost nevoit să le amîn — ba chiar să le anulez — din cauza afacerii ăsteia stupide?

Baronul își lăsă capul în pămînt, înspăimîntat de minia suveranului. Fragilitatea poziției sale pe această planetă, izolat, dependent doar de Convenție și de friabilul *dictum familia* al Caselor Mari, îl îngrozi deodată peste măsură. *Nu cumva vrea să mă ucidă?* se întrebă. *Nu, nu poate s-o facă! Cel puțin, nu atît timp cît celelalte Case Mari așteaptă acolo sus, gata să profite de orice prilej ca să cîștige ceva din tulburările de pe Arrakis.*

— Ai luat ostatici? întrebă Împăratul.

— N-avea nici un rost, Maiestate, răspunse. Smintiții de fremeni țin cîte-o ceremonie funebră pentru fiecare prizonier. Pentru ei, prinșii sînt ca și morți.

— Așa va să zică! făcu Împăratul.

Iar Baronul așteaptă, privind agitat în stînga și-n dreapta pereții metalici ai selamlikului, gîndindu-se la monstruosul cort din evantmetal, care se ridica de jur-împrejur. Construcția aceasta era simbolul unei bogății atît de uriașe, încît pînă și pe Baron îl copleșea un sentiment de venerație. *Și-a adus pajii, gîndi el, și toți servitorii, toți lingăii; și-a cărat după el femeile și însoțitoarele lor... coafeze, dame de companie... Totul, totul... Toată adunătura de paraziți de la Curte. I-a adus pe toți, buluc — să se gudure, să urzească tot soiul de mișelii. O ieșire "la țară" cu Împăratul! I-a adus să-l admire cum o să pună capăt afacerii ăsteia "stupide", să compună catrene despre bătălie și innuri de slavă pentru răniți.*

— Poate că n-ai căutat ostaticii potriviți, rosti Împăratul.

Știe ceva! gîndi Baronul. Spaima i se fixă ca un bolovan în stomac, îngrețoșîndu-l deodată la gîndul mîncării. Totuși, senzația dominantă era una de foame și se foi în suspensii gata-gata să poruncească să i se aștearnă masa. Dar aici nu avea cui să dea porunci.

— N-ai idee cam cine-ar putea fi acest Muad'Dib? întrebă brusc Împăratul.

— Un umma, fără doar și poate, răspunse baronul. Un fanatic, un aventurier religios. Întotdeauna apare cîte unul ca ăsta la periferia civilizației. Știe și Maiestatea Voastră.

Împăratul îi aruncă o privire scurtă Dreptvorbitoarei, se întoarse încruntat către Baron.

— Altceva nu mai știi despre el?

— E un dement, zise Baronul. De altfel, toți fremenii sînt puțin demenți.

— Demenți?

— Adepții lui se năpustesc în luptă scandîndu-i numele. Femeile aruncă cu pruncii în noi și se înfig în cuțitele noastre ca să deschidă breșe bărbaților porniți la atac. Sînt lipsiți de... de... decență!

— Nemaipomenit, murmură Împăratul și tonul său batjocoritor nu-i scăpă Baronului. Ia spune-mi,

dragă Baroane, ai explorat regiunile polare de sud ale Arrakisului?

Baronul se uită lung la Împărat, surprins de neașteptata schimbare a subiectului.

— Dar... dar Maiestatea Voastră știe că zona sudică este nelocuibilă, că-i bintuită de furtuni și de viermi. Nici măcar mirodenie nu există în emisfera sudică.

— Echipajele navetelor de mirodenie nu ți-au raportat că au observat petice de verdeață în sud?

— Asemenea rapoarte au existat dintotdeauna. Parte din ele au și fost investigate... mai demult. Au fost văzute, într-adevăr, câteva plante. Dar s-au pierdut multe toptere. E o treabă extrem de costisitoare, Maiestate. Nici o ființă omenească nu poate supraviețui prea mult timp acolo.

— Așa va să zică, spuse Împăratul.

Pocni din degete și în stînga, în spatele tronului se deschise o ușă. În prag se iviră doi sardaukari, cu o fetiță de vreo patru ani între ei. Era înveșmîntată într-o aba neagră și gluga lăsată pe spate îi descoperă copcile descheiate la gît ale unui distract. Avea fața rotundă, calmă, și ochii albaștri ai fremenilor. Nu părea deloc înspăimîntată și ceva, în privirea ei, îl făcu pe Baron să se simtă tulburat fără să știe de ce.

Pină și bătrîna Dreptvorbitoare Bene Gesserit făcu un pas înapoi, schițînd un gest vag de apărare cînd copilul trecu prin dreptul ei. Era evident că prezența fetiței o impresiona pe vrăjitoare.

Împăratul dădu să spună ceva, dar copila i-o luă înainte — articulînd cuvintele cu glas subțire și ușor peltic, dar în același timp ciudat de legat.

— Așadar, asta e.

Înainta pină la marginea podiumului, adăugă:

— Nu-i cine știe ce de capul lui, nu-i așa? Un bătrîn obez și speriat, un bicisnic care nu-și poate căra osîna fără ajutorul suspensiilor.

Cuvintele sunaseră atît de infrișător de straniu în gura unui copil încît, în pofida furiei care îl cuprinsese, Baronul nu fu în stare decît să se holbeze, încremenit, la fetiță. *Nu cumva-i o pitică?* se pomeni întrebîndu-se.

— Dragă Baroane, i se adresă Împăratul, ți-o prezint pe sora lui Muad'Dib.

— So... Baronul privi aiurit chipul suveranului. Nu înțeleg...

— Ei, Baroane, mai greșesc și eu câteodată din exces de prudență. Mi s-a raportat că în regiunile *nelocuite* — cum zici dumneata — din jurul polului sud, există semne vădită de activitate umană.

— Dar e imposibil! protestă Baronul. Viermii... Nisipul care se...

— S-ar părea că cei ce trăiesc acolo știu să evite viermii, rosti Împăratul.

Fetița se așeză lingă tron, pe marginea podiumului. Începu să-și legene picioarele, lovind cu călcîiele podiumul, cercetînd calmă și sigură chipurile oamenilor din fața ei.

Baronul rămase cu ochii pironiți la picioarele fetiței, care se mișcau sub cutele robei negre, la sandalele care cînd se iveau, cînd dispăreau sub veșmînt.

— Din nefericire, reluă Împăratul, n-am trimis decît cinci transportoare. Trupele de asalt s-au dovedit insuficiente pentru a captura destui prizonieri în vederea unui interogatoriu amănunțit. Abia am reușit să recuperăm un transportor și să luăm trei prizonieri. Închipuie-ți, Baroane, că sardaukarii mei erau cît pe ce să fie nimiciți de o forță defensivă alcătuită în cea mai mare parte din femei, copii și bătrîni! Fetița asta comanda una din grupările de apărare.

— Vedeti, Maiestate?! exclamă Baronul. Vedeti cum sînt!

— M-am lăsat capturată de bunăvoie, interveni fetița. N-am vrut să dau ochii cu fratele meu și să-i spun că i-ați omorît fiul.

— Doar cîțiva din oamenii noștri au reușit să scape cu fuga, continuă Împăratul. Să scape cu fuga! Ai auzit ce-am spus, Baroane?

— Le-am fi venit de hac și lor, interveni iar fetița, dacă n-ar fi fost flăcările.

— Sardaukarii mei și-au folosit reactoarele direcționale ale transportorului ca aruncătoare de flăcări, explică netulburat Împăratul. Un act disperat, dar care le-a salvat viața, îngăduindu-le să fugă cu trei prizonieri. Bagă de seamă, Baroane: Sardaukarul silit să se retragă în debandadă din fața unei șleahțe de femei, copii și moșnegi!

— Trebuie să atacăm cu toate forțele, scrișni Baronul. Trebuie să nimicim și ultima rămășiță a...

— Taci! tună Împăratul. Se aplecă înainte, aproape ridicîndu-se de pe tron. Nu cuteza să abuzezi mai mult ele inteligența mea! Ai înțepenit aici cu aerul ăsta idiot de inocență și...

— Maiestate, interveni bătrîna Dreptvorbitoare.

Împăratul îi făcu semn să tacă.

— Îmi spui că nu știi nimic despre ceea ce am descoperit, că nu cunoști calitățile de combatanți ale acestor oameni magnifici! Se ridică brusc de pe tron. Drept cine mă iei, Baroane?

Baronul se trase doi pași înapoi, gîndind: *Rabban! El mi-a făcut-o, Rabban mi-a ascuns...*

— Și falsă dispută cu Ducele Leto, rosti printre dinți Împăratul, așezîndu-se la loc. Ce frumos ai ticluit-o!

— Maiestate, se apără Baronul. Ce vreți să...

— Tacil

Bătrîna Bene Gesserit își lăsă o mină pe umărul Împăratului, se aplecă, începu să-i vorbească la ureche.

Fetița din fața lor încetă brusc să-și mai legene picioarele; zise:

— Mai sperie-l puțin, Shaddam. N-ar trebui să-mi faci plăcere, dar nu-s în stare să mă abțin.

— Liniște, fetiço, spuse Împăratul. Se aplecă, puse o mină pe capul ei, se uită lung la baron. Să fie cu puțință, Baroane? Să fii chiar atît de mărginit pe cit susține Dreptvorbitoarea mea? N-o recunoști pe copila asta, pe fiica aliatului dumitale, Ducele Leto?

— Tatăl meu n-a fost niciodată aliatul lui, protestă fetița. Tatăl meu este mort și lighioana asta bătrîna de Harkonnen nu m-a văzut niciodată.

Baronul înlemni, privi siderat, cu ochii holbați. Cînd își regăsi glasul, nu fu în stare decît să îngaime:

— Cine?

— Sînt Alia, fiica Ducelui Leto și a Doamnei Jessica, sora Ducelui Paul-Muad'Dib, rosti copila. Se împinse cu brațele, sări pe podeaua de metal a camerei. Fratele meu a jurat să-ți înfigă capul în virful prăjinii steagului său de război și cred c-o va face destul de curînd.

— Taci din gură, fetiço, spuse Împăratul. Se lăsă pe spătarul tronului, cu bărbia în palmă, privindu-l gînditor pe Baron.

— Mie nu-mi poate porunci nici un Împărat, replică Alia. Se întoarse, își ridică ochii către bătrîna Cucernică Maică. Ea știe.

Împăratul o sfredeli cu privirea pe Dreptvorbitoare.

— Ce vrea să spună?

— Copilul ăsta e o monstrozitate! cîrîi bătrîna. Maică-sa merită cea mai cumplită osîndă. Moartea! Moartea n-ar fi defel o pedeapsă pripită pentru *copilul* ăsta sau pentru cea care l-a zămislit! Bătrîna își aținti un deget spre Alia. Ieși afară din mintea mea!

— Tu? făcu Împăratul. Se uită lung la Alia, șopti: Pe Maica cea Mare!

— Nu poți să înțelegi, Maiestate, zise bătrîna. Nu-i telepatie. Ea există în mintea mea. Este asemenea tuturor celorlalte care m-au precedat și care mi-au lăsat memoriile lor. A apărut în mintea mea! Există în mine.

— Care celelalte? întrebă Împăratul. Ce-nseamnă aiurelile astea?

Bătrîna își îndreptă trupul, își coborî brațul.

— Am spus deja prea multe. Fapt este că un *copil* care nu-i copil trebuie distrus. De multă vreme am fost avertizate și învățate să prevenim o asemenea naștere, dar una dintre noi a trădat!

— Bați cîmpii, babo, zise Alia. Habar n-ai de nimic. Dai din gură ca o neghioabă.

Alia își strînse pleoapele, inspiră adînc, își ținu răsufierea. Bătrîna Cucernică Maică gemu și se clătîină pe picioare. Alia își deschise ochii.

— Așa s-a întîmplat, spuse ea. A fost un accident cosmic... în care ți-ai avut și tu rolul tău.

Cucernica Maică își întinse ambele brațe cu palmele înainte, ca și cum ar fi vrut să respingă prezența copilei.

— Ce se petrece aici? întrebă Împăratul. Fetiço, îți poți într-adevăr proiecta gîndurile în mintea altcuiva?

— Nu, răspunse Alia. Nu pot gîndi ca tine, dacă nu sînt născută ca tine.

— Omoar-o, bolborosi bătrîna, încleștîndu-și mîinile de spătarul tronului ca să-și mențină echilibrul. Omoar-o! Ochii ei cufundați în orbite o fulgerau pe Alia.

— Liniște! porunci Împăratul. O privi fix pe Alia. Fetiço, poți să comunici cu fratele tău?

— Fratele meu știe că mă aflu aici, răspunse Alia.

— Îi poți cere să se predea în schimbul vieții tale?

— Așa ceva n-am să fac niciodată.

Baronul înaintă cu pași mărunți, poticniți, pînă în dreptul Aliei.

— Maiestate, se jelui el. N-am știut nimic despre...

— Întrerupe-mă încă o dată, Baroane, mîrii Împăratul, și îți promit că n-am să-ți mai dau prilejul s-o faci... Niciodată! Se întoarse din nou către Alia, scrutîndu-i chipul pe sub sprîncene. Refuzi, va să zică? Poți să citești în mintea mea ce voi face dacă nu mă ascuți?

— Ți-am mai spus o dată că nu pot citi gîndurile, răspunse Alia. Dar n-am nevoie să fiu telepată ca să-ți ghicesc intențiile.

Împăratul se încruntă.

— Fetiço, cauza voastră este pierdută. Mi-ar fi de ajuns să-mi regroupez forțele ca să reduc întreaga voastră planetă la...

— Nu-i totul chiar așa simplu, îl întrerupse Alia. Se uită la cei doi ghildari. Întrebă-i pe ei.

— Nu faci bine împotrîndu-mi-te, rosti Împăratul. N-ar trebui să mă refuzi.

— Vine fratele meu, spuse deodată Alia. Pînă și un Împărat trebuie să tremure înaintea lui Muad'Dib. Fiindcă Muad'Dib are puterea dreptății și cerul îi suride.

Împăratul sări în picioare.

— Destul! Am să mă ocup eu de fratele tău și de toată planeta asta! Am să nimicesc...

Încăperea vui și se cutremură sub picioarele lui. În spatele tronului, la joncțiunea dintre nava imperială și imensul cort de metal, se prăvăli o cascadă de nisip. Furnicături mărunte pe piele și o ușoară creștere a presiunii din interiorul camerei le semnală celor prezenți că în preajmă fusese activat brusc un scut defensiv de mari dimensiuni.

— Ce ți-am spus? Vine fratele meu.

Împăratul rămase nemișcat în fața tronului, cu mâna dreaptă apăsată pe urechea dreaptă, ascultând raportul pe care i-l debita năvalnic minusculul servoreceptor implantat în lobul urechii. Baronul se retrase doi pași în spatele Aliei. Sardaukarii ocupară poziții în dreptul ușilor.

— Ne vom întoarce în spațiu și ne vom regrupa forțele, zise brusc Împăratul. Baroane, scuzele mele. Demenții ăștia atacă *într-adevăr* la adăpostul furtunii. Ei bine, o să le-arăt ce-nseamnă mînia unui Împărat. Își întinse degetul către Alia. Dați-o pradă furtunii!

Alia se dădu înapoi, prefăcîndu-se înspăimîntată.

— Furtuna să-și ia singură ce poate! țipă ea.

Se poticni în mâinile întinse ale Baronului.

— Mă ocup eu de ea, Maiestate! strigă Baronul. S-o azvîrl afară acum sau... aaaaaaah!

O aruncă pe copilă în lături, își apucă mâna stîngă cu mâna dreaptă.

— Îmi pare rău, bunicule, spuse Alia. Ai făcut cunoștință cu gom jabbaru! Atreizilor. Se ridică în picioare, aruncă acul otrăvit.

Baronul căzu pe spate. Cu ochii ieșiți din orbite, privi îngrozit incizia roșie din palma mîinii, horcai:

— M-ai... m-ai...

Trupul i se rostogoli într-o parte, pe suspensii — o masă fleșcăită de carne, atîrnînd moale la cîțiva centimetri de podea. O clipă, capul i se bălăngăni cu gura deschisă.

— Oamenii ăștia-s nebuni de-a binelea! exclamă Împăratul. Repede! Toată lumea în navă. O să curățăm noi planeta de...

Ceva scâpără în stînga sa. Un fulger globular rîcoșă din peretele învecinat, dispăru cu un pocnet în podeaua metalică. Miroș pătrunzător de izolație arsă umplu selamlikul.

— Scutul! strigă unul din ofițerii sardaukari. Scutul exterior a fost distrus! Au...

Un trosnet metalic îi acoperi restul frazei. În spatele Împăratului, peretele camerei se cutremură și se clătîna violent.

— Au spart botul navei! urlă cineva.

Un nor gros de praf invadă încăperea. Alia sări într-o parte, se repezi către ușa exterioară.

Împăratul se răsuci brusc pe călcîie, le arătă însoțitorilor săi ușa secretă care se deschisese brusc în peretele din spatele tronului. Gesticulă scurt cu mâna către un ofițer sardaukar. Omul se apropie cu un salt, prin perdeaua de praf.

— Vom rezista pe poziție! ordonă Împăratul.

O nouă explozie zgudui campamentul. Ușa dublă de la capătul camerei se deschise brutal, lăsînd cale liberă unei pale violente de vînt încărcat cu nisip. Izbucniră țipete, urlete. Timp de-o secundă, pe fundalul mai luminos, cei dinăuntru zăriră o mogildeață înveșmîntată în robă neagră — Alia, țîsnind din culoar în căutarea unui cuțit pentru a-i omori, așa cum cerea tradiția de luptă a fremenilor, pe Harkonnenii și pe sardaukarii răniți. Prin ceața galbenă a nisipului, sardaukarii din Garda Imperială se năpustiră către spărtură, cu armele pregătite, formînd un semicerc ca să acopere retragerea Împăratului.

— Salvați-vă, Sire! urlă un ofițer. Baricadați-vă în navă!

Dar Împăratul se oprise în mijlocul podiumului, nemișcat, cu mâna întinsă spre ușa principală. O porțiune de vreo patruzeci de metri din peretele campamentului fusese smulsă de explozie și ușa selamlikului se deschidea direct către nisipul învîrtejît de furtună, din exterior. Un nor greu de praf atîrna la mică înălțime, deasupra unui sol fără contururi și fără culori distincte. Masa de praf era brăzdată de limbile de foc ale descărcărilor statice, peste care se suprapuneau fulgerele izolate ale scuturilor defensive scurtcircuitate de sarcina furtunii. Suprafața vizibilă a bazinului viermuia de siluete înțeleștate în luptă — sardaukari și făpturi agile, învîrtîndu-se ca niște șfirleze, înfășurate în mantii, făpturi care păreau că descînd direct din inima furtunii.

Toate acestea însă nu erau decît decorul punctului central spre care arăta mâna întinsă a Împăratului.

Căci prin volbura prafului înainta o masă ordonată de forme scinteietoare — arcade gigantice, înălțîndu-se deasupra nisipului, roți colosale, cu spițe ca de cristal: gurile uriașe, căscate, ale viermilor de nisip. Formau un zid monolitic, pe creasta căruia veneau la atac oștile fremenilor. Veneau asemenea cozii unei comete, într-un șuier năpraznic, într-o fluturare furioasă de mantii, croindu-și făgaș prin furnicarul turbat al luptătorilor din cîmpie.

Veneau drept către campamentul Împăratului.

Iar sardaukarii Gărzii Imperiale rămăseseră încremeniți, pentru prima oară în cursul întregii lor

existențe, cu ochii holbați la tabloul pe care mințile lor nu îndrăzneau să-l recunoască.

Dar ființele care săreau de pe spinările viermilor erau oameni și lamele care scinteau în lumina galbenă erau arme împotriva cărora sardaukarii învățaseră să se bată. Soldații-fanatici se aruncară în luptă. Și, în timp ce în cîmpia Arrakeenului se dezlănțuia măcelul, unul dintre sardaukarii gărzii personale a Împăratului îl împinse pe suveran în navă, zăvori și ecrană ușa pe dinafară, pregătindu-se să moară în fața ușii aceleia odată cu scutul ei defensiv.

În liniștea cumplită din interiorul navei, Împăratul își plimbă ochii peste figurile stupefiate și îngrozite ale supușilor săi. O zări pe fiica sa cea mai mare, ai cărei obraji erau îmbujorați de efort. O zări pe bătrîna Dreptvorbitoare, asemenea unei umbre negre, cu gluga acoperindu-i jumătate din față. Descoperi, în cele din urmă, și chipurile celor pe care-i căuta — cei doi ghildari. Uniformele lor sobre, de culoare cenușie, păreau anume asortate la calmul pe care îl afixau amîndoi, în ciuda tensiunii din încăpere.

Cel mai înalt dintre ei își ținea o mîna peste ochiul stîng. În timp ce Împăratul se uita la el, cineva îl lovi din greșală, mîna i se mișcă, îi descoperi ochiul. Ghildarul își pierduse una din lentilele de contact și ochiul său complet albastru — un albastru întunecat, ca albastrul nopții — părea o orbită goală.

Cel scund își făcu loc, se apropie de Împărat, spuse:

— Nu putem ști care va fi rezultatul.

Iar tovarășul său mai înalt, care-și acoperise din nou ochiul cu mîna, adăugă cu răceală:

— Dar nici acest Muad'Dib nu poate ști.

Cuvintele avură darul să-l smulgă pe Împărat din starea de buimăceală. Își înfrînă cu un efort vizibil remarca zeflemitoare care-i stătea pe limbă. Căci nu era nevoie de concentrarea mintală a unui navigator al Ghildei, ca să prevezi viitorul apropiat al evenimentelor din cîmpie. Se întrebă dacă nu cumva ghildarii ajunseseră atît de dependenți de *facultățile* lor, încît nu mai erau capabili să-și folosească ochii și rațiunea.

— Cucernică Maică, spuse, trebuie să ne facem un plan.

Bătrîna Dreptvorbitoare își ridică puțin gluga care-i acoperea fruntea, se uită țintă în ochii suveranului. Se înțeleseseră amîndoi: trădarea.

— Cheamă-l pe Conte Fenring, rosti Cucernica Maică.

Împăratul Padișah dădu din cap, făcu semn unuia dintre aghiotanți.

Era războinic și mistic, căpcăun și sfînt, viclean și candid, generos, nemilos, mai puțin decît un zeu, mai mult decît un om. Motivele lui Muad'Dib nu pot fi evaluate după considerente obișnuite. În clipa triumfului său, a înțeles că-l pîndeste moartea, dar a acceptat trădarea. S-ar putea oare spune că a făcut-o mînat de simțul dreptății? Dacă da, a cui dreptate? Căci, să nu uităm, vorbim acum despre acel Muad'Dib care a poruncit să se facă funduri de tobă din pielea dușmanilor săi, despre acel Muad'Dib care a respins nepăsător toate convențiile trecutului său ducal, mulțumindu-se să declare: "Sînt Kwisatz Haderach. E un motiv suficient".

Fragment din Deșteptarea Arrakisului de prințesa Irulan.

În seara victoriei sale, însoțit de o escortă, Paul-Muad'Dib își îndreptă pașii către palatul guvernatorului din Arrakeen, vechea clădire care fusese prima reședință a Atreizilor pe Dune. Edificiul rămăsese așa cum îl restaurase Rabban. Focul luptei nu-l atinsese, deși fusese prădat de populația furioasă a orașului. În holul de la intrare, multe dintre mobile zăceau răsturnate sau sparte.

Paul trecu pragul ușii principale, urmat de Gurney Halleck și de Stilgar. Escorta se răspîndi în hol, punînd lucrurile în ordine și pregătind un loc sigur pentru Muad'Dib. Un grup mai mic începu să cerceteze toate cotloanele, căutînd capcanele pe care le-ar fi putut ascunde uriașa sală.

— Îmi amintesc ziua în care-am intrat pentru prima oară aici, împreună cu tatăl Domniei-Tale, spuse Gurney. Se uită la grinzile tavanului și la ferestrele înalte și înguste. Nu mi-a plăcut locul ăsta nici atunci, iar acum îmi place și mai puțin. Am fi mai în siguranță într-una din grotle noastre.

— Adevărată vorbă de fremen, îl aprobă Stiigar. Observă surisul glacial care apăruse pe buzele lui Muad'Dib. Nu vrei să-ți schimbi hotărîrea, Muad'Dib?

— Palatul ăsta e un simbol, rosti Paul. Aici a locuit Rabban. Ocupîndu-i reședința, îmi pecetluiesc victoria pe înțelesul tuturor. Trimite oameni să cerceteze toată clădirea. Dar să nu atingă nimic. Să se asigure doar că n-au mai rămas slugi sau jucării de-ale Harkonnenilor.

— Cum poruncești, spuse Stilgar, cu nemulțumire în glas și se îndepărtă să execute ordinul.

Cîțiva transmisioniști intrară grăbiți în sală, începură să-și instaleze echipamentul lîngă impozantul șemineu. Gărzi fremene, care completaseră efectivul fcdaykinilor rămași în viață, ocupară poziții de jur împrejurul sălii. Oamenii murmurau între ei, aruncînd priviri bănuitoare în toate părțile. Locul acesta

reprezentase prea mult timp birlogul dușmanului lor, ca să-l accepte cu nepăsare.

— Gurney, trimite o escortă după mama și după Chani, spuse Paul. Chani a aflat de moartea fiului nostru?

— S-a trimis un mesaj, Domnia-Ta.

— A început retragerea făuritorilor din bazin?

— Da, Domnia-Ta. În curînd va înceta și furtuna.

— Care-s proporțiile pagubelor?

— Pe frontul direct al furtunii, adică pe terenul de debarcare și la silozurile de mirodenie din cîmpie, sînt pagube mari. Nu numai din cauza furtunii. Bătălia și-a adus și ea contribuția.

— Nimic care să nu poată fi reparat cu bani, presupun, zise Paul.

— În afară de vieți, Domnia-Ta, rosti Gurney și în glasul său răzbătu o notă de reproș, care părea să spună: "Cînd s-a mai interesat vreun Atreides în primul rînd de pagubele materiale, atunci cînd au fost în joc vieți omenеști?"

Atenția lui Paul era însă îndreptată în întregime asupra ochiului său interior, asupra spărturilor apărute în zidul timpului, care continua să-i stea în cale. Prin fiecare din aceste spărturi se năpustea sălbatic, în coridoarele viitorului, jihadul.

Oftă, traversă încăperea, observînd un scaun lingă perete. Scaunul se aflase pe vremuri în sala de mîncare și poate că, la un moment dat, fusese ocupat și de tatăl său. În clipa aceasta însă, nu vedea în el decît un obiect cu ajutorul căruia putea să-și amăgească puțin oboseala și dorința de singurătate. Se așeză, își trase poalele mantiei peste picioare, își descheie distraiul la gît.

— Împăratul mai stă și-acum pitit în ruinele navei sale, spuse Gurney.

— Pînă una-alta o să-l lăsăm acolo, zise Paul. Ce-i cu Harkonnenii? Au fost găsiți?

— N-au fost identificați încă toți morții.

— Vreun răspuns de la navele de sus? Își săltă bărbia către tavan.

— Pînă acum nimic, Domnia-Ta.

Paul oftă, se rezemă de spătarul scaunului.

— Adu-mi un prizonier sardaukar, spuse. O să-i trimitem un mesaj Împăratului. E timpul să discutăm condițiile predării.

— Am înțeles, Domnia-Ta.

Gurney se întoarse, transmise un semnal de mină unuia dintre fedaykini care veni și se postă lingă Paul.

— Gurney, murmură Paul. De cînd ne-am reîntilnit, încă nu te-am auzit rostind nici un citat potrivit vreunui eveniment. Își întoarse capul, îl văzu pe Gurney inghițind în sec, îi observă contracția scurtă, îndîrjită, a maxilarului.

— Cum ți-e voia, Domnia-Ta, răspunse Gurney. Își drese glasul, rosti mohorît: "Și victoria din ziua aceea se preschimbă, pentru tot poporul, în doliu; căci în ziua aceea, poporul știu că regele său își jelea fiul."

Paul închise ochii, încercînd să-și alunge durerea, să aștepte vremea de jelit, așa cum așteptase atunci cînd trebuise să-și plîngă tatăl. Își sili gîndurile să se întoarcă la descoperirile din ziua aceea — vîlmășagul de viitoruri și *prezența* surprinzătoare a Aliei în conștiința sa.

Dintre toate particularitățile viziunii temporale, aceasta fusese cea mai stranie. "Am dat piept cu viitorul, pentru ca vorbele mele să ajungă numai la tine", spusese Alia. "Nici măcar tu nu poți face asta, fratele meu. Este un joc interesant. Și... a, da... l-am omorît pe bunicul nostru, pe Baron, bătrînul ăla dement. N-a suferit mult".

Apoi liniște. Percepția sa temporală îi spusese că Alia se retrăsese.

— Muad'Dib.

Își deschise ochii, văzu barba neagră, fața aplecată deasupra lui. Ochii întunecați ai lui Stilgar scăpărau așa cum nu-i văzuse scăpărînd decît în lumina bătăliei.

— Ați găsit cadavrul Baronului, spuse Paul.

Stilgar înlemni.

— De unde știi? șopti el. Abia adineaori am dat peste stîrvul lui, în hardughia de metal pe care a-nălțat-o Împăratul.

Paul ignoră întrebarea. Îl zărise pe Gurney venind către el. În spatele lui, pășea anevoie, sprijinit de doi fremeni, un prizonier sardaukar.

— Am adus pe unul dintre ei, Domnia-Ta, raportă Gurney. Făcu semn oamenilor să-l aducă pe prizonier la cinci pași în fața lui Paul.

Paul observă în ochii sardaukarului o lucire sticloasă ca și cînd omul ar fi suferit o comoție. O vîntăie mare i se întindea de la rădăcina nasului pînă ia colțul gurii. Era din casta celor blonzi, cu trăsături fin cizelate, înfățișare ce părea sinonimă cu rangul printre sardaukari, dar uniforma lui mototolită nu purta nici un fel de însemne în afara nasturilor aurii cu stema imperială și a vipuștii zdrențuite de la pantaloni.

- Cred că-i un ofițer, Domnia-Ta, spuse Gurney.
Paul dădu din cap, spuse:
– Sint Ducele Paul Atreides. Ai înțeles ce-am spus?
Sardaukarul îl privi fix, nemișcat.
– Vorbește, spuse Paul, dacă nu vrei să-ți vezi Împăratul mort.
Omul clipi, înghiți cu greutate.
– Cine sint? întrebă Paul.
– Ești Ducele Paul Atreides, răspunse cu voce sugrumată omul.

Lui Paul i se păru prea supus, dar era adevărat că nici un sardaukar nu fusese vreodată pregătit să înfrunte evenimente precum cele ce avuseseră loc în ziua aceea. Istoria lor nu cunoscuse decât victorii, ceea ce, remarcă Paul, putea fi și un punct vulnerabil. Reținu ideea, pentru a medita asupra ei mai târziu, în cadrul programului său intim de antrenament.

– Vreau să-i duci Împăratului un mesaj, spuse cu voce puternică. Și rosti vechea formulă: Eu, Duce de Casă Mare, Rudă Imperială, mă leg în numele Convenției. Dacă Împăratul și oamenii săi își vor lăsa armele și vor veni la mine, în locul acesta, voi apăra viețile lor cu propria mea viață. Paul își ridică mina stângă, arătându-i sardaukarului inelul cu sigiliul ducal. Jur pe inelul acesta.

Omul își trecu vârful limbii peste buze, îi aruncă o privire piezișă lui Gurney.

– Da, spuse Paul. Cine altcineva decât un Atreides ar putea avea loialitatea lui Gurney Halleck?

– Voi transmite mesajul, murmură sardaukarul.

– Du-l la postul de comandă cel mai înaintat și dă-i drumul să plece, îi ordonă Paul lui Gurney.

– Preabine, Domnia-Ta.

Gurney făcu semn gărzilor să-l urmeze, se îndreptă spre ușă.

Paul se întoarse către Stilgar.

– Chani și mama ta au venit, spuse acesta. Chani a cerut îngăduința să fie lăsată o vreme singură cu durerea ei. Cucernica Maică a spus că se retrage pentru o clipă în camera cu taine. Nu știu din ce cauză.

– Mama mea are nostalgia unei lumi pe care probabil că n-o va mai revedea niciodată. Unde apa cade din cer, iar plantele cresc în hățșuri atât de dese, încît uneori nu poți să treci printre ele.

– Apă din cer, șopti Stilgar.

În clipa aceea, Paul avu revelația transformării petrecute cu Stilgar. Naibul fremen devenise o creatură a lui Lisan al-Gaib, un receptacol pentru adorație și obediență. Stilgar nu mai era omul de odinioară. Și Paul simți în transformarea aceasta o primă adiere a vîntului fantomatic al jihadului.

Am asistat la transformarea unui prieten într-un adorator, gîndi.

Îl copleși deodată un sentiment de singurătate. Privi în jurul său, observă poziția de drepti, ținuta rigidă a gărzilor aflate în prezența lui. Simți concurența subtilă, mîndră, dintre acești oameni – fiecare spera ca Muad'Dib să-l remarce.

Muad'Dib, de la care porcede orice binecuvîntare, gîndi el. Și era cel mai amar gînd pe care îl nutrise vreodată. Părerea lor e că trebuie să pun stăpînirepe tron, gîndi. Dar n-au de unde să știe că fac lucrul acesta numai ca să împiedic jihadul.

Stilgar tuși încet, spuse:

– E mort și Rabban.

Paul dădu din cap.

Gărzile din dreapta se traseră brusc la o parte, încremeniră în poziție de drepti. Prin culoarul pe care-l formaseră se apropie Jessica. Era îmbrăcată cu obișnuita aba neagră și păsea de parcă s-ar fi deplasat pe nisip, dar Paul observă că revenirea în clădirea aceasta îi restituia mamei sale ceva din poziția pe care o avusese odinioară aici – concubina unui Duce domnitor. Ținuta ei redobîndise o parte din vechea semeție.

Jessica se opri în fața lui Paul, se uită lung la el. Îi remarcă oboseala, văzu că și-o ascunde, dar nu simți nici o fărîmă de compasiune pentru el. Era ca și cînd ar fi devenit incapabilă să mai resimtă vreo emoție în legătură cu fiul ei.

Cînd intrase în holul mare, se întrebuse de ce locul acesta refuza să-și reia vechea poziție printre amintirile ei. Sala se încăpățîna să-i rămînă străină, ca și cînd n-ar fi trecut niciodată pe aici, la brațul iubitelui ei Leto, ca și cînd nu l-ar fi înfruntat niciodată aici pe Duncan Idaho beat... ca și cînd... niciodată... niciodată... niciodată...

Ar trebui să existe o tensiune-cuvînt direct opusă adabului, memoria revendicativă, gîndi ea. Ar trebui să existe un cuvînt pentru amintirile care se reneagă.

– Unde e Alia? întrebă.

– În cîmpie, răspunse Paul. Acolo unde trebuie să se afle în asemenea împrejurări orice bun copil fremen. Le aplică lovitura de grație dușmanilor răniți și le înseamnă cadavrele pentru echipele de recuperare a apei.

– Paull!

– Trebuie să încerci să pricepi că face lucrul acesta din bunătate, spuse el. Nu ți se pare ciudat că

sintem incapabili să înțelegem unitatea ascunsă dintre bunătate și cruzime?

Jessica îl privi lung, șocată de schimbarea profundă din atitudinea lui. *Să fie din cauza morții copilului?* se întrebă. După o clipă, zise:

— Oamenii povestesc lucruri stranii despre tine, Paul. Spun că ai toate puterile despre care pomenește legenda — că nu ți se poate ascunde nimic, că vezi acolo unde alții nu pot să vadă.

— O Bene Gesserit pune întrebări despre legende? replică el.

— Am contribuit și eu la ceea ce ești acum, recunoscu ea. Dar nu te aștepta să...

— Ce-ai zice să trăiești miliarde și miliarde de vieți? întrebă Paul. Ce rezervor de legende! Gîndește-te la toate experiențele lor, la înțelepciunea acumulată. Dar înțelepciunea moderează dragostea, nu-i așa? Și dă forme noi urii... De unde să știi ce anume-i barbar, dacă n-ai explorat niciodată străfundurile cruzimii și ale bunătății? Ar trebui să-ți fie frică de mine, mamă. Sint Kwisatz Haderach.

Jessica își simți gîtlejul uscat, înghiți, spuse:

— Odată, ai negat asta.

Paul își clătină capul.

— Acum nu mai pot nega nimic. Se uită în ochii ei, adăugă:

— Împăratul și oamenii săi vor veni aici. Vor fi anunțați în curînd. Să stai lângă mine. Vreau să-i văd clar. Printre ei se va afla viitoarea mea soție.

— Paul! izbucni Jessica. Nu comite greșeala tatălui tău!

— E Prințesă, rosti Paul. E cheia care-mi va deschide calea spre tron și-atîta tot. Greșeală? Îți inchipui că, fiind ceea ce tu m-ai făcut, nu mai simt nevoia să mă răzbun?

— Chiar și pe nevinovați? întrebă ea. Și gîndi: *Nu trebuie să săvîrșească greșelile pe care le-am săvîrșit eu.*

— Nu mai există nevinovați, spuse Paul.

— Spune-i asta lui Chani, replică Jessica și arătă cu mîna spre coridorul care făcea legătura cu aripile din spate ale reședinței.

Chani intră chiar în clipa aceea în hol. Trecu pe lângă gîrzile fremene ca și cum nu le-ar fi observat. Gluga mantiei și gluga distraiului erau date pe spate, masca filtrului îi atîrna într-o parte. Traversă încăperea cu pași parcă nesiguri, se opri lângă Jessica.

Paul observă pe obrajii ei urmele lacrimilor... *Dă apă mortului.* Simți că îl inundă un val de durere, dar n-ar fi zis că durerea aceasta își făcea simțită prezența doar prin prezența lui Chani.

— E mort, iubituie, spuse Chani. Fiul nostru e mort.

Calm, controlîndu-și mișcările, Paul se ridică în picioare. Întinse mina, atinse obrazul lui Chani, simți umezeala lacrimilor.

— Pe el nu-l mai putem înlocui, spuse, dar vei avea alți fii. Ți-o făgăduiește Usul.

O îndepărtă cu blindețe, apoi îi făcu semn lui Stilgar.

— Împăratul și ai săi au părăsit nava și vin către noi. Eu voi sta în locul acesta. Adună-i pe toți prizonierii în mijlocul sălii. Pînă ce n-o să dau eu alt ordin, să fie ținuți la zece metri de mine.

— Am înțeles, Muad'Dib.

Și în timp ce Stilgar părăsea grăbit sala, Paul auzi murmurele pline de venerație ale gîrzilor fremene: "Vedeți? Știe! Nu i-a spus nimeni nimic, dar el știe!"

Cîteva clipe mai tîrziu, apropierea cortegiului imperial se făcu auzită. De afară răzbătura sunetele grave ale marșului intonat de sardaukarii din Corpul de Gardă. La ușa de la intrare se iscă murmur de voci și printre santinele își făcu apariția Gurney Halleck, care schimbă cîteva vorbe cu Stilgar și apoi se apropie de Paul. Avea o privire stranie.

O să-l pierd oare și pe Gurney? se întrebă Paul. *Asa cum l-am pierdut pe Stilgar... Am să mai pierd un prieten, ca să cîștig o creatură?*

— N-au nici un fel de arme lans-proiectil, spuse Gurney. Am controlat personal. Își plimbă privirea prin sală, observînd preparativele ordonate de Paul. Feyd-Rautha Harkonnen e cu ei. Să-l las să intre?

— Lasă-l.

— Sint niște tipi din Ghildă, care cer privilegii speciale și amenință cu un embargo asupra Arrakisului. Le-am spus c-am să-ți transmit mesajul lor.

— Lasă-i să amenințe.

— Paul! șuierea Jessica în spatele lui. E vorba de Ghildă!

— Am să-i smulg eu și Ghildei colții, în curînd, murmură Paul.

Și se gîndi la Ghildă — puterea care se specializase de atîta amar de vreme, încît devenise un parazit, incapabil să existe independent de viața de pe urma căreia se hrănea. Ghilda nu cutezase niciodată să pună mîna pe sabie... iar acum era incapabilă s-o mai facă. Ar fi putut să cucerească Arrakisul în momentul în care își dăduse seama că greșise transformîndu-și navigatorii în sclavii drogului din melanj — substanța care declanșa percepția interioară. Ar fi putut s-o facă, să-și trăiască ziua de glorie și să moară. Dar, în loc să facă lucrul acesta, se mulțumise să-și prelungească existența de pe-o zi pe alta, sperînd că mările în care înota vor putea să producă o nouă gazdă cînd cea veche va fi murit.

Navigatorii Ghildei, cu preștiința lor limitată, luaseră o hotărîre fatală: aleseră drumul cel mai ușor, cel mai sigur, drumul care duce la stagnare.

Să-și privească bine acum noua gazdă, gîndi Paul.

— Mai e și o Cucernică Maică Bene Gesserit, care pretinde că-i prietenă cu mama Domniei-Tale, spuse Gurney.

— Mama mea nu are prietene Bene Gesserit.

Din nou, Gurney își plimbă ochii prin sală, apoi se aplecă la urechea lui Paul.

— Thufir Hawat e cu ei, Domnia-Ta. N-am putut să-i vorbesc între patru ochi, dar mi-a comunicat prin vechile noastre semnale de mină că a lucrat pentru Harkonneni și că te-a crezut mort. Mi-a dat de înțeles că trebuie să rămînă cu ei.

— L-ai lăsat pe Thufir în mijlocul acestor...

— A fost dorința lui... și m-am gîndit că-i mai bine așa. Dacă... dacă ceva nu-i în regulă, se va afla într-un loc în care-l vom putea controla. Dacă nu, vom avea o ureche în tabăra cealaltă.

Paul își aminti atunci de scurtele vizțiuni preștiente ale posibilităților acestui moment... și, mai ales, de una dintre ele, în care Thufir era înarmat cu un ac otrăvit, pe care Împăratul îi poruncise să-l folosească împotriva "acestui Duce parvenit".

Gărzile de la ușă se traseră la o parte, formară un culoar îngust de lănci. Se auzi foșnet de veșminte, tălpi scrișniră pe nisipul aspirat de curent în interiorul sălii.

Împăratul Padișah Shaddam IV intră în holul mare, în fruntea alaiului său. Își pierduse coiful de burseg și părul său roșu era răvășit. Mîneca stingă a uniformei îi era sfișiată de-a lungul cusăturii de pe partea interioară a brațului. Nu avea centură, nu avea arme, dar forța personalității sale părea un scut de netrecut în jurul ființei sale.

O lance fremenă îi bară calea, îl sili să se oprească la distanța pe care o indicase Paul. Membrii suitei se grupară în spatele lui — un mozaic de fețe, foșnete și culori.

Paul îl privi îndelung. Văzu femeile care încercau să-și ascundă lacrimile, văzu lacheii care veniseră pe Arrakis ca să asiste din loji de favoare la o victorie a Sardaukarului și pe care șocul înfrîngerii îi redusese la muțenie. Văzu ochii scăpărători, de pasăre, ai Cucernicei Maici Gaius Helen Mohiam, care privea aprig pe sub marginea glugii negre, și, alături de ea, silueta retrasă, ascunsă, a lui Feyd-Rautha Harkonnen.

Iată unul dintre chipurile pe care mi le-a dezvăluit timpul, gîndi Paul.

Privirea îi fu atrasă de o ușoară mișcare în spatele lui Feyd-Rautha. Zări o față prelungă, o față ca de nevăstucă, pe care n-o mai văzuse pînă atunci — nici în timp, nici altundeva. Avu clar sentimentul că era o față pe care ar fi trebuit să o cunoască și în sufletul său încolți teama.

De ce ar trebui să mă tem de omul acesta?

Se aplecă spre mama sa, șopti:

— Omul din stînga Cucernicei Maici, cel cu chip diabolic... Cine e?

Jessica se uită, recunoscî fața pe care o văzuse în dosarele Ducelui ei.

— Conte Fenring, răspunse. Cel care a administrat Arrakisul pînă la venirea noastră. Un eunuc genetic... și-un ucigaș.

Omul de încredere al Împăratului, gîndi Paul. Gîndul se repercută ca un șoc în conștiința lui, pentru că pe Împărat îl văzuse în nenumărate ipostaze în posibilele viitoruri... dar viziunile preștiente nu i-l înfățișaseră niciodată pe Conte Fenring.

Și atunci, îi dădu în gînd că deși își văzuse deseori propriul cadavru, în urzeala imensei țesături care era timpul, nu-și văzuse niciodată momentul morții.

Să mi se fi refuzat imaginea acestui om, tocmai pentru că el este cel ce mă va omori? se întrebă.

Îl încercă un sentiment de aprehensiune. Își strămută atenția de la Fenring, îi privi pe sardaukarii ce supraviețuiseră bătăliei, le observă fețele pămîntii de umilintă și deznădejde. Totuși, ici-colo, printre ei, citeva chipuri îi atraseră atenția: ofițeri care scotoceau cu ochii sala și ocupanții ei, sperînd încă la o manevră prin care să preschimbe înfrîngerea într-o victorie.

Privirea lui Paul se opri în cele din urmă asupra unei femei înalte, blonde, cu ochii verzi și trăsăturile de o frumusețe pătriciană. Pe chipul ei semeț și demn, nu se zăreau nici urmele lacrimilor, nici recunoașterea înfrîngerii. Paul știu de la prima privire cine era: Prințesa Regală Bene Gesserit Irulan. Viziunea timpului i-o înfățișase de mai multe ori și în multe situații.

Cheia accesului la tron, gîndi el.

În clipa aceea, văzu grupul supușilor imperiali agitîndu-se. Din mulțimea de capete se desprinse o siluetă: Thufir Hawat — aceeași față brăzdată de riduri, aceleași buze întunecate, aceiași umeri gîrboviți, aceiași trup firav, marcat de povara anilor.

— Thufir Hawat, rosti Paul. Să fie lăsat liber, Gurney.

— Domnia-Ta...

— Să fie lăsat liber, repetă Paul.

Gurney dădu din cap.

Hawat înaintă, tirșiindu-și picioarele. Una din lănci se ridică o clipă, îl lăsă să treacă. Ochii umezi ai mentatului îl fixară pe Paul — măsurînd, iscodînd.

Paul făcu un pas înainte, simțînd tresărirea nervoasă, așteptarea încordată a Împăratului și a suitei sale.

Privirea lui Hawat alunecă pe lingă umerii lui Paul.

— Doamnă Jessica, spuse bătrînul, n-am aflat decît astăzi cît de greșit te-am judecat. Nu e nevoie să mă ierți.

Paul așteptă. Dar mama sa nu spuse nimic.

— Thufir, vechiul meu prieten, zise atunci Paul, după cum vezi, nu stau cu spatele la nici o ușă.

— Universul e plin de uși, murmură Hawat.

— Sînt fiul tatălui meu? întrebă Paul.

— Mai degrabă al bunicului tău, răspunse cu glas răgușit Hawat. Ai aceleași gesturi, aceeași privire.

— Totuși, sînt fiul tatălui meu, rosti Paul. Și-ți spun, Thufir, că pentru anii pe care ți i-ai consacrat slujirii familiei mele, poți să-mi ceri acum orice dorești. Absolut orice. Vrei viața mea, Thufir? Ia-o.

Paul mai înainta un pas, rămase nemișcat, cu mîinile atîrnîndu-i de-o parte și de alta a trupului. Observă expresia de intuiție care apăruse în ochii lui Hawat.

Își dă seama că sînt conștient de capcană, gîndi.

Își reduse glasul la o șoaptă, adresată doar urechilor lui Hawat, spuse:

— Vorbesc sincer, Thufir. Dacă trebuie să mă lovești, fă-o acum.

— N-am vrut decît să mai stau o dată înaintea Domniei-Tale, Duce, răspunse Hawat.

Și Paul observă abia în clipa aceea efortul pe care-l făcea bătrînuul ca să nu cadă. Brusc, își întinse brațele, îl apucă pe Hawat de umeri, îl susțină. Apoi simți tremurul mușchilor sub palmele sale.

— Ce e cu tine, prietene? întrebă. Suferi?

— Sufăr, Ducele meu, mărturisi Hawat, dar bucuria pe care o simt e mai presus decît suferința. Fără să-și desprindă umerii din mîinile lui Paul, își răsuci trupul pe jumătate, își întinse brațul și mîna stîngă, cu palma în sus, arătînd Împăratului acul minuscul pe care îl strîngea între degete. Vedeți, Maiestate? spuse. Vedeți acul trădătorului Vostru? Credeați că eu, care mi-am dedicat viața slujirii Atreizilor, aș fi putut, astăzi, să mă dezic?

Paul se clătină, strînse în brațe trupul care se prăbuși dintr-o dată. Recunoscu moliciunea cumplită a morții. Încet, se aplecă, îl întinse pe Hawat la picioarele lui, se îndreptă. Făcu semn gărzilor să ia trupul neînsuflit.

Cîteva clipe, în sală domni o tăcere desăvîrșită.

Paul îl privi lung pe Împărat. Pe chipul suveranului se așternuse expresia unei așteptări împietrite. Iar în privirea sa încolțise, în sfîrșit, spaima.

— Maiestate, rosti Paul și remarcă tresărirea de surprindere a Prințesei Regale. Pronunțase cuvîntul cu atonalele controlului Bene Gesserit, încercîndu-l cu toate nuanțele de dispreț și batjocură posibile.

Este într-adevăr o Bene Gesserit, gîndi el.

Împăratul își drese glasul, spuse:

— Poate că stîmna mea rudă își închipuie că acum totul se va petrece după voia sa. Nimic n-ar putea fi mai departe de adevăr. Ai violat prevederile Convenției, ai folosit armamentul atomic împotriva...

— Am folosit armamentul atomic împotriva unei forme de relief naturale a deșertului, îl întrerupse Paul. Îmi stătea în cale, iar eu mă grăbeam să ajung la Maiestatea Voastră, ca să vă cer explicații în legătură cu unele dintre ciudatele Voastre activități.

— Armata Caselor Mari așteaptă chiar în clipa aceasta, masată în spațiul de deasupra Arrakisului, replică Împăratul. E suficient să rostesc un singur cuvînt și...

— A, da, făcu Paul, aproape că uitasem de ei. Cercetă din priviri suita Împăratului, dădu de fețele celor doi ghildari și i se adresă cu voce joasă lui Gurney: Cei doi de colo-s agenții Ghildei, Gurney? Umflații ăia în gri?

— Da, Domnia-Ta.

— Voi doi, îi interpelă Paul, arătîndu-i cu mîna. Ieșiți imediat de-acolo și comunicați flotei să se-ntoarcă de unde-a venit. După aceea, veți aștepta să vă acord autorizația de a...

— Ghilda nu primește ordine de la tine! ripostă cel mai înalt dintre ei.

Înaintară amîndoi, trecură pe sub bariera de lănci, care se ridicase la semnul lui Paul. Cel înalt își aținti amenințător brațul spre Paul, urmă:

— S-ar putea să te trezești cu un embargo pentru această...

— Dacă mai aud vreo nerozie de la unul din voi, îl întrerupse Paul, voi da ordin să se distrugă toată producția de mironenie a Arrakisului... pentru totdeauna.

— Ești nebun? exclamă ghildarul cel înalt, dîndu-se un pas înapoi.

— Așadar, recunoști că am putere să fac lucrul ăsta? întrebă Paul.

O clipă, ghildarul păru că privește în gol, apoi răspunse:

— Da, ai putea hotărî așa ceva. Dar n-ai s-o faci.

— Aha! făcu Paul și dădu încet din cap. Navigatori, amîndoi, nu?

— Da!

Cel scund adăugă:

— Te-ai orbi și pe tine. Am pieri toți de aceeași moarte lentă. Ai idee ce-nseamnă să fii văduvit de licoarea mirodeniei, după ce te-ai obișnuit cu ea?

— Ochiul care alege calea cea mai sigură se închide pentru totdeauna, răspuse Paul. Ghilda ar rămîne infirmă. Oamenii s-ar transforma în roiri neînsemnate, răzlețite și izolate pe planetele lor. Vă dați seama că aș putea face asta de ciudă... sau din plictiseală.

— Trebuie să discutăm problema în particular, zise ghildarul cel înalt. Sint sigur că putem găsi o soluție de compromis, care să ne...

— Transmiteți mesajul către cei care așteaptă deasupra Arrakisului, spuse Paul. Controversa asta a început să mă obosească. Dacă flota de deasupra noastră nu dispăre cît mai repede, nu va mai fi nevoie să discutăm nimic. Arată cu capul către transmisioniștii postaiți lingă șemineu. Puteți folosi stația noastră.

— Întîi să stăm de vorbă, insistă ghildarul cel înalt. Nu putem să comunicăm, pur și simplu, că...

— Transmiteți mesajul! tună Paul. Puterea de a distruge un lucru este dovada controlului său absolut. Ați recunoscut că am această putere. Nu ne aflăm aici ca să discutăm, să negociem sau să facem compromisuri, îmi veți executa ordinele, sau veți suporta consecințele *immediate!*

— E în stare, murmură ghildarul cel scund.

Și Paul observă că îi cuprinsese frica.

Încet, cei doi se îndreptară către stația de radio.

— Se vor supune? întrebă Gurney.

— Viziunea lor temporală e limitată, îi răspuse Paul. Tot ce văd ei în clipa asta este un zid cenușiu, pe care se înscriu consecințele nesupunerii. La bordul fiecărei nave aflate deasupra noastră, fiecare navigator al Ghildei poate să vadă același zid. Se vor supune!

Se întoarse spre Împărat, spuse:

— V-au permis să urcați pe tronul tatălui Vostru, numai fiindcă le-ați garantat că nu vor duce niciodată lipsă de condiment. Nu v-ați putut ține făgăduiala, Maiestate. Știți care vor fi consecințele?

— Mie nu mi-a "permis" nimeni să...

— Nu vă mai dați aere, rosti glacial Paul. Ghilda este ca un sat pe malul unui rîu. Sătenii au nevoie de apă, dar nu pot lua decît atîta cîtă le e necesară. Nu pot zăgăzui rîul, ca să fie numai al lor, căci ar atrage atenția asupra a ceea ce iau și ar risca să piardă totul. Afluența mirodeniei este rîul Ghildei, iar eu am construit un zăgaz. L-am construit, însă, astfel încît nu poate fi distrus fără a se distruge rîul.

Împăratul își trecu o mîină prin păr, privi repede în direcția siluetelor întoarse cu spatele ale celor doi ghildari.

— Pînă și Dreptvorbitoarea Voastră Bene Gesserit tremură, reluă Paul. Sint multe otrăvuri cu ajutorul cărora Cucernicele Maici își pot exercita trucurile, dar dac-au apucat să folosească licoarea mirodeniei, celelalte droguri rămîn fără efect.

Bătrîna Dreptvorbitoare își strînse la piept roba informă și neagră. Înaintă pînă în fața barierei de lănci.

— Cucernică Maică Gaius Helen Mohiam, i se adresă Paul. A trecut mult timp de la ultima noastră întîlnire de pe Caladan, nu-i așa?

Dreptvorbitoarea privi dincolo de el, către mama sa.

— Ei, Jessica, spuse, văd că fiul tău este într-adevăr cel pe care l-am dorit. Pentru asta, și se poate ierta chiar și monstrozitatea fiicei tale.

Paul își reprimă fiorul rece de furie care îl năpădise deodată, zise:

— N-ai avut niciodată vreun drept sau motiv să-i ierți ceva mamei mele!

Bătrîna îl sfredeli cu privirea.

— Hai, zgripturoaică, încearcă-ți trucurile cu mine! spuse el. Unde ți-e gom jabbaru? Încearcă să-ți întorci privirea spre locul în care nu te poți uita! Ai să mă vezi pe mine, privindu-te!

Bătrîna își plecă ochii.

— N-ai nimic de spus? întrebă Paul.

— Ți-am urat bun venit în rîndul oamenilor, murmură ea. Nu huli.

Paul își ridică glasul:

— Uitați-vă bine la ea, prieteni! E o Cucernică Maică Bene Gesserit, o ființă perseverentă în slujba unei cauze perseverente. A fost în stare să aștepte, împreună cu surorile ei, vreme de nouăzeci de generații, combinația ideală de gene și de mediu, menită să producă individul unic de care avea nevoie planul lor. Uitați-vă bine la ea! Acum știe că cele nouăzeci de generații au produs acel individ. Iată-mă!... Dar... nu... mă... voi... supune... dorinței... ei!

— Jessica! țipă bătrîna. Fă-l să tacă!

— Fă-l tu însăși, replică Jessica.

Paul o fulgeră din priviri pe Dreptvorbitoare.

— Pentru contribuția ta la toată povestea asta, te-aș stringe de gît cu dragă inimă, spuse el. Și n-ai putea să mă împiedici! adăugă dur, văzînd tresărirea furibundă a bătrînei. Dar cred că-i o pedeapsă mai bună să te las să-ți trăiești restul zilelor, incapabilă de a te atinge de mine sau de a mă sili să vă desăvîrșesc planurile.

— Jessica, ce-ai făcut? bolborosi bătrîna.

— Un singur lucru vreau să-ți mai spun, urmă Paul. În parte, ați înțeles și voi care sînt necesitățile rasei, dar ați înțeles prea puțin. Vă-nchipuiți că puteți controla evoluția speciei umane prin cîteva împerecheri selective, conform planului vostru magistral! Dar cît de aberantă este concepția voastră cu privire la...

— Nu trebuie să vorbești despre lucrurile astea! șuieră bătrîna.

— Taci! tună Paul.

Cuvîntul păru că se materializează, retezînd aerul, sub controlul lui.

Clătînîndu-se, cu chipul răvășit în urma socului provocat de forța cu care Paul îl percutase psihicul, bătrîna se dădu înapoi, se poticni în brațele celor din spatele ei.

— Jessica, șopti ea. Jessica...

— Nu ți-am uitat gom jabbarul, rosti Paul. Să nu mi-l uiți nici tu. Te pot ucide cu o singură vorbă!

Fremenii din jur schimbă priviri cu înțeles. Nu spunea și legenda: "*Și vorba sa va aduce moarte eternă celor ce se vor ridica în calea dreptății*"?

Paul se întoarse către Prințesa Regală. Fără să-și ia ochii de la ea, se adresă tatălui ei:

— Maiestate, știm amîndoi care-i ieșirea din impasul acesta.

Împăratul se uită iute la fiica sa, apoi îl fixă pe Paul.

— Îndrăznești? Tu?! Un aventurier fără familie, un nimeni de pe o...

— Lăsați teatrul! îi tăie vorba Paul. Ați spus mai înainte ce sînt. Rudă, ați spus. Rudă regală.

— Sînt suveranul tău, replică Împăratul.

Paul se uită la ghildarii care stăteau nemișcați lingă instalația-radio, privindu-l. Unul dintre ei dădu din cap.

— Aș putea să folosesc forța, zise Paul.

— N-ai să-ndrăznești! scriși Împăratul.

Paul se mulțumi să-l privească în tăcere.

Prințesa Regală își puse o mîna pe brațul tatălui ei.

— Tată! rosti ea, cu voce mătăsoasă, mîngietoare.

— Nu-ți încerca trucurile cu mine, o preveni Împăratul. Nu e nevoie să faci asta, copila mea. Mai avem încă mijloace să...

— Dar omul acesta e demn să-ți fie fiu, spuse ea.

Bătrîna Cucernică Maică își venise în fire. Se apropie de Împărat, se aplecă la urechea lui.

— Îți pledează cauza, șopti Jessica.

Paul continua s-o fixeze pe prințesa cu păr auriu.

— E Irulan, fiica cea mare, nu? întrebă cu voce joasă.

— Da.

Chani se apropie de el.

— Vrei să plec, Muad'Dib?

Paul îi aruncă o privire.

— Să pleci? N-ai să mai pleci niciodată de lingă mine.

— Nu sîntem legați unul de celălalt, spuse Chani.

Vreme de cîteva clipe, Paul o privi în tăcere. Apoi zise:

— Cu mine să nu vorbești decît adevărul, Sihaya. Și fiindcă Chani se pregătea să-i răspundă, își apăsă degetul pe buzele ei. Ceea ce ne leagă pe noi nu poate fi desfăcut, spuse. Și acum ia aminte la tot ce se întîmplă, pentru că mai tîrziu voi dori să văd sala aceasta prin prisma înțepciunii tale.

Împăratul și Dreptvorbitoarea sa începuseră o discuție infierbîntată, cu voce scăzută.

Paul se adresă mamei sale:

— Bătrîna îi amintește că înțelegerea lor a fost să așeze pe tron o Bene Gesserit și că Irulan este cea pe care au pregătit-o.

— Chiar așa să fi plănuit? făcu ea.

— Nu-i limpede?

— Știu să citesc semnele! rosti sec Jessica. Te-am întrebat ca să-ți atrag atenția că nu-i cazul să-mi dai lecții despre lucruri pe care le-ai învățat de la mine.

Paul o privi pieziș, o surprinse zîmbind cu răceală.

Gurney Halleck se aplecă între ei.

— Aș vrea să-ți reamintesc, Domnia-Ta, că în adunătura asta se mai află un Harkonnen. Arată cu capul către Feyd-Rautha, care stătea în partea stingă a grupului, în spatele unei lănci. Ochiosul ăla din

stinga! Rareori mi-a fost dat să văd o mutră mai parșivă. Mi-ai promis odată că...

— Mulțumesc, Gurney, rosti Paul.

— E na-Baron... adică Baron, acum c-a murit bătrînul, insistă Gurney. Numai bun pentru ce mi-am...

— Crezi c-ai putea să-i vii de hac, Gurney?

— Glumești, Domnia-Ta!

— Discuția asta dintre Împărat și vrăjitoarea lui a durat destul, nu crezi, mamă?

Jessica incuviință cu capul.

— Într-adevăr.

Paul își ridică vocea, se adresă Împăratului:

— Maiestate, se află vreun Harkonnen printre oamenii Voștri?

Împăratul se întoarse spre el, îi răspunse disprețuitor:

— Parcă am înțeles că anturajul meu se află sub protecția cuvîntului tău de Duce.

— N-am solicitat decît o informație, zise Paul. Vreau să știu dacă vreun Harkonnen face parte în mod oficial din anturajul Vostru, sau dacă profită doar de împrejurare, pentru a se ascunde din lașitate.

Împăratul schiță un zîmbet calculat.

— Orice persoană acceptată în preajma Împăratului face parte din anturaj.

— Ducele v-a dat cuvîntul său, spuse Paul. Dar Muad'Dib nu s-a pronunțat încă. *El* s-ar putea să nu recunoască definiția pe care o dați anturajului. Prietenul meu, Gurney Halleck, vrea să omoare un Harkonnen. Dacă el...

— Kanly! strigă brusc Feyd-Rautha. Se aplecă în afară, peste bariera de lănci. Taică-tău a jurat vendeta asta, Atreides! Zici că eu sînt laș, dar tu te pitești printre femei și vrei să-ți pui servitorul să se bată cu mine!

Bătrîna Dreptvorbitoare începu să șoptească agitată în urechea Împăratului, dar acesta o respinse și spuse:

— Ah, e vorba de kanly? În kanly există reguli stricte.

— Paul, pune capăt discuției, interveni Jessica.

— Domnia-Ta, șuieră Gurney, mi-ai promis că va veni ziua în care o să mă pot răfui cu Harkonnenii.

— Te-ai răfuit destul astăzi, spuse Paul și simți că toate emoțiile sale cedează în fața impulsului de a se abandona clipei. Își scoase mantia și gluga, le dădu mamei sale, împreună cu cristaiul și centura, începu să-și dezbrace distraiul. Avu senzația certă că întregul univers se concentra asupra acestui moment.

— Paul, n-are nici un rost, șopti Jessica. Există căi mult mai simple.

Paul se descotorosi de distrai, trase cristaiul din teaca pe care o ținea mama sa.

— Știu, spuse. Otrava, asasinii... Vechile metode uzuale.

— Mi-ai făgăduit un Harkonnen! scrisni Gurney, și Paul îi observă chipul schimonosit de minie, zvîcnetul cicatricei de viță neagră. Plătește-ți datoria, Domnia-Ta!

— Ai avut mai mult de suferit de pe urma lor decît am avut eu? îl întrebă Paul.

— Sora mea, bolborosi cu glas răgușit Gurney. Anii petrecuți în minele lor de sclavi...

— Tatăl meu, spuse Paul. Prietenii și tovarășii mei, Thufir Hawat și Duncan Idaho, anii de ostracizare, anii în care n-am fost decît un fugar fără nici un rang... Și încă ceva, Gurney: e vorba de kanly. Știi la fel de bine ca mine, ce reguli au întîietate.

Umerii lui Gurney se încovoieră.

— Domnia-Ta, dacă porcul ăsta... Dar nu-i decît o jivină murdară, o lighioană pe care trebuie s-o strivești sub talpă și-apoi să-ți arunci încălțarea spurcată. Numește un călău, dacă vrei, sau lasă-mă pe mine s-o fac, dar nu-ți murdări...

— Muad'Dib n-are nevoie să facă așa ceva, se rugă Chani.

Paul o privi, citi în ochii ei teama pentru viața lui.

— Ducele Paul, însă, trebuie s-o facă, răspunse.

— E o lighioană Harkonnen, Domnia-Ta, un animal! protestă Gurney.

Paul ezită, fu pe punctul de a-și mărturisi propria sa ascendență Harkonnen. Observă însă privirea de cremene a mamei sale, așa încît se mulțumi să rostească:

— E o ființă cu formă umană, Gurney, și are dreptul la incertitudinile umane.

Gurney spuse:

— Dacă-i vorba numai de...

— Dă-te, te rog, la o parte, zise Paul. Își încleștă degetele pe minerul cristaiului, îl împinse cu blîndețe pe Halleck.

— Gurney! rosti Jessica. Îi atinse brațul. E ca bunicul său. Lasă-l să se concentreze. Asta-i tot ce mai poți face acum pentru el. Și gîndi: *Mare Maică! Ce ironie!*

Împăratul îl examină pe Feyd-Rautha, observîndu-i umerii masivi, mușchii umflați. Apoi se uită la Paul — un trup tînăr ca un șfichi de bici, nu chiar atît de ascetic ca al băștinașilor arrakieni, dar cu coastele destul de vizibile. Jocul mușchilor se distingea cu ușurință sub pielea întinsă.

Jessica se aplecă la urechea lui Paul, șopti:

— Un singur lucru, fiule. Uneori, persoanele periculoase sînt pregătite de Bene Gesserit: li se implantează adînc în psihic, prin intermediul vechii metode a suferinței și a plăcerii, un anumit cuvînt. Cuvîntul cel mai des folosit este "Uroshnor". Dacă individul acesta a fost pregătit astfel, și am motive să cred că a fost, cuvîntul șoptit la ureche îi va paraliza mușchii și...

— N-am nevoie de avantaje speciale, replică Paul. Dă-te la o parte!

Gurney se întoarse către Jessica:

— Ce l-a apucat? Are de gînd să se lase ucis în chip de martir? Bălmăjelile religioase ale fremenilor i-au întunecat mintea?

Jessica își ascunse fața în mîini. Își dădea seama că nici ea nu înțelegea prea bine de ce alesese Paul calea aceasta. Simțea că moartea pîndește în fiecare cotlon al sălii și știa că noul personaj, care devenise Paul, ar fi fost capabil de ceea ce sugerase Gurney. Toate talentele ei se concentraseră asupra dorinței ei de a-și proteja fiul, dar nu putea face nimic.

— Aiurelile religiei i-au întunecat mințile? întrebă din nou Gurney.

— Tac! șopti Jessica. Roagă-te!

Un zîmbet se așternu deodată pe chipul Împăratului. Se uită la Paul, spuse tărăgănat:

— Dacă Feyd-Rautha Harkonnen... din anturajul meu... dorește acest lucru... îl dezleg de orice obligație și îi acord libertatea de a hotărî singur ce are de făcut.

Gesticulă scurt în direcția fedaykinilor, adăugă:

— Centura și pumnalul meu se află la careva din adunătura asta a ta. Dacă Feyd-Rautha vrea, îi permit să te înfrunte cu propria mea lamă.

— Vreau! strigă Feyd-Rautha și Paul observă expresia exaltată care-i anima chipul.

E prea încrezător, gîndi Paul. Este un avantaj natural, pe care pot să-l accept.

— Aduceți pumnalul Împăratului, spuse el și urmări executarea ordinului. Puneți-l acolo, pe jos. Indică locul, cu vârful piciorului. Dați adunătura imperială la perete și lăsați-l pe Harkonnen singur.

Freamăt de veșminte, tîrșiieli de picioare, comenzi rostite cu glas scăzut și proteste înfundate însoțiră îndeplinirea poruncii. Ghildarii rămaseră lingă stația de radio. Îl priveau încruntați pe Paul, cu un aer incert.

S-au obișnuit să vadă viitorul, gîndi Paul. Dar aici, în clipa aceasta, sînt orbi... ca și mine. Și sondă vînturile timpului, simțînd clocotul furtunii, nexul al cărui centru era exact acest moment-loc. Se închisese pînă și micile spărturi. Era jihadul, știa, jihadul care încă nu se născuse, conștiința de rasă pe care o resimțise odinioară ca pe un țel cumplit. Era un motiv suficient pentru existența unui Kwisatz Haderach sau a unui Lisan al-Gaib, motiv suficient pînă și pentru planurile îndoielnice făurite de Bene Gesserit. Rasa oamenilor își simțise somnolența, devenise conștientă de staza nesănătoasă care punea stăpînire pe ea și nu vedea decît o singură ieșire: vîrtejul care avea să amestece genele și să dea la iveală noi combinații, mai puternice, apte de supraviețuire. În clipa aceasta, toți oamenii formau un singur organism inconștient, mînat de un fel de foame sexuală, capabilă să răstoarne orice obstacol.

Și Paul înțelese inutilitatea eforturilor sale de a schimba ceva cît de neînsemnat în ceea ce se petrecea. Crezuse că se va putea împotrivi jihadului, de unul singur, dar jihadul avea să fie. Chiar și fără el, legiunile ar fi pornit de pe Arrakis, năpustindu-se asupra universului. Nu avea nevoie decît de legenda în care, deja, se transformase el. Le arătase calea, le dăduse putere pînă și asupra Ghildei, care avea nevoie de mîrodenie pentru a supraviețui.

Îl cuprinse un sentiment de ratare, apoi observă că Feyd-Rautha Harkonnen își dezbrăcase uniforma zdreanțuită și rămăsese în fața lui, înveșmîntat doar într-un corset de luptă, din zale.

Acesta e punctul culminant, gîndi Paul. După asta, viitorul se va deschide, norii se vor destrăma, lăsînd loc unui nimb glorios. Dacă mor, vor spune că m-am jertfit pentru ca spiritul meu să-i călăuzească. Dacă trăiesc, vor spune că nimic nu poate să i se opună lui Muad'Dib.

— Atreidul e pregătit? strigă Feyd-Rautha, conform străvechiului ritual al kanlyului.

Paul își alese răspunsul după datina fremenă:

— Fărîmă-se cuțitul tău în țândări și așchii!

Arătă cu mîna pumnalul Împăratului, dîndu-i de înțeles lui Feyd-Rautha că se putea apropia să-l ridice.

Fără să-și ia ochii de la Paul, Feyd-Rautha înainte, luă cuțitul, îl balansă o clipă în mînă, ca să se deprindă cu el. Simțea valul de surescitare care creștea în el. Era o luptă la care visase de multe ori — om contra om, dibăcie contra dibăcie, fără protecția scuturilor. Și își dădea seama că lupta aceasta putea să-i deschidă calea către putere, pentru că Împăratul avea, desigur, să-l răsplătească pe cel ce i-ar fi făcut seama acestui Duce turbulent. Răsplata ar fi putut să fie chiar trufașa sa fiică și accesul pe tron. Ducele ăsta — un țărănoi, un aventurier de provincie — nu putea fi un adversar serios pentru un Harkonnen care avea la activ aproape o mie de lupte în arenă și cunoștea toate viclășugurile și stratagemele imaginabile. Și țopîrlanul nu putea bănui ca avea să înfrunte și alte arme decît acest cuțit.

Să vedem dacă ești imun la otravă! își spuse Feyd-Rautha.

Îl salută pe Paul cu lama pumnalului imperial, zise:

— Nebune, privește-ți moartea!

— Luptăm sau vorbim, vere? zise Paul. Și făcu un pas de pisică spre adversar, cu ochii ațintiți la pumnalul acestuia, cu trupul ghemuit și cu propriul său cristai alb-lăptos întins înaintea, ca o prelungire a brațului.

Își dădură ocol unul altuia, pășind ușor, cu tălpile goale, pe suprafața zgrunțuroasă a pardoselii, pindind cea mai mică deschidere.

— Frumos mai dansezi, făcu Feyd-Rautha.

Palavragiu, gândi Paul. *Altă slăbiciune. Tăcerea îl irită.*

— Te-ai spovedit? întrebă Feyd-Rautha.

Paul continuă să se miște, tăcut.

Iar Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, care privea lupta, din mijlocul alaiului imperial, își simți tremurul trupului. Tinărul Atreides îi spusese Harkonnenului "vere". Asta însemna că își cunoștea ascendența, ceea ce, de altfel, nu era de mirare, dat fiind că era Kwisatz Haderach. Dar cuvântul îi atrăsese subit atenția asupra unicului lucru important din punctul ei de vedere.

Lupta aceasta se putea solda cu o catastrofă ireparabilă pentru planul de selecție Bene Gesserit.

Întrevăzuse și ea ceva din ceea ce înțelesese Paul — că Feyd-Rautha ar fi putut să-l omoare, fără să iasă biruitor. Apoi o copleși alt gând, și mai inspăimântător. În clipa aceasta, două produse finale ale aceluiași lung și costisitor program se înfruntau într-un duel pe viață și pe moarte, cărui i-ar fi putut cădea victimă și unul, și celălalt. Dacă mureau amândoi, nu le mai rămâneau decât fiica bastardă a lui Feyd-Rautha — un prunc încă, un factor necunoscut — și Alia, monstrozitatea.

— Poate că nu cunoașteți decât rituri păgâne pe aici, spuse Feyd-Rautha. N-ai vrea ca Dreptvorbitoarea Împăratului să-ți pregătească sufletul pentru călătoria cea mare?

Paul zîmbi, dînd ocol către dreapta, atent, cu gândurile negre alungate de imperativele momentului.

Feyd-Rautha făcu un salt scund, fentînd cu mîna dreaptă, schimbîndu-și fulgerător cuțitul în stîngă.

Paul se eschivă cu ușurință, remarcînd în scurta ezitare a lui Feyd-Rautha, condiționarea luptei cu scuturi. Totuși, nu era exact vechea condiționare, pe care o cunoștea și el și înțelese că Feyd-Rautha mai luptase cu adversari fără scut.

— Atreidii fug sau stau pe loc și luptă? îl provocă Feyd-Rautha.

Tăcut, Paul reîncepu să-i dea tîrcoale. Îi veniră în minte cuvintele lui Idaho, învățăturile primite demult, în sala de exerciții de pe Caladan: *"Folosește-ți primele minute ca să-ți studiezi adversarul. S-ar putea să pierzi în felul acesta câteva prilejuri favorabile pentru o victorie rapidă, dar minutele de studiu sînt chezașia succesului. Nu te grăbi, așteaptă să fii sigur."*

— Poate-ți închipui că țopăiala asta îți mai oferă câteva clipe de viață, spuse Feyd-Rautha. Prea bine. Se opri brusc, își îndreptă trupul.

Paul observase destul pentru o primă aproximație. Feyd-Rautha avea tendința de a se răsuci spre stînga, expunîndu-și soldul drept, ca și cum corsetul de zale i-ar fi putut proteja tot flancul. Era atitudinea unui om învățat să lupte cu un scut și cu un cuțit în fiecare mînă.

Sau... Paul șovăi... Sau corsetul era mai mult decît ceea ce părea a fi.

Harkonnenul vădea prea multă siguranță de sine în fața omului care, chiar în ziua aceea, se aflase în fruntea forțelor ce zdrobiseră Sardaukarul.

Feyd-Rautha îi remarcă ezitarea. Îl interpelă:

— Ce rost are să întîrzi inevitabilul? Nu faci altceva decît să amîni puțin momentul în care voi începe să mă prevalez de drepturile mele asupra bulgăreului ăstuia de gunoi.

Dacă-i înarmat cu un ac, gândi Paul, *l-a ascuns cum nu se poate mai bine. Corsetul n-are nimic dubios.*

— De ce taci? făcu Feyd-Rautha.

Paul se puse din nou în mișcare. Tăcerea lui începuse să-și exercite presiunea asupra nervilor lui Feyd-Rautha. Își îngădui un suris glacial.

— Te amuzi, ai? șuieră Feyd-Rautha. Și țîșni, înainte de a-și fi terminat vorba.

Așteptîndu-se la secunda de ezitare, Paul fu cît pe ce să recepționeze în plin lovitura fulgerătoare, de sus în jos. Virful pumnalului îi creștă brațul stîng. Își alungă arsura durerii, înțelese că ezitarea dinainte fusese un truc — o suprafentă. Adversarul se dovedea mai periculos decît își închipuisese. Trebuia să se aștepte la trucuri în alte trucuri din alte trucuri.

— Am învățat cite ceva și de la amicul tău, Thufir Hawat, rinji Feyd-Rautha. Grație învățăturilor lui ți-am stors primele picături de sînge. Păcat că boșorogul n-a mai apucat să le vadă.

Și Paul își aminti că Idaho îi spusese odată: *"Așteaptă-te la tot ce-i de așteptat într-o luptă. În felul ăsta, n-o să te surprindă nimic"*.

Din nou, începură să-și dea tîrcoale, atenți, cu spinările încovoiate.

Paul observă revenirea expresiei de satisfacție pe chipul adversarului său, se miră. Punea atîta preț pe o zgîrietură? Nu cumva era otrăvită lama pumnalului? Nu, nu era cu puțință! Oamenii săi examinaseră arma aceasta, o verificaseră înainte de a i-o aduce. Erau războinici prea experimentați ca să

poată scăpa din vedere un lucru ca ăsta.

— Mă uitam la femeia cu care vorbeai înainte, i se adresă Feyd-Rautha. Aia mică. Ce ți-e? Ibovnică? Crezi că merită să mă ocup puțin de ea?

Paul nu-i răspunse. Sondă cu simțurile sale interne, examinând sîngele care îi mustea în rană. Și descoperi o urmă de soporific. De pe lama pumnalului imperial. Își ajustă metabolismul, ca să anihileze amenințarea și să modifice structura moleculară a drogului, dar nu-și putu împiedica un fior de incertitudine. Pregătiseră un pumnal cu un soporific pe lamă. Soporific. O substanță incapabilă să alerteze un spion de otrăvuri, dar suficient de puternică pentru a moleși mușchiul atins. Dușmanii săi își aveau fiecare propriile planuri secrete, propriile urzeli camuflate.

Din nou, Feyd-Rautha sări înainte, lovi.

Paul, cu zîmbetul înghețându-i pe buze, fentă cu încetineală; ca și cum ar fi fost stîmjenit de efectul drogului, și în ultima clipă se feri brusc, întîmpinînd cu vîrfurile cristailor brațul care fanda.

Feyd-Rautha se răsuci lateral, rămase la distanță, trecîndu-și iar arma în mîna stîngă. O ușoară paloare a obrazului îi trăda durerea acidă a rănii pe care i-o provocase Paul.

Așal! Să cunoască și el momentul incertitudinii, gîndi Paul. Să simtă spaîma la gîndul otrăvirii.

— Trădare! urlă Feyd-Rautha. M-a otrăvit! Simt otrava în braț!

Paul rupse tăcerea pe care o păstrase pînă atunci, spuse:

— Nu-i decît puțin acid, ca să compenseze soporificul de pe lama Împăratului.

Feyd-Rautha răspunse surisului înghețat de pe buzele lui Paul, ridicîndu-și arma cu mîna stîngă, într-un salut zeflemitor. În spatele lamei însă, ochii îi scăpărau de ură.

Paul își schimbă cristaiul în mîna stîngă, pentru a fi egal cu adversarul său. Porniră iarăși să-și dea tîrcoale, pîndindu-se.

Feyd-Rautha începu să se apropie cu pași furișaji, oblici, ținîndu-și cuțitul în sus. Furia turbată ce clocotea în el i se citea în privirea piezișă a ochilor și în înclăștarea fălcilor. Fandă brusc spre dreapta și în jos. Se pomeniră amîndoi înclăștați, încordați, strîngîndu-și unul altuia mîinile în care țineau armele.

Paul, ferindu-se de șoldul drept al lui Feyd-Rautha, unde bănuia prezența unui ac otrăvit, împinse, silindu-și adversarul să se rotească spre dreapta. Și fu cît pe ce să nu observe vîrfurile minuscul din centura corsetului celuilalt. O răsucire smucită și o ușoară cedare a înclăștării lui Feyd-Rautha îl preveniră. Acul trecu la cîțiva milimetri de trupul său.

Pe șoldul stîng!

Capcană în altă capcană în altă capcană, își reaminti Paul. Folosindu-și controlul Bene Gesserit al mușchilor, se lăsă brusc în jos, încercînd să-l determine pe Feyd-Rautha la o acțiune reflex, dar mișcarea necesară pentru a evita acul care pîndea la șoldul acestuia îl dezechilibră. Se trezi aruncat la pămînt, cu Feyd-Rautha deasupra lui.

— Ai văzut ce-am la șold, ha? Șuieră printre dinți Feyd-Rautha. Moartea ta, nebune. Începu să-și răsucească trupul, apropiînd tot mai mult ghimpele otrăvit. Mai întîi voi lăsa otrava să-ți paralizeze mușchii, apoi o să te omor cu pumnalul. Nu se va descoperi niciodată vreo urmă!

Paul se încordă. În mîntre îi răsunară țipete mute, țipetele strămoșilor săi care sălășuiau în celulele trupului și care îi cereau să pronunțe cuvîntul secret ce avea să-l slăbească pe Feyd-Rautha și să-l salveze pe el.

— N-am să-l rostesc! bolborosi.

Feyd-Rautha se holbă nedumerit, șovăi o fracțiune infimă de secundă. Lui Paul îi fu de ajuns ca să descopere punctul instabil din mușchiul unuia dintre picioarele adversarului și pozițiile lor se inversară. Feyd-Rautha zăcea acum cu jumătate de trup acoperit de corpul lui Paul, cu șoldul drept ridicat, neputînd să se întoarcă, din cauza acului care se înțepenise într-o crăpătură a pardoselii.

Ajutat de sîngele care îi năclăise brațul, Paul își eliberă cu o smucitură mîna stîngă, apăsă scurt, adînc, sub colțul maxilarului lui Feyd-Rautha. Vîrfurile cristailor pătrunse în creier. Feyd-Rautha zvicni o singură dată, se lăsă moale. Trupul i se răsturnă într-o rină, ținut încă de ghimpele infipt în pardoseală.

Respirînd adînc, ca să-și recapete calmul, Paul se trase la o parte și se sculă în picioare. Rămase nemișcat lingă cadavru, cu cristaiul în mînă. Apoi, cu o voită încetineală, își ridică ochii spre Împărat.

— Maiestate, rosti, ați pierdut încă un om. Acum putem renunța la tergiversări și la teatru? Putem discuta ce-avem de discutat? Căsătoria mea cu fiica Voastră și urcarea pe tron a unui Atreides.

Împăratul se răsuci pe călcîie, se uită lung la Contele Fenring. Contele îi susținu privirea — ochi cenușii în ochi verzi. Nu aveau nevoie de cuvinte, învățaseră demult să se înțeleagă din ochi.

Omoară-mi-l pe insolentul ăsta, spunea Împăratul. Atreidul e tînăr și plin de resurse, da... dar acum e obosit, și-apoi, oricum, ție n-ar putea să-ți reziste. Provoacă-l la duel... acum, imediat. Tu știi cum s-o faci. Omoară-l.

Încet, foarte încet, Fenring își întoarse capul, prelungi mișcarea pînă cînd ochii săi se fixară asupra lui Paul.

— Hai! șuieră Împăratul.

Contele își concentră toată atenția la chipul lui Paul, scormonindu-l cu ochi antrenaji de Doamna sa

Margot, în maniera Bene Gesserit. Observă misterul, măreția ascunsă a tânărului descendent Atreides.

Aș putea să-l omor, gîndi Fenring. Și știa că era adevărat ce gîndea.

Dar, în clipa aceea, ceva aflat în propriile sale adîncuri tainice, îl făcu pe Conte să șovăie. Avu o viziune fulgerătoare, inadecvată, a avantajului pe care îl deținea față de Paul — felul în care se putea ascunde de tânărul acesta, enigma persoanei și a motivelor sale, pe care nu le putea scruta nici un ochi.

Iar Paul, conștient și el de ceva, după felul în care clocotea nexul timpului, înțelese în sfîrșit, de ce nu i se arătase niciodată contele Fenring în imensa urzeală a viitorului. Fenring era unul din cei care ar-fi-putut-să-fie, un posibil Kwisatz Haderach, schilodit însă de o mică eroare în lanțul genetic — un eunuc, ale cărui talente rămăseseră furtive, ascunse, refulate. Și Paul simți o compasiune profundă pentru Contele Fenring, un sentiment de fraternitate pe care nu-l cunoscuse niciodată pînă atunci.

Fenring observă emoția lui Paul, o înțelese și spuse:

— Maiestate, trebuie să vă refuz.

Furia îl copleși pe Shaddam IV. Făcu doi pași iuți printre supușii care se retraseră înspăimîntați și-l pămui cu sete pe Fenring, peste obraz.

Un nor negru întunecă chipul Contelui. Îl țintui cu privirea pe Împărat, vorbi cu voce egală, cu deliberată inexpressivitate:

— Am fost prieteni, Maiestate. Ceea ce fac acum, fac din prietenie. Voi uita gestul Vostru.

Paul își drese glasul.

— Vorbeam despre tron, Maiestate, rosti.

Împăratul se întoarse, îl fulgeră cu privirea.

— Eu stau pe tron! lătră el.

— Veți avea alt tron, pe Salusa Secundus, răspuse Paul.

— Am depus armele și am venit aici crezînd în cuvîntul tău! strigă Împăratul, Îndrăznești să mă ameninți...

— Cît timp vă aflați în prezența mea, sinteți în siguranță. Așa v-a făgăduit un Atreides. Muad'Dib însă vă osîndește la exilul pe planeta-închisoare. Dar nu vă temeți, Maiestate. Voi folosi toate mijloacele de care dispun, pentru a îmblîndi lumea aceea. Salusa Secundus va deveni o lume-grădină, plină de frumusețe și de gingășie.

Împăratul înțelese deodată sensul ascuns al cuvîntelor lui Paul. Îl privi cu ură.

— Astea-ți sint, deci, adevăratele motive, scrișni.

— Întocmai, zise Paul.

— Dar cu Arrakisul ce-o să se întîmple? Va deveni și el o lume-grădină, plină de frumuseți și de gingășie?

— Fremeni au cuvîntul lui Muad'Dib, spuse Paul. Sub cerul acestei planete, apa va curge la suprafață, printre oaze verzi și bogate. Dar va trebui să ne gîndim și la mirodenie. Iată de ce, pe Arrakis vor exista întotdeauna și deșertul, și vînturile aprige, și încercările menite să-l călească pe om. Noi, fremeni, avem o vorbă: "Dumnezeu a creat Arrakisul ca să-i pregătească pe credincioși". Nimeni nu poate nesocoti cuvîntul lui Dumnezeu.

Bătrîna Dreptvorbitoare, Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, surprinsese însă un alt înțeles ascuns în vorbele lui Paul. Întrezărise spectrul jihadului și își ridică glasul:

— Nu se poate să-i lași pe oamenii aceștia să calce în picioare universul!

— O să vă amintiți cu nostalgie de blîndețea sardaukarilor! ripostă veninos Paul.

— Nu se poate să-i lași, șopti bătrîna.

— Ești o Dreptvorbitoare, zise Paul. Gîndește-te mai bine la ceea ce spui. Îi aruncă o privire Prințesei

Regale, se întoarse spre Împărat. Să sfîrșim odată, Maiestate.

Împăratul se uită cu groază la fiica sa. Ea îi atinse brațul, vorbi cu glas alinător:

— Pentru asta am fost educată, tată.

El inspiră adînc.

— Nu poți face nimic, murmură bătrîna Dreptvorbitoare.

Împăratul își îndreptă spatele, păru să-și regăsească aparența demnității.

— Cine va negocia în numele tău, vasalule? întrebă.

Paul se întoarse, o văzu pe mama sa, așteptînd cu privirea în pămînt, alături de Chani, în mijlocul fedaykinilor. Se apropie de ele, se opri în fața lui Chani.

— Înțeleg motivul, șopti ea. Dacă așa trebuie... Usul...

Paul îi auzi lacrimile din glas, își ridică mîna, îi atinse obrazul.

— Sihaya, murmură, să nu te temi de nimic. Niciodată. Își lăsă brațul în jos, se adresă mamei sale: Veți negocia în numele meu, mamă, împreună cu Chani. E înțeleaptă și are ochi ageri. Și-i adevărat ce se spune, că nimeni nu știe să se tocmească mai aprig decît un fremen. Chani va privi totul cu ochii dragostei pe care mi-o poartă și cu gîndul la fiii pe care-i va naște, la nevoile lor. S-o ascultă.

Jessica sesiză calculul rece din raționamentul fiului ei, își înăbuși un fior de gheață.

— Care ți-s instrucțiunile? îl întrebă.

— Pretind ca zestre toate acțiunile CHOAM pe care le deține Împăratul, spuse Paul.
— Toate? reuși să îngaiame Jessica, stupefiată.
— Trebuie să-l despuiem de tot ce are. Altceva: pentru Gurney Halleck, rangul de Conte, un directorat în Compania CHOAM și fieful Caladan. De asemenea, atribuirea de titluri și demnități importante tuturor foștilor supuși Atreides care mai sînt în viață, pînă la ultimul soldat.
— Dar fremenii? întrebă Jessica.
— Fremenii mă privesc personal, răspunse Paul. Pe ei îi va răsplăti Muad'Dib. În primul rînd, Stilgar va fi guvernator al Arrakisului. Dar pentru astea, vom avea timp mai tîrziu.
— Și eu?
— Ai vreo dorință anume?
— Poate... Caladanul, rosti ea, privindu-l pe Gurney. Nu-s sigură. M-am transformat prea mult în fremenă... și în Cucernică Maică. Am nevoie de o perioadă de liniște și de calm, ca să mă gîndesc.
— O vei avea, zise Paul. Vei avea tot ce-ți vom putea oferi eu sau Gurney.
Jessica dădu din cap, simțindu-se deodată bătrînă și obosită. Se uită la Chani.
— Și pentru concubina regală?
— Nu vreau nici un rang, șopti Chani. Nu vreau nimic. Te implor.
Paul se uită în ochii ei. Brusc, își aminti imaginea lui Chani așa cum o văzuse odată, cu micul Leto în brațe — cu copilul lor, care își găsise moartea în această dezlănțuire de violență.
— Îți jur, zise el, că nu vei avea nevoie de nici un rang. Femeia de colo îmi va fi soție, iar tu doar concubină, pentru că asta-i o afacere politică prin care vom cimentă pacea și ne vom ralia Casele Mari ale Landsraadului. Trebuie să ne supunem uzanțelor. Dar prințesa aceasta nu va avea de la mine decît numele meu. Atît. Nu va avea nici un copil, nici o privire caldă, nici o clipă de dorință.
— Așa spui acum, rosti Chani. Și ochii ei se îndreptară către silueta înaltă a prințesei cu părul de aur.
— Atît de puțin îmi cunoști fiul? murmură Jessica. Uită-te bine la prințesa aceea. E semeată, încrezătoare. Se spune că are veleități literare. Să sperăm că asta o va putea consola în viață, căci de alte lucruri va avea prea puțin parte. Un rîs amar se desprinsese fără voie de pe buzele ei. Gîndește-te la asta, Chani: prințesa aceea îi va purta numele, dar va fi mai prejos decît o concubină, căci nu va cunoaște niciodată un moment de tandrețe de la bărbatul de care este legată, în timp ce pe noi, Chani, pe noi, cele ce sîntem numite concubine... istoria ne va numi soții.

Ecologia Dunei

ANEXA I

Dincolo de un punct critic dintr-un spațiu finit, libertatea descrește proporțional cu creșterea numărului. Acest lucru este la fel de adevărat pentru ființele umane din spațiul finit al unui ecosistem planetar, ca și pentru moleculele unui gaz închis într-un recipient etanș. În ceea ce îi privește pe oameni, întrebarea este nu cîți pot supraviețui în cadrul sistemului, ci ce fel de existență va fi posibilă pentru cei ce vor supraviețui.

Pardot Kynes, Primul Planetolog al Arrakisului.

Impresia pe care o produce de obicei Arrakisul asupra oricărui nou venit este aceea a unui ținut de o pustietate absolută. Străinul își inchiupie imediat că aici nimic nu poate viețui sau crește sub cerul liber, că lumea aceasta este adevăratul deșert, care nu a cunoscut și nici nu va cunoaște vreodată fertilitatea.

Pentru Pardot Kynes, planeta nu era decît o formă de energie, o mașină pusă în mișcare de soarele ei. Erau necesare doar cîteva ajustări pentru a o adapta nevoilor omului și, imediat, s-a gîndit la populația umană care se deplasa liber pe suprafața Arrakisului: fremenii. Ce provocare! Și ce unealtă! Fremenii reprezentau o forță ecologică și geologică cu un potențial aproape nelimitat.

În multe privințe, Pardot Kynes era un om simplu și direct. Trebuia să scape de restricțiile impuse de Harkonneni? Nimic mai simplu. S-a căsătorit cu o femeie fremenă. Iar după ce i-a dăruit un fiu

fremen, Liet-Kynes, a început să-i inoculeze acestuia, precum și celorlalți copii fremeni, "știința de carte" a ecologiei, creînd de la bun început un limbaj nou de simboluri, menit să înarmeze mintea spre a manipula un întreg peisaj, clima sa, mecanismul anotimpurilor, un limbaj care respingea orice idee de forță, în favoarea unei Conștiințe clare a ordinii.

"Pe orice planetă prielnică omului," spunea Kynes, "există o frumusețe internă creată de mișcare și echilibru. Această frumusețe generează un efect dinamic stabilizator, esențial oricărei forme de viață. Scopul său este simplu: menținerea și producerea de structuri coordonate, din ce în ce mai diversificate. Viața sporește capacitatea oricărui sistem închis de a întreține viața. Viața, în totalitatea ei, se află în slujba vieții. Hrana necesară îi este furnizată vieții de către viață, în forme din ce în ce mai bogate, pe măsură ce crește diversitatea vieții, întregul peisaj se trezește la viață, se stabilesc relații, apar interacțiuni".

Așa vorbea Pardot Kynes în clasele din sietchuri.

Dar, înainte de a ajunge la cursuri, trebuise să-i convingă pe fremeni. Ca să înțelegeți cum a reușit lucrul acesta, trebuie să înțelegeți, mai întâi, enorma onestitate și inocența cu care aborda orice problemă. Nu era naiv, dar nu își îngăduia nici un fel de distracție.

Într-o după-amiază toridă, pe cînd explora peisajul arrakian la bordul unui vehicul de suprafață monoloc, fu martorul unei scene de o deplorabilă banalitate. Șase mercenari Harkonneni, echipați cu scuturi și înarmați pînă-n dinți, încercuiseră trei tineri fremeni, pe platoul din spatele Scutului de Piatră, în apropierea satului Sacul Vînturilor. Kynes crezu mai întâi că nu era vorba decît de o simplă ciomăgeală, apoi își dădu seama că Harkonnenii intenționau să-i masacreze pe fremeni. În acel moment, unul dintre tineri zăcea deja la pămînt, cu o arteră secționată, iar doi mercenari fuseseră scoși din luptă, dar tot rămîneau patru oameni înarmați împotriva a doi copilandri.

Kynes nu era curajos. Nu era decît onest și precaut. Harkonnenii măcelăreau fremeni. Distrugeau uneltele cu care el avea intenția să refacă planeta! Își activă scutul, se năpusti în mijlocul încăierării și răpuse cu șiful doi dintre Harkonneni, mai înainte ca aceștia să-și fi dat seama că se află cineva în spatele lor. Evită lovitura de sabie a celui de-al treilea, îi reteză beregata cu un entretisser impecabil și îl lăsă pe al patrulea în seama celor doi adolescenți fremeni, pentru a-i da primul ajutor rănitului care singera în nisip. Și reuși să-l readucă la viață... în momentul în care ultimul Harkonnen își dădea duhul.

Drept care, tinerii fremeni se pomeniră într-o mare încurcătură. Ce să facă cu Kynes? Bineînțeles, știau cine e. Nici o persoană nu sosea pe Arrakis, fără ca un dosar bine documentat să nu ajungă, pe o cale sau alta, în miinile fremenilor. Îl cunoșteau pe Kynes: era slujitorul Împăratului.

Dar ucisese Harkonnenii!

Niște adulți ar fi dat, fără îndoială, din umeri și, cu oarecare regret, i-ar fi adăugat cadavrul la cele șase care zăceau deja pe nisip. Dar acești fremeni erau tineri fără experiență și tot ce pricepeau era că îi datorau viața acestui slujitor imperial.

Două zile mai tîrziu, Kynes se pomeni într-unul din sietchurile care dominau Pasul Vînturilor. Pentru el, treaba asta era naturală. Se apucă să le vorbească fremenilor despre apă, despre fixarea dunelor cu covoare de iarbă, despre plantații de curmali, despre canale de irigație străbătînd liber deșertul. Vorbea, vorbea, vorbea întruna.

Și habar n-avea de discuțiile încinse al căror obiect era soarta sa. Ce-i de făcut cu nebunul ăsta? Cunoaște acum poziția unuia dintre cele mai importante sietchuri. Ce-i de făcut? Și ce să pricepi din vorbele lui, din trîncăneala smintită despre preschimbarea Arrakisului într-un paradis? Vorbărie și-atîta tot! Știe prea mult. Dar a ucis Harkonnenii! Cum o să-i plătim povara de apă? De cînd datorăm noi ceva Împăratului? A ucis Harkonnenii. Ei și? Oricine poate ucide Harkonnenii. Și eu am ucis.

Dar ceea ce spune el despre fertilizarea Arrakisului?

Prostii! De unde apă?

El zice că este! Și a salvat trei de-ai noștri.

A salvat trei mucoși nerozi, care s-au aruncat singuri în cuțitele Harkonnenilor! Și le-a văzut cristaiile!

Decizia fu cunoscută cu mult înainte de a fi fost rostită. Taul unui sietch le dictează membrilor săi conduita, inclusiv obligațiile cele mai brutale. Pentru îndeplinirea deciziei fu numit un luptător încercat, căruia i se încredința cuțitul sacru. Doi acvari îl însoțiră, spre a recupera apa trupului. Obligație brutală.

E îndoielnic ca Pardot Kynes să fi băgat de seamă prezența presupusului călău. În clipa aceea, era ocupat. Perora unui grup, care se adunase în jurul lui, la o distanță precaută. Vorbea plimbîndu-se de colo-colo, gesticulînd. Apă în aer liber, spunea el. Ieșiri în deșert, fără distrai! Apă potabilă acumulată în iazuri! Livezi de portyguili!

Cel cu cuțitul îi așinu calea.

"Fă-mi loc," îi spuse Kynes și continuă să vorbească despre capcane de vînt secrete. Trecu mai departe, oferindu-și spatele loviturii rituale.

Nu se poate ști ce anume s-a petrecut în momentul acela în mintea presupusului gîde. L-a ascultat brusc pe Kynes și l-a crezut? Cine știe?... Dar ceea ce a făcut a rămas de pomină. Îl chema Ullet Virstnicul. Ullet a înaintat trei pași și s-a prăbușit deliberat în lama propriului său cuțit. Astfel i-a "făcut loc" lui Kynes. Sinucidere? Unii pretind că l-a călăuzit Shai-hulud.

Așa se nasc prevestirile!

Din clipa aceea, Kynes nu a mai trebuit decît să arate cu mîna și să rostească: "Mergeți acolo!" Și ei se duceau. Triburi întregi, de pretutindeni. Mureau bărbați, mureau femei, mureau copii. Dar se duceau.

Kynes își reluă corvezile imperiale, întorcîndu-se la stațiunile biologice experimentale. Și, curînd, printre membrii personalului acestor stațiuni, își făcură apariția fremeni. Apoi fremenii își dădură seama că erau pe cale de a se infiltra în "sistem" — o posibilitate pe care nu o luaseră niciodată în considerare. O serie de unelte și utilaje provenind din stațiuni ajunseră în sietchuri... în special radiatoarele, cu ajutorul cărora erau săpate bazinele colectoare și capcanele de vînt de sub suprafața desertului.

Pe fundul bazinelor începu să se adune apă.

Fremenii pricepură că Pardot Kynes nu era complet nebun, ci exact atît de nebun cît trebuie să fie un sfînt. Era un umma, făcea parte din confreria profesilor. Iar spiritul lui Ullet fu avansat la rangul de sadus și inclus printre judecătorii divini.

Kynes — simplul, ambițiosul Kynes — știa că o muncă de cercetare organizată la niveluri înalte e hărăzită să nu producă niciodată nimic nou. Alcătui, așadar, mici unități experimentale, care făceau schimburi reciproce de informații, pentru a realiza cît mai rapid efectul Tansley și lăsa fiecărui grup libertatea de a-și găsi propria cale. Trebuiau să acumuleze milioane de fapte mărunte și de aceea organiza numai teste izolate și sumare, menite să scoată în evidență dificultățile.

Se prelevară probe de carotaj de pe cuprinsul întregului bled. Se traseră diagrame ale îndelungatelor cicluri meteorologice care alcătuiău clima. Kynes descoperi că în centura lată, cuprinsă între 70 de grade latitudine nordică și sudică, temperaturile oscilau de mii de ani între 254 și 332 de grade (absolute) și că zona aceasta poseda lungi anotimpuri de germinație, în cursul cărora temperaturile variau de la 284 la 302 grade absolute: domeniul de "aur" pentru dezvoltarea formelor de viață terestre... de îndată ce aveau să rezolve problema apei.

Cînd o vom rezolva? întrebă atunci fremenii. Cînd vom vedea Arrakisul preschimbîndu-se într-un paradis?

Și ca un dascăl răspunzînd unui copil care întrebă cît fac doi și cu doi, Kynes le spuse: "Peste trei sute sau cinci sute de ani."

Un popor inferior ar fi reacționat cu un geamăt de disperare. Dar fremenii învățaseră răbdarea de la oamenii cu bice în mîini. Transformarea avea să dureze ceva mai mult timp decît se așteptaseră, dar erau încredințați cu toții că ziua binecuvîntată avea să vină. Își strinseră, deci, cingătorile și se întoarseră la treabă. Dezamăgirea făcuse perspectiva paradisului parcă și mai reală.

Problema capitală a Arrakisului nu era atît apa, cît umiditatea. Animalele de casă erau aproape necunoscute, iar cele domestice rare. Unii traficanți foloseau ca animal de povară kulonul, măgarul domesticit al deșertului, dar prețul apei era prohibitiv, chiar dacă se reușea echiparea animalelor cu distraie speciale.

Kynes se gîndi să construiască mari instalații de reducere, care să sintetizeze apa din hidrogenul și oxigenul prezente în roca nativă, dar costul energiei ar fi fost prea ridicat. Calotele polare (în ciuda falsei impresii de bogăție în apă pe care o inspirau pyonilor) erau cu totul neîndestulătoare pentru proiectul său... Și-apoi, începuse deja să bănuiască unde ar fi trebuit să se găsească apa. La altitudinile medii și în unele vînturi, cantitatea de umiditate creștea simțitor. Și mai era și acel prim indiciu pe care i-l furnizase compoziția echilibrată a atmosferei: 23% oxigen, 75,4% azot și 0,023% bioxid de carbon, plus gazele nobile care formau restul.

Exista o plantă locală, extrem de rară, o rădăcinoasă care creștea în zona nordică temperată, la altitudini de peste 2500 de metri. Un tubercul de doi metri lungime producea o jumătate de litru de apă. Și mai erau și plantele de deșert terraforme, dintre care unele, cele mai rezistente, se dezvoltău viguros dacă erau plantate în depresiuni și dotate cu decantoare de rouă.

Apoi, Kynes descoperi cuveta salină.

Topterul său fu surprins de o furtună, în timp ce zbura către una dintre stațiunile mai îndepărtate de la marginea bledului și se abătu de la ruta obișnuită. După trecerea furtunii, văzu cuveta: o uriașă depresiune ovală, cu diametrul mare de peste trei sute de kilometri, o întindere albă și șcinteietoare, în plin deșert. Kynes coborî, își trecu degetele peste suprafața măturată de furtună, le duse la buze.

Sare.

Acum, era sigur.

Pe Arrakis existase apă la suprafață... Cîndva. Se hotărî să reexamineze problema puțurilor seci, în care cîteva picături de apă apăruseră și pieriseră, pentru a nu se mai ivi niciodată.

Kynes își puse la lucru proaspăt calificații limnologi fremeni. Indiciu de bază: fragmentele de materie organică, găsite uneori în masa de mirodenie, în urma unei erupții. Basmele folclorului fremen le atribuiseră dintotdeauna unui imaginar "păstrāv al nisipurilor". Pe măsură ce se descoperiră noi dovezi, se contura o nouă explicație în legătură cu proveniența enigmaticelor fragmente — era vorba de o creatură care "înota" în adâncul nisipurilor și care bloca apa în pungi fertile, situate în straturile inferioare poroase ale solului, la temperaturi sub 280 de grade (absolute).

Milioane de asemenea "hoți de apă" își găseau moartea la fiecare erupție de mirodenie. O variație de numai cinci grade a temperaturii putea să-iucidă. Puținii supraviețuitori intrau apoi într-o fază de cistohibernare, din care ieșeau, după șase ani, sub formă de mici viermi de nisip care nu depășeau lungimea de trei metri. Dintre aceștia, numai câțiva scăpau de frații lor mai mari și de pungile de apă ale premirodeniei, reușind să ajungă la maturitate, sub forma giganticului shai-hulud. (Pentru shai-hulud apa e o otravă, așa cum aflaseră mai demult fremenii, înecând câte unul din rarii "viermi pitici" capturați în Ergul Mic, pentru a produce narcoticul stimulator al percepției pe care îl numeau Apa Vieții. "Viermele pitic" este o varietate primitivă de shai-hulud, a cărui lungime nu depășește niciodată nouă metri.)

Aveau acum întregul ciclu: de la micul făuritor la masa de premirodenie; de la micul făuritor la shai-hulud; shai-hulud dispersând mirodenia din care se hrăneau făpturile microscopice numite "planctonul nisipurilor"; planctonul nisipurilor, hrana lui shai-hulud, crescând, îngropându-se, transformându-se în mulțimea micilor făuritori.

Kynes și oamenii săi își strămutară, deci, atenția de la aceste mari relații, concentrându-se asupra microecologiei. În primul rînd, clima. Suprafața nisipului atinge deseori temperaturi de 344 pînă la 350 de grade (absolute). La o jumătate de metru sub suprafață, temperatura scădea cu 55 de grade; la o jumătate de metru deasupra solului, scădea cu 25 de grade. Frunzele sau umbra puteau să determine o scădere cu încă 18 grade. Apoi, substanțele nutritive. Nisipul Arrakisului este, în cea mai mare parte, produsul digestiei viermilor; praful (adevărata problemă omniprezentă) este produs de constanta unduire a suprafeței, mișcarea de "saltație" a nisipului. Versanții feriți de vînt ai dunelor sînt acoperiți cu un strat de nisip macrogranular. Versanții aflați în bătaia vîntului sînt bătătoriți și netezi. Dunele bătrîne sînt galbene (din cauza oxidării), dunele tinere au culoarea rocii de origine (de obicei, cenușii).

Versanții feriți de vînt ai dunelor bătrîne constituiră primele zone de plantații. Fremenii începură cu un ciclu de ierburi pentru soluri sărace, asemănătoare mușchiului de turbă, menite să se întrepătrundă, să împislească și să fixeze dunele, privind vîntul de arma sa cea mai puternică: grăunții mobili.

Primele zone pentru culturile de aclimatizare fură situate departe, în sud, la adăpost de patrurile Harkonnen. Formele mutante de ierburi neproductive fură plantate, mai întii, pe versanții adăpostiți ai unui șir de dune situate pe direcția vînturilor dominante de vest. De îndată ce versanții feriți de vînt fură ancorați, versanții expuși se înălțară din ce în ce mai mult, iar suprafața acoperită cu iarbă, de pe partea cealaltă, se deplasă, extinzîndu-se în același ritm. În felul acesta luară naștere gigantele sifuri (dune lungi, cu creste sinuoase), a căror înălțime depășea 1500 de metri.

Cînd bariera de dune atinse o altitudine suficientă, versanții expuși vîntului fură plantați cu rogoz, o iarbă mai rezistentă. Fiecare structură, avînd baza de aproximativ sase ori mai mare decît înălțimea, fu ancorată — "fixată" — în felul acesta.

După aceea, se trecu la culturi de plante cu rădăcini mai adinci: pentru început, efemere (chenopode, spanac sălbatic, știr), pe urmă grozamă scoțiană, lupin, viță de eucalipt (varietatea adaptată ținuturilor nordice ale Caladanului), tamarisc pitic, pin mediteranean... în sfîrșit, adevăratele plante de deșert: cactusul-candelabru, saguaro și bis-naga, cactusul-butoi, iar acolo unde era posibil, salvia cămilei, iarba-ceapă, iarba de Gobi, lucerna sălbatică, verbina de nisip, primula de seară, livanul, scumpia, tufele de creozot.

Fremenii se îngrijiră apoi de viața animală indispensabilă — creaturi mărunte, care să răscolească și să aerisească solul: vulpea pitică, șoarecele marsupial, iepurele deșertului, broasca țestoasă de nisip... și răpitoare, care să păstreze echilibrul: șoimul deșertului, bufnița pitică, vulturul și cucuveaua deșertului; insecte, care să pătrundă în nișele unde nu aveau acces viețuitoarele mai mari: scorpionul, miriapodul, păianjenul, viespea, musca viermilor... și liliacul deșertului, care să le supravegheze.

În cele din urmă, încercarea crucială: curmalii, bumbacul, cucurbitaceele, arborii de cafea, plantele medicinale... peste două sute de soiuri vegetale alimentare, care trebuiau să fie testate și aclimatizate.

"Ceea ce nu înțelege cineva (care nu se pricepe deloc la ecologie) despre un ecosistem, este tocmai faptul că-i vorba de un sistem," spunea Kynes. "Un sistem! Un sistem își menține o anumită stabilitate fluidă, care însă poate fi răsturnată de o singură greșeală, comisă într-o singură nișă. Un sistem posedă o anumită ordine, o anumită curgere de la un punct la altul. Dacă ceva zagazuieste aceasta curgere, ordinea este distrusă. Cine ignoră ecologia nu va observa dezastrul, decît cînd va fi prea tîrziu. Iată de ce, funcția primordială a ecologiei este înțelegerea consecințelor."

Reușiseră sau nu să creeze un sistem?

Kynes și poporul său rămaseră în așteptare. Fremeni înțelegeau în sfârșit ce însemna intervalul de cinci sute de ani pe care îl prezisese planetologul.

Într-o zi, de la plantațiile de palmieri sosi un raport: La hotarul dintre deșert și plantații, planctonul nisipurilor este otrăvit de interacțiunea cu noile forme de viață. Motivul: incompatibilitatea proteinelor. Se formase un brîu larg de apă otrăvitoare, de care viețuitoarele arrakiene nu se puteau apropia. O zonă pustie înconjură plantațiile, o zonă pe care nu o putea viola nici măcar shai-hulud.

Kynes se deplasă personal la plantații — o călătorie de douăzeci de toboșari (într-un palanchin, ca un infirm sau ca o Cucernică Maică, pentru că nu încercase niciodată să devină călăreț al nisipurilor). Cercetă zona cu pricina (duhoarea se ridica pînă la ceruri) și se întoarse cu o veste măreață, un dar din partea Arrakisului.

Surplusul de sulf și azot transforma zona într-o răsadniță fertilă pentru formele de viață terestre. Plantațiile puteau fi extinse în voie!

"Se va scurta și intervalul?" vrură să știe fremeni.

Kynes reveni asupra formulelor sale planetare. Coeficienții afectați capcanelor eoliene deveniseră între timp destul de siguri. Își îngădui evaluări relativ precise în privința problemelor ecologice. O parte a covorului vegetal trebuia păstrată pentru menținerea dunelor; o altă parte trebuia rezervată producerii hranei (pentru oameni și pentru animale); în sfârșit, o altă parte trebuia să permită blocarea umidității în rețeaua de rădăcini și canalizarea apei înspre zonele învecinate, încă pirjolite de soare. La ora aceea, fuseseră cartografiate toate zonele reci ale bledului. Kynes le introduse în formule. Pînă și shai-hulud figura în diagrame. Existența lui era indispensabilă, căci fără el ar fi pierit bogăția naturală pe care o reprezenta mirodenia. Iar "uzina" din aparatul său digestiv, cu enormele sale concentrații de aldehyde și de acizi, era o imensă sursă de oxigen. Un vierme mijlociu (de vreo 200 de metri lungime) elibera în atmosferă tot atîta oxigen cît zece kilometri pătrați de covor vegetal.

Trebuie să includă în calcul și Ghilda. Cantitățile de mirodenie cu care o mituiau, ca să mențină spațiul din jurul Arrakisului ferit de sateliți meteorologici sau de ochi indiscreți, atinseseră deja proporții gigantice.

Nici fremeni nu puteau fi ignorați. Fremeni, cu capacitatea lor de vînt și cu răzlețele lor terenuri "agricole" din zonele mai bogate în apă; fremeni, cu noua lor conștiință ecologică și cu visul lor de a acoperi suprafețe vaste ale Arrakisului mai întii cu prerii, apoi cu păduri.

Diagramele dădură o cifră. Kynes o comunică: trei la sută. Dacă reușeau să determine trei la sută din elementul vegetal al Arrakisului să participe la formarea de compuși carbonici, aveau să obțină rîvnitul ciclului cu autoîntreținere.

"Dar cît va dura?" întrebă fremeni.

"A... cît? Vreo trei sute cincizeci de ani."

Așadar, ceea ce le spusese acest umma de la bun început rămînea valabil: nimeni din generația lor n-avea să vadă visul devenind realitate, și nici cei ce aveau să le urmeze vreme de opt generații... Dar ziua aceea avea să vină.

Continuă să muncească: construind, săpînd, educînd și învățînd copiii.

Pe vremea aceea, fiul său, Liet-Kynes, avea nouăsprezece ani și era un adevărat fremen; un călăreț al nisipurilor care omorise peste o sută de Harkonneni. Autorizația imperială de succesiune, pe care bătrînul Kynes avusese grijă să o ceară din timp pentru fiul său, fu acordată fără probleme. Rigida structură de clasă a faufrelucior își îndeplinea la fel de bine rolul și pe Arrakis. Fiul fusese educat și crescut ca să preia misiunea tatălui.

Calea era trasată, iar fremeni ecologi porniseră deja la drum. Liet-Kynes nu mai trebuia decît să-i supravegheze, să dea cîte un îndemn unde era necesar și să-i țină sub observație pe Harkonneni...

Pînă în ziua în care planeta sa se pomeni cu un Erou.

Religia Dunei **ANEXA II**

Așa cum știe astăzi orice școlar, înaintea venirii lui Muad'Dib fremeni de pe Arrakis practicau o religie a cărei origine era maometanismul Saari. S-au descoperit însă și importante împrumuturi din alte religii. Exemplul cel mai frecvent este Imnul Apei, preluat direct din Liturghierul Catolic Portocaliu și invocînd nori de ploaie pe care Arrakisul nu i-a cunoscut niciodată. Există însă similitudini și mai profunde între Kitab al-Ibarul fremenilor și învățăturile din biblie, Ilm și Fiqh.

Orice studiu comparativ al principalelor credințe religioase din Imperiu, pînă la apariția lui Muad'Dib, trebuie să pornească de la forțele primordiale care au stat la baza acestor credințe, și anume:

1. Adepții celor Paisprezece Înțelepți, a căror Carte Sfântă era Biblia Catolică Portocalie și ale căror vederi sînt expuse în Comentarii și în celelalte lucrări ale Comisiei Tălmăcitorilor Ecumenici (C.T.E.)

2. Comunitatea Bene Gesserit, care nega că ar fi un ordin religios, dar care opera în spatele unui paravan aproape impenetrabil de ritualuri mistice și ale cărei metode de educare, simbolistică, organizare și programă școlară internă erau de natură esențialmente religioasă.

3. Clasa dominantă agnostică (inclusiv Ghilda), pentru care religia era un fel de teatru de marionete menit să distreze populația și să o mențină docilă și care era intru totul încredințată că toate fenomenele — chiar și cele religioase — puteau fi reduse la explicații mecaniciste.

4. Așa-numitele învățături Ancestrale, care includeau preceptele prezervate de cele trei mari migrații islamice ale Nomazilor zensunniți, navacrestinismul de pe Chusuk, variantele buddislamice preponderente pe Lankiveil și Sikun, Cărțile Unificate Mahayana-Lankavatara, cultul Zen Hekiganshu de pe Delta Pavonia III, cultele Tawrah și Zabur Talmudic care supraviețuiau pe Salusa Secundus, atotpătrunzătorul rit Obeah, cultul Muadh Quran, cu ale sale pure Ilm și Finqh, practicat de populația rurală din orezăriile pundi de pe Caladan, formele de hinduism răspîndite pe cuprinsul întregului univers, în sinul comunităților izolate ale pyonilor și, în sfîrsit, Jihadul Butlerian.

Există și o a cincea forță care a modelat credințele religioase, dar al cărei efect este atît de universal și de profund, încît trebuie enunțată separat.

Este vorba, desigur, despre călătoria spațială, care, în contextul oricărei discuții religioase, se impune a fi scrisă astfel:

CĂLĂTORIA SPAȚIALĂ!

În cursul celor o sută zece secole care au precedat Jihadul Butlerian, expansiunea umanității în spațiul cosmic și-a pus asupra religiei o pecete unică. La începuturile sale, călătoria spațială, deși larg răspîndită, a fost în bună măsură haotică, lentă și nesigură, efectuîndu-se, pînă la apariția monopolului Ghildei, printr-o sumedenie de metode improprii. Primele experiențe spațiale, despre care rămăseseră informații puține și profund alterate, au constituit stimuli irezistibili pentru speculațiile mistice.

Imediat, spațiul a conferit un sens și un farmec diferit concepției despre Facere. Diferența aceasta este perfect vizibilă în mișcările religioase cele mai importante din această perioadă. Esența tuturor religiilor, sentimentul de sacru, au fost afectate de acea impresie de anarhie pe care o emană întinericul spațiului cosmic.

Era ca și cum Jupiter, în toate avatarurile sale, se retrăgea în bezna maternă, pentru a fi înlocuit de o imanență femelă plină de ambiguitate și al cărei chip reflecta nenumărate terori.

Străvechile formule se întrepătrunseră, se încîlciră, încercînd să se adapteze noilor cuceriri și noilor simboluri heraldice. Fu o epocă de luptă între demoni-fiare, de o parte, și vechile rugăciuni și invocații, de alta.

Niciodată însă, nu apără o decizie clară.

Se spune că, în decursul acestei perioade, Geneza ar fi fost reinterpretată, iar cuvintele lui Dumnezeu ar fi fost răstălmăcite astfel:

"Fiți rodnici, și vă înmulțiți, și umpleți universul, și-l stăpîniți, și domniți peste toate fiarele și vietățile stranie ce se mișcă pe pămînturile fără sfîrsit și sub ele."

Fu o eră a vrăjitoarelor cu puteri reale. Măsura acelor puteri se poate întrezări în faptul că ele nu au dezvoltat niciodată cum țineau jeratic în mîinile goale.

Apoi veni Jihadul Butlerian — două generații de haos. Zeul logicii mecanice fu azvîrlit maselor și un concept nou își făcu apariția:

"Omul nu poate fi înlocuit."

Aceste două generații de violență constituiră o pauză talamică pentru întreaga specie umană. Oamenii se uitară la zeitățile lor și la riturile lor și văzură în ele cea mai înspăimîntătoare dintre ecuații: frică supra ambiție.

Șovăitori, liderii religiilor ai căror adepți vărsaseră singele a miliarde de oameni, începură să se întilnească pentru a face schimb de vederi. Mișcarea fu încurajată de Ghilda Spațială, care începea să-și închege monopolul asupra călătoriilor interstelare, și de Bene Gesserit, care strîngea în jurul său toate vrăjitoarele.

Primele reuniuni ecumenice avură două rezultate majore:

1. Înțelegerea faptului că toate religiile aveau cel puțin o poruncă comună: "Să nu slujești sufletul."
2. Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici.

C.T.E. se întruni pe o insulă neutră de pe Vechiul Pămînt, leagănul tuturor religiilor-mame. Principiul întrunirii era "credința comună în existența unei Esențe Divine în univers." Fuseseră convocați reprezentanți ai fiecărei confesiuni care număra mai mult de un milion de adepți și, în mod cu totul surprinzător, membrii Comisiei căzură imediat de acord în privința declarației scopului lor comun:

"Ne aflăm aici pentru a smulge o armă esențială din mîinile religiilor antagoniste. Arma aceasta este

pretenția la deținerea singurei și unice revelații."

Entuziasmul stîrnit de acest prim semn de "profundă înțelegere reciprocă" se dovedi prematur. Vreme de mai bine de un an standard, această declarație fu singurul comunicat difuzat de C.T.E. Oamenii începură să murmure, dezamăgiți de tergiversări. Trubadurii compuseră cîntece batjocoritoare la adresa celor o sută douăzeci și unu de "bosorogi trăsniți", cum fuseseră porecliți delegații C.T.E. (Sursa poreclei era o anecdotă obscenă, a cărei poantă viza inițialele C.T.E., numindu-i pe delegați "Coțopiști Trăsniți Ereditari"). Unul dintre aceste cîntece, "Reverie", readus periodic în actualitate, nu și-a pierdut popularitatea nici pînă astăzi:

"Oameni buni, la reverie
De sînteți ispitiți,
Gîndiți-vă ce tragedie
E reveria
Bosorogilor Trăsniți!
Ei trîndăvesc
Și lincezesc
O zi întreagă.
Apoi se-nchină
Doamnei Cină!"

Din cînd în cînd, răzbăteau unele zvonuri în legătură cu ședințele C.T.E. Se spune, de pildă, că delegații își compară textele și că, în mod nesăbuit, aceste texte erau numite. Asemenea zvonuri provocară, în mod inevitabil, tulburări anticumenice și, firește, suscitara noi manifestări de ostilitate. Trecură doi ani... trei ani.

Membrii Comisiei, dintre care nouă muriseră între timp și fuseseră înlocuiți, își acordară un răgaz de odihnă pentru a promulga instalarea înlocuitorilor și anunțară că lucrau cu toții la elaborarea unei cărți unice, care va înlătura "toate simptomele patologice" ale religiilor din trecut.

"Sintem pe cale de a produce un instrument al Dragostei, la care să se poată cînta în toate felurile," declarară ei.

Multora li se pare și astăzi ciudat faptul că această declarație a avut darul de a stîrni cele mai crunte explozii de violență împotriva ecumenismului. Douăzeci de delegați fură rechemati de congregațiile cărora le aparțineau. Unul își puse capăt zilelor, furînd o fregată spațială și prăbusindu-se în soare.

Istoricii sînt de părere că tulburările s-au soldat cu optzeci de milioane de victime. Această cifră corespunde unei defalcări a cîte sase mii pentru fiecare lume inclusă pe atunci în Liga Landsraadului. Dacă ținem cont de circumstanțele zbuciumate ale acelor vremuri, estimarea nu pare excesivă, deși orice pretenție la cifre precise nu poate fi decît atît — o pretenție. Comunicațiile între lumi se aflau atunci la cel mai scăzut nivel.

Evident, trubadurii cunoscuseră o perioadă de glorie. O comedie muzicală, foarte populară la vremea aceea, prezenta într-una din scene un delegat al C.T.E., întins la umbra unui palmier, pe o plajă de nisip alb, cîntînd:

"Pentru Dumnezeu, femeie și-a dragostei splendoare,
Tăiem pe-aici frunză la ciini, cu nepăsare.
Hai trubadur, mai zi-ne o cîntare
Pentru Dumnezeu, femeie și-a dragostei splendoare!"

Tulburările publice și comediile sînt arme profund revelatoare în orice epocă. Ele dezvăluie climatul psihologic, gravele incertitudini... și dorința arzătoare de mai bine, amestecată cu teama că nu se va realiza niciodată nimic.

În vremurile acelea, barajele cele mai sigure în calea anarhiei au fost embrionara Ghildă, Bene Gesseritul și Landsraadul, care reușise să-și continue tradiția veche de 200 de ani, ținîndu-și în mod regulat sesiunile, în ciuda unor obstacole dintre cele mai grele. Rolul celei dinții apare cu claritate: Ghilda oferea transport gratuit tuturor misiunilor legate de Landsraad și de C.T.E. Rolul Bene Gesseritului este ceva mai obscur. În mod cert, în această epocă el și-a consolidat autoritatea asupra vrăjitoarelor, a explorat domeniul narcoticelor complexe, a pus la punct antrenamentul prana-bindu și a conceput Missionaria Protectiva, brațul negru al superstiției. Dar această perioadă este și cea care a văzut elaborarea Litaniei împotriva Fricii și redactarea Cărții Azhar, acel miracol bibliografic care păstrează marile secrete ale celor mai străvechi credințe umane.

Definiția lui Ingsley este, poate, singura posibilă:

"A fost o epocă de adînci paradoxuri."

Vreme de aproape șapte ani, C.T.E. își continuă truda. În preajma celei de-a șaptea aniversări a reuniunii, delegații începură să pregătească universul uman pentru o veste de seamă. Iar în ziua în care C.T.E. împlini șapte ani de la înființare, ei înfățișară oamenilor Biblia Catolică Portocalie.

"Lucrarea aceasta este o operă demnă și plină de înțelesuri," spuseră ei. "E mijlocul prin care omenirea poate dobîndi cunoștința de sine ca o creație desăvîrșită a lui Dumnezeu."

Membrii C.T.E. au fost numiți arheologi ai ideilor, considerîndu-se că măreția redescoperirii lor fusese inspirată de Dumnezeu. S-a spus că ei aduseseră la lumină "vitalitatea marilor idealuri, îmbogățite de trecerea veacurilor," că dăduseră un nou imbold "imperativelor morale ale conștiinței religioase."

Împreună cu Biblia Catolică Portocalie, C.T.E. a prezentat Liturghierul și Comentariile — acestea din urmă reprezentînd, din multe puncte de vedere, o lucrare și mai remarcabilă, nu numai prin concizia sa (mai puțin de jumătate din volumul Bibliei C.P.), dar și prin candoarea sa și amestecul de autocompătîmire și fariseism.

Fraza de debut este un apel fără echivoc, adresat cîrmuitorilor agnostici:

"Oamenii, negăsînd răspunsuri la sunna — cele zece mii de întrebări religioase din Shari-a -, aplică acum propriul lor raționament. Toți oamenii caută lumina. Religia nu este decît calea cea mai veche și cea mai venerabilă prin care oamenii au încercat să găsească un sens universului creat de Dumnezeu. Savanții caută legile fenomenelor. Misiunea Religiei este de a-l pregăti pe om pentru această legalitate."

În încheierea lor însă, Comentariile au un ton aspru, care, fără îndoială, le prevestea deja destinul:

"În mare parte, ceea ce s-a numit religie a avut dintotdeauna o atitudine inconștientă de ostilitate față de viață. Adevărata religie trebuie să demonstreze că viața este plină de bucurii plăcute ochiului lui Dumnezeu, că o cunoaștere fără acțiune este lipsită de sens. Toți oamenii trebuie să înțeleagă că propovăduirea religiei prin reguli și precepte rigide este, în cel mai bun caz, o șarlatanerie. Singura învățătură valabilă este cea care e acceptată cu plăcere. Ea poate fi recunoscută fără greș, pentru că îți trezește certitudinea de a fi știut dintotdeauna ceea ce te învață."

Un calm straniu domni cît timp presele și imprimantele de shiga rulară, răspîndind Biblia C.P. de la o lume la alta. Unii îl interpretară ca pe un semn de la Dumnezeu, ca pe o prevestire a unității.

Dar chiar delegații C.T.E. dezmințiră iluzia acestui calm, de îndată ce reveniră în sinul congregațiilor cărora le aparțineau. Optsprezece dintre ei fură linșați în primele două luni. Cincizeci și trei se desolidarizară de C.T.E. în decurs de un an.

Biblia C.P. fu denunțată ca fiind opera "demonilor rațiunii". Se afirmă că paginile ei fuseseră anume meșteșugite ca să pară de o logică seducătoare. Își făcură apariția dogme revizioniste, care alimentară bigotismul popular. Aceste dogme se sprijineau pe simboluri acceptate (Crucea, Semiluna, Pana, Cei Doisprezece Apostoli, Budha cel Slab etc.) și curînd fu limpede că vechile superstiții și credințe nu fuseseră cîtuși de puțin absorbite de noul ecumenism.

Balloway calificase truda de șapte ani a C.T.E. drept "determinism galactofazic". Miliarde de oameni interpretară inițialele d.g. drept "damnabila gafă".

Președintele C.T.E., Toure Bomoko, un ulema zensunnit și unul din cei paisprezece delegați care nu se dezavuasera ("Cei paisprezece înțelepți" din istoria populară), păru să admită, în cele din urmă, că C.T.E. comisese o greșeală.

"N-ar fi trebuit să încercăm crearea de noi simboluri," declară el. "Ar fi trebuit să ne dăm seama că nu era cazul să introducem incertitudini în credințele acceptate, că nu trebuie să stîrnim curiozitatea în legătură cu Dumnezeu. În fiecare zi sîntem confrunțați cu înfricosătoarea nestatornicie a lucrurilor omenești și totuși lăsăm ca religiile noastre să devină tot mai rigide și mai controlate, tot mai conformiste și mai asupritoare. Ce este umbra aceasta în calea Poruncii Divine? Este avertismentul că instituțiile dăinuie, că simbolurile dăinuie, chiar dacă sensul lor se pierde, este avertismentul că nu există o Sumă a tuturor cunoștințelor la care se poate ajunge."

Ambiguitatea amară a acestei "mărturisiri" nu scăpă adversarilor lui Bokomo. Curînd, fu silit să ia calea exilului, scăpînd cu viață doar grație jurămîntului de tăcere al Ghildei. Se spune că ar fi murit pe Tupile, venerat și adorat, și că ultimele sale cuvinte au fost: "Religia trebuie să rămînă o supapă pentru acei oameni care își spun: Nu sînt așa cum as vrea să fiu. În nici un caz, ea nu trebuie să se afunde în marasmul mulțumirii de sine."

Ne place să credem că Bomoko a înțeles sensul profetic al cuvintelor sale: "Instituțiile dăinuie." Nouăzeci de generații mai tîrziu, Biblia C.P. și Comentariile au impregnat întregul univers religios.

Cînd Paul-Muad'Dib și-a așezat mîna dreaptă pe gorganul de piatră în care se afla craniul tatălui său (mîna dreaptă a celui ce e binecuvîntat, nu mîna stîngă a damnatului), cuvintele pe care le-a pronunțat erau preluate, vorbă cu vorbă, din Testamentul lui Bomoko:

"Voi, cei care ne-ați înfrînt, puteți să vă spuneți că Babilonul a fost nimicit și că facerile sale au fost spulberate. Eu însă vă spun că judecata omului nu a luat încă sfîrșit, că fiecare om se află încă în boxa lui. Fiecare om este un mic război."

Fremenii spuneau despre Muad'Dib că este ca Abu Zide, a cărui fregată a sfidat Ghilda, călătorînd

odată pînă acolo și înapoi. "Acolo", folosit în contextul acesta, descinde direct din mitologia fremenă și desemnează sălașul spiritului- ruh, alam al-mithalul unde dispar toate limitările.

În acest sens, raportul cu Kwisatz Haderach este ușor întrevăzut. Individul Kwisatz Haderach, la care Comunitatea Bene Gesserit încerca să ajungă prin intermediul programului său de selecție, reprezenta "Drumul cel scurt" sau "Cel care poate fi în două locuri deodată."

Dar aceste două interpretări își găsesc o obirșie comună în următorul text din Comentarii: "Cînd legea și datoria religioasă sînt totuna, eul cuprinde universul."

Despre el însuși, Muad'Dib spunea: "Sînt un năvod în oceanul timpului, între viitor și trecut. Sînt o membrană mobilă căreia nu-i poate scăpa nici o posibilitate."

Cugetările acestea exprimă una și aceeași idee, care poate fi regăsită și în Kalima 22 din Biblia C.P., unde scrie: "Rostit sau nerostit, gîndul este o realitate și are puterile realității."

De altfel, comentariile lui Muad'Dib din Coloanele Universului, așa cum au fost interpretate de preoții săi, Qizara Tafwid, evidențiază influențele pe care le datorează C.T.E. și fremenilor zensunniți.

Muad'Dib: "Legea și datoria sînt totuna; fie. Dar atunci nu uita aceste limitări. Astfel nu ești niciodată pe deplin conștient. Astfel rămii cufundat în taul comun. Astfel ești întotdeauna mai puțin decît un individ."

Biblia C.P.: Aceeași formulare (Revelațiile 61).

Muad'Dib: Religia tine adesea de mitul progresului, care ne apară de spaimile unui viitor incert."

Comentariile C.T.E.: Aceeași formulare. (Cartea Azhar atribuie această cugetare scriitorului religios din secolul întii Neshou; prin parafrază.)

Muad'Dib: "Dacă un copil, o persoană needucată, un ignorant sau un smintit provoacă tulburări, vina este a autorității care nu a știut să le prevadă și să le prevină."

Biblia C.P.: "Orice păcat poate fi pus, cel puțin parțial, în seama unei tendințe naturale spre rău, care este o circumstanță atenuantă acceptată de Dumnezeu." (Cartea Azhar atribuie acest pasaj vechii Tawrah semite.)

Muad'Dib: "Întinde-ți mina și mănincă ceea ce-ți dă Dumnezeu; iar după ce te-ai îndestulat, slăvește-l pe Dumnezeu."

Biblia C.P.: Parafrază cu același sens. (Cartea Azhar atribuie acest enunț, într-o formă ușor diferită, Primului Islam.)

Muad'Dib: "Bunătatea este începutul cruzimii."

Kitab al-Ibarul fremen: "Înfricoșător lucru este povara unui Dumnezeu milostiv. Au nu Dumnezeu ne-a dat soarele pîrjoiitor (Al-lat)? Au nu Dumnezeu ne-a dat Maicile Umezeli (Cucernicele Maici)? Au nu Dumnezeu ni l-a dat pe Shaitan (Iblis, Satana)? Iar nu de la Shaitan ne vine răul grabei?"

(Aceasta este sursa proverbului fremen: "Graba e lucrul lui Shaitan." Într-adevăr: pentru o sută de calorii generate de efortul fizic — viteza, graba — corpul pierde prin evaporare aproximativ 170 de grame de transpirație. Cuvîntul fremen pentru transpirație este bakka, sau lacrimi, și în traducere are următorul înțeles larg: "Seva vieții pe care Shaitan o stoarce din sufletul tău.")

Koneywell definește apariția lui Muad'Dib ca fiind "oportună din punct de vedere religios," deși sincronizarea temporală a avut prea puțin importanță în acest caz. Așa cum spunea chiar Muad'Dib: "Sînt aici; deci..."

Cu toate acestea, pentru a înțelege impactul religios pe care l-a produs Muad'Dib, este absolut necesar să nu se piardă din vedere un lucru: fremenii erau un popor al desertului, care se obișnuise de mult timp cu un mediu ostil. Nu e prea greu să devii mistic, atunci cînd supraviețuirea îți este condiționată în fiecare secundă de surmontarea unor elemente fâțiș ostile. "Ești aici; deci..."

În contextul unei asemenea tradiții, suferința e acceptată (chiar dacă e acceptată ca o pedeapsă inconștientă). Și este de remarcat faptul că riturile fremene tind către o eliberare aproape totală de sentimentul culpabilității. Nu neapărat pentru că fremenii considerau legea și religia a fi "totuna", confundînd nesupunerea cu păcatul. Mai degrabă s-ar putea spune că fremenii se autopurificau cu ușurință de orice culpabilitate, pentru că existența lor de zi cu zi impunea judecăți brutale (adesea mortale) care, într-un mediu mai blind, ar fi împovărat oamenii cu un sentiment de culpabilitate intolerabil.

Aceasta pare a fi și una din rădăcinile importanței pe care fremenii o acordă superstițiilor (excluzîndu-le pe cele introduse de Missionaria Proiectiva). Ce rost are să consideri șuieratul nisipului ca o prevestire? Ce rost are să-ți duci pumnul la ureche, cînd răsare Prima Lună? Carnea unui om îi aparține, dar apa sa e a tribului... iar misterul vieții nu este o problemă care trebuie rezolvată, ci o realitate care se cere trăită. Semnele te ajută să nu uiți lucrul acesta. Și pentru că ești aici, pentru că ai religia, pînă la urmă nu se poate să nu ieși victorios.

Așa cum a predat Bene Gesseritul secole de-a rîndul, cu mult înainte de a se fi lovit de fremeni:

"Cînd politica și religia călătoresc în aceeași caleașca și cînd caleașca aceasta este condusă de un sfînt (baraka), nimic nu le poate sta în cale."

Raport asupra motivațiilor și scopurilor Bene Gesserit

ANEXA III

Fragmentul de mai jos este extras din Rezumatul întocmit imediat după Afacerea Arrakis, la cererea Doamnei Jessica, de către agenții ei. Sinceritatea acestui raport îi conferă o valoare care depășește cu mult limitele banalului.

Întrucît Bene Gesserit-ul a acționat vreme de secole sub masca unei scoli semimistice care urmărea un program de selecție a ființelor umane, tindem să-i acordăm o importanță mai mare decît pare să merite. Analiza "judecării de fapt" a Comunității, în legătură cu Afacerea Arrakis, evidențiază profunda ignoranță a scolii în ceea ce privește propriul ei rol.

S-ar putea argumenta că Bene Gesserit-ul n-a putut să examineze decît faptele care i-au stat la îndemînă și că nu a avut acces direct la persoana Profetului Muad'Dib. Dar școala a depășit deseori obstacole mult mai importante și, în această perspectivă, cu atît mai gravă apare greșeala pe care a comis-o.

Obiectivul programului Bene Gesserit era obținerea, prin selecție genetică, a unui individ pe care școala îl denumea "Kwisatz Haderach," adică: "cel care poate fi în mai multe locuri deodată." În termeni mai simpli, Comunitatea dorea o ființă umană cu puteri mintale de natură a-i permite înțelegerea și manipularea dimensiunilor de ordin superior.

Bene Gesserit-ul vroia, așadar, un supramentat, un calculator uman dotat cu unele dintre facultățile preștiente ale navigatorilor Ghildei.

Să examinăm acum cu atenție următoarele fapte:

Muad'Dib, născut Paul Atreides, era fiul Ducelui Leto, un om a cărui linie de sînge (neam) constituise, vreme de peste o mie de ani, obiectul unei supravegheri atente. Mama Profetului, Doamna Jessica, era fiica naturală a Baronului Vladimir Harkonnen și purtătoarea unor repere genetice a căror extremă importanță pentru programul de selecție era cunoscută de aproape două mii de ani. Doamna Jessica era un produs Bene Gesserit, perfect educat și format, care ar fi trebuit să constituie o uneltă docilă în cadrul programului.

Doamna Jessica primise ordinul de a concepe o fiică Atreides. Planul Bene Gesserit prevedea împerecherea acestei fiice cu Feyd-Rautha Harkonnen, unul din nepoții Baronului Vladimir, coeficientul de probabilitate a rezultării unui Kwisatz Haderach din această alianță fiind foarte ridicat. Totuși, din motive pe care ea însăși mărturisește că nu le-a înțeles niciodată pe de-a-ntregul, concubina Ducelui Leto, Doamna Jessica, a nesocotit ordinul Bene Gesserit și a conceput un fiu.

Numai acest fapt ar fi fost deja suficient pentru a alerta Comunitatea în legătură cu posibilitatea apariției în plan a unei variabile imprevizibile. Au existat însă și indicii mai importante, pe care școala le-a ignorat virtual. Astfel:

1. Încă din copilărie Paul Atreides a dovedit că posedă facultăți premonitorii. Era știut că avea viziuni preștiente, a căror precizie și claritate sfidau orice explicație cvadridimensională.

2. Cucernica Maică Gaius Helen Mohiam, Stareța Bene Gesserit care a testat umanitatea lui Paul la vîrsta de cincisprezece ani, a mărturisit că în cursul încercării băiatul a suportat o suferință care depășea limita suportabilității oricărei ființe umane, de pînă atunci. Totuși, ea nu a atras în mod special atenția asupra acestui fapt, în raportul pe care l-a întocmit!

3. Cînd familia Atreides a descins pe planeta Arrakis, populația fremenă băștinașă l-a salutat pe tînărul Paul ca pe un profet ("Vocea din altă lume"). Comunitatea Bene Gesserit era perfect conștientă că vicisitudinile unei planete ca Arrakisul, cu mediul său desertic, cu lipsa totală a apei la suprafață, cu importanța deosebită acordată celor mai primitive necesități legate de supraviețuire, produc, în mod inevitabil, indivizi dotați cu un grad superior de sensibilitate. Cu toate acestea, atît reacția fremenilor, cît și elementul regimului alimentar arrakian pe bază de mirodenie au fost neglijate de observatoarele Bene Gesserit.

4. Cînd Harkonnenii și soldații-fanatici ai Împăratului Padisah au reocupat Arrakisul, asasinîndu-l pe tatăl lui Paul și exterminînd grosul trupelor Atreides, Paul și mama sa au dispărut. Aproape; imediat după aceea, o serie de rapoarte au menționat apariția unui nou lider religios printre fremeni, un personaj căruia i se spunea Muad'Dib și care, din nou, era salutat ca intruchipînd "Vocea din altă lume". Rapoartele au precizat chiar că personajul era însoțit de o nouă Cucernică Maică din ritul Sayyadina, indicînd că aceasta era "femeia care l-a născut." Iar Bene Gesserit-ul deținea suficiente surse documentare din care reieșea în termeni cît se poate de clari că legendele fremene despre Profet conțineau indicația: "El se va naște dintr-o vrăjitoare Bene Gesserit."

(În legătura cu acest punct, s-ar putea argumenta că Bene Gesserit-ul își trimisese cu secole înainte Missionaria Protectiva pe Arrakis, ca să implanteze, cu scop preventiv, germenul unei asemenea

legende, pentru cazul în care eventuale membre ale scolii s-ar fi aflat ulterior în impas și că ar fi avut nevoie de apărare și că era firesc ca legenda "vocii din altă lume" să nu fie luată în seamă, întrucât avea toate caracteristicile tipice unei stratageme Bene Gesserit. Dar argumentul acesta ar putea sta în picioare numai în cazul în care Bene Gesserit-ul ar fi avut motive reale să ignore celelalte indicii despre Paul-Muad'Dib.)

Cînd Afacerea Arrakis a izbucnit cu toată amploarea, Ghilda Spațială a adresat Bene Gesserit-ului mai multe avertismente. Ghilda a atras atenția că navigatorii săi, care foloseau drogul de mirodenie arrakian pentru a dobîndi preștiința limitată necesară pilotării navelor spațiale în vidul cosmic, erau "îngrijorați cu privire la viitor" și că "vedeau probleme la orizont." Pentru Bene Gesserit ar fi trebuit să fie limpede că Ghilda întrevăzuse existența unui nex, a unui punct de joncțiune pentru decizii multiple și complexe, dincolo de care ochiul prestient era orb. Era o dovadă certă că apăruse un factor care manipula dimensiuni de ordin superior!

(Unele Bene Gesserit știau demult că Ghilda nu putea să acționeze direct asupra sursei vitale a mirodeniei, deoarece navigatorii Ghildei manipulau ei înșiși, în mod eronat, firește, dimensiuni de ordin superior și își dădeau seama că orice pas greșit în legătură cu Arrakisul ar fi putut să le fie fatal. Era bine știut faptul că navigatorii Ghildei nu erau capabili să găsească vreo modalitate ca să obțină controlul asupra mirodeniei, fără a provoca tocmai un asemenea nex. Concluzia nu putea fi decît că cineva, care dispunea de puteri superioare, era pe cale de a obține controlul asupra sursei mirodeniei. Și totuși, Bene Gesserit-ul nu a înțeles acest lucru!)

Avînd în vedere faptele menționate, nu se poate conchide decît că eșecul Bene Gesserit-ului în această afacere a fost rezultatul unui plan și mai vast, despre care școala nu a fost cîtuși de puțin conștientă!

Almanak en-Ashraf (Fragmente despre Casele Nobile) ANEXA IV

SHADDAM IV (10.134-10.202)

Împărat Padișah, al 81-lea din neamul său (Casa Corrino) care a ocupat Tronul Leului de Aur. A domnit din 10 156 (anul în care tatăl său, Elrood IX, a fost asasinat de o doză de chaumurky) pînă în 10196, cînd a abdicat în favoarea Regenței instituite în numele fiicei sale mai mari, Irulan. Evenimentul cel mai remrcabil din timpul domniei sale a fost Răscoala de pe Arrakis, favorizată — după părerea mai multor istorici — de preocupările excesive ale lui Shaddam IV pentru fastul Curții și sistemul birocratic al administrației sale. În primii șaisprezece ani ai guvernării sale, clasa bursegilor s-a dublat. În ultimii treizeci de ani dinaintea Răscoalei de pe Arrakis, bugetul alocat instruirii Sardaukarului a scăzut în mod continuu. A avut cinci fiice (Irulan, Chalice, Wensicia, Josifa și Rugi) și nici un fiu legitim. Patru din fiicele sale l-au însoțit în exil, după abdicare. Soția sa, Anirul, soră Bene Gesserit din Rangul Tainic, a murit în anul 10 176.

LETO ATREIDES (10.140-10.191)

Înrudit (văr), după mamă, cu clanul Corrino, mai este numit și Ducele Roșu. Membrii Casei Atreides au cîrmuit Caladanul, ca fief-siridari, vreme de douăzeci de generații, pînă ce li s-a impus mutarea pe Arrakis. Ducele Leto Atreides este cunoscut mai ales ca fiind tatăl Ducelui Paul-Muad'Dib, Regentul Umma. Rămășițele Ducelui Leto se află în "Gorganul Craniului" de pe Arrakis. Moartea sa este atribuită trădării unui doctor Suk, al cărui instigator a fost siridar-Baronul Vladimir Harkonnen.

DOAMNA JESSICA (Onor.Atreides) (10.154-10.256)

Fiică naturală (ref.Bene Gesserit) a siridar-Baronul Vladimir Harkonnen. Mama Ducelui Paul-Muad'Dib. Absolventă a Școlii B.G. de pe Wallach IX.

DOAMNA ALIA ATREIDES (10.191 -...)

Fiică legitimă a Ducelui Leto Atreides și a concubinei oficiale a acestuia, doamna Jessica. Doamna Alia s-a născut pe Arrakis, la opt luni după moartea Ducelui Leto. Expunerea prenatală la efectele unui narcotic cu acțiunea în "spectrul percepției" i-a atras, în referințele Bene Gesserit, porecla "Blestemata". Istoria populară o numește Sfînta Alia sau Sfînta Alia-a-Cuțitului. (Pentru o biografie amănunțită, vezi "Sfînta Alia, vînațoarea unui miliard de lumi" de Pander Oulson.)

VLADIMIR HARKONNEN (10.110 -10.193)

Cunoscut mai ales ca Baronul Harkonnen, titlul său oficial era siridar (guvernator planetar) = Baron. Vladimir Harkonnen a fost descendent direct de parte bărbătească al basharului Abulurd Har-

konnen, surghiunit pentru lașitate după Bătălia Coranului. Revenirea în grațiile imperiale a Casei Harkonnen este atribuită, în general, unei inspirate manevre comerciale pe piața pieilor de balenă, precum și consolidării ulterioare a averii, din profiturile realizate prin comerțul cu melanj de pe Arrakis. Siridar-Baronul a murit pe Arrakis, în timpul Răscoalei. Titlul său a fost preluat, pentru scurt timp, de na-Baronul Feyd-Rautha Harkonnen.

CONTELE HASIMIR FENRING (10.133 -10.225)

Înrudit (văr), după mamă, cu Casa Corrino, a fost tovarășul din copilărie al lui Shaddam IV. (Frecvent discreditata Istorie-pirat a Casei Corrino relatează că Fenring ar fi răspunzător pentru doza de chaumurky care l-a ucis pe Elrood IX.) Toate sursele documentare atestă faptul că Fenring a fost cel mai apropiat prieten al lui Shaddam IV. Printre demnitățile imperiale pe care le-a deținut Contele Fenring se numără cea de Agent Imperial pe Arrakis, în timpul regimului Harkonnen, iar, mai târziu, cea de siridar-în-absenția al Caladanului. L-a urmat pe Shaddam IV în exilul pe Salusa Secundus.

CONTELE GLOSSU RABBAN (10.132 – 10.193)

Glossu Rabban, Conte de Lankiveil, era nepotul mai vîrstnic al lui Vladimir Harkonnen. Glossu Rabban și Feyd-Rautha Rabban (care a primit numele Harkonnen după ce a fost cooptat în anturajul siridar-Baronului) erau fiii legitimi ai demifratelui mezin al siridar-Baronului, Abulurd. Abulurd a renunțat la numele Harkonnen și la toate drepturile cuvenite prin titlu, după ce i s-a încredințat funcția de guvernator al subdistrictului Rabban-Lankiveil. Numele Rabban își avea originea în ramura maternă a familiei.

Terminologia Imperiului

GLOSAR

În cursul studierii Imperiului, a Arrakisului și a întregii culturi care l-a produs pe Muad'Dib, apar mulți termeni nefamiliari. Sporirea gradului de înțelegere este un scop lăudabil, de aceea dăm, mai jos, o serie de definiții și explicații.

A

ABA: robă sau mantie largă, purtată de femeile fremene. În general, de culoare neagră.

ACH: viraj la stîngă. Comandă a celui care conduce un vierme.

ACVAR: fremen consfințit pentru oficierea ritualurilor legate de apă și de Apa Vieții.

ACVATUB: oricare dintre tuburile cu care este prevăzut un distrai sau un distilcort și care servește la transportarea apei regenerate la sau de la un buzunar colector.

ACVERIGI: inele metalice de diferite diametre, reprezentînd cantități exacte de apă și putînd fi schimbate în depozitele fremene. Acverigile au o semnificație profundă (cu mult superioară noțiunii de bani), în special în ritualurile legate de naștere, moarte și căsătorie.

ADAB: memoria revendicativă, care apare și ți se impune de la sine.

ADUNAREA CONDUCĂTORILOR: deosebită de Sfatul Conducătorilor, reprezintă adunarea șefilor fremeni convocați spre a fi martori la un duel pentru determinarea conducătorului unui trib. (Sfatul Conducătorilor este o adunare convocată pentru tranșarea unor probleme care privesc toate triburile.)

AEROTRANSPORTOR: aripă zburătoare (uzual: "aripă"). Aerodină utilitară specifică Arrakisului, folosită pentru transportul utilajelor mari de prospectare ("vînare"), exploatare și rafinare a mirodeniei.

AKARSO: plantă originară de pe Sikun (70 Ophiuchi A), cu frunze aproape dreptunghiulare. Dungile sale, verzi și albe, corespund zonelor de clorofilă activă și latentă.

ALAM AL-MITHAL: lumea mistică a similitudinilor, unde dispar toate limitările fizice.

ALBIE: pe Arrakis este numită astfel orice regiune depresionară, formată prin prăbușirea stratelor inferioare ale subsolului. (Pe planetele cu apă suficientă, albiile — sau cuvețele — indică o zonă care a fost odată acoperită de apă. Se presupune că pe Arrakis există cel puțin o asemenea zonă, deși problema nu este încă clarificată.)

AL-LAT: soarele originar al umanității. Prin extensie: soarele oricărui sistem planetar.

AMPOLIROS: legendarul "Olandez zburător" al spațiului.

AMTAL (sau PRAVILA AMTAL): lege tradițională pe lumile primitive, vizînd determinarea defectelor sau limitelor. Uzual: încercare distructivă.

ANTRENAMENT: în context Bene Gesserit, această noțiune (desemnînd, în general, orice sistem de educare și formare) are un sens diferit, referindu-se la condiționarea nervoasă și musculară (vezi BINDU și PRANA), dusă pînă la limita maximă tolerată de funcțiile naturale.

APA VIEȚII: otravă de "iluminare" (vezi CUCERNICA MAICĂ). Lichid expulzat de un vierme de nisip (vezi SHAI- HULUD) când moare înecat și care, transformat în organismul unei Cucernice Maici, devine narcoticul folosit în orgiile tau din sietchuri. Narcotic cu acțiune în "spectrul percepției".

AQL: încercarea rațiunii. La origine, cele "Șapte întrebări mistice", care încep cu: "Cine gîndeste?"

ARRAKEEN: prima așezare de coloniști de pe Arrakis. A fost, mult timp, sediul guvernului planetar.

ARRAKIS: numită și Dune. A treia planetă a sistemului Canopus.

AULIYA: în religia Nomazilor zensunniți, femeia care stă la stînga lui Dumnezeu ("slujnica Domnului").

AUMAS: otravă administrată în mîncare (mai exact, în mîncăruri solide), în unele dialecte: chaumas.

AYAT: semnele vieții. (Vezi BURHAN)

B

BAKKA: în legendele fremene, bocitoarea care îi jelește pe toți oamenii.

BAKLAWA: prăjitură cu sirop de curmale.

BALISSET: instrument muzical cu nouă coarde, descendent direct al țiterii și acordat în gama chusukiană. Sunetele sînt produse prin lovirea simultană a tuturor cordelor. Instrumentul preferat al trubadurilor imperiali.

BARAKA: om sfînt, cu puteri magice.

BASCULE: denumire generală acordată oricărui tip de container de transport echipat cu scut ablativ și sistem de amortizare cu suspensii. "Bascularea" se efectuează de la bordul unei astronave aflate în spațiu, pentru debarcarea de materiale pe o suprafață planetară.

BASHAR: (frecvent, colonel-bashar) ofițer sardaukar avînd, conform ierarhiei militare clasice, un grad superior celui de colonel. Gradul a fost creat în special pentru desemnarea titlului de guvernator militar al unui subdistrict planetar. Gradul rezervat în exclusivitate armatei este "bashar de corp".

BAZIN: pe Arrakis este denumită astfel orice zonă depresionară.

BAZIN DE PRAF CU MAREE: depresiune vastă, pe suprafața Arrakisului, în care s-a adunat, de-a lungul secolelor, o cantitate uriașă de praf, supusă unor mișcări de flux și reflux (vezi MAREE DE NISIP).

BELA TEGEUSE: a cincea planetă a sistemului Kuentzing. A fost al treilea popas în cursul migrației forțate a zensunniților.

BENE GESSERIT: vechea școală de educație și antrenament fizic și mintal, rezervată inițial elevelor de sex feminin, după ce Jihadul Butlerian a distrus așa-zisele "mașini gînditoare" și roboții.

B.G.: prescurtare uzuală pentru Bene Gesserit.

BHOTANI JIB: vezi CHAKOBSA.

BIBLIA CATOLICĂ PORTOCALIE (sau BIBLIA C.P.): "Cartea Acumulată". Textul religios elaborat de Comisia Tălmăcitorilor Ecumenici (C.T.E.). Conține elemente împrumutate din cele mai vechi religii, printre care maometanismul Saari, creștinismul Mahayana, catolicismul Zensunnit și tradițiile buddislamice. Porunca supremă a Bibliei C.P. este: "Să nu sluțești sufletul."

BI-LAL-KAIFA: Amin. (Ad litteram: "Orice alte explicații sînt inutile.")

BINDU: referitor la sistemul nervos uman și, în special, la antrenamentul nervilor. Expresie uzuală: nervatură bindu. (Vezi PRANA)

BINDU, SUSPENSIE: formă specială de catalepsie voluntară.

BLED: desert cu suprafața plană (desert-ses).

BOBINĂ: orice imprimat pe filament shiga, destinat învățămîntului și dotat cu puls mnemonic.

BORDURA: al doilea nivel, superior, al mării faleze care mărginește Scutul de Piatră de pe Arrakis. (Vezi SCUTUL DE PIATRĂ)

BOURKA: mantie sau burnuz izolant, purtat de fremeni în deșert.

BURHAN: dovezile vieții, (Uzual: minunatele ayat și burhan ale vieții, vezi AYAT)

BURSEG: general sardaukar.

BUZUNAR COLECTOR: oricare dintre compartimentele destinate colectării și păstrării apei filtrate dintr-un distrai.

C

CAID: ofițer sardaukar însărcinat cu relațiile cu civilii. Guvernator militar al unui district planetar. Grad superior celui de bashar, dar inferior celui de burseg.

CALADAN: a treia planetă a sistemului Delta Pavonia. Lumea natală a lui Paul-Muad'Dib.

CĂLĂREȚ AL NISIPURILOR: termen fremen, desemnîndu-l pe cel care este capabil să captureze și să călărească un vierme de nisip.

CANTO și RESPONDU: ritual de invocare, inclus în panoplia prophetică utilizată de Missionaria Proiectiva.

CAPCANA DE VÎNT: dispozitiv amplasat pe direcția unui vînt dominant și permițînd decantarea, prin condensare, a umidității atmosferice (condensarea producîndu-se prin scăderea bruscă și intensă a temperaturii în interiorul capcanei).

CASĂ: termen idiomatice, desemnînd Clanul Domnitor al unei planete sau al unui sistem planetar.

CASELE MARI: clanuri deținătoare de fiefuri planetare. Antreprenori interplanetari. (Vezi CASĂ)

CASELE MICI: clasa antreprenorilor planetari (în galachă: rîchece).

CENTRUL DE COMANDĂ AL CERCETAȘILOR: ornitopter ușor, afectat unui grup de prospectare și recoltare a mirodeniei și însărcinat cu coordonarea misiunilor de pază și recunoaștere.

CHAKOBSA: așa-numitul "limbaj magnetic", derivat în parte din vechea bhotani (bhotani jib, "jib" însemnînd dialect). Chakobsa este un amestec de dialecte vechi, modificate în vederea creării unui cod secret, printre care locul cel mai important îl ocupă graiul de luptă al bhotanilor, mercenarii din primele războaie de asasinii.

CHAUMAS: (sau aumas, în unele dialecte) otravă administrată în mîncăruri solide, spre deosebire de alte otrăvuri, administrate pe alte căi.

CHAUMURKY: (murky sau musky, în unele dialecte) otravă administrată în băuturi.

CHEOPS: șah-piramidă. Variantă a jocului de șah, cu nouă niveluri, în care jucătorii urmăresc dublul scop de a-și plasa regina în apex și de a da simultan șah la regele adversarului.

CHEREM; "frăție de ură" (alianță stabilită, de obicei, în scopul unei răzbunări comune).

CHUSUK: a patra planetă a sistemului Theta Shalish, numită și "Planeta muzicii" și vestită pentru calitatea instrumentelor muzicale, în a căror fabricare este specializată. (Vezi VAROTA)

CIELAGO: specie mutantă de chiropteră arrakiană, adaptată pentru transmiterea de mesaje prin distrans.

CÎRLIGAR: fremen echipat cu cîrlige de strunit și pregătît pentru a captura un vierme de nisip.

CÎRLIGE DE STRUNIT: cîrlige metalice, utilizate pentru capturarea, încălecare și conducerea viermilor de nisip de pe Arrakis.

CHOAM: sigla pentru Combine Honnete Ober Advancer Mercantiles, corporația economică universală, controlată de Împărat și de Casele Mari, cu Ghilda Spațială și Comunitatea Bene Gesserit ca asociați fără drept de vot.

COLECTOARE DE ROUĂ (sau CONDENSATOARE DE ROUĂ): a nu se confunda cu culegătorii de rouă. Colectoarele (sau condensatoarele, sau precipitatoarele, sau decantoarele) de rouă sînt recipiente ovoidale, cu diametrul mare de aproximativ 4 cm. Sînt confecționate din cromoplastic, un material care devine alb reflectorizant atunci cînd este supus unei radiații de lumină și revine la transparență, în întuneric. Colectoarele reprezintă o suprafață rece, pe care se condensează roua dimineții. Fremenii le utilizează în plantațiile din bazinele cu pante abrupte, unde ele reprezintă o sursă de apă sărăcăcioasă, dar sigură.

COMBINA: (sau fabrică de mirodenie) mașină de mari dimensiuni (în general. 120 x 40 m), destinată recoltării mirodeniei din zonele bogate și necontaminate, imediat după erupția melanjului. (Combinae sînt adesea numite "șenile" datorită aspectului lor deomidă și organelor de deplasare constituite din șenile independente.)

CON DE TĂCERE: cîmp de distorsiune, care limitează raza de acțiune a vocii umane sau a oricărei alte forme de vibrație, prin emiterea unei vibrații-parazit în antifază.

CONDENSATOARE: vezi COLECTOARE DE ROUĂ

CONDIȚIONAREA IMPERIALĂ: tehnică elaborată de școlile de medicină Suk, constînd în condiționarea supremă împotriva uciderii ființelor umane. Inițiații au tatuat pe frunte un diamant poartă părul lung strîns în inelul de argint al scolii Suk pe care au absolvit-o.

CONSILIUL SUPREM: cercul interior al Landsraadului, împuternicit să acționeze ca tribunal suprem în conflictele dintre Case.

CONȘTIINȚA PIRETICĂ: așa-numita "conștiință de foc". Nivelul de inhibiție al condiționării imperiale. (Vezi CONDIȚIONAREA IMPERIALĂ)

CORIOLIS, FURTUNA: orice furtună de nisip majoră de pe Arrakis, cînd forța vîntului în șes deschis este amplificată de mișcarea de revoluție a planetei. La o furtună coriolis, viteza vîntului poate ajunge pînă la 700 km/h.

CORRIN, BĂTĂLIA: bătălia spațială de la care-și trage numele Casa Imperială Corrino. Bătălia Corrinului a avut loc în apropierea sistemului Sigma Draconis, în anul 88 Î.G.* I.G. — Înaintea înființării Ghildei și a constituit premisa ascensiunii politice a Casei domnitoare de pe Salusa Secundus.

CRISTAI: cuțitul sacru al fremenilor de pe Arrakis. Se confecționează în două variante, "fixă" și "instabilă". Un cuțit instabil se dezintegrează destul de repede, dacă nu este ținut în apropierea cîmpului electric al organismului uman. Cuțitele fixe sînt tratate în vederea stocării. Ambele variante nu depășesc lungimea de 20 cm.

CUCERNICA MAICA: la origine, staretă Bene Gesserit care a transformat în organismul ei o "otravă de iluminare", ridicându-se astfel la un nivel superior al percepției. Titlul a fost adoptat și de fremenii, pentru propriile lor preotese, care dobîndeau o "iluminare" similară. (Vezi și BENE GESSERIT și APA VIETII).

CULEGĂTORI DE ROUĂ: categorie de muncitori arrakieni, care adună rouă de pe plante, cu ajutorul unor unelte asemănătoare coaselor.

CUMETRI: rude de singe, imediat următoare verilor.

D

DAR AL-HIKMAN: sistem de tălmăcire sau interpretare a preceptelor religioase.

DECANTOARE: vezi COLECTOARE DE ROUĂ.

DEMIFRAȚI: fiii concubinelor dintr-o familie, avînd același tată.

DERCH: viraj la dreapta. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

DESCÎNTECELE NEGRE: termen idiomatice, desemnînd superstițiile contagioase, implantate de Missionaria Protectiva în sinul civilizațiilor primitive instabile.

DICTUM FAMILIA: articol din Marea Convenție, care interzice asasinarea unei persoane regale, sau a unui membru al unei Case Mari, printr-o formă de trădare ilegală. Articolul definește formele legale și mijloacele limitative de asasinare.

DISCIPLINA APEI: educație severă care permite locuitorilor Arrakisului să supraviețuiască, fără a irosi umiditate.

DISTILCORT: cort de dimensiuni reduse, cu închidere etanșă, confecționat din material microsandiș și capabil să regenereze în apă potabilă umiditatea ambientă, provenită din respirația persoanelor aflate în interior.

DISTRĂI: îmbrăcăminte de corp inventată pe Arrakis și confecționată dintr-un material cu structură microsandiș, a cărei funcție constă în regenerarea umidității provenite din evaporarea corporală și din reziduurile organice. Umiditatea, astfel recoltată și filtrată, poate fi recuperată prin sifonare în buzunare special prevăzute.

DISTRANS: aparat utilizat pentru producerea de amprente neurale temporare în sistemul nervos al chiropterelor sau păsărilor. Un mesaj poate fi astfel integrat țipătului natural al vietății și poate fi descifrat din unda purtătoare, prin intermediul altui distrans.

DISTRUGĂTOARE: nave spațiale militare, alcătuite dintr-un tren de nave mai mici, cuplate între ele și destinate să atace în picaj pozițiile inamice, distrugîndu-le prin strivire.

DOLINA: pe Arrakis, zonă depresionară locuibilă, mai ales datorită platourilor înalte care o înconjoară și o protejează de violența furtunilor de nisip.

DOLINHARTA: hartă a suprafeței Arrakisului, înfățișînd rutele de paracompas cele mai sigure dintre diferitele refugii. (Vezi PARACOMPAS)

DREPTVORBITOARE: Cucernica Maică B.G., capabilă să detecteze, în starea de transă a adevărului, nesinceritatea sau minciuna.

DUNARI: termen idiomatice pentru muncitorii arrakieni care lucrează la exploatarea mirodeniei, în deșert. Sinonime: vînători de mirodenie, nisipari.

E

ECAZ: a patra planetă a sistemului Alfa Centauri B. Supranumită "Paradisul sculptorilor", din cauză că aici există lemnul de ceață, specia vegetală care poate fi modelată în situ, doar prin simpla putere a gândului uman.

EGO-SIMULACRU: portret reprodus prin intermediul unui proiector cu bobină shiga, capabil să reproducă dinamica subtilă despre care se spune că transmite esența eului.

ELACCA, DROG: narcotic obținut prin arderea lemnului elacca, de pe Ecaz. Efectul său este anihilarea aproape completă a instinctului de conservare. Pielea celui drogat cu elacca are o culoare cărămizie, specifică. Narcoticul este utilizat, în mod obișnuit, pentru drogarea sclavilor-gladiatori, înaintea unei lupte în arenă.

EL-SAYAL: "ploaia de nisip". Masă de praf, ridicată la o altitudine medie (aproximativ 2000 m) în urma unei furtuni coriolis, și care, atunci cînd recade pe sol, conține adesea umiditate atmosferică.

ERG: desert de nisip, cu dune, format de obicei în porțiunile mai coborîte ale scoarței. "Mare de nisip".

EVANTMETAL: metal obținut prin încorporarea de cristale de jasmii în duraluminiiu, renumit pentru valoarea ridicată a raportului greutate/rezistență. Denumirea derivă de la frecvența sa utilizare în construcțiile cu structuri pliante, care se deschid și se închid ca un evantai.

F

FABRICĂ DE MIRODENIE: vezi COMBINA.

FAI: tributul în apă. Principala formă de impozit pe Arrakis.

FAUFRELUCI: sistemul rigid de clasă, impus de Imperiu. "Un loc pentru fiecare și fiecare la locul său."

FĂURITOR: vezi SHAI-HULUD.

FEDAYKINI: "detașamentele morții", comandourile fremene de sacrificiu. Tradiția istorică spune că aceste detașamente armate erau, la origine, grupuri combatante formate în baza unui jurământ de sacrificare a vieții pentru îndreptarea unui rău social.

FILT-CEP: filtru nazal folosit la distrai pentru captarea umidității provenite din respirație.

FIQH: cunoaștere, lege religioasă. Una dintre sursele semilegendare ale religiei Nomazilor Zensunniți.

FREGATĂ: cea mai mare navă spațială care poate ateriza și decola singură de pe suprafața unei planete.

FREMENI: triburile libere de pe Arrakis. Locuitori ai deșertului, supraviețuitori ai migrațiilor Nomazilor zensunniți. (Dicționarul Imperial îi numește "pirații nisipurilor").

FREMKIT: trusă de supraviețuire, confecționată de fremeni.

G

GALACH: limbă oficială a Imperiului. Hibrid inglo-slav, puternic marcat de diferiți termeni specializați adoptați în cursul lungului lanț al migrațiilor umane.

GAMONT: a treia planetă a sistemului Niushe, renumită pentru cultura sa hedonistă și pentru exotismul practicilor sexuale.

GARĂ: movilă.

GEYRAT: drept înainte. Comandă a celui care conduce un vierme de nisip.

GHAFLA: streche. Metaforic: persoană impulsivă, schimbătoare, în care nu se poate avea încredere.

GHANIMA: ceva dobândit în urma unei lupte sau a unui duel. Uzual: memento al unei lupte, păstrat spre a împropăta memoria.

GHILDA: Ghilda Spațială, unul dintre cele trei elemente ale trepidului politic pe care se sprijinea Marea Convenție. Ghilda a fost cea de-a doua școală de educație și antrenament fizic și mental (vezi BENE GESSERIT), înființată după Jihadul Butlerian. Instaurarea monopolului Ghildei în domeniul călătoriilor spațiale, al transporturilor spațiale de mărfuri și al afacerilor bancare este punctul de debut al Calendarului Imperial.

GIED1 PRIM: unica planetă a stelei Ophiuchi B (36), lumea de baștină a Casei Harkonnen. Planetă cu condiții medii de locuibilitate și activitate fotosintetică redusă.

GINAZ, CASA: aliată temporară a Ducelui Leto Atreides. Clanul Ginaz a fost înfrânt în urma războiului de asasin purtat cu clanul domnitor de pe Grumman.

GIUDICHAR: adevăr sacru. (Termenul este folosit de obicei în expresia "giudichar mantene", cu sensul de adevăr primordial ineluctabil.)

GLASUL: tehnică de control vocal, elaborată de Bene Gesserit și permițând unui inițiat antrenat să manipuleze temporar voința unui om, prin intermediul armonicilor și tonalităților vocii.

GOM JABBAR: dușman suprem. Acul otrăvit cu metacianură, utilizat de Starețele Bene Gesserit pentru încercarea conștiinței umane.

GRABEN: structură geologică alungită, formată dintr-o asociație de falii paralele, în care compartimentul central este scufundat în raport cu compartimentele vecine.

GRAI DE LUPTĂ orice limbaj special, cu etimologie restrânsă, destinat comunicațiilor cu caracter secret, în timp de război.

GRIDEX: separator cu sarcină diferențială, utilizat pentru îndepărtarea nisipului dintr-o cantitate recoltată de mirodenie. Utilajul este folosit în faza a doua a rafinării melanjului.

GRUMMAN: a doua planetă a sistemului Niushe, cunoscută mai ales pentru vrăjmășia dintre Casa sa domnitoare (Montani) și Casa Ginaz.

H

HAGAL: "Planeta nestematelor" (Theta Shaowei II). Exploatată pe timpul lui Shaddam I.

HAIIII-YOH!: interjecție de îndemn a celui care conduce un vierme.

HAIJ: călătorie sfântă.

HAIJR: călătorie în desert, migrație.

HAIJRA: călătorie de căutare.

HAL YAWM!: "În sfârșit!". Exclamație fremenă.

HARMONTHÉP: Ingsley consideră că acesta este numele planetei care a constituit al șaselea punct de staționare al migrației zensunniților. Se presupune că este vorba de un satelit, demult dispărut, din sistemul Delta Pavosia.

HAU DE PRAF: orice crevasă sau depresiune adâncă din deșertul arrakian, în care s-a adunat praf extrem de fin și a cărui suprafață nu se deosebește de terenul din jur. Hăurile de praf reprezintă capcane mortale, deoarece înghit instantaneu omul sau animalul care pășește pe suprafața lor. (Vezi și BAZIN DE PRAF CU MAREE).

HIEREG: tabără temporară fremenă, în deșert.

HOLTZMAN, EFECTUL: efectul negativ, de respingere, al unui generator de scut.

I

IBAD, OCHI DE: denumirea idiomatice dată de fremeni efectului caracteristic al regimului alimentar pe bază de mirodenie, care colorează în albastru închis albul și irisul globului ocular. Indiciul "obișnuinței" față de mirodenie.

IBN QIRTAIBA: "Așa sună cuvintele sfinte..." Formula de debut a oricărei incantații religioase fremene (derivată din panoplia propheticus).

ICHWAN BEDWINE: fraternitatea tuturor fremenilor de pe Arrakis.

IJAZ: profeție care, prin însăși natura ei, nu poate fi negată; profeție imuabilă.

IKHUT-EIGH!: strigăt al vânzătorilor de apă de pe Arrakis (etimologie incertă). (Vezi SUU-SUU-SUK!)

ILM: teologie. Știința tradiției religioase și, în același timp, una dintre sursele semilegendare ale credinței Nomazilor zensunniți.

INDEXUL DE SELECȚIE: fișierul fundamental al Comunității Bene Gesserit, în care erau înregistrate toate etapele programului de selecție genetică al cărui obiectiv era producerea individului Kwisatz Haderach.

ISTISLAH: lege pentru binele obștesc. Invocată, de obicei, pentru a anunța o obligație brutală.

IX: vezi RICHESSE.

J

JALONAREA NISIPULUI: metodă fremenă de previziune meteorologică, constând în implantarea de jaloane din material plastic fibros, pe suprafața ergurilor și descifrarea amprentelor de eroziune produse asupra lor de furtunile de nisip.

JIHAD: cruciadă religioasă, cruciadă fanatică.

JIHADUL BUTLERIAN: (vezi și MAREA RĂSCOALĂ) cruciada împotriva calculatoarelor, a mașinilor raționale și a roboților conștienți, începută în anul 201 î.G. și încheiată în 108 Î.G.. Principala sa deviză figurează și în Biblia C.P.: "Să nu-ți faci mașină după asemănarea minții omului."

JINNI: spirite malefice, în mitologia fremenă.

JUBBA, PELERINA: pelerină omnifuncțională, purtată pe Arrakis, peste distrai. Uzual: mantie. Pelerina sau mantia jubba poate fi ajustată spre a reflecta sau absorbi căldura, se poate folosi ca hamac sau adăpost etc.

JUDECĂTORUL SCHIMBĂRII: persoana oficială desemnată de Consiliul Suprem al Landsraadului și de Împărat pentru a supraveghea o schimbare de fief, un conflict kanly sau o bătălie oficială într-un război de asasini. Autoritatea de arbitru a Judecătorului Schimbării nu poate fi contestată decât în fața Consiliului Suprem al Landsraadului și în prezența Împăratului.

K

KANLY: vrăjmășie declarată oficial sau vendetă, supusă normativelor Marii Convenții și unor limitări foarte stricte. (Vezi JUDECĂTORUL SCHIMBĂRII). Inițial, regulile kanlyului vizau prevenirea sacrificării de vieți nevinovate sau a implicării unor martori neutri.

KARAMA: miracol. Acțiune a lumii spirituale.

KHALA: invocație tradițională, menită să îmbuneze spiritele malefice ale unui loc căruia i se pronunță numele.

KINDJAL: sabie scurtă, a cărei lamă cu două tășuri este ușor încovoiată și are o lungime de aproximativ 20 cm.

KISWA: orice figură simbolică sau desen cu referire la mitologia fremenă.

KITAB AL-IBAR: manualul religios și practic al fremenilor de pe Arrakis.

KRIMSKELL, FIBRĂ sau FRINGHIE: "fibra-clește", împletită din tulpini de viță hufuf de pe Ecaz. Nodurile unei fringhii krimskell se strâng de la sine, la cea mai ușoară tracțiune. (Pentru un studiu mai

amănunțit, vezi monografia lui Holjance Vohnbrook "Varietățile de viță sugrumătoare de pe Ecaz".)

KULL WAHAD!: "Sînt profund tulburat!" Exclamație foarte răspîndită în Imperiu și denotînd o mare surpriză. Sensul exact al expresiei depinde de context. (Se spune că Muad'Dib, privind odată un pui de șoim al deșertului care ieșea din găoace, ar fi murmurat: "Kullwahad!")

KULON: măgar sălbatic, originar din stepele Terrei și aclimatizat pe Arrakis.

KWISATZ HADERACH: "Calea cea scurtă" sau "Drumul cel scurt". Calificativ aplicat de Bene Gesserit factorului necunoscut pentru care căutau o soluție genetică: un mascul Bene Gesserit ale cărui puteri psihice să poată acoperi spațiul și timpul.

L

LA, LA, LA: exclamație de jale la fremeni. ("La" este negația supremă, un "nu" fără drept de apel.)

LASER: denumire uzuală atribuită proiectoarelor laser cu undă continuă. Utilizarea lor ca arme, în condițiile unei civilizații care dispune de generatoare de cîmp defensiv (scuturi), este limitată de efectele pirotehnice cu caracter exploziv (fuziune subatomică) care se produc dacă fasciculul laser intersectează cîmpul unui scut.

LEGIUNE IMPERIALA zece brigăzi (aproximativ 30.000 de oameni).

LIBAN: libanul fremeni este o infuzie de făină de yucca în apă cu mirodenie. La origine, libanul era o băutură răcoritoare pe bază de lapte acru.

LICURIGLOB: dispozitiv de iluminat autonom alimentat, în general, cu baterii organice, echipat cu suspensie.

LISAN AL-GAIB: "Vocea din altă lume", în legendele mesianice fremene, profet străin de Arrakis. Uneori este tradus și ca "Dătător deapă" (Vezi MAHDI)

LITRUGEANA: recipient cu capacitatea de un litru, folosit pe Arrakis la transportul apei și confecționat dintr-un material plastic cu densitate mare, rezistent la șocuri și prevăzut cu un sistem de etanșare cu sarcină pozitivă.

LUNA A DOUA: cel mai mic dintre cei doi sateliți naturali ai Arrakisului. Detaliile suprefeței sale sugerează imaginea unui șoarece marsupial.

M

MAHDI: în legendele mesianice fremene, "Cel ce ne va călăuzi spre Paradis".

MAICA CEA MARE: zeița cu coarne, principiul feminin al spațiului (uzual: Maica-Spațiu), fața feminină a trinității masculin-feminin-neutru recunoscute ca Ființă Supremă de multe religii din Imperiu.

MAISTRU NISIPAR: coordonator general al operațiilor de exploatare a mirodeniei.

MANIERA BENE GESSERIT: observarea atentă a amănuntelor semnificative.

MANTENE: înțelepciune profundă, argument implacabil, principiu primordial. (Vezi GIUDICHAR)

MANUALUL ASASINILOR: compilație datînd din secolul al III-lea și prezentînd gama tuturor otrăvurilor folosite în mod curent în războaiele de asasini. Ulterior, cuprinsul manualului a fost extins, ajungînd să menționeze toate mijloacele de asasinare autorizate de Pacea Ghildei și de Marea Convenție.

MAREA CONVENȚIE: armistițiul universal, impus de echilibrul de forțe menținut între Ghildă, Casele Mari și Imperiu. Principala dispoziție a Marii Convenții interzice folosirea armamentului atomic împotriva ființelor umane. Fiecare articol al Marii Convenții începe cu cuvintele: "Se vor respecta formele..."

MAREA RĂSCOALA: termenul uzual pentru Jihadul Butlerian. (Vezi JIHADUL BUTLERIAN)

MAREE DE NISIP: termen idiomatice desemnînd efectul de maree provocat de soarele și sateliții naturali ai Arrakisului asupra maselor mari de praf, acumulate în unele bazine din deșert. (Vezi BAZIN DE PRAF CU MAREE)

MASHAD: vezi TEST-MASHAD.

MAULA: sclav.

MAULA, PISTOL: armă cu arc, pentru lansarea de mici săgeți otrăvite. Bătaia: aproximativ 40 m.

MELANJ: "mirodenia mirodeniilor", produsul a cărui unică sursă este Arrakisul. Mirodenia, renumită mai ales pentru însușirile sale geriatriche, formează o "obișnuință" neglijabilă, dacă este consumată în cantități reduse și o "obișnuință" definitivă, dacă este absorbit în cantități mai mari de 2 g/zi la o greutate corporală de 70 kg. (vezi IBAD, APA VIEȚIL, și PREMIRODENIE) Muad'Dib a pretins că sursa de bază a puterilor sale ar fi fost mirodenia. Navigatorii Ghildei au emis afirmații similare. Prețul melanjului pe piața imperială a atins uneori valoarea de 620.000 de solari decagramul.

MENTAT: clasă de cetățeni ai Imperiului, educați și antrenați pentru dobîndirea și dezvoltarea unei logici desăvîrșite. "Calculatoare umane".

METASTICLĂ: sticlă obținută prin injecție gazoasă, la temperaturi înalte, în plăci de cuarț jasmic. Apreciată în special pentru marea sa rezistență la rupere (aproximativ 450.000 kg/cm² la o grosime de 2 cm) și pentru capacitățile sale ca filtru selectiv de radiații.

METEOBSERVATOR: specialist în aplicarea metodelor arrakiene specifice de previziune meteorologică, printre care jalonarea nisipului și examinarea caracteristicilor vântului.

MICUL FĂURITOR: vectorul biologic semivegetal- semianimal al viermelui de nisip de pe Arrakis. Micii făuritori trăiesc în adincul nisipurilor și excrețiile lor formează masa de premirodenie.

MIHNA: perioadă a anului arrakian, în care sînt supuși la încercări tinerii fremeni care doresc să fie admiși în rîndul bărbaților.

MINIMIC, FILM: filament shiga cu diametrul de un micron, utilizat în special pentru transmiterea informațiilor secrete în domeniul spionajului și contraspionajului.

MISH-MISH: caise.

MISR: "Poporul". Numele pe care și-l dădeau singuri zensunniții (fremeni).

MISSIONARIA PROTECTIVA: organism al Comunității Bene Gesserit, însărcinat cu "însămînțarea" de superstiții contagioase pe lumile primitive, în vederea creării premiselor pentru exploatarea lor de către Bene Gesserit. (Vezi PANOPLIA PROPHETICUS)

MONITOR: navă spațială de război, alcătuită din zece secțiuni, dotată cu armament greu și blindată cu scuturi. După executarea misiunii pe suprafața unei planete, cele zece secțiuni sînt decuplate și pot acționa independent.

MUAD'DIB: specie de șoarece marsupial, adaptat condițiilor de pe Arrakis și asociat, în mitologia fremenă, cu desenul vizibil pe suprafața celei de-a doua luni a planetei. Vietatea este admirată de fremeni, pentru capacitatea ei de supraviețuire în desert.

MUDIR: stăpîn.

MUDIE NAHYA: numele dat de fremeni lui Rabban Bestia (conte de Lankiveil), membru (văr) al clanului Harkonnen, care a fost mai mulți ani guvernator-siridar pe Arrakis. Numele fremen apare uneori și în traducere: "Stăpîn Demon".

MUSHTAMAL: mică grădină în jurul unei gospodării.

MUSKY: otravă administrată în băuturi. (Vezi CHAUMURKY)

MU ZEIN WALLAH! ad litteram, "mu zein" înseamnă "nimic bun", iar "wallah" este o exclamație terminală reflexivă, în contextul acestei formule, care prefătează un blestem fremen la adresa unui dușman, exclamația "wallah" are rolul de a întări negația "mu zein", cu înțelesul: "Nimic bun, deloc bun, bun de nimic.

N

NA-: prefix însemnînd "numit" sau "urmaș". De exemplu, na-Baron înseamnă succesul desemnat al unei baronii.

NAIB: este numit astfel cel care a jurat să nu se lase niciodată prins de viu de către un dușman (jurămîntul tradițional al conducătorilor fremeni).

NEGUSTORI LIBERI: denumire idiomatică, desemnîndu-i pe traficanți.

NEZHON1, NĀFRAMA: năframă purtata peste frunte, sub gluga distratului, de către soțiile sau concubinele fremene, după nașterea unui fiu.

NISIPARI: vezi DUNARI.

NISIPOMPĂ: dispozitiv de ventilație pentru pomparea aerului de la suprafață, în interiorul unui distilcort îngropat în nisip.

NOUKKERI: ofițeri din garda de corp imperială, rude de sînge ale Impăratului. Rang tradițional al fiilor concubinelor regale.

O

OLEOBIECTIV: ulei de hufuf, menținut în tensiune de două cîmpuri de forță, în interiorul unui tub de lunetă, ca parte componentă a unui instrument optic. Intrucît fiecare element al unui oleobiectiv poate fi reglat separat, cu precizie de un micron, oleobiectivele sînt considerate cele mai perfecționate mijloace optice din domeniul luminii vizibile.

OPAFOC: una dintre rarele pietre semiprețioase opaline de pe Hagal.

ORNITOPTER: (uzual: topter) aeronavă reactivă, cu aripi mobile, al cărei principiu de susținere este analog cu cel al păsărilor.

OTRAVA REZIDUALĂ: inovație atribuită mentatului Piter de Vries și constînd în impregnarea organismului cu o substanță toxică ale cărei efecte pot fi anulate prin administrarea permanentă a unui antidot. Suprimarea antidotului provoacă moartea.

OUT-FREYN: termen galach însemnînd "extra-străin", adică: persoană care nu aparține unei

anumite comunități cu un număr restrâns de membri.

P

PANOPLIA PROPHETICUS: termen desemnând totalitatea superstițiilor contagioase folosite de Bene Gesserit pentru exploatarea lumilor primitive. (Vezi MISSIONARIA PROTECTIVA)

PARACOMPAS: busolă cu ajutorul căreia se poate determina o direcție în funcție de anomaliile magnetice locale. Se utilizează cu hărți speciale și atunci când câmpul magnetic total al unei planete este instabil sau supus ecranării, din cauza violenței furtunilor magnetice.

PARALIZATOR: armă temporizată, folosită pentru lansarea de săgeți mici cu vârful otrăvit sau impregnat cu narcotice. Eficacitatea sa este limitată de intensitatea la care este reglat un scut defensiv și de mișcarea relativă dintre țintă și proiectil.

PENTASCUT: scut defensiv generat de un câmp cu cinci straturi, utilizat mai ales pentru blocarea unor suprafețe reduse, cum ar fi ușile sau culoarele (la scuturile suprapuse de mari dimensiuni, instabilitatea câmpului este direct proporțională cu numărul straturilor) și prin care nu se poate trece decât cu ajutorul unui dezactivator reglat după codul scutului. (Vezi și POARTA DE PRUDENȚA)

PISTOL MARCOLOR: unealtă inventată pe Arrakis și constând dintr-un pistol cu praf și electricitate statică, pentru trasarea de semne și repere colorate de mari dimensiuni, pe suprafața nisipului.

PLASTOȚEL: oțel stabilizat cu fibre de stravidiu intercalate în structura sa cristalină.

PLENISCENTĂ: floare exotica cu petale verzi, originară de pe Ecaz, vestită pentru parfumul ei.

POARTA DE PRUDENȚĂ (sau BARIERĂ DE PRUDENȚĂ): pentascut instalat pentru salvarea anumitor persoane în caz de urmărire. (Vezi PENTASCUT)

PORITRIN: a treia planetă a sistemului Epsilon Alangue, considerată de mulți ca fiind lumea lor de baștină, deși limba și mitologia lor indică origini și mai îndepărtate.

PORTYGUL: portocal.

POVARA DE APA: expresie fremenă desemnând o obligație mortală.

PRANA: (uzual: musculatură prana) totalitatea mușchilor corpului, considerați ca unități pentru antrenamentul suprem. (Vezi BINDU)

PRECIPITATOARE: vezi COLECTOARE DE ROUĂ

PREMIRODENIE, MASA DE: masă de vegetație fungoidă, ce proliferază intens în momentul în care excrețiile micilor făuritori sînt inundate de apă. În acest stadiu, mirodenia de pe Arrakis produce o "erupție" caracteristică, permițînd schimbul dintre materia din adîncuri și cea de la suprafață. În urma expunerii la aer și la radiația solară, această masă devine melanj, (Vezi MELANJ și APA VIETII)

PRELATA DE IZOLARE: prelată portabilă, din plastic, prevăzută cu sistem de etanșare și destinată păstrării umidității în interiorul grotelor folosite de fremeni ca tabere de zi.

PRIMA LUNA: satelitul cel mare al Arrakisului, primul care răsare pe cerul nopții. Pe suprafața sa se remarcă forma unui pumn uman.

PROCES VERBAL: raport semioficial asupra unei presupuse crime contra Imperiului. Juridic: acțiune situată între o depozitie verbală nedovedită și un act oficial de acuzare.

PUNDI, OREZ: varietate mutantă de orez ale cărei boabe, extrem de bogate în zahăr, ating uneori lungimea de 4 cm. Principalul produs de export al Caladanului.

PYONI: țărani sau muncitorii localnici de pe o planetă, reprezentînd una din clasele de bază din sistemul faufrelucilor. Legal: epitropii unei planete.

Q

QANAT: canal deschis, pentru dirijarea apei de irigație, în deșert.

QIRTAIBA: vezi IBN QIRTAIBA.

QUIZARA TAFWID: preoți fremeni (după Muad'Dib).

R

RADIATOR: proiector laser cu rază mică de acțiune, utilizat în special ca instrument de tăiat (de la bisturiu chirurgical, pînă la haveză).

RACHAG: stimulent de tip cofeinic, extras din bacele galbene de akarso. (Vezi AKARSO)

RAMADHAN: străveche perioadă religioasă de post și rugăciuni. Prin tradiție, a noua lună din calendarul lunar și solar. Fremeni socotesc ramadhanul din momentul trecerii primei luni la verticala celui de-al nouălea meridian.

RAZZIA: raid de gherilă.

RĂZBOI DE ASASINI: formă limitată de conflict armat autorizat de Marea Convenție și de Pacea Ghildei pentru a proteja populațiile nevinovate. Normativele războiului de asasini prevăd obligativitatea declarării oficiale a obiectivelor urmărite și reglementează varietatea armamentului autorizat.

RECAPTOARE: tuburile integrate unui distrai și făcând legătura între sistemul de pungi colectoare pentru reziduurile organice și sistemul de filtrare-regenerare.

REPKIT: trusă de reparație și de piese de schimb pentru distraie.

RICHECE: vezi CASELE MARI.

RICHESE: a patra planetă a sistemului Eridani A, considerată, împreună cu Ix, ca deținând supremația în construcțiile de mașini și specializată în miniaturizare. (Pentru un studiu amănunțit al circumstanțelor care au favorizat evitarea de către Richesse și Ix a principalelor efecte ale Jihadului Butlerian, vezi "Ultimul Jihad" de Sumer și Kautman.)

RUH, SPIRITUL-: în credința fremenă, acea parte a individului care se află în permanent contact (și prin percepție) cu lumea metafizică. (Vezi ALAM AL-MITHAL)

S

SADUS: judecător, în credința fremenă, sadusii sînt judecători divini.

SALUSA SECUNDUS: a treia planetă a sistemului Gamma Waiping, desemnată Planetă Imperială de Detenție, după transferarea Curții Imperiale pe Kaitain. Salusa Secundus este lumea de baștină a Casei Corino și a fost cel de-al doilea punct de staționare în cursul migrației Nomazilor zensunniți. Tradiția fremenilor de pe Arrakis spune că ei au fost sclavi pe Salusa Secundus vreme de nouă generații.

SAPHO: lichid cu înalte calități energetice, extras din rădăcinile mai multor arbori de pe Ecaz. Consumat în mod frecvent de mentați, care pretind că le amplifică facultățile. Consumul prelungit de sapho provoacă apariția unor pete de culoare rubinie în cavitatea bucală și pe buze.

SARDAUKAR: corpul expediționar alcătuit din soldații-fanatici ai Impăratului Padisah. Sardaukarii erau oameni proveniți dintr-un mediu ale cărui condiții erau atât de înspăimîntătoare, încît șase persoane din treisprezece își găseau moartea înainte de a fi implinit vîrsta de unsprezece ani. Instrucția lor militară urmărea formarea unor luptători feroci, cu un dispreț aproape sinucigaș pentru siguranța propriei persoane. Incă din fragedă copilărie, viitorii sardaukari erau învățați să folosească cruzimea ca pe o armă eficientă, menită să semene groaza printre adversarii lor. Se spune că în momentul de apogeu al dominației lor în afacerile Universului, ar fi fost spadasini de zece ori mai dibaci decît maeștrii de scrimă din Casa Ginaz și că viclenia tacticilor de luptă pe care le aplicau ar fi egalat-o pe cea a inițiatelor Bene Gesserit. În general, se considera că un sardaukar valorează cît zece combatanți ai oricărei forțe militare a Landsraadului. Sub domnia lui Shaddam IV, deși mai constituiau încă o forță de temut, puterea lor a început să fie periclitată de supraestimarea propriilor posibilități, în timp ce mistică lor războinică era din ce în ce mai mult subminată de cinism.

SARFA: actul lepădării de Dumnezeu.

SAYYADINA: acolită feminină în ierarhia religioasă fremenă.

SCHLAG: animal originar de pe Tupile, vînat odinioară, pînă la dispariția ca specie, pentru pielea sa subțire și rezistentă.

SCUT DEFENSIV: cîmp protector produs de un generator Holtzman și rezultînd din Faza Unu a efectului de anulare a gravitației. Un scut nu poate fi străpuns decît de obiecte care se deplasează cu viteză redusă (în funcție de intensitatea la care este activat scutul, această viteză variază între 6 și 9 cm/s) și nu poate fi anihilat decît de un cîmp electric de dimensiuni kilometrice. (Vezi LASER)

SCUTUL DE PIATRĂ: lanț muntos din emisfera nordică a Arrakisului, care protejează o porțiune restrînsă a suprefetei, de impactul plinar al furtunilor coriolis care bîntuie planeta.

SELAMLİK: sala imperială de audiențe.

SEMUTA: derivatul narcotic secundar obținut din arderea lemnului elacca. Efectele sale (suprimarea simțului timpului, starea de extaz) sînt amplificate de anumite vibrații atonale, denumite "muzică de semuta".

SERVOK: mecanism prevăzut cu releu de timp, destinat executării de operații simple. Unul dintre puținele "automate" autorizate după Jihadul Butlerian.

SHADOUT: "fîntînar". Titlu onorific la fremeni.

SHAN-NAMA: semilegendara Carte Sfîntă a Nomazilor zensunniți.

SHAI-HULUD: viermele de nisip de pe Arrakis, supranumit și "Bătrînul deșertului", "Moș Veșnicie" sau "Bunicul deșertului". Nu este lipsit de semnificație faptul că numele, atunci cînd este pronunțat cu un anumit ton sau cînd apare scris cu inițială majusculă, se referă la zeitatea "gliei strămoșești" din superstițiile fremene. Viermii de nisip ating dimensiuni uriașe (în inima deșertului s-au observat specimene de peste 400 m lungime) și trăiesc foarte mult timp, atunci cînd nu seucid între ei sau nu sînt înecați în apă, care pentru ei este otrăvitoare. Se presupune că cea mai mare parte a nisipului de

pe Arrakis este produsă de acțiunea viermilor de nisip. (Vezi MICUL FĂURITOR)

SHAITAN: Satana.

SHARI-A: acea componentă din panoplia propheticus care constituie baza ritualurilor superstițioase. (Vezi MISSIONARIA PROTECTIVA)

SHIGA: extensie filamentoasă metalică a unei specii de viță (Narvi narvium) care nu crește decât pe Salusa Secundus și pe Delta Kaising III, renumită pentru marea sa rezistență la tracțiune.

SIETCH: cuvânt fremen însemnând "loc de adunare în caz de primejdie". Intrucît fremenii au trăit mult timp sub amenințarea diferitelor primejdii, termenul s-a generalizat, ajungînd să desemneze orice cavernă locuită de o comunitate tribală.

SIHAYA: cuvânt fremen însemnând "primăvara deșertului". Termenul conține conotații religioase referitoare la fecunditate și la "paradisul viitor".

SIRAT: pasaj din Biblia C.P., care descrie viața umană ca trecerea pe o punte îngustă (siratul) cu "Raiul în dreapta, Iadul în stînga și îngerul Morții în spate".

SOLARI: unitatea monetară oficială a Imperiului, a cărei valoare a rezultat după patru sute de ani de negocieri purtate de Ghildă, Landsraad și Impărat.

SOLIDO: imagine tridimensională, obținută prin intermediul unui solido-proiector utilizînd semnale de referință la 360°, înregistrate pe o bobină shiga. Cele mai renumite solido-proiectoare sînt cele ixiene.

SONDAGI: lelea-ferigă de pe Tupile.

SPION DE OTRĂVURI: analizator de radiații din spectrul olfactiv, destinat detectării substanțelor toxice.

STAREȚĂ: Cucernica Maică Bene Gesserit, care este totodată directoarea regională a unei școli B.G. (Uzual: "Bene Gesserit-cu-Darul-Vederii")

STÎLP DE FOC: termen idiomatice pentru rachetele de semnalizare utilizate în desert.

SUBAKH UL KUHAR: "Ce mai faci?" Formulă fremenă de politețe.

SUBAKH UN NAR: "Bine. Dar tu?" Răspunsul tradițional la formula anterioară.

SUSPENSIE: aplicație practică a efectului Fazei Doi (flux redus) a unui generator de cîmp Holtzman. Suspensia anulează gravitația, între anumite limite, impuse de masa relativă și consumul de energie.

SUU-SUU-SUK!: strigăt al vînzătorilor de apă de pe Arrakis. "Suk" înseamnă "piață". (Vezi IKHUT-EIGH!)

Ș

ȘENILA: denumire generală dată mașinilor și utilajelor grele, utilizate pe suprafața desertului arrakian pentru exploatarea mirodeniei.

ȘIS: cuțit cu lamă subțire și scurtă (adesea otrăvită), care se folosește cu mîna stingă, în lupta cu scuturi.

T

TAHADDI AL-BURHAN: încercarea hotărîtoare, fără drept de apel (în general deoarece se soldează cu moartea sau cu distrugerea).

TAHADDI, PROVOCARE: la fremeni, provocare la duel pe viață și pe moarte (în general, pentru a pune la încercare o supoziție inițială).

TAINÉ: termen idiomatice referitor la fenomene presupuse mistice sau magice.

TAQWA: adlitleram: "prețul libertății". Ceva deosebit de prețios. Ceea ce o zeitate pretinde de la un muritor (și teama suscitată de această pretenție).

TEST-MASHAD: încercare de care depinde onoarea (concepută ca entitate spirituală).

TLEILAX: unica planetă a stelei Thalim, renumită ca centru clandestin de formare a mentatilor (locul de proveniență a așa-zisilor "mentati strîmbi").

TOBĂ DE NISIP: formă de tasare naturală a nisipului care, în cazul unei izbituri intempestive la suprafață, produce un sunet caracteristic, asemănător bătăii de tobă.

TOBOȘAR: tijă scurtă, prevăzută cu un tub de rezonanță și avînd la capătul superior o clapetă cu arc, a cărei funcție este de a "bate toba" și a atrage un vierme de nisip.

(Vezi CÎRLIGE DE STRUNIT)

TOPTER: vezi ORNITOPTER.

TP: prescurtare uzuală pentru telepatie.

TRANSA ADEVĂRULUI: transă semihipnotică, provocată de unul dintre narcoticele cu acțiune în "spectrul percepției". Un observator aflat în transa adevărului poate desluși indiciile infime care

trădează minciuna premeditată. (Notă: Narcoticele "de percepție" au efect letal asupra persoanelor care nu sînt capabile să modifice, în interiorul organismului, structura moleculară a otrăvii.)

TRANSPORTOR DE TRUPE: navă spațială din flota Ghildei, destinată transporturilor interplanetare de efective militare.

TRANSSPAȚIAL: navă spațială de mare capacitate aparținînd flotei Ghildei și destinată transporturilor interstelare de călători și mărfuri.

TREPIEDUL MORȚII: la origine, trepiedul de stîlpi folosit de călăii deșertului pentru execuțiile prin spînzurătoare. Uzual: trei membri ai unui Cherem, care au jurat aceeași răzbunare.

TUPILE: așa-numita "planetă-azil" (probabil mai multe planete) pe care se refugiau de obicei Casele căzute în dizgrație sau renegate. Poziția sa în spațiu este cunoscută numai de Ghildă și constituie unul din secretele inviolabile ale Păcii Ghildei.

U

ULEMA: doctor zensunnit în teologie.

UMMA: membru al confreriei profesilor. În Imperiu, termenul era folosit cu sens peiorativ, mai ales la adresa "sălbaticilor" fanatici cu presupuse puteri divinatorii.

UROSHNOR: unul din cuvintele lipsite de vreun sens specific, pe care inițiile Bene Gesserit le implantau în psihicul unor virtuale victime, pentru a le putea controla. La auzul cuvîntului, persoanele astfel "tratate" aveau un moment de paralizie.

USUL: cuvînt fremen însemnînd "baza coloanei".

VAROTA: vestit constructor de baliseturi, născut pe Chusuk.

VIERME DE NISIP: vezi SHAI-HULUD.

VIȚĂ NEAGRĂ: plantă tîritoare, originară de pe Giedi Prim, a cărei tulpină era folosită frecvent la biciuirea sclavilor din lagărele de muncă. Biciul de viță neagră lasă în carne o cicatrice de culoare stacojie și dureri reziduale care persistă zeci de ani.

VINATOR-CĂUTĂTOR: mică săgeată de metal "vorace", echipată cu suspensie și folosită ca armă teleghidată prin intermediul unui pupitru de comandă aflat la mică distanță de țintă. Unul din mijloacele de asasinare cele mai răspîndite.

VINĂTORI DE MIRODENIE: vezi DUNARI.

W

WALI: tînăr fremen, netrecut încă prin încercările de admitere în rîndul bărbaților.

WALLACH IX: a noua planetă a sistemului Wallach-laoujin, sediul Școlii-Mamă a Comunității Bene Gesserit.

Y

YA HYA CHOUHADA!: "Trăiască luptătorii!" Strigătul de luptă al fedaykinilor. În acest context, "ya" ("acum") este accentuat de forma "hya" ("acum" prelungit în eternitate). "Chouhada" ("luptători") prezintă conotația suplimentară de "combatanți contra nedreptății". Semnificația distinctivă a cuvîntului "chouhada" constă în faptul că luptătorii nu luptă pentru ceva, ci că sînt devotați luptei contra unui anumit lucru.

YALI: locuința personală a unei familii fremene, în interiorul unui sietch.

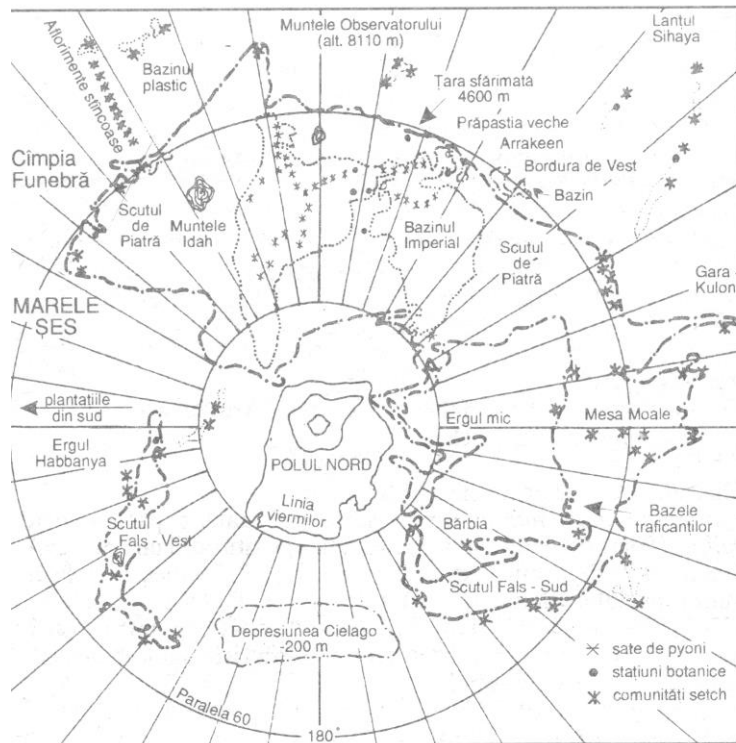
YA! YA! YAWM!: incantație ritmată fremenă, folosită în ritualurile cele mai importante. În acest context, cuvîntul "ya" are sensul: "Acum fiți atenți!" Forma "yawm" accentuează caracterul de urgență. Formula se traduce, de obicei, astfel: "Acum ascultați cu atenție!"

Z

ZĂVOR DE PALMĂ: orice dispozitiv de închidere, care poate fi deschis numai la contactul cu palma mîinii pentru care a fost codificat.

ZENSUNNIȚI: adepți ai unei secte schismatice care s-a rupt, în jurul anului 1381 î.G., de învățăturile lui Maomet (așa-zisul "Al Treilea Mahomed"). Religia zensunnită se remarcă în special prin importanța deosebită pe care o acordă misticismului și reîntoarcerii la "datinile strămoșești". O serie de studii îl consideră ca inițiator al schismei pe Ali Ben Ohashi, dar există mai multe dovezi care par să demonstreze că Ohashi nu a fost decît purtătorul de cuvînt al celei de-a doua soții a sa, Nisai.

Observatii cartografice

Bază pentru determinarea altitudinii: Bledul Mare.

Bază pentru longitudine: meridianul care traversează Muntele Observatorului.

Bledul Mare: vast deșert plat, deosebit de zonele cu dune care formează ergurile. Deșertul se întinde între circa 60° latitudine nordică și 70° latitudine sudică, în cea mai mare parte, este alcătuit din nisip și rocă, cu rare aflorimente din stratul de bază.

Bordura de Vest: escarpament înalt (4600 m) deasupra Scutului de Piatră, lângă Arrakis.

Carthag: la aproximativ 200 km nord-est de Arrakeen.

Cîmpia Funebră: erg deschis.

Dolina polară: 500 m sub nivelul Bledului.

Falia Roșie: 1582 m sub nivelul Bledului.

Linia viermilor, indică limita septentrională a pătrunderii viermilor. (Factorul determinant nu este temperatura, ci umiditatea.)

Marele Șes: depresiune deschisă, din erguri și stînci, la 100 m deasupra nivelului Bledului. În Marele Șes se află cuveta salină pe care a descoperit-o Pardot Kynes (tatăl lui Liet-Kynes). Intre Sietch Tabr și comunitățile-sietch indicate spre sud, aflorimentele stîncose ajung pînă la 200 m altitudine.

Pasul Harg: gorganul în care se află craniul Ducelui Leto domină această trecătoare.

Pasul Vinturilor, înconjurat de pereți înalți de piatră, se deschide înspre satele din doline.

Plantațiile din sud: nu apar pe această hartă. Sînt situate la aproximativ 40° latitudine sudică.

Prăpastia Veche: crevasă adîncă de 2240 m, în peretele Scutului de Piatră, lângă Arrakeen. A dispărut în urma exploziei atomice ordonate de Paul-Muad'Dib.